6
37-b
40

6
28 E
35

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google

SYMMACHI EPISTOLARVM

Noua Editio.

GASP. SCIOPPIVS
recenſuit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ex Legato Illustriss: Corsini.

MOGVNTIACI
Imprimebat IOANNES ALBINVS, Anno
M. DC. VIII.

ILLVSTRI VIRO MARCO VELSERO REIP. AVGVSTANÆ PRÆFECTO ET CONSILIARIO CÆSARIO

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

GASP. SCIOPPIVS PATRICIVS ROMANVS
& Sereniſſimo D. FERDINANDO Auſtriæ
Archiduci à Conſiliis

S. P.

NIHIL magis preter opinionem cogitationemq́; meam accidere potuit, quàm vt hoc tempore antiquo ludo includerer, & rude accepta denuò in Arenam, ſiue Criticam, ſiue Grammaticam, cogi me paterer. Sed intempeſtiuus & imperioſus plus ſatis Editor eſt Iacobus Campius noſter. Is enim literis iis, quas ad me nuper Auguſta miſiſti, Symmachum meum ſuperioribus annis à me recenſitum, & à te ſibi miſſum, nunc propè totum Typographi formis deſcriptum eſſe, nec fere vllam rem aliam, quàm Præfationem à Typographo deſiderari narrat. Non dicã dolo: vix eſt, vt moleſtiorem hoc tempore nunciũ ad me afferri potuiſſe exiſtimem: ſiquidem in eo nonnullam meam culpã agnoſco, quod Præfationem illam, quam ad te de Symmachi editione iampridem conſcripſeram, Romæ in armario incluſam reliqui, cùm ſcilicet nihilominus futurum putarem, quàm vt mihi in peregrinatione hac mea, aliarum omnium rerum cauſſa in Germaniam ſuſcepta, vel cogitandi de re literaria neceſſitas eueniret. Quare duarum nunc rerum optionem exoriri intelligo, vel Scriptorem ipſum ſine Præfatione exire patiar (nam Typographo, vt tantiſper domi eum contineat, dum Romam à Sereniſſimo Archiduce patrono meo reuertar, nequicquam ſuadere coner) vel relictis rebus nouam Præfationem elaborem. Illud tum indecorum & inſolens videtur, tum hoc etiam affert incommodi, quod cùm

iam diu gratam meam voluntatem declarare tibi & aliquo munuſculo teſtatam facere cogitarim, niſi Symmachum meum ei rei allegem, non ita facilè tam optatam deinceps commoditatem adepturus videar. Vt autem noui aliquid nunc ſcribam, præterquam quod niſi Lutheri VVittenbergenſes & Ienenſes tomos, quibus vndique ſum circumfuſus, vix quicquam librorum mecum habeo, etiam magna & multiplex occupatio mea minus permittit. Conſilio itaque ex copia præſente capto ita mihi commodiſſimè videor facturus, ſi quæ de Symmachi ſermone atque ſtylo, deque vtilitate, quam eius lectio iis maximè, qui Principibus ab Epiſtolis latinis ſunt, afferre queat, multis verbis diſputari poſſent, penitùs hinc circumſcribam temporique ac loco magis idoneo reſeruem: de ratione autem mea, quam in recenſendo Scriptore iſto ſecutus ſum, deque paucis & breuibus, quas interſerui, notis breuiter Lectores doceam.

Eorum, qui Symmacho manus admouerunt, Primas omnium confeſſione iure ſibi Franciſcus Iuretus Iuriſconſultus vindicare poteſt. Nam is 28. circiter abhinc annis epiſtolas eius digeſſit, auxit, emẽdauit, & luculentis eruditisq́; Notis ornauit & inſtruxit: eoque labore cùm magnam ab omnibus politæ literaturæ ſtudioſis gratiam iniit, tum famam acuminis, iudicii & eruditionis minimè vulgaris collegit. Hunc ſeptem pòſt annis ſecutus Iacobus Lectius Iuris Geneuenſis Conſultus Symmachum & ipſe ſua cura recenſitum vulgauit: quo facto tametſi non malè de Symmacho meruit, meliùs tamen abſque controuerſia exiſtimationi ſuæ conſuluiſſet, ſi pauculas illas notas, quibus vel Scriptorem eum emendauit, vel lacunas à Iureto relictas expleuit, (cùm fortaſſis vnius folii & vix octo pagellarum res eſſet) ſeparatim edere, nec in rem à Iureto occupatam propter gloriolæ ſtudium inuadere voluiſſet. quam culpam auxit mira hominis ῥαθυμία & oſcitantia, cùm Epiſtolarum Symmachi à Ludouico Carrione poſt Iuretum è libris veteribus erutarum alias quidem editioni ſuæ inſeruit, alias penitus prætermiſit: quo nomine acriuſculam cũ eo in ſuſpectarum lectionum libris poſtulationem habui. Ego poſtea anno CIↃ. IↃ. XCV. *in libris Veriſimilium meorum longè plurima Symmachi loca partim ingenio vſus, partim libro probiſsima nota adiutus, quem ex Cardinalis Beſſarionis bibliotheca ſublatum Giſanius tenebat, reſtitui & emendaui, lacunas plures ſuppleui, & epiſtolas non paucas primus in lucem protuli. Cùm autem noua poſtea editionis ſpem in ſuſpectis meis lectionibus & libello de Arte Critica feciſſem, oportuno ſcilicet auxilio tuo, hoc eſt, Fuldani & Bertiniani codicis lectionibus à Franciſco Modio incredibili diligentia exſcriptis, & à te mecum communicatis inſtructior redditus: veritus Lectius ne quemadmodum ipſe Iureto fecerat, ſuam ſibi ſponſam, hoc eſt, editi Symmachi gloriolam eriperem, magna vſus feſtinatione alteram editionem dedit haud paullò illam ſuperioribus caſtigatiorem: nam & plures ac meliores ei codices obuenerant, & ſuas ad ipſum viri docti acrique ingenio præditi coniecturas miſerant, & mei denique*

Digitized by Google

nique Veriſimilium libelli vel ſoli nouam editionem adornare poterant. Verumtamen effugere non potuit, quin etiam ab amiciſſimis, ſi minùs iniuſtitia (cùm inuenta mea, quæ primus ego protuleram, ad alios plerumque auctores retulerit, nonnunquam etiam, credo, ne parum ſe amare videretur, ſibi adſciuerit) oſcitantiæ certè & ſecordiæ notari meritò ſuo poſſit: cuius quidem inſigne ſpecimen noſtræ huius editionis lectores in Symmachi patris epiſtola, quam primæ primi libri epiſtolæ ſubiecimus, deprehendent. Iuretus deniq; cùm ſponſam ſuam alieno ſinu & complexu diutiùs foueri propter Zelotypiam æquo animo ferre non poſſet, viriliter eam domum reducere, & quæ ab aliorum liberalitate ei acceſſerant ornamenta, ſibi pariter vindicare, ipſam poſtremò pugnis, calcibus & flagris velut mulierem ſecutuleiam, quæ tamdiu humani iuris oblita alienis amplexibus indormierit, probè depexam & ſugillatam, ſed mox depoſita ſcilicet omnis offenſæ memoria non ſolùm auro atque purpura quà de ſuo, quà de alieno, ornatam, ſed multis etiam centonibus & pannuceis oneratam & ſubſarcinatam in publico conſpiciendam dare auſus eſt, hoc eſt, vt Oedipo meo ſphingam inueniam, Symmachum plurimis locis peßimè acceptum, & temerariis ac ſæpè ridiculis coniecturis contra omnem Latinitatis vſum & exemplarium veterum conſenſum audacißimè deprauatum edidit, & Commentario auxit, in quo cùm omnium doctorum hominum emendationes tanquam ſuo Marte excogitatas proponit, nulla neque Lectij, neque Merceri, neque Gruteri, neque mei denique, niſi duobus (ſi ſatis memini) ſolis locis mentione facta: tum obſeruationes non modò minus neceſſarias & inanes, ſed etiam ridiculas & magnam partem ex Sidonio, Caßiodoro, Ennodio, & his adhuc deterioris notæ Scriptoribus operosè conquiſitas coaceruat, vt ſi iuratus librum maleuolente Genio natum quærerem, infeliciorem poſteriore Iureti Symmacho nullum reperire poſſem. In quo meo iudicio cùm amicos multum in hoc literarum genere verſatos mecum conſpirare animaduerterem, non difficulter animum induxi, vt Symmacho ſuppetias irem, & editionem longè ceteris emendatiorem, integriorem & aliquibus etiam epiſtolis nondum à quoquam viſis auctiorem adornarem. Atque eam ad rem tantam à me religionem adhibitam fuiſſe teſtari poſſum, vt niſi auctoribus libris antiquis nihil ferè in Lectiana editione immutare mihi permiſerim: quod tamen ſi quando factum eſt, eius ſtatim in notis rationem reddidi: neque vllam coniecturam, quantumuis amicis Philippo & Petro Paulo Rubeniis fratribus germanis optimis eiuſmodi rerum exiſtimatoribus, Iohanni Priamo, Ioſepho Caſtalioni, viris Latinè doctiſſimis, Iacobo denique Sirmondo Societatis IESV Theologo, acerrimo bonarum rerum omnium iudici conſideratam probatamque pro veteri ſcriptura obtrudendam Lectoribus putaui. In notis porrò dictis alicubi in Lectij, ſed magis in Iureti non tam emendationes (ſcio enim nemini ſic fauere acumen & ingenium, vt multa tentanti vbique reſpondeat, ac non alicubi

 deli-

deliret) quam aliorum inuentorum inuaſiones ac rapinas luſi, & ſale cacoethes ipſorum perfricui: tametſi vt rem peſſimi exempli, quæque remoram reipub. literariæ facere poteſt, aſperioribus etiam verbis agitaſſem, ſatis multa pro me aduerſus Burdonem, quo loco de Maledicentia diſputo, quæ meum Lectoribus factum probent, attuliſſe videri poſſem: cum quibus ſi quis ea coniunxerit, quæ aliàs in SCHOLIS *Stoicis à me diſputabuntur, vbi docebo, furtum literarium magis etiam, quàm pecuniarium, ab ingenui hominis liberaliterque educati offi.io diſſidere, neque minus Criticos, qui alienas inuentiunculas adamant & ſuppilant, quàm ſectores Zonarios, qui nummos alienos ſublegere ſolent, quibus res ad reſtim denique redeat, dignos eſſe: fortaſſis ei barbaram iſtam aliorum inuenta propalam rapiendi & ſibi adſciſcendi licentiam in hominibus præſertim,* qui Iurium ac legum fictores, *&, vt eſt apud Comicum,* Senati columen cluent, *molli nimis brachio, videbor agitaſſe.*

Atque hæc ferè ſunt, quæ de opera mea in recenſendo & ad nouam editionem adornando Symmacho collocatâ ſcire Lectores volui. Nunc vt tribus quoque verbis, cur ad te Scriptorem hunc meum mittere, eique nomen tuum clariſſimum præſcribere voluerim, rationem exponam, illud in primis teſtor, nequaquam ea me mentis inſania affectum eſſe, vt vel minimum ſplendoris ſiue à me, ſiue ab ipſo Symmacho claritati gloriæque tuæ accedere poſſe exiſtimem. Quis eſt enim hodie, qui modò paullò ſit humanior, neque res Germaniæ penitùs ignoret, cui VELSERORVM *familia, cui virtus cùm auita, tùm ipſorum propria, cui literarum in quouis genere peritia, cui plurium linguarum cognitio exactiſſima, cui ſummus rerum hominùmque vſus longinquis peregrinationibus acquiſitus, cui denique, quod mihi potiſſimum videri ſolet, ingens Catholicæ fidei ſtudium & reſtituendæ in patria priſcæ pietatis feruor non ſint cognitiſſima? quæ omnia cùm prius prolixa omnium eorum, qui Auguſtæ veſtræ fuiſſent, prædicatione celebrari audiuiſſem, Deum immortalem! quàm ea nuper cùm vobiſcum eram, tuaque & fratrum conſuetudine perfruebar, longè fama & voce hominum maiora inueni? vix vt exemplum tot germanorum fratrum, qui ſimul omnes tantum variarum literarum inſtrumentum cum tanta virtute coniunxerint, ex omni memoria afferri poſſe exiſtimem: nullumque adeò periculum ſit, ne quod ſummis reipubl. veſtræ muneribus præfecti eſtis, tibique ciuitatis, Iulio natu minimo præſidiariorum militum præfectura, Paulo Conſolatus, Matthæo Sacri Romani Imperii Quæſtori ædilitas obtigit, id fato potiùs, quàm virtute, dignitate meritoque veſtro factum videatur, quod in Metellis Romæ poëta Næuius olim cenſuit.*

Fato Metelli Romæ fiunt conſules.

Vtinam verò cùm ceteri fratres, tum vel maximè ANTONIVS *Friſingenſis Canonicus acerrimi & limatiſſimi vir iudicii, idemque Græcarum & Latinarum*

rum literarum peritiſſimus, & cum principum huius ætatis Theologorum laude coniungendus, inducere animum potuiſſent, vt quanti familiaribus noti ſunt, tantos ſe ceteris, qui ſunt quique poſt nos erunt, editis ingenii doctrinaque monumentis oſtenderent? Sed illi nempe partim patria, partim Eccleſia, partim Sacri Imperii curis tempora ſua tranſmittere præoptant, & gloriam libris à te diuulgatis partam ad ſe quoque velut participes tuos redundare, eaque ſe contentos eſſe poſſe exiſtimant. Perfeciſti enim Annalium Vindelicorum & Boicarum rerum editione, vt negent, qui ceteroquin plus ſatis in cenſendo faſtidioſi eſſe ſolent, quicquam limatius & perfectius exire potuiſſe: iudicii quidem ita omnes tibi omnium nationum homines laudem tribuunt, vt qui tuum ſe tuliſſe punctum ſciat, de cæterorum exiſtimatione ſecurus in vtramuis aurem conquieſcat. Quid iam de genere dicendi, quo feliciter vteris, dicam? Nemo eſt, qui, cum epiſtolas tuas legit, non continuò Romanum ciuem, & velut Symmachus hic noſter loquitur, de ſeptem montibus virum *in iis agnoſcat. Cùm enim tria ſint, quæ ſpectari in oratione ſolent, Latinitas ſeu Puritas, Cultus ſiue Elegantia, & Gratia ſeu Venuſtas, quorum* Latinitas *ſolæciſmum & barbariſmum excludit:* Cultus *explanationem & compoſitionem complectitur, quarum illa verbis lectis, iiſque ſiue propriis, ſiue tranſlatis, itemque illuſtribus ſiue ſplendidis orationem reddit probabilem: hac autem hiulcam, aſperam & obſcuram orationem vitat, facitque omnes orationis partes æqualiter perpolitas:* Venuſtas *denique amœnitate quadam & ſumpta plerumque ex melioris nota Scriptorum libris tacita eruditione ſe commendat, meliuſque natura, quàm arte efficitur, tametſi natura ipſi ars ineſſe ſolet: cumque Tranſalpini homines vt Venuſtate Italis plerumque præcedunt, ita ferè Latinitatis & Cultus laude ab iiſdem relinquantur: tu in epiſtolis tuis, tametſi eas inter ſummas & grauiſſimas occupationes reiq; publicæ curas ſcribere properanter ſoles, adeò virtutes illas ſimul omnes præfers, vt & tibi tantam ſcribendi felicitatem ſubinuideam, & non modò ætatis noſtræ neminem, ſed ne ipſum quidem Symmachum meum cum omni ſua eloquentia opinione atque fama tecum comparandum putem. Atque hanc ego laudem tuam tanto facere pluris ſoleo, quod & pari te felicitate in verſibus ſcribendis vti ex iis, quæ ante hos vndecim annos cùm in Italiam proficiſcens Auguſtam veſtram tranſirem mihi recitare te memini, rectè colligo, & homines Italos literis, quas vulgari ipſorum ſermone à te ſcriptas accipiunt, in ſtuporem dari, nonnullos etiam a reſpondendo ferè deterreri ſcio: prorſus vt ab inſania reprehenſione abeſſe non poſſe videar, ſi quam nomini laudibuſque tuis lucem Symmachi mei inſcriptione circumfundere cogitem. Reſtat igitur, vt me gratiam aliquam hoc munere tuis erga me officiis atque meritis referre, aut nomen vetus aliquando diſſoluere voluiſſe profitear. Atqui malignus videar oportet, ſi ea quæ bene in me feciſti, iam inde ab eo tempore*

quæ

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. COS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

Liber I.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

Symmachvs Patri. Epist. I.

NE mihi vitio vertatur intermiſsio literarum, malo eſſe promptus officij, quam longa expectatione viciſsitudinis deſidêre: tum quòd parentibus non ad lancem, neque ad dimenſum verba tribuenda ſunt. Iniurius videar ſi ſummo vobiſcum iure contendam. Nam præter æquũ cenſet, qui inter diſpares obſequium par requirit. Itaque ſermo veſter ex beneficio proficiſcitur, noſter ex debito. Hæc me atque alia huiuſmodi oppidò perpulerunt ſcribendi munus inſuper non habere. Nunc vobis actuum noſtrorum ordo pandendus eſt: libet enim non minus ocij quàm negotij præſtare rationem. Baulos Lucrina ſede mutauimus: non quòd eius diuerſorij ſatias ceperit nos, quod cùm diutius viſitur plus amatur: ſed quòd metus fuit ne ſi Baulorum inoleuiſſet affectio, cætera quæ viſenda ſunt, diſplicerent. Ibi Acyndino conditori, [a] eiuſque maioribus emmetra verba libaui, & picturæ licentiam quæ veſtitum diſparem ſingulis tribuit, in rationem coëgi. Protelarem te paululum, ni vererer ne dilatione expectatio nutiatur. [b] Quare elaboratam ſoloci filo accipe cantilenam.

Attica palla tegit ſocerum, toga picta parentem.
Præfuit iſte ſacris, hic dixit iura Quiriti.
At mihi caſtrenſem quòd mordet fibula veſtem,
Auroræ in populis Regum Prætoria rexi.
Sed faſces pictura tacet; tu reſpice faſtos.

Scio te ſimul atque hæc legeris, actutùm poëtica plectra moturum.

 Nul-

Nullus feceris, ne mei periculo gloriere. Ego te noſtri vatis exemplo quaſi quadam lege conuenio. Liceat inter olores canoros anſerem ſtrepere. Silentium mihi, niſi præſtiteris, imperabis. Quàm nihil abs te metuam vis probare? En tibi aliud alucinationis meæ prodo ſecretum, adhuc ſollicitus de priore. Audi verſus ad Baulorum hiſtoriam pertinentes.

Huc Deus Alcides ſtabulanda armenta coëgit,
Eruta tergemini de lare Gerionis.
Inde recens ætas corrupta Boalia Baulos
Nuncupat, occulto nominis indicio.
Ab Diuo ad proceres dominos fortuna cucurrit,
Fama loci obſcuros ne pateretur heros.
Hanc celebrauit opum felix Hortenſius aulam,
Contra Arpinatem qui ſtetit eloquio.
Hic Conſul clarum produxit Acyndinus æuum,
Quiq; dedit leges Orfitus Æneadis.
Hos inter iuuenale decus, ſed honore ſenili,
Biſſeno celſus, Symmache, faſce cluis.
Sed te Baulorum necdum lenta ocia quærunt;
Cura habeat iuuenem publica peruigilem.

Nempe, derides quòd de me aliqua iuſto indulgentiùs prædicaui? Eſt hæc vera & digna reprehenſio. Omnis quippe oſtentatio non caret ſuſpicione mendacij: quia quicquid aſſumitur, proprium non putatur. [c] Dehinc quòd iactantia auara laudis multum decoquit de pudore. [d] Poſſem dicere, (ſi quis irrepſerit externus auditor) meos eſſe verſiculos efficere, vt verecundiæ ignoſcat ſi eſſet ab altero profecta laudatio. Sed video opuſculum non eſſe pœnitendum. Ita res crepera atque anceps dubium me habet, verecundiæ præmetuendum ſit diſcrimen an gloriæ. Tibi igitur qui prudentia cæteris antiſtas, optationis huius delego prouinciam. Quid facto vſus ſiet, ipſe videris. Ego & infantiæ & impudentiæ meæ patrem conſcium non impudenter elegi. Vale.

GASP. SCIOPPII NOTÆ.

[a] Sic coniectura quidem ductus reſtitui, ſed veſtigiis ſcripturæ veteris inſiſtens. *Qua*, enim, non *Qui*, in membranis legitur: & pro, *rara*, Beſſarionis codex habet, *ra*, ſic: *eminet ra verba*. vnde nemo niſi indoctiſſimus non facilè intelligat legendum: *emmetra verba*. ea autem ſunt verſus, quibus opponuntur, quæ καταλογάδην ſcripta dicunt, velut apud Iſocratem principio orat. ad Nicocl. videre eſt.

[b] Sic legendum iam olim docui in veriſimilium libris pro eo, quod

prius

Digitized by Google

prius editum fuerat: *ſolacii filio.* Auctores habeo præter Beſſarionis librum Fuldanas quoque membranas, & ſcidas Vaticanas, in quibus vox, *ſoloci*, quamuis interpolata, tamen comparet. *Solox* autem, vt dixi, nomen eſt adiectiuum, vt Grammatici vocant, notatq; Craſſum, *Lana ſolox*, interprete Phylargyrio, eſt minuta, dura atq; hirſuta. Tertullianum ſunt qui putent ea voce, vt ſubſtantiuo vſum: ſed fugit eos ratio, dum non aduertunt eodem modo dictum, quo illud Martialis:
—— *rides mea Zoile trita.*

[c] Scripſi: *dehinc quod*, ſicut in compluribus libris inueni. Et ſic etiam loquitur Symmachus lib. 1. epiſt. 59. & 90.

[d] Locus difficilis, & in quo reſtituendo minimè mihi ſatisfacit Iuretus: cuius licentiam ſi imitari velim, profitebor breui omnes Scriptores quàm emendatiſsimos mea opera futuros. Beſſarionis liber habet: *m. e. verſiculos difficere, vt verecunde innoſcad & ab altero profecta laudatio.* neque aliter Fuldan. niſi quod in eo eſt *ignoſcat.* Tentabam ſi legi poſſet: *Poſſem (ſi quis irrepſerit externus auditor) meos eſſe verſiculos diffiteri, vt verecundè in nos cadat ab altero profecta laudatio.* Sed mihi aqua heret; Vaticani paria cum vulgatis libris faciunt, niſi quod alter habet: *Efficerem.*

PATER SYMMACHO. *Epiſt. 2.*

Hoc eſt munus, quo ſe non ſola poſſit iactare Campania; ſed preteritis Roma aut [a] *Athenis* ** *in Græcum loquendi honore huiuſmodi lingua vertatur. Quid enim concinnius epiſtola tua quam nuper accepi? Quid verſuum admixtione iucundius? Verè dicã tibi, plura legere volentibus celeriter terminata eſt. Quod vtinam ſenſus aliquis eorum ſuperſit, quorum imaginibus* [b] *præſcripta videmus epigrammata. Facile laudabunt tales ſucceſſores laborum ſuorum, qui picturæ nitorem pulchrioribus verſibus illuminarint. Et ego igitur gratulor non magis oſtreis, & peloridibus abdomen quàm pectus eloquio tibi eſſe ſatiatum. Et quoniam pudorem meum ipſe ordiendo ſoluiſti, à nobis quoque accipe bonorum ætatis meæ exarata nuper elogia. Nam quia nihil eſt quod* [c] *agamus, etſi nihil agam ſubiti, ne* * *malorum meorum miſera recordatio inuenit quod illis libellis quos nuper* [d] *dictaueram, poſſimus adiicere. Scis Terentium non Comicum, ſed Reatinum illum Romanæ eruditionis parentem, hebdomadon libros epigrammatum adiectione conduiſſe. Illud nos, ſi fors tulerit, conamur imitari. Sed quæ prima compegi, interim pauca miſi, obteſtatus te per Deum, vt ſi quid in his diſplicebit, emendes. Quod mihi pudendum non eſt. Nam ſi quid ex te placuerit, mea laus eſt, nec vito* [e] *conſorium in quo talem non erubeſco conſortem.*

Aradius Rufinus.

PRinceps ingenio, fortuna munere princeps
Ætatis, Rufine, tuæ, cui proſpera cuiq;
Triſtia [f] mirandis æquabat gloria rebus.
Vnus amor cunctis, & præſidium trepidorum.
Principibus quorum viguiſti tempore, doctus
Aut calcaria ferre bonis, aut fræna tyrannis.

Valerius Proculus.

Cum primis quos non onerauit gloria Patrum
Ponemus Proculum, vita morumq; decorem,
Haud vnquam indignum magnorum Publicolarum.
Olli ſemper amor veri, & conſtantia, ſimplex
Cœlicolûm cultus. non illum ſpernere poſſes,
Et quanquam reuerendus, [g] non eſt inde timendus.

Anicius Iulianus.

Cuius opes, aut nobilitas, aut tanta poteſtas,
Cedenti cui non [h] præluxit Anicius vnus?
Acer ab ingenio, cunctiſq; adcommodus idem.
Hic & carus erat, conferre; iuuare paratus:
Nam diues, tum celſus honoribus, attamen illis
Grandior, æternam complebat nomine Romam.

Petronius Probianus.

Iactet ſe fortuna aliis, quòd iudice nullo
Lucem ad Rumuleam ſua ſola licentia vexit.
Te, Probiane, pudor, te felix gratia, teque
Itala ſimplicitas morum, & ſolertia iuuit.
Quocirca adſiduus Auguſtis notus & hoſpes.
Præmia magnorum tetuliſti dignus honorum.

Verinus.

Virtutem, Verine, tuam plus mirer in armis,
Eoos Dux Armenios cum cæde domares,
An magis eloquium, morum vitæq; leporem?
Et (niſi in officiis, quotiens tibi publica cura)
Quòd vitam innocuis tenuiſti lætus in aruis.
Nullum vltra eſt virtutis opus, nam ſi eſſet, haberes.

* * * * *

Octoginta perſonis neſcio an ſolus occuram. Et ideo in ſocerum atqueauunculum noſtros tibi delegamus epigrammata. Nam & Varronis libri diuerſis notantur auctoribus.

Beſſa-

[a] Beſſarionis codex: *Atheneſi in Græcum.* Fuldanus: *Athenis ſi in Græcum.*

[b] Fuldanus: *Proſcripta.*

[c] Fuld. *agam.* Idem paullò poſt: *inueni.* vt ſuſpicio ſit legendum. *Nam quia nihil eſt quod agam, &, ſi nihil agam, ſubit me maiorum meorum miſera recordatio. inueni, quod &c.*

[d] Ita Fuld. ſed Beſſar. *dicaueram.*

[e] *Conſortium* eſt in meis libris, vereorque ne fruſtra ſint, qui mutare volunt.

[f] Ita Iuretus de ſuſpicione, vt puto. nam Fuld. & Beſſar. *Triſtitiam tua mirandis.*

[g] Sic edidit Iuretus, qui poſtea perſuadere nobis cupit, operarum hoc typographicarum erratum eſſe, legendumq́;. *Et q. r. erat, non deinde timendus.* Noſtri codices: *Et q. r. non deinde timeris.*

[h] Quod hic poſuit Iuretus, non fuit niſi nuda coniectura mea, nam Fuldanus: *cui non præluxerit Annius vnus.* Beſſar. *præluxerit animus vnus.* Quæ ſimulac oſtendi Iacobo Sirmondo politiſsimo & humaniſsimo viro, hiſce verbis ſenſum ſuum perſcripſit: Si ANNIVS legas ex Fuldano, fauet Prudẽt. 1. in Symmach. *Anniadum ſuboles.* Et Claudian. de Conſul. Olyb. & Prob. *nec te latuere parentes Anniadæ.* Si AMNIVS ex veſtigiis Cod. Beſſar. iuuat vetus Inſcriptio: ANICIÆ FALTONIÆ PROBÆ AMNIOS PINCIOS ANICIOSQVE DECORANTI. Et Auſon. ad Probũ. *Stirpis nouator Amniæ.* Sic enim videri poteſt legendum, pro *Ammiæ*, quod habet Ioſephi editio: niſi malis ANNIÆ: vt eſt in aliis. Cæterùm cum Iulianum hunc Anicium quoque dictum fuiſſe conſtet non ſolùm ex lemmate Symmachi, ſed etiam ex Cod. Theodoſ. & ex libello de Præfectis Vrbis apud Cuſpinian. neceſſe eſt vt appellatus fuerit *Amnius Anicius Iulianus.* Hæc Sirmondus.

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 3.*

SVMMA afficior gratia quod animaduerto literas meas tibi inſubidas non videri: & [a] in grauido non habeo hanc apud vos eſſe de noſtris epiſtulis cenſionem. Laudari quippe ab laudato viro rara eſt [b] merces ingenij. Verùm vt hoc mihi lætitiæ fuit: ita illud ludificandi gratia opinor adiectum, ſi quid in tuis verſibus ſorduiſſet, id vt mei ſtyli cura limaret. Næ ego ſum ſtultus ac nihili, ſi os ſublinitum mihi eſſe non ſentio. Quid enim corrigi vel à me poteſt vel in te fas eſt? Vnus ætate noſtra monetam latiaris eloquij Tulliana incude finxiſti. Quicquid in poëtis lepi-

 dum,

dum, apud oratores graue, in annalibus fidele, inter grammaticos eruditum fuit, ſolus hauſiſti, iuſtus hæres veterum literarum. Ne mihi verba dederis. Noui ego quid valeat adagio, Sus Mineruam. Apprimè calles epicam diſciplinam, non minus pedeſtrem lituum, doctus inflare Ain tandem? orandi æquè magnus & canendi, meæn' te opis indignum mentiare? Haud æquum facis: neque me iuuat falſa iactatio. Interea ſi nobis vacuas aures vtendas datis, dicam quid diebus ſuperioribus egerimus. Baiis remotis arbitris otiabar. Eò poſtquam rumor allatus eſt terræ filios conuenire; oppidò cauimus ne ſobriam ſolitudinem noſtram ſodalitas plebeia fuſcaret. Ac primo Neapolim, dehinc breui interuallo Beneuentum me recepi. Ibi ſummo cultu omnium [c] plauſuque ſuſceptus, tanto honore celebrabar, vt iam grauarer officiis. Sedulitas enim quæ non compenſatur oneroſa eſt. Et vrbs cum maxima ſit, ſinguli eius optimates viſi ſunt mihi vrbe maiores, amantes ſui, literarum morumque mirabiles. Deum magna pars veneratur. Priuatam pecuniam pro ciuitatis ornatu certatim fatigant. Nam poſtquam terra mouit, nihil penè illis reliqui factum eſt. Sed fractæ opes infractos animos repererunt. Pro ſe quiſque operam boni ciuis affectat. Nox diei iungitur ad laborem. Vnde nobis ſumma cura fuit abire ocius quàm volebam, ne aut mihi diu dediti ab opere deſiderent: aut eos occupatio geminata diſtenderet. Itaque Baianum ſinum rurſus acceſsi. Nam Baiæ id temporis iam ſilebant. Hinc nos munere ſalutationis impertio, ſoque nuntium propere nos Deo volente, eſſe redituros. [d] Fors fuat huiuſce promiſsi. Veſtra tamen indulgentia affatum ſæpè tribuat, quaſi diutius afuturis. Vale.

a Sic Plinius lib.5.epiſt.3. *Nec verò moleſtè fero, hanc eſſe de moribus noſtris exiſtimationem.* Vereor tamen, ne olitor ſiet oportuna locutus, hoc eſt, ne rectè putarit Lectius legẽdum: *in graui dono habeo.* nam & lib.6.epiſt. 3. ſic in omnibus libris legitur. Et hoc ipſo libro epiſt.26. dicit, *in ſumma gratia & honore aliquid ponere.* *Graue*, quam hic vim habeat, vide ad epiſt.11. huius libri. Sic lib.5.epiſt.49. *operam alicuius pro magno ære cenſere.* quod idem eſt, ac in graui dono habere.

b Libri noſtri habent: *meſſis.*

c Sic & Fuld. ſed Beſſar. *planeq́ʒ.* cuiuſmodi fere eſt illud Plauti Bacchid. *Niſi illam plurimis exemplis planeqʒ amo.*

d Ita & Fuld. ſed Beſſar. *Fruar. huiuſce.*

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 4.*

STVDIVM quidem [a] Menippei Varronis imitaris, ſed vincis ingenium. Nam quæ in noſtrates viros nunc nuper condis epigrammata, puto hebdomadon elogiis prænitere; quòd hæc æquè ſobria nec tamen [b] caſca ſunt. Illa bono metallo cuſa [c] à Saturno *exigi neſcierunt, Et duriorem materiem, niſi fallor, [d] adniteris. Ille Pythagoram qui animas in æternitatem primus aſſeruit: Ille Platonem, qui Deos eſſe perſuaſit: Ille Ariſtotelem, qui naturam bene loquendi in artem redegit: Ille pauperem Curium, ſed diuitibus imperantem: Ille Seueros Catones, gentem Fabiam, decora Scipionum, totumque illum triumphalem Senatum parca laude perſtrinxit. Tu [e] ruinam proximæ ætatis illuminas. Difficile factu eſt vt honor anguſtis rebus addatur. Me quoq; iubes verſibus tuis nonnulla ſubnectere. Haud ita Flaccus tuus præcepit in illis poëticæ artis Edictis; quorum hoc memini eſſe principium, ne humano capiti ceruix equina iungatur. Malo itaq; tibi contumacia negati officii, quàm imprudentia promiſsi operis diſplicere. Plura de hoc coram loquemur, quando hanc epiſtolam ſequi paramus aut conſequi. Tu cœpta perage, & tam ſolertis eloquij eſto munificus. Ego tibi vt linguæ obſequia nego, ita aurium commodabo. Vale.

[a] Ita libri noſtri. Et fuiſſe Varroni cognomen *Menippeo* teſtis eſt Athenæus libro quarto: ἧς παροιμίας μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάρρων, ὁ μενίππειος ἐπικαλούμενος.

[b] Sic ex coniectura reſtitui, quam probarunt Lectius & Iuretus. Libri autem noſtri habebant: *caſta* Carrion. *caſtigata.*

[c] Beſſarionis liber: *cuſa à turno.* Fuld. *cuſa turno.* In veriſimilium libris docui legendum: *cuſa, torno ex neſc.*

[d] Sic iam edendum curaui ſecutus ſcripturam codicum noſtrorum. vulgò pro, *adniteris*, editur: *admittere*: ex quo facere conabar: *amittere*: eamque coniecturam ſibi non diſplicere oſtendunt Lectius & Iuretus. Sed, *Adniteris*, legi debet. quaſi dicat Symmachus: hoc etiam nomine verſus tui Varronianis præferendi videntur, quod tu duriorem longè materiam torno polire conaris. Sic lib. 1. epiſt. 21. *Multi poſt hac adnitentur artes bonas.* pro, diſcendas ſuſcipient. Et lib. 3. epiſt. 20. *Perpetem curam danda & reddenda ſalutis adnitar.*

[e] Ita Iuretus edidit ex Pithœano codice. Beſſarionis & Carrionis libri: *Tu viros proxima ætatis.* Fuldanus: *Tu rutunam.* pro quo

quo fortè legendum. *Rutubam*. vt voce Varroniana vti voluiſſe dicamus Symmachum: Sic enim ſcribit Nonius: *Rutuba perturbatio. Varro ſexageſi: Ergo tum Roma purè pareeque pudentes vixere in patria, nunc ſumus in rutuba.*

PATRI SYMMACHVS *Epiſt. 5.*

NEQVICQVAM taciturnitatis inceſsimur, quibus ſumma cautio eſt officii proſequendi, ferè vt nulla fuerit ſtatio tot locorum in qua huius muneris ferias egerimus. Et ſanè iuuat animum pia ſermonis exactio. Dulcis eſt enim querela quæ naſcitur ex indulgentia. Vos modo facilè noueritis hanc expoſtulationem magis eſſe religioſam quàm iuſtam. Interea loci de Præneſtina ſeceſsione ſiluiſti, cuius mihi fama fecit indicium. Quàm vellem deliciis veſtris improuiſus obrepere! Licèt Campaniæ amœna præniteant; mihi tamen eſſet accommodatiùs agitare vobiſcum, & ſpiraculis regionis illius æſtiuare flagrantiam temperare. Sed res familiaris inclinat. Ea nobis vſquequaque viſenda eſt, non vt quæſtuum ſumma ditefcat, ſed vt ſpes agri voluntariis diſpendiis fulciatur. Namque hic vſus venit in noſtram ætatem, vt rus quod ſolebat alere nunc alatur. Verùm hæc miſſa facio, ne ſalutatio in querelá verſa minuat officii voluptatem. Date operam bonæ valetudini, & alloquio crebriori, quod cum petimus, ſedulò pollicemur. Vale.

PATRI SYMMACHVS. *Epiſt. 6.*

SOLENT impatientes dilationis eſſe qui ſperant in ſe aliquid muneris conferendum. Hoc verò à vobis recens ortum videmus, vt ſuarum rerum munifici moram non ferant largiendi. Nunc nuper ad vos prædium lege venit cuius me iure donaſtis. Cucurrit quæſtus veſter in meum commodum, & meliore voto fortunam eſtis imitati. Nam quod ex propinquę bonis cum mœſtitia ſumpſeratis, cum lætitia tradidiſtis. Quid quòd hanc liberalitatem cumulaſtis ampliſsimo teſtimonio? Cuius ego honeſtamentum præopto muneribus. Nam qui opibus inlaudatus iuuatur, neceſſariū magis donum quàm iuſtum præmium videtur adipiſci. Igitur indicio veſtro ago atque habeo gratias quantæ ſunt maximæ, quòd mihi honorem vtrumque feciſtis; & Deos precor, vt datis in commune omnes longum fruamur, ſintq; ex nobis quibus Oſtienſe prædium noſtro iudicio, veſtro tradamus exemplo. Vale.

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 7.*

BONO animo ſumus cum viam promiſsi memores inchoaſtis. Nunc properato opus eſt, vt dum anni tempus calet, Autumni bona raptim frua-

fruamur. His quippe menſibus Campania nitet agri vbere, & arbuſti honore. Baiæ imbre raro, Sole modico tẽperantur, menſæ ab [a] edilibus copioſę ſunt, quibus tu amicorũ catervas minaris. Sed mihi honeſtę multitudinis nulla vitatio eſt. Et ſi bis tãto plures, quã ſcribis, affuerint, bonã [b] frugẽ feceris. Non deerit quo famem [c] pellant. Nam comitibus veſtris vtpote ſobriis, cædundæ ſaginæ cura poſterior eſt. Quouſque longum loquor? Mitto verba, rem flagito. Occaſionem rapere prudentis eſt. Si quid [d] dilatione itineris adimitur, mora otii rependetur. Vale.

[a] In optimis & vetuſtiſsimis quibuſque membranis variorum auctorum, non *Edulia*, ſed *Edilia* ſcriptum inveni, & ſic quoque edendum curaui.

[b] Imitatur hic more ſuo Plautum Symmachus, cuius hæc ſunt verba in Pœnulo act.4.ſc.2. *Herus tuus ſi volet facere frugem, meum herum perdet.* hoc eſt, ſi volet eſſe homo frugi, ſi ſe volet hominem frugem, vel frugi præſtare. Placidus in Gloſsis: *Frugem feciſti, probè feciſti.* Eſt enim τὸ *Frugem* antiquus accuſatiuus maſculinus: quod non animaduertit Symmachus, adeoque *Bonam frugem facere* dixit. Sed ipſe Plautus ſtatim ſequentis actus ſcena ſecunda ſe ipſum ſic explicat: *ſi vis eſſe frugi.* Eodem autem modo in Moſtellaria dixerat: *Ferocem facis, quia te herus tam amat.* pro, ferocem te facis, ferox es. Et Milite. *Facito faſtidii plenum*, pro, faſtidioſum te aſsimules. Terent. Phormion. *Strenuum præbere*, pro gerere ſe ſtrenuè. Neque tamen hoc nomine leuior nobis eſſe Symmachus debet. Sunt enim in priſcis ſcriptoribus non pauca, quæ acutiſsimorum quoque aciem tenuitate ſua effugiant. Ipſe denique Cicero in Tuſculan. 3. neque intellexit hæc Accii verba: *Quis nam florem liberûm inuidit meûm*: neque an ſatis Latinè loquutus fuerit poeta, rationem certam expedire potuit, velut alias docebo.

[c] Et hoc in loco coniecturam meam Iuretus ſcriptæ lectioni prætulit, quæ habet: *famem polluãt.* quod neſcio, ſi tolerari queat. Lectius hic neſcio quæ conſomniat: qui autem *Polluceant* ſubſtituunt, vaticinantur.

[d] Fuldanus & Beſſar. *ſi quid dilationis itineris redemitur, mora otii repenſatur.* Forſan legendum: *ſi quid dilationis itineri demitur.* q. d. omnem illam celeritatem proficiſcendi poſtea commoratio in prædio meo compenſabit. *Repenſandi* verbo non ſemel ſymmachus vſus eſt & Mamert. in Panegyr.

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 8.*

IAMDVDVM a veſtri cupiunt Lucrina tacita, & Baiana liquida, & Puteoli adhuc celebres, & Bauli magnum ſilentes. Vos apud Coram

ruſticam, vel apud ſteriles Formias deſidetis. Tandem ſi operæ eſt, contendite viam, & meliora terrarum animaduertite, vbi altè turbis quieſcitur, vbi fruendis feriis nullus eſt modus.

Vbi corniger lyæus
Operit ſuperna [b] *vite,*
Vulcanus æſtuoſis
Medium coquit cauernis,
Tenet ima piſce multo
Thetis, & Baiæ ſororis:
Calet vnda, friget æthra
Simul innatat choreis
Amathuſium renidens,
Salis arbitra & vaporis
Flos ſyderum Dione.

Num vobis videor quaſi multæ luxuriæ ebrius, mentis inſipere, atq; adeò in poëtas nomen dediſſe? Nihil moror [d] hanc litteraturam: loci potius quàm ingenij mei munus exercui. Sed ſi inuitantia loquor, gradum tollite, vt & vos ſitis læti præſentium, & nobis potiundi quæ volumus fortuna ſuccedat. Vale.

[a] In veriſimilium libris, *Veſtri cupiunt*, explicaui, *veſtri cupidi ſunt, vos deſiderant*: addidique multa talia in Symmacho reperiri. Exſtitit poſtea Iuretus, qui cum totidem quaſi verbis & αὐτολεξεὶ hæc interpretaretur, dicere nihilominus auſus eſt, *me non rectè hæc accepiſſe.* Putat nimirum vir doctus, ſe vnum eſſe, qui Ennodium, Caſsiodorum, Sidonium, & ſimilis farinæ Scriptores intelligat, qua quidem in re me riualem non habebit. Symmachum tamen à me quoque nonnunquam intelligi, quia exigua ea laus eſt, prædicare poſſum, cùm præſertim in veteribus imitandis multus fuerit. Hic quidem certè non aliter locutus eſt, quàm vetus poëta apud Cic. 3. de natur. deor. *Parentem habere auarum, illepidum in liberos, Difficilem, qui te nec amet, nec ſtudeat tui.* Sed & Plaut. Milit. act. 4. ſcen. 1. *Cupiunt tui* videtur dixiſſe. nam in quibuſdam v. l. eſt: *Qui ingenuis ſatis reſponſare nequeaſq; cupit vti.* In aliis: *quæ te cupiunt.* vulgò: *cupidis tui.* Ex qua varietate mendi ſuſpicio oborta eſt mihi, vt putem legi poſſe: *quæ cupiunt tui.* Nam & Donat. ex Plauti Trin. citat: *quamquam domi cupio, opperiar tamen,* aitque *Domi* genitiuum eſſe.

[b] Sic Iuretus edidit. Beſſar. *Operit ſupernam gutturi.* Fuldan. *Aperit ſupernam gutturi.* Lectius coniicit: *Aperit ſuperna gutti.* ſed optima eſt Iureti lectio, ſi membranas auctores habet.

Scio

Digitized by Google

[c] Scio placere Iureto coniecturam hanc ſuam: [illegible] nidens. Sed inuitis ac plorantibus Muſis & Apolline ſecundam in *Amatorium* corripit. qui quod veneris natatum [illegible] habet fruſtra eſt. Vide ſodes Apuleium extremo libro 4. de aſino, vbi obſequium [illegible] maris arbitræ præſto eſſe, & Nerei filias chorum canere, alioſque ſubnatare deprehendes.

[d] Agnoſcit hanc lectionem Fuldanus codex. neq; ego *loci* pro *loci* repoſueram, ſed librarii id mendum fuit.

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 9.*

IN metu fuimus, ne vos imber inhæreret. Sed verum eſt illud quod poëta noſter ſcriptum reliquit, iter durum viciſſe pietatem. Quare aduentum veſtri in diem placitum præſtolamur. Dij modo auctores ſint, vt quæ animo deſtinatis, nullis cauſationibus obſtrepantur. Vale.

PATRI SYMMACHVS *Epiſt. 10.*

HANCINE mihi eſſe fortunam, vt quoquo verſum pedem gradùmque contulero, exædificandum aliquid offeratur? velut me nunc Capuani Prætorij inſtauratio in graues cogit expenſas: cuius pars fatiſcit incuria, pars neglegenti dudum celeritate reparata inbecillum præſtat habitaculum. his niſi properata cura ſubuenerit, aut pecuniæ poſtea diſpédium cumulabitur, aut ruinæ. Nam quiſquis hæc opera intermittit, amittit. Quare animus eſt amoliri ædium ſenectutem. Ita deſiderato & expetito ocio ad negocium conceſsimus ſumptuoſum. Quid rerum geramus audiſtis. facite viciſsim veſtræ ſalutis atq; actuum proſpera nouerimus: vt hoc pauxillum tempus, quod in Campania paramus abſumere, ſine offenſa veſtri ſilentij tranſigamus. Vale.

PATRI SYMMACHVS *Epiſt. 11.*

CVM iam filiæ veſtræ dies natalis appeteret, commodùm aderant quæ muneri miſeratis. [a] Ea nobis in commune quantum cara & grauia fuêre Nam ſi quid in abſentes benè conſulas, impenſu maiore gaudetur. Ilicò amplexi literas quæ proſequebantur oblata, in expectatione eſſe cœpimus, quam mox vobis capeſſendum iter Appiæ ſcriberetis. Nihil horum pagina nunciabat. Percontor tabellarium, num conſtâtiam decreti rerum ſubita turbaſſent. ait ſententiã nihil claudicare, ſed placita differri, donicum ſtatio Formiana multa fruge & aliis hoc genus in vſum neceſſariis inſtruatur. Tunc mihi animus ab ægritudine remigrauit. Do fidem nihil herili mẽſæ, nihil ſeruitiis aut pecori defuturum. Ne mihi ſit dicti huius poſthac negatio, en vobis chirographi inſtar literas. Sponſionem ſtipulat affectio, neque enim patiar decipi, quos opto complecti. Vale.

ruſticam, vel apud ſteriles Formias deſidetis. Tandem ſi operæ eſt, contendite viam, & meliora terrarum animaduertite, vbi altè turbis quieſcitur, vbi fruendis feriis nullus eſt modus.

Vbi corniger lyæus
Operit ſuperna [b] *vite,*
Vulcanus æſtuoſis
Medium coquit cauernis,
Tenet ima piſce multo
Thetis, & Baiæ ſorores:
Calet vnda, friget æthra
Simul innatat choreis
[c] *Amathuſium renidens,*
Salis arbitra & vaporis
Flos ſyderum Dione.

Num vobis videor quaſi multæ luxuriæ ebrius, mentis inſipere, atq; adeò in poëtas nomen dediſſe? Nihil moror [d] hanc litteraturam: loci potius quàm ingenij mei munus exercui. Sed ſi inuitantia loquor, gradum tollite, vt & vos ſitis læti præſentium, & nobis potiundi quæ volumus fortuna ſuccedat. Vale.

[a] In veriſimilium libris, *Veſtri cupiunt*, explicaui, *veſtri cupidi ſunt, vos deſiderant*: addidique multa talia in Symmacho reperiri. Exſtitit poſtea Iuretus, qui cum totidem quaſi verbis & αὐτολεξεὶ hæc interpretaretur, dicere nihilominus auſus eſt, *me non rectè hac accepiſſe*. Putat nimirum vir doctus, ſe vnum eſſe, qui Ennodium, Caſsiodorum, Sidonium, & ſimilis farinæ Scriptores intelligat, qua quidem in re me riualem non habebit. Symmachum tamen à me quoque nonnunquam intelligi, quia exigua ea laus eſt, prædicare poſſum, cùm præſertim in veteribus imitandis multus fuerit. Hic quidem certè non aliter locutus eſt, quàm vetus poëta apud Cic. 3. de natur. deor. *Parentem habere auarum, illepidum in liberos, Difficilem, qui te nec amet, nec ſtudeat tui.* Sed & Plaut. Milit. act. 4. ſcen. 1. *Cupiunt tui* videtur dixiſſe. nam in quibuſdam v. l. eſt: *Qui ingenuis ſatis reſponſare nequeaſq; cupit uti.* In aliis: *quæ te cupiunt*. vulgò: *cupidis tui*. Ex qua varietate mendi ſuſpicio oborta eſt mihi, vt putem legi poſſe: *quæ cupiunt tui.* Nam & Donat. ex Plauti Trin. citat: *quamquam domi cupio, opperiar tamen*, aitque *Domi* genitiuum eſſe.

[b] Sic Iuretus edidit. Beſſar. *Operit ſupernam gutturi.* Fuldan. *Aperit ſupernam gutturi.* Lectius conicit: *Aperit ſuperna gutti.* ſed optima eſt Iureti lectio, ſi membranas auctores habet.

Scio

[c] Scio placere Tureto coniecturam hanc ſuam: *Amatorium renidens*. Sed inuitis ac plorantibus Muſis & Apolline ſecundam in *Amatorium* corripit. qui quod veneris natatum ſuſpectũ habet fruſtra eſt. Vide ſodes Apuleium extremo libro 4. de aſino, vbi obſequium marinum veneri maris arbitræ præſto eſſe, & Nerei filias chorum canere, alioſque ſubnatare deprehendes.

[d] Agnoſcit hanc lectionem Fuldanus codex. neq; ego *loci* pro *loci* repoſueram, ſed librarii id mendum fuit.

SYMMACHVS PATRI. *Epiſt. 9.*

IN metu fuimus, ne vos imber inhæreret. Sed verum eſt illud quod poëta noſter ſcriptum reliquit, iter durum viciſſe pietatem, Quare aduentum veſtri in diem placitum præſtolamur. Dij modo auctores ſint, vt quæ animo deſtinatis, nullis cauſationibus obſtrepantur. Vale.

PATRI SYMMACHVS *Epiſt. 10.*

HANCINE mihi eſſe fortunam, vt quoquo verſum pedem gradùmque contulero, exædificandum aliquid offeratur? velut me nunc Capuani Prætorij inſtauratio in graues cogit expenſas: cuius pars fatiſcit incuria, pars neglegenti dudum celeritate reparata inbecillum præſtat habitaculum. his niſi properata cura ſubuenerit, aut pecuniæ poſtea diſpẽdium cumulabitur, aut ruinæ. Nam quiſquis hæc opera intermittit, amittit. Quare animus eſt amoliri ædium ſenectutem. Ita deſiderato & expetito ocio ad negocium conceſsimus ſumptuoſum. Quid rerum geramus audiſtis. facite viciſsim veſtræ ſalutis atq; actuum proſpera nouerimus: vt hoc pauxillum tempus, quod in Campania paramus abſumere, ſine offenſa veſtri ſilentij tranſigamus. Vale.

PATRI SYMMACHVS *Epiſt. 11.*

CVM iam filiæ veſtræ dies natalis appeteret, commodùm aderant quæ muneri miſeratis. [a]Ea nobis in commune quantum cara & grauia fuêre Nam ſi quid in abſentes benè conſulas, impenſu maiore gaudetur. Ilicò amplexi literas quæ proſequebantur oblata, in expectatione eſſe cœpimus, quam mox vobis capeſſendum iter Appiæ ſcriberetis. Nihil horum pagina nunciabat. Percontor tabellarium, num conſtãtiam decreti rerum ſubita turbaſſent. ait ſententiã nihil claudicare, ſed placita differri, donicum ſtatio Formiana multa fruge & aliis hoc genus in vſum neceſſariis inſtruatur. Tunc mihi animus ab ægritudine remigrauit. Do fidem nihil herili mẽſ:, nihil ſeruitiis aut pecori defuturum. Ne mihi ſit dicti huius poſthac negatio, en vobis chirographi inſtar literas. Sponſionem ſtipulat affectio, neque enim patiar decipi, quos opto complecti, Val.

B 2 Dignam

a Dignam iudicauit Iuretus coniecturam meam, quam non ſolum ſuam, quam meam eſſe mallet: ſed inuitis ac repugnãtibus etiam libris omnibus in contextum referret *Ea nobis immane quantum cara & gr. f.* In pleriſque enim codicibus legitur: *in commune quantum cara & g auia fuere.* quam lectionem veriorem puto: nam & ſupra epiſt. 6. dixerat: *Deos precor, vt datis in commune omnes longum fruamur. G aue* quid hic ſit, melius Plautus, quam Iuretus, docet Perſ. act. 4. ſc. 5. *Si quid bonis boni fit, eſſe idem & graue & gratum ſolet.* Cui ſimilis eſt alter locus Captiu. *Quod bonis bene fit, ea gratia grauida eſt bonis.* Salluſt. hiſtor. 2. *Qui Regi per obſequelam orationis, & maxume odium Sulla graues cariq́ erant.*

PATRI SYMMACHVS. *Epiſt. 12.*

CENSORVM notio fuit ſpectare opera quæ locaſſent. hoc me negocium curare voluiſti. Mos geſtus imperatis; vel quod tibi dicto audiens eſſe debui, vel quòd ſtudio meo congruere mandatum munus agnoui. Habe igitur quantum in ædibus noſtra cura promouerit. Scalis ſubpactus eſt honor marmoris: ſuperiora conclauia cruſtis teguntur, ea operis leuitate vt compago ſolidum mentiatur. Columnas nihilo amplius mercatus es, quàm ſi tibi muneri contigiſſent. Eas bithino lapide cæſas, ſi bene oculis vtor, exiſtimo. Hactenus eſt quod ſcire debueris. Deinceps tantum adiiciemus cognitioni tuæ, quantum ædificationi viderimus accedere. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 13.*

SOLET facunda eſſe lætitia, & anguſtias clauſi pectoris aſpernata geſtire. Tibi, amice, ſcribendi obliuionem peperit res ſecunda. Id mihi imitationi eſſe non potuit, quem Domini noſtri Gratiani cœleſtis oratio bonæ ſpei & hilaritatis impleuit. Vltro igitur alloqui reſidem non peperci, vel officii vel gaudii mei gratia: quorum alterum familiaritas noſtra, alterum felicitas publica ſuggerebat. Nunc ſi operæ eſt, vtendum mihi tantiſper animum fac remittas. Primores Kalendas Ianuarius aperibat. Frequẽs Senatus mature in Curiam veneramus. Priuſquam manifeſtus dies creperum noctis abſolueret, fortè rumor allatus eſt ſermonem deſiderati Principis multa nocte veniſſe, & erat verum. Nam tabellarius vigiliarum feſſus adſtabat. Nondum cœlo albente concurritur luminibus accenſis, noui ſæculi fata recitantur. Quid multa? lucem quam adhuc opperiebamur, accipimus. Dic mihi (inquies, nam id præſtat audire) quid noſtri Patres ſuper ea oratione ſenſerunt? Rerum tibi natura reſpondeat quibus ſuffragiis exoptata

ptata pietas audiatur. Nouimus bona noſtra complecti. Si credis, etiamnum illius gaudii mei quandam patior cruditatem. a Bonus Nerua, Traianus ſtrenuus, Antoninus pius, innocens Marcus plenis officii temporibus adiuti ſunt, quæ tunc mores alios neſciebant, Hic in laude eſt natura Principis, ibi priſcæ munus ætatis. Cur verſo ordine iſta optimarum artium putemus exempla, & illa de ſæculo priore veſtigia? Beneficium ſuum fortuna tuetur, & has ſaltim Romano nomini velit ſeruare delicias. Nullo faſcino felicitas publica mordeatur. Audiſti omnia, ſed ſummotenùs ore libata. Monumenta Curiæ noſtræ plenius tecum loquentur. Vbi cùm plura reſcripta reppereris; æſtima quanto vberiora vnius mens optauerit quàm plauſus effuderit. Vale.

a Sic locum hunc reſtitui partim coniectura ductus, partim veſtigia veterum librorum perſecutus. In Beſſarionis cod. nomen *Antonini* deſideratur. In Fuldano ſic traiectis vocibus legitur: *Bonus Nerua, Traianus, Antoninus pius, ſtrenuus, innocens Marcus*. In vtroque autem, ſicut in vulgatis, *plenus officii*, ſcriptum eſt: pro quo conieci legendum: *Plenis*. Dicit omnes illos Imperatores adiutos ſuis temporibus plenis officii, hoc eſt, quæ faciebant omnia officioſiſsimè, vt decebat, nec alios mores ſciebant. *Plenus officii* reperitur apud Ciceron. 11. famil. epiſt. penult. & 13. epiſt. 13. & in Fonteiana. Fruſtra fuit Lectius, cum legendum putauit: *Marcus philoſophus*. Et tamen hanc ipſi coniecturam Iuretus adimere, ſibique tribuere, & in contextum recipere auſus fuit, vt ſe ſcilicet non multò meliorem Criticum, quam Iuriſconſultum nobis præſtaret. Exaudire etiam videor, qui clamet, alienum Traiano epitheton perperam adſeri, nempe *ſtrenui*. quod nunquam, credo, faceret, ſi Criticum pictum vſquam vidiſſet. Nimirum de Epithetis hic Symmacho curę fuit. Prorſus autem huic ſimilis ac pænè geminus eſt hic Pacati in Panegyrico locus, vbi ſic loquentem inducit Romam: *Me Nerua tranquillus, amor generis humani Titus, pietate memorabilis Antoninus teneret, cum mœnibus Auguſtus ornaret, legibus Adrianus imbueret, finibus Traianus augeret* Neq; multum etiam diſsimilis hic Tullii in Verrem de quæſtura. *Vereor, ne hac fortè cuiquã nimis antiqua & iam obſoleta videantur. ita enim tum æquabiliter omnes erant huiuſmodi, vt hæc laus eximia, virtutis & innocentiæ, non ſolum hominum, verum etiam temporum illorum eſſe videatur.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 14.*

PETIS à me literas longiores. Eſt hoc in nos veri amoris indicium. Sed ego * qui ſum paupertini ingenii mei conſcius, Laconicæ malo

B 3 ſtude-

ſtudere breuitati, quam multiiugis paginis infantiæ maciem publicare. Nec mirum ſi eloquii noſtri vena tenuata eſt; quam dudum neque vllius poëmatis tui, neque pedeſtrium voluminum lectione iuuiſti. Vnde igitur ſermonis mei largam poſcis vſuram, qui nihil litterati fœnoris credidiſti? Volitat tuus Moſella per manus ſinuſque multorum, diuinis à te verſibus conſecratus: ſed tantùm noſtra ora prælabitur. Cur me iſtius libelli, quæſo, exſortem eſſe voluiſti? aut amuſus tibi videbar, qui diiudicare non poſſem; aut certè malignus, qui laudare neſcirem. Itaque vel ingenio meo plurimum vel moribus, derogaſti. Et tamen contra interdictum tuum vix ad illius operis arcana perueni. Velim reticere quid ſentiam, velim de te iuſto ſilentio vindicari: ſed admiratio ſcriptorum ſenſum frangit iniuriæ. Noui enim iſtum fluuium cùm æternorum Principum iam pridem ſigna comitarer, parem multis, imparem maximis. Nunc improuiſo clarorum verſuum dignitate [b] Ægyptio Melone maiorem, frigidiorem Scythico Tanai, clarioremque hoc noſtro populari Fucino reddidiſti. Nequaquam tibi crederem [de Moſellæ ortu ac meatu] magna narranti, niſi certò ſcirem quod nec in poëmate mentiaris. Vnde illa amnicorũ piſcium examina repperiſti? quàm nominibus varia, tam coloribus; vt magnitudine diſtantia, ſic ſapore; quæ pigmentis iſtius carminis ſupra naturæ dona fucaſti. Atqui in tuis menſis ſæpè verſatus, cùm pleràq; alia quæ tunc in prætorio erant eſui obiecta mirarer; nunquam hoc genus piſcium deprehendi. Qnando hi piſces in libro tibi nati ſunt, qui in ferculis non fuerunt? Iocari me putas, atque agere nugas? Ita me Dij probabilem præſtent, vt ego tuum carmen libris Maronis adiungo Sed iam deſinam mei oblitus doloris inhærere laudibus tuis, ne hoc quoque ad gloriam tuam accedat, quòd te miramur offenſi. Spargas licet volumina, & me ſemper excipias, fruemnr tamen tuo opere, ſed aliorum benignitate. Vale.

[a] Beſſarionis, Bertinianus & Vaticanus: *Sed ego quaſi paupertini.* paulò poſt malim: *mihi conſcius.* Hoc enim Latinius.

[b] Sib etiam in Fuldano & Bertiniano legitur.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 15.*

PÆNE euenerat vt tecum ſuccincta breuitate loqueremur, quoniam deerant digna memoratu, & in defectu rerum nihil opus eſt indulgere verbis. Sed tempeſtiuè Palladi Rhetoris noſtri declamatio auxit paginam. Ea complacita ſummatibus literarum clam te eſſe non debuit. Itaque cùm & meo officio & tuo ſtudio talis relatio conueniret; vix ſoluto cœtu, necdum euentilatam auditionis meæ fidem iudicio calen-

calente dictaui. Mouit nouus Athenæi hoſpes Latiare concilium, diuiſionis arte, inuentionum copia, grauitate ſenſuum, luce verborum. Opinione mea dico, tam probus eſt oratione quàm moribus. Tunc [a] noſtrates viri qui inter ſe aliarum rerum ſæpè diſſentiunt, concordem ſententiam ſuper huius laude tenuerunt. Credo planè, nec fides caſſa eſt, Rhetorum hanc eſſe proſapiam [b] Nam plerùm ingenio genus noſcitur. Nec ſolus vultus aut colos aſſerit poſteros in honorem parentum. Certiores habet natura vindicias benè ſentiendi ac benè loquendi. Gignuntur non ſcribuntur hæredes. Quod alii docentur, hic natus eſt. Hæc apud te, mi domine, ſilenda non credidi, & quòd præ tui amore nihil habeo penſi; & quod viciſsim quanti à te fiam nunquam me pœnitet. Quod Palladio factum volo ne lateant honeſta prolatu. Cura vt valeas; & quoniam tibi facultas ſcribendi præſto eſt, adhibe voluntatem. Vale.

[a] In veriſimilibus meis probatur coniectura cuiuſdam viri docti, exiſtimantis legendum: *noſtra ætatis viri.* Teſtor hic neque probabilem eſſe iſtam coniecturam, cum ſæpiſsime Symmachus *noſtrates viros* dixerit, neq; mihi vmquam probatam, ſed me abſente & inuito, vt complura alia, ab eodem homine inculcatam fuiſſe.

[b] Etiam hanc coniecturam meam ſcriptæ lectioni Iuretus prætulit: mihi tamen iam non æque probatur. Membranæ omnes habent: *plenum.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 16.*

SÆPE vnanimitatis tuæ ſermone conuenior, vt de acceptis litteris quas ad me cura propenſiore miſiſti, vel ſerò reſcribam; quibus ego vt quæque redditæ ſunt actutum pari religione reſpondi: quia neque reſcriptorum ratio, neque amoris viciſsitudo ſinebat diutiùs deſidêre. Nunc quoque agere me atque habere gratias proteſtor, quod proſpera nuntiorum clam me eſſe non pateris. Hæc & alia prioribus quoque literis tecum fueram collocutus. Sed ſi te tabellarii ſermonis mei compotem reddiderunt, congeſta non onerant. Malo quippe aures tuas iterando obtundere quàm fraudare reticendo. Fratris mei Heſperij honore exſulto, taciturnitate conuulneror. Nam ſi me ſui amantem vſu rerum probauit, ſcriptis famam decuit præuenire, quæ diu incerta fluxam fidem gaudiis exhibebat. Ipſe igitur nuntius communis boni eſſe debuerat, vt epiſtulæ aſſertio nihil relinqueret opinionis ambiguo. Sed dicis eum pudore præſtrictum, ſucceſſuum ſuorum vitaſſe iactantiam. Quiſquàmne cùm de ſe apud ſeipſum loquitur, erubeſcit? Quid quòd eam rem mihi ſuperſedit ingerere, quam iuſtè ad vtrum-

Digitized by Google

vtrumque nouerat pertinere? Verùm ego vt religioſè iſta conqueror, ita libenter omitto: quia nec amori in vos meo conuenit ſilere quod doleam, nec amicitiæ incuſsi doloris tranſire menſuram. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 17.*

AMBROSIVM de ſummatibus prouincialis fori ad Dominos & Principes noſtros Siciliæ commune legauit, variis inſtructum mandatis, quæ ſpectare viſa ſunt bonum publicum. Huic ſi fautor acceſſeris, futurum reor, vt illi pro labore fructus accommodet. Quæſo igitur vel legationis merito, vel meo nomine in optimum virum benè conſulas, qui ſatis animi confirmatus eſt ſuffragio tuo ſucceſſuram facilitatem petitionibus promouendis. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 18.*

EGo & ſi continuis literis honorem tuum celebrare poſſem; non ſatis mihi viderer [a] proquàm res poſtulat fungi debitum meum: tantùm abeſt vt operam aſsiduitatis exprobrem. Sed vt hoc meæ verecundiæ competit; [b] item tuæ humanitatis eſt, ſtudium noſtrum pari gratia ſuſtinere. Animaduerte quò tendat ſumma verborum. Iamdudum nihil tribuis, quod legamus. Totum me, inquies, emancipauit ſibi cura Prætorij. verum eſt. Potiris meritò ſumma iudicia. Sed maximas ingenii tui vires fortuna magna non onerat. Proinde his etiam rebus intende quæ ita occupatis nihil moleſtiæ afferunt, vt ipſas moleſtias plerumque ſolentur. Vale.

a Sic legendum eſſe iubentibus veteribus libris, eamdemque vocem *Proquam* ἀντὶ τοῦ *Prout* Lucretio vſurpatam fuiſſe ſuſpectarum lectionum libro primo epiſtola 14. oſtendi. Antea legebatur: *Pluſquam res poſtulat.*

b Sic repoſui, cùm vulgò, *Ita*, in duobus libris noſtris, *Idem*, legeretur ſuſpectar. lect. libro 4. epiſt. 13. Cicero cùm ſæpè aliàs, tùm 1. de Offic. *Vt ipſe ſemper cum Græcis Latina coniunxi, item tibi cenſeo faciendum.* Sed & iſtic vulgati libri præferunt. *Idem tibi.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 19.*

QVi ſua fiducia deferuntur, epiſtulas meas in vſum commendationis accipiunt. Id nunc aliter eſt. Nam fratri meo Potito hac conditione literas dedi, vt eas ipſe commendet. Eſt enim nihilo ſecus, atque ego ſum de ſummatibus amicorum tuorum: qui vbi te [a] compotem fecerit præſen-

Digitized by Google

præſentiæ ſuæ, vereor ne excuſatio mea ignoſcenda non ſit. Sed ſi mihi placabilitas [b] tua experiundo probè cognita eſt, futurum reor, non vt me qui reſedi, collatione alterius venientis inceſſas, ſed vt illum magis pro vtroque ſuſcipias. Vale.

a Edidi, vt in libris optimis inueni. Scio, & puer etiam ſciui, *compotire* veteribus fuiſſe, *Compotem facere*: ſed Iuretum mira quadam eſſe ad corrigendum prurigine, id quoq; ſcio.

b Lectij hæc coniectura erat, quod more ſuo Iuretus, atq; adeò iure ſuo (nam ſuus Iureto mos, ius eſt) diſsimulauit. Fuldanus, Beſſarionis & Bertinianus, item vt vulgati libri, habent, *Placibilitas.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 20.*

HABVNDO gaudio, cùm te Conſulem nouus annus expectat. Sed nunc tranſcurſo eſt opus. Plenius enim ſecundis literis conteſtabor huiuſmodi de te gratulationem. Alius in præſentia mihi ſermo ſumendus eſt. [a] Patroinus C. V. accitu tuo iter adornans, in rem ſuam fore exiſtimauit, ſi meo teſtimonio niteretur. Huic ego nihil per me acceſſurum putaui: & tamen deeſſe nolui, ſciens iudicio erga illum tuo nihil adiici poſſe ſi ſcriberem; deceſſurum tamen aliquid meo officio ſi tacerem. Vnum eſt igitur quod oratum te atque exoratum volo, vt ineat gratiam ſuſcepti laboris, præter eum fructum qui illi ex tuo conſpectu, tuo congreſſu, tuo honore proueniet. Vale.

a *Patroinus* in Fuldano & Beſſar. legitur, ad quem libro ſeptimo & octauo complures leguntur hic epiſtolæ, quamuis iſtic vocetur *Patruinus.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 21.*

BEnè ac ſapienter maiores noſtri, vt ſunt alia ætatis illius, ædes Honori atque Virtuti gemella facie iunctim locarunt; commenti quod in te videmus, ibi eſſe præmia honoris, vbi ſunt merita virtutis. [a] Sed enim propter etiam Camænarum religio ſacro fonti aduertitur; quia iter ad capiſſendos magiſtratus ſæpè litteris promouetur. Hæc parentum inſtituta Conſulatus tui argumenta ſunt: cui morum grauitas & diſciplinarum vetuſtas, curulis ſellæ inſigne pepererunt. Multi poſthac adnitentur artes bonas, & laudis germanas & meras litteras. Sed cui eueniet aut tam fœlix diſcipulus, aut tam memor debitor? Sin ignoramus Magnum illum, cui ſupra votum fortuna fluxit, [b] Stagiritæ ſuo nihilum commodaſſe, niſi quod * Ennio ex Ætolicis manubiis captiua chlamys tantùm muneri data Fuluium decolorat. Enimuerò neque Panætio Africano-

 rum

rum ſecundus, neque Opillo Rutilius, vel Cyneæ Pyrrhus, aut Metrodoro ſuo Mithridates Ponticus liberalium diſciplinarum precia ſoluerunt. At nunc erudítiſsimus Imperator & opum largus & honorum, quaſi pro vſura tibi prima detulerit, [c] ita ſemper ad ſortem fœnoris redit. In hac tãta lætitia mea quibus verbis diluam quod adeſſe non poſſum? Nimis vereor me malè interpretatus excuſationem meam, quantum tibi gratuler parùm credas. Optaui ad oculos tuos raptim venire: ſed feſſus virium quas diu morbus exhauſit, itiones longas & manſiones aſperas, tum acceſsiones frigorum & deceſsiones dierum, [d] quæque ſunt noxæ opportuna vitaui. Si ſum tibi ſpectatus ex animo, quæſo vt æquus ſis mihi, atque has allegationes boni conſulas. Fors fuit an obtineamus apud te veterem gratiam, nunc quod ſatis eſt, eluctemur offenſam. Vale.

[a] Ita in Fuldano & Beſſarionis libro inueni, ſed quomodo emendandum vel explicandum ſit, iuxta cum ignariſsimis neſcio. *Propterea etiam*, videtur legendum. Reddidit enim rationem Symmachus, cur Camœnarum religio, hoc eſt, ædes (vt puto) ſacro fonti aduertatur, ſiue, verſus ſacrum fontem verſa & directa ſit: Vel (quod Iureto in mentem venit) cur & ædes & fons Camœnarum aduertatur non longè eſſe ab æde Honoris & Virtutis. Quærant alij. Doctiſsimo quidem Sirmondo, *Propter etiam*, placet, vt *Propter* aduerbialiter & abſolutè poſitum ſit, pro prope, in vicinia, quomodo apud Tullium 6. Verrin. *Propter eſt ſpelunca quædam.* Et Adelp. Terent. *Eſt ad hanc manum ſacellum, ibi angiportum propter eſt.*

[b] Locus hic haud dubiè eſt mutilus, quem ſine auctore aliquo fruſtra quis ſupplere ſe poſtulet.

[c] Sic omnes noſtri libri. Pithæi codex teſte Lectio: *præmia detulerit, ita ſuper ſortem fœnoris reddit.* Iuretus edidit: *iſta ſuprema ad ſortem fœnoris reddit.*

[d] Fuld. *quæque alia ſunt.* Beſſar. *quæ diu ſunt.* Fortaſsis: *quæ duo.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 22.*

GAVDEO me tibi pluris eſſe quàm cæteros: quando ita animatus es, vt ſpontè in rem meam conſulas, nec opperiaris petitiones, ſed ſolam voluntatis meæ famam ſequaris. Accepi Euectiones quatuor, immane quantum commodas in excurſus & recurſus meorum. Dij te pro tanta gratia munerentur. Et quia perfectis atque elatis in cumulum bonis nihil adiici poteſt, [a] velint tuta erga te & propria quæ dederunt. Vale.

a Opti-

ᵃ Optimorum librorum ſcripturam expreſsi, quamuis mendum habere videatur. Multi anni ſunt, quod conieci: *Velint tutum ergo te, & propria quæ dederunt.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 23.*

POST longum ſilentium tuum non minus deſiderabam quàm ſperabam literas longiores. Namque his vicibus humana variantur, vt defectui ſuccedat vbertas. Ea me opinio fruſtrà habuit. Siquidem breuis in manus meas pagina recens à te profecta peruenit. Erat quidem illa Atticis ſalibus aſperſa, & thymo odora, ſed parcior, quæ magis faſtidium detergeret quàm famem frangeret. Quid ſi ego cœnas dapales & Saliare conuiuium, tum viſcerationes atque epulum poſtulaſſem: tu mihi menſas ſecundas & ſcitamenta exiguæ lancis apponeres? Fac veniat in mentem quid Græca ſuper hoc dicat oratio. Paruis ᵃ nutrimentis, inquit, quamquam à morte defendimur, nihil tamen ad robuſtam valetudinem promouemur. Putaſne me de occupationibus tuis eſſe taciturum? Quæſtores, memini: conſilii regalis particeps, ſcio: precum arbiter, legum conditor, recognoſco: adde huc alia mille rerum. Nunquam eueniet vt ingenium tuum labor deterat, benignitatem cura flectat, facundiam vſus exhauriat. Si diurna negocia nunquam diſtingues quiete; certè antelucano ſomno nullus indulſeris, vt detur aliquod tempus officiis. An tibi parùm exempli videtur in Comico, cum ait? Quam vellem etiam noctu amicis operam mos eſſet dari! Sed cur ego diutius ſermonis pauper obgannio? Imitanda eſt mihi epiſtola recens, vt cætera morum tuorum: fortè occupatus recuſas litteras longiores. Id ita eſſe rectè coniecto. Video enim quàm nolis multa legere, cui vix eſt ocium pauca dictare. Vale.

ᵃ *Nutrimentis*, eſt in omnibus libris. Iuretus, *Intrimentis*, maluit, quippe qui malit etiam in vtrumuis oculum quàm in vtramuis aurem conquieſcere, cum hæc peruulgata ſint minus: Et boni ſcilicet Critici non ſit, hæc peruulgata & trita verba quicquam morari.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 24.*

SI te amor habet naturalis hiſtoriæ quam Plinius elaborauit; en tibi libellos quorum præſentanea copia fuit: in quis, vt arbitror opulentæ eruditioni tuæ neglegens veritatis librarius diſplicebit. Sed mihi fraudi non erit emendationis incuria. Malui enim tibi probari mei muneris celeritate, quàm alieni operis examine. Vale.

Digitized by Google

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 25.*

ET ſi plerumque vera eſt apud parentes prædicatio filiorum, neſcio quo tamen pacto detrimentum meriti ſui patitur, dum perſonarum ſpectare gratiam iudicatur. Quæro igitur incertus animi quæ mihi nunc potiſsimùm ſuper viro honorabili Thalaſsio genero tuo verba ſumenda ſint. Si parce morum eius decora attingam, liuenti ſimilis æſtimabor: Si iuſtè proſequar, ero proximus blandienti. Imitabor igitur Salluſtiani teſtimonij caſtigationem. Habes virum dignum te, & per te familia Conſulari; [a] quem fortuna honoris parti maiorem beneficiis ſuis repperit; emendatio animi & ſanctitas honoribus iam parauit. Vale.

[a] Et hic libros noſtros ſecutus ſum, quamuis rectiùs legi putem: *quem fortuna partim maiorem beneficiis ſuis reperit.* Tò *Honoris* puto ex gloſſa irrepſiſſe. *Honoribus iam parauit*, eſt in Fuld. Beſſar. & vtroque Vaticano: & confirmat locus lib. 5. epiſt. 74. *Tuum eſt optimos iuuenes aduocare, quorum indolem militia honoribus iam paratam non debet vlterius procraſtinare cunctatio.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 26.*

VTOR apud te fiducia quam dediſti. Dudum parcus es litterarũ, ſed non imitabor exemplum: vt qui nouerim viro in ſpecula honorum locato, & ideò varia & magna curanti, non tam ſtudium deeſſe quàm copiam. Ea quippe natura eſt rerum, vt quæ præter induſtriam negliguntur, ignoſcenda ducantur. Ego tamen ſecurus, vt ſoleo, amoris tui, ſolemne officium non renuo: in ſumma gratia & honore poſiturus, ſi familiari meo, qui has tibi literas dabit, fructus aliqui pro tanta in nos ſedulitate reſponderit. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 27.*

QVID agam ſcire poſtulas. Opperior in dies litteras, quales nunc mihi [a] facultas tua promittit, amor ſemper exhibuit. Sum verò præſentium lætus, vt qui ſciam inſidiatori meo nihil loci relictum, atque inſuper tibi, cui factum ſemper volo, merita polliceri fortunam. Ergo quando res ita tulit vt ſollicita mutarentur: optati ſermonis tui fructum feramus, qui animum mihi exaugeat, atque indicet pro tanta retrò familiaritate, mei te oppidò eſſe cupientem. Vale.

[a] Suſpicatus fui legendum: *facilitas*, id eſt, humanitas. Sed vix videtur quicquam mutandum.

SYMMA-

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 28.*

FAcis pro mutua diligentia & antiquitate amicitiæ noſtræ, quòd honorem tuum vires meas eſſe confirmas. Conuenit dictum cum fide morum, nec vnquam diſsimilem ſcriptis talibus dies arguerit: tantùm fortuna munifica proſperorum, ſecundet optata Longum de his loqui cautio eſt, ne blanditiæ longiores corrumpant veri dignitatem. Si quid de me ſcito opus fuerit, frater meus Claudius, & cultui tuo deditus, & ſtudii mei gnarus expediet. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 29.*

NIhil moror cæteros vulgus ignobile, qui philoſophiam faſtu & habitu mentiuntur. Paucos (& in his præcipuè familiarem meum Barachum) noſtra ætas tulit, quorum germana ſapientia ad vetuſtatem viget. Tune, inquies, audeas de philoſophis iudicare? Licet alienas ſpectare virtutes. Nam & Phidiæ Olimpium Iouem, & Mironis buculam, & Policleti Caneforas rudis eius artis hominum pars magna mirata eſt. Intelligendi natura indulgentiùs patet. Alioqui præclara rerum paucis probarentur, ſi boni cuiuſq; ſenſus etiam ad impares non veniret. Concede igitur mihi de Baracho teſtis officium, & amicitiam viri prudentis amplectere: cuius exploratio breui faciet, vt mihi de omnibus, quæ ſcio, facilè credas, cùm videas, nec in his falſum eſſe, quæ neſcio. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 30.*

EN tibi ruſticum vix vrbanis negociis abſolutum: cui volo pro noſtra amicitia morarum culpam remittas. Neque enim laboris fuga indulſit quieti. Difficile eſt hinc abire cùm veneris: adeò ſi contemplari maieſtatem vrbis noſtræ velis, iuſto citius videbitur reuertiſſe. Sed de hoc non laboro, quando ita es ingenio placabili inter reliqua virtutum, vt boni conſulas errata leuiora. Illud orare impenſius conuenit, tanta vt animo tuo ſcribendi cura ſit, quanto me amore dignaris. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 31.*

MErum gaudium mihi eruditionis tuæ ſcripta tribuerunt, quæ Capuæ locatus accepi. Erat quippe in his oblita Tulliano melle feſtiuitas, & ſermonis mei non tam vera quam blanda laudatio. Quid igitur magis mirer, ſententiæ incertus addubito, ornamenta oris an pectoris tui. Quippe ita facundia antiſtas cæteris, vt ſit formido reſcribere: ita benignè noſtra comprobas, vt libeat non tacere. Si plura de te prædicem, videbor

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

mutuum ſcabere, & magis imitator tui alloquii quam probator. Simul quòd ipſe nihil oſtentandi gratia facis, verendum eſt genuina in te bona tanquam affectata laudare.ª Veruntamen hoc à nobis indubitata veritate cognoſce, neminem eſſe mortalium quem præ te diligam, ſic vadatum me honorabili amore tenuiſti. Sed in eo mihi verecundus plus nimio videris, quòd libelli tui arguis proditorem. Nam facilius eſt ardentes fauillas ore comprimere, quàm luculenti operis ſeruare ſecretum. Cùm ſemel à te carmen profectum eſt, ius omne poſuiſti. Oratio publicata, res libera eſt. An vereris æmuli venena lectoris, ne libellus tuus admorſu duri dentis vratur? Tibi vni nihil adhoc locorum gratia præſtitit, aut dempſit inuidia. Ingratis ſcæuo cuique proboque laudabilis es. Proinde caſſas dehinc ſeclude formidines, & indulge ſtilo vt ſæpè prodaris. Certè aliquod didaſcalicum ſeu protrepticum noſtro quoque nomini carmen adiudica. Fac periculum ſilentij mei, quod & ſi tibi exhibere opto, tamẽ ſpondere non audeo. Noui ego quæ ſit prurigo emittendi operis quod probaris. Nam quodam pacto ſocietatem laudis affectat, qui aliena benè dicta primus enunciat. Ea propter in comœdijs ſummatem quidem gloriam ſcriptores tulerunt: Roſcio tamen atq; Ambiuio, cæteriſq; actoribus fama non defuit. Ergo tali negotio expende ocium tuum, & nouis voluminibus ieiunia noſtra ſuſtenta. Quod ſi iactantiæ fugax garrulum indicem pertimeſcis; præſta etiam ſilentium mihi, vt tutò ſimulem eſſe noſtra quæ ſcripſeris. Vale.

ª Ita Beſſarion. ſed Fuld. Bertin. & alter Vaticanus: *Vnum hoc tamen.*

AVSONIVS SYMMACHO. *Epiſt. 32.*

MODO *intelligo quam mellea res ſit oratio, quàm delenifica, & quàm ſuadafacundia. Perſuaſiſti mihi quòd epiſtola mea apud Capuam tibi reddita concinnatio inhumana non eſſet. Sed hoc non diutius quàm dum paginam tuam legi, quæ me blanditiis inhiantem ſuis, veluti ſucco nectaris delibuta ª perducit. Vbi enim chartulam pono, & meipſum interrogo: tum apſinthium merum reſipit, & circumlita melle pocula deprehendo. Si verò, id quod ſæpè facio, ad epiſtolam tuam redii, rurſus illicior; & retrorſum ille ſuauiſſimus, ille floridus tui ſermonis afflatus, depoſita lectione vaneſcit, & teſtimonii pondus prohibet ineſſe dulcedini. Hoc me velut aërius brattea fucus, aut picta nebula, non longius quàm dum videtur, oblectat, Chamaleontis beſtiola vice, quæ de ſubiectis ſumit colorem. Aliud ſentio ex epiſtola tua, aliud ex conſcientia mea. Et tu me audes facundiſſimorum hominum laude dignari? tu, inquam, mihi iſta, qui te vltrà emendationem omnium protuliſti. Haud quiſquam ita nitet vt comparatus tibi non ſordeat. Quis ita Æſopi venuſtatem, quis ſophiſticas Iſocratis concluſiones, quis enthymemata Demoſthenis, aut opulentiam Tullianã, aut proprietatẽ noſtri Maronis accedat? Quis ita affectet ſingula, vt imples omnia? Quid enim aliud es, quàm ex omni bonarum artium ingenio*

genio collecta perfectio? Hac, domine mi, fili Symmache, nō vereor ne in te blandius dicta videantur eſſe quam verius. Et expertus es fidē mea mentis atq; dictorū, cum in Comitatu degimus ambo, æuo diſpari: Vbi tu veteris militiæ præmia tyro meruiſti, ego tyrociniū iam veteranus exercui. In Comitatu tibi verus fui: nedū me peregrè exiſtimes cōpoſita fabulari. In Comitatu inquā, qui frontes hominū aperit, mentes tegit, me tibi & parente & amico, & ſi quid vtroq; charius eſt, chariorem fuiſſe ſenſiſti. Sed abeamus ab his, ne iſthac commemoratio ad illam Soſiæ formidinem videatur accedere. Illud quod pœnè præterii, qua affectatione addidiſti, vt didaſcalicum aliquod opuſculum, aut ſermonem protrepticum mitterem? Ego te docebo docendus adhuc, ſi eſſem id ætatis vt diſcerem? aut ego te vegetum & alacrem commonebo? Eadem opera & Muſas hortabor vt canant; & maria vt effluant; & auras vt vigeant; & ignes vt caleant admonebo: &, ſi quid inuitis quoq; nobis natura fit, ſuperfluus inſtigator agitabo. Satis eſt vnius erroris, quòd aliquid meorum me pœnitente vulgatum eſt, quod bona fortuna in manus amicorum incidit. Nam ſi contrà eueniſſet, nec tu mihi perſuaderes placere me poſſe. Hæc ad literas tuas reſponſa ſint. Cætera quæ noſcere aues, compendifaciam: ſiciam quoq; longa eſt epiſtola. Iulianum tamen familiarem domus noſtræ, ſi quid de nobis percontandum arbitraris, tibi allego: ſimul admoneo, vt cum cauſam eius aduentus agnoueris, inues ſtudium quod ex parte fouiſti. Vale.

[a] *Perducit* repoſui ex libris veteribus. Virgil.4. Georg. *Hoc ait, & liquidū ambroſiæ depromit odorem Quo totū nati corpus perduxit.* Vbi Philargyrius *Perduxit*, interpretatur, *prius vnxit.* ſic apud Tertullianum lib.4. aduerſ. Marcion. cap.18. *cum peccatrix femina pedes domini oſculis figeret, lacrimis inundaret, crinibus detergeret, vnguento perduceret.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt.33.*

AIVNT cochleas, cùm ſitiunt aëris, atq; illis de cœlo nihil liquitur, ſucco proprio victitare. Ea res mihi vſu venit, qui deſertus eloquii tui paſtu, meo adhuc rore ſuſtentor. Diu ſcribendi operam protuliſti, & vereor ne fortè in nos parentis [a] claudat affectio. [b] Si falſa me opinio habet, facito cæteris negociis tuis reſpondendi cura præuortat. Vale.

[a] Sic libros noſtros ſecuti edendum curauimus. Et teſtatur Donatus veteres dixiſſe, *claudit*, pro, claudus eſt, citatq; hoc Salluſtii: *Nihil ſocordia claudebat*. Sed & *Claudeo* inuenitur. Cæcil. *An vbi vos ſitis, ibi conſiliū claudeat.* Apud Ciceron.5. Tuſcul. in Fuluij Vrſini mei codice nongentis abhinc annis ſcripto legi: *Beatam vitam, etiamſi ex aliqua parte clauderet, tamē ex multo maiore parte obtinere nomen ſuum.* Vulgo: *claudicaret.* quomodo etiam in illo ipſo Tuſcul. codice correctū uiſitur, ab eiuſdem librarii vt videtur, manu. Apuleius 3. Florid. *Vtinam mihi pro amplitudine auditorii prolixa oratio ſuppeteret, ac non hic maximè clauderet*

vbi me

vbi me facundiſſimum cuperem? Sed apud Terentium Donatus Bembinus codex, omneſque alii libri agnoſcunt: *Nuncubi meam Benignitatem ſenſiſti inte claudier?* vt non temerè mihi Lipſius meus ſuum illud, *Claudere*, quod tam vehementer amplexatus eſt, perſuaſurus ſit. Maior mihi Ciceronis mei auctoritas, quem imitatione Terentii ſcripſiſſe video: *Non ita claudenda eſt res familiaris, vt eam benignitas aperire non poſſit.* Quo pertinet, quod in Gloſſario Vaticano legitur: *cladier, deficier, deeſſe.* Leg. *claudier, deficere, deeſſe.*

b qui Latinè benè intelligunt, quorum non magnus ſanè hodie eſt numerus, non dubitabunt, quin rectius ſit, quod conieci: *ſi falſum me opinio habet.* id eſt, ſi me fallit. Dicimus enim; *Habeo opinionem:* non, habet me opinio. *Falſum habere*, priſcum & probum eſt loquendi genus. Salluſt. Iugurth. *Neq, ea res falſum me habuit.* id eſt, non me fefellit.

SYMMACHVS AVSONIO *Epiſt. 34.*

PLENVM laboris negocium gero, qui compellare toties tacitum perſeuero, Contrà niſi inſtare pergo, atque exculpere à te aliquid literarum, gliſcet obliuio. Siue igitur hoc officium meum ſedulum iudicas, ſeu moleſtum; ſtat ſententia honorem tuum celebrem præſtare colloquiis: adeò mihi veteris in te amoris nulla diſceſsio eſt. Et meritò: nam amicitiæ operam nuſquam locaui æquè benè. Propterea ſilentium tuum conqueror. Facit enim tenerior affectio, vt ſit querela procliuior. Mollis eſt animus diligentis; & ad omnem ſenſum doloris argutus. Si negligentius tractes,[a] citò marcet vt roſa: ſi duriùs teneas, liuet vt lilia. Legiſſe memini, vultu etiam ſæpè lędi pietatem. Quid ille tam ſerius arbiter ſuper continuo ſilentio ac diſsimulato ſcribendi munere cenſuiſſet? Tecum hæc penſius æſtimabis. Mihi religio fuit tegere quæ dolebant. Nam vt in te animi vſque pendeo; ita opere maximo vſuram tuæ vnanimitatis expecto. Vale.

[a] Vereor ne quid lateat aliud. Beſſarion. & Fuld. *citò mulcet.* Bertin. & Vatican. alter: *citò marceſcit.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 35.*

DIV in Campaniæ ſeceſsibus ociatus, occaſione carui ſcriptionum. Ideò pauliſper ſermonis mei circa te munus intepuit. Sed vbi in patriam pedem retuli, antiqua mihi fuit inſtaurandi officii diligentia. Ergo debito honore ſalutationis te impertio, vtrumq; depoſcens: vt & ſilentio ſuperiori venia iuſta præſtetur, & præſenti obſequio viciſsitudo reſpondeat, Vale.

SYMMA-

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 36.*

INTERPELLO occupationes aſsiduitate colloquij. Nam & ipſe huiuſmodi paſcor officio, & peregrinationem tuam talibus ſolatiis credo recreari. Tuas autem literas viciſsim expecto, nõ exigo. Iniurium quippe eſt magnoperè, flagitare quod ſperes, ne quod eſt voluntarium, videatur extortum. Sanè fratri meo Innocentio gratulor, amicitias tuas priuſquam ſcriberem, contigiſſe: quia facilior mihi cœpit eſſe eius commendatio quem probaſti, quàm fuiſſet incogniti. Itaque hoc vnum beneficij expoſtulo, vt qui ſui emendatione iam nititur, teſtimonii noſtri gratia cumulatiùs diligatur. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 37.*

NON fruſtrà prædicant, mentes hominum nitere liquido die, coacta nube flacceſcere. Meus animus fidem facit exemplo. [a] Nam quotiens tibi ſcribo, ex ſententia ſum: verbis, quorum aliàs ſuppellex mihi deſit, indulgeo. Quippe lætitia loquax res eſt, atque oſtentatrix ſui: adeò magnæ parti hominum ab hoc morbo nulla cautio eſt. Patere igitur quæ ad laudes tuas pertinent obloquentem, vir quantum eſt hominum in terris ſpectatiſsime; qui ex ſummis copiis vigiliam pro meis rebus anniteris, [b] & amicitiam ſtabili diligentia perſeueras. Si fides ſeria cuiquam fuit, tibi puto eſſe: quam plerique verbo oſtentant, [c] opere deſerunt: quod genus nulli rei eſt niſi ad loquendum. Meritò proceſſus tuos in meo ære duco: quando iuxtà magnæ curæ ſum tibi atque cùm maximè fui. Supereſt tamen aliquid quod huic in me ſtudio adiici velim. Nolo memineris quòd aliquãdo animo tuo ſuccenſui. Amor fiduciam nutrit. Quid tam liberum quàm amicitia? Negociis plerumque appoſita eſt expoſtulatio ſine labe concordiæ. Ita verum eſt quòd hodie tibi gratias ago, vt illud non potuerim diſsimulare quòd dolui. [d] Caſſa fide ſunt qui iugiter blandiuntur. Sed quid diutius ea retexo quorum te obliuiſci volo? Eſto, vt es, benigna in me voluntate: quod ego ſperandum magis à te ſentio, quàm petendum. Vale.

a In Beſſarion. & Fuld. verbum *Scribo*, deſideratur, tamquam diceret Symmachus: quoties tibi benè valeo. Bertinian. autẽ & Vatican. alter: *Nam cum ſcribam tibi, ex ſententia vſus ſuppetit verborum, quorum alias ſuppellex mihi deſit. Quippe. &c.*

b Ita eſt in libris noſtris. Iuretus edidit: *in amicitia ſt. dil. perſeueras.* Eodemque modo edidi epiſt. 41. huius libri & epiſt. 84. lib. 9. Vno tantum loco integrum permanſit hoc genus loquendi, huius libri epiſt. 96. qui

D locus

Digitized by Google

Gorgonius, admirator virtutum tuarum diutinæ apud Picentes indulgebit quieti. a Vt vt eſt tamē iſta conditio, ſuperſedendū officio non putaui. Fors fuat an hæc maturè in manus tuas ſcripta ſint ventura. Ego tamen quantū per commeantes licebit, iuſti muneris operā non reparcam. Vale.

a Nolo Iureti eſſe ſimilis, quid cuique debeatur, diſsimulando. Merceri itaque hæc coniectura eſt, cum ſcripti libri habeant: *vt eſt.*

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 40.*

NON nouum aut incognitum, ſed compertum iam fide & ſedulitate militiæ, ſanctum Victorem amicum meum promptus commendator inſinuo: quem adhoc æui nulla actuum culpa fuſcauit; ſed fortunæ licentia (interdum optimos decolorans) ſpes eius pauliſper infregit: quas in integrum ſæculi beatitudo reſtituet, ſi innocentiam ſupplicis ſecundo fauore reſpexeris. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 41.*

FACIO rem cùm tuis moribus tum meo ſtudio congruentem, vt præſtantiſsimo viro amicitias optimi cuiuſq; conciliem: velut nunc tibi à me traditur philoſophiæ Candidatus; cuius pudorem vel prima facies, cætera bona longus vſus expediet. Hunc ego abs te nollem diligi, ni mereretur probari. Sed ſi benè æſtimo, actutum merebitur, atque adeò diligenter. De hoc nihil amplius. Neque enim præiudicio meo debet aſtringi, cuius expecto iudicium. Illud te potius oratū volo, vt noſtri diligentiam perſeueres. Quod cum efflagito, vereor ne me iniurium putes, qui à te poſtulem quod ſponte præſtaturus es. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 42.*

COMPENSASTI longum ſilentium gemina ſcriptione. Pariter enim binas litteras præbuiſti, deſiderium meum officio largiore complexus. Ex quo aduerti non voluntatem tibi hactenus ſed baiulum defuiſſe. Neque enim aliter potuiſſet accidere, vt me tamdiu ſermonis tui honore fraudares. Merito apud nos in dies ſingulos tui cultus augeſcit, & iuſto cumulo creſcit affectio. Namque ita vſu comparatum videmus, vt amicitia benè locata experiundo quotidiè præbeatur. Sed de iſta parte verbis ſuperſedendum eſt. Neque enim me oportet dicere quæ te malo ſentire. Comperi ſanè ex literis tuis quantopere publici muneris abſolutionem requiras, & ſtupere me fateor tantum tibi adminiſtrationis eius eſſe faſtidium, cui fructu b optabilis ex omnium amore reſpondet. An eſt aliquid tenacius gloria c quæ laudem adiicit voluntati? Et tamen cura non

deerit vt patiaris: tu tantum peregrinationem ſolare iuſto amore prouinciæ. Vale.

a Ita omnes libri. Probo tamen Gruteri coniecturam. *proueheatur*. Iuretus potius quàm Grutero quicquam tribuere videretur, illud ſuum, *dilatetur*, comminiſci maluit.

b Suſpicabar legendum: *cui fructus optabiles omnium amor ſpondet.*

c Fortè: *qua laudem adiicit voluptati? ſed tamen cura non deerit, vt potiaris.* quaſi dicat: Non eſt, quod impatienter & faſtidioſe obeas hanc legationem, ex qua omnium amor vberrimos tibi ſpondet fructus. Voluptatem enim inde habebis & laudem, quamuis priuſquam ea potiaris, nonnullo labore opus ſit. Sirmondus emendationem meam probat: ſenſum verborum paullò alium facit, quaſi dicat Symmachus: Curabo tamen, vt munere abſoluaris.

SYMMACHVS AVSONIO. *Epiſt. 43.*

VETVS ſententia eſt, artes honore nutriri. Eam noſtræ ætatis vſus cõfirmauit. Nemo enim belli notus aut domi clarus exſortem præmij ſenſit induſtriam. Ita quum dignis fructus tribuitur, eandem viam capeſcentibus ſpes paratur. Gliſco igitur gaudio cùm propter alios quibus fortunam ſollers vita conciliat, tum maximè Iuliani fratris mei gratia, quem ſic à te diligi volo vt probari poſſe confido. Scis nempe in illo forenſi puluere quàm rara [a] cognatio ſit facundioris & boni pectoris: dum aut modeſtum ingenium verecundia contrahit, aut ſucceſſu eloquens inſoleſcit. Hæc in meo familiari ac neceſſario ea ſocietate viguerunt, vt neque obiectu pudoris areret, nec cum detrimento frontis afflueret. Nunquam in mercedem ornamenta linguæ corrupit. Meritò ac fortunis tenuis, opulentiam fide, quæſtum laude mutauit. Hunc tibi in manum vel magis in animum libens trado. Nam mihi ſumma curatio eſt, [c] vt amicitiam tuam boni vberent. Te quoque idem velle habeo compertum. Semper enim natura gaudet æqualibus, & familiare ſibi eſt omne quod ſimile. Sed ne prolixo teſtimonio ſuſpicionem [d] laudatoris incurram, quæſo ipſe de eo iudices examine penſiore. Ita quum illius inſtitutum probaueris, periculum iudicij mei feceris. Vale.

a Sic legendum, vt Iuretus edidit, diu eſt, quod conieci, qui deprehendiſſem cum apud alios non vno loco, tum apud Cic. in Timæo quaſi in principio. *Cognitio* ſcriptura pro *cognatio*. Gruterianum, *Coitio* nihili eſt.

b Ita Beſſarion. & vulgati libri. Bertin. & Vatic. *corrupit meriti. Fortun. tenuem*

nuem opul. Fuld. *Meritò à fortunis tenuis opulentiam fide.* Intelligo quid ſit *Tenuis à fortunis.* Sed non hoc ſatis eſt. Iudicent alii.

[c] Ita ex libris noſtris ſcripſi pro eo, quod prius legebatur: *in amicitia tua boni inuberent.* Sic etiam apud Eumenium Panegyr. legendum puto: *ſicut agros diuturno ardore ſitientes expetitus votis imber vberat.* Vulgò: *vbertat.* Nam & ita in Plinii Panegyrico legeram: *Cælo nunquam benignitas tanta, vt omnes ſimul terras vberet foueatq́.* Et apud hunc ipſum Symmachum lib. 3. epiſt. 1. *Sitientes aures meas affatus largior debuit vberare.*

[d] Sic in veriſimilibus correxi. Lectius aliis hanc coniecturam tribuit, nō mihi. Iuretus, vt paſsim, item hic ſibi ſe proximū eſſe credidit. quamuis enim prius ediderit, *blanditoris*, ideò, credo, quod hoc rarius eſſet vocabulum, in Erratorum tamen recenſione, *laudatoris*, probanit.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 44.*

MERETVR indulgentia in me tua, vt ea quæ proximè laudi mihi fuerunt clam te eſſe non patiar. Credo indicium feciſſe tibi famam quòd Parentem meum ruri atque in ſeceſſu amiſſæ domus iniuriam decoquentem, frequentibus ſuffragiis, denique oratoribus miſsis, nouo honore Senatus acciuerit. Qua cauſa vbi primum facultatem loquendi apud collegas attulit dies, egit ille Senatui gratias ea facundiæ grauitate qua notus eſt. Calendæ tunc erāt quibus annus aperitur. Breui interuallo cùm familiaris mei Trigeti filio Prætorio Candidato actionis operam ſpopondiſſem, animum religio conuenit, vt occaſione deſtinati officii obirem munus adhuc à me patri debitum, ſed, vt dixi, ab illo Senatui iam ſolutum. Ergo ad quintum Idus Ianuarii verba feci in ampliſsimo Ordine: quæ vbi in manus tuas venerint, ex tuo animo coniicies iudicia cæterorum. Ego ſub incerto examinis tui aliorum ſententias occulendas putaui, ne te præiudicio tanti Ordinis videret vrgere. Vale.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 45.*

AVCTVS ſum gaudio quòd valetudo tecum reuertit in gratiam: Nam ſemper incolumitas tua voti mei ſumma eſt. Nunc ſi Diis volentibus reconciliatæ vires animi tui integrauerunt vigorē, facito epiſtolæ tuæ multiiugis paginis augeantur. O di parſimoniam verborum bonorum. Scribēdi quippe breuitas magis faſtidio quàm officio proxima eſt. Nolo literas de ſummo ore ſtillantes. Illas peto quæ areſcere neſciunt, quæ ex intimo pectoris fonte promuntur. Memini breuitatem Spartanam laudi quōdam fuiſſe. Sed ego tecum Romanis legibus ago, &, ſi ita vis, Atticis: quibus tantum decus à facundia fuit, vt mihi videantur Lacones metu collatio-

Digitized by Google

nis in diuerſum ſtudia deſtinaſſe. Vellem plura; ſed tuo modo compungendus es. Simul cautio eſt, ne te ſermo multus offendat. Inſtituto igitur meo calcem pono dum tuo pareo. Qua ex re intelligis eò te inuidiæ & conditionis adductum, quaſi à me pauca ſcribi velis, niſi multa reſcripſeris. Vale.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 46.*

POTVI facere ſcripta compendij cùm tibi germanus meus verbis ſuis vberius ſatisfacturus videretur quàm ego meis litteris. Sed in maiore lucro officia honeſta quàm ocia muta ponenda ſunt. Ergo neque tacito opus eſt, vt honor amicitiæ mihi feratur accepto; neque omnia mandanda ſunt litteris, vt illi aliquid ad narrandum relinquatur. Accipe tamen rerum capita & ſummas negociorum, quibus frater admonitus quæſita latius exſequatur. Conuenit inter ſacerdotes, vt in cuſtodiam ciuium publico obſequio traderemus curam deorũ. Benignitas enim ſuperioris niſi cultu teneatur amittitur. Ergo multo tantò ornatior quam ſolebat cœleſtis factus eſt honor. Expectare mihi videris omnia quæ ſuperſunt. Titianus meus fungetur indicium, cui indulgentius narrandi quod velis, opera legata eſt. Edictum Principum, niſi iam notum eſt, idem tibi aſſertor expediet. Statuas etiam recepiſtis ijſdem pænè populi acclamationibus quibus amiſeratis.[a] Rides? & libet rideas affatim. plura deſino, ne qui ſtrictim meliora detexui, in minoribus videar immorari. Vale.

[a] Secutus hic ſum Iureti editionem, quod nihil ſani ex libris noſtris exſculpere potuerim. Beſſarion. habet: *Rides, & libet vt rideas. Affuiſti plura deſino*, &c. Fuldan. *Riſidet libet vt rideas afuiſti plura deſino, ne quaſtrictim meliora detexui, amoris videar immorari.* Bertinianus: *Ride libet, vt rideas. plura deſino.* Neq; aliter in Vaticano.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 47.*

SILENTII noſtri ratio diuerſa eſt, ſed vnus effectus. Me impedit Pontificalis officii cura, te Baiani ocii negligentia. Neque enim minùs reſidem facit remiſsio animi quam occupatio. Nec mirum ſi te illa[a] oratorem ſibi vendicat; cùm ipſum Annibalem fides certa ſit bello inuictum manus dediſſe Campaniæ. Non illius cœli aut ſoli illecebram retinax aduentarum lotos æquauerit, & Suada Circæ pocula, & tricinium ſemiuolucrum puellarum. Neque ego te pingues ferias agere contendo, aut virtutem puto fregiſſe deliciis. Sed dum tibi legis, tibi ſcribis, & vrbanarum rerum feſſus ingentem animum ſolitudine domas, amicitiarum munia nullus exſequeris, Quin arripis ſtilum, noſtræq; in te affectioni honorem mutuũ

facis?

facis? Niſi mauis auctoritatem Pontificis experiri. Multa nobis in Collegio deliberanda ſunt. Quis tibi has inducias publici muneris dedit? Senties ius ſacerdotis, niſi impleueris ius amici. Vale.

[a] Suſpicor legendum: *ſi te illa ora totum ſibi vindicat*. Ora, ſcilicet Baiana.

[b] Inuitis omnibus libris ex Latini Latinii ſententia ſic curaui edendum: quod eò dico, ne quod Iuretus facit, alienam coniecturam mihi vindicare velle videar. Codices ſcripti habent: *Triclinium*. Intelligit tres ſirenas.

[c] Sic ex Fuldano codice lego. Alii libri: *Sed tum tibi leges ſcribis*.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 48.*

DII boni, quàm nihil homini tutum atq; exploratum eſt! Certè leuandi animi cauſa Baias c[...]eſſeratis. Quis oculus faſcinauit deſtinatam quietem? Paulina ergo cura communis extremum ſalutis acceſsit. An veſter pro illa tantus eſt metus, vt omne eius incommodum periculi inſtar habeatur? Quicquid horum eſt, ſpectari animo licet quas ærumnas dierum, quas noctium vigilias duxeritis. Sic nati ſumus, vt ſæpius aduerſa fungamur. Fugiunt voluptates, & bonæ cuiuſque rei tam breuis vſus quàm leuis ſenſus eſt. Verùm hæc philoſophorum diſputationibus relinquantur. Nunc habitum lætiorem mentibus ſuadeamus, quando Paulinæ noſtræ valetudinem rurſus locauit in ſolido pax Deorum. Vale.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 49.*

QVÆRIS vt ciuis ad bonum commune genitus, quid ſuper rebus anxiis vero proximum nuntietur. Certis indicibus ſecunda cognouimus. Dehinc multi ſilentij ſuſpicio ſollicitis rumoribus locum fecit. Sed mihi opinionum talium, quæ ſine auctore prodeunt, nulla curatio eſt. Impendiò angor animi quòd ſacrificiis multiplicibus, & per ſingulas poteſtates ſæpè repetitis, necdum publico nomine Spoletinum piatur oſtentum. Nam & Iouem vix propitiauit octaua mactatio, & Fortunæ Publicæ multiiugis hoſtiis nequicquam vndecimus honor factus eſt. Quo loci ſimus intnlligis Nunc ſententia eſt in cœtum vocare collegas. Curabo ſcias ſi quid remedia diuina promouerint. Vale.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 50.*

EGO quidē ſecurus amicitiæ æqui boniq; facio, ſi quid in me ab amāte peccatur. Sed tuos mores quibus nihil deſit ad laudem, dedecet officij negligentia. Queri me opinaris quòd nihil ſcribas: & refellere mendacium

Digitized by Google

dacium paras, quia te aliquid ſcripſiſſe meminiſti. Ego verò minimum animi angerer ſi taceres, a præut hoc eſt quòd mihi & patri vnas atq; eas oppidò breues literas detuliſti. Ita tibi ambo digni ſingulis paginis non videmur? Tui, inquies, honoris interfuit vt iungereris parenti. Alia ſunt quæ cum illo nobis vel communia opto, vel paria. amor mihi meo nomine deferatur. Abſtine igitur epiſtolis quæ ſunt inſtar Edicti Faceſſat omne b ſtudium ex quo naſcitur cura compendij. Sed longum de his loqui cautio eſt, ne tibi moleſtior ſit prolixitas querelæ noſtræ quàm mihi breuitas epiſtolæ tuæ. Quod ſupereſt Deos quæſo, vt nos plenus gaudii quam primum reuiſas. Facile erit auguſtiam ſcriptorum tuorum multiloquio repenſare. Vale.

a Sic ex Fuldano correxi Suſpectar. lect. lib.1.epiſt.2.
b Fuldanus: *faſtidium*. quod idem de Pithæano teſtatur Lectius.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 51.*

STATVERAMVS in externis adhuc morari; ſed labantis patriæ nuntius deſtinata mutauit; cùm mihi in communibus malis decolor videretur ſecuritas mea. Ad hoc ſacri Pontificalis adminiſtratio curam de me & officium a ſtati menſis exigit. Neque enim fert animus in tanta ſacerdotum negligentia ſufficere collegam. Fuerit hæc olim ſimplex diuinæ rei b delegatio. Nunc aris deeſſe Romanos genus eſt ambiendi. Vos Hetruria quouſque retinebit? Iam querimur eſſe aliquid quod tamdiu ciuibus præferatur. Sit licet ruris ſtatus mitior, non poteſt benè defrui ocio qui ſuis abſentibus timet. Vale.

a Ita eſt in Fuldano. In aliis: *ſtatim menſis*.
b Beſſar. & Fuld. *delatio*.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 52.*

ORATIONEM meam tibi eſſe complacitam nihilo ſequius gaudeo, quàm quòd eam ſecũda exiſtimatione pars melior humani generis Senatus audiuit. Adiecisti ſacramenti pondus; & in bona verba iuraſti: vt qui ſcires in ſuſpicionem gratiæ venire amantium iudicata. Nam vbi certa eſt amicitia, ibi fides laudis incertior. Ergo ſecurus examinis tui nihil moror ſententias cæterorum.a Quid ſi affuiſſes tam bonæ voluntatis auditor? Ne ego digito, vt aiunt, ſupera conuexa tetigiſſem. Erit aliàs fortaſſe nobis optatior præſentiæ tuæ copia. Nunc teſtimonio epiſtolæ tuæ fruimur: tunc adiumento fauoris vtemur. Vale.

a Fortè: *quod ſi affuiſſes tam b. u. auditor, nẽ ego*. Mercerus: *qui ſi aff.*

SYMMA-

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 53.*

OCIO & venatibus [a] gloriare. Eſt hæc quidem iocunda iactatio, ſed ludo magis à te prolata quam ſerio. Nam remiſſa tempora & ab negociis publicis feriata, libris veterum ruminandis libenter expendis. Aliis igitur dabis verba qui te congreſſu [b] primore nouerunt. Ego actus quos pernox & perdius [c] curæ habes; tum cotidiana ingenij tui pabula de litterarum, quas mihi tribuis, ſapore coniecto. Niſi fortè in ſyluis [d] Apollinem continuaris, vt ille paſtor Heſiodus, quem poëtica lauru Camœnalis familia coronauit. Nam vnde eſt hæc in epiſtolis tuis ſenſuum nouitas, verborum vetuſtas, ſi tantùm nodoſa retia vel pennarum formidines, & ſagaces canes, omnemque rem venaticam meliorum oblitus affectas? Quare cùm ſcribis, memento facundiæ tuæ modum ponere. Ruſtica ſunt & inculta, quæ loqueris, vt venator eſſe credaris. Vale.

[a] Lectius cum in Pithæi libro inueniſſet, *gloriari*, qua eſt ἀλαζονεία & acumine *gloriaris* legendum eſſe aduertit, atq; totius epiſtolæ contextum hoc conuincere. Hoc profiteri meum fuit, ſicut ipſius eſt, eiuſmodi parua dictu inculcare.

[b] Ita eſt in noſtris libris.

[c] Perperam alii τὸ *Tibi* omittunt, alii pro eo, *ibi*, legunt. Plautino more *tibi habeas curæ*: ſicut tenere ſibi, notare ſibi.

[d] Iuretus & Lectius prius ediderant: *Apolline concionaris*. Sed ſupe ctar. lect. 4. epiſt. 16. indicaui in Fuldano eſſe: *Apollinem continaris*. ex quo Modius fecerit, *continuaris*. Quæ coniectura ſic poſtea Lectio placuit, vt ſibi eam adſciſceret. Cuius cupiditati vt indulgeam, ſuaſerim & hanc poſthac lectionem ſuam faciat extremo libro quincto Apul. de aſino. *Sed eam protinus Ceres & Iuno continuantur*. Sic enim in quodam Fuluij Vrſini mſ. legitur, pro quo in alio eſt, *continuant*; vulgo; *comitatur*. Quid ei prodeſt Lectio nomen eſſe, niſi factis probat, & legit colligitq; qua ſua, qua aliena?

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt. 54.*

MÆSTITIÆ meæ ſolatium grande tribuiſti. Nam vt dudum tibi fama fecit indicium, fratris obitu vulneratus continuo animi dolore diſcrucior. Non mediocre tamen inter præſentes curas leuamē accepi, quòd te comperi ſecundum communia optata ſaluere. Supereſt vt iſtiuſmodi officijs frequentem operam digneris impendere, quæ perſpicis medicinam quandam infortunii & mœroris afferre. Vale.

SYMMACHVS AGORIO PRÆTEXTATO. *Epiſt.55.*

SCIO germani amoris eſſe quod ſuades. Sed reconciliatio eum requirit auctorem, quem habuit iniuſta diſſentio principem: ne noxam meruiſſe videatur qui abiuratas amicitias quaſi nihil paſſus affectat. Quare oblatam concordiam non refuto. Sequeſtrata conſideratione fortunæ, redeat in gratiam qui mouit offenſam. Tibi pro noſtra amicitia ſatis gratulor, cuius labor ſaluti publicæ commodabit: de quo interim parcius loquar. Res enim quæ ad omnes pertinet, nunquam vno teſte contenta eſt: & mihi magnopere conuenit ita meminiſſe gloriæ tuæ, ne verecundiæ oblitus exiſtimer. Vale.

SYMMACHVS PROBO. *Epiſt.56.*

ET tibi publicis negociis occupato breues litteræ demunt faſtidium lectionis; & mei officii aſsiduitas quicquid ſcribendum videbatur, exhauſit. Meritò ſalutatione libata, frugi epiſtolam neceſſario ſtringo cōpendio. Alia eſt enim proteſtatio amoris, alia linguæ oſtentatio: atque ideò antiquior mihi fuit obſequendi opera quàm loquendi. Copioſi videbimur ſi abundè ſeduli iudicemur. Vale.

SYMMACHVS PROBO *57.*

IN præſentia quantum ſatis viſum eſt amicitiæ munerandæ, cum tuas occupationes, tum feſtinationem tabellarii contemplatus, exhibeo. Aliâs mihi & vſus veniæ, & cura non deerit epiſtolæ longioris: Dij modò optata fortunent, ſalutem Reip. in ſolido locent. Tum voluntas promptior erit, & ad ſcribenda, quæ libenter accipias; & ad legenda, quæ animo vacante reſcripſeris. Vale.

SYMMACHVS PROBO. *Epiſt. 58.*

SIT tibi animus æquus & patiens muneris imperati. Sæpe vſu venit vt in ſecundos labores virtus probata reparetur. Quid tu? [a] libenter Atilio factum putas, quòd faſcibus aratra mutauit, & in medio ſementis opere anhelos boues ſtatuit ruſticus magiſtratus? Quiſque bonæ frugis eſt in publicum commodum vindicatur. Pone illas interim cogitationes felicis ocij tui. Quàm benè vrbana opera nouis faſtigiis excitabam! Vbi ager noſter? vel ille autumno omnis copiæ ferax, vel ille hyeme apricus, [b] aut qui verè anni primas roſas humo exuit, aut qui ſub æſtiuo ſole de nemore & fonte frigeſcit? Sed quid à propoſito excidi? Dum medicinam facio querelis tuis, vltrò deſideranda ſuggeſsi. Eſto, vt es, curarum omnium tolerans,

tans, & debitam operam ſolue Principibus, qui rationem magis meriti tui, quàm voluntatis habuerunt. Vale.

ᵃ Probabilior eſt Gruteri coniectura, quam quæ à Iureto diſsimulari debuerit: *Quid? tu libente C. Atilio.* Poſſet tamen legi: *Quid tu? libente n' Atilio.*

ᵇ Sic correxi, & correctionis rationes explicaui ſuſpect. lect. 3. epiſt. 17. probaſſetque eam Iuretus, ni vetaret liuor, & ieiunus hominis nimiſq; anguſtus animus.

SYMMACHVS PROBO. *Epiſt. 59.*

MONES amicitiæ bonum ſcriptis frequentibus excolamus. Placet hortatio ᵃ imitatrix religionis. Et, vt verum fatear, decus mihi eſt hæc tua voluntas. Amor enim ᵇ maximus plus requirit. Sed quod ais me potius, qui ſim vacuus publicæ rei, iſtiuſmodi vigiliã debere ſortiri, æquum eſſe diſſentio. Iamprimùm quòd homo licentis ocij ſcrutari vices commeantium non laboro: tuus honor vecturam litteris niſi inuenit, facit. Deinde quòd mihi iners deſuetudo oblimat ingenium. Tibi impigro iamdiu ᶜ negocio leuatur vſus loquendi. Ergo quo tu ad ſcribendum maior copia, hoc ego dignior venia raritatis. Satiſne videor his cauſis munitus in poſterum? memineris volo, quicquid à me ſermonis acceperis, obſequij eſſe, non ocij. Vale.

ᵃ Malim, vt eſt in Fuldano: *inuitatrix religionis*, id eſt, officij religioſè colendi. Sic huius libri epiſt. 83. *Religionis indicium eſt, quod me taciturnitatis inceſſis.*

ᵇ Fuld. *maximi.* quod probat Modius, cum fuerit probus reuera maximus, omnium quippe Romanorum ditiſsimus & nobiliſsimus vt apud Marcellinum legitur.

ᶜ fortè: *negotii.* Impiger negotij, Symmachianum.

SYMMACHVS PROBO. *Epiſt. 60.*

SCIO te non fortunarum habere dilectum, ſed meritorum. Romanus familiaris meus aulicis etiam nunc paret officiis, vtpote ſacri adminiſter ærarii. Sed inſtrumenta probitatis ſub publici vſu honoris excoluit. Quare dignitas illi eſt promiſcua cum plurimis, honeſtas æqua cum paucis. Quod eò memorandum putaui, vt à te quoque pro ratione vitæ, non pro gradu militiæ cenſeatur. Fac periculum maximis in negotiis, fac in feriis remiſsiſue. Repperies hominis tectam fidem, patentẽ religionem, prudẽtiam liberam, verecundiam liberalem. Cui ego propterea factum volo, vt mei teſtimonii fides clareat, & tibi amicus limatæ probitatis accedat. Vale.

Digitized by Google

SYMMACHVS PROBO. *Epiſt. 61.*

AIs te multiiugis neceſsitatibus impediri quo minùs gnauiter amicorum chariſsimos alloquaris. Notæ rei ceſſet aſſertio. Nam & qui procul abſumus, curas ac vigilias tuas communis patriæ copiis & ſatietate ſentimus. Mutaſti igitur officium, non negaſti. Antiquior enim tibi fuit, vt eſſe debuit, ſalus ciuium quàm ſalutatio. Nunc ſanè & deſideramus & expoſcimus tuas literas, largiter congeſta fruge in proximæ hyemis impendium: quanquam ſcio necdum tibi hanc partem nimis tutam videri. [a] Nunquam enim eſt ſecurus amor patriæ: & quamuis magna remedia conquirat, ſemper illud putat imminere quod tenuit. Vale.

[a] Vaticanus: *Nunquam enim ſecurus es patriæ, & quamuis magna remedia conquiras, ſemper illud putas imminere, quod tenuiſti.* Sirmondus certam putat lectionem: *quod timuit*, nimirum, famem patriæ.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI *Epiſt. 62.*

BONÆ ſpei plenus, poſtquam mihi aduentus veſtri feciſtis indicium, calcar quoddam ſuppingo properantibus; & in eam rem tuum munus imploro, vt parentum ſtudia hortator acceleres. Stabit apud me memoria beneficii tui, nec vnquam tacita erit; ſi fratrum delegata curaueris. Vale.

[a] *Suppingo*, eſt in noſtris libris, id eſt, ſubdo: non, *ſuperpingo*.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI *Epiſt. 63.*

LONGVM loquantur pro incognitis aut alienis verba facturi. Mihi hæc opera deſinenda eſt, cum litteras noſtras Saturus frater communis accipiat, quas non commendationi eius præſtiti, ſed noſtro circa vos amore functus emiſi. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 64.*

COMMENDARI à me Epiſcopum fortè mireris. Cauſa iſtud non ſecta perſuaſit. Nam Clemens boni viri functus officium, Cæſaream quæ illi patria eſt, conciliata maximorum Principum pace tutatus eſt. Fando acceperas, rebellione barbarica quod auri, quod argenti, priuati aut publici, ſacri & profani, Mauritaniæ fuit direptione hoſtium lancinatum. Euenit ea tempeſtate vt etiam [a] fiſci depoſitum belli iure raperetur: quod à ſummatibus ciuitatis, quos reliquos fuga fecerat, ius ærarii repoſcebat. Miſera & acerba conditio, [b] niſi triſtitiam temporum Clementis cura molliuiſſet; quem ego non minùs famæ ſæculi quàm ciuium ſecuritati commodaſ-

modaſſe dixerim. Quid enim præter inuidiam referret ærarium, ſi opes ab inopi Curia poſcerentur? Habes ordinem rei. Quod reſtat enitere, vt voti tui aſpiratio vela faciat impetratis. Vale.

[a] Sic ex libris noſtris repoſui pro eo, quod priùs legebatur: *fidei.*

[b] Iuretum hic ſecutus fui. noſtri enim libri mendoſi ſunt. In Beſſarionis codice plerumq; inter *Iuſtitiam* & *Triſtitiam* ſcriptionis diſcrimen reperire difficile eſt. Sed quia in libris eſt, *mouiſſet*, non, *molliuiſſet*: legi fortaſsis queat: *niſi triſtitia temporum Clementis curam mouiſſet*, id eſt, permouiſſet. Sic lib. 5. epiſt. 66. *Non putes ſola parentis recordatione curam pro illis noſtram moueri.* Certè aut ego omnem Latinè loquendi rationem prorſus ignoro, aut hæc vera eſt Lectio.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 65.*

SCIRE poſtulas quid de laceſſentibus ſentiamus. Nolo conſilium ſuccenſentis expectes. Neq; in eius noxam labores quem vides abundare peccatis. Ipſe cauſas dabit quas non videaris optaſſe. Sed de illo ſatis habeo dictum. Veniam quò me ducit affectio. Immane quantum à litteris deſideris, neque metuitis ne vos tallione ſilentij mordeamus. Quid hyems faciet quæ terra & mari morabitur commeatus? Cogitate veſtri officij neceſsitatem, noſtræ ſollicitudinis vicem, eamque arripite diligentiam quam de nobis mutuò flagitatis. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI *Epiſt. 66.*

GELASIVS,[a] cui factum volo, imperialis domus curam recepit, quod negociũ ei aliquid dignitatis attulit, etſi plus habet honoris in moribus. Medicinam cumprimis noſtræ ætatis exercuit. Inde eſt illi via facta meritorum. Nam ſummates aulæ[b] quibus iuuanda ſalute profuerat, teſtes potiùs habuit, quàm patronos. Abſit vt tibi veniat vſus artis eius, cùm cætera honeſtamenta ſanctiſsimi viri poſsint pro illo ferre ſuffragium. Ergo ama Gelaſium mihi iamdudum placitum, tibi me ſpondente placiturum. Vale.

[a] Hoc loco Beſſar. & Fuldan. habent: *cui fautum volo.* quod videndum, ſi retineri etiam queat.

[b] Sic libri noſtri, rectè. nam & lib. 6. epiſt. 48. *tibi* (inquit) *iniungo curam iuuandæ valitudinis.*

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 67.*

COMMENDAREM tibi Anyſium laudabilem virum, niſi in meam amicitiam te auctore veniſſet. Quando igitur nihil eſt quod illi meus

ſermo conciliet, beneficij loco habebo ſi in eum ſancti animi tui gliſcat affectio. Nam vbi amoris rudimenta præuenta ſunt; ſecundæ gratiæ locus eſt vt augmenta poſcantur. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 68.*

RVFVS Pontificalis Arcarius proſequitur apud te mandata collegii, cui præ cæteris retinendi Vaganenſis ſaltus cura legata eſt. Effice oro te, vt diuinitus videatur oblatum tui honoris auxilium, & vtriuſque ſacerdotii te antiſtitem recordare. Quicquid publicus vigor aut priuata poſcit induſtria, oratus exequere. Multùm in gratiam tuam publica vtilitas promouebit. Habes ſummam petitionis meæ. Singula autem tibi vel commonitorii ſeries indicabit, vel Rufus expediet; cui maturum præſtabis effectum, vt ſequeſtratum pauliſper officium regreſſus arripiat. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 69.*

POTVIT frater meus Acutianus ſuo nomine quod poſcit adipiſci, vt qui ſit non minùs tibi quam mihi familiaris. Sed interfuit officij mei, vt ei voluntariam operam commodarem. Iuuat autem deſiderium illius iuſtitia poſtulati. Nam germanos ſuos Nichaſium & Rogatianum negocium commune curantes, vel ad diſceptationem Numidici Conſularis remitti poſtulat, vel quod ei antiquius eſt, te potiſſimum Cognitore mauult quàm primùm moleſtia litis abſolui. Quare ſi & illius apud te grande momentum eſt, & à legibus cauſa non diſcrepat, & interuentus meus libram tui fauoris inclinat; anniti æquum eſt vt optimo viro ex ſententia procedat optatum. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 70.*

FRATRVM noſtrorum Magni atque Magnilli petitio iuſta eſt quam proſequendam recepi; quibus impendio curæ eſt, vt homines Euticię clariſſimæ fæminæ Iudicum præſidio fulciantur. Intelligis eas eſſe perſonas, quibus hæc gratia magis ex ſuo merito, quàm ex meis litteris debeatur. Nec mireris, ipſos ſuper ea re ſcribere noluiſſe; cùm reuerentia mei fecerit vt noſtro ſuffragio potius vterentur. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 71.*

CÆCILIANVM virum honeſtum, Laurentium Lauinatium defenſorem ſuſceptum commendat officium. Cui ſi nihil conciliationis cætera vitæ honeſtamenta præſtarent, interuentus meus gratiã tuã deberet acquirere. Ama ergo hominem placitum mihi, & religioſæ ciuitatis cõmodis obſe-

Digitized by Google

obſequentem. Amoris autem tui ſumemus indicium, ſi eos quibus negocium familiare mandauit, adiuueris. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 72.*

AMICORVM deſideriis operam non negamus, dum iuſta credimus quæ petuntur: vt nunc mihi vſu venit, qui Baſſum optimis viris complacitum non putaui ſuffragio deferendum. Salua igitur mea exiſtimatione qui bonis credidi, meritum tibi hominis dies longior indicabit. Mihi ſatis eſt ſi illi primus aditus ſpem tui dederit pleniorem. Vale.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 73.*

QVANDO eam Dij poteſtatem tibi dederunt vt amicis ac neceſſariis meis vſui eſſe poſsis; confido Romano optimo viro quocum mihi iamdiu familiaritas eſt, in tuo præſidio paratam bonæ ſpei copiam. Duabus enim commendationibus, quarum tibi antiqua cura eſt, adiuuatur, mei teſtimonij prærogatiua, & ſui meriti conſcientia. Nam ſedulò audeo iudicare dignum eſſe quem penſi habeas; & ne longùm loquar, cuius amicitia non grauêris. Spectata mihi eſt in eo quies animi, officij diligentia. Nemo in amicos fide vtitur promptiore. Hæc ita eſſe, ſi quid mihi tribuis, velim credas. [a] Si hæc hæret animus, hortor examines. Vale.

[a] Lego: *ſi hæret animus. Hæc,* enim irrepſit ob ſimilitudinem inſequentis vocis, quod ſæpius hoc ipſo in libro factum obſeruaui.

SYMMACHVS CELSINO TICIANO FRATRI. *Epiſt. 74.*

EST aliquid in querelis Faſgamiæ filiæ meæ, quod mihi ex voto fateor accidiſſe. Nam niſi futuras ſibi vſui litteras popoſciſſet, ad ſcribendum defuiſſet occaſio. Prælibo igitur ſalutationem quæ meum ſpectat officium. Reliqua pars paginæ ad cauſam clariſsimæ fœminæ pertinebit, quæ ſibi ab hominibus tuis neſcio quid agrorum ereptum deflet. Id ego loci & meriti tui conſcius, ſeruili auſu clam te opinor admiſſum; atque ideò filiæ meæ correctionis facilitatem ſpopondi, ſi ad te familiaris conqueſtio genus iniuriæ pertuliſſet. Quæſo igitur temeratæ poſſeſsionis ſtatum iubeas reformari. Si quid autem controuerſiæ eſt, inpignoris noſtri differatur præſentiam, quæ ſecura iuſtitiæ tuæ recuſat alios Cognitores. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 75.*

QVOTIENS viris militiæ notis teſtimonia deferuntur, decet operam verborum facere compendij, quia a nihil negocium eſt rebus cognitis immorari. Pro Cæſario noſtri omnia facere quæ probantur. Hunc

vt penſi

Digitized by Google

vt penſi habeas, ſperare magis debeo quàm rogare. Si quid vltra expetis in alias literas conferemus. Nunc mihi multiloquio temperandum eſt, cùm ſatisfactum eſſe videatur & illius voluntati, & tuo honori, & meo muneri. Vale.

[a] Ita omnes libri veteres, vt dixi Suſpectar. lect. lib. 3. epiſt. 9.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 76.*

NATVRA rerum eſt vt qui balbutiunt, plus loquantur: affectant enim copiam pudore defectus. Hoc exemplum[a] me expetit, cui magna ſcribendi[b] impatientia eſt, cùm deſit oratio. Duobus igitur pariter commeantibus, non putaui officio conuenire, vt vnis litteris gemina expenderetur occaſio. Erit ſuper hoc iudicatio tua, garrulusne iuſtiùs dicar, an ſedulus. Vale.

[a] Facilè vel mediocriter litteratus intelligat, legendum: *in me expetit.* Sic enim non Plautus tantùm loquitur, ſed ipſe etiam Tullius.

[b] Fruſtrà ſunt Gruterus & Lectius, qui hæc mutare conantur lib. 5. epiſt. 4. *vt amicitias tuas impatienter exoptem.* Et lib. 6. epiſt. 22. *Fratris mei liberos impatientia paterni amoris acciuerat.* Et lib. 2. epiſt. 56. *Cùm ab occupato huiuſmodi officium impatienter expoſcam.* id eſt, ex impatientia expoſcam; ita hic impatienter ſcribit, ſiue, habet ſcribendi impatientiam. neque tamen me præterit Gruterianum illud, quod & mihi in mentem venerat: *Silendi impatientia,* hoc Taciti 4. Annal. firmari poſſe: *Ætas extrema multum eloquentiæ dempſit, dum feſſa mente retinet ſilentii impatientiam,* id eſt, dum non poteſt ſilere.

SYMMACHVS HESPERIO *Epiſt. 77.*

AMICORVM orata curare bonæ frugis officium eſt, præcipuè ſi non refragetur æquitas poſtulatis. Quorſum ſpectet hoc anteloquium breuiter explicabo. Sabinianum clariſsimũ virum ita magnifico, vt quos maximè colo. Huic per impreſsionem nequaquam patior fratris ſui[a] liberorum tutelæ munus imponi. Duobus enim priuilegiis amolitur iniuriam, maturitate æui & numero filiorum. Ea res publicis ſignata monumentis, necdum à propoſita obſtinatione deducit peruicacem petitionem. Nunc quia ſecundante fortuna in te huius negotij ſpes recumbit; quæſo vt ei virtute qua celſus es, factum velis; cui vel in meam gratiam præſtandus eſt fauor, vel ad tuam gloriam iuris prærogatiua ſeruanda eſt. Vale.

[a] Fuld. & Beſſar. *liberis.*

SYM-

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 78.*

VNVS adhuc [a] ſuperas ex ſummatibus literarum, cui probari orationem meam laudis auarus optarim. Res cecidit ex voto, vtor teſte quo volo. Iam mihi Comici adoleſcentis voce clamandum eſt; Quis me hodiè fortunatior, venuſtatiſque adeò plenior? Niſi fortè amor mei ſtilum tuum coëgit in gratiam. Fit enim ſæpè vt iudicij ſeueritatem frangat affectio, & amicorum facta dictaque ea indulgentia cenſeamus, qua plerumque ſinguli etiam vitia noſtra diligimus. Sed hæc meritò dicerentur, ni tecum faceret exiſtimatio optimatium quibus ſermo noſter auditus eſt: non quo ſententiæ tuæ ex aliorum conſenſu quæratur auctoritas; ſed quia non patet ſuſpicionibus iudicatum à quo nemo diſſentit. Videro tamen vtrum fides tua an amor illas litteras ſcripſerit. Mihi in alterutra conditione æquè ſummus honor: ſiue ita magnificè de me iudicas vt gratificatus videaris: ſeu ita es mei diligens vt ſequius iudicare non poſsis. Vale.

[a] Ita Beſſar. Fuld. *ſupereras.* Poſtea edidi: *optarim,* quia ſequitur verbum, *Volo,* in eodem codice.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 79.*

PRÆSVMPTVM aut compertum tenes quanta ſit mihi tuæ laudis antiquitas. Ea propter nihil fieri patior quod actuum tuorum gratiam deuenuſtet. Priſcianus frater meus, cum primis philoſophorum litteratura & honeſtate cenſendus, Senatu auctore ſalarij emolumenta conſequitur. Super eius annonis dicitur orta dubitatio. Cui ſi nihil compendij optimatium voluntas ante tribuiſſet; eruditio tua fructum ferre deberet. Scis enim bonas artes honore nutriri, atque hoc ſpecimen eſſe florẽtis Reipublicæ, vt diſciplinarum profeſſoribus præmia opulenta pendantur. Quæſo igitur ne hac inquietudine aut illius minuatur vtilitas, aut ampliſsimo Ordini cenſendi auctoritas derogetur. Intereſt famæ & gloriæ tuæ, vt confirmandi magis quàm negandi commodi cauſa, de philoſophi ſalario dubitaſſe videaris. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 80.*

EN tibi ſecundas litteras meas, & adhuc viciſsitudo prioribus debetur. Dices viandi negocio impeditam diu operam ſcriptionis, & alia forſan multa cauſabere. Ego pro tui amore hanc [a] veniam non grauabor. Sed eodem amore poſtulo, vt cùm erit ocium, mora neceſſarij ſilentij officio voluntario ſuppleatur. Vale.

Digitized by Google

[a] Sic Beſſar. & Fuld. Vulgi: *Veniam dare non grauabor.* Plautus ſæpè ſic loquitur, non item, vt arbitror, Ennodius. alioquin non defuiſſet officio Iuretus, & Ennodiana nobis oracula expoſuiſſet. Vid. ſuſpect. lection. lib. 5. epiſt. 5.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 81.*

VITALIANVM clariſsimum virum mei potiùs officij gratia, quàm in adiumentum ſuum credo litteras popoſciſſe. Nam cùm ipſi ad promerendum tuum amorem nihil vltrà poſsit accedere; id tantùm videtur egiſſe, vt mihi ex hoc munere conciliatio tui vberior proueniret. Cape igitur delibatam curſim ſalutationem: cui ſi facundia largiore reſponderis, in exemplum copiæ ingenij mei maciem prouocabis. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 82.*

SVM quidem ſilentij tui vehementer impatiens, quod genus querelæ amantibus familiare eſt. Sed proximis litteris tuis deſiderium meum expletum eſſe confiteor. Itaque habeo gratiam, multòque opere te obſecro, ſcriptioni frequenter indulgeas. Hæc enim ſola officia nullum faciunt de aſsiduitate faſtidium. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 83.*

RELIGIONIS indicium eſt quòd me taciturnitatis inceſsis. Sed velim credas infortunij fuiſſe non voluntatis, quòd diu officio ſcriptionis abſtinui. Nec puto ignorare te quatenus in nos fortuna ſæuierit, quæ me amantiſsimo atque optimo fratre priuauit. Proinde, ſi dies longior ſenſum tanti doloris exemerit, familiaribus litteris ſolemnis cura præſtabitur. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO *Epiſt. 84.*

QVOTIENS tua ſumo colloquia, quædam ante oculos præſentiæ tuæ imago verſatur: atque ideò vberiorem capio voluptatem, quòd & tui officij, & mei meriti ſentio vigere [a] momentum. Sed vt promptior circa me huius muneris diligentia perſeueret, etiam ipſe curam deferendi ſermonis arripui, frequenter expertus dilectum religioſi animi incentiuo viciſsitudinis [b] prouocari. Vale.

[a] In libris noſtris eſt, *monumentum.* Rectè.

[b] Sic Beſſar. Bertin. & Vaticanus.

SYMMA-

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 85.*

TANDEM bonæ valetudinis a compos, quæ à me hucuſque diſſenſerat, nunc te ſocietate commoditatis impertio, quem præteritæ ſollicitudinis participem habere vitaui: & ſi ſcio ne illo quidem tempore quo officium meum morbus [b] inhibebat, ab huiuſmodi munere temperatum. Reſtat vt obſeruantiam viciſsitudine munereris. Ea namque res & tuam curam probabit, & refectioni meæ adiumenta ſufficiet. Vale.

a Libros, non Iureti ſomnia, audio: quod & ſupra feci epiſt. 17.

b Sic in Pithæi codice legi fatetur Iuretus, non, *Inhærebat*, Atqui hoc ipſi commentum placet. Sed nequicquam ex Symmacho Ennodium aliquem facere conatur, nam quæ pro opinione ſua affert, nimis friuola ſunt, eademq; & ipſa mendoſa, videturq; terendis aſsiduè Sidoniis ac Caſsidoris ſuis hoc retuliſſe, vt in eum transferri queat Euripideum, illud: βεβαρβάρωται χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις.

SYMMACHVS HESPERIO. *86.*

VTRVM Mediolani etiam nunc tibi poſito pagina iſta reddenda ſit, in ambiguo colloco. Peccari tamen in amicitiæ fidem credidi, ſi litteris mutuum honorem deſtitiſſem. Nihil ergo cunctatus commiſi euentui ſolemnem hanc & ſimplicem dictionem ſalutis. Quæ ſi in manus venerit, facoro, vt perueniſſe litteras meas ſermonis tui recurſus oſtendat. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 87.*

SI facultas ad ſcribendum ſæpè ſuppeteret, voluntas nunquam deeſſet officio. Huius rei euidens certùmque documentum eſt, quòd vbi primùm amici communis fida affulſit occaſio, libens ſcribendi munus arripui. Intellexi enim iucundiores tibi fore litteras, ſi familior tabellarius rediddiſſet; qui non ſolùm epiſtolam, ſed inſinuationem quoq; actuum meorum fideliter exhibebit. Vale.

SYMMACHVS HESPERIO. *Epiſt. 88.*

NVNQVAM [a] in me parcam quin tuo animo obſequar. Noui quàm ſis ſermonis mei exoptans. Propterea decreui cum animo, nihil ſuperſedere litteris porrigendis, nec expectare viciſsitudinem ne ſcribendi tardior fiam. Sed vt ipſe metui ne mihi foret flagitio ſi tacerem, ſic velim tu caueas culpam diſsimulatæ familiaritatis [b] accedere. Quod te curaturum liquidò habeo compertum; quia non minùs ingenium tuum quàm meritum meum cogitans, nequeo tui amoris eſſe diffidens. Vale.

a Sic edidi libros ſecutus, nam Iureti coniecturam: *Numquam reparcam*, probare nondum potui. Vaticanus: *Numquam ita meo parcam*.

b Omnes libri noſtri habent: *accendere*, quod neſcio, ſi retinendum ſit, tamquam dixiſſet: ſuſpicionem excitare.

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 89.*

NON incognito quidem nobis eloquij ſplendore nituiſti;[a] ſed magnis rebus accommoda & maieſtatis ſcriptis aptatam gloriā quam magiſterio antè quæſiſti, recens auxit oratio. Nam præter loquendi faleras, quibus te natura[b] ditauit, ſenile quiddam planèque conueniens auribus Patrum, grauitate ſenſuum, verborum proprietate ſonuiſti. Denique etiam hi, quorum Mineurua rancidior eſt, non negant, facundiam tuam Curiæ magis, quàm caueæ conuenire. At illi, quos coturnus altior vehit, [c] & ſtructurarum pegmata delectant, neque triſtem ſoliditatem, neque laſciuum leporem conſona laude celebrarunt. Hæc ſunt enim condimenta oris & pectoris tui, quod nec grauitate horres, nec venuſtate luxurias; ſed ratione fixus ac ſtabilis germanos colores rebus obducis. Nolo igitur expectes iudicium meum, ne amore delinquam. Quid varia ingenia ſenſerint, res intimauit. Fuit enim in illa ratione quod vnuſquiſque diligeret, & pro ingenij ſui, qualitate laudaret. Quare ſequere cœpta fœlicia, & te in omnibus æmulare. Nobis ad teſtimonium religionis ſatis eſt non ſiluiſſe ſententiam cæterorum. Vale.

a Sic edendum curaui, quomodo ipſe etiam Iuretus in libris veteribus legi fatetur: qui videtur omnes eruditos pro fungis habere, quibus quidem ſuam hanc audaciam probaturū ſe ſperet, qua repugnantibus omnibus libris, *& ſacris ſcriniis apta*, repoſuit. Quamuis autem ſcripta lectio mendoſa ſit, paucis tamen mutatis literis ſic ferè emendari eam poſſe arbitror: *ſed magnis rebus accommodata, & maieſtate ſcripti aptata.* quaſi dicat: Antehac oratio tua in rebus leuioribus verſabatur: nunc autem vbi eam ad magnas res applicuiſti, iiſque ſcripti ſeu ſtili tui maieſtatem aptaſti, gloriam tuam auxiſti. Sirmondus verbum *Aptata*, vt gloſſema delendum putat.

b Ita libri noſtri omnes.

c Sic Iuretus in duobus libris veteribus reperiſſe ſe affirmat. Sed Fuldanus & Beſſarion. habent: *& hiſtructurarum pigmenta*. Fuit, cùm inde efficere: *& hiſtrioniarum pigmenta*. Vt ita diceret Symmachus, in oratione Antonij fuiſſe, quod & tragici & comici probarent. Sidonius Apollin. lib. 2. epiſt. 2. *Abſunt ridiculi vultu & veſtibus hiſtriones, pigmentis multicoloribus. Philiſtionis ſupellectilem mentientes.*

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt.90.*

ETSI amore conuenior ne ſim circa te auarus officij, nunc tamen libentiùs quàm ſæpe aliâs ſcribendi munus inſiſto. Primò, quòd abitio fratris noſtri Marij quodam viatico carere non debuit. Dehinc, quòd litteras meas putaui pluſculum commendationis habituras, ſi tibi per eum quem ſanctè atque efflictè diligis redderetur. Fit enim plerumque vt leuia rerum portitor feſtiuus exornet. Alia quoque de cauſa ſtudij mei ardor incanduit; quòd tecum ſuper talis viri laude putaui gratulandum, qui è prouincia ſuburbana tantum reportat publici deſiderij, quantum reliquit exempli. Non dicam dolo, vtpote ſubpalpandi neſcius. Viget in eo vena fraterna. Eo que magis factum eſt vt diſceſſum eius impatienter feramus, qui in vno frui videbamur ambobus. Vereor protelare teſtimonium meum, ne magis laudi eius obſecutus iudicer quàm pudori. Nam quorum mens honeſta eſt, eorum imbecilla frons eſt. Tu de paucis conijce plura, quæ nunc inſinuare non decuit, ſed per alium ſcribere non pigebit. Vale.

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt.91.*

DVDVM te, mi frater, ſilentio indulgere mirabar. Ea res impendio augebat dolorem, quòd ipſe minimè ſcribendi obſeruantiam negligebam. Simul atque accepi litteras tuas animum ſubijt lætitia, querela deſeruit. Amicitia enim citò ſanatur officio. Tu quoque ita paginam melle eruditiſsimi oris obleueras, vt quælibet offenſa tanquam lethæo [a] poculo mergeretur. Verſo igitur ſtilo gratiam fateor qui expoſtulare meditabar, adijciens poſtulatum, ne vnquam ſuperſedere litteris perſeueres. Quòd ſi ſcribenda defuerint, mihi ſatis erit, vt tibi gratuler ſoſpitatis. Vale.

[a] Vatican. *flumine.*

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt.92.*

DVLCE certamen eſt familiaris officij: & ideò iure ambo cauimus, ne alternis vinceremur. Gratulor igitur pares nos eſſe non ſolum affectione mentium, ſed etiam viciſsitudine litterarum. Curabo tamen poſthoc vt obſequij mei trutina & libra præpōderet, ne videatur inertiæ quoddam eſſe colludium ſemper æqua lance cenſeri. Itaq; ſcribam ſæpius, modò facultas commeantium non deſit optanti. Ita fiet vt & ipſe laudem ſedulitatis affectem, & te curis publicis occupatum ad rependenda colloquia aſsiduitate ſollicitem. Vale.

a Sic edidi libros ſecutus, nam Iureti coniecturam: *Numquam reparcam*, probare nondum potui. Vaticanus: *Numquam ita meo parcam.*

b Omnes libri noſtri habent: *accendere*, quod neſcio, ſi retinendum ſit, tamquam dixiſſet: ſuſpicionem excitare.

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 89.*

NON incognito quidem nobis eloquij ſplendore nituiſti; a ſed magnis rebus accommoda & maieſtatis ſcriptis aptatam gloriã quam magiſterio antè quæſiſti, recens auxit oratio. Nam præter loquendi faleras, quibus te natura b ditauit, ſenile quiddam planè que conueniens auribus Patrum, grauitate ſenſuum, verborum proprietate ſonuiſti. Denique etiam hi, quorum Mineruarancidior eſt, non negant, facundiam tuam Curiæ magis, quàm caueæ conuenire. At illi, quos coturnus altior vehit, c & ſtructurarum pegmata delectant, neque triſtem ſoliditatem, neque laſciuum leporem conſona laude celebrarunt. Hæc ſunt enim condimenta oris & pectoris tui, quod nec grauitate horres, nec venuſtate luxurias; ſed ratione fixus ac ſtabilis germanos colores rebus obducis. Nolo igitur expectes iudicium meum, ne amore delinquam. Quid varia ingenia ſenſerint, res intimauit. Fuit enim in illa ratione quod vnuſquiſque diligeret, & pro ingenij ſui, qualitate laudaret. Quare ſequere cœpta fœlicia, & te in omnibus æmulare. Nobis ad teſtimonium religionis ſatis eſt non ſiluiſſe ſententiam cæterorum. Vale.

a Sic edendum curaui, quomodo ipſe etiam Iuretus in libris veteribus legi fatetur: qui videtur omnes eruditos pro fungis habere, quibus quidem ſuam hanc audaciam probaturũ ſe ſperet, qua repugnantibus omnibus libris, *& ſacris ſcriniis apta*, repoſuit. Quamuis autem ſcripta lectio mendoſa ſit, pancis tamen mutatis literis ſic ferè emendari eam poſſe arbitror: *ſed magnis rebus accommodata, & maieſtate ſcripti aptata.* quaſi dicat: Antehac oratio tua in rebus leuioribus verſabatur: nunc autem vbi eam ad magnas res applicuiſti, iiſque ſcripti ſeu ſtili tui maieſtatem apraſti, gloriam tuam auxiſti. Sirmondus verbum *Aptata*, vt gloſſema delendum putat.

b Ita libri noſtri omnes.

c Sic Iuretus in duobus libris veteribus reperiſſe ſe affirmat. Sed Fuldanus & Beſſarion. habent: *& hi ſtructurarum pigmenta.* Fuit, cùm inde efficere: *& hiſtrioniarum pigmenta.* Vt ita diceret Symmachus, in oratione Antonij fuiſſe, quod & tragici & comici probarent. Sidonius Apollin. lib. 2. epiſt. 2. *Abſunt ridiculi vultu & veſtibus hiſtriones, pigmentis multicoloribus. Philiſtionis ſupellectilem mentientes.*

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 90.*

ETSI amore conuenior ne ſim circa te auarus officij, nunc tamen libentiùs quàm ſæpe aliâs ſcribendi munus inſiſto. Primò, quòd abitio fratris noſtri Marij quodam viatico carere non debuit. Dehinc, quòd litteras meas putaui pluſculum commendationis habituras, ſi tibi per eum quem ſanctè atque efflictè diligis redderetur. Fit enim plerumque vt leuia rerum portitor feſtiuus exornet. Alia quoque de cauſa ſtudij mei ardor incanduit; quòd tecum ſuper talis viri laude putaui gratulandum, qui è prouincia ſuburbana tantum reportat publici deſiderij, quantum reliquit exempli. Non dicam dolo, vtpote ſubpalpandi neſcius. Viget in eo vena fraterna. Eoque magis factum eſt vt diſceſſum eius impatienter feramus, qui in vno frui videbamur ambobus. Vereor protelare teſtimonium meum, ne magis laudi eius obſecutus iudicer quàm pudori. Nam quorum mens honeſta eſt, eorum imbecilla frons eſt. Tu de paucis conijce plura, quæ nunc inſinuare non decuit, ſed per alium ſcribere non pigebit. Vale.

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 91.*

DVDVM te, mi frater, ſilentio indulgere mirabar. Ea res impendio augebat dolorem, quòd ipſe minimè ſcribendi obſeruantiam negligebam. Simul atque accepi litteras tuas animum ſubijt lætitia, querela deſeruit. Amicitia enim citò ſanatur officio. Tu quoque ita paginam melle eruditiſsimi oris obleueras, vt quælibet offenſa tanquam lethæo [a] poculo mergeretur. Verſo igitur ſtilo gratiam fateor qui expoſtulare meditabar, adijciens poſtulatum, ne vnquam ſuperſedere litteris perſeueres. Quòd ſi ſcribenda defuerint, mihi ſatis erit, vt tibi gratuler ſoſpitatis. Vale.

[a] Vatican. *flumine.*

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 92.*

DVLCE certamen eſt familiaris officij: & ideò iure ambo cauimus, ne alternis vinceremur. Gratulor igitur pares nos eſſe non ſolum affectione mentium, ſed etiam viciſsitudine litterarum. Curabo tamen poſthoc vt obſequij mei trutina & libra præpō deret, ne videatur inertiæ quoddam eſſe colludium ſemper æqua lance cenſeri. Itaq; ſcribam ſæpius, modò facultas commeantium non deſit optanti. Ita fiet vt & ipſe laudem ſedulitatis affectem, & te curis publicis occupatum ad rependenda colloquia aſsiduitate ſollicitem. Vale.

SYMMACHVS ANTONIO. *Epiſt. 93.*

SANCTVM Zenonem commendare non debeo, quem ſcio ad clientelam tuam & amicitias pertinere. Sed in eo tanta morum probitas eſt, vt laudes ſilere non poſsim. Itaque virum bonis omnibus meritò ſuæ ſedulitatis acceptum, quæſo etiam me precante propenſius fouere digneris; præſtaturus & tuæ famæ quæ debet omnium ore celebrari & interuentui meo, vt has litteras ſibi profuiſſe ſubintelligat. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 94.*

LAVDENTVR incogniti vt eorum merita in occulto ſita teſtimonij ſplendor irradiet. Mihi impræſentiarum ſuperſedendum eſt huiuſmodi ſcriptione, ne incœpti fruſtrà ſim ſi fratrem meum Palladium ſpectatum bonis omnibus, facundiæ atque eruditonis aſtipuler. Dehinc cauto opus eſt ne impar tanto viro prædicatio, neque eum cui defertur æquiparet, & meam operam deuenuſtet. Quieſco igitur has partes, & hoc vnum tibi perſuaſum volo; mereri facundiam Palladij vt doleamus quòd vrbi negatus eſt: mereri amabilitatem eius vt quòd accitus eſt gaudeamus. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 95.*

QVOD nullas ſumpſi litteras tuas cùm mihi à Principibus æternis legenda in concilio Patrum delegaretur oratio; ſcio non fuiſſe faſtidij. Nam bonæ & exploratæ amicitiæ, vel ſic eſſet officium, ſatis tutæ æſtimationes ſunt. Propterea talionem referre vitaui, veritus ne quod tu inuitus feceras, ego offenſus crederer reddidiſſe. Longè enim diuerſa conditio eſt fortuiti quàm affectati ſilentij. Res quidẽ vna negligitur. Plurimùm tamen refert, quis eam quaſi occupatus, quis quaſi iratus omiſerit. Sed de hoc ſatis habeo dictum. Nunc ſi me amas, vel quia me amas (nam referri confido quod defero) conteſtare apud inuictos Principes gaudiũ meum, qui humanæ voci diuinas litteras crediderunt; quorum victorias ex mei oris promptuario Senatus audiuit. Fac veniat in mentem quis ille dies illuxerit, quo quaſi ex media profectus acie, auribus & animis omnium ſalutarem nuncium primus infudi. Olim cùm res Romana adoreæ militaris potita eſt, Polluces gemini apud Iuturnæ lacum prœlij ſecunda vulgarunt. Eos quippe priſcorum voluminum fides tradidit, anhelis equis, plenos ſudoris & pulueris, fama belli poſt tergum relicta, indicium affectaſſe victoriæ. Idem nunc mihi ſacro iudicio factus eſt honor. Ita quantum gratiæ Caſtores adepti ſunt, tantum Principes præſtiterunt. Hæc pro me copio-

ſius

ſius & ornatius,quantum es linguæ melior,apud auctorem beneficij proſequêris. Habes ſummam voluntatis meæ; cui ſi quid commendationi inſpiraueris; cæteris ornamentis animi tui adijcietur decus præſentis officij. Vale.

SMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt.96.*

STVDIVM quod ſcribendis orationibus exhibeam, præmio laudis auxiſti. Vetus quippe ſententia eſt, artes honore nutriri. Quis autem tam cumulatus honor quàm palma dicendi? Ergo etſi intelligo, quòd noſtri amore fallaris; tamen titulum præclari teſtimonij albo calculo veterum more ſignabo. Non enim mihi ex ore ieiuno tributa laudatio, ſed de facundiæ penu boni iudicij fructus arriſit. Vereor indulgere verbis præconij tui, ne gratificandi operam mutuam credamur adniti. Vale, & vt es noſtri diligens, religioſam obſeruantiam perſeuera. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt.97.*

MEÆ litteræ quoniam acceptæ ſunt tibi, crebrius commeabunt. Nam vt reſpondeas non laboro. Siquidem videtur iniurium flagitare officia quæ ſponte religioſus animus pollicetur. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt.98.*

DVBVM mihi nullus litteris tuis honor factus eſt. Quererer de ſilentio tuo ſi de religione dubitarem. Sed quia amicitia vſu credita & expenſa documentis à periculo ſuſpicionis aliena eſt: intelligo quidem per occupationes publicas inhibitam diligentiam ſcriptionum tuarum. Verùm quæſo intermiſſum munus inſtaures. Stabit apud me gratia tributi officij quaſi nulla negati culpa præceſſerit. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt.99.*

SI quando mihi apud amicum teſtimonij dictio eſt, cohibeo operam plus loquendi. * Nam quid religjo agit vbi deſideratur oratio? Fero igitur ad te nudum de familiari meo Pontigano, ſed fidele iudicium: quem niſi amore noſtro dignum probaſſem, minimè tuo traderem. Mens eius in aperto eſt, vita ſpectat ad laudem. Scis certè nunquam me faciliorem fauoris eſſe quàm veri. Horum omnium fidem confirmabis cum in illo plura reppereris. Vale.

* Forte: *nam quid religio vbi agit, deſideratur oratio.*

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 100.*

INSTAVRANT dolorem ſera ſolatia, & ideò mutuum ſilentium calamitatibus noſtris præſtare debemus, ne fortunæ vulnera quæ cicatricem proceſſu temporis ducunt, impeſtiuè contrectata crudeſcant. In alia potius ſermo vertendus eſt quæ te ad curam ſanitatis hortentur. Omnis quippe internus dolor corporis hyemali creſcit iniuria: ac niſi iter apricis diebus & auris ſalubribus egeris, malè metuo ne vitium contemptus exaggeret. Nunc ea quæ remedio accommodare credidiſti, vel quæ nobis commendauit vtendi exploratio, ad te miſi; inter votorum ſumma conſtituens vt remediorum talium neceſsitatem ſpontanea incolomitate præuenias: aut ſi quæ morbi relliquiæ fuerint, his curationibus tergeārur. Satis autem muneris communi amicitiæ dabis, ſi ſollicitudinem quæ mihi ex ægritudine tua oborta eſt, proſperiore nuncio nihil moratus exemeris. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 101.*

VIDEO, Conſul ampliſsime, quantum mihi amor tuus honoris imponat. Iubes te adeam, & coram defruar magiſtratus tui gaudio. Quo pacto iſtud poſsim negare niſi ea religione ignoueris qua vocaſti? Nā quid agam fortunæ dubius, cum hinc inueterato obſequio honoris tui, hinc luctu amiſsi fratris impediar? Duæ mihi ſimul diſpares perſonæ offeruntur. Qui fieri poteſt vt os vnum contrariis affectionibus induamus? Proinde animi æquus huius operis facito mihi gratiam. Fortunati ſellam tuam læto agmine proſequantur. Auſpicijs tuis quiuis fati integer amicus interſit. Me ſinito interim tempore aut ratione decoquere crudum dolorem. Quid quod etiam parentes mihi in communi mœrore ſolandi ſunt? quorum ærumna geminabitur, ſi illis tam immaturæ peregrinationis meæ cura iungatur. Eſto igitur promptus ad veniam. Certè ſi putas arguendum quod deſimus, fortunæ meæ potius iraſcere. Illa iniecit manum, illa inuitum retraxit. Ita tibi non perſuadeat, vt eſt eadem impotens, me noluiſſe proficiſci. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 102.*

MEDIOLANI te agere ante litteras tuas fama pertulerat, quæ nihil ignorari de conſpicuis viris patitur. Sed quid iuuat deſiderantes, quòd peruectus in proxima nobis negaris? Æquius ferebam longinquam tui ſeparationem. Spes enim præſentiæ tuæ magno interuallo negata ceſſabat, Nunc expectationem noſtram viciniæ facilitate ſollicitas. Nec te excu-

excuſare collegis interuentus Alpium poteſt; eò quod iuſtior nobis ad querelam facta eſt via, quo tibi ad veniam cauſa deterior. Sed dolori meo faciendus modus. Saltem poſthac epiſtolæ tuæ Romam frequentent, Hyblæ aut Hymetti fauis iucundiores; quarum me in maximo fœnore perceptio iuuat, ſolutio defatigat. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 103.*

QVICQVID muneris in præſentis contuliſti, Officio videtur eſſe delatum. Nos qui Conſulatui tuo varia occupatione defuimus, amicitiæ honore affecti ſumus, non mercede præſentiæ. Ago igitur tibi oblatione Conſulari gratias vberes, ſed bona mente maiores. Et niſi verecundia tua verbis meis poneret modum, latius euagarer. Atque ideò ſermo interim parcus erit, memoria verò prolixior. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 104.*

TVÆ quidem virtutis eſt omnes qui palatinis ſtipendiis eniteſcunt iuuare præſidio. Sed ſpecialis à me viro optimo Romano cura debetur amicitiæ gratia, quæ inter nos longa adoleuit ætate. Quare ſi quid teſtimonio meo tribuis, nolo dubites dignum eſſe quem diligas, & quem maximis officiis muneres. Certè ſi examen de eo habere digneris; pronunciabis meis litteris defuiſſe, quæ in illius meritis inuenies redundare. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 105.*

NE me ocioſum penitus arbitreris, committo eruditioni tuæ vigiliarum mearum teſtem libellum, quo nuper in Senatu ſuſtuli ciuium ſecunda ſuffragia. Vides quo præiudicio anteuertam grauiſsimi examinis tui ſeueritatem. Non ſtyli mei meritum prætendo, ſed Ordinis iudicatum. Communis mihi & auditoribus meis cauſa eſt. Scient omnes aut conſenſum tuæ de nobis ſententiæ, aut contumeliam ſuæ. Vale.

SYMMACHVS SYAGRIO. *Epiſt. 106.*

POSSE [a] aliquid amicitiis æſtimor. Hinc ſpes oritur quæ Theophilo clariſsimo viro tuam opem de meo ſermone promittit. Quid igitur eius commodo velimus, in aperto eſt. Effice, oro te, vt eum fiducia mei non videatur eſſe fruſtrata. Vale.

Digitized by Google

• Quo auctore ſic ediderit Iuretus, neſcio. noſtri quidem libri ſic habent: *Poſſem aliquid de veſtris amicitiis æſtimare. Hinc ſpes oritur amicarum meorum, quæ* &c. Fortè legendum: *Poſſe me aliquid veſtris amicitiis.* Vel: *Poſſe aliquid veſtris amicitiis æſtimor.* Id eſt, putant omnes me opera amicitiæ, quæ mihi tecum eſt, aliquid poſſe: & hinc ſperant amici mei, te reſpectu commendationis meæ Theophilo opem laturum. *Amicitias*, in plurali dicit etiam hoc libro epiſt. 36. & libro 2. epiſt. 82.

SYMMACHVS SYAGRIO. *107.*

ALEXANDER vir ornatiſsimus, ſortitus prouinciam Præſidalem, putat honori ſuo incrementa præſtari ſi tuo amore potiatur. Quare deſiderij ſui me aſciuit interpretem, ſciens apud te tantum loci eſſe litteris meis, vt hæc commendatio maximi teſtimonij inſtar habeatur. Vale.

Q. AV-

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER II.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI SALVTEM *Epiſt. 1.*

HIc ille eſt Paralius, cui accuſator pater quantum diſcriminis mouit, tantum [a] abſoluto laudis parauit. Multis enim quæſtionibus, &, quod eſt potiſsimum, Principis ore purgatus Senator, arguere non poteſt parentis impiam voluntatem, quæ illi præſtitit innocentiam clariorem. Hunc ſi amare poſtulas, Imperatoris noſtri teſtimonium lege, vt aduertas fœliciter factum reum, quem ſic videas abſolutum. Vale.

[a] Fuldanus, Bertinianus & Vaticanus non habent vocem, *abſoluto*. Et videtur omittenda, ſi, quemadmodum eſt in omnibus libris noſtris, priùs *accuſator*, legatur.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 2.*

TACEAT prodiga laudis vetuſtas, quæ Apellē, Zeuxim, [a] vel horum ſimiles, vt quemq; ætas tulit, voluminum honore dignata eſt. Mihi erga Lucilli prædicationem ſermo parcior, fides maior eſt. Quid enim iuuat indulgere verbis cùm rem liceat experiri? Sit igitur de hoc tua exiſtimatio qui bonarum artium ſpectator ſemper fuiſti. Ego Lucillum modeſtiæ meræ atq; honeſtatis adſtipulor. Videturne tibi dignus eſſe quem diligas, cuius grauitas ſponſore me nititur, ars & eruditio te ipſum iudicem non veretur? Vale.

[a] Ita rectè Lectius, Iuretus: *& id genus ſimiles.* Credo, quod hoc putaret Latinius, ſed non quicquid Latinius eſt, ſcripſit Symmachus.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 3.*

FRATRVM negocia velle cognoſcere, pia & honeſta curatio eſt. Lubens igitur reſpondebo quæſitis. Capuam multo imbre peruenimus. Hîc triduum commorati ad leuandum laborem, Terracinam prius, & poſtridiè Formias continuato petemus excurſu. Fors fuat an poſsit biduotenus eiuſdem nos prædij annona retinere. Vos interea peracto quod Romæ agere deſtinaſtis, Appiam Diis auſpicibus inchoate, ea dimenſione vt iter noſtrum proximis veſtigiis vrgeatis. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 4.*

VOLO quieſcas & curarum vacuus ocieris. Nam mihi vir honeſtus Antonius fecit indicium, legationis Africanæ conſilium torpuiſſe. Acceſsit ad fidem nuncij quod ſimilia ſuper hoc negocio recentes amicorum litteræ pertulerunt. Num eſt aliud quod ſcire poſtules? Imò verò vt mea fert opinio, vel primùm hoc tibi debuit indicari. Vbi è Cumano nauem ſoluimus, pænè albente cœlo maiore ope remigum quàm ventorum fauore. Formianum littus acceſsi. Iam Sol meridiem fregerat: amicorum, quos minor nauis accepit, tardior nauigatio fuit; incertum vento obſtante, an per negligentiam miniſtrorum. Hæc interim ratio ſcribenda ſuggeſsit. Curabo vt frequentibus litteris merear de te ſimilis officij diligentiam. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 5.*

DELATI Formias poſt multam partem diei, cùm vos eius rei ſollicitos crederemus, percontationem veſtram ſcriptione præuertimus. Nec magis de nauigatione fuiſtis anxij, quàm trepidabamus ne diu eſſetis incerti. Quod igitur reſponderi poſſet litteris veſtris prior ſermo conſumpſit. Nunc æſtimate quanto noſtra de vobis melior fuerit iudicatio, quàm veſtra de nobis. Contemplati enim ſumus magnitudinem ſollicitudinis veſtræ, priuſquam litteras mitteretis: cùm ideo miſeritis, quia nos ſcripturos niſi admonitos non putaſtis. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 6.*

EMENSI hæc quoq; littora quæ poſt Formias in Anxurim [a] porriguntur, nauem acre miges non moramur. Sed Dijs opus eſt, vt hic reditus noſter nihil repperiat pœnitendum. Frequens enim ſermo eſt tenui victu in turbas plebem moueri. Nec vlla ſpes datur præſentibus anguſtiis copiam poſſe ſuccedere, Annus vbique ad famem proximus. Claſsis in alios

alios conuerſa curſus. Æſtas propè deceſsit autumno. Dijs mehercule, vti præfatus ſum, deleganda eſt huius incerti adminiſtratio. Hominum autem remedia, diu diſsimulata, iam ſera ſunt. Vos valete, & litteras ſperate meliores ſi fortuna vrbis noſtræ ſecundis amara mutauerit. Vale.

[a] Beſſar. *proriguntur.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 7.*

FORTVNATVM te cùm primis hoc in tempore iudicarem, quod exemptus patriæ incommodis ociaris: niſi ſcirem bonos ciues & tui ſimiles grauius ferre aduerſa quæ non vident. Ea quippe rerum natura eſt, vt quidquid ab altero cognoſcitur, aſperius & maius habeatur. Adde quòd integer animus putat innocentiam ſuam minui, ſi periculis ſuorum deſit. Hæc ego, non vt celerem reditum tibi ſuadeam, ſed vt noueris in communibus malis nihil eſſe quod præferas. Quid enim iuuares curam publicam quamquam omnium prudentiſsimus, ſi redires? Iam primùm conſilio locus nullus eſt. Tum in deliberando perſona cenſentium pondus ſententijs facit. Quando reſiſtitur potiori, quando ceditur pari? Dehinc præſens ſtatus non ſapientiam, ſed fortunam requirit. Defectum timemus annonæ, pulſis omnibus, quos exerto & pleno vbere Roma ſuſceperat. Fors fuat vt his remedijs conualeſcamus. Quanto nobis odio Prouinciarum conſtat illa ſecuritas? Dij patrij facite gratiam neglectorum ſacrorum. Miſeram famem pellite. Quamprimùm reuocet vrbs noſtra quos inuita dimiſit. Plura tecum loqui quàm neceſſe eſt de aduerſis communibus non libet. Cura vt valeas, & quicquid humana ope maius eſt, Dijs permitte curandum. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 8.*

REDDITÆ ſunt mihi primæ litteræ tuæ, tam breues, tam feſtinatæ, vt iter tuum viderentur imitari. Sed ſi mihi credis, non eſt in illis [a] deſiderata prolixitas. Omnia enim quæ de amplitudinis tuæ proſperis noſſe cupiebam, ſuccincta enumeratione complexus es; quanta valetudine vigeres, qua celeritate peruectus ſis, quid in æterno Principe ſerenitatis inueneris. Auſim dicere, vberiorem rebus, quàm verbis fuiſſe illius epiſtolæ paginam. [b] Nam multa erant quæ gaudere deberem, cùm eſſent pauca, quæ legerem. Tu tamen poſthæc memento, etiam familiares chartas rigare facundiæ tuæ copijs. Neque enim te exhaurit, quòd adeuntium preces indefeſſo abſoluis affatu, quod venerandi Principis [c] mentem loqueris & oracula. Sint iſta prima; nec tamen ſola. Tantum namque publico vſui à te patior impendi, vt nihil ſolatiis meis detrahas. Vale.

a Ita omnes libri.q.d.non deſideraui, vt eſſent prolixiores. Gruterus & Lectius nodum in ſcirpo quærunt:

b Fuld. *Iam multa*. Fortè: *tam multa*.

c Ita Iuretus Vatican. *mente loqueris & oraculis*. Ceteri libri: *mentem loqueris. Oraculis ſint* &c.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 9.*

ET tui cultus & mei officij gratia quælibet ad ſcribendum amplectenda eſſet occaſio; tantùm abeſt vt eam præterire debuerim quam ciuis ingeſſit. Agnoſcis enim de ſeptem montibus virum, & domi cognitum bonitate generis, & foris ætate militiæ: pro quo mihi apud te loqui longum non eſt neceſſe. Commendatio enim præſtari debet incognitis. Huic verò ad conciliationem gratiæ tuæ ſufficit, quòd & Romanus, & amicus eſt. Vale.

SYMMACHVS FLAVIVNO FRATRI. *Epiſt. 10.*

IVSTITIA quidem ſuffragium non requirit; ſed amicitiarum plerùmque reſpectu, cauſarum celeritas adiuuatur. Quorſum iſtud inquies? Vt nouerit eximia dignatio tua, ſperare quidem virum laudabilem. Cariſsimum ex Comitibus, de negotij qualitate quòd optatum exitum poſſit adipiſci: ſed intelligere ceſſurum ſibi aliquid ad promerendum ſtudium Cognitoris, ſi meis litteris fulciatur. Quæſo igitur, vt eius quem fraterna affectione complector, orata promoueas. Quæ ideò commendanda ſuſcepi, quia mores petentis expendens æqua eſſe præſumpſi. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 11.*

AD Idus Nouembres Romam regreſſus (nam te quoque idem eſſe facturum putaui) aduentum tuum impatienter opperior. Et ſanè ſcio litteras meas tibi haud longe ab vrbe reddendas. Nam ſanctus Patricius, quem Præſulem itineris tui eſſe voluiſti, breui te affore nunciauit. Dij vertant benè. Pro tempore pauca libauimus; ſed fabulis plura ſeruamus. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 12.*

SPATIARI in foro Vrbis æternæ poſt acceptas à me litteras pleroſque cognoui; etſi nimis vereor ne quid fraudis admiſerit ſimulata properatio. Meritò apographa epiſtolarũ mearum, ſimulque hominum nomina ſelegẽda tibi ſubieci. Tu viciſcim mihi de ſingulis aut impleti officij fidem nun-

nuncia, aut violati, pro de perfidiam. Non minore ſanè cura cupio cognoſcere, an omnes obſignatas epiſtolas ſumpſeris eo annulo, quo nomen meum magis intelligi quàm legi promptum eſt. Nihil autem fuiſſe quod metuam publicari, decurſis exemplaribus iudicabis. Nec eſt vlla inrer nos cauſa ſecreti. Aperto pectore officia pura miſcemus. Nihil in conſcientia latet quod ſcriptorum cuniculis occulatur. Sed æquum eſt vt ſimplicitati noſtræ non ſinamus illudi. Neque enim diligentia mea debet admittere proditorem, quia cautio præſtitit ne timerem. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 13.*

CVM ciuiles & bellicas laudes Domini noſtri Theodoſij ſtili honore percurrerem (magis enim contigiſſe me omnia quàm ſatis feciſſe ſingulis fateor) etiam leges eius bonis pacis admiſcui; quas vt noueram priſcis ademiſſe admirationem, ita reſeruaſſe nouis parem gloriam non putabam. Verùm hæc recens ſanctio de fideicommiſsis & codicillorum commodis ab optimo Principe in æternum repudiatis, tantùm claritudine egreditur lucem ſuperiorum, quantum auguſtius eſt [a] Regenti, ſibi quàm ſubditis modum pónere. Atque vtinam priuata auaritia mentem latoris intelligat, & mores de legibus trahat. Neq; enim latet quid ſpóte cæteros velit facere, qui [b] ſuſpecta compendia primus exhorruit. Ergo certè vereor ne improborum ſitis ad rem exiſtimet pertinere quæſtum caducum; fiatque innocentium cauſa deterior, ſi ad eos tantùm falſi redeat occaſio qui neq; lege, neque pudore cohibentur. Ergo quia Dominorũ conditio reſtrictior eſt, priuatis cupiditatibus medicina iuris occurrat. Frigent iamdiu apud homines criminoſos vetera decreta, quorum vigor cum latoribus ſuis occidit. Tantùm denuo legibus ſeueritatis addendum eſt, quantùm flagitia creuerint. Alioquin ſi maioris partis deſeritur emendatio; fruſtrà ſe aſperis ſanctionibus ſolus Imperator adſtrinxit, qui ſemper bonus & integer moribus fuit. Vale.

[a] Si ſic in veteribus libris inuenit Iuretus, non improbo. Sed vereor ne more ſuo coniecturã in contextũ retulerit. Libri omnes habent: *regẽdis, quam ſubditis.* Fortè deeſt aliquid, vt: *regẽdis cupiditatibus, quam ſubditis.*

[b] Beſſar. & Fuld. *ſuſcepta*: id eſt, iam recepta & vſitata.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 14.*

AVRELIANVM filium meum, qui nunc cohortes vrbanas gubernat, in amicitiam te iubente ſuſcepi. Vnde factum eſt, vt ei commendationem, quàm priùs de te meruit, non negarem. Neque enim tibi videtur oneri fore quod ipſe feciſti. Petitio autem pudentiſsimi iuuenis de in-

de infortunio ſoceri ſui nata eſt, cuius iſte factum non tuetur, ſed lapſum deſiderat ſubleuari. Facito quod ſoles rogantis intuitu: & ſi quid negocio iuſtitiæ deeſt, remitte pietati. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 15.*

MODESTISSIMIS & tui amantibus viris Marcello & Romano, magis ex vſu amicitiæ quàm in effectum commendationis litteras dedi, ne quid apud te adijcerem iam probatis. Noſti hominum verecundiam. Diligens ſtudij, de officiorum veritate non dubitas. Quis ergo locus teſtimonio meo ſupereſt, cùm tuo de illis iudicio nihil poſsit accedere? Et tamen ſi cumulum ſibi addi plena patiuntur, quæſo ſubintelligant meis precibus auctam, circa ſe tuam gratiam. Ita fiet vt mihi quoque acceptum referant, quod ipſi à te ſine adſtipulatore meruiſſent. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 16.*

SI necdum filij mei Nicaſij laudabiles mores & honeſtum inſtitutum didiciſti; [a] accipe pro eo locupletiſsimum vadimonium meum, promotum* virtute & humanitate conſpicuum: cui iamdiu [b] natalis familiaritate ſociatur, & bona optimi iuuenis de illius expende iudicio. Iuſta enim coniectura eſt quæ de amicorum pondere & æſtimatione colligitur. Nam meæ adſtipulationis minor cauſa eſt, cùm ſuperioris perſona præponderet. Cuius honori tribuendum eſt vt à te, non vt nouus ſubdendus ex amini, ſed vt iam probatus habeatur. Vale.

a In Beſſar. & Bert. non eſt, *pro eo*. Suſpicio eſt legendum: *accipe locupletiſſimum vadimonium meum Promotum, virtute & humanitate conſpicuum*. Promotus, is eſt, ad quem ſunt epiſtolæ lib. 3.

b Ita Beſſar. & Fuld. Vatican. *pro naturali*.

SYMMACHVS FLAVIVNO FRATRI. *Epiſt. 17.*

SOLET generalem ſalutationem familiaris ſermo præmittere. Hanc ego impenſius tibi voto optare ſtudeo quàm ſtilo dicere. Ergo ad vicem verborum ſolemnium ſcitu digna complectar. Filij noſtri in ſinu auiæ etiam nunc morantur. Da veniam, ſi annis grauis, & interim ſolatio tuo carens fœmina, tenaciter retinet ſecundum leuamen æui ac ſolitudinis ſuæ. Nos tamen alteri eorum viæ inſtrumenta, alteri in ſocietatem conſilij comitem præparamus. Tibi peregrinationem ſenio eſſe inuitus audiui, vel, quod eſt dictu dignius, parùm credidi; cùm patriæ bona & pignerum gaudia in optimi Principis dignatione poſſideas. Quare abiice Baianas cogitatio-

tationes; & virtuti infructuoſam quietem. Omni ocio labor hic tuus lætior eſt. Amplectamur moneo amabilem ſub amante militiam. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 18.*
Coniunge cum hac epiſt. 34. & 35. lib. 5.

ITA votis in te meis fœlix euentus arrideat, vt ego grauiter fero fratrem Hephæſtionem per te mihi cognitum, per ſe probatum, neſcio quid amaritudinis incidiſſe. Et quia virtutum tuarum contemplatio facit, vt illius fortunæ applicem quòd apud te minore momento eſt; ad preces verſus vt tibi reſpondeas famamque cogites, rogo. Præſta hoc contubernio, præſta iudicio tuo, vt tibi non deſit patientia, ſi [a] illi modus defuit. Nolo videaris deſpectu amici ſatisfacere cuidam nuper Romã regreſſo,[b] cuius apud nos querela auxit gloriam tuam. Certè Euſebius medicorum potiſsimus obſequio tuo à me traditus, & ad leniendas oportunus offenſas, iam poterit amara condire: de cuius facetijs duo ſpondeo, nec Hephæſtioni temperamentum, nec tibi defuturum eſſe ſolatium. Vale.

[a] Sic correxi ex coniectura, cùm antea legeretur: *vlli.* Si *illi*, ſcilicet Ephæſtioni modus vel temperamentum defuit.

[b] Id eſt, qui conqueſtus eſt de te, quod ab amore Ephæſtionis inimici ſui te non patereris abſtrahi, ne itaque nunc illi ſatisfacias, Ephæſtionem deſpiciendo.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 19.*

EN tibi filium noſtrum quem ſolatio decerpſimus noſtro, dum deſiderio tuo cedimus. Tandem fultus caro leuamine redi in gratiam prioris lætitiæ. Sed ſi accedis ſententiæ meæ; vbi primùm paternum animum viſu pignoris foueris, vt illa anteponeiucundis, iuuenemque ad ciuiles faſces [a] contende dimittere.[b] Quò tibi in caſtris coràm duobus? Hæc conſilij mei forma eſt. Facies ipſe quod prudentia maiore delegeris. Plura enim videt qui coram de rerum conditionibus iudicat. Ego quod loquor votum eſt: tu de adpoſitis adſume iudicium. Vale.

[a] Sic dicit, quia Flauianus filium ſuum inuitus à ſe dimiſſurus videbatur.

[b] Fuld. & Beſſar. *Quod tibi.* Locus difficilis ſenſus eſt: in caſtris nihil opus eſſe duobus Flauianis alterum igitur, nempe filium, Romam remittendum eſſe. Caſtra ciuilibus faſcibus opponit.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 20.*

SVCCVRRERE fidei quæ officiis amicorum debitorem me diutius non patitur. Fratres mei Romanus atque Magnillus clariſsimi viri

Digitized by Google

iamdudum me religionis meritis nexuerunt. Et quamuis præmia non reposcant quæ ſolet minor expectare fortuna: acriùs tamen animum meum ſæpiùs honeſtate cõueniunt. Mentiar ſi mihi ad præſtandum deeſſe tempus allegem, quia potentia mea de tui honoris viribus æſtimatur. Faco ro vt effectu honoris ſui ſentiant, pro concordia quæ mihi tecum eſt, quicquid defertur vni, ab vtroque deberi. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 21.*

OFFICII mei ratio ſuaſit vt ſcriberem, quando ea eſt perſona litteras reddítura, vt plus de tuo iudicio quàm de meo ſperet auxilio. Itaque omnia quæ mos eſt litteris explicare, ipſi potius narranda delego: à quo amplitudo tua, & quæ de me cognitu digna crediderit, & quæ ipſius fortuna poſcit, accipiet. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 22.*

REPARASSEM iamdiu corpuſculi mei valetudinem, ſi frui agrorum ſalubritatem potuiſſem. Sed nunc intuta eſt latrociniis ſuburbanitas: atque ideò præſtat macerari odio [a] ciuitatis, quàm pericula ruris incidere. Tuis tamen litteris proficere ſanitatem meam ſentio, quibus beneficia Domini noſtri Theodoſij frequenter enumeras, & vrgeri merita tua magnis præmiis aſſeueras. Et illi quidem ad agendas gratias lingua tua ſufficiet. Ego pro mediocritate ingenij mei [b] viro excellentiſsimo noſtrique in Flauianum voti ſocio, vicem laudis exſolui. Sed iam tempus eſt vt ipſum illum redire patiaris pro quo obligati ſumus. Quouſque magiſtratum longinquæ prouinciæ ſolatio tuo vendicas? Nulla de vxoris vtero cauſatio eſt, cuius expectationem maturus partus abſoluit. Vale.

[a] Ita Fuld. & Iureti editio. Sed malim cum Beſſar. & Bertin. *otio*. Rectè enim pericula ruris opponi videntur otio ciuitatis.

[b] Rufinum intelligit. Sic enim ad Rufin. lib. 3. epiſt. 81. ſcribit. *O nuncium voto tuo ſimilem.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 23.*

PVTABAM tot monitis atque exhortationibus meis aliquid animo tuo acceſsiſſe tolerantiæ. [a] Enimuerò tu etiam reuerendas neceſsitudines noſtras peregrinationis conqueſtione ſollicitas. Sed quid promouet iſta [b] confeſsio. Non ferunt impatientiam tuam quibus reditus in voto eſt. Vident enim ſub quibuſdam æmulis ciuibus exceſſum celerem nihil laudis habiturum. Quin aſſume conſtantiam, & quid deceat magis, quàm quid libeat expende: præcipuè cùm ipſe fatearis in amore Domini noſtri

noſtri Theodoſij venerabilis Principis, omnium te cariſsimorum pignerum gratiam repperiſſe. Vale.

[a] Libri noſtri: *Enimuero vt etiam.*

[b] Ita omnes libri. Placet tamen Lectij coniectura: *conqueſtio.* Iuretus, ne quid Lectio debere videretur, excogitauit: *cauſatio.* Eadem licentia edidit: *reditus in voto nullus eſt.* Adeò quomodo hanc ſuam temeritatem viris doctis probaret, non curauit. Fortaſsis autem totus locus ſic legi poſsit: *Neceſſitudines noſtras peregrinationis ſolicitas. Sed quid promouet iſta conqueſtio?* quaſi dicat: tantum abeſt, vt ipſe ſis æquo animo, vt etiam amicos ob peregrinationem tuam ſolicitos reddas. Sic alibi: *ſolicitor tarditatis.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 24.*

SIMPLICIVM Agentem in rebus pænè in porta Flaminia retentaui, vt ad te pauca & non omittenda dictarem. Filius noſter Flauianus Romam pridie Kalendas Martias venit: & breui iter in Aſiam ſecundis auſpiciis ordietur. quod ideo par fuit indicari, vt ſollicitudinem, quam de mora eius hucuſq; toleraſti, ſpes promiſſa detergeat. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 25.*

ABVNDAS quidem conſiliis in omnem [a] rei vſum paratus, & ſapientiæ cultus artibus monitore non indiges. [b] Sed fas eſt vt meis quoque vigilijs aliquid priuatis negotijs tuis conferre patiaris. Quare ſi quid præmeditatum vtriq; noſtrum ſtilus fraternus ingeſſerit, conſtantius exſequere tanquam duobus probatum. Si quid ibi adhuc nouum legeris, à te inuentum puta quod ab amante ſuggeritur. Subieci capita rerum, quia complecti litteris faſtidij fuga nolui. Tuum erit inſinuata trutinare. Ita enim meo officio functus ſum vt tibi iudicium reſeruarem. Vale.

[a] Sic ex Fuldano codice ſcripſi. Beſſar. *in omnem re * ſum paratus.*

[b] Ita Fuldan.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 26.*

BAIARVM ſolitudine vehementer offenſus, Puteolis malui commorari. Iuuat n. nos iſtius loci ſalubris habitatio. Dehinc ſi adiutu Dei optata proceſſerint, Capuã paramus excurrere, totumq; hunc menſem Nouembrẽ diuerſis Campaniæ locis atq; vrbibus deputamus. Hæc eſt noſtri ſumma propoſiti. Sed vt animus alacrior deſtinata promoueat, veſtris alloquijs erigendus eſt: quandoquidem ſanitatis veſtræ & fœlicitatis indicio nihil antiquius æſtimamus. Verùm hoc ꝑ inſigni religione ſponte facietis. Atq; ideò non eſt neceſſe voluntariis officijs aculeos exhortationis adhibere. Interea quod te, mi frater, affore polliceris, vehementer amplector.

Digitized by Google

Atque vtinam te domus tota comitetur, vt & nobis lætitiam pleniorem tribuat aduentus omnium, & tibi cauſa non ſit citius in patriam recurrendi, deſiderio & amore remanentium. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 27.*

QVAMVIS litteras meas fama præuenerit, quæ exoneratum te publicis neceſsitatibus nunciauit: tamen quo fidelior eſſet aſſertio, ſcriptis confirmo rumorem. Sed licet publicæ rei abſolutione læteris, volo te aduerſum incerta muniri: videlicet vt ſub Actorum confeſſione tuorum ſi adhuc retines poteſtatem, vel Vicariæ Præfecturæ, quæ tibi poſcentiæ qua non deerit, diligentiæ tuæ ratio digeratur: quæ poſsit oſtendere quot numero animalia collocaris, & quo apparatu inſtruxeris manſiones, & quantum in titulis fiſcalibus exigendis tua cura promouerit. Hoc enim teſtimonio aduerſum omnes vel fortuitas querelas vel affectatas inſidias protegêris. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 28.*

ARGVE vt vis rerum conſilia poſt exitum, & mihi vitio verte quòd contemptum ſui Præfectura conqueſta eſt. Facilè accuſatur deſertus auxilio. Atque ideò in me recipere malo erroris confeſsionem, ne aut amicos negligentiæ, aut aduerſarios aſperitatis inceſſam. Fuerit fortunæ non conſcientiæ meæ vt victus videret, qui necdum cœperam litigare. At etiam ſcribis cauſis ſimilibus abſtinendum. Vides quantum liceat euentui. Oblitus es morum meorum. Ego verò ſolitæ verecundiæ ignauum quoque iungam timorem, & litteris tuis agam gratias, quæ me depoſita iuris, & amicorum fiducia ad omnium iniuriarum ſilentium cohortantur. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 29.*

PRO optimis viris quiſquis interuenit, non magis illorum videtur iuuare commodum quàm ſuum commendare iudicium. Quare in eo quod fratris mei Maximi deſideria litteris proſequor, non tam illi vſui quàm mihi laudi eſt. Eſt enim vita & eruditione liberalium diſciplinarum pariter inſignis, neque vlli præſtantium philoſophorum ſecundus, ac propterea tua familiaritate digniſsimus. Cuius tibi negotia cũ in rem miſſus abſoluerit quæſo vt humanitate qua clarus es, iuſtas petitiones ingrauato auxilio proſequaris. Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 30.*

QVo animo acceperim Siculienſe negocium vulneratum, facilè coniectas, qui me noueris in alienis quoque iudicatorum iniquitate morderi. Quin etiam conſilij imprudentis à te arguor[a] ob amiſſa. Rectè agis. Cur enim ſperaui contumeliam ſacri auditorij vindicandam? Cur de amicis legitima & iuſta præſumpſi?[b] En quò redacti ſumus! Iuſtitiam perdidi dum expecto vindictam. Iam illud quo pacto diluam quòd Probus mitior iudicatur, qui in præiudicium vel inuidiam poſſeſsionis meæ parui agelluli[c] retentione receſsit, cùm illi tota mulierculæ[d] promitteretur hæreditas? Nam referendi hæc ſola Præfecto vrbis ratio fuit; non vt receptarum appellationum pœnam Siciliæ Rector exſolueret; ſed vt iniuriam ſuã ſacri auditorij Cognitor vindicaret, Nunc reſcriberetur in cauſam poſt victoriam * meam contra ſententiam Præfecturæ cui pars aduerſa conſentit? Si relatio ad fortunam negocij pertineret,[e] & ſupplementa vel refutatorios iurgantes dediſſent; rogo, de quibus actionibus iudicabitur, quas in Sicilia poſt appellationẽ meam pars vna deprompſit, quibus tyrannicorum temporum Geſta ſociata ſunt? Tanti eſt inuidia mei, & grata aliquibus reprehenſio. Cede aduerſantium voluntati, & Domino noſtro inuictiſsimo Principi Theodoſio ſemper Auguſto dignare ſuggerere, non pluris apud me diuitias valere, quàm famam. Bonum de me iudicium parentis publici, conſeruatoris mei, cuius antepono patrimonio. Si placet[f] vt homines mei hæreditaria poſſeſsione decedant, lex mihi erit quicquid omnium Dominus placata auctoritate cenſuerit. Vale.

In vetuſtiſsimo Beſſarionis codice poſt hanc epiſtolam ſic ſcriptam legitur: Symmachus hic manu ſua ſubter adiecit.

[a] Beſſar. *ob amiſſ.* Fuld. *ob amiſan.*

[b] Ita Iuretus. Libri omnes: *Et quo.* ſicut Et cur, Et quando.

[c] Fuld. *retentionem.* vt fortè legendum ſit: *retentionem ceſſit.*

[d] Fortè: *permitteretur.* Vulgò: *promitteretur.*

[e] *τὸ Et,* non eſt in libro Beſſar.

[f] Ita Beſſar. ſed Fuld. *vt omni mea hæreditaria poſſeſſione decedam.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 31.*

SCIo te amicum iuſtitiæ & amantem mei. [a] Et vereor ne ſuſcipias vllum pro abſentis exiſtimatione certamen, atque in te aliqua odia detorqueas. Peto igitur quieſcas. Erit fortaſsè copia mihi aſſerendæ quandoque veritatis apud æternũ principem Dominum noſtrum Theodoſiũ, cuius erga me fauor fecit, vt aliquid interim moliretur inuidia. Nõ puto bonis

temporibus eam ª cauſæ meæ conditionem futuram quæ ſub tyranno fuit, cuius litteris ad Marcellini ſuggeſtionem datis homines meos ſcis eſſe multatos. Quod in Panegyrici defenſione non tacui. Vale.

ª Sic monueram ſcribendum ex Beſſarionis & Fuldano codice, cùm perperam legerem. *Et vereor vt.* Lectius & Iuretus mea ſequi recuſant, nequaquam inſolens eſſe dicentes, *Vt, ἀντὶ τοῦ, Ne*, vſurpari. Si de eo, quod ipſi Latinum iudicant, loquuntur, facilè eis aſſentior.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt.* 32.

REDDET tibi litteras meas qui tuas mihi debuit exhibere. Neq; enim eadem nobis ſilentij excuſatio quæ tibi ſuppetit. Te multiplex actuum publicorum turba circumſonat: Ego ab omnibus negociis feriatus triſte ocium tero. Et quod tui honoris gratia antè faciebā, nunc meo aſſumo ſolatio. Leuatur quippe ægritudine animus quoties in officia amica dirigitur. Me ex vero non ad ª gloriam loqui, ſeceſsio mea teſtis eſt. Nam cùm dolore ſaucius æſtuarem, ſedem dominæ communis Parentis quaſi fanū aliquod Dei ſalutaris acceſsi. Nunc eius conſilio vulnus meum in cicatricem conuenit. Illius acquieſco monitis, ᵇ illius ope reſpiro. Aſſunt etiam cæteræ venerabiles neceſsitudines tuæ: & quod me præ cæteris iuuat, tui cotidiè blandam commemorationem ſermo noſter exercet. ᶜ Qua re inter Campaniæ terminos maior pars æſtatis agitabatur; quando & præſentia ᵈ illius placet, & ea conditio eſt Patriæ, vt qui excludi per improbos poſſumus, abeſſe interim velut ex noſtro arbitrio debeamus. Vale.

ª Libri noſtri: *ad gratiam meam loqui.* Vatican. *Me verò ad gratiam meam loqui.*

ᵇ Fuld. & Beſſar. *ex illius opere reſpiro.*

ᶜ Beſſar. Fuld. & Vatican. *Qua de re intra Camp.*

ᵈ Vox, *illius*, non eſt in libris noſtris.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt.* 33.

RELATIO viri Spectabilis fratris noſtri Vicarij indignitatem deprehenſi ſceleris eloquetur. Atq; ideò non eſt neceſſe vt dictu & auditu nefaria noſter ſermo recenſeat. Vnum eſt quod mea petitio & cæterorum vota deſiderant, vt pro iuſtitia tua inultum eſſe non ſinas, quod exemplo grauiſsimū erit niſi auſus aliorū vehemens pœna compreſſerit. Fama eſt quòd Ampelium, & quoſdam alios de Sardinia, vt aſſeritur, Senatores in crimen adductos, Forum competens obſeruare præceperis. Hos nunc audio ad aliud iudicium eſſe tranſlatos. Quare ſi ipſe ita à te reminiſceris iudicatum; æquum eſſe arbitror vt ſtatutis tuis adeſſe digneris. Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 34.*

ADORNARE te reditum quòd ſacra Deæ matris appeterent, arbitrabar. a Tu indeuotus iter promoues, noſque & patriam poſt tergum relinquis. Illude vt vis amicorum facilitati: quos ſi hæc morderet iniuria, in vicem malæ gratiæ ſaltim litteris abſtinerent. Nunc verò officijs mulcemus abeuntem, & blanda animo tuo fomenta ſuggerimus, cùm tu omnibus curam rei familiaris anteferas. Nam recordaris hoc te præfamine epiſtolam texuiſſe: *Nihil hac ætate tractandum penſiùs domeſticis rebus.* Quod ego, dum contemplor venam morum tuorum, ſcio ludo eſſe conceptum. Quando enim ſublimitas ingenij tui curis vilioribus flecteretur? Cenſeo igitur aliis dare verba mediteris, qui ſanctum penetral animi tui neſciunt. Mihi vno genere ſatisfacies, ſi remotis epiſtolarum defenſionibus ipſe remeaueris. Vale.

a Beſſar. *Tu inda vnius iter.* neque aliter Fuldanus, fortè: *tu in diei vnius iter promoues.* id eſt, progederis.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 35.*

EGo quoque in ſcribendo formam vetuſtatis amplector, nimiſque miror, quòd mihi librarij error obrepſerit; qui ſolitus epiſtolis meis nomina ſola præponere, vſum ſimplicem nouella adiectione mutauit. Sed id potiùs caſu quàm conſultu factum liquebit, ſi recorderis ſuperiores nunquam iſtiuſmodi titulo ſorduiſſe. Et tamen vtcunque res accidit, gratulor noui aliquid oblatum, quod me à ſolito reſpondendi genere vindicaret. Quouſque enim dandæ ac reddendæ ſalutationis verba blatterabimus, cùm alia ſtilo materia non ſuppetat? At olim Parentes etiam patriæ negocia, quæ nunc anguſta vel nulla ſunt, in familiares paginas conferebant. Id quia verſis ad ocium rebus omiſimus, captanda ſunt nobis plerumque intentata ſcribendi ſemina, quæ faſtidium tergeant generalium litterarum. Iuuit igitur me culpa quam delui, &, ſi non fallor, tibi quoque viam dedit inuſitata referendi. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 36.*

ERgo adeò complacitum eſt communi parenti, vt te longiùs quàm vellem neceſſe ſit detineri? An tibi vrbanarum tanta vitiatio eſt vt expectationem meam pia cauſatione fruſtreris? Et reuera mihi hîc agitur aut dicitur, quod bonus animus & ſincera natura poſsit amplecti. Sed vtcumque iſta ſunt, ſi Romæ ageres adiutu inter nos mutuo fortaſsè miteſcerent. Nunc grauiores rerum omnium offenſiones, vtpote ſolus, experior.

Ex em-

Exempli cauſa vnum accipe de quo reliqua coniectes. Prætextato noſtro monumentum ſtatuæ dicare deſtinant virgines ſacri Veſtalis antiſtites. Conſulti Pontifices, priuſquam reuerentiam ſublimis ſacerdotij, aut longæ ætatis vſum vel conditionem temporis præſentis expenderent; abſque paucis qui me ſecuti ſunt, vt [a] eius auſpicium ſtatuerent, adnuerunt. Ego qui aduerterem neque honeſtati Virginum talia in viros obſequia conuenire, neque more fieri quod Numa auctor, Metellus conſeruator religionum, omneſque Pontifices Maximi numquam antè meruerunt: hæc quidem ſilui, ne ſacrorum æmulis enunciata noxam crearent. Inuſitatum cēſentibus, exemplum modò vitandum eſſe reſcripſi, ne res iuſto orta principio, breui ad indignos, per ambitum deueniret. Ne longum loquar, ipſa verba ad te miſi bonis probata, ſed numero fortaſſe vincenda; licet in decretis Pontificum non ſit eadem forma, quæ Curiæ eſt. Sed hoc quoque parui faciet inſcientia. Quod ſi tu adeſſes, multum duorum ſanitas promoueret. Quare vbi primùm ex incerto morbi parens communis emerſerit, redde te mihi, vt nobis æquiorem vitæ curſum faciant participata ſolatia. Vale.

[a] Sic Iuretus edidit; vtrum ex coniectura, vt ſolet, an ex libris, incertum eſt: Noſtri libri, vt & vulgati habēt: *vt eius officium ſtatuerent*. Senſus eſt Pontificum nonnullos annuiſſe, vt ſtatuam veſtales Prætextato ſtatuerent. Exempla, quæ pro ſuo *Auſpicio* Iuretus affert, ſunt ἀπροσδιόνυσα.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 37.*

NEQVEO definire quæ potiſsimum mihi reſcribendi forma conueniat. Ea quippe iamdiu intemperantia variorum rumorum; vt neque decipere falſis, neque ſollicitare veris amantiſsimos mei debeam. Spes tamen, quæ rerum ſemper aduerſarum patientiam ſuadet, in tuto eſt. Et ſi aliquid commoditatis attulerit, nequaquam morabor index eſſe meliorum. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 38.*

FILII mei Parthenij aduentus nullis poſtulat commendationum lenocinijs adiuuari. Sed acceſſurum gratiæ exiſtimo, quòd eius præſentiæ etiam meus ſermo coniungitur. Ex ipſo Romæ geſta noſcetis, licet ſcriptum fama præueuerit. Neque enim res magnæ & inſperatæ in ſecreto ſe patiuntur. In bonam partem plebs noſtra mutat: adeò vt iugiter ſedicioſorum pœna poſcatur, & iam terga dederint inſolentes. Multis non opus eſt.

eſt. Neque enim quicquam narrandis debeo derogare, qui rerum plenitudinem venturo ad vos indici reſeruaui. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 39.*

HORVS Philoſophus, vita atque eruditione præcipuus, iamdiu mihi charus & amicus eſt; & inter prima numerat dona fortunæ ſi optimis quibuſque iungatur. Studens igitur ad effectum deſiderium eius adducere, quæſo te, vt & ſui meriti gratia, & in honorem commendationis meæ, inter familiarium tuorum præcipuos atque honorabiles cenſeatur. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 40.*

IGNACIO meo gratulor, quod noſtra in eum diligentia tuo amore vincatur. Factum eſt quod volebam: nam parciorem de illo teſtimonij cautionem præmiſeram quàm ſentire cœpiſti. Nunc ſi qua meorum actuum ſcire poſtulas explicabit, Tanta illi eſt virtus, & vtriuſque noſtrûm ex familiaritate fiducia; vt & de me nihil poſsit ignorare, & apud te nihil occulere. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 41.*

VOLVNTARIA beneficia tua petitione præuenio, vt quæ tua ſponte tribuis ego videar impetrare, & bonum naturæ tuæ in gratiam meam tranſeat. Nicagoram clariſsimum virum Siciliæ faſcibus functum, ſub cuſtodiam adeſſe iuſsiſti. Hunc tibi & ſuæ vitæ integritas, & merita fraterna commendant. Accedit illi ad prærogatiuā precatio mea: qui & ſi ſpero probitati eius reſponſuram beneficentiam tuam; ſedulò tamen poſtulo, vt ſanctiſsimo iuueni in bonum vertat exhibitionis occaſio. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 42.*

COMMENDAVERAM tibi dudum Macedonij viri clariſsimi filium, quum foro tuo nomen dediſſet. Credo eam rem pro ſtudio meo iuueni commodaſſe. Sed quia parentibus nihil ſatis eſt, & efficacior quibuſdam videtur petitionis iteratio: rogatus denuò poſtulatum retexo, non vt nouam cauſidico beneuolentiam præſtes, ſed vt iam tributam digneris augere. Meo autem nomine quæſo te, ne ſic deſiderium repetitum eſſe conijcias, tanquam me prius impetraſſe diffidam. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 43.*

MERITA Sexionis qui antehac Calabriam rexit, multi in bonam partem loquuntur; eaque propter vt ſuffragio tuo à me committeretur ora-

tur orarunt. Eſt humanitatis & conſuetudinis tuæ alijs quoque * placitura amore dignari. Ergo ſi nihil eſt quod reſiſtat precantium voluntati, effice oro te, vt Sexioni apud te proſint & mea verba & vota multorum. Vale.

* Fuldan. *placitus amore.* vulgò. *placitura more.* Placet. *placitos amore.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt.44.*

PALATINOS iniuriæ reos, quos Brutijs celſitudo tua præcepit exciri, miles Prætorio miſſus exhibuit. Sed cum ſacro auditorio eadem cauſa competeret; dominus meus, parens noſter, præfectus Vrbi, auctoritate iuris, & fiducia tui, perſonas ſibi ac negocium vendicauit. Quod eò ſcribo, vt noueris Apparitori iuſtam ſubeſſe rationem, qui & parenti tuo ceſsit & legibus. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt.45.*

QVI * Dominorum beneficio potiuntur optatis, venerari ipſos coram datores bonorum, gratiæ inſtar exiſtimant; vt nunc frater meus Pæonius vadatus opimo teſtimonij tui munere, adire properauit parti honoris auctorem. Commendarem tibi optimum ciuem, ſi poſſes parui facere quem dudum altiùs protuliſti. Superſedendum eſt igitur his verbis, quæ ſuffragari proficiſcentibus ſolent. Neq; enim vana ſpes eſt validiora fore apud te merita præſentis, cùm abſentē fauore reſpexeris. Vale.

* Sic Iuretus antea, *Qui domini.* In Beſſar. *Quid cum.* correxi: *quidem.*

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt.46.*

FERVNT Socratem, ſi quando excidit cupitis aut deſtinatis, id ſibi vtile quod euenerat æſtimaſſe. Nam menti ſui ſecurus interpres, ea cōiectabat eſſe meliora quæ caſus dabat, quā quæ animus adpetebat. Sequor ſapientis exemplum, & in bonam partem traho, quòd Saxonum numerus morte contractus, intra ſummam decretam populi voluptatibus ſtetit, ne noſtræ Editioni ſi quid redundaſſet abſcederet. Nam quando prohibuiſſet priuata cuſtodia deſperatæ gentis impias manus, cùm viginti nouem fractas ſine laqueo fauces primus ludi gladiatorij dies viderit? Nihil igitur morer familiam * Spartaca nequiorem; velimque ſi tam facilè factu eſt, hanc munificentiam Principis, Lybicarū largitione mutari. Nam gladiaturæ idoneos communis cura proſpiciet; quæ pars in apparatu Quæſtorio prior eſt, vt Auctoramento lectos longus vſus inſtituat. Noſtros quibus Vrſorum lectio & comparatio iampridem credita eſt, peruectos ad te tem-

te temporis æſtimatione non ambigo. Sed ſi curſualium præpoſitorum auaritia retardantur, erit beneficentiæ tuæ moras quibus tenentur, abſoluere. Vale.

* Proba emendatio eſt, quam in Marini Rinaldi optimi & humaniſsimi ſenis libro primum vidi fratri eius Friderico viro doctiſsimo iamdiu in mentem veniſſe. Iuretus à te impetrare non potuit, vt Iuris præcepto conuenienter ſuum cuiq; tribueret. *Obnoxij profectò animi* (ait Plinius) & *infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere.*

SYMMACAHS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 47.*

OPE deûm ſecunda nauigatione & facili itinere ad deſtinata peruenimus. Appetebat commodùm tempeſtiua hora conuiuij. Vbi curare corpora cibo cœpimus; adcurrit qui mihi amabiles litteras tuas, ſimulque à te captas è mari copias exhiberet, quæ nobis eſui mox fuere. Nam libuit indulgere genio poſtquam paruulum noſtrum periculo exemptum ſpes optata reſpexit. Habes omnem rem: cura vt valeas, & patriam tui amantem quàmprimum reuiſas, bona parentis, vt ſpero, venia, cui mox peracta luſtrali ſolemnitate reddêris. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 48.*

AD tertium nonas Octobres primo lucis reſpondi litteris tuis, quas pro interiectu itineris, quo nunc diſtinemur, ante meridiem ſumere debuiſti. Sed vt ſcripta ad veſperam mihi reddita prodiderunt, meum officium meamque curam tabellarij lentitudo ſuſpendit. Ego tamen huic more ſuccenſere non poſſum. Defuiſſet enim tibi cauſa ſermonis iterandi, ſi maturè reſponſa noſtra legiſſes; quæ, confido iam tradita: niſi fortè denuo aliquis ex vrbanis diuitibus inſeſſor viarum ſcripta noſtra furauerit. Dij illos mentibus ſuis puniant. Nunc ad quæſita redeamus. Humor qui paruuli noſtri pectus obſederat, atque importunam tuſsim ciebat, magna parte tenuatus eſt, itaque ſpiramenta faucium libera nihil iam ſtridulum ſonant. Deûm benignitas velit proceſſum ſanitatis eius in ſolido collocare. Nos vt à metu præſentium reſpirauimus, ita voto futura munimus. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 49.*

SCRIBERE hucuſq; non libuit obſtrepentibus imbecillitatem querelis, quas indicare vitamus. Hinc factum eſt vt officium noſtrum tua alloquia præuenirent. Poſtquam diuina ope ſanitatis bono frui cœpimus, redit cura ſermonis. Sume igitur litteras, ſeras quidẽ, ſed voto tuo & pro-

Digitized by Google

poſito congruentes: quæ vt diu dilatæ ſunt, ita deſiderium ſui indicio meliore penſabunt. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 50.*

ITER in patriam dijs auſpicibus ordiemur, quod tibi & antè compertum eſt. Sed religio monuit vt diei quoque certior redderetis. Cras igitur viam nobis diſce relegendam. Et quia promiſsi ſeruantiſsimus es, fac memineris ad publicum ſolemne contendere. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 51.*

EMISERAM prior ſcriptum quod in manus tuas dudum præſumo veniſſe. Haud multum proceſsit horæ, cùm aderat qui à te mihi litteras exhiberet. Decurſa oculis pagina requiri à me comperi diem cœptando itineri deſtinatum. Sed hanc curam ſpontaneo ſermone præueneram. Ergo reſpondenda conſumpſimus. Quid ſupereſt niſi vt gratuler nobis animos eſſe cognatos? Nam quæ te ſcire velle præſumpſi, priuſquàm quæreres indicaui. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 52.*

REDITVS ac recurſus in patriam, qui ſemper omnibus gratus eſt, feſtinationi noſtræ nequaquam pro expectatione reſpondit. Cauſas ſi deſideratis accipite. Imprimùm vt communia domeſticis præferamus, tam frumentariam noſtræ vrbis nulla auget inuectio. Spes ipſa, quæ in aduerſis alere animos ſolet, recuſat effugium polliceri, cùm ſterilis annus ne ſemina quidem terris commiſſa reddiderit. Dehinc vt apud vos familiarem curam loquamur, vrget Oſtienſe prædium noſtrum militaris impreſsio. Nos legum inane nomen vocamus. Dij viderint exitum cauſæ. Intereà mordemur non metu damni, ſed æquitatis iniuria. Collegarum tractatus qui me exciuerat, æternis Principibus legandorum in Africam virorum reddidit optionem. Ceſſat ergo Patrum deliberatio. * Non vocemur. Vale.

* Lego: *non vocamur.* Sed quia in Fuldano eſt, *deliberatione*, puto legendum: *Ceſſante ergo Patrum deliberatione non vocamur.* Senatus de hominibus in Africam legandis deliberaturus Symmachum acciuerat, ſiue, adeſſe iuſſerat, hac deliberatione ceſſante, ait ſe iam non vocari. *Legandorum*, eſt in Fuld.

SYMMA-

SYMMACHVS FLAVIANO. 53.

FVNGERIS boni fratris officio. Sed deſine memorem commonere. Notæ nobis ſunt cerimoniæ Deorum, & feſta diuinitatis imperata. Niſi fortè me ſolum exſequi vicem tuam poſtulas, & vt adſolet res diuina mandari, mihi tuum munus iniungis. Fruere delicijs copioſis. Nos mandata curaturi ſumus. Sed memento exactis ferijs participes facere luxoriæ tuæ, quos tantopere laboraſti conſortes habere ieiunii. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. Epiſt. 54.

GRATIOSA eſt expoſtulatio quæ requirit officium. Sed cùm in ſcribendo nunquam reſidem geſſerim voluntatem, fruſtrà neglectæ familiaritatis accuſor. Vtor in ea re teſtimonio hominũ tuorum, qui dudum ſibi epiſtolam traditam tabellarij vitio diſtulerunt. Volo igitur apud te ſeruatæ amicitiæ mihi conſtare rationem. Nam vehementer iniurium eſt ex alieno peccato næuum violatæ religionis adtrahere. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. Epiſt. 55.

SPE bona valetudinis mari vicina delegimus. Sed necdum auras ſalubres ventis obluctantibus experimur. Hinc pigrior eſt matronæ ad ſanitatem recurſus: cui ſi quid refectionis dies melior adiecerit, optatum de ea indicium non morabor. Vrbanis negocijs, vt inſinuare dignatus es, inquies monitor ſecurus illudit. Alieno enim periculo res inefficax & copiæ nocitura tentatur, vt cùm vilitatis metus in anguſtias coëgerit ciuitatem; tunc opum validis quæſtum augeat auara venditio. Hoſcine homines arbitreris qui plus amicis conſilio nocent quàm inimicis odio obeſſe potuiſſent. Sed nos publico dudum opere perfuncti aliena ſileamus. Dij meliora procurent. Neque enim gaudere dignum eſt ſi qua mihi laus ex alterius errore proueniat. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. Epiſt. 56.

IN maximis quidem rebus quid mihi ſtudij atque amoris impendas, frequenter aduerti. Sed hæc quoque crebri ſermonis officia vtpote ex intimo affectu deprompta, complector: quorum aſsiduitas cultum circa te meum pari lance compenſat. Iucunditas verò tanta eſt, vt fatear me alloquio tuo potius incitari ad deſiderium quàm repleri. Ea quippe rerum omnium ratio atque natura eſt, vt quæ hmanis ſenſibus blandiuntur nequeant efferre faſtidium. Itaque cùm ſoluendis atque agendis gratijs par eſſe non poſsim; facio quod ſolent improbi debitores, qui adhuc alieno

ære depreſsi, cupiunt ſecundo nexu fœnoris obligari. Quare etſi numeroſæ ſint litteræ tuæ; non vt ingratus, ſed vt muneris tui cupidus poſtulo crebriores. Facilè autem conijci poteſt quam vicem colloquij ocioſus ipſe pollicear, cùm ab occupato huiuſmodi officium impatienter expoſcam. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 57.*

DIv domo abeſſe decreueram, iocundumq; ocium cum familiaribus noſtris in ſuburbano Arabianæ exigebam. Sed quia fors verſat humana, nec ſemper ex voto deſtinata ſuccedunt: Præfecti litteræ ruperunt ocium meum, quæ bonæ ſpei ſollicita miſcebant. Speciatim præſentiam meam [a] per ambiguum popoſcerunt. [b] Non differo expectationem tuam coactum tractu Senatum commoueri. Sed & oblationem faciendam ſcriptis ſecretioribus indicauit. Nihil publicatum, nihil lectum eſt. Quantitas poſtulatæ rei exceſſit opulentiam recognitam. Vaſtum ſilentium cunctis ſtupor ſubitus imperauit. Quo longiùs prodeunte placuit in tempus aliud deliberanda produci, ne [c] omitterentur abſentes: quamuis ipſe dixerim, Romæ aut in proximis poſitos vel euocari debere vel cōſuli,* quorum non debet [d] ob eam cautionem futuram vt ſtatutis Ordinis polliceantur adſenſum. Habes omnem rem de qua quid ſententiam ſatis noſti. Tibi etiamſi cauſa communis eſt, procul tamen abeſſe ad ſolatium proficit. Vale.

[a] Sic cum Iureto, immò ante Iuretum, malui, quàm cum Lectio: *per ambigua*. Lucretius dicit, *In ambiguo: ſi quod in ambiguo verbum iaculata reliquit.*

[b] Totum locum ſic reſtituēdum coniicio: *Non differo exſpectationem tuā. Collegarū tractatu ſenatū commoueri, ſed & oblationem*, &c. Sic ſupra epiſt. 52. *Collegarum tractatus, qui me exciuerat.* Commouere igitur & excire ſeu conuocare, conciere, idem ſunt.

[c] Fuldan. *committerentur abſentis.*

[d] Fortè: *oblationem futuram*. Temerarium eſt, quod ſubijciam, ſed tamen eiuſmodi, quod ad inueſtigandam veram lectionem ſagaciores excitare poſsit; *conſuli reliquorum nomine de oblatione futura, vt ſtatutis*, &c.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 58.*

PAVLO antè litteras dedi. Nunc reddo reſponſ, quia illis neceſſaria continentur: his ſalutatio ſola præſtringitur. Valemus vt verum eſt. Si & tibi omnia proſperè fluunt, ſcriptionis fide commune bonum mecum participa. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 59.*

SVBVRBANVM prædium quod viæ Appiæ adiacet, incolebam, cùm mihi litteras tuas in hoc miſſus exhibuit. Noſti rura quæ loquimur, vbi magnas ædes in anguſtis finibus collocaui. Hîc dulce ocium (ſi quid abſque te dulce eſt) pauliſper exegimus. Nunc Veſtalis feſti gratia, domum repeto, incertus maneamne cum ciuibus, an rurſus in vicinia concedam. Tu quid agere decernas, (nam certè iuſto diutiùs affuiſti) debeo cognoſcere. Vocat enim te in Curiam noſtram Dijs auctoribus quàm primùm Candidati mei deſignatio; cui ſupra omnes ornamento eris qui nos vel affinitatis vel amicitiæ officijs proſequentur. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 60.*

VACVI [a] apud Neapolim ſoli, quod mihi ex tuo adiacet, vt ædes nouas molirer, optaueram. tu mecum opera Lucullana partiris. Et ne verecundia refutet oblatum, negas tui iuris videri, quod ego meum fateor non fuiſſe. Patere, vt ſaltim gratiam tibi debeam. Neq; enim fas eſt, mala fide me recuperare, quod poſſum bona ſumere. Adijcis præterea lenocinia, quibus morbum [b] fabricatoris irrites: geminam porticum ſolido & incorrupto opere curuatam multis in longitudinem [c] partibus explicari; vicina eſſe quæ conſtruo, & paruo ædificationis negocio quod interuenit poſſe miſceri. Quid laboras aduerſus verecundiam meam? Ego quoque facio quod recuſas. Gratus ſum muneri tuo: ſed vereor ne accedente ſumptu, dum vetera nouis nitimur æmulari, intelligam te maiora velle concedere, quàm me poſſe reparare. Vale.

[a] Sic edidi Fulcani codicis auctoritatem ſecutus, niſi quod in eo eſt, *Nouas*, & *Partires*. Senſus eſt, Non longè à magnifico tuo prætorio mea villa eſt. Spatium, quod interiacet, tuumque eſt, petieram mihi à te dari, vt ibi ædificarem. Tu ſtatim partiris & diuidis mecum ædificationem, vt quoniam tu inſtar Luculli ædificâſti, ego ſimiliter faciam, Sirmondus putat de veteribus porticipibus, quæ verè Luculli fuerint, hic ſermonem eſſe quod conſtet eius villam Neapoli vicinam fuiſſe. Ergò non ſolùm negauit Flauianus ſuum eſſe ſpacium illud vacuum, quod petierat Symmachus, ſed etiam Lucullana illa opera vltrò cum ipſo partitus eſt. Iuretus potiùs quàm Mercero quicquam deferret, lectionem nouam, ſed eandem nihili, pro germanis Symmachi verbis obtrudere molitus eſt.

[b] Beſſar. *fabricaturus.* Fuld. *fabricaturis.* vnde Modius faciebat: *fabricaturientis*, quod quamquam non æque mihi probatur, minus tamen abhor-

abhorret, quam illud Iureti, *ædificax*, quod Cornello Nepoti affingit, non præter ſolitum ſcilicet corrigax, emendax, deprauax, alienorumque inuentorum diſsimulax. Scilicet minus Latinum eſt hoc Nepotes in vita Atticis: *Nemo illo minus fuit ædificator*; quam iſtud Liuij lib. 6. *prædam militi dedit, quo minus ſperatam à minimè largitore duce, eò militi gratiorem.*

c Fortaſſe: *paſſibus*.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 61.*

VT habitus & crinis indicio eſt, Serapamnon litterarum peritiam pollicetur: cuius ſi ſe meminiſſet exſortem, numquam philoſophis cõgruentem ſumpſiſſet ornatum. Sed de hoc veſtra exiſtimatio ſit qui talium rerum profitemini notionem. Mihi religio fuit non negare verba poſcenti. Facies itaque rem morum tuorum, ſi ope atque humanitate fortunam peregrinantis adiuueris. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 62.*

POSTQVAM Gaudentio Apparitori tuo indicem peracti à me itineris epiſtolam dedi; Agens in rebus mihi apportauit ſacras litteras ſpei & deſiderio congruentes, quibus cognoſcerem clarè in aures publicas deſignationem Conſulatus mei debere proferri. Quid igitur eximio animo tuo lætitiæ plenus exoptem, niſi vt ſimili mox fruamur etiam de te gaudio? Quod ſpero Dominum noſtrum Theodoſium, venerabilem cunctis & præcipuè bonis, ſolita in amicos dignatione facturum. Siquidem dignum eſt vt auguſtiſsimus honorum noſtrorum patronus æquet dignitatibus quos ſcit mentibus conuenire. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 63.*

CRESCONIO amico meo amorem tuum multa conciliant. Primò quòd ſacras litteras quibus Conſulatus mei deſignatio tenetur, exhibuit: Dehinc quòd eum patria Africa non minùs tibi quàm mihi chara commendat. Cuius mores cùm primore loco cenſere debuerim, malui tuo examini reſeruare. Suſcipe igitur, oro te, notum militiæ virum, qui ſe apicem fœlicitatis credit habiturum ſi eum patrocinij tui ſplendor illuminet. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 64.*

EXERCET me quidem votiuis ac fœlicibus negociis præparatio Conſulatus. Sed vt litteræ tuæ frequenter indicio ſunt, tua pro me cura præpon-

Digitized by Google

præponderat. Hortaris, mones, cogis, vt quicquid potiſsimi magiſtratus functio quærit accelerem; & cùm ſis meæ exactor induſtriæ, nihilominus omnia ſollicitudini tuę vendicas. Eritne tempus optatum, quo iſtam mentem paribus pro te officijs diſtrictus æquiparem? Spero actutùm florente Repub. & propagato in æuum Domini noſtri Theodoſij principatu, virtutes tuas faſcibus munerandas. Tunc epiſtolarum ſtimulos non requiram, nec expectabo monitorem. A te enim didici ſponte ſuſcipere quicquid pro fratre curandum eſt. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 65.*

ASTIPVLATIONEM præclara merita non requirunt. Siquidem virtus ſua luce conſpicua auerſatur auxilium commendationis alienæ. Ergò cùm dominum & fratrem meum Licinium celebrem fecerit ad normam veteris diſciplinæ gubernata Reſp. quid poteſt ei dignitatis adijcere priuata laudatio? Hac igitur præmiſſa parte, optimæ in amicos fidei ac diligentiæ virum præcelſo animo tuo opto ſociare: non quòd iudicium tuum ſerum ac difficile ſit ad colligenda ingenia, & explorandas voluntates bonorum: ſed ne breuis inter vos vſus, & feſtinata diſceſsio neget iuſtum tempus examini. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 66.*

SI amicitiæ ſemperratio depoſcit, vt mutua negocia alternis iuuemus officijs, quanto impenſior vtilitatibus propinquorum cura debetur, quorum nobis bona & aduerſa communia ſunt? Quid quòd ſæpè bonitas cauſæ cohortatur, vt quod debemus generi, tribuamus promptiùs æquitati? Quæ me non minus [a] pro illo quàm neceſsitudo commouit, vt ipſe etiam comperto ex relatione Victoris Spectabilis viri negocio iudicabis. Nam quo res notior fieret, publicæ epiſtolæ malui exempla ſociare, ne quid [b] fiducia dicere per gratiam iudicarer. Nunc, ſi tibi voluntas mea cordi eſt, præſta huic quæſtioni maturam ſecuritatem, quam pro iuſtitia etiam me ſilente deferres. Vale.

[a] Puto ſubeſſe mendum. nam quis eſt *Ille* de quo ſcribit?

[b] Eſt qui malit: *Fictitium.* Scilicet Symmachum Flauianus de mendacio ſuſpectum habere potuit.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 67.*

PARVI [a] eſt commendatio ſcriptorum meorum, ſi Leontium familiarem innocens vita bonis quibuſque conciliat. Suo igitur præditus merito, adſtipulationis adminicula non requirit; & tamen abſtinere non

K debeo

debeo tali genere litterarum, magis vt amicitiæ ſatisfaciam, quàm ei aliquid opis conferam. Tu tantùm pro dignatione qua clarus es, facito nouerit gratiam ſui meo quoque nomine eſſe geminatam. Vale.

a Ita Iuretus. Libri omnes: *Parua.*

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 68.*

BREVEM neceſſe eſt eſſe ſermonem qui properanti repentè committitur. Quare & officio ſatis eſt, & breuitati temporis congruit vt circa te ſalutationis honore perfungar. Viciſsitudinem verò efflagitare non debeo, quam mihi arbitror à viro amicitiæ ſeruantiſsimo etiam ſine admonitione referendam. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 69.*

VT ſilere non poſſum quotiens ſtilum inuitat occaſio: ita ſi deſit cauſa longioris adloquij, ſeriem paginæ ſtringo compendio. loquax enim copia eſt, quæ in re vſitata atque ſolemni verborum redundat eluuie. Haue igitur dico, & viciſsim peto vt me proſperorum tuorum iudicio munereris. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 70.*

HVMANITATIS intereſt commendationem deferre poſcentibus. In Zenobio autem talis officij cauſa propenſior eſt cùm ſit familiaris meus, atque adeò illi debeatur potius quàm præſtetur affectio. huic patrocinium tui cupio prouenire. Nam primum eſt, vt meo ſuffragio diligatur: Secundum erit, vt ſua honeſtate complaceat. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 71.*

CONSIDERANS quid mihi amoris digneris impendere, arbitror Cyriaco domeſtico meo has litteras profuturas, quibus quæſo vt commoditatem eius prompto fauore reſpicias. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 72.*

VIR clariſsimus Honoratus cumprimis mihi vitæ honeſtatiſq; complacitus eſt. Credo iudicium meum tibi aſpernabile non videri. Id ſi ita eſt, neque me opinio fruſtra tui habet, futurum reor vt ex prærogatiua iſtius teſtimonij ad familiaritatem præclaræ vnanimitatis tuæ, quaſi tibi etiam ſedulò ſpectatus accedat. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 73.*

DELECTAT eos frequenter affari quorum animum mei amantem documentis habeo comprobatum. Cape igitur litteras meas, quas ideò

deò libenter emitto, quia religionis tuæ viciſsim paſcor alloquijs. Quæ res acuere nos debet ad officia promptiora, ª cum tibi in commoda fœnoris largior vſura reſpondeat. Vale.

ª Beſſar. & Fuld. *cùm tibi in commodi.* Vatican. *cùm ad incommoda.* Fortè: *cùm tibi hinc commodi.* Paullò ante videtur delendum, *Nos*, nam in Fuld. Vatican. & Bertin. deſideratur.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 74.*

VALENTINIANVS ª protector dudum patrocinio culminis tui per me traditus atque commiſſus, domeſticis occupationibus attinetur: atque ideò magnoperè popoſcit obeundum ſibi aliquod negocium per ſuburbanas prouincias impetrari. Quare decus noſtrum familiari meo deſideratum munus ª excude, aut impetra commeatum, quo poſsit à militari nota ſub hac impetratione defendi. Vale.

ª Beſſar: & Fuld. *exclude:* vt & lib. 3. epiſt. 12.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 75.*

CVM in iudicio Præfecturæ famoſa cauſa penderet; Diſcolius qui furti detulerat actionem, multoſque noſtri Ordinis viros criminatione perſtrinxerat, occultè cum reis inita pactione non ſine diſceptatoris inuidia eluſit examen. Ad huius inueſtigationem miſſus Apparitor, ſi Prætorianorum adminiculum ſortiatur, procliuior facultas retrahendi accuſatoris eueniet. Intereſt igitur publicæ diſciplinæ, ſimulque ad famam pertinet Cognitoris, vt eum ſummo ſtudio conquiſitum reduci in iudicium ſub cuſtode præcipias, ne innocentiam ſenatorum obnoxia rumoribus ſuſpicio decoloret. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO, *Epiſt. 76.*

AMOR tuus in Domitium notus & validus ademit mihi commendandi eius laborem: pro quo hoc tantùm dixiſſe ſuffecerit, mihi quoque eundem priſca familiaritate coniungi. Quæ res illi incrementum patrocinij tui, vt ſpero, præſtabit. Probabiliorem quippe eum tibi faciet communis ſimilitudo iudicij. Intereà nos vrſis ſæpè promiſsis, & diu ſperatis, ſub ipſo articulo Muneris indigemus. Vix enim paucos catulos maceratos inedia & labore ſuſcepimus. Et de leonibus fama conticuit: quorum aduentus poſſet efficere, vt vrſorum defectum congreſsio Lybica repenſaret. Vnciam panis malitioſè & temerè reſtitutam ſpontanea voluntas populi redegit in copia conditorum. Tuta igitur omnia atque ſecura ſunt, quæ animum tuum iure mordebant. Atque vtinam ſollicitudines Quæſtorias par ſucceſſuum fœlicitas mitigaſſet. Vale.

Digitized by Google

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 77.*

EDITIONI Muneris noſtri & vſitata & inſolita à te conferuntur, ita omnia ad conciliandum Quæſtori noſtro plebis fauorem, & ſolemnium rerum largus, & nouarũ repertor excogitas: vt nunc ſeptem Scoticorum canum probauit oblatio; quos præluſionis die ita Roma mirata eſt vt ferreis caueis putaret aduectos. Ergo & huius rei cauſa & præterea munerum cæterorum, quantas poſſum maximas gratias tibi ago: licèt in his, quæ ſtudioſè fratribus pro magnitudine animi tui tribuis, beneficium te non putes præſtare ſed ſumere. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 78.*

PARS hominum compendijs & quæſtibus gaudent; me votiua delectat expenſio. Itaque auidus ciuicæ gratiæ, Quæſtoris filij mei ſumptibus ſtudeo aliud genus largitatis adijcere: vt curulibus ſtabulis vrbis æternæ etiam quina mancipipia largiamur. Et quoniam ſeruorum per limitem facilis inuentio, & precium ſolet eſſe tolerabile; quàm maximè te deprecor, vt per homines ſtrenuos viginti iuuenes prædicto negocio congruentes iubeas comparari. In quam rem ſolidos ad te miſi habita æſtimatione hominum; quorum non forma, ſed ætas & ſanitas deligenda eſt. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 79.*

FRATRI noſtro Andromacho omnes bonæ artes familiares ſunt, ſed præ cæteris fides, qua exſpectatus mihi tuum quoque iudicium optat demereri. Itaque dum te expetit, iter imbecillis graue gracilitatis ſuæ oblitus intrauit. hæc illi maximè cauſa fuit pro viribus, vt ſolet plærumque animus ſpe & gaudio morbum leuare. Aduertis igitur quàm prompto & patulo amicitiæ ſinu receptandus ſit, qui tui deſiderium ſuæ valetudini prætulit. Quid plura? appetendus tibi foret, niſi te ſponte ſequeretur. Ergo accurrenti religioſam manum porrige; vt qui te nouit virtutibus ſuperiorem, communitate parem ſentiat. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO FRATRI. *Epiſt. 80.*

COMMENDATVM mihi à fratre meo Hilario virum deuotiſsimum Titianum, quo alio poſſum beneficio munerari, quàm vt eum ſancto pectori tuo non aſpernandus precator inſinuem? Et iam ſpero petitioni meæ ceſſuram [a] facilitatem, quando eo ſtudio atque propoſito es, vt inſtar gratiæ habeas, ſi tibi probabilis amicus accedat. Vale.

[a] Vatican. *felicitatem.*

SYM-

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 81.*

FILIVS noſter Symmachus peracto Munere Candidati, offerttibi dona Quæſtoria, & cæteras neceſsitudines noſtras pari honore participat. Quæſo igitur, vt eius nomine dyptica & apophoreta ſuſcipere dignemini, qui apparatui eius plura & præclara tribuiſtis. Præterea Domino & Principi noſtro ad referendam largitati eius ſedulam magis quàm parem gratiam, auro circumdatum dypticum miſi. Cæteros quoque amicos eburneis pugillaribus & caniſtellis argenteis honoraui. Tuæ igitur poteſtati tuoque arbitrio committo, vt opportunè ſingulis, quæ miſſa ſunt, offerantur. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO, *Epiſt. 82.*

MVLTI à me conciliationem litterariam popoſcerunt; ſed quorundam meritis, aliorum precibus parem gratiam dedi: nectamen vereor, ne tibi ciuium ignota diſtinctio ſit, [a] iudicium de his commune recolenti. Dabis igitur in quibuſdam verecundiæ meæ veniam, quæ ceſsit orantibus. Sequêris autem quod ſcis de ſingulis vtrumque ſentire. Puto ex his verbis, quo in numero filium noſtrum Attalum Spectabilem virum cenſeam facilè dinoſci. Namque iſta libera & aperta diſcretio ei tutò credita eſt, qui non fuit [b] in parte cogentum. Quare tuo ac meo nomine amicitias accurrentis amplectere: vt huic in fructu ſit cultus bonorum, prauis dolori, quòd ſimiliter [c] non diliguntur. Vale.

[a] Sic ex coniectura correxi, vt Iureti aſteriſco opus iam non ſit. Senſus eſt: ſi recorderis, quid & ego & tu communiter de hoc vel illo iudicauerimus. Sequitur enim: *quod ſcis de ſingulis vtrumque ſentire.* Malè igitur priùs legebatur: *indicium.*

[b] Fuldan. *in partem.* Vid. ſuſpectar. lection. lib. 1. epiſt. 17.

[c] Lectij hæc coniectura eſt, quod diſsimulat Iuretus. In nullo enim libro eſt negandi particula.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 83.*

IAMPRIDEM domino & fratri meo Alipio Comitatum ſacrum viſere atque adire cupienti, ſera quidē occaſio, ſed læta ſucceſsit, vt eum Conſul accires, & ideò in conſpectum tuum alacer occurrit, vt beneficijs votiua reddat officia, & ſancti animi tui fretu nubem inuidiæ ſuperioris abſtergeat. Quod illi arbitror ex voto eſſe ceſſurum. Neque enim famæ eius deeſſe aliquid patieris, qui ſecuritati cuncta tribuiſti. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 84.*

RECTE & probabiliter iudicaſti, fratrem noſtrum Tacianum Spectabilem virum Conſolatui tuo intereſſe debere. Siquidem æquitas poſtulabat, vt voti ſui voluptate frueretur. Nulli vnquam noſtrum tui amore ceſsit; quinimò ſemper primas ſibi erga te partes obſeruantiæ vendicauit. Itaque teſtem alium non requirit. Scit enim ſibi plus eſſe loci apud tuum animum, quàm poſſet meo ſermone conquirere. Relinquo igitur eum fiduciæ ſuæ, quia nihil poteſt eſſe cumulatius. Hoc tantum ſubiicere contentus, me quoque tibi eius nomine, ſi quid gratiæ cœperit, obligandum. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 85.*

FACILE [a] fratrem noſtrum Elpidium ad proficiſcendum traxiſſet affectio, niſi eum vnici cura retineret. Tantùm quippe eſt in eo ſynceritatis atque dulcedinis, vt illi ſoli neceſsitudines præferantur. Hunc ita ſpectatum mihi atque coniunctum iuſsis tuis negare non potui, quia in talibus cauſis maior apud me cedendi voluptas eſt quàm fruendi. Suſcipe igitur amantiſsimum noſtri eo animo quo rogaſti: & æſtima de gaudio aduentorum, negari à te non oportere reſidentibus quod præſtatur accitis. Vale.

[a] Rectè Mercerus coniecerat: *fratrem*, cùm priùs *patrem* legeretur: nam & ita Beſſar. Iuretus ne cauſſam appellandi Merceri haberet, aliud aliquid comminiſci maluit. Apage à me, & à quouis bono morem hunc barbarum, iuuemuſq; bonos Scriptores ſine inuidia, ſine iniuria.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 86.*

PEREGRINARI mihi tecum videor, ſi quando curſus atque recurſus tuos luculentus narrator inſinuas. Ita cogitationes noſtras religione allicis, & nitore ſermonis illuminas; vt quicquid explicat affatus tuus, id noſter quodammodo viſat affectus. Quare firmam valetudinem tuam tenemus, reditumq; fœlicem votis iugiter comprecamur. Nam qui amorem in nos tuum æquiparare non poſſumus, ſoluimus votis quod nequimus officijs. Salue igitur mi domine inimitabilis, noſque & generaliter cum cęteris vt nunc facis, & ſpeciatim cum chariſsimis vt ſolebas, his muneribus oris ac pectoris tui benignus illuſtra. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 87.*

VOx iuris ac legum eſt, bonæ fidei contractum non poſſe reſcindi. Huius ſententiæ exſecutionem frater noſter Elpidius optat adipiſci; cui

ſci; cui poſt venditionem Hiſpanienſis prædij ſui,[a] partem emptor adiurat; cùm ad [b] ſoliditatem tranſcriptæ in nouum dominum poſſeſſionis cuncta ex more celebrata ſint. Hæc ſumma eſt poſtulati, quæ meis quidem verbis, ſed illius meritis adiuuatur. Quæſo, vt æquitate qua præclarus es, aut pudorem refragantis priuata obiurgatione confundas, aut contumaciam frangas publici auctoritate iudicij. Vale.

[a] Sic in veriſimil. legendum docuimus. Vaticanus quoque: *Adiurat*, habet. Iuretus, ne quid probaret ab alio inuentum, verbum *Abiurandi*, Latinum eſſe probat, idq; ex Codice, & ex amoribus ſuis Caſſiodoro: quod ego, cùm puer etiam eſſem, ex Plauto, Cicerone, Virgilio, rectiùs facturum me confidebam. Sed habent ſimiles labra lactucas.

[b] Sic *ſoliditatem*, & *Partem* inter ſe opponi. lib. 4. epiſt. 35. & *ſoliditas prædii*, legitur l. 2. Cod. de com. rerum alienat.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 88.*

ET honoris tui, quo nunc auctus es, & continui in me amoris delector. Volo igitur vt communia pignora curæ mihi eſſe non dubites, quæ magis merita tua quàm ſcripta commendant. Supererat vt aſsiduum ſtili tui munus expoſcerem. Sed redundantis eſt operæ bona ſpontanea poſtulare, ne meus ſtilus extorquere videatur, quod tui animi ſpondet humanitas. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 89.*

PAVLO antè litteras dederam, ſed debitam tibi ſalutationem geminare non piguit. Namque amor officiorum modum non tenet. Præterea notitia commeantium poſtulauit, vt commendationi eorum adiecta pagina proficiat. Reſponſa non poſtulo ſecurus præclari animi tui, qui mihi ſine admonitione ſermonem voluntarium polliceatur. Vale.

SYMMACHVS FLAVIANO. *Epiſt. 90.*

SEMPER mihi auctor es ingentium gaudiorum. At nunc ſupra vota proceſsit, quod me expetendi planè & exambiendi viri familiaritate decoraſti. Neque hoc ſuſpicione coniecto. Nam Patricij ſermo fecit indicium, diligentiam in me ſuam te præſule prouocatam; qua rectè cæteris benefactis tuis etiam hic titulus procedet in numerum, qui ſolus quamlibet voti auaritiam poſsit explere. Vale.

SYMMACHVS FLAVIVNO. *Epiſt. 91.*

QVOTIENS parentum beneficijs obligamur, neceſſe eſt ad hæredes nexum debiti peruenire. Ad filium meum Senatorē pręclarum atque

Digitized by Google

atque ornatiſsimum virum præfata pertinet generalitas: [a] cuius pater omnibus rebus illuſtris & mihi eximia veneratione recolendus, plurimum domui meæ honorificentiæ & religionis exhibuit. Cuius ego deuinctus officijs, filio opto perſoluere, quod de parente contraxi. Sola autem magnificentia tua poteſt me contractu gratiæ liberare, ſi poſteritatem eius adiuuerit, præcipuè in ijs rebus, quæ iuſtitiæ patrocinio fulciuntur. Siquidem queritur agros ſuos contra iudicatum veſtrum magnam partem mutilari. Graue hoc & impetibile poſſet videri, niſi etiam conſenſus partium fruſtrationibus luderetur. Minus eſt enim alienam ſententiam ſpernere, quàm à propria diſcrepare. Eſt igitur in manu tua, in tàm abſoluto atque probabili petitionis genere, ſeruatis legibus, & æquitatis intuitu, aliquid etiam meæ deferre perſonæ: cuius interuentum faſtidio longæ litis, non diffidentia negocij poſtulauit. Vale.

[a] Sic ex Beſſar. & Vaticano reſtitui. Vulgi: *Cuius pater illuſtris, & omnibus rebus mihi &c.* Sic lib. 4. epiſt. 38. *Omnibus rebus amari dignus.* Cic. pro domo: *Vir omnibus rebus clariſſimus.* Et in Vatin. *Tu emerſus è cano, omnium facilè omnibus rebus infimo.*

Q. AV-

Digitized by Google

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER III.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 1.*

RVRI hucuſque[a] obuerſatus, poſtquam me ad vrbanam ſedem recepi, reperimus optabilem litterarum tuarum ſalutem. Quæ poſt diutinum ſilentium tammultum apud nos gratiæ & honoris habuerunt, vt in his ſola breuitas diſpliceret. Nam ieiunas aures meas & præclari eloquij tui ſatis ſuperque ſitientes, affatus largior debuit vberare. Mihi quoque curæ fuit arctare paginam limite parciore, vt te, mi frater, ſcribendi talione morderem. Quamuis ita conſcius ſim arentis infantiæ; vt quantum doloris accipio cùm breues epiſtolas ſumo, tantum tribuam beneficij cùm pauca reſpondeo. Vale.

[a] Beſſar. & Fuld. *aduerſatus.*

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 2.*

RVRI poſitus vectigal ſolemne tibi dependo. Nullum enim tempus patior ab hoc munere feriatum; neque locorum intercedente diuortio in obliuionem familiaritatis adducor. Qui, ſi me viciſsitudinis ſtimulo faceres promptiorem, nunquam profectò linguam deſidem continerem. Et tamen enixè meum fungor officium, nec ceſſationis traducor exemplo, atque hoc ſilentium tuum difficultatibus publicæ occupationis adſcribo: quia ſatis eſt mihi ad amicitiæ fiduciam, quòd me credo redamari. Vale.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 3.*

HVNC ſcribendi morem ſuperſtitio vetuſta conſtituit, vt ad peregrina digreſsi priorem ſibi locum vindicent cum abſentibus colloquendi. Sed affectus moræ impatiens, ſcribendi vices religione mutauit. Itaque rupta lege reticendi, ſermonem tuum feſtinatione præuenio; adijciens ſedulæ ſalutationis officijs commendationem viri inter optimos quoſque numerandi. Quem dudum à parentibus clarum, & aulicæ dignitatis ſplendor excoluit, & ampliſsima Curia non accepit vt nouum, ſed recepit vt debitum. Quæ tamen in fratre noſtro Philippo, ſecundo loco & honore cenſenda ſunt: quia plus habet laudis in moribus, magiſque probitate conſpicuus eſt, quàm fortunæ muneribus gloriatur. Plura dicerem ſi aut pudor eius ſineret, aut prolixa laudatio epiſtolæ conueniret. Certè illud ſpondeo, tuam eximietatem incoram reperire poſſe multa quæ tacui, nulla deſiderare quæ ſcripſi. Vale.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 4.*

DECET vt litteras meas frequenter efflagites, nec tamen conuenit vt de ſilentio graue quippiam ſuſpiceris. Oblitum me tui quòd in hanc diem ſiluerim, cenſuiſti. An ita vel mei animi fides inclara, vel tui meriti anguſta momenta, vt huic de me opinioni locus eſſe debuerit? Quare amicitia communis plus accepit iniuriæ ex tua ſuſpicione, quàm ex meo ſilentio. Minus eſt enim neceſsitate officium deſerere,[a] quàm voluntate præpropera iudicare. Putas ſolemni genere defenſionis leuare peccatum? Diu afui, longa ocia in ſeceſſu ruris exegi, tabellarij defuerunt. Hæc ſi vera plerumq; ſunt, tamen aſsiduitate detrita in inuidiam mendacij reciderunt. Meæ occupationes ab vſu remotæ, nihil mediocre protendunt; cuius rem familiarem noua inceſsit adfinitas, contra rationem legum, fœlicitatem temporum, conſenſum parentum, pacta maiorum. Sed reprimam me, neque his querelis vlterius immorabor: quas tabellarius ſi veritati amicus eſt, explicabit. Ita fiet, vt & tibi cognitio geſtorum plena proueniat, & ego excuſationem meam potius indicaſſe videar quàm dolorem. Vale.

a Sic correxi, nihil coniecturæ indulgens, ſed Beſſar. & Fuldani codicis fidem ſecutus. Sidonium nihil morari me profiteor.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 5.*

AIVNT qui callēt rhetoricam diſciplinam, nihil eſſe controuerſiæ vbi eadem partium [a] iura ſunt. Imaginem propoſitæ rei poſtulas? Mitto decantatas iudicialium meditationum fictiones, & inania ſimulacra

cauſa-

cauſarum. Vel hæc ſilentij noſtri diuturnitas materiæ talis exemplum eſt. Obijcies mihi diſsimulati officij negligentiam: in te [b] hæc referetur oratio. Ergo quia pares ſumus, dulce colludium eſt, vt cum altero neuter expoſtulet. Veniam quam dederis impetrabis. Sed cur æquis tecum conditionibus ago? Iam mea cauſa melior, qui prior emendo vtriuſque delictum. Videro quæ tua futura ſit in referendo ſermone curatio. [c] Ego in viam reduxi amicitiæ noſtræ fortuitum ſtuporem; neque ex ea reaffecto gratiam. Satis mihi laudis eſt, inuidiam ſilentij diluiſſe. Vale.

[a] Beſſar. & Fuld. *iuſſa ſunt*. Fortè: *iuſta*. Terent. Phorm. *An quiſquam iudex eſt, qui poſſit noſcere tua iuſta, vbi tute verbum non reſpondeas?* Et noſter hic lib. 4. epiſt. 49. lib. 6. epiſt. 66.

[b] Sic conieceram legendum, quod & Mercero viſum fuit. Iuretus hic non iniuſtus modò eſt, ſuam Mercero laudem eripiens, ſed audax etiam, verba Symmachi, quæ in omnibus libris apparent, immutans. Nam pro, *referetur oratio*, edit: *regeretur*. Sed tanti ipſi viſum fuit, tot auctorum loca congerere, in quibus *Regerere* legatur, pro retorquere, vel reſponſi loco opponere. Quidni autem Quinctilianum quoque laudauit, cuius hoc eſt: *Inuidiam omnem in eum regeſſit, qui ſe hoc coëgerat?* Et hoc Valerij Maximi: *Inuicem ſuſpicione in matrem eius regeſta?* Hoc denique Caſsij ad Ciceronem: *Pro quo tot tibi ruſticos ſtoicos regeram, vt Catium Athenis natum eſſe dicas?* Sed hos fortè minùs Latinos putat Iuretus, potiuſq; Ennodiolum aliquem, qui ſe oblectet, ſibi dari vult: Nouerit tamen Ciceronem *Referre* quoque dixiſſe pro reſponſi loco opponere, vt cùm dicit, *aliquid defenſioni alterius referre*.

[c] Sic & ego diuinaueram legendum, cùm in Beſſar. & Fuld. eſſet: *Ego inuidiam*. Sed quia hoc Iuretus occupauit, ſua eum laude fraudare nolui, memor Pindarici illius: ἄπαν δ'ρόντος ἔργον.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 6.*

SOLET quidem ægritudines animi ratio mitigare; ſed fortunæ noſtræ tantũ vulnus eſt, vt ei ne tua quidem delenifica & ſuada facundia cicatricẽ poſsit obducere. Fors fuat an dies longa quandoq; hebetet laxatum dolorem. Siquidẽ malis omnibus finis de tempore venit. Interim frigent verba ſolantium, neq; aures applicat conſilijs bonis ſurdus ex iniuria animus. Tertius hic mihi de optimis fratribus luctus eſt. Poſt tot miſerias quis non putet me dedidiciſſe patientiam? At quanto imbecilliores nos ipſe caſus inuenerit, tanto magis doleo. Nunc & illa crudeſcunt quibus ſtuporem diuturnitas fecerat. Ictus enim nouiſsimus etiam veteres plagas dolore reſcindit. Nec ignoro multa inuicti animi exempla poſſe referri,

Pericles amiſsis recens liberis venit in Curiam: ſed patriæ cauſa cogebat. Anaxagoram Phyſicum grauis de filio nuncius à diſputationibus non retraxit: ſed philoſophiæ deferebat calamitatis ſuæ negligentiam. Puluillus morte pigneris cognita cadauer efferri iuſsit: ſed hac conſtantia eſſe debuit qui Capitolium dedicabat. Vides quis mihi ſit animus: & tamen vita ducenda eſt. Amor enim lucis à natura datus fulcit infirmitatem doloris. Pænè præterij quod fuerat inter prima collocandum. Cumulatiſsimas gratias ago, quòd Proiectum familiarem noſtrum auulſum contubernio tuo, meo ſolatio deputaſti. Ex hoc intelligo quanta neceſsitas fecerit ne venires. Ego tamen qui teipſum non potui, vidi animum tuum; cui ſatis non fuit medicinam fortunæ noſtræ per epiſtolam facere. Addidiſti enim quandam legationem quæ ſui aſsiduitate vim mali frangeret, quia noueras ſolatia litterarum cum lectione finiri. [a] Progreſsi laudes tuas concludimus, cùm ipſe religionem magis ad conſcientiam quàm ad gloriam referas. Ergo habeat modum ſermo, quem nunquam circa te habebit affectio. Vale.

[a] Vatican. *Progreſsius laudes tibi diximus*. Beſſar. *Progreſſum laudes tuas vidimus*. Fortè: *progreſſi in laudes tuas, vidimus quàm*.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 7.*

ARBITRVM te aſſumo epiſtolarum mearum. Cape, ſi quid ab Repub. vacas, oratiunculam noſtram, cuius edendæ fiduciam fauor ciuium dedit. Nam ſpes ſæpe alitur exemplis, & placiturũe ſſe præſumimus quod alijs iam placuiſſe gaudemus. Nunc tuarum partium erit reſpõdere quum legeris, an debuerit me Senatus animare. Certè mihi duci vitio non poteſt quòd tam benè de tuis auribus ſperaui, quàm ſimpliciter priorum ſuffragijs credidi. Vale.

SYMMACHVS IVLIAANO RVSTICO. *Epiſt. 8.*

NVNCIVM reditus mei cumprimùm fida patuit occaſio, exhibere non differo. Scio enim te proſpera quæque de nobis velle cognoſcere. Mihi quoque par cura eſt de ſalute atque actibus tuis læta & optata noſcendi. Atque ideò dignaberis quoties fors dederit facultatem, officia circa nos mutuæ affectionis implere. Vale.

SYMMACHVS IVLIANO RVSTICO. *Epiſt. 9.*

TANTA animi voluptate ſumpſi litteras tuas quas mihi poſt longum ſilentium detuliſti, vt me fatear querelæ prioris oblitum: quia memoriam præteritæ intermiſsionis antiquauit gratia recentis officij. Deinceps

Digitized by Google

ceps ſi tibi cordi ſum, frequenter operam ſcriptionis admitte, viciſsitudine remunerandus & ſermonis & amoris. Vale.

SYMMACHVS NAVCELLIO. *Epiſt. 10.*

EXPECTAS à me litteras largiores: delector iudicio tuo. Laus eſt enim ingenij, cùm deſideratur vbertas. Sed velim tibi verborum copiam diſplicere. Nam quid agat, quò ſe vertat, vbi immoretur caſſa rebus oratio? Odi in paruo corpore longa velamina. Illa veſtis decenter indutui eſt quæ non trahit puluerem, nec humum demiſſa calcatur. Scribe ergo aliquid quod reſpondendo producam: quanquam religione decipior qui tibi vberes epiſtolas audeo polliceri. Videro quis ſit futurus euentus ſententiæ tuæ. Tamen memento non electionem me tibi ſpopondiſſe, ſed copiam. Vale.

SYMMACHVS NAVCELLIO. *Epiſt. 11.*

SVMPSI pariter geminas litteras tuas. Neſtorea, vt ita dixerim, manu ſcriptas, quarum ſequi grauitatem laboro. Trahit enim nos vſus temporis in argutias plauſibilis ſermonis. Quare æquius admitte linguam ſæculi noſtri, & deeſſe huic epiſtolæ Atticam ſanitatem boni conſule. Dignum eſt vt hæc ipſa apud te culpæ confeſsio proſit ad veniæ facilitatem. Quòd ſi nouitatis impatiens es, ſume de foro arbitros [a] mihi an tibi ſtili venia poſcenda ſit. Crede, calculos plures merebor, nõ ex æquo & bono, ſed quia plures vitijs communibus fauent. Itaque, vt ipſe nonnumquam prædicas, ſpectatorũ veteris monetæ ſolus ſuperſum; cæteros delinimenta aurium capiunt. Stet igitur inter nos iſta pactio: vt me quidem iuuet vetuſtatis exemplar de autographo tuo ſumere, te autem non pœniteat ſcriptorum meorum ferre nouitatem. Non ſilebo alterum munus opuſculi tui, [b] quo priſca quiuſque Reipublicæ ex libro Græco in Latium tranſtuliſti. Arma ab Samnitibus, inſignia à Tuſcis, leges de lare Lycurgi & Solonis ſumpſeramus. Tuus nobis poſthæc addidit labor peregrina monumenta quæ iam ſui neſciunt. Nunc verè ciuitas noſtra populorum omnium parens facta eſt; docere poteſt ſingulos antiquitates ſuorum. Ipſa verò pars materiæ digna laudari, quanto verborũ ſtellatur auro? Neſcias cultu an rebus magis voluminis honor gaudeat. De mea ægritudine nequaquã te rumor fefellit. Sed iam mihi (modo venia dicti ſit) conualeſcentiæ portus aperitur. Carminum tuorum codicem reportandum puero tradidi. & quia eglogarum ordo confuſus eſt; quem deſcripſi ſimul miſi: vt correctio vtrique à te præſtetur, & aliorum quæ nunc pangis, adiectio. Vale.

 [a] Cùm

SYMMACHVS NAVCELLIO. *Epiſt. 14.*

IN ære meo duco quòd te adornare optatum reditum nunciaſti. Sed malè metuo ne hoc ſtudium tui, negatio habitationis impediat: quam peto vt in bonam partem voti erga te mei certus accipias. Deos enim facio teſtes, has domus, quarum alteram poſtulaſti, iamdudum à me hoſpitibus eſſe decretas. Quæſo igitur, vt ſacramento commodes fidem, qui vel animo tantùm meo credere debuiſſes, & in ædes tuas feſtinus recurras. Siquidem domus, quæ tibi priùs ambitioſa per ætatem viuenti & habitanti cum liberis ſatisfecit, ſenilem moderationem diſtributis in alias domus filijs non debet offendere. Vale.

SYMMACHVS NAVCELLIO. *Epiſt. 15.*

PETIS vt reſpondeam litteris [a] tuis. Hæc denunciatio certaminis eſt. Sed vnde mihi quamquam procedenti in annos graues, ſenile illud & comicum? [b] Quin tu veteres æmularis? Nec tamen [c] defiet voluntatem tuam ſtili mei deſperatio. Quis enim pudor eſt vinci poſt confeſsionem? Illud quoque me ad reſcribendum coëgit, quòd timui ceſſationis exemplo quandam tibi ſilentij formulam dare: pluſque fraudis in me rediturum aduerti, ſi tua offenſio imitaretur tacentem, quàm ſi auſus meus ſuperiorem. Æſtimabis ipſe quanto hoc tui amore aduerſus verecundiam meam fecerim. Intereà quòd vales dulce eſt: quamuis adieceris, cauto eſſe opus, ne fortè reditum noſtrum æui tui ſubita præuortant. Nolo annos ad calculum voces. Fiducia ſalutis in viribus eſt. Quas cùm vitet expendere tutela morum tuorum; ſpera confecturos Deos, vt maneas vitæ integer in metas, quas veterum definitio dedit ſæculo. Vale.

[a] Beſſar. Fuld. & Vatican. alter: *meis.*

[b] Fuld. *quo tu.* Vatican. alter *q̄ñ quid tu.* id eſt, quandoquidem tu. alter: *quoniam tu.* Fortè: *quo iam tu.* vel: *quo quidem tu.*

[c] Ita Iuretus, Beſſar. & Fuldan. *defuet.* Vatican. *deſtruet.* Bertin. *defruet.* Fortè: *Ne tamen defrudet voluntatem tuam.* id eſt, vt ei pareat: ſicut Petron. *hoc vt infra fiduciam poſui, fraudanique animum diſſidentem.* Defrudare, pro defraudare in pleriſque omnibus libris veteribus inuenio.

SYMMACHVS NAVCELLIO. *Epiſt. 16.*

FORTASSE arguas diutinum ſilentium meum. Nolo applices hanc morã negligentiæ. Continuatio enim longi itineris ſtilo obſtitit. Tandem Formianum littus acceſsimus, quod mihi eſſet acceptius, ſi vnà [a] loci iſtius voluptate frueremur. Sed quia hoc per annos & valetudinem tuam non

mum tibi iudicij publici facturus indicium, cùm exoraueris, cùm merueris, & quia tanti duco litteras tuas, cùm ſcripſeris. Vale.

a Sic cum vulgatis libris malui, quàm cum Iureto: *ſi ſemper obliuio, crimen.* Beſſar. & Fuld. itemque Iureti codex: *ſi ſemper obliuio, transcrimen putas.* Fortè: *obliuio, fraus, crimen. Putas, hoc ſi fieri* &c. Bertin. *ſi plerumque deſeras, occupationem: ſi ſemper obliuionis crimen putas.* Vaticanus: *occupationem: ſi ſemper obliuionis crimen puto.* Iudicet Lector.

SYMMACHVS GREGORIO. *Epiſt. 19.*

DIVTVRNITATEM ſilentij aliquando rupiſti, ſed mehercule frequentibus impulſus officijs. Ego tamen non minore afficior gratulatione, quàm ſi litteras ſponte tribuiſſes. Germani mei Vicaria poteſtate gaudeo tanquam mihi decus honoris acceſſerit. Veſtro quoque in eum fauore delector, tanquam aliquid ipſe præſtiteris: cum quo illuſtrem virum Syagrium fides certa eſt operam bonæ frugis adniſum. Quòd eò a antè ſcribendum putaui, vt gratiam noſtram aſſertor ſedulus exſequaris. Vale.

a Corrigit Mercerus: *ad te*, quod & mihi in mentem venerat. Iuretus maluit malè eſſe Symmacho, quàm Merceri facere mentionem.

SYMMACHVS GREGORIO. *Epiſt. 20.*

ELEGISTI materiam proniorem: accommodatior eſt enim querelæ oratio humana quàm gratiæ. Qua cauſa factum puto, vt me taciturnitatis inceſſeris, cùm a perpetem curam dandæ & reddendæ ſalutis adnitar. Quod quidem me libente feciſti. Nam qui alteri culpæ ducit officij negligentiam, pollicetur de ſe operam promptiorem. Expoſtulatio igitur tua inſtar eſt ſponſionis. Non meditabor noua verba, non excogitabo ſententias. Si peccatum ſilendo contraxeris, tuis tantùm litteris arguêris. Vale.

a Ita libri noſtri. Anteà erat: *perpetere curam.*

SYMMACHVS GREGORIO. *Epiſt. 21.*

VELLEM te legato vti apud optimum Conſulem, purgandæ atque excuſandæ abſentiæ meæ, ſi ſcirem quod tu mihi in ea re a primus ignoſceres. Nam cùm veſtrum amorem cogito; vereor ne vt me æquè ambo diligitis, ita ſimiliter arguatis. Quis igitur mihi huius cauſæ defenſor adhibendus eſt? Fortuna ſcilicet mea: cuius vt miſera, ita iuſta purgatio eſt. Neque enim fas ſinit, læta officia obire lugentes; fortaſſe etiam veſtram hilaritatem mea triſtitudo contraheret. Siquidē ſemper fieri amat, vt habi-

vt habitum mentis de amicorum ore ducamus. Quare ignoſce quòd deſumus, & apud egregium virum Conſulem faue abſentiæ meæ: cuius honore gloriari noſtrum eſt, auſpicijs intereſſe fœlicium. Vale.

[a] Fortè: *prius*.

SYMMACHVS GREGORIO. *Epiſt. 22.*

TANTVM tibi ſuppetit vber eloquij, vt prioris ſilentij veniam cum præſentis facundiæ laude merearis. Quæ enim pars litterarum tuarum vel inuentionum prudētia caruit, vel nouitate ſenſuum, vel antiquitate verborum? Cùm igitur tibi ſupellex larga non deſit; innitere, quæſo te, vt ſicuti oratione mirabilis es, ita religione proberis. Faciet hoc crebritas epiſtolarum tuarum, quæ non ſolùm tibi parabit gratiam, verumetiam me faciet promptiorem. Vale.

SYMMACHVS MARIANO. *Epiſt. 23.*

NOS hic in ocio ruſticamur, & multimodis autumnitate defruimur. Nam poſtquam dolijs noua vina commiſimus, quæ calce & prælo ſubacta fluxerunt; trapetis teritur baca Sycionia, vt præcox olea in vſum oliui viridis mulceatur. Intereà loci ferarum domos indago ſollicitat, & incertus agricola in officia diuerſa diſcurrit. Alij ſcalis ad arborum ſumma perrepunt. Pleriq; condita muſta defecant. Nonnulli aprorum odora veſtigia canum ſagacitate diſquirunt. Sed hæc omnia ſi nobiſcum ageres, plus placerent. Tenet te eruditio Sceuolarum, dum forenſes rabulas peruigil doctor inſtituis. Quare accurre perniciter, vt feriarum requie laboris faſtidium tergeatur. Certè ſi tibi ergaſtuli iſtius amor tantus eſt, adeſto impiger, vt ad dicendum promptior reuertaris. Vale.

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 24.*

QVòD fortunæ tuæ pollucibiliter floruerunt, meū duco compendium: quando ita animatus ſum, vt amicorum proſpera meis commoditatibus externa non arbitrer. Et reuera quotus quiſque homini dies lætus eſt ſua tantùm ſecunda numeranti? Latiùs gaudet qui & alterius bonis paſcitur. Qua me igitur gratulatione affectum putas, cùm tibi comperi iugales Deos matremfamilias copulaſſe, atque ex ea filium iam tempeſtiuo dediſſe prouentu? Nam vt ſcis, interuallo maris atque terrarum quo deſtinemur, non priùs coniugem tibi, quàm ſubolem acceſsiſſe cognoui. Quippe vnis litteris & nuncium filiolæ recens editæ, & nuptialem ſportulam detuliſti. Quæ quidem bona tibi diſpertita temporibus acciderunt, ſed meum pectus pariter ingreſſa ſunt. Cedant gaudia diuiſa coniunctis.

iunctis. Vberiorem fructum mihi præſtitit mora. Iam non queror, quòd epiſtolæ tuæ ſeræ ſunt. Iucunda dilatio eſt, quæ ſimul bona pluria reſtituit. Vale.

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 25.*

PLENÆ atque inueteratæ inter nos amicitiæ nihil adijci poſſe credideram. Inueniſti tamen quo perfectam diligentiam tui in faſtigium tolleremus. Amabili enim fiducia Auſi oni tuæ præbenda mandaſti, quæ peregrinatio hyberna poſcebat. Tu verò abundans omnibus, ſtudio dandi beneficij excogitaſti cauſam petendi. Sed dediſſe te ex hoc gratiam ſatis conſtat: quia plus accepit, de quo ſibi aliquid alterius amor vendicat. Vno tantùm lapſu (fas ſit dicere) amica vendicatio claudicauit, quòd remunerandum me de Galatia polliceris, vbi ad patrium larem veneris: Noluiſſem conſtantiam boni facti in hæc trepidæ verecundiæ verba deſcendere. Sed prætereo laudatæ epiſtolæ leuem faſcinum. [a] Neque enim me tantæ gratiæ obligatio ſermonum interpretem eſſe ſinit. Cur autem multa loquimur, parua miſſuri? deſcriptio tradendarum tibi veſtium ſecundam paginam tenet. [b] Quid de mediocritate parium ſentias, ipſe videris: vſui enim magis quàm cultui apta indumenta voluiſti. Vale.

[a] Sic rectè vulgati libri. neque mutaſſet Iuretus, niſi ſe occaſionem nactum putaſſet, aliquammulta Caſsiodori & Ennodij ſui loca comportandi: quibus per me addat licet & hoc Tertulliani de Monogam. cap. 16. *Iterum nubere, eſt res virium: reſurgere in opera carnis de continentia ocio, ſubſtantia eſt laterum.* Porrò verborum Symmachi ſenſus hic eſt: ſe tanto Mariani beneficio eſſe deuinctum, vt eum ob verbum temerè emiſſum reprehendere non audeat.

[b] Secutus hoc loco ſui Iureti editionem. Beſſarion. *Quid de mediocritate parum ſentias ipſe videris, qui emi magis, quàm cultus apta indumenta voluiſti.* Fuldanus: *Quid de mediocritate parum ipſe ſentias videris, qui emi magis, quàm cultui apta indumentum voluiſti.* Pro, *parum*, ſuſpicabar legendum: *earum*, ſcilicet veſtium. Sed vix hoc mihi ſit veriſimile. Vellem docuiſſet nos Iuretus, ſic ne vt edidit, in libris ſuis inueneſit. notat quidem ad Varronem Ioſephus (quod fortaſsis fugit memoriam Iureti) *Paria*, eſſe diploidem, ſeu lænam duplicem, ſic igitur Symmachi ſenſus eſſet: Excuſatum me habeas oportet, quòd veſtes ſatis viles tibi miſerim: cùm tu ipſe non cultum neq; ornatum, ſed vſum modò te ſpectare in veſtibus mihi ſignificaueris. His lectis Sirmondus palmarem & ſe dignam commentus eſt emendationem, hanc nimirum: *qui hiemi magis, quàm cultui apta indumenta voluiſti.* Supra enim dixerat Symmachus: *quæ peregrinatio hiberna poſcebat.*

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 26.*

SECVRVS, vt video, ſcribendi ad me vices negligis. Scis enim iſtiuſmodi culpam ſine talione ceſſuram. Quoties minatus ſum par ſilentium ſi à litteris temperaſſes? Vincor tamen affectione, & delector tali mendacio meo. Ex quo intelligere potes quàm conſtanter diligam, qui tam inconſtanter iraſcor. Vale.

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 27.*

DESIDERATAS mihi litteras ſerò hominis mei aduentus exhibuit, quæ nobis gratum admodum ſalutis tuæ indicium præſtiterunt. Atque vtinam facilitas commeatus copiam daret frequentioris officij. Vale.

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 28.*

EXPECTATÆ mihi tuæ litteræ contigerunt, quibus promptior ad viciſsitudinem reddar officij. Nec mireris quòd tibi ſermo noſter ſerò tradetur, cùm aliquid ſibi occupationes vendicent, nonnunquam deſit facultas, tabellariorum quoque negligentia ſuſceptam operam plerumque fruſtretur. Deſine igitur animum noſtrum epiſtolarum [a] ſeueritate metiri, cum rebus potius quàm verbis ſpectetur affectio. Vale.

[a] Ita quidem libri omnes, ſed manifeſto mendo. Idem mihi iamdiu, quod Grutero in mentem venerat: *ſeritate metiri.* Dixerat enim Symmachus: *Ne mireris, quod tibi ſermo noſter ſerò tradatur.* Vt à rarò, raritas: ſic à *ſerò, ſeritas.* Fallitur Lectius, qui *Mereri* hic tolerandum putet. Sequitur enim, *ſpectetur.* at metiri & ſpectare idem ſunt. Iuretus, cùm videret Lectio hoc coniectaneum ſuum *Metiri,* non ſatis probari, ſine cuiuſquam iniuria, illud ſe tamquam pro derelicto habitum ſibi acquirere poſſe credidit.

SYMMACHVS MARINIANO. *Epiſt. 29.*

FACTVM nuncias, quod ſpe & opinione antè præcepi, vt tibi amicitiam bonorum primus congreſſus aperiret. Namque hoc nobis & tui mores & illorum iudicia promiſerant. Facilè enim probitas delata ad virtutum arbitros placet. Verum iſta pars gaudenda mihi potiùs quàm producenda eſt. Illud mallem latiùs prædicare, ſi æquaret oratio rei magnitudinem, quòd veſtimenta de nobis vſui tuo vendicas. Nihil hoc amore ſincerius. Scias fiduciam de ſimplici affectione ſurgentem, genus eſſe virtutis. Sed quid ego huic puritati dignum rependo? Stetimus officijs religionis hactenus pares. Nunc tibi ſine cunctatione cedimus. Puto tibi ſufficere ad vicem tantæ gratiæ victi confeſsionem. Vale.

SYM-

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 30.*

SALLVSTIO amico meo multa ſponte tribuiſti. Nunc adijce quæ ſuperſunt, vt ego quoque partem beneficij adeptus exiſtimer. Supplementa autem deſiderij eius à tabellario epiſtolæ ſuggerentur, quæ ſtilo perſequi ſuperuacaneum duxi. Aptius eſt enim negocijs mutuò intimandis viuæ vocis indicium. Vale.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 31.*

ITERO poſtulatum pro Salluſtio amico meo, & vt ipſe aſſeueraſti, à te quoque in curam dudum recepto: non quod metuam, ne fortè tutelam eius obliuione deſtituas, cùm familiare ſit conſtantiæ tuæ fideliter exſequi recepta mandata. Sed quia diligentiam meam fortuna amici ſæpè ſollicitat, & laborantibus commendatio vna non ſufficit; licèt tenaciter memorem, rurſus admoneo. Præſtabit beneficij tui celeritas, ne ſit mihi neceſſe idem ſæpius facere. Vale.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 32.*

FRATRES mei, Dorotheus, & Septimius ſpectabiles viri, vnam tuam epiſtolam prætulerunt. Sed mihi religio fuit iſtiuſmodi captare compendium, vt & tibi geminata reſponderet officij vſura, & ſingulis honor debiti teſtimonij proueniret. Nam etſi tibi Dorotheus probatus eſt; cupio tamen vt eum maiorem in modum iudicij mei prærogatiua conciliet. quod futurum non ambigo, cùm affectio boni animi capax ſit augmenti quotiens meritis prouocatur. Vale.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 33.*

LICET arbitrer ſuperiores litteras meas, quibus vt fratrem meū Marcianum ab iniurijs vindices poſtulaui, in manus tuas eſſe delatas: abſtinere tamen etiam ſecunda petitione non debui, vt neceſsitatem viri optimi, ſed inuidia tyrannici temporis inuoluti, precatio geminata teſtetur. Quare rurſus te ad amici defenſionem exhortor; cuius tenuitas orta ex integritate, non patitur vt annorum precia poſsit exſoluere, quæ iam multis eiuſdem temporis Iudicibus Imperialis clementia relaxauit. Erit igitur tibi facilior ad impetrandum via, cùm meritorum tuorum opitulatio aliorum exemplis iuuetur. Vale.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 34.*

NÆVI[a] inſtar eſt, vt frater meus Magnillus Vicaria poteſtate per Africam functus, teſtimonio omnium publicè priuatimque conſpi-

cuus, varijs in eam prouinciam retardetur obſtaculis. Noſti optimi viri maturitatem, cæteraſque artes bonas, quibus etiam tuum amorem cùm Liguriam gubernaret, attraxit. Et ideò apud te redundantis eſt operæ laudare compertum. Quare impendio peto, vt cùm à baiulo litterarum cauſas morarum acceperis, religioſum pro eius reditu interuentum digneris adhibere, quo tandem patriæ reſtitutus, longæ peregrinationis iniuriam deſiderata quiete commutet. Vale.

a Beſſar. *Aeui inſtar eſt.* quod Sirmondus quoque coniecerat. fortè: *Ne æui inſtar eſt.* quaſi dicat: Æuum iam vel ſæculum videtur, quòd Magnillus in prouincia detinetur. Fuit cũ ſuſpicarer. *Ne iniuſta res eſt.*

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 35.*

EX vſu venit, vt opem deſiderantes ad ſuffragia probata confugiant. Horum vnus Euſebius eſt, qui adoleſcentiæ prolapſus errore, notatuſq; iudicio, exploratiſsimum remediũ veniæ Imperialis implorat. Sed vt ei celeriter arrideat effectus; deferri in curã tuam ſpem petitionis optauit: Cuius hæc ſum̃a eſt, vt iudicati remiſsione, famæ ſuæ vuln⁹ excludat. Vale.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 36.*

FILIVS meus Cæcilianus vir clariſsimus, qui nunc communis patriæ gubernat annonam, certo cognouit indicio, aduerſarium ſuum Pyratam nomine, vel eius procuratorem, ſpem tui fauoris hauſiſſe. Negaui ſolere te recipere in tuam curam pecuniariam [a] functionem. Ille tamen, vt eſt hominum plerumq; ſuperuacua trepidatio, conſentaneas ſanctis moribus tuis de me litteras poſtulauit. Non abnui operam facilia & iuſta poſcenti. Summa eſt igitur impoſiti mihi muneris, contra abſentem ciuem ſimulq; diſtrictum publicis curis, non ſinas quidquam de iuſtitia tua ſperare præſidium. Sunt leges, ſunt tribunalia, ſunt magiſtratus, quibus litigator vtatur ſalua conſcientia tua. Vale.

[a] Beſſar. & Fuld. *pecuniariam ſanctionis.* ſuſpicabar: *pecuniarias actiones.* quod idem Lectio viſum.

SYMMACHVS AMBROSIO. *Epiſt. 37.*

DISARIVS clariſsimus vir, qui inter profeſſores medendi ſummatem locum iure obtinet, affinem ſuum eundemque cognominem tuo patrocinio tradi meo optauit oratu. Libens amiciſsimi viri deſiderio ſatisfeci, vt vna via & te excolerem ſalute dicenda, & illius vſui commodarem. Fac igitur oro, commendatum tuearis auxilio, me ſermone vicario munereris. Vale.

SYM-

SYMMACHVS HILARIO. *Epiſt. 42.*

CVM has ad te litteras darem, lectulo æger tenebar; iam quidem à periculo vindicatus, ſed adhucinops virium, quæ ſubinde incertis febribus deteruntur. Inter hæc tamen mala valetudinis meæ amicis negocium dedi, vt pignus commune conſultu patrum viris Conſularibus iungeretur. Habita eſt ratio meritorum tuorum. Nihil enim gratiæ meæ duco delatum. Acta ampliſsimi Ordinis Ticiano honeſto viro tradidi: quæ vbi in manus tuas venerint, amicitiæ me ſatisfeciſſe pronuncia. Nihil enim malo quàm honeſti officij diligens iudicari. Vale.

SYMMACHVS HILARIO *Epiſt. 39.*

VALETVDINIS meæ vigor cœpit aſſurgere. Fas eſt vt iam de me ſcribendi aſsiduitas exigatur: maneat tantùm ſanitatis fides, quam plerumque ſollicitat hyemis iniuria. Nimis enim tenera atque imbecilla eſt ratio conualeſcendi, & antè medicas manus opem cœli clementioris expectat ſanitas; ne tibi videar madendi arte morbo diuturnitatem dediſſe. Volo enim memoriam malorum ioci venuſtate frangamus. Sed iam etiam aliquid de Repentino iuuene optimo dicendum eſt, cuius ego aſsiduitatem deſideraui: quam mihi, vt arbitror, verecundia eius negauit, cùm fiducia ex te ſumpta præſtare debuerit. Erit tamen copia melior cùm intelligat non ſe debuiſſe deſerere, quem frequenti teſtimonio tuo de ſe nouerat crediidiſſe. Vale.

SYMMACHVS HILARIO. *Epiſt. 40.*

RECTE valeo. Hoc enim ſcribendi debet eſſe principium, quod maximè expetunt vota lecturi. Æquè tibi oblatum vigorem nimis gaudeo: nam me indicio tali nuper hilaraſti. Illud quoque [a] in ſummam pono lætitiæ, quòd te memorem mei, honorificentia proximæ ſcriptionis oſtendit. Cuius rei gratiam ſilere non debeo, vt hoc inuitamento ad perſeuerantiam litterarij muneris prouoceris. Vale.

[a] Sic Beſſar. quoq; codex. Vatican. *in ſumma pono lætitia.* Sicut lib. epiſt. *in ſumma gratia & honore aliquid ponere.*

SYMMACHVS HILARIO. *Epiſt. 41.*

MENTIS tuæ eſt pia & iuſta mandare. Quod ideò præloquor, vt & impleſſe me noueris, quæ pro filio Habemani viri clariſsimi iuſſeras, & probaſſe. Superuacua igitur fuit poſtulatio litterarum tuarum. Moneri enim me oportuit, non rogari. Quid quod etiam mihi cum illo ſumma familiaritas fuit? Vnde factum eſt, vt æquitati petitionis fauor amicitiæ iungeretur. Vt quid multa? Venient in manus tuas commenta Curiæ noſtræ ſuper

ſuper eius abſolutione confecta; quæ indicent tuæ voluntati, & Bebiani reuerentiæ delatam cupitorum celeritatem. At huius operæ peto litteras crebriores; quarum tibi pro facundiæ tuæ opibus facilis liberalitas erit, mihi pro cultu mutuo precioſa perceptio. Vale.

SYMMACHVS HILARIO. *Epiſt. 42.*

DENVÒ litterarum fœnore obligo bonæ fidei debitorem. Recepta enim ſalutationis vice, quam mihi proximè reddidiſti, nexu iſtius muneris te vacare nō patior. Hoc autem mihi ſolùm præſtabit iſte contractus, vt indicia proſperorum, quæ de me accipis, tuorum bonorum voluptate compenſes. Vale.

SYMMACHVS SIBVRIO. *Epiſt. 43.*

FORTVNÆ tuæ gaudia in meo ære duco, atque huius ſententiæ te nobis iudicem capio, qui animum meum ſpectatum habes, cùm tuū conſulis. Debebatur hoc teneris temporum bonis, vt conſilio publico vir laudatus accederes. Ergo quia res ſeſe ex voto omnium dedit, perge operam iudicio tanti Principis congruentem. Vrget te expectatio bonis ſemper oneroſa. Nam & ſi dignos reſpicit, periculo tamen proxima eſt, dum amplius ſibi pollicetur. Habes ſæculum virtuti amicum, quo niſi optimus quiſque gloriam parat, hominis eſt culpa non temporis. Vides certè, vt ille ipſe qui Romanis rebus antiſtat, ad bonum publicum natus eſt. Non tibi aduerſo nunc amne nitendum eſt. Secundò, vt ita dicam, curſu probæ artes & virtutes feruntur. Sed hæc tibi pleniùs tuus animus quàm ſtilus noſter expediet. Ego amici functus officium, admonentis potiùs quàm docentis perſonam recepi. Et ſpero actutum fore, vt exſpectatione, quæ de te magna eſt, maior habearis. Nec ego iſtiuſmodi ſcriptum recepiſſem, niſi apud me liqueret, quòd emendato pectori bona verba mandarem. Quod reſtat, memento ſalute referenda & tuum munus exſequi, & mei officij diligentiam prouocare. Vale.

SYMMACHVS SIBVRIO *Epiſt. 44.*

CONCEDO in leges tuas, & ἀρχαϊσμὸν ſcribendi non inuitus affecto. Tu tamen fac memineris, illud potius ſimplex nonnullis videri, quod ſequentis ætatis vſus recepit. Vis epiſtolis noſtris more maiorum nuda nomina præferantur? Si tibi vetuſtatis tantum eſt amor, pari ſtudio in verba priſca redeamus, quibus Salij canunt, & Augures auem conſulunt, & Decemuiri tabulas condiderunt. Iamdudum his renunciatum eſt, vt ſucceſsio temporum placita priora mutauit. An ſi nobis ſcribenda ſit forenſis oratio, Iouem Deoſque cæteros Catonis lege pręfabimur, ne nobis vi-

bis vicio detur vel negligentia antiquitatis, vel inſcientia? Atqui præſtat Tullium ſequi, qui ignorata maioribus vſurpat exordia. Sed quid ego de hoc plura, cùm ſim tibi dicto audiens, atque herbam dederim voluntati tuæ? Vt ſæpè ſcribas, nequaquam mihi orandus es. Efficiet aſsiduitas litterarum mearum, vt mutui admonearis officij. Vale.

SYMMACHVS SIBVRIO. *Epiſt. 45.*

VERA res eſt famam eſſe velocem. Sed [a] abſentior Mantuano, qui eam putat in malis debere numerari. Nam quid hac præclariùs cùm lætis nuncijs rigat aures & mentes bonorum? Mihi certè oppidò grata eſt, poſtquam purgationis tuæ prima vexit indicium. Ruri eram, mœſtus animi ob amiſſam parentem. Eò me ſecuta fama, curis quas de te gerebam, abſoluit. Nec fides defuit. Illico enim credebam verum eſſe, quòd noueram & tuæ innocentiæ & æquitati temporum conuenire. Acceſſerunt etiam litteræ tuæ tam lepidæ ac venuſtæ, vt in re iam cognita nouum mihi de te gaudium nunciari putarem. Erat in illis fiducia conſcientiæ bonæ, ſed cum laude iuſtitiæ publicæ. Nam & Principibus maximis gratias vt abſolutus egiſti, & de ſola fortuna vt innocens conqueſtus es. Verùm quid vltrà? Quando Romam? quando ad vrbanum ocium? quando ad legendi & ſcribendi ſolatia reuerteris? Spero velociter. Siquidem res poſtulat, vt tibi peregrinationis iniuria deſiderium quietis commendet. Vale.

a Sic reliqui, vt Iuretus edidit, non tam quo probem, vocem inauditam quàm quia à libris ſcriptis auxilij nihil habeo. In vtroq; enim Beſſar. & Fuldano, ſcriptum eſt: *Aſſentior.* Vulgò: *diſſentio.*

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 46.*

EX ſententia mihi cupita ſuccedunt, ſi quando perfrui datur ſalutis tuæ cognitione alloquij munere. Hoc ego liquere apud te ſatis habeo compertum. Quid enim mihi amoris impenderes, ſi de me incertus eſſes? Atque vtinam ſcripta hæc tua quàm ſunt honoris plena, tam crebra ſint. Grauis eſt enim ſitis bonarum rerum, cui ſola fruendi aſsiduitas medicinam facit. Ergo indulgentiùs abutere munificentia ſcriptionum. Nam quo plus eſt in litteris tuis quod gaudeam, hoc magis ſupereſt quod requiram. Vale.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 47.*

NOXÆ vacuus ociare, & libris remiſsiùs inuigila, quando ita voluenda dies attulit, vt Domini noſtri Gratiani fortiſsima ſimul ac fœliciſsima manu nutantia reipublicæ pondera fulciantur. Videor ne tibi πανηγυρικώτερον locutus quàm mos epiſtolæ ſit? Sic ſe habet ratio, vt res maximæ magnos hiatus oris requirant. Sed hæc ſtilo exſequenda tibi ante

alios, cui pollet Minerua, concedimus. Nos ad familiaria reuertamur. Diu à me bona valetudo diſſenſit. Inhorruiſti paululum ſcio: pone ſollicitudinem: Iam valemus. Nunc refectione opus eſt, cuius mihi copia ſermonis tui pabulo, ſi annueris iſtiuſmodi operam, poterit prouenire. Vale.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 48.*

SVPERFORANEI laboris eſt commendare conſpicuos, vt ſi in Sole poſitis facem præferas, & accenſu luminum claritudinem diei geſtias adiuuare. Idcirco in præſentiarum nihil moratus teſtis officium, ſalutationi tuæ ſtili operam dedicaui. Tu tamen Poſthumianum fratrem noſtrum, iuuenem de ſummatibus meo quoq; nomine velim diligas: vt intelligat, iſtam veluti omiſsionem laudis ſuæ plus honoris habuiſſe. Vale.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 49.*

IN [a] grauido non habeo quòd amicitiæ meæ viros edecumatæ honeſtatis adiungis. Facis hoc pro cætera erga me diligentia tua, nec vnquam deſiſti operam, quod mihi ex vſu accidat, conſulendi. Quid ſi tibi etiam fratris mei Sabini nomine gratias agam? Qui à te in bonam partem creditus tantùm prærogatiuæ attulit, vt ſi foret iam omnibus probatus. Dignus planè talis viri teſtimonio: quod cum illi ad commendationem ſui tribueris, exiſtimaris hoc alijs quibus comendatus eſt præſtitiſſe. Vale.

[a] Vix poſſum, quin Lectio aſſentiar legenti: *in graui dono habeo.* Vide notata ad epiſt. 3. lib. 1.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 50.*

CVM tu Romam commodùm repetis, ego me in receſſu ſuburbano adſerui lectioni. Diu quippe ab hoc negocio cura obſtrepente deſidimus. Nunc vbi tu abes pars antiquior amicorum meorum; vicem ſermonis tui veterum ſcripta funguntur. Aut olim tamen vrbem rure mutaueram, vt æſtas mihi Præneſtino Algido frangeretur. Sed interuentus familiaris negocij rupit ocium meum. Ergo iam viam lego depoſitis quæ legebam. Si quid prætereà ſcito opus eſt, meus Palladius indicabit, quem ego non minus doleo abductum à iuuentute Romana quàm gratulor in ſpem ſui honoris accitum. Vale.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 51.*

AGO quidem ſtudio tuo vberes gratias, quod mihi familiaritatem probatiſsimi cuiuſque concilias. Sed frater meus Hyperecius, iamdudum inſtitutione Romanus eſt. Cur igitur mihi bona noſtra commendas? Cedas alios vſu incognitos, emendatione conſimiles; ſi tamen raritas virtutum admiſerit, vt vnum aut alterum æquè edecumatæ honeſtatis

ſtatis inuenias. Illos ego amicos beneficio tuo acquiſitos putabo quos neſcio. Iſtum mihi reddidiſti potiùs quàm dediſti. Vale.

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 52.*

MEDIOLANI interim dego ad obſequia auſpicij Conſularis D. Valentiniani euocatus. Accito mihi fors dedit exercendi circa te ſtili copiam. [a] Libenter, vt honor amicitiæ poſtulabat, amplexus ſalutem tibi defero: quam, ſi benè contemplor familiarium religionem, frequenti vſu viciſsitudinis repenſabis. Vale.

[a] Videtur aliquid deeſſe, & aſſumptis poſtremis próximæ vocis litteris fortaſsè legendum: *Eam libenter.*

SYMMACHVS EVTROPIO. *Epiſt. 53.*

MVSONIANVS vir Conſularis, admirator tuus, ſcripto ex Aſia nuper allato mutilari agros ſuos qui tuis coniunguntur accepit. Eam rem cũ mihi amicitiæ noſtræ gnarus familiariter indicaſſet; principio ſuaſi ne ad fidem tanti mendacij hominum ſuorum leuitate traheretur. Dehinc poſcenti litteras, officij huius operam non negaui, ſciens mutuæ diligentiæ conuenire, cùm inter nos, quæ ad integritatem famæ noſtræ attinent, conferimus. Quæſo igitur, in bonam partem, quæ à me ſcribuntur accipias; & aut fallaciam temerati iuris alieni celeriter expurges; aut ſi quid te ignorante turbatum eſt iubeas reformari. Vale.

[a] Ita libri noſtri, quamuis nonnulli notas tantum habeant V. C. quod rectiùs legas, *Vir clariſſimus.* Muſonianus enim Conſul non fuit, vt monet Sirmondus.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 54.*

MEVS mos eſt ſemper alloqui præſtantiam tuam. Qui tuus? Litteris abſtinere. Facimus quod ſolemus. Ego ſcribo, tu retices. Sed ſcio in amandis amicis maiorẽ virtutibus tuis ineſſe conſtantiam, quàm in negligendis epiſtolis voluntatem. Atque ideò animi tui ſecurus, cultum tibi debitum mente & ſermone non deſero, nequaquam repoſcens vt ſcriptorum mihi viciſsitudo reſpondeat, cùm in amore reddatur. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 55.*

IN ſuburbano prædio fouens otium ſumpſi litteras tuas. Cur enim Romæ te decedente remanerem? Ager autem qui me interim tenet, Tiberim noſtrum iuncto aquis latere proſpectat. Hinc libens video quid frugis æternæ vrbi in dies accedat, quid Romanis horreis Macedonicus adiiciat commeatus. Nã pænè, vt recordaris, ceſſante Africa fames in limine erat, quam clementiſsimus, & ad ſalutem publicam genitus Imperator præuenit ingeſtis alieni ſoli copijs. Iam portũ noſtrum, [a] compluriũ prima claſſis

 ſalutat.

ſalutat. Iam ſecuritate ſaturamur. Iam dicimus noſtrum eſſe quicquid vbique bono Principi naſcitur. Hæc eò ſcribo, vt & Domino orbis effectum beneficij ſui nuncies, & ipſe fructum gaudij communis vſurpes. Ego paulò poſt abire longiùs paro, nec tamen dandis ad te litteris abſtinebo. Erit cura noſtris in vrbe remanentibus, & meum ſermonem tibi per idoneos mittere, & mihi pari fide quæ ſcripſeris exhibere. Vale.

[a] Sic Iuretum ſecuti edidimus, hæc enim in noſtris libris deſiderabantur.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 56.*

POSSEM ſilentium tuum ferre patienter, morem tuum cogitans, niſi me ægritudinis qua laboras, dudum nuncius perculiſſet. Metuo igitur ne ſollicita màgis quàm conſueta ceſſatio ſermonis tui munus impediat. Atq; ideò quæſo, vt curas meas fraterno amore ſuſceptas, ſcriptis aut mandatis digneris abſoluere. Nam cùm ſim cupidus litterarum; in ſecundis tamen pono ſolatijs, vt animus meus pro te anxius, ſi nondum epiſtolis, ſaltim nuncijs erigatur. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 57.*

VLTRÒ in me arguo culpā ſilentij, ſi quando vſum officij mei quælibet dierum interualla remorantur. Nulla enim purgatio [a] ſuppetit quin cultum familiaritatis publico actui frequenter interſeram. Sed idem qui peccatum vito deſidiæ, æquè in ſcribendo longus eſſe deſino. Nam licèt ſciam animum tuum nequaquam obnoxium eſſe faſtidio; aduerto tamen pro conditione curarum tuarum, ponendum verbis modum: quia vt deſideranti prolixitas grata eſt; ita diſplicere non poterit breuitas occupato. Vale.

[a] Locus difficilis. Beſſar. *ſuppetit iocum multum familiaritatis.* Vatican. *ſuppetit mihi, vt tibi cum multum famil.*

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 58.*

AMO & ſuſpicio virtutes tuas. Sed accidit quòd tibi etiam amicus inuideam. Flauiano meo aliquandiu ſolus frueris. Accipe planiùs quid velim dicere. Ad te migrauit quicquid Romæ optimum fuit. Et vobis quidem ſocietas veſtra dabit mutuum gaudium. Mihi quid ſolatij erit? quem & ille deſeruit, & tu minùs deſiderabis, quia vnus tibi pro vtroque ſufficiet. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 59.*

ALIVS fortaſsis exiſtimet ſerum eſſe munus, quod anni ſuperioris Conſul [a] exſoluit. Ego ſentio me atque alios qui procul degimus, amicitiæ fiduciæ ad hoc locorum eſſe dilatos. Illis verò continuò ſatisfactum, quorum tandiu memor eſſe non poſſes. Nam qui ſtatim [b] munificus

ficus eſt,ipſis quodammodo Magiſtratus ſui faſcibus admonetur. Qui ex interuallo reddit officia,teſtatur eos ſe maluiſſe differre,quorum obliuionem dies longior non poſſet obducere. Viderit igitur an ſe quiſpiam credat ordine alijs aut honore poſtpoſitum. Ego me intelligo pura affectione prælatum. Neq; enim ſatis amicus eſt, cui ſolemne aliquid ſtatim redditur. Honeſtior eſt illa ſecuritas,quæ putat ſibi deforme non eſſe ſi quid diu familiaribus debeatur. Quare velim credas moram quoque ipſam mihi [c] iuuandam fuiſſe. Sic iudico, ſic interpretor, quæ dudum alijs ex more delata ſunt, nobis amore ſeruata. Vale.

[a] Beſſar. *excoloſtat ego.* Fortaſsè: *excoluiſti. At ego* &c. Vel: *exſoluiſti. At ego.* Ipſum enim Ricomerem alloquitur, *Excolere*, ſic ferè vſurpauit epiſt.37. huius libri: *Vt vna via te excolerem ſalute dicenda.*

[b] Beſſar. & Fuldan. *munificatus.*

[c] Conieci: *iucundam.* Et ita quoq; Lectius. Simile quid lib.4.epiſt.36.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 60.*

OPTATO [a] Iguntus fidiſsimam obtulit mihi facultatem officij deferendi. Nam dominus & frater meus Eugenius cùm mihi ſui copiam præſtitiſſet, ſumendæ epiſtolæ beneficium rogatus adiecit; qua tibi honorificentiam ſalutationis exhibeo, & obnixè deprecor, ne me diutiùs ſilentio tuo ſuſpenſum eſſe patiaris. Vale.

[a] Fuldan. & Beſſar. *Optatus aduentus.* Aſſentior Modio legenti: *Optatus euentus.* Nam & lib.4.epiſt.52. ſic ſcribit: *Ad idus Nouembres, modò euentus adiuuet deſtinata, recurrere paramus.*

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 61.*

DVDVM reſponſa tradideram, quæ teſtarentur grata mihi ampliſsimi Conſulatus tui munera. Sed denuò nactus Eugenij viri clariſsimi fratris mei copiam, ſcripta duplicaui, haud veritus ne faſtidium crearet ſermo geminatus. Ex meo quippe animo metior, amicitiam non poſſe ſentire officiorum ſatietatem: ſint quanquam illa crebra & continuis ſimilia; ſemper tamen vt rara & diu deſiderata ſumuntur. Huic opinioni meæ fidem faciet aſsiduitas epiſtolarum tuarum. Inſitum quippe eſt bonis mentibus, vt quæ copioſè ex alijs optamus adipiſci, ea ipſi largiter deferamus. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 62.*

MANDATIS tuis perfunctus Apparitor, vbi ad deſtinata peruenimus, teſtimonij noſtri vacuus abire non debuit; præcipuè ne ſtudium circa me tuum malè locatũ putares, ſi gratiam [a] relatus ſermo ſoluiſſet. Aue igitur dico, & præmitto iam petitionẽ: vt cùm iter in patriam relegere cœperimus, eluctandis difficultatibus adminicula vberiora decernas. Vale.

[a] Ita omnes libri. Puto legendum: *dilatus*. id eſt, ſi reſponſum diu diſtuliſſem. Suam Iuretus coniecturam more ſuo in contextum retulit: *relatus ſermo non ſoluiſſet.*

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 63.*

OCIVM patriæ læta peregrinatione mutaui. Nam iuſſu Domini Valentiani, cum multis ampliſsimæ Curiæ proceribus accitus, ad vicem quietis domeſticæ, fruor publicis gaudijs. Quod cùm ad te poſſet fama perferre dignius viſum eſt me indice nunciari. Ipſe ad reſpondendum benignitatem tuam moremq; ſeruabis. Siquidem litteras tuas non minus quàm meorum conſpectus & verba deſidero. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 64.*

QVID mihi iucunditatis litteræ tuæ attulerint, tibi æſtimandum relinquo; cui, ſi bene arbitror, viciſsim meus ſermo tribuit voluptatem. Perge igitur vt iam facere dignatus es, & amicitiam munerare affectu religionis, & aſsiduitate colloquij. Ego in referēda viciſsitudine par eſſe curabo. Nam qui ab alio poſcit officia, ſui quoq; ſtudij frequentem operam pollicetur. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 65.*

SCIO præſtantem animum tuum ſalutis meæ & reuerſionis indicia cupidè, vt amicitia poſtulat, opperiri: & ideo expectationi tuæ reuectus in patriam ſatisfeci; meque agere ex ſententia, atq; eſſe memorem tuæ circa nos humanitatis inſinuo: Simulque deprecor, vt affectionem quam mihi & præſenti[a] dependere, & abſenti dignatus es polliceri, litterarum munere quotiens vſus tulerit, non graueris augere. Vale.

[a] Beſſarion. *præſenti dignatus es polliceri.* deletis illis: *dependere & abſenti.*

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 66.*

SI[a] noſſe dignaris quanta ſit in domino Flauiano pectoris mei portio; amicitiam aduentantis amplectēre, vt duos obliges. Ambo idem ſumus. Nam hoc dici à me patitur ille qui melior eſt. Plura ſcriberem, ſi aut diu velles rogari, aut tanti viri merita commendationem deſiderarent. Ergo ſat eſt quòd accepiſti voti mei indicia. Ambitu & labore non eſt opus, quum ex natura veniat vt à te moribus tuis proximus diligatur. Vale.

[a] Ita Iuretus. In Fuldano, Vatic. & Beſſar. *Noſſe dignaris.*

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 67.*

FIRMVM[a] domeſticum meum militiæ ſtipendijs cum honeſtate perfunctum, teſtimonio meo decuit adiuuari, vt faciliori aditu ad tuam notitiam

notitiam perueniret. Porrige igitur oro te, adiutricem manum legitima præmia ex more captanti. Huiuſmodi quippe veteranis prærogatiua debetur, vt illis Protectorum dignitas tanquam precium longi laboris accedat. Quod Firmo incunctanter eueniet, ſi tuus fauor vota hominis ad conſueta nitentis adnuerit. Vale.

[a] Beſſar. & Fuld. *Firmum*. Vatican. *Firminum*.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 68.*

MERITORVM tuorum iuſta ratio depoſcit, vt familiaribus litteris operam frequenter impendam, expertus quippe non perire officia delata ſapientibus. Fungor igitur ſalutatione quæ ſola curam teſtatur abſentium: tuamque oro præſtantiam, vt amicitiæ bonum ſicuti facere ſoles, & ſermone excolas, & mente cuſtodias. Vale.

SYMMACHVS RICOMERI. *Epiſt. 69.*

DOMINVM & fratrem meum Flauianum celſum virtutibus & honoribus virum, iuſtitiæ tuæ exſortem eſſe non patior. Meritò pro honoribus eius quæ cauſa poſcit allego: ſciens ſine tua auctoritate cõmiſſa, quæ ſub obtentu tuo à quibuſdam [a] ſcæuis deſignata dicuntur. Vnde mihi maior fiducia eſt poſſe rem grauiter vindicari, cùm tua quoq; fama pulſata ſit. Querelæ autem genus hominum eius ſuggeſtio, ſi iuſſeris melius proſequetur, quia multiplex iniuria modum epiſtolæ familiaris excedit. Non minora etiam filius illuſtris viri, & ipſe iam honoris emeriti, in ſua proconſulari poſſeſſione tolerauit; quæ ad vnius quidem pertinent noxam, ſed ad vtriuſque contemptum. Ergo vt mos eſt tibi, auditis eorum allegationibus qui tuentur abſentium facultates, primò famam quæ optimo cuique precioſa eſt, tum amicitiam fidei indicem, poſtremò leges pro quibus excubas, dignare defendere: vt ad illuſtrem virum qui per abſentiam ſuorum neſcit incommoda, prius gratia beneficij tui, quàm ſuorum dolor & querela perueniat. Vale.

a Sic rectè Iuretus, & libris conuenienter: neq; ſatis incolumi ſunt capite, qui *ſcenis* vel *ſcenicis* malunt, tamquã hiſtriones ignominioſè Flauianum in comœdia appellarint. Extrema enim epiſtola ſatis docet, multiplex Flauiano damnum in poſſeſſionibus eius datum eſſe. Sed quid mirũ eſt, homines illos de ſcenicis & hiſtrionibus cogitaſſe, qui cũ Romæ eſſẽt, ſcribere ad amicos auſi ſunt, ſe perſonã ad tẽpus ſumpſiſſe, & hiſtrioniã Romæ agere? Spondeo ego illis, ſi quando reuertantur, non commiſſuros Romanos noſtros, quæ ſunt tam edecumatos actores ſpectandi cupiditate, vt eos à ſe dimittant, niſi *Herculem Oeteum* prius hic egerint.

SYM-

SYMMACHVS TYMASIO. *Epiſt. 70.*

SÆPE alloqui præſtantiam tuam non piget, quamuis nihil inuicem ſermonis accepi. Ipſe enim mihi pro te ſponte reſpondeo, quòd inter caſtrenſes curas locum officia ocioſa non habeant. Atque vtinam tibi aſſiduitas affatuum meorum non videatur obſtrepere. Prope eſt vt referri mihi litterarum gratiam putem, ſi ſciam quæ ſcribo non afferre faſtidium. Vale.

SYMMACHVS TYMASIO. *Epiſt. 71.*

AD ſcribendum me relatu viciſsitudinis incitaſti. Ea quippe rerum natura eſt, vt officiorum diligentia fructu viciſsitudinis incaleſcat. Sume igitur ſalutationem, ſimulque indicium ſoſpitatis meæ lætus amplectere, redditurus voto atque animo meo reciproca gaudia ſimilium de tuis actibus nunciorum. Vale.

SYMMACHVS TYMASIO. *Epiſt. 72.*

VRGEO te frequentibus ſcriptis, & animi affectione non deſero. Eſt autem ſequeſter ſermonis mei Fœlix, probabilis & honeſtate vitæ, & exercitatione militiæ; cuius conſiderationem vt habeas commonere non audeo, cùm tua æquitas tantum pro eo poſſit efficere, quantum fauor meus optare. Vale.

SYMMACHVS TYMASIO. *Epiſt. 73.*

PETITIO domini & fratris mei Stemmatij monitorem magis apud te quàm precatorem requirit. Nam cùm tanta ſit tibi eius antiquitas, vt votum noſtrum fauore præcurras; laborem rogandi in lucro habere debemus. Breuiter igitur quid poſcat aduerte. Subſidia vitæ, quæ bona dici ſolent vbi cenſus vberior eſt, infortunio proſcriptionis amiſit. Hæc in magno Reipub. gaudio tuis potiſsimùm meritis repenſanda committit. Suſcipe, oro te, plenum bonitatis negocium; & amici inopiam, cui miſeræ valetudinis caſus acceſsit, rei familiaris integratione ſolare. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 74.*

MVLTA in te virtutum natura congeſsit. Quæ ſi quis trutinet penſiore iudicio, neſciat vtrum bona fortitudinis magis ac mentis excellant. Sed alterius laudis aſtipulator eſt Princeps humani generis; officiorum verò familiarium nos teſtes eſſe debemus; [a] quo religioſum ſtunium nequimus æquare. Miror tamen in hoc te mei amore progreſſum, vt mihi falſis laudibus blandiaris, cùm ais aliquid te ex noſtri oris deſiderare promptuario. Quò tibi inter rauca cornua meorum affatuum ſtrepitus? Eſt quidem familiare virtuti, delinimenta [b] exercitij ſenſibus admouere.

uere. Nam & Achillem vatum maximus refert ægrum amiſsi, curas fidibus reſoluiſſe. Sed nos & muſicæ facundiæ inopiam confitemur, & nutrimentum loquendi eorum litteris aucupamur, quos hærere Comitatui, & fama loquitur, & tua ſcripta teſtantur. Vale.

Beſſar. *Quod ibi.* Iureti codex: *quo tibi.* Fortè: *quod tui.* Vel: *qui tibi religioſo ſtudio nequimus æquare.*

[b] Conieceram, ſicut & Gruterus: *exercitiis ſenſibus.* Meminiſſet coniecturæ Gruterianæ Iuretus, abſque ieiuno ipſius animo fuiſſet.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 75.*

SATISFACIET quidem tibi ad omne gaudium conſpectus tuorum. Sed ego hanc hilaritudinem cumulari poſſe coniecto, ſi noſter ſermo quoque iungatur. Nam cùm præ cæteris tibi domeſtica bona chara ſint, proximum ſibi gaudium iure amicorum cura defendit. Ergo vbi deſiderio tuo piæ neceſsitudines ſatisfecerint, ad noſtras quoque litteras oculi conferantur: quarum hæc ſumma eſt, vt me valere cognoſcas. Nolo enim te à colloquijs tuorum pagina longiore producere. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 76.*

DVO mihi grata proueniunt, quotiens à me litteræ poſtulantur: & quòd te honore ſalutationis impertio, & quòd operam commendationis præſto poſcentibus. Cùm igitur ad Africam reditum Paregorius cliens noſter inſtrueret, & huiuſmodi litteras impendiò flagitaret; deſiderio eius effectum libenter impendi, ſciens apud amantem me nec illius petitionem beneficio carituram, nec meum inefficacem futurum ſermonem. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 77.*

NEC quidem prioribus litteris meis viciſsitudinem reddidiſti. Sed mei officij fuit ſcripta geminare, ne tam fida occaſione fraudarer, Maximè cùm amicus communis Auxentius acceſſurum ſibi aliquid gratiæ ex meis littetis iudicaret. Quem tibi propterea commendare non debeo, quia illi apud te potiùs quàm apud alios teſtis eſſe conſueſti. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 78.*

HÆRENTEM me litteris impuliſti, vt amicitiam, quam dudum tacitus optabam, nunc prouocatus excolerem. Amplector futuræ inter nos familiaritatis auſpicem voluntatem. Et quamuis præuentus voto tuo; enitar, vt potero, ne vincar officijs. Has enim partes video mihi re-

O ſerua-

ſeruatas, vt religio, quæ te hortante ſumpſit exordium, me annitente ſumat augmentum. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 79.*

PRIMIS quidem litteris tuis viciſsitudinem mox rependi. Sed quia nouæ familiaritatis auſpicibus plus debetur officij; excolere amicitiã litterario munere perſeuero, vt perſpicias bene cum his miſceri fœdus animorum, qui cumulatiorem gratiam religioni referre nouerunt. Vale.

SYMMACHVS PROMOTO. *Epiſt. 80.*

BEARI me multis bonis iudico, quotiens ſermonis tui honorificentia & ſplendore delector. Idq; vt merear, etiam ipſe non deſero diligentiam frequentis officij. Stet igitur inter nos vt animorum fida ſynceritas, ita huius muneris amica certatio. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 81.*

SVCCENSEBAM ſilentio tuo. Sed poſtquam mihi indicium de fratris honore feciſti, vicit offenſionem voluptas: Et in eam conditionem res redijt, vt ei agam gratias quem piè obiurgare meditabar. Tu verò ſub hac petitione [a] dum voles retice, modò poſteà bonis epiſtolis redimas ſtili tui ferias. O nuncium voto tuo ſimilem! Nullũ decuit hæc ſcribere, niſi quem conſtat optaſſe, [b] Attamen, præter gaudium quod de proceſſu fratris adquiro: etiam iudicium tuum admodum [c] decoloras. Solus enim tibi viſus ſum reparatis virtutum præmijs poſſe gaudere. Sed quod ais excluſis improbis, ſpem bonis redditam; non vt inſolitum vel inchoatum recèns gratulor. Nam ſolemne eſt Domino noſtro Theodoſio in ſuos exercere cenſuram, morumque agere delectum, & ſingulos vt nouos ſemper expendere, nec conſuetudini condonare iudicium. Inde eſt quòd ſinceriſsimos mores tuos benignius recipit, quos ſeuerè & diligenter inſpexit. Quid quòd etiam longè intendit oculos, & per immenſum requirit venas bonorum, nulloſque auidius trahit; quàm nihil deſiderantes? Vt Flauianum meum atque adeò tuum nuper exciuit; quem adhuc verecundia tegeret, niſi clara merita prodidiſſent. Hæc ſunt quæ mihi pro tempore lætitia dictitauit. Nunc vt amantiſsimum fratrem, vel, quod eſt verius, partem mei diligas, rogo ſponte facturum. Ama in eo ſtudia ſua, & quicquid agnoueris virtutibus tuis proximum. Mihi vt eſt curæ, quòd à fratre diſcernor: ita ſolatio erit, ſi eum ſciam verè in te Symmachum repperiſſe. Vale.

[a] Bertin. *ſub hac conditione retice.* Beſſar. & Vatican. *ſub hac petitione retice.*

[b] Sic iam edidit Iuretus. olim aliter. Vaticanus: *Me tamen.*
[c] Prius ediderat Iuretus: *decolorem.* vt eſt in noſtris libris, ſolus Vaticanus: *delectat.*

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 82.*

ADHVC ſiles. Sed loquacitas mea non cohibetur exemplo, & eſt ocium mihi ad verborum copiam commodum. Nam ruri ſum, nec tamen ruſticor. Tantum de ripa Tyberis (nam per fines meos fluuius elabitur) onuſta ſpecto nauigia, non iam ſollicitus, vt antè, de fame ciuiũ. Verſus eſt namq; ex inopia in gaudium publicus metus, poſtquam venerabilis Pater patriæ Macedonicis commeatibus Africæ damna penſauit. Quem nunc omnes vt altorem generis humani Deum diligunt. Nihil enim paſſus eſt Auſtris contumacibus aduerſus Romam licere. Ergo de mei agri ſpecula peregrinarum nauium numero tranſcurſus, & gaudeo victum populi Rom. non fato prouinciarũ, ſed voto Principis regi. Scio hæc in aures eius eſſe ventura, deuotione qua ſoles non occulere bonum publicum. Meritò parciùs loquor, tuæ facundiæ relinquens, vt hæc ornatius, ſi ita placebit, inſinues, quæ nos inculta veritate narrauimus. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 83.*

ITER, vt opinione metior, expediſti: quod ſolùm tibi ad ſilentium ſuffragabatur. Nunc ſtatiua requies, ſtilo & animo ſcribẽdi ad nos vſum reformet: Licet oris tui facultas, & quũ viam carperes, luculento potuerit affatu ſitim noſtram rigare. Sed fuerit tibi aduerſum culpam taciturnitatis de labore purgatio. Nihil iam ſuffragij reſtat, quum & facundia, quæ nec ante impediebatur, ſuperſit, & ocium quod deſiderabatur acceſſerit. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 84.*

SEQVOR te litteris quia mente & adfectione non deſero. Nec video mihi citò hæc arripere ſolatia, cùm adhuc apud nos recens iucunditas tua vigeat. Sentio enim bonorum ſeparationem ſtatim diuturnam videri. Quod ſi, vt præſumo, etiam tuus animus expertus eſt, fac nouerim feſtinata ſcriptorũ vice te quoq; hoc interuallum dierum longũ putare. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 85.*

MOS & ratio flagitauit, vt manſurus domi veniam de auguſtiſsimo Principe imperati mihi itineris poſtularem. Excuſationis cauſam litteris indicaui, quas fauor tuus molli aditu & blanda recitatione commendet. Nihil enim meorum ſine boni cuiuſque auxilio placeret. Remq;

loquor omnibus notam, mihi numquam tacendam: hoc amici, hoc æmuli ſciunt. Quorum alij gaudent eſſe apud te locum meritis, alij dolent non eſſe diuitijs. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 86.*

INTELLIGEBAM non eſſe de nihilo quòd diu à litteris temperabas. Tandem patuit impedito per ægritudinem viſu, officiorum ſtetiſſe ſolertiam. Itaq; ego illo de ſilentio ſollicitus probare me fateor, quòd aſperæ rei nuncium vſque ad ſanitatis tuæ gaudia diſtuliſti; ne de te antè caperem exorti incommodi ſollicitudinē, quàm ſecuritatem remoti. Nunc quia valetudo tecum in gratiam redit, indulgentioribus paginis amicitiam munerare: alioquin ceſſantibus ſimile aliquid rurſus timebo. Sed de hoc ſatis verborum eſt. Flauianum pectoris mei dominum, tui ſocium, hærere animo tuo vſque ad improborum dolorem nimis gratulor. Nam ſæpè apud me de tali amicitia gloriatur. hoc ego futurum antè proſpexeram, virtutes vtriuſque conſiderans, quarum ſimilitudo concordiam facit. Et ideò plus gaudij quàm miraculi capto, teque oro ne quid in tales amicos faſcino liceat. Ille enim mihi non eſt rogandus cui aliud velle non expedit. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 87.*

LONGO orationis ambitu commendentur incogniti. Seueriani autem C. V. merita annoſæ militiæ probata documentis elaboratum teſtimonium non requirunt. Principem locum regendis Præfecturæ vrbanæ cohortibus obtinuit; in Ordinem Senatorium lege tranſcriptus eſt. Reſtat vt poſt dignitatem Curiæ, quæ honoribus maior eſt, etiam rei. p. prouinciali ſpecimen ſui præbeat: quod futurum arbitratur, ſi domini mei Præfecti vrbi ſuper hoc litteras promptus [a] ſtipulator adiuueris. Vale.

[a] Sic libri noſtri, Lectiani, & ipſius Iureti, qui tamen in Erratorum recenſione legi vult: *ſtimulator.* Sed non abſurdum fortè fuerit exiſtimare *ſtipulatorem*, pro aſtipulatore poſitum.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 88.*

SILENTIVM meum de exceſſu [a] ciuis Emeriti lepidiſsimo argumento epiſtolæ momordiſti. Nam quid excogitari facetius potuit ad caſtigationem ſuppreſsi à me nuncij, [b] quàm vt Cælij montis habitator aduentitijs litteris Romæ cognoſcerem? Sed mihi iudicij tui ſpectata grauitas indixit religionem. Metui quippe tibi huiuſmodi indicio lætus videri. Scis humanitatis hanc efferationem, vt parùm probatis & antè diſcordibus, ad vicem doloris, quem mors incutere ſolet, reuerentiam ſaltim ſilen-

ſilentij deferamus. Quare parcè obliquè ſtilo cędere, quòd diſplicere auribus tuis timui. Quinimo age circumſpectioni meæ gratias, quæ tuis ſalibus locum fecit. Atque vtinam ſæpè epiſtolas ioco ſcribas, quas negas ſerio. Quid auarè vteris ingenij tui copijs? Vereor ne mihi poſthac vtilius ſit mittendis litteris abſtinere. Nam proximam de te paginam offenſione taciturnitatis elicui. Et ideò præſtabis forſitan culpæ meæ, quod non reddis officijs. Vale.

[a] Omnino videtur mendum ſubeſſe, natum fortaſsè ex compendio notarum, vt ſi ſcriptum fuerit: C. V. Neque tamen affirmo.

[b] Ita Iuretus nunc, ſed olim: *quamuis.* quomodo & in noſtris libris eſt. Sed tamen adhuc locus eſt obſcurus.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 89.*

COMMENDAREM tibi Flauianum filium meum, ni te volente eſſet accitus. Nihil igitur tuo beneficio derogabo. Satis eſt iuueni meo ad argumentum grati circa te animi, quòd de litteris parentis non requirit auxilium. Puto tamen conuenire pietati, vt me quoque eius nomine tibi fatear obligatum. Ex quo fiet, vt plura in eum congeras ſtudij tui munera, pro quo tibi non vnus obnoxius eſt. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 90.*

SÆPE mihi auctor lætitiæ, aut primus, aut ſolus es; Quæſtorem antehac fratrem, nunc Rectorem Prætorianum litteris nunciaſti. In omnibus ergo litteris tuis magna aliqua mei gaudij cauſa eſt. Quid quod & ipſa verba luxuriant, & animi ſui alacritatem ſtili nitore teſtantur? Hæc cùm paribus æquare non poſſim, voto diuina conuenio, vt fortuna optimorum virorum ſemper tuæ fœlicitati grata ſit. Vale.

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 91.*

PROBITATE & honore pollentibus viris, nihil addit aliena oratio. Sua enim luce conſpicui precarijs teſtimonijs non iuuantur. Qualis igitur quantuſque ſis dominus & frater meus, in aperto eſt. Meritò eius laudibus noſtrum cedit ingenium. hoc vnum tamen prætereundum non puto, ſummam mihi cum illo eſſe officiorum familiarium ſocietatem: quę res etiam tibi minora merita plerumque commendat. Vnde arbitror ex abundanti promptam fore in eum præclaræ tuæ mentis affectionem, quam illi & decus proprium, & meæ amicitiæ prærogatiua conciliat. Vale.

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER IIII.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt.1.*

DIV ſiluiſſe me fateor, vt fiduciam ſcribendi tuus ſermo præſtaret. Sed cùm perſpicerem necdum vllo inuitamento officij prouocari; prior in verba ſalutationis erupi, plurimùm rogans vt exempli iſtius imitator eſſe digneris. Vale.

CS. CS. *Epiſt.2.*

ABVNDAT Flauianus filius meus ad promerendam conciliationem bonorum ſuis paterniſque ſuffragijs. Sed intereſt amoris quem verè pignori meo debeo; ne dum meritis illius nihil deeſſe contemplor, officium parentis omittam. Facio igitur quod redundet, & cumulum impono perfectis. Sed hoc ad coniungendum Flauiano meo præſtantiæ tuæ animum multùm credo valiturum. Quia mihi pro beneficio intelligis imputandum, quod illi ſolo iudicio detuliſſes. Vale.

CS. CS. *Epiſt.3.*

VIR Spectabilis Rufinus, & in Ordinis noſtri lectiſsima parte cenſendus, cùm in obſequia tibi debita pergeret, inuidere ſe mihi[a] credidit, niſi noſtra ſuſciperet. Igitur à me reddendam defert ſalutationem, quam tibi ſæpè deferrem ſi eſſet facilè ſimiles inuenire. Rarus igitur eſt ſermo, quia rara eſt talis occaſio. De ipſo nihil dicimus. Meriti enim proprij conſcius, ſuſpiciones gratiæ fugit, & in examen tuum veniens non vult ſui commendationem teſti magis debere quàm iudici. Vale.

[a] Vox, *Credidit*, non comparet in Beſſarionis libro.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 4.*

QVID de Afrorum dolore & militarium virorum querelis conſultus præcepto ſacro ampliſsimus Ordo cenſuerit, plenè atque apertè Geſtorum Curialium inſpectione cognoſces. Sed quia me quoque familiariter indicem geſtæ rei eſſe iuſsiſti, ſummatim quæ decreta ſunt non tacebo. Lectis Domini noſtri Honorij Aug. litteris atque ſententijs, decurſiſque omnibus paginis, quæ Gildonis crimina continebant, par bonorum motus erupit. Conſulti igitur in Senatu more maiorum (neque enim ſine legitimo ordine iudicij auctoritas ſtare potuiſſet) ingenti cauſæ deuotis ſententijs ſatisfecimus. Adiecta eſt poſt rei damnationem pro alimentis populi Rom. ſupplicatio. In metu enim ſumus, ne obſit commeatibus annonarijs medij temporis mora, & perturbatio plebis oriatur. Veniet in manus tuas quid pronunciauerim. Repperies & facti huius me adſeruiſſe iuſtitiam, & apud D. noſtrum Arcadium cauſam publicæ egiſſe concordiæ. Vale.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 5.*

COMMENDATIONEM non deſiderat, qui ad agendas gratias pergit. Et ideò Flauianus filius meus fretus culminis tui beneficijs leuat iſtiuſmodi labore curam parentis. Reſtat vt ſcribam quòd illius coràm gratulatio ſequetur, nihil eſſe ad integrandas fortunas hominum virtutibus tuis prõptuis. Reddideras [a] inclinatum priſtinum ſtatum, & putabaris conſumpſiſſe præſtanda. Nunc adiecta eſt ei honorabilis Euocatio, quam teſtimonij tui iuuit auctoritas. Nouos beneficiorum gradus inuenis, & inconſtantem putas amorem, qui incrementa non accipit. O felicis ingenij benignitatem! Quid Flauiano meo amplius velim, neſcio: cùm tu ſponte præcurrens impudentes [b] nos facias æſtimari, ſi adhuc aliquid optamus. Vale.

[a] Fuld. *inclinato.*

[b] Beſſar. & Fuld. *non facias.*

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 7.*

EVECTIONES impetraſſe me gaudeo, quibus Præturam filij mei virtute qua polles iuuare dignatus es. Reſtat vt cumules, quæ magnifici animi conſuetudine præſtitiſti, & familiares meos in Hiſpanias miſſos ob equorum Curulium coëmptionẽ, tranſcurrere protinus iubeas, quia tempore futuræ Editionis vrgemur. Illud autem de te petere non audeo, ſed tuo relinquo iudicio an effectum deſiderij mei datis ad amicos litteris præcipias adiuuari. Vale.

SYM-

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 7.*

AGENDIS tibi gratijs pro Flauiano filio meo, vſquequaque imparem me ſentio. Et quum ſint verba rebus faciliora, beneficij tui magnitudinem dictis æquare non poſſum. Neque enim mea tantùm gratulatio eſt, quòd cum illo honor amiſſus reuertit in gratiam. Senatus boniq; omnes, hanc inter ſe lætitiam partiuntur. Quocirca arduum eſt, vt vnius ſermo compenſet, quod tantorum affectio contraxit. Dabis igitur veniam pro re pauca dicenti. Maius quiddam eſt honorem reſtituere quàm dediſſe. Illud enim fieri fortuna conſentit, hoc contra ipſam præſtat humanitas. Præmiſerat alia exempla clementiæ receptus cœlo Principum parens, & Flauiano meo multa caſibus detracta reddiderat. Reſeruatus eſt vnus & potiſsimus bonitatis titulus heredi, quem magnitudinis tuæ monitu paternis beneficijs Dominus Honorius adiecit, interpretatus ſcilicet Diuo Principi tempus non animum defuiſſe. Nunc perfecta ſunt à ſucceſſore conſimili interrupta fato opera clementiæ. Faſtigium quoddam leniſsimus & auguſtiſsimus Princeps cœptis genitoris impoſuit; cui ad vicem gratiæ te ac tui ſimiles opto monitores. Nam ſummis imperij moderatoribus pia & decora ſuadentes, inſtrumenta ſunt boni ſæculi. Eſt quidem Rectori noſtro diuini fontis ingenium, & [a] omnium virtutum prompta natura. Sed, vt imagine mihi vti liceat; optimos gubernatores haud mediocriter etiam remigum manus iuuat. Te verò famæ eius amiciciorem cùm fides militiæ, tùm neceſsitudinis affectio reddit. Hinc eſt quòd illi promerendi vndique amoris vias inuenis, & maioribus occupatum mones priuata fata reſpicere. Humani caſus in fugam verſi ſunt, nihilque in Senatu mœſtum reſedit. Alijs tributus, alijs integratus eſt honor. Vni familiæ debetur quicquid ſinguli ſumus. Sed iam ſeruabo epiſtolæ terminos. Vereor enim ne hæc ipſa afferant faſtidium præclaræ verecundiæ tuæ, cùm æquare non poſsint vicem gratiæ. Illa potiùs gaudia te munerentur, quæ meritorum ſecuritas parit. Nolo ex verbis cuiuſquam ſperes tanti beneficij ſolutionem. Præ cæteris noſti, ſolum conſcientiæ bonæ præmium ſatisfacere poſſe magna præſtantibus. Vnum tamen tanquam immoderatus adijcio, vt iugiter in Flauiano meo beneficia tua diligas. Vale.

[a] Beſſar. & Fuld. *& omnium virtutum curſum prompta natura.* Placet: *& ad omnium virtutum curſum p. n.*

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 8.*

INTELLIGO ex mora & cunctatione Reſcripti diuini, aliquid in his, quæ Prætoria filij mei ſupplicatio comprehendit, incongruum vel dubium

bium iudicari. Atque ideò denuò tibi petitionum mearum debeo præſtare rationem. De equis ob natalem Domini noſtri Honorij & inuictiſsimi Principis largiendis, licet hoc anno obſequij iſtius tempus effluxerit, opinor votum meum non potuiſſe reprehendi. [a] Aquæ verò theatralis & holoſericarum veſtium impetratio, etiam alijs ante me plerumque delata eſt: & ideò iuuatur exemplis. [b] Amphitheatricum ſpectaculum quod Editioni filij mei propter capacitatem loci opto concedi; etiam ludicris Quæſtorum [c] præluſionibus non negatum teſtimonio ſunt Reſcripta; neque priuilegio ſolis patère Conſulibus. Sciat à me dudum rei iſtius proceſsiſſe principium: non vt faſtigio Conſulari, quod [d] pro me tui [*] culminis fœlix & olim debitus magiſtratus ornauit, ex hoc aliquid adderetur (neque enim præcipuus honor rerum talium requirit augmenta) ſed ne populus Romanus adpetentior iſtiuſmodi voluptatis, minoris loci vrgeatur anguſtijs. Cæterum quid prærogatiuæ habeat non videò, cùm etiam Cenſuales abſentium Munera illic ſoleant exhibere; quorum mediocritatem volumus æmulari. Hæc eò ſcribo ne videar iniquitatis aut inſolentiæ argui, ſi aliquid denegetur. Sed eminentiſsimæ & ſemper mihi reuerendæ ſublimitati tuæ expendendum relinquo, quid merito exiſtimes conuenire. Temere enim opinio hominum iudicabit ſi iuſta non impetrem, cùm tuæ cenſuræ animus ſoleat magna præſtare. Vale.

[a] Beſſarionis liber deletis nonnullis: *Aqua verò impetratio.*

[b] Beſſar. *amphitheatrum ſpect.* Fuld. *Amphitheatrum ire ſpectaculum.*

[c] Sic primus correxi in veriſimilibus ex Fuldano & Beſſar. Vide libro 2. epiſt. 77.

[d] Modius: *proximè*. Tui culminis auxilium, dicit etiam epiſt. ſeq.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 9.*

CVM ſublimi excellentia tua legationem mihi ampliſsimus Ordo mandauit, quam ſuſcipiendam & neceſsitas impulit patriæ, & tui culminis prouocauit auxilium. Peruectus igitur ad Comitatum Domini & Principis noſtri Honorij, in [a] notitiam magnificentiæ tuæ deferre non diſtuli aduentus mei cauſam. De cenſuræ enim tuæ pendet arbitrio ſpes communis officij. Quæſo igitur vt lectis ampliſsimi Ordinis petitionibus, quarum exempla coniunxi; inter fœlices magnitudinis tuæ actus, ſuper hac quoque parte exſpectationem meam litteris digneris inſtituere. Vale.

[a] Sic noſtri libri. Iureto relinquimus ſuum illud: *in noſcentiam*, eique non viuere hodie Orbilium gratulandum putamus.

C S. C S. *Epiſt. 10.*

ITANE ſublimem animum tuum mei cœpit obliuio, vt tamdiu exſortem colloquij tui me eſſe patiaris? An exiſtimas neglectum familiaris officij æquanimiter à me poſſe tolerari? Quin age vt mos eſt virtutibus tuis, & amiciciam ſcriptorum celebra, ſimulque æſtima, quàm vberior ac promptior litteris tuis à me cura referenda ſit, quæ etiam tacenti iugiter exhibetur. Vale.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 11.*

SÆPE ad te litteras dedi, quas quidem credo ſuppreſſas. Quando enim vir ſeruantiſsimus amicitiæ, multiſque animi bonis præditus, dignationem mihi officij tui denegaſſes? Fuerit hoc eorum, quibus in reddendis paginis fides defuit. Nunc euentus optabilis veterum morum ſequeſtrem ſcriptis meis præſtitit. Igitur diligentia, quam proficiſcentis fidelitas pollicetur, erga te cultum ſalutationis inſtauro. Reſponſa tua facient vt vſum ſtili per verecundiam ſerò repetitum, viciſsitudine prouocatus frequenter exerceam. Vale.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 12.*

CONSVLATVM meum liberalitate continuas, &, vt publicus parens, in futuros etiam magiſtratus Imperialem prouocas largitatem. Quo ergo mihi ore celebrandus es, qui faſtigio honorum iurè conſpicimus, Prætorios quoque inſtruis apparatus? Cogitas enim cæteris ſæculi bonis etiam priuatorum munia debere congruere. Itaque Domino noſtro Honorio diuinæ ſtirpis Auguſto benefaciendi ſemper addis calorem, doceſq; inuictum Principem Senatoriam mediocritatem muneribus incitare. Cui pro me agere gratias ſolus omnium potes, qui tanti beneficij auctor fuiſti. Ego in filij mei Editione teſtabor, cùm Romanam caueam leopardorum curſus impleuerit, cui iuſtior plauſus & læta vocum ſuffragia debeantur. Longiùs pergerem, niſi tuus nobilis pudor par virtutibus cæteris, laudis onera vitaret. Ero igitur verborum modicus, dum ſingulari verecundiæ tuæ obſequor. Sed præcelſa ſublimitas tua teneat definitum, meam gratiam quæ parca ſermonis eſt, in animo redundare. Vale.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 13.*

AD patriam redijſſe me nuncio, necdum compotem ſanitatis. Sed ſi tuus aduentus adriſerit, ſpero in gratiam mecum bonam valetudinem mox eſſe redituram. Vale.

SYMMACHVS STILICHONI. *Epiſt. 14.*

CVM filios noſtros iugali fœdere ſociare vellemus, primam ſuper hoc magnificentiam tuam meditatio noſtra conſuluit, vt cœpti fœlicis auſpicium

Digitized by Google

ſpicium à parente publico ſumeretur. Effectum nuptialibus votis Deus præſtitit. Nunc honor ſportulæ ſuſcipiendæ culmini tuo & more & amore ſoluendus eſt. Quæſumus recipiendo obſequio manum atq; animum benignus admoueas. Hunc enim lætitiæ adhuc apicem feſta noſtra deſiderant; vt is qui nobis auctor ante omnes eſſe dignatus es iungendæ per filios neceſsitudinis, æquè maneas adprobator. Vale.

SYMMACHVS BAVTHONI. *Epiſt. 15.*

NON cadit in te iſta ſuſpicio, vt conſultò amicitiæ negligens fuiſſe credaris. Eſt tibi animus tenax fidei, & vt in recipiendis familiaritatibus circumſpecta cautela, ita in retinendis firma conſtantia. Quapropter nec ante opinatus ſum exemptum me numero cæterorum, quibus principio anni munus Conſulare tribuiſti; & nunc amplius quàm reliquis mihi credo delatum. Nam quòd illis generalis oblatio dedit, nobis ſpecialis cura reſtituit. Qua in re his quoque ſuccenſere non debeo, qui me exſortem prioris honorificentiæ eſſe voluerunt. Neque enim aliter euenire potuiſſet, vt quod fraus aliena ſubtraxerat, bis mererer. Stabit igitur apud animum meum iugis tua gratia, & memoria conſtantis officij nulla obliuione tenuabitur, ſiue error iſtud, ſeu dolus fecerit. Docuiſti omnes, nihil vlterius ad deſtruendas amicicias callidum cogitare, quas vident inſidijs ſuis creſcere. Vale.

SYMMACHVS BAVTHONI. *Epiſt. 16.*

INTER præcipua gaudiorum numero litteras tuas; ſcilicet fraterni animi teſtes, & veræ religionis interpretes: Eas quanto ſæpius ſumo, tanto impenſiùs vberiuſque deſidero. Difficilis eſt enim ſatietas bonarum rerum: & tunc maximè animos iucunda quæque ſollicitant cùm videntur explere. Scribe igitur vt facis ſæpius: nec metuas ne experiaris ingratum quem vides & amoris & ſermonis tui eſſe tam cupidum. Vale.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 17.*

SVM quidem nimis æger animi, & præ tanto luctu obeundis impar officijs. Sed nunquam fortunæ in me tantum licebit, vt honorem tuum victus mœrore diſsimulem. Quinimò litterarijs delinimentis remedia vulneri meo facio. Quæ etſi pro magnitudine doloris inualida ſint; medicinam tamen mihi efficaciſsimam [a] tui ſermonis auxerunt. Quid expectem vides? Operá, ſi videbitur, amicitiæ debitam, ægro animo profuturã. Vale.

[a] Mercerus mauult: *tui ſermonis quærunt*. Ego, *tui ſermonis auxerint: Quid exſpectem vides? Operam*, &c. Nam verbum, *Redde*, in Beſſarionis libro non erat.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 18.*

FAls ò apud me venandi ſtudio gloriaris, cùm tymum facundiæ ſpirent litteræ tuæ. Ne mihi os ſubleueris. alia ocii, alia negocij ſigna ſunt. [a] Hæc res verba.* Solet ruſticus vino anhelus . . . ganeon autem ſequitur grauedo ſuos. Amici Camœnarũ florem ructatis Heliconis. Quas tu nobis indagines leporum, quos natales canum dies, quæ venatica feſta mentiris, [b] ceſſent poſſe me retrahi à voluminum ſtudio in eas artes quas tibi arrogas. Ne primæuus quidem cùm ferret ætas, Amyclæos aut Moloſſos alere curaui. Tantum abeſt, vt hæc annis in ſenectam vergentibus velim, Candidior poſtquam tondenti barba cadebat. Sed fac velle me obire nonnunquam ruſticas voluptates. Cui tandem primorum Senatus tanta vacationis fœlicitas ſuppetit, vt inter patriæ curas reſpiret opere ſylueſtri? Comperiſti haud dudum frumentarias magnæ vrbis querelas. Succeſsit huic olei penuria; & adhuc manet de fruge cauſatio. hinc rerum feſsi viros Curiæ oratum remedia legauimus: & ſpes eſt clementiſsimum diuinumque Principem ſalutari ope conſulturum petitis. Intereà [c] laborantium murmure ſtrepit ciuitas. Tu nunc, amice, venaris, & nimis anxios deliciarum tuarum iactatione ſollicitas. Sed qui fieri poteſt, vt talem tantumque te perſcrutandis cubilibus leporum credam vacare? Vnde ergo eſt quod iiſdem litteris à me poſcis hiſtoriam quibus canum tuorum feſtos ac profeſtos dies prædicas? Diſsimulari ſtudia vera non poſſunt. Nam fateris inuitus inter figmenta ludicra morbum legendi. Non ibo longiùs. Priſcas Gallorum memorias deferri in manus tuas poſtulas. Reuolue Patauini ſcriptoris extrema, quibus res Caij Cæſaris explicantur. aut ſi impar eſt deſiderio tuo Liuius, ſume Ephemeridem C. Cæſaris decerptam bibliotheculæ meæ, vt tibi muneri mitteretur. Hæc te origines, ſitus, pugnas, & quicquid fuit in moribus aut legibus Galliarum docebit. Enitar, ſi fors votum iuuet, etiam Plinij Secundi Germanica bella conquirere. Tantiſper eſto contentus fide operis oblati; & fratrem noſtrum Mineruium ſcriptorum meorum doctiſsimum & benigniſsimum iudicem (cur dicam iudicem, quem malo plauſorem?) fac ſocium lectionis. quanquam hoc à te ſcio nequaquam petendum. Nihil enim bonæ rei inter vos diuidi amor æquus mutuus finit. Vale.

[a] Ingenioſior fuerat hic Merceri lectio, quàm Iuretus æquo animo ferre poſſet. Symmachum igitur maluit inemendatum relinquere, quàm aliena opera reconcinnari. Beſſarionis liber ſic habet: *Hac res verba ſolet ruſticus vino anhelus ructat ganeon autam ſequitur grauedo ſuos amicitiam Camœnarum florem fructati Heliconis.* Fuldanus autem: *Hares verba ſolet ruſticus vino anhelus eſt: ganeon nautam ſequitur grauedos, vos amici camœ-*

camœnarum florem ructatis Heliconis. Ex his quomodo legendum eſſet, non difficulter conieci. Sed quoniam prior Mercerus occupauit, alieno vti nihil moror, ne quis me cenſeat. Sic ergo legit: *Acres herbas olet ruſticus, vinũ anhelus ructat ganeo, nantem ſequitur grauedo. Vos amici* &c.

[b] Neque hoc loco Lectij coniecturam reticere debuit Iuretus: *Cenſen' poſſe me.*

[c] Ita Fuldanus.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 19.*

A PROSPERIS ordiendum eſt, quapropter in prologo, vt ita dixerim, litterarum ſalutem valetudinemq; dico. Dehinc meorum ſubijcio poſtulatum.[a] Flauianus vir inluſtris, commune pignus, diu eluctatus fortunæ aſpera, ſed Diui Principis beneficio in tranquillum reductus, ſoluere ſalarium patris iuſſus eſt, taxatione preciorum grauiter aggerata. Neque cenſus exilis tanto oneri conuenit. Fac igitur, ſi quid in te opis eſt, vt afflictæ domui pia temporum parcat humanitas: alioquin integrata per Indulgentiam bona vel auctiones fœnoris detrahentur. Sequetur, vt ſpes eſt, paterna benefacta iuuenis Auguſtus; ad quem ſicuti ſucceſsio imperij V.C. à.[b] patre peruenit, ita bonitatis imitatio. Vale.

[a] Grutero mea quoque coniectura incidit, legendum: *Flauianus noſtrum commune pignus.* nam libri omnes habent: *Flauianus vir in commune pignus.*

[b] Libri noſtri: *à fratre.*

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 20.*

HILARASTI mihi diem litteris, quæ teſtatæ ſunt vigere apud te noſtræ amicitiæ diligentiam. Multum pectori meo voluptatis illapſum eſt. Et ſanè ſtatueram ſcriptis anteuertere officium tuũ, ſi te Mediolanum veniſſe didiciſsim. Dederam quippe hanc prouinciam germano tuo, cuius amore tibi non ceſſerim, vt aduentum propere nunciaret. Sed colludio quodam moratus indicium, tibi ordiendæ ſalutationis primorem locum præſtitit. Neque moleſtè fero quod apud ſe gratia fratris antiſtat. Interea reſpondendum eſt inquiſitioni, qua ſcire poſtulas quibus actibus vitam colamus. Dum filius meus Græcis litteris initiatur, ego me denuò ſtudiis eius velut æqualis adiunxi. Repueraſcere enim nos pietas iubet, vt litterarum dulcedinem liberis noſtris labor participatus inſinuet. Tuæ res non in germine, ſed fruge ſunt; cuius eloquentiſsimus iuuenis, vt fando comperi, proximis facundiæ calcibus vrget parentem. O te beatum, amice, ſi vincêris! Noſtra adhuc inſtitutio molitur florem creare; nec impari poteſt

Digitized by Google

vnico labor. Itaque inter * metum & diligentiam lentus pignoris noſtri profectus adoleſcit. Planè, vt arbitror, quæſitis ſatisfecimus. Nunc viciſsim rerùm tuarum ordinem cupio cognoſcere. Facilis autem, ſi me dignum putes litteris, commeantium copia eſt, quum tabellariis in aula poſiti fratris vtaris. Vale.

* Libri noſtri: *inter meum metum*. Eſt qui putet: *inter medium metum*. non probo.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 21.*

POST vrbis noſtræ exitiabilem famem, re frumentaria in tranquillum reducta, oram Campaniæ acceſſeram. Commodùm adfuit Martianus intimus veſter, & mihi per vos amicus adportans litteras tuas: quas vbi lætis oculis percurri, aucta eſt apud me celebratorum littorum gratia. Fit enim plerumque vt ex bonis accidentibus honor & voluptas locorum creſcat, & amoris ſigna præferat. Nam nemo flagrantius amicitiam colit quàm qui iraſcitur negligentiæ. Quod ita accipias volo, vt cauſa officij mei ſalua ſit: nullum quippe delictum curæ erga te frigentis agnoſco. Quid quod proximè, teſte fratre communi quem magiſtratus vrbis amplectitur, geminam tibi ſalutem per epiſtolas dixi? Num etiam commeantium fidem debeo? Cogita in longinqua raras aut occultas hominum profectiones, adde perfidiam mandata fruſtrantium. Non accuſabis abſentis, vt ſpero, deſidiam, ſi conſideres & in emittendis paginis alienam requiri occaſionem, & in reddendis alienam fidelitatem. Sed quid his teſtimonijs diligentiam in te meam nitor adſerere? Ipſum noſtrum Martianum credo tibi ſedulò prodidiſſe, quanta memoria & prædicatio tui in ore ac pectore meo vigeat. Iam verò quid de ſcriptis meis vel ſilentio ſentias non requiro. Siquidem minus eſt te frequenter adloqui, quàm de te iugiter loqui. Quid ergo ſcripta poſtulas quibus ſæpe malè creditur? hoc liberius, hoc veri⁹ eſt, quod defertur abſenti. Itaque vt vis gloriare ſtili frequentia: ego officium tuum vinco iudicio. Vale.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 22.*

GEMINVS pariter in manus meas à te ſermo peruenit, dum multijugis officijs amicitiam noſtram pergis excolere. Quo exemplo, licèt omnis adfectio modo non munere cenſeatur, reddo tibi binas litteras: quarum alias frater noſter Euſebius pars pectoris mei, has verò frugis optimæ iuuenis Martyrius exhibebit. Simulque conuenio vt fidem ſolutionis iſtius memineris æmulari, cùm te cœperit frequentium paginarum viciſsim fœnus vrgere. Vale.

SYM-

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 23.*

OBSERVATIO quædam me hucuſque cohibebat, ne litteras primus emitterem. Hunc enim morem quædam inſtitutio vetuſta conſtituit; vt eorum antè recurrat adfatus, quos à proprio lare peregrinatio longa diſterminat. Ago itaque atque habeo vberes gratias præuentus officio, quo te languore diſcuſſo rectius valere cognoui, [a] & ſtylo manum quodammodo eſſe reſeratam. Pro qua re meliores tibi opto proceſſus. Nã etſi ſecundum mores ac natales tuos honorum culmen indeptus es; necdum tamen perfectum præmium debitamq; mercedem tibi fortuna reſtituit. Quæ etſi in te magna contulerit, numquam tuum æquabit meritum. Nunc redeo ad verba ſolemnia, quibus ſalutationis officium de more perſoluens, mutuum munus expoſco. Intelligis enim vicisſitudine ſcribentium animos incitari. Vale.

[a] Sic Iuretus contra omnes libros, qui habent: *& his ad ſcribendum.* vnde faciebam: *& mihi ad ſcrib.* idq; etiam Mercero viſum:

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 24.*

EXTANT in monumentis Salluſtianis Africani litteræ, quas Iugurtha poſt excidium Numantinum ad Micypſam teſtes decoris ſui pertulit. has ego in præſentia fratris noſtri Florentini nomine ad verbum mandandas paginis puto: quia vt ambo in negocijs ſuis pari gloria ſplenduerunt, ita vtriuſq; virtuti idem teſtimonij honor congruit. Et illum quidem Scipio Regi Numidæ volens reddidit: nos inuiti tanto ornamento tibi cedimus. fatendum quippe eſt in gratiam tuam factum, vt hunc abire pateremur. De me ſi quid pro amicitia poſtulas edoceri, erit quæſitorum index, qui rerum mearum arbiter fuit. Tantùm epiſtolæ meæ crede quòd valeam, tuique diligentiam colam, quam mihi de te inuicem fides æmula pollicetur. Vale

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 25.*

DESIDERAVI litteras tuas aduentantibus multis, quos mihi ſermonem tuum præſumpſeram tradituros. Sed vbi expectationem meam ſpes [a] iſta fruſtrata eſt; vltro etiam alloqui ſtudui, vt te exemplo officij ad curam ſimilem prouocarem. Quæſo igitur, ne amicitiæ vigorem lãguere & munia frigere patiaris, quæ impatienter requiro; licet nouerim diligentiam circa me tuam, etiam cum ſcripti abſtinens ſis, fido animo contineri. Vale.

[a] Ita

a Ita omnes libri Iuretus ait, hoc eſſe operarum erratum.ſed quærat ille, cui perſuadeat. Scilicet editione demum abſoluta ſuſpicari cœpit legendum: *ſpes irrita*. adeoque vellet nunc ſuam hanc coniecturam pro Symmachi verbis obtrudi nobis pateremur.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 26.*

AMPLISSIMA redundo lætitia cùm video litterarijs officijs meis honorem parilem non negari; atque ideò exercendi ſtili amore deſtimulor. Neque enim fas eſt torpere ſtudium quod æqua benignitas compenſatione gratiæ muneratur. Plura vellem; ſed verecundiam tuam nimio laudis excurſu non oportet onerari. Vale, & amicitiam, ſicuti facis, in exemplum tuere. Nos etſi elegantia ſermonis impares ſumus; conſtantia religionis pares eſſe nitemur. Iterum Vale.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 27.*

VT deſidem ſcribendi me ſæpè accuſas. Quid doleam magis neſcio. Sermo omiſſus amicitiæ negligentiam videtur arguere, parcus infantiam. Malo tamen ingenio meo conuicium quam moribus facias: quibus, quandiu ipſe mei ſum memor, obiicere tui obliuionē non potes. Caſtigaſti item quòd te fratribus tuis dicenda ſalute conſociem. Sum quidem loquendi pauper, & tenax cartulæ. Sed te mihi dare vitio non oportet quod illos conſtat amplecti. Facit autem lex Curiæ noſtræ, vt maioris apud me numeri antiſtet auctoritas. Quid ſi vos vnà ad menſæ genialitatem vocarem? Nolles eodem cum fratribus thoro accipi? Nec inuideris, ſi vnius epiſtolæ creditor, quæſtum quodammodo de vobis vſuræ triplicis exerceo. Nihil enim mihi à ſingulis pro altero ſoluitur. Aut cur mea officia diuidi poſtulatis, qui ad exprobrandum veſtra coniungitis? Vale.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 28.*

INGENIA humana prompta ad arguendum eſſe omnibus liquet. Sed tu qui inter bona rara numeraris, omitte ſectari per naturam faciliora; & defenſionem longi ſilentij mei ſuſcipe, quæ abundat plurimis iuſtitiæ patrocinijs; a ſi contempleris ad viciniam Rheni, à qua nunc & optimus Princeps, & potiſsimus magiſtratus abeſt, nullum noſtrarum partium intereà loci commeare. Fors fuat, an quis tantum viæ ob rem priuatam mihi ignoratus arripiat. Tibi proficiſcentium Romam maior facultas. Primò, quia in commune imperij caput vndique gentium conuenitur: tum quòd clementiſsimum Principem in hac parte degentem, varia omnium deſideria vel neceſsitates ſequuntur, Et tamen quū tabellarios tibi plures cauſæ offe-

offerant; æquè à ſtylo temperas, nec vlla à nobis expoſtulatione perſtringeris. Facit enim ſecuritas mea, vt diligi me etiam à tacente non ambigam. Ergo amicitiæ noſtræ fiducia non ex literis pendeat. Illarum interualla fors facit. Fides autem mutuæ diligentiæ indignatur linguæ aſſertionem. Adhoc etiam prolixas epiſtolas petis, tanquam facturus periculum, quantum in ſcribendo cana ætate profecerim. Semper quidem ſimilis arentibus riuulis, laxiores ripas refugi, vt inopiam breuitas affectata celaret. Nunc graues quoque anni, ſi quid de pectore meo ſtillabat, ebiberunt. Præterea [b] nihil argumenti ſuppetit ad propaganda quæ ſcribimus. Noſti ocium meum, de quo apud te largiter loqui vtriuſque faſtidium eſt. Magnis negocijs plura verba conueniunt. Nobis idem ſit linguæ modus, qui fortunæ eſt. Mallem, Aborigenum more, dictionem ſalutis alternæ ligno aut corticibus ſcribere. Ægyptus papyri volumina bibliothecis foroque texuerit. Sufficiat aliquando celebrādæ amicitiæ; Si vales, bene eſt. Opto has ipſas, quas tu breues quereris, ſalutationum vices, dum abſumus, inter nos longum manere.

[a] Iureti editionem hic ſecutus ſum, qui ſic in veteri ſuo codice eſſe ait. Beſſar. *ſi contempſeris ad viciniam.* Fuldan. *ſi contempſeris ad vicina.* Vatic. *Cum tu ſis ad vicinitatem rem, à qua nunc & optimus Princeps & potiſſimus magiſtratus abeſt, nullumq; noſtrarum partium adi.*[m] *locum commeare contingat. Fors fiat, an quis tantum iter orbem priuatam mihi ignorante eripiat. Tibi proficiſcentiū Romam maior facultas fuit. Primò quia* &c. Fuld. & Beſſar. non habent hæc: *interea loci.* Reliqua agnoſcunt. *Viciniam*, legi placet ob locum epiſt. 33. huius libri.

[b] Sic Iuretus probabili coniectura reſtituit. Beſſar. *nihil larga mentis.* Fuld. *nihil largementi.* Vatic. *nihil largementis.*

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 29.*

SPERO te, vt fando didici, ad vicinia venturum. Fors fuat, an vera compererim. Ego tamen vel tradendas coram tibi à fratre noſtro Mineruio duas oratiunculas meas, vel mittendas in patriam fidelitati eius ingeſſi. Parcus eſſe in hac epiſtola debeo. Illis enim quæ legenda ſuſcipies, amor auarus explebitur. Commoneo tamen, ne orationis vnius titulo mutetur de me exiſtimatio tua. Nam repudiata cenſura grauat nos principio, ſola argumenti inſpectione. Sed vbi dicta legeris, cum ſententia mea in gratiam reuerteris. Hanc partem quę tempeſtate refecta eſt, totius Ordinis noſtri antetulit auctoritas; ne ſub ſpecioſo nomine fores impotentiæ ambire ſolitis panderentur. Plures vtilitatis & honeſtatis aſſertiones in ipſo corpore orationis inuenies. de vtroque opere iudicium tuum cura noſtra deſiderat. Vale.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 30.*

SILENTII inter nos ſimile ſcis eſſe delictum: atque ideò iniuſtè mihi culpæ datur quod vtrique commune eſt. Et tamen defenſio mihi ſuppetit: quia nec profectiones commeantium noteſcunt; & tu non iiſdem ſedibus immoraris: dum aut Treuiros ciuica religione, aut quinque Prouincias ocij voluptate commutas. Mihi eſt Romæ iugis ſtatio; & maior nunc cauſa reſidendi, ex quo me viri excelſi germani tui præſentis & cura retinet, & iuuat gloria. Vna igitur via ſociare ſcripta potuiſti, quæ frater & fratri æquandus acciperent: Quòd à te gaudeo vel ſerò curatum. Nec tamen cùm à litteris temperares, vllam deceſsionem diligentiæ in me tuæ factam putaui. Tanta eſt enim ſecuritas veræ amicitiæ, vt de ſua fide æſtimationem mutui amoris aſſumat. Plura in hunc modum dicere piget. Quare tranſeo ad eam ſermonis tui partem quæ orationun mearum deſiderium videtur attingere. Ais in manus tuas ſcripta noſtra veniſſe fratre noſtro Mineruio proditore, qui friuolis meis litterata potius curioſitate, quàm iuſta delectatione non abſtinet. Si tibi tantum ocij eſt vt ad faſtidium detergendum nonnulla etiam * inſulſa conquiras: quicquid ſtilo elaborauimus, exhibebo ſecurus veniæ quam mihi ſpondet animi tui caritas. Pœnè præterij quod loco principe accuſare debueram. Itáne epiſtolarum noſtrarum ſimplex vſus interijt, vt paginis tuis lenocinia æui præſentis anteferas? Redeamus quin ergo ad infucatos nominum titulos; & cùm dicitur, aut redditur ſalus, nihil ipſis vocabulis noſtris honoratius ac blandius eſſe ducamus. Exemplo certè tibi ſit epiſtola mea: quam ſi æmulari ſpreueris; & arrogantiæ notatus videbor, & cæteris aggregatus quorum magnus ſuſpectus in verbis eſt, nullus cultus in ſenſibus. Vale.

* Beſſar. & Fuld. *Salſa*.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 31.*

MEDIOLANVM te idem qui me Conſul acciuerat. Speraui quòd nos in vnum votiua cauſa conduceret. Sed vbi per valetudinem defuiſti, ægerrimè expectati gaudij diſpendium tuli. Nunc peractis ſupra omnium magnanimitatem Conſularibus feſtis, Romam reuertor; quo ſe ampliſsimus magiſtratus venturum protinus genere adſtipulante promiſit. Quàm vellem, ſi etiam in ſolidum redit ſanitas, compenſares aduentu veniam ſuperiorem? atq; vna via & Senatui deferres officium voluntariũ, & Conſuli debitum ſolueres. * Sed vnde mihi optare tantum, cùm fruſtrà fuerit ſperaſſe leuiora? Quandiu venatui togam præferes? Vale.

* Sic ex Beſſarionis libro reſtitui, cùm anteà legeretur: *ſed vnum mihi*.

Lecti-

Digitized by Google

Lectius prætulit Gruteri & Merceri coniecturam: *ſed vanum mihi optare*. Eamque Iuretus poſtea ſic probauit vt inuitis libris omnibus in contextū reciperet, tacitis tamen, vt ſolet, eorum, qui inuenerant, nominibus. Non ſemel apud Apuleium alioſque ſcriptores, *vnum*, & *vnde*, inter ſe commutata comperi in libris veteribus: vt lib. 1. Florid. *vnum roſtro transfodiat, vnum vnguibus inuncet*, pro *vnde*. Et 7. de Aſ. *Vnum prælectum grandem hircum*. Sed ne quis ipſum loquendi genus putet inſolentius, ſic quoq; loquitur Tertullian. de carne Chriſti cap. 12. *Vnde illi ſcire, quod interdum ſibi ſit neceſſarium, ex naturali neceſſitate*. &c. Et Arnobius lib. 4. *Vnde nobis eſt ſcire, an ſit vnus aliquis, qui ſuccedat pro omnibus?* Rurſum Tertul. de Anima cap. 19. *Vnde infanti recens nato iudicium nouitatis & moris, ſi non ſapit? vnde illi & offendi & demulceri, ſi non intelligit?* Propert. lib. 2. Eleg. 7. *Vnde mihi patriis natos præbere triumphis?* Quæ loca ſi in Sidonio aut Caſsiodoro legerentur, ſat ſcio ne Iuretum quidem ea fuiſſe præteriturum.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 32.*

CRESCERE inter nos cottidie amoris debitum volo. Sed epiſtolis tuis nihil opto debere, quæ mihi plerùmque exprobrantur vt deſidi. Ergo geminis litteris tuis non ſimul mihi redditis, pari numero, ſed coniuncta emiſsione reſpondeo. Valemus, quantum ætas admittit decliuis in ſenium. Rarò nobis ager viſitur, ſed multo rarior eſt vſus legendi. Tibi & ruſticari & erudiri plurimùm licet. Inde eſt quòd nos frequenter alloqueris: quia omne tempus vt quæratur ingenio, ocio vendicatur. Sed fiduciæ tuæ audacia noſtra non ceſſerit. Haurias licèt monumenta priſcorum, & ipſe paginis ediſcenda cōmittas; [a] ſollicitabo te arētib[a] verbis ſcriptis tuis, quæ amore & iudicio me legere neceſſe eſt, vt compenſem illorum damna quæ negligo. Vale.

[a] Sic prius ediderat Iuretus, ita q; libri noſtri habent. Lectius verba nonnulla deeſſe putat. ſed fallitur. plana enim erunt omnia, ſi nulla pœne mutatione mecum legas: *Solicitabo tamen arentibus verbis ſcripta iſtius, quem amore* &c. Vatican. *quam amore*. Lib. 9. epiſt. 83. *nihil antiquius erit, quàm ſe legere*. ſimilem emendationem vid. lib. 3. epiſt. 16.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 33.*

DELECTARIS epiſtolis meis. Credo. Hinc eſt quòd eas & ſæpè & ardenter efflagitas. Sed non ſtatim mereor deſidis notam, ſi nequeo tui amoris in me auaritiæ ſatisfacere. An interlabi amicitiæ memoriam per ſilentium putas? Caue talia de [a] animis opinari quorum æterna iudicia

Digitized by Google

ſunt. Habet enim plurimum ponderis fides, & alligata voluntario ſacro, ſtili admonitione non indiget. Hæc à me tibi non ſemel ſcripta ſunt. Nec tamen deſeris inueteratam querelam. Quid ſi præſtas longum tacere? Non vides oracula olim locuta deſijſſe, nec vllas in antro Cumano litteras legi, nec Dodonam loqui frondibus, nec de ſpiraculis Delphicis vllum carmen audiri? Patere igitur vt homullus Promethei manu fictus mandare ceſſem papyro, quæ dudum in vatum folijs non leguntur. Nolo tamen denunciatum tibi à me ſilentium ſuſpiceris. Tenebo in ſcribendo tantam menſuram temporis, quantum inter nos locis abſumus. Tu quoq; impatientiam vince ratione, quæ non ſinit vt tibi cotidie litteræ meæ in vicinia Rheni poſito à noſtro Albula deferantur. Vale.

[a] Fuld. *amico*. Lectius: *amicis*.

SYMMACHVS PROTADIO. *Epiſt. 34.*

MAGNI ſunt quidem fructus quos de litteris tuis capio. Sed fiunt vberiores, dum per communium fratrum manus tranſeunt. Singuli enim ſcriptis tuis de ſuo aliquid adponunt. Tibi igitur acceptum fero quicquid ex omnium ore conquiro. Sed rurſus expende quanto labore reſpondeam tot ingeniorum ſublimium varietati. Nam pares eſtis, nec tamen ſimiles. Ergo non minorem mihi rependendo afferunt difficultatem, quàm accepta dulcedinem. Hanc omnibus humanis gaudijs legē natura dixit, vt curæ voluptatem ſequantur.[a] Natæ ſoboles primò parentes hilarant, mox pij metus breuē gratiam fugant. Honor in exordijs lætus eſt, dehinc animos laborum æſtus ingreditur. Longùm fiat ſi pergam ſimilia contexere.[b] Etiam ea mihi aduertēdum eſt quæ fas ſit de tanto viro dicere. Temerè iuraſti. Mandari enim perituræ chartæ epiſtolas quereris, & alligaſti ſacramento enorme iudicium. Itàne me ludos facis, vt quæ apud te incurioſius loquor,[c] in ſtili caudices aut tiliæ pugillares cenſeas transferenda, ne facilis ſenectus papyri ſcripta corrumpat? Et Martiorum quidem vatum diuinatio caducis corticibus inculcata eſt. Monitus Cumanos lintea texta ſumpſerunt: Tu etiam ſericis voluminibus Achemenio more infundi litteras meas præcipis. Magna ſunt au ctoritatis tuæ pondera, nec poſſum gratioſum putare quod tu iuratus allegas: ſed dum me rurſus inſpicio, labaſcit fides, & refragatur teſtimonio conſcientia. Ita quod credibile perſona Iudicis facit, diffidentia reſpuit audientis. Igitur ſolus ambigua ſubmouebis, ſi amorem tuum poſthac parcius loqui de laudibus meis iuſſeris. Vale.

[a] Indicaueram in veriſimilium libris legendum, quomodo eſt in Beſſar. & Fuld. *Nata ſubolis primus parentes dies hilarat.*

[b] Sic

[b] Sic reſtitui auctoritate Beſſar. Lucretius: *Aeternas quoniam pœnas in morte timendum eſt.* Vide quæ dixi veriſimil. lib.3. cap.3.

[c] Ita Fuldanus. neque aliter Iuretus ediderat: quamquam poſtea perſuadere nobis tentauit operarum hoc erratum eſſe, cùm (vt affirmat) ſcribere debuiſſent: *In tiliæ candicas, aut eboreos pugillares.* Sed quis credat, operas tam luſcitioſas fuiſſe, vt hæc ab illis tam diſcrepantia, niſi hic priùs præſcripſiſſet Iuretus, impreſſuri fuerint? Adeone tandem blenni omnes & inſubidi Iureto videmur?

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 35.*

OBrepſiſti verecundiæ meæ vt prior ſcriberes: vadatum me tibi hoc munere velim credas. Sed non fero, vt ædes quodammodo amicitiæ noſtræ nouus ſalutator adiſſe videaris. Iamdudùm virtutes tuas pares fraternis in pectoris mei poſſeſsionem recepi. Creuiſti etiam pro parte legitima paternæ in me familiaritatis [a] ſucceſsionem, licèt ſingulis vobis ſoliditas mei amoris acceſſerit: quia bona animi etſi ſpargi in plures putantur, vnicuique tamen plena & indiuiſa proficiunt. Præterea cùm palatinæ eloquentiæ militares, porrexi amicitiæ tuæ dexteram. Quare tot tantiſque pignoribus annexi, non æſtimemus de epiſtolari tyrocinio charitatis ætatem. Nam vt animus celerior eſt litteris; ita prius fuit amare quàm ſcribere. Vale.

[a] Sic Iuretus edidit, à Mercero, quod diſsimulat, admonitus. In omnibus enim libris eſt, *ſucceſſione.*

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 36.*

POſtquam te Mediolanum veniſſe aſſeueratio commeantium palàm fecit; ſperaui de proximo litteras tuas: ſed vbi eluſa eſt expectatio mea, nec ſucceſsit vllum ſpei precium; præſumptum de te officium operi meo vendicaui. Auxit præterea ſcribendi cauſam vir Spectabilis frater meus Baſſus, qui pauliſper auulſus à nobis, tranſponi à me in pectus tuum debuit. Adieci alteram paginam reddendam germano tuo, cùm tibi fors in patriam reditum ſecundauerit. Aſperſerat nos ille iamdudum facundiæ ſuæ floribus, & ſibi Galliarum priſca monumenta iuuando ocio exſcribenda mandauerat. Optatò accidit, vt ei per te vtrumque reddatur, honor epiſtolæ meæ, & expetitæ fructus hiſtoriæ. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 37.*

PAVLVS amicus meus iamdiu ærario ſacro militat, ſed non pro gradu militiæ ſpectandus tibi. Nam probitate morum ſuorum mediocritatem vincit officij. Nec deſpexeris hominem, ſi numerum eius ſtipendio-

rum examines. Tardiores habet proceſſus verecundia, quæ facit vt intra merita ſui honoris hæreat. Nec tamen pœnitet longum ſtetiſſe. tuo enim iudicio reſeruatus eſt, ſub quo emergere maximum moræ precium. Cùm igitur illi vitæ integritas, militiæ ætas ſuffragium ferat: dignum eſt vt ad debitos fructus me precatore, te auctore perueniat. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 38.*

GAVDENTIVS amicus meus in gremium patrocinij tui confugit, vir omnibus rebus amari dignus. genus ei ſenatorium eſt, mens & modeſtia origine ſua ac ſtirpe nobilior. Si fuco gratiæ infectum teſtimonium meum non putas, ſuſcipe diligendum. longa obſequiorum eius inſpectio faciet, vt me iudices minora dixiſſe. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 39.*

AMA Flauianum dominum & filium meum, quantum me velle interpretaris: & ſi fieri poteſt, certamen mecum de amore eius ingredere. Gaudebo ſi viceris. Sed hoc mihi tunc probetur, quum & ipſe te colere ſupra menſuram diligentiæ meæ cœperit. Nam ſi amicitia de mutuis conſtat officijs; facile erit vt ex illius animo tuum metiar. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 40.*

SI conſideres quanta ſit innocentium raritas, amabis Deſiderium filium meum, in paucorum electione numerandum. De quo non falli iudicium meum ſtatues, cùm in examen tuum venerit. Interim quæſo, vt illi per me amiciciæ tuæ ſacrarium recludatur, & præſtes aurem benignam cauſarum ſuarū iuſta narranti. Si quid in eum benè conſulueris; abſoluetur fides mea, quæ apud illum ſpem beneficentiæ tuæ [a] in ſe recepit. Vale.

[a] Fuldanus & Vatican. *beneficentia tua fideliter perſoluit.*

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 41.*

IN abſoluendo Ruſtico noſtro votum tibi detuli, opem filius meus Cæcilianus exhibuit. non eſt igitur meæ verecundiæ rapere gratiam laboris alieni. Ambo ipſi acceptum feramus, quod agi cura tua præcepit, exſequi mea valetudo non potuit. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 42.*

SCIO quid de me ſentias: ſed certus iudicij tui nunc recuſo laudari. Æmulare certè quòd te tacitus admiror, quia plus habet ponderis tecta veneratio. Relinquamus verborum blanditias nouis inter ſe amicis. Illos iuuent alterna præconia vſque ad fidem fœderis. Noſtra raritas adyto pectorum recondatur, Ipſa habitatio cordis in operto eſt. Inde me tuæ

curæ

Digitized by Google

cura reſpiciat. Sed non eſt meum formam ſcribendis epiſtolis dare. Illud tantùm cogites volo: cùm ſis ad prædicandũ liberaliſsimus, parùm mihi videri poſſe quòd à te laudor, niſi ampliùs obliger. Præterea ſcire poſtulo, cur ſeruata in præmiſsis nominibus noſtris vetuſtas defuerit litterarum contextioni. Iuuet alios titulo Sublimitatis attolli. Ego magnificentiæ appellationem recuſo: niſi fortè me improbum putas, quod honori tuo eadem delenimenta non defero: Amor fictus in illa verba ſummittitur. Amicitiæ cultus ingenuus eſt. Alba velamina, non ſegmentati amictus fidem veſtiant. Quò mihi altus reuerentiæ gradus? Amari à fratre malo quàm ſuſpici. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 43.*

EVSEBIVS familiariſsimus meus, idem vetus miles priuati ærarij diu morbo obſtante obſequio tuo defuit. Orandus es mihi, ne inter reſides annotetur. ſed impetratio veniæ non manebit, niſi illi aliquid beneficij propitiatus adieceris. Quæſo igitur flagitandis per Hetruriam publicis debitis ſollicitudinem nauare iubeatur: vt longæ abſentiæ culpam commendatione aliqua laboris amoueat. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 44.*

SEMPER quidem mihi ſalutatio à te profecta gaudium creat; ſed ea præcipuè, quæ familiaribus apportanda committitur. Adijcit enim ſcriptis digna quæſitu, & de te tradit auditui ſi quid defuit lectioni. Velut nunc Sebaſtius veſter poſt epiſtolam tuam redditam [a] quamdam mihi ſatin' ex voto ageres, ſciſcitanti, imaginem præſentiæ tuæ exhibuit. Idem nunc de ocio meo quæ velis noſſe narrabit. nam me in filijs Laurentibus [b] continuatus eſt rurali quieti inhærentem. Quid enim magis affectandum eſt mihi collapſam valetudinem nonnunquam ſarcienti, turbas ſæpè declinanti, litterarum innocentiam ſemper diligenti? Vale.

[a] Sic ex coniectura edendum curaui. Iuretus & Lectius edidere: *tam, quam mihi ſatin ex voto ageres ſciſcitanti.* Beſſar. *quam tam mihi.* Fuldanus: *quantum mihi.* Sic lib. 1. epiſt. 84. *quoties tua ſumo colloquia, quadam mihi ante oculos præſentia tua imago verſatur.*

[b] Sic legendum hic eſſe ex coniectura Franciſci Modij, quam ſibi Lectius adſciſcere maluit, innuì ad epiſt. 53. lib. 1.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 45.*

FIDVCIA mihi ſtili atque ingenij nulla eſt. Sed tua benignitas auſus meos prouocat. Miſi igitur ad eruditionem tuam duas oratiunculas noſtras: quarum vna ad Polybij filium pertinens ex recenti negotio nata eſt: altera dudũ, cùm res in Curia agitaretur, à me parata, nunc opere largiore aucta proceſsit. huic argumentũ eſt repudiata cenſura, quam tunc totius

Digitized by Google

totius Senatus fugauit auctoritas. Nolo mireris grauiſsimum Ordinem magiſterium reſpuiſſe. In oratione noſtra non leues cauſas euitatæ huius poteſtatis inuenies. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 46.*

SPECTATÆ frugis viros apud te debeo commendare: quia præcipuum munus eſt, vt tuis amicitijs inſerantur. Suſcipe igitur quæſo te, ortu & moribus facilè ſummates, eoſque in primore congreſſu penetrali familiaritate dignare. Legationem illis Campanorũ Prouincialium commune mandauit. [a] Habent oranda iuſtitia negotium, perſonas mea cura commendat. Aduertis duas eſſe cauſas exercendæ in eos benignitatis, pro quibus publicè æquitas petitionum, priuatim [b] non gratioſus laudator interuenit. Vale.

[a] Ita Iuretus priùs ediderat, libris noſtris congruenter. Sed quomodo corrigendum ſit, nihil mihi, quod placeat ſatis, in mentem venire poteſt. *Orata*, quidem ſolet alias dicere Symmachus, vt lib. 2. epiſt. 10. *Quæſo, vt eius orata promoueas.* Et Terent. Hecyr. *Ne orata noſtra nequeat celare.* Lectius conijcit: *Habundat iuſtitia negotium.* Haud ſcio an huc faciat illud lib. 1. epiſt. 64. *Habes ordinem rei.* Conſideret lector intelligens.

[b] Alibi contrarium ſolet dicere, vt lib. 2. epiſt. 80. *vt eum pectori tuo non aſpernandus precator inſinuem.* An dixit, *non gratioſus laudator*, tamquam qui non ob gratiam, ſed ob meritum & dignitatem laudet? pro quo Cicero, *minimè ambitioſum* diceret.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 47.*

VIDI Romæ Protadium filium noſtrum, cuius commendationi nihil ex familiæ veſtræ ornamentis præter litteras tuas defuit. Quas cùm deſideraſſem; citeriore Gallia imperatum ſibi à ſocero iter te procul agente reſpondit. Excuſationem iuuenis non libenter accepi; cætera morum probaui. Satis eſt hoc auribus patris, cui nolo in me gratioſum videri teſtimonium breuis experimenti. Simul vereor ne quid amori tuo in filium derogem; quem non decet iuuari apud te per ſuffragium conciliationis alienæ. Vale.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 48.*

LITTERAS nonnullis humanitate præſtamus. Has autem domino & fratri meo Baſſo, qui ſororis fortunas tuetur, iuſto amore detulimus, Petitio ab æquitate non diſcrepat; quin potius iuris auxilijs munitur. Nam rebellem ſeruum ſibi poſcit adduci, ad cuius inueſtigationẽ nec præcepti cœle-

cæleſtis auctoritas, nec Africani Comitis vigor potuit peruenire. Siquidem facinoris audacis conſcius imminentẽ pœnam latebrarum vitauit effugio. Cùm igitur ſuper eius facto atq; nequitia ad te vir Laudabilis Africæ Comes ſcriptum publicum dediſſe dicatur; erit iuſtitiæ & benignitatis tuæ [a] in noſtrum fauorem diuinum prouocare iudicium, ne vlterius innocens domus commentis ferialibus vilis mancipij terreatur. Vale.

[a] Sic Iuretus, qui priùs ediderat: *in fauorem cum eo diuinum prouocare iudicium*. Beſſar. *in fauorem diuinum prouocare iud.* Fuld. *in fauorem CN. diuinum prouocare iudicium*. Vereor, ne error ſit notarum, ſcribique debuerit: *in fauorem* C F. hoc eſt, clariſsimæ Feminæ, quomodo & infra epiſt. 68. huius libri ſcriptum eſt.

SYMMACHVS MINERVIO. *Epiſt. 49.*

ET quum Mediolani degerem cultum circa te ſalutationis exercui; & nunc remenſo itinere operam ſedulam litterario muneri non negaui. Expectas credo vt gratiam repetam ſcriptionis. Illam planè non mea efflagitatio, ſed tua affectio pollicetur. Exigant ſtili vicem qui animi non merentur. Vale.

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt. 50.*

DIv ſuper aduentu fratris poſtulatum à me indicium diſtuliſti; credo vt nos ſalutationis honorificentia præueniret. Agnoſco religioſa colludia, nec tamen credo, & vltrò in certamen ſcriptorum familiarium ſolus duos aduoco. Ocium tibi, inquies, hanc officiorum fiduciam præſtat. Quid quod te magis Quæſturæ honos, & condendarum ſanctionum vſus excoluit? Cum illo autem mihi priuatæ vitæ conditio communis eſt. Atq; vtinam boni Principis circumſpectio, ipſius quoq; operam ſibi vendicet. [a] Fiet vt ambo deuotione placeatis, ſi circa me litteris ambo certetis. Vale.

[a] Fuldan. & Beſſar. *Ferendum, ambo deuotione placeatis, ſi circa me litteris ambo ceſſetis.* quaſi dicat: ſi literas à vobis habere nequeo, ſufficiet mihi, quod me diligitis.

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt. 51.*

OMNIA te facere ad ſalutem Flauiani, viri ornatiſsimi, pignoris mei, rebus experior. Hinc mihi ſpes oritur, atque animus aſſurgit, poſſe eius cætera incommoda remedio ſanari. Adeptus enim Diui Principis lenitate quæ magna ſunt; vno adhuc, vt ita dixerim, infortunij nodo ſtrangulatur; quòd homo tenuis, & nunc labe patrimonij grauiter exhauſtus,

paterni ſolarij æſtimationem iubetur exſoluere. Ergo per te ac tui ſimiles amoliri oportet imminentem ruinam. Nec res impetratione difficilis eſt. Nam quod plerisque ſua inuidia laborantibus Imperialis remiſit humanitas; id patris nomine poſtulatum, multò æquior venia relaxabit. Proficiet iſta conceſsio etiam temporum gloriæ, ſi quod beneficijs Principis deerat, pius ſucceſſor adiecerit. Vale.

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt.52.*

VERBIS nequeo complecti quot gaudia mihi pariter dies vnus inuexerit. Agnoſcis credo cauſam, cuius auctor fuiſti. Nam geminas fratrum communium litteras in cumulum extulit tertius honor ſcriptorum tuorum. Itaque vt rerum bonarum difficilis eſt electio, pauliſper hæſi, cùm primam paginam recenſerem; tantum apud me erat deſiderium ſingularum. Mox omnes arguto legendi tranſitu percurri, ne inſpectionem reſidentis morarer. Nec ſemel legiſſe ſuffecit: vt ſi quid auiditas prima perſtrinxerat, inculcaret iteratio. Erat in verbis vniuſcuiuſque varius elocutionum lepos, quo ſolo litteræ diſcrepabant. Nam omnes mens vna dictauerat. Poſſem bona fide adijcere maiora. Sed tuæ aures licèt fratrum laudibus gaudeant, communionē tamen glorioſi teſtimonij per verecundiam non ferunt. Reſtat vt tibi reditum meum ſub quadam Curiæ inuitatione poſcenti, pauca reſpondeam. Ad Idus Nouembres, modò euentus adiuuet deſtinata, recurrere ad conſpectum veſtrum paramus. Si promiſsi dies ſerus videtur, legationem Senatus per me nolo differri: quæ dudum viris illuſtribus credita & inſtructa mandatis, neque perſonarum, neq; petionum requirit adiectionem. Decet igitur ſtare diſpoſitis: nec fas eſt exemplo proximæ diſſenſionis per nouos tractatus confirmata ſubuerti. Hæc ante me, vt ſcribis, etiam ipſe vidiſti. quo magis placitis inhærendum eſt, quæ mihi commendat auctoritas tua, & tibi noſter aſſenſus. Vale.

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt.53.*

IN eum militiæ gradum labore veniſti, vt Benedicti amici mei fortunam debeas adiuuare, quem nulli obnoxium crimini fortunæ iniquitas loco depulit, & honore priuauit. Huic ad promerendum fauorem tuum non ſolùm ipſius probitas, ſed etiam commendatio mea aditum debet aperire. Credo enim tanti apud te litteras meas eſſe momenti, vt effectum ſperare fas fuerit, etiamſi ardua poſtularem. Quod ideò commemorandum putaui, vt intelligas quid de animo tuo atque amicitia ſentiamus, vel quantum prodeſſe huic debeat vel adeſſe iuſtitia. Vale.

SYMMA-

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt. 54.*

PVRGAS quòd adhuc vſque ſiluiſti. Communis hæc culpa eſt. Nam me quoq; à litterali commercio diu infirma valetudo reuocauit. Inhorruiſſe te puto, poſtquam de me cognitu amara legiſti. Redi in habitum animi lætiorem. Deo quippe auctore ſanitatem refoui. Facilis igitur litterariæ ceſſationis vtrique venia ſit. Ambo nobis inuicem remittamus quod ambo deliquimus. Sed quid mihi inſuſurras Africanæ tenues commeatus? Abſit vt præſens annus imitetur fortunam ſuperiorum. Intercludet, vt ſpero, prouidentia triſtes caſuum vias, ſacris auribus edocendis, & caſtigatione Iudicum quos alimentaria ſpectat inuectio. Nec ſpem dies obſtruit. Nam mare adhuc iuſtis curſibus patet, & nondum in hyemem præcipitat autumnus. Placet tamen inter hæc quòd inæſtuas, & pio metu anteuertis neceſſitatem. Remunerabitur curam melior euentus; & laudis tuæ fructus efficiet, vt tibi ſit dulce poſtea timuiſſe. Vale.

SYMMACHVS FLORENTINO. *Epiſt. 55.*

ACTAM [a] mihi à te ſalutem pari honore compenſo. Vellem vtrique noſtrum ſæpè alternandi ſtili vſus veniret. Sed quia hoc longinqua non ſinunt cadere pro voto communi, patientiæ ratio ſatisfaciat. Debet certè prompta eſſe inter nos moræ mutuæ venia. Non eadem tamen facilitate purgabis, quod filij noſtri Mineruij nuptias aliorum potiùs relatu, quàm litteris tuis comperi. An veritus es ne à te [b] nummiſma auro cuſum deſiderarem? Potuit iacturam ſportulæ tacere verecundia mea. Negationem gaudij amor neſcit ignoſcere. Et tamen vt ſum placido in meos animo ſpondeo tibi remiſſionem huius offenſionis, cùm de nepote ſuſcepto anteueneris ſcripto nunciorum celeritatem. Vale.

[a] Fuldanus: *Adcitam.* vnde conijciebat Modius: *Adiectam.* Lectius: *Dictam.* In manuſcriptis libris non rarò prima primi verbi litera deſiderari ſolet.

[b] Beſſar. & Fuldan. *norma auro cuſum.* Puto aliquid latere.

[c] Induli hoc loco coniecturæ. nam Beſſar. habebat: *Et tamen vt ſub placito in meos animo.* Vulgò: *Et tamen tum ſub placito.*

EXPLICIT AD FLORENTINVM: INCIPIT IN COMMVNE FRATRIBVS MINERVIO, PROTADIO ET FLORENTINO.

Epiſt. 56.

ET veſtra concordia & mea per hos dies imbecillitas facit vt vos vnius paginę ſalutatione coniungā. Erit hoc aut probabile pro conſortio veſtri amoris, aut ignoſcendum pro ſtatu temporis. Æſtimabitis autem

virium noſtrarum fatigationem, cùm vos in ſubſcriptione iſtius epiſtolæ precaria manus mouerit. Adhoc filij noſtri Nemeſij pia ad larem patremque properatio, magis conteſtationem de me ſolemnis officij quàm ſatiſfactionem deſiderauit. Res poſtulat, vt, ſalute præfata, florentiſsimæ indoli eius teſtimonium feram. Sed vereor ne oſtentare operam meam videar; quæ plus iuueni bonarum artium contuliſſet, niſi fraternus caſus fregiſſet [a] curſum duorum. Hoc tamen ſynceriſsima fide dixerim; minutam quidem de altero parentis eius fœlicitatem; ſed poſſe iſtum ſuorum gaudio pro vtroque ſufficere. Valete.

[a] Ita Beſſarion. & Vatican. *Duorum*, ſcilicet, fratrum. Fuldan. *curſum tuorum*. Iuretus edidit: *curſum ſtudiorum*. Fuit enim Nemeſius Symmachi diſcipulus, quaſi Craſsi illius Tullius.

SYMMACHVS MINERVIO, PROTADIO, FLORENTINO.
Epiſt. 57.

RELEGITE viam diſsimulati hactenus moris, me officiorum familiarium præſule, qui prior rupi commune delictum. Nec pro numero veſtro epiſtolas peto, quamuis hanc viciſsitudinem ſingulorum amor mihi debeat. Magnæ indulgentiæ res eſt, vt fœnus quod vobis ſolus exhibeo, alterna remuneratione ſoluatis. Valete.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 58.*

ANNVOS gaudij fructus ex litteris tuis capio. Hunc reditum mihi, has opes pendit Hiſpania. Itaque vbi propulſa hyeme pateſcunt nauium viæ, paginas tuas commendo ventis; quas iſte annus frequentes quidem, ſeras tamen reddidit. Nam decedebat autumnus cùm homines tui Tyberina tetigerunt. Hinc factum eſt, vt hærerent apud nos defectu nauigationis. Suadeo igitur eorum moras pro tua iuſtitia boni conſulas. Quamuis prius nomine meo venia poſcéda ſit, quòd de Curulibus equis quatuor, datum mihi à te ius electionis omiſerim. Velim credas hanc abſtinentiam non fuiſſe faſtidij. Sed quia nullum eorum iugo alacrem, vel dorſo mitem probaui, optio meritis non excitata [b] ceſſauit frænata. Opportunum videtur diligentiam tuam precibus ambire, vt in prætoriam filij mei functionem viſu & curſu nobiles præparentur. Gemina antehac Editionis claritudine in os hominum venimus. Satisfaciendum videtur expectationi quæ creuit exemplis. Quare amori tuo laudis noſtræ commendo cauſam, quæ pauliſper cenſuram vitæ tuæ, grauitatemq; animi ad populares aures debet inflectere. domo precium apportabitur tuo arbitratu nobilium quadrigarum dominis inferendum. Solam de amicicia tua ele-

ctionis

ctionis curam requiro. [c] Factu facilè eſt, cùm ſit diues equini pecoris Hiſpania, & magnus gregum numerus copiam præſtet examini. Vale.

[a] Fuldan. *Eupraxio*. idque probat Modius. Euſtaſius enim Gallus fuit, vt ex Ammiano videre eſt; at hic Hiſpanus, vt apparet ex his epiſtolis.

[b] Sic eſt in omnibus libris. Solus Vaticanus: *ceſſat fenitu. Oportunum ergò* videtur. Placet Iureti coniectura: *ceſſit. E renata oportunum videtur.*

[c] Beſſar. & Fuld. *factu facilem, cùm*. vt cohereant cum ſuperioribus.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 59.*

SVM quidem ſermonis tui nimius flagitator. [a] Silentij interualla non arguo; ſed ſuſpicor aliquid amicitiæ noſtræ ex alloquij raritate decedere: qui ſciam in pectoribus ſedem eſſe religionis, leuamen deſiderij ex ore proficiſci. Priores igitur litteræ meæ magis deſiderium ſermonis tui quàm caſtigationem taciturnitatis habuerunt: & ideò elaborandum tibi non eſt, vt mihi amoris tui fidem facias: nam tui animi de meo ſumo iudicium. Siquidem nullus verior æſtimator eſt alieni amoris, quàm qui de ſuo ſumit exemplum. His ita poſitis, quia in re aperta piget eſſe prolixum, deſignatum tibi ad vrbanam Præturam filium meum nuncio. Intelligis quid ſibi hoc indicium velit. Quadrigarum Curulium nobilitas præparanda. Nos precium proxima ab hinc æſtate mittemus. ſed iam neceſsitatem præcurrat electio: multum enim valet eiuſmodi in rebus longior diligentia. Quapropter accingere, vt Quæſtoriam quondam filij mei magnificentiam cui per te illuſtris fama quæſita, ſecundus eiuſdem ſuperet magiſtratus. Verus quippe & maximus laudis profectus eſt, quoties ſequentibus priora vincuntur. Vale.

[a] Fuldan. & Beſſar. *ſed ſilentij*. Vatican. *Et ſilentij*.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 60.*

PRÆTVRAM filij mei, ſi fors dictum iuuet, proximus annus expectat. Equorum mihi Curulium paranda nobilitas eſt: vt expectationi populi Romani mea pecunia, tua cura reſpondeat. hoc me crebris litteris poſtulaſſe meminiſti. Nunc mihi admonitionis verba non repetitionis adhibenda ſunt: & tamen cùm voluntas in nos tua ambitum non requirat; in tantum me votiua ſollicitant, vt anxias auribus tuis tanquam nouus petitor ingeram preces. Vincenda eſt enim mihi fama exemplorum, quæ poſt Conſularem munificentiam domus noſtræ, & filij mei Quæſtoriam functionem, nihil de nobis mediocre promittit. Hæc igitur petitionis ſumma eſt, vt me diligentia tua præteritæ gloriæ parem faciat. Precia pro tua æquitate numeranda familiares mei incunctanter exſoluent. Tui beneficij

 erit,

erit, vt quicquid ad Curule certamen generoſum gignit Hiſpania, vel domo præbeas, vel de aliorum gregibus excerpas. Non vereor inter hæc, ne me appetentem plebeiæ laudis exiſtimes. Scis enim pro tua ſapientia, magnæ vrbis magiſtratibus anguſtos animos non conuenire. hoc etiam Tullius tuus præcipit, luxum in priuatis negocijs arguens, in publicis magnificentiam probans. Quare ex ſummis opibus iuua Romani animi ſpecioſum [a] calorem; venturus in partem popularis fauoris, ſi nobis ex tuo beneficio celebrior fama prouenerit. Vale.

a forte: *colorem* hoc eſt, prætextum, excuſationem ambitionis.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 61.*

TVENTIVS tuus in vtramuis aurem ſomnum capeſſat. Nihil enim magna dignitas à paupere petit. Sit fortaſſe pleriſque ipſa inopia grauis: habet tamen alieni oneris exceptionem. Adijce, ſi placet, ſecuritati eius Sacerdotij priuilegium, & vnius hominis munimenta multiplicia. Mihi videtur validior eſſe omnibus vacationum remedijs exhauſta fortuna. Sed velim noueris quæſitores glebæ Senatoriæ protinus affuturos, ſperandamq; Tuentij veniam pleniorem, ſi fidem paupertatis eius exploratio ratam fecerit. Interea tutus prioribus geſtis agat liberũ. Nihil nouabitur poſt illuſtris viri Felicis pro illo iudicationem; modo allegatas dudum Senatoris anguſtias aſtruat examinis diligentia. Nunc mihi amicè obiurgandus es, qui cùm vicina itinera perſtrinxeris, flectere ad nos habenas longum putaſti. Dediſſet Hiſpania Romæ poſito moræ veniam. Nouit enim ſummittere deſideria ſua cunctarum prouinciarum parenti. Nec ita auara eſt vt nobis propria bona nolit oſtendere. Quare fraudati gratia tui, ſecundos amicitiæ fructus ſedulò poſtulamus; vt quoties fors copiam dederit, legamus ſaltim [a] qui videre maluimus. Vale.

a Beſſar. *quem videre maluimus.*

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 62.*

ET amicitia noſtra in ore multorum eſt, & laus equorum tuorum longinqua penetrauit. Hinc fit, vt ſuæ quiſque patriæ magiſtratus meæ commendationis opem poſtulet, gregem tuorum fama illectus. Ea propter ſummates Antiochenſium miſsi ad mercandas quadrigas, iuuari apud te ſermonis noſtri conciliatione voluerunt. Annue quæſo longùm peregrinatis, & electionis & precij iuſtam benignitatem; quæ homines opinionem blandam ſecutos, de tuo ſtudio, meoque merito verum ſperaſſe confirmet, Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 63.*

FAS ſit dicere. Equorum Curulium copia non egemus; ſed incitat nos Præturæ mora, ad deſiderium Muneris largioris. Si ergo dulcis eſt (vt adſolet) mandati mei exſecutio; quatuor ex grege Laudacianorum quadrigas, quas tua deflorct electio, ad me opto deduci, cum primùm mare nauigatio verna patefecerit. Ego precium quod ſignauerint litteræ tuæ, in rem miſsis renumerabo. Quanquam hoc ſpondere non debui, quia fides amicitiæ ſyngrapham non requirit. Credo mireris vt non potius de gregibus tuis poſtulem, qui potiſsimos Iberorum nobilitate præuertunt. Faſtidium vniformis ſpectaculi patitur ciuitas, cuius ſacietas mihi varietate vincenda eſt. Tuæ modò diligentiæ ſit adhibere iudicium, & ex alienis ſtabulis æquare laudem tuorum. Nam cum res amici agitur; hos quoque proprios debes putare quos elegis. Vale.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 64.*

NEMO vmquam peruector tuorum apicum, vacuus eiuſdem muneris ad te reuertit: Tamen inſrequentiam nobis vitio ducis, & vltrò curam tuæ aſsiduitatis exprobras. Facis hoc amantium more, apud quos officiorum talium, etiam cùm redundant, ſitis magna eſt. Nec tantùm epiſtolas poſcis, ſed oratiunculas quoque noſtras nondum editas deferri in manus tuas præcipis: quæ res videtur oſtendere quid iudicij habeas de his quas ante ſumpſiſti. Nullũ enim deſideriũ ad ſecũda progreditur, ſi priora diſpliceant. Miſi igitur ex recentioribus numero quinque, quarum vni iam fiduciam fecit publicus fauor. Sed poſt ſententiam gentis togatæ, adhuc expectatione iudicij tui pendeo, quod volo iuratus emittas: quia conuenit vinciri ſacramento fidem, ſi quando amicitia in ſuſpicionem gratiæ venerit. Vale.

SYMMACHVS EVFRASIO. *Epiſt. 65.*

IAMDVDVM in expectatione litterarum tuarum eram incertus animi quid ſibi vellet tam longa ceſſatio. ſed vbi compotem deſiderati muneris reddidiſti, cura vertit in gaudium. Et reuera ita natura partum eſt, vt experiri diu officij querela decedat, ſi potiamur optato. Ergo magno impenſu gratulor integratum mihi eſſe pignus religionis. Præſtabis ne huius opinionis fruſtrà ſim, cùm diligentiam mei continuo amore ſeruaueris. Vale.

SYM-

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 66.*

VIDERO quid iuſtitia temporum, quid cauſæ noſtræ bonitas, quid cura, tua ſi tamen tibi cordi ſum, efficere poſsit. Ego in fratre meo Euſebio C.V. votum ſeruati circa nos moderaminis amplector, eiuſque probitatem mente colo, ſermone commendo. Et ille licet boni propoſiti præmium non requirat; tamen honeſtam vicem de tua amicitia optamus exſoluere. Feceris igitur rem tam meæ voluntati acceptam, quàm tuis moribus conſentaneam; ſi aduertat vir prudentiſsimus, quicquid mihi tribuit, id ſe omnium bonorum gratiæ detuliſſe. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 67.*

ET temporum clementiæ congruit, & ſancto ingenio tuo familiare eſt opis indigos ſubleuare. Hinc mihi fiducia ſuborta eſt pro fratre noſtro Stemmatio ſupplicandi, cui dudum cuncta dempſit inuidia fortunæ, præter amorem bonorum. Neque enim poteſt ambigi, quid de optimo quoque mereatur, qui nuper à Principibus inuictis, ne per Indulgentiam liberaretur, accitus eſt: magiſque honore quàm venia fatum triſte mutauit, nec tam ereptus eſt quàm deſideratus. Vnde ſpes certa fit, etiam Principem noſtrum lenitate venerabilem, iuſti parentis & pij fratris exemplo, [a] ſupplementa meliora fortunæ daturum, ſi modò veſtra inſinuatio iuuet exhauſti Senatoris oratum. Duo enim factu facilia, ſed ad gloriam præſtantis magna depoſcit, reddi Curiæ teſtimonio ſacro, & recuperatione modici argenti ab inopia vindicari. Hæc vt fauor tuus aliorumq; optimatium te hortante promoueat, intereſt boni ſæculi, cui laudem perennem pia facta conciliant. Vale.

[a] In noſtris libris, *ſupplimenta*, quod in gratiam antiquariorum notare volui.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 68.*

ETIAM ſi petitio domeſtica & amica ceſſaret, publicus vigor iuſto deſiderio deeſſe non poſſet. Quid enim tam familiare iuſtitiæ, quàm vt circumſcriptor clariſsimæ & laudabilis fœminæ parentis meæ, aſtutiæ ſuæ priuetur effectu, ne commodis illudat alienis Prouincialium patronorum fretus auxilio? Quorum impotentia compulit, vt matrona litium fugitans, ad iudicium Prætoriani culminis conuolaret. Res autem qua de agitur, eiuſmodi eſt. Ante paucißimos menſes ille à parente mea horrea Aquileienſia, & CF. propter longinquitatem itineris incognita tenui mercede

cede conduxit; atque his ita abuſus eſt, vt paruo licèt tempore, iiſdem locis labem conſultò intuliſſe dicatur. Hunc vbi ſæpè conuenit, vt conductione decederet; contemptu hominis, & interuentu quorundam frequenter eluſa eſt. Nunc opis indiga, geminum beneficium veſtri fauoris exoptat. Primò vt improbiſsimus inquilinus locorum [a] intentione pellatur. Dehinc habita deterioratæ rei æſtimatione ſumptum iuſtæ inſtaurationis agnoſcat. Cùm igitur æqua poſcamus, credo confore vt meæ petitioni, & vtilitatibus parentis fauor veſter arrideat. Vale.

[a] Mercerus: *detentione*. Fortè: *tentione*, id eſt, poſſeſsione, vel, occupatione. Ex, *m*, repetito fieri potuit, *in*.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 69.*

BENIGNE vt mos eſt tibi, recurſum noſtrum miſſo Apparitore iuuiſti: quem progreſſus ad Appennini ſuperiora dimiſi adiecto officio litterarum, vt gratiam, quam rebus æquare non poſſum, ſaltim verborum honore compenſem. Quod ſupereſt itineris, ſpero præfata Dei venia ſine labore peragendum. Minùs enim moleſta ſunt quæ perueniendi ſpem proximam pollicentur. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 70.*

DISCEDENTI mihi curam legare dignatus es amicitiæ congruentem, vt famæ atque actibus tuis accommoda non ſilerem. Cauſa igitur poſtulante fungor iniunctis. Video enim Baſilicæ pontiſque rationem rectè quidem Bonoſo Præſidiali viro eſſe mandatam: cui & vigilantia ſupereſt ad luminandas publicæ rationis ambages, & fides ad perſequenda quæ examen inuenerit. Sed vereor ne ludificationibus res iniuncta frigeſcat, obluctante eo quem ſocium diſcuſsionis accepit. Atque ideò clam te eſſe non patior eò rem deduci, vt labes magna ſumptuum publicorum ſtudio certaminis obducatur. Quid enim ſibi vult iſta coniunctio, in ea præſertim diſcuſsione, quæ ipſum Quæſitorem videtur adſtringere? Quare huic tantùm parti adhibenda correctio eſt, & ad vnum quem ſponte delegeris, inquiſitionis ſumma referenda adiectis veſtræ Apparitionis auxilijs; quo minora Officia fidem præbitorum vel inuectorum cogantur aperire. Probabit exitus quantum publicæ rei tua cura proſpexerit; cum cohibitis ſumptibus nouis, conſummationi operum ſatisfecerit ſumma reliquorum. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 66.*

VIDERO quid iuſtitia temporum, quid cauſæ noſtræ bonitas, quid cura, tua ſi tamen tibi cordi ſum, efficere poſsit. Ego in fratre meo Euſebio C.V. votum ſeruati circa nos moderaminis amplector, eiuſque probitatem mente colo, ſermone commendo. Et ille licet boni propoſiti præmium non requirat; tamen honeſtam vicem de tua amicitia optamus exſoluere. Feceris igitur rem tam meæ voluntati acceptam, quàm tuis moribus conſentaneam; ſi aduertat vir prudentiſsimus, quicquid mihi tribuit, id ſe omnium bonorum gratiæ detuliſſe. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 67.*

ET temporum clementiæ congruit, & ſancto ingenio tuo familiare eſt opis indigos ſubleuare. Hinc mihi fiducia ſuborta eſt pro fratre noſtro Stemmatio ſupplicandi, cui dudum cuncta dempſit inuidia fortunæ, præter amorem bonorum. Neque enim poteſt ambigi, quid de optimo quoque mereatur, qui nuper à Principibus inuictis, ne per Indulgentiam liberaretur, accitus eſt: magiſque honore quàm venia fatum triſte mutauit, nec tam ereptus eſt quàm deſideratus. Vnde ſpes certa fit, etiam Principem noſtrum lenitate venerabilem, iuſti parentis & pij fratris exemplo, [a] ſupplementa meliora fortunæ daturum, ſi modò veſtra inſinuatio iuuet exhauſti Senatoris oratum. Duo enim factu facilia, ſed ad gloriam præſtantis magna depoſcitreddi Curiæ teſtimonio ſacro, & recuperatione modici argenti ab inopia vindicari. Hæc vt fauor tuus aliorumq; optimatium te hortante promoueat, intereſt boni ſæculi, cui laudem perennem pia facta conciliant. Vale.

[a] In noſtris libris, *ſupplimenta*, quod in gratiam antiquariorum notare volui.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 68.*

ETIAM ſi petitio domeſtica & amica ceſſaret, publicus vigor iuſto deſiderio deeſſe non poſſet. Quid enim tam familiare iuſtitiæ, quàm vt circumſcriptor clariſsimæ & laudabilis fœminæ parentis meæ, aſtutiæ ſuæ priuetur effectu, ne commodis illudat alienis Prouincialium patronorum fretus auxilio? Quorum impotentia compulit, vt matrona litium fugitans, ad iudicium Prætoriani culminis conuolaret. Res autem qua de agitur, eiuſmodi eſt. Ante paucisſimos menſes ille à parente mea horrea Aquileienſia, & CF. propter longinquitatem itineris incognita tenui mercede

cede conduxit; atque his ita abuſus eſt, vt paruo licèt tempore, iiſdem locis labem conſultò intuliſſe dicatur. Hunc vbi ſæpè conuenit, vt conductione decederet; contemptu hominis, & interuentu quorundam frequenter eluſa eſt. Nunc opis indiga, geminum beneficium veſtri fauoris exoptat. Primò vt improbiſsimus inquilinus locorum [a] intentione pellatur. Dehinc habita deterioratæ rei æſtimatione ſumptum iuſtæ inſtaurationis agnoſcat. Cùm igitur æqua poſcamus, credo conſore vt meæ petitioni, & vtilitatibus parentis fauor veſter arrideat. Vale.

[a] Mercerus: *detentione.* Fortè: *tentione*, id eſt, poſſeſsione, vel, occupatione. Ex, *m*, repetito fieri potuit, *in*.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 69.*

BENIGNE vt mos eſt tibi, recurſum noſtrum miſſo Apparitore iuuiſti: quem progreſſus ad Appennini ſuperiora dimiſi adiecto officio litterarum, vt gratiam, quam rebus æquare non poſſum, ſaltim verborum honore compenſem. Quod ſupereſt itineris, ſpero præfata Dei venia ſine labore peragendum. Minùs enim moleſta ſunt quæ perueniendi ſpem proximam pollicentur. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 70.*

DISCEDENTI mihi curam legare dignatus es amicitiæ congruentem, vt famæ atque actibus tuis accommoda non ſilerem. Cauſa igitur poſtulante fungor iniunctis. Video enim Baſilicæ pontiſque rationem rectè quidem Bonoſo Præſidiali viro eſſe mandatam: cui & vigilantia ſupeteſt ad luminandas publicæ rationis ambages, & fides ad perſequenda quæ examen inuenerit. Sed vereor ne ludificationibus res iniuncta frigeſcat, obluctante eo quem ſocium diſcuſsionis accepit. Atque ideò clam te eſſe non patior eò rem deduci, vt labes magna ſumptuum publicorum ſtudio certaminis obducatur. Quid enim ſibi vult iſta coniunctio, in ea præſertim diſcuſsione, quæ ipſum Quæſitorem videtur adſtringere? Quare huic tantùm parti adhibenda correctio eſt, & ad vnum quem ſponte delegeris, inquiſitionis ſumma referenda adiectis veſtræ Apparitionis auxilijs; quo minora Officia fidem præbitorum vel inuectorum cogantur aperire. Probabit exitus quantum publicæ rei tua cura proſpexerit; cum cohibitis ſumptibus nouis, conſummationi operum ſatisfecerit ſumma reliquorum. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 71.*

SVMMO gaudio quotiens ſcribis afficior, & tum maximè cùm abeſt amaritudo querimoniæ. Nunc ſtilus tuus ab vſitata iucunditate diſſentit. Arguit enim falsò iniquitatem quandam pignoris mei, cum quo tibi limitum [a] nulla certatio eſt. Itaque litteras contra ius amiciciæ ad eum miſſas repreſsi; ne amantem tui iuſtus dolor offenderet. Fuit autem matri eius cum procuratore tuo finalis in Sicilia quæſtio: quam diſceptatio non, vt ſcribis, Venuſti, ſed alterius Rectoris abſoluit. Ergo in vtraque perſona error ſuggerentis retectus eam pignori meo exemit inuidiam. Aduertis pro ſingulari verecundia tua, cui potiſsimum parti ſatisfactio debeatur. Et nihil de præſenti fortuna loquor, quæ ſcribentem debuit temperare. Adde quòd pecuniarias cauſas vſque ad detrimentum amiciciarum non oportet extendi. Sed quid hæc pluribus? Poſthac opto ſermonem tuum placidiorem mereri, & conſtantiam veteris erga me obſeruantiæ tuæ, porrecto etiam in meos amore colligere. Vale.

[a] Lectio aſſentior, legenti: *nonnulla*.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 72.*

FREQVENS vſus oſtendit, & clara animi tui documenta teſtantur, exempla veræ amiciciæ de te capienda. Neq; enim quiſquam conſtantiam firmiorem familiaribus impendit officijs, præſertim in tanta publicarum curarum mole, quæ alterius ſtudium poſſet hebetare, niſi obſtrepentes neceſsitates affectio fraterna ſuperaret. Quod ſolum igitur verecundiæ conuenit, cedo præſtantiſsimæ religioni, meque imparem referendæ viciſsitudini pudenter agnoſco. Nec vereor, ne diligentia tua tali laude lenteſcat: quin potius ſpero beneuolentiam (ſi quid pleno adijcitur) largiorem: quia bonis familiare eſt ſtudia benigna cumulare, quorum gratiam ſentiunt non perire. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 73.*

FACIO quod ſuadet humanitas, vt amiciciæ tuæ viros bonæ frugis adiungam. Hórum vnus eſt Felix, honorabilis gradu, atque exercitatione militiæ. Cui ſi quid amoris impenderis, ad meam gratiam pertinebit. Vale.

SYMMACHVS EVSIGNIO. *Epiſt. 74.*

MIRABAR quid eſſet rei, quòd amiciciæ obſeruantiſsimus diu ſcribendis litteris abſtinebas. Sed epiſtolæ tuæ ſeries indicauit, quòd

triſtium

Digitized by Google

triſtium rerum index eſſe vitaueris, quas longiore ſilentio contineri, nec religio familiaris, nec communis cauſa permiſit. Nam plerumque vtile eſt, in publicam proferre noticiam quod velis eſſe correctum, vt denunciatione futuri periculi, ad conſulendum cunctorum cura moueatur. Magna igitur neceſsitate, [a] futuri anni inopiam proteſtatus es. Quid enim ſpei reliquum ſit, cùm prouincijs Africanis nec ad victum tenuem frugum tritura reſponderit, & ſuppleta ex alijs terris ſemina vicinus annus expectet? Iure igitur ad æternorum Principum prouidentiam Prouincialium ſollicitudo confugit. Interea dum maior ab illis ſalubritas pet it u humanitas tua foueat exhauſtos, & tanquam particeps doloris alieni, perſuadeat laborantibus, ſibi accidiſſe quicquid prouinciæ pertulerunt. Ego valeo, quamuis animus æger bonum ſanitatis ignoret. Sed vt aliquid ſolaminis capiam, ore indulgentiùs ſcribas, & ad reſpondendum exemplo tuæ aſsiduitatis inuites. Vale.

[a] Fuldan. Beſſarion. & Pithæan. *profuturi anni*.

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER V.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS HIEROPHANTI. *Epiſt. 1.*

RECTE valeo. Hoc enim ſcribendi debet eſſe principium, quod maximè expetunt vota lecturi. Æquè tibi ſuppetere optatum vigorem nimis gaudeo, nam me tali indicio nuper hilaraſti. Illud quoque in ſumma pono gratiæ, quòd te noſtri diligentiſsimum familiaris ſtili frequens vſus oſtendit; cui rei laudem referre conſilium eſt, vt hoc inuitamento memoris animi ad perſeuerantiam prouoceris. Vale.

ª Ita omnes libri, nec aſſentior Iureto mutanti: *In ſummam pono gratiæ.* non quod ignorem, *Summam*, pro abſolutione, pręſtantia & perfectione dici, id quod iam diu non ex Petronio tantùm didiceram, apud quem legimus: *Poëtarum cœpit eſſe mentio, diuq; ſumma carminis penes Mopſum Thracem morata eſt*, id eſt, palma: vel ex Quinctiliano, cuius hoc eſt lib. 12. c. 1. *Crediderim defuiſſe Ciceroni ſummam illam, ad quam nemo propius acceſſit.* & hoc lib. 3 cap. 2. *Sermo principium eſt artis rhetoricæ: huic ſtudium & incrementum dedit vtilitas, ſummam ratio & exercitatio.* Sed ex Propertio etiam lib. 3. eleg. 7. *In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles.* id eſt, præſtantiſsimum operum ſuorum putat Venerem à ſe pictam. atq; adeò ex ipſo Tullio Catilin. quarta: *Equites Romani ita vobis Senatoribus ſummam ordinis conſiliiq; concedunt, vt vobiſcum de amore reip. certent.* hoc eſt, vt vulgò dicunt: præcedentiam, quomodo Plaut. Trucul. *ſolus ſummã habet hic apud nos.* id eſt, omnes præcedit. Et alio loco: *ad virtutis ſummã nihil poteſt accedere.* Quæ non alio conſilio ex noſtro Romanæ Eloquentię Promptuario, in quo multò adhuc plura cumulauimus, deſcribere hoc nobis loco viſum fuit, quam vt præmonſtraremus Criticis iſtis, ex illis etiam, penes quos Latini ſermonis ſumma

ſemper

Digitized by Google

ſemper morata eſt,non minùs,quam ex plebeijs ſemibarbariſque infimæ vetuſtatis ſcriptoribus, varia ſi cui ſic inſanire libeat, loca comportari coaceruariquep oſſe.

SYMMACHVS HIEROPHANTI. *Epiſt. 2.*

OPVLENTO me afficis bono quotiens amicitiam noſtram ſalutis tuæ indicio muneraris. Deos igitur comprecor, vt te pro tanta in nos religione fortunent. Vicißitudini autem litterariæ parem diligentiam libenter impendo, vt ad officia promptiùs inciteris,cùm videas apud memorem ſcriptorum gratiam non perire.Vale.

SYMMACHVS HIEROPHANTI. *Epiſt. 3.*

SCRIPTVM mihi tuum Probatius nuper exhibuit, atq; ex eo plurimum gratulationis acceßit, quòd tibi pro voto omnia ſupereſſe cognoui.Id vt ſæpè facias, monere non debeo: quum ſpontanea officia ſtimulo exhortationis non oporteat incitari. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 4.*

BONORVM frequens aſtipulatio de ſanctis moribus tuis, in hoc me deſiderium prouocat, vt amicitias tuas impatienter exoptem. Nam qui omnium ſermone celebrantur,& probitatis laude conſpicui ſunt, incognitos quoſque ad amorem propriæ familiaritatis inuitant.Ergo ſi hæc voluntatis meæ non aſpernaris indicia,repende,quæſo,colloquium;vt facti mei confirmatione delecter; quamuis mutuæ affectionis ſponſionem iam teneam.Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt.5.*

SPECTATA eſt tibi,vt arbitror,amicitiæ meæ veritas.Hinc factum vt me in conſortium feſtorum tuorum Conſul adſcires. Præſtetur, oro, his litteris eadem fides quæ nos Euocatione dignos iudicauit. Diu inter deſiderium tui & vnici mei curam dubius electionis pependi. Tuus honor ſuadebat profectionem,illius inſtitutio prætendebat obuias manus.Tandem ſecutus ſum quod ip ſe feciſſes. Officia enim illa lætitiæ, iſta pietatis. Tuæ amplitudinis curulem ſtipabunt obſequia multorum. Huic in ſolo patre totum eſt.Plura pro nobis indulgentißimus in ſuos tuus animus tecum loquetur. Cui ego excuſationis meæ partes iniungo, quia verbis agenda non ſunt quæ melius interpretatur affectio. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt.6.*

FILIVM meum Flauianum Conſulatus tuus reuocat in lucem.Neſcio an eum commendare tibi debeã,cui ſummi gaudij auctor fuiſti.Serua

Digitized by Google

igitur, oro, depromptæ in eum benignitatis tenorem: & ſi hoc à conſtantia tua ſperandum magis quàm poſtulandum eſt. In dubium enim voluntarij amoris fides non venit. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 7.*

IPSE mihi reſcripti huius baiulum præſtitiſti. Duplici igitur nomine gratiam debere me fateor. Nam & à te profect⁹ eſt qui litteras exhiberet, & per te qui referret oblatus. Maneant, oro, inter nos officiorum talium vices, & inter alias laudes tuas continuatæ in amicos religionis titulus cenſeatur, Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 8.*

GAVDEO mihi ſermonis tui primitias contigiſſe, & impendio poſtulo, vt humaniſsimum hoc cœptum religioſa cura non deſerat. his enim maximè nutrimentis amicitiarum cultus adoleſcit. Quum hæc ſcriberem, mihi ſanitas rectè ſuppetebat. Cuius rei indicium propterea ſingulari generoſitati tuæ credidi deferendum, vt cognitionem tuæ ſoſpitatis mihi mutuus rependat affectus. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 9.*

VEREOR eloquentiæ tuæ ſcripta noſtra committere; ſed non minùs caueo amori tuo meorum quicquam negare. Duas igitur oratiunculas nuper editas à nobis miſi. Earum vna ad vrbanos faſces reſultantem Candidatum tenuit. Alteri argumentum dedit iampridem decreto Senatus improbata cenſura. Sed iudicium meum cùm res acta eſt habitum propagaui opere largiore. Nec mihi vitio vortas priſcæ ſeueritatis repulſam. Nam ſolis quædam ſpecioſa nominibus, vſu & experiundo plurimùm nocent. Rationes ſententiæ meæ lector inuenies. Volo tamen ad inſpectionem dictorum parti vtrique æquus accedas. Merebitur, vt ſpero, orationis aſſertio, vt tu etiam vetuſtatis patronus auctoritati Ordinis manum porrigas. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 10.*

QVàM timeo ne aures tuas exiſtimer lactare blanditijs! Conſulatus hic tuus talis eſt vt meum geminaſſe videatur. Nunc voti mei ſumma eò proceſsit, vt titulo eius longùm fruaris, & æques vitæ diuturnitate moram tui præmij. Dignum quippe eſt compenſari prolixo gaudio ſeram ſolutionem. Vale.

SYMMA-

Digitized by Google

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 11.*

ADVENTVM tuum ſerum eſſe mirabar. Sed vbi patefacta cauſa tarditatis, & te breui affore ſcripta prænuntia ſpoponderunt; in gaudium cura conuerſa eſt. Ergo hoſpitij ſecurus appropera, & Romæ aliquantulo interuallo quietis refotus auſpicatiſsimos attolle faſces. Noſtra erga te diligentia quicquid inſtructus Conſularis flagitat, prouidebit. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 12.*

FRVSTRA ſperaui de peregrinatione ſolatium, cum [a] omnium mœſta facies nullas ægro animo præſtet inducias. An quiſquam tam duro ingenio natus eſt, vt multorum curis doloris vacuus interſit? Quod ſi verum concedis, me etiam crede inter anxios vſum ipſum lætitiæ quodammodo amiſiſſe. Reſtat vt tuæ litteræ medicinam mihi faciant; quas ita libenter accipio, vt nulla aſsiduitas ſatis factura videatur. Ego præuentu occaſionum, quas fors obtulerit, exemplum dabo frequentis officij. Tunc enim probabis gratas eſſe tibi litteras meas, cùm tuas ſumpſero. Vale.

[a] Sic ex Fuldano ſcripſi. Vulgo: *omnium locorum mœſta facies.* Loqui eum de hominibus, ſequentia probant.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 13.*

IAMPRIDEM nihil ſcribis. æquum eſſet huic culpæ talionem reponi. Sed arbitror imitanda non eſſe quæ doleas: & animo perſuadeo, alias potiùs interueniſſe cauſas officij differendi, quàm reſidem voluntatem. Quanquam vereor ne factum tuum hæc ipſa grauet humanitas. Nam qui mihi pro te ſatisfacio, oſtendo me nihil tale meruiſſe. Scribe ergo iam ſæpius & copioſiùs, priuſquam præfata ope Dei in Lucanos ſaltus vela faciamus. Quid enim iuuat proximis regionibus immorari, cùm ecce, nullæ litteræ deferantur, & ſilentium tuum honeſtè poſsit excuſare longinquitas? Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 14.*

ADEMPTVM eſt tibi generale perfugium. Neque enim potes ſolemne illud & peruulgatum genus defenſionis inducere: meas te adhuc litteras operiri, vt quadam religione ſoluaris. Iamdudum tibi ſtilus meus facit auſpicium, cui non abnuo redditam vicem: ſed æmulari ſtudium noſtrum etiam voluntario poſtea officio debuiſti. An expectas vt te illa expoſtulatione perſtringam: Tu niſi malo coactus recte facere neſcis? Omitto plura, & in reliquum mihi diligentiam tuam ſpondeo:

Digitized by Google

deo: quam quia religio parui habuit, ſaltim admonitio noſtra reparabit. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 15.*

PROXIME Romam regreſſus à ſcribendi conſuetudine non tam deſidia, quàm occupatione deſciui. atque ideò peto in bonam partem purgationem præteritæ taciturnitatis accipias, mecumque læteris, quòd Domini noſtri Theodoſij ſacro diuinoq; iudicio merui Conſulatũ; cuius multiplex apparatus tuam requirit induſtriam. Sed rurſus occurrit voto & ſtudijs meis, ne honoris tui tempora contrahantur. Quapropter tuæ permitto ſententiæ, vt ſi votiuo officio domus noſtræ intereſſe deſideras, adminiſtrationis labore ſoluaris. Vale.

SYMMACHVS THEODORO. *Epiſt. 16.*

SANCTO Lampadio germano tuo, & ad ſpem proceſſus, & ad bonam viam morum, cauſidicinam credidi profuturam. Vnde factum eſt, vt domino & fratre meo Præfecto antè conſulto ad caſtra forenſia mitteretur, eo præſertim tempore, quo tuo adminiculo poſsit inſtitui. Quapropter pignus tuum ſuſcipe informandum, bonis fraterna religione præceptis. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 17.*

BREVEM decet eſſe ſermonem quo reditus indicatur. Quid enim mandes paginæ, cùm omnia quæ ſcripto committi ſolent, fabulis potiùs debeant reſeruari? Hoc eſt argumentum præſentium litterarum, quas, ſi dij votum iuuerint, mox ſequemur. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 18.*

SVADES vt redeam ne ius prædij noſtri violenta perturbet irruptio. At ego puto non minùs tuam curam quàm meam præſentiam promouere. Conijcio exaggerari religioſè iſtam trepidationem, dum me Romam ſtudes retrahere. Ego autem huius tædio, non modò amore ocij abeſſe pluſculùm cupio: Sed quia inane erit, quicquid remoto atque inconſulto poſſeſſore tentatur. Conſilium verò rei agendæ, tuus & aliorum quibus cordi ſumus, tractatus inueniet. Meæ quieti nullus inuideat: quia longiùs producenda eſt, cùm vicem noſtram bonorũ amicorũ cura fungatur. Vale

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 19.*

SEMPER te in primore affectionum mearum fronte conſtituo. Meritò incertus animi, cognitionem tuæ ſalutis expecto: quam ſi mutuus ſermo præſtiterit, reditum noſtrum alacritas incitabit. Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 20.*

NOs tuum præoptamus aduentum. Tu miſsis muneribus deſideria noſtra ſolaris. Admodum quidem delector oblatis: ſed hoc ipſo officio damna abſentiæ tuæ grauiùs ſentiuntur. Pleniora enim præſidia atque ornamenta de amico præſente caperemus. At nunc inter votiua Candidati mei negotia, & Quæſtorios apparatus fraudari nos conqueror ſocietate tuorum conſiliorum. Et tamen obeunda nec procul locatus omittis. Nam & veſtes ſubſericas, quas homines mei poſt illationem precij retentabant, & inſtructum reliquum Muneralium præmiorum tuus coëgit inſtinctus. Opto igitur tibi promptũ Dei fauorem, reditumque felicem: ſimulque oro, ſi fors dederit facultatem, functioni noſtræ intereſſe deproperes; cuius voluptas magna parte cumulabitur, ſi lætitiæ nouæ particeps deſideratus acceſſeris. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 21.*

POTVIT ſine litteris noſtris ſanctus Aurelius, ſi quid de me quæreres, explicare. Sed quia faſtidioſa ſalutatio eſt quæ nudo ſermone defertur, innexui ſcripta mandatis. Aue igitur dico tibi, ſimulque deprecor, vt ſecundùm commonitorium quo ſummatim Muneri præparanda reſcripſi, vt ipſe, ſalua Iudiciaria exiſtimatione, curam fratris religioſi, vt ſoles, exhibeas; & homines noſtros comparandis quæ poſcit Editio, iuſtum impendium miniſtrare præcipias. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 22.*

QVÆSTORIVM paruuli noſtri Munus accelerans, communi amico Aurelio quædam comparanda aut prouidenda mandaui. Sed quia publicis negocijs & varia iniunctorum occupatione diſtringitur: Euſebium familiarem ſpeciatim miſi, cuius admonitione cura tua in effectum omnium prouocetur. Et quia longum viſum eſt litterali ſerie agenda complecti; non graueris commonitorium ſtrictim ſignatum percurrere: quod ſatis eſſe arbitror ad incitamentum diligentiæ tuæ. Neque enim preces oportet adhiberi, cum ſola amici voluntas ſtudium tuum debeat acuere. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 23.*

ANASTASIVM noſtrum dignaris agnoſcere: nam domi ſæpè vidiſti. Hæc illi notitia apud te debet eſſe ſuffragio, etiamſi nullis iuuaretur alloquijs. Nunc dubitare non poſſum cumulatiorem circa eum fore

curam tuam, cùm & vetuſta cognitio, & recens ſermo commendet. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 24.*

FAMILIARIS emerſit occaſio quæ tibi ſalutis meæ adportaret indicia. Neque enim dubitare poſſum litteras reddendas, quas Siluanus ad animi noſtri diligentiam pertinens exhibebit. Cui hæc ipſa recepti officij commendatio apud te debet eſſe ſuffragio. Cæterùm vt reſpondeas non laboro, cùm mihi ſcriptorum tuorum viciſsitudinem mutua polliceatur affectio. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 25.*

PARENS [a] ſana eſt, & ad patientiam doloris adducitur. Quare hanc partem curarum depone, mentemque ad meliora compone. Certè ſi aliquid ab re tua ocij eſt, noſtris negocijs diligentiam dignare præſtare, vt operæ ſit precium, quod in exactore mittendo litteris & monitis tuis ſatisfeci. Vale.

[a] Ita libri omnes. Iuretus edidit: *ſaneſcit, & à patientia doloris abducitur.*

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 26.*

MVLTA Oceano, vt recordaris, & litteris, & cõmonitorijs implenda mandauimus; quibus exſequendis par eſſe non poterit, niſi tuo impulſu & monitis vrgeatur. Quæ cùm in effectum te iuuante proceſſerint, quæſo vt indicio perſcriptionis expectationem meam non graueris inſtruere. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 27.*

NVMIDÆ familiaris noſtri aduentus haud mediocriter mihi gaudio fuit. Hanc lætitiam tuus ſermo geminauit. Duobus igitur à te muneribus affectus, amicum tibi cum litteraria ſalutatione reſtituo. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt. 28.*

ANTECAPERE ſcribendi ordinem mei muneris fuit. Habes feſtinati officij gloriam, cùm ego fatear tarditatem. Et certè potui allegare aliquid in excuſatione morarum: Supererat mihi plurimum viæ, malui te de laboris noſtri abſolutione facere ſecurum. Sed piò ſtudio præueniri nullus eſt rubor. Ama igitur ſponte cedendem, cui hæc ipſa ſimplicitas cõciliare debet frequentes litteras tuas: quas ſi non adæquauero pari numero, rurſus tibi præmium confeſsio mea faciet. Vale.

SYM-

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt.* 29.

AMICVM meum ad Brutios reuertentem litteris credidi proſequendum, vt tibi ſalutationis munus exſoluerem, & illi commendationis aliquid exhiberem. Quæſo igitur te, vt & meis litteris viciſsitudo reddatur, & illi defenſio plena proueniat. Vale.

Poſt hanc epiſtolam in Fuldano codice noua manu ſic ſcriptum erat: *Hic incipit H.Z.*:

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt.* 30.

PROXIME quidem vrbe digreſſus es. Sed ego quaſi iam inueterato tui deſiderio [a] conuenirer, officioſè ſcribendi munus arripui, nec expectato ordine, nec more ſeruato qui ſolet amicis eſſe pro lege, vt peregrè locati priùs tribuant ſcripta quàm ſumant. Etre vera affectio omnis impatiens eſt etiam iuſtæ ac legitimæ tarditatis. Rupi ergo conſuetudinem religione maiore quàm ſi ſeruare voluiſſem. Quæ res ſi tibi grata eſt; & mihi fœnus ſolue colloquij, & perlatori talium literarum benignus arride. Cui vt nihil magis potui præſtare quàm litteras; ita nihil poteris plus tribuere quàm fauorem. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt.* 31.

PROPINQVAM ſancti Aſclepiadis philoſophi abſque litteris meis abire par non fuit. Nam illius merita popoſcerunt, vt ad curam præclari viri pertinens tuo patrocinio traderetur. Pro [a] quo non arbitror ambitu longæ orationis vtendum; cùm eam humanitati tuæ contemplatio parentis ſine cuiuſquam petitione commendet. Vale.

[a] Legendum: *Pro qua*, ſcilicet propinqua ſiue, vt hic loquitur, *parente Aſclepiadis*. Et ita Mercerus.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt.* 32.

TÆDET pigetq; iam ſcribere. Quouſq; enim ſtili imagine iucunditatē viui ſermonis imitabimur? Quid quòd etiā fœlicitas publica & pax orbis hortatur, vt larem repetas? Qua in re tibi opportunus incentor frater noſter Pontianus accedet, bonorum petitu ſortitus hanc operam; vt tibi ob rem vxoriam demoranti, deſiderium reuiſendæ vrbis admoueat. Vale.

SYMMACHVS MAGNILLO. *Epiſt.* 33.

NOLO puerum crimineris ob reditum tardiorem. Mea conturbatio pro Symmacho, nequam reſcribendo tempus inuenit, & recurſum

tabellarij vſque ad ſpem bonam diſtulit. Nunc quia periculum eius in ægritudinem vertit, hoc ipſum loqui apud te licuit. Faciet diuina miſeratio quæ pias aures applicat votis parentum, vt tibi mox denuò, quod iuuet animum, ſecuritas mea nunciet. Vale.

SYMMACHVS HEPHÆSTIONI. *Epiſt.34.*

VOTVM mihi non defuit itineris ordiendi; ſed tarda Euocatio perueniendi tempus arctauit. Atq; ideò verecundiùs viſum eſt veniam poſcere, quàm peracto Conſulis officio peruenire. Super hoc pleniſsimas & ad DN. clementiſsimum Principem iam dudum litteras dedi, & ad cæteros qui me adeſſe voluerunt; quas etiam nunc Feſtus Agens in rebus proficiſcendi cunctatione remoratur. Et quia vereor, ne aut lateant ſuppreſſa quæ ſcripſi, aut per æmulos reſoluta vitientur: conſilium fuit vt ad te dominum & fratrem meum exemplaria omnia mitteremus. Erit tuæ circa me affectionis, de omnium rerum fide latè reſcribere. Reddentur etiam vobis chartulæ curas domeſticas continentes, quibus decurſis æſtimabitis quid bonorum temporum iuſtitia & fama deſideret. Vale.

SYMMACHVS HEPHÆSTIONI. *Epiſt.35.*

SEQVVNTVR abſceſſum tuum litteratorum cohortes; & vt ſolent Athenas Atticas reliquaue gymnaſia Muſarum, petere ita peregrinationes tuas deſiderio trahente comitantur. Nec tibi, vt æſtimo, militiæ ſtipendijs affluenti amicorum conuentus oneroſus eſt. Paſce igitur eruditos dignitatis tuæ copiis, & ſpera plures tibi hoſpites actutum adfuturos, poſtquam Romanæ iuuentutis magiſtris ſubſidia ſolemnis alimoniæ detracta ſunt, Vale

SYMMACHVS HEPHÆSTIONI. *Epiſt.36.*

ÆGRVM proximè animum tuum litterarum quas miſeras lectione cognoui; multumq; miratus inter coniũctiſsimos fortuitam ſubitò emerſiſſe diſcordiam; dominum & fratrem meum obſecraui, ne à ſuo more diſſentiat. Te verò non meo tantùm, verumetiam tuo nomine rogo, vt cæteris bonis morum tuorum, ſimilem patientiam præſtes, feraſq; omnia quæ ſolet habere peregrinationis conditio. Spero autẽ & filij mei Flauiani conciliatione, & Euſebii Archiatri blanditijs omnia poſſe mitigari. Vale.

SYMMACHVS HEPHÆSTIONI. *Epiſt.37.*

LITTERÆ tuæ Spartana breuitate ſuccinctæ ſunt, ſed rebus exuberant; & cũ moueant de raritate querimoniã, tamẽ officij plenitudine memo-

memoriam ſuccenſionis obliterant. Quod ſi eas creber vſus exerceat; deſiderium meum ſine faſtidio ſatietatis explebunt. Sed video quid obſiſtat animo, quid impediat voluntatem. Euſebius noſter te fabulis & poculis demoratur. Quem cùm reddideris curæ hortorum ſuorum, fore arbitror vt animus tuus iocularibus ineptijs abſolutus, ad negotia ſeria conferatur. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 38.*

SVPRA modum gaudeo redditum eſſe meritis tuis peruetus debitum. Iamdudum enim Rempub. virtutibus obligaſti: quæ nacta diuinæ fidei Principem, ſibi quodammodo Conſulatum, quem tibi ſolueret, impetrauit. Ad huius celebritatem voto alacri cucurriſſem, niſi diplomatis ſacri tarda perlatio arctaſſet interuallum dierum. Acceſsit hyemis contemplatio, quæ magno frigore, & breuibus lucis horis moratur excurſus. Meus tamen animus, meum gaudium tecum eſt. Ego ſolus dolere debeo, quòd mihi tantum bonum caſus inuiderit. Tibi & præſentium ſatisfaciet numerus, & cultus abſentium. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 39.*

AMICIS iuſta cupientibus vſui eſſe debemus, præcipuè fratri noſtro Alexandro, quem iudicio probamus, & amore complectimur. Hunc licèt noueris honorum deſiderio non moueri, communis tamen verecundia non ſinit teſtimonio carere militiæ: cùm illi Tribuni ac Notarij dignitatem Dominus Valentinianus Auguſtus ante irruptionem tyrannicam ſponte detulerit. Quæſo igitur vt prærogatiuam ſacri teſtimonij te adnitente mereatur. Facilè eſt enim vt ſub tam pio gubernatore Reip. infortunia hominum vincat ſæculi humanitas. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 40.*

IMPATIENTER amicorum ſoleo perferre diſceſſum. Sed eos qui ad præſtantiam tuam relicta vrbe contẽdunt, ad me credo venturos. Quid quod ſequeſtrata affectione inuideo tecum futuris? Soli enim bona præſentiæ tuæ capient, quorum mihi communis fructus eſſe deberet. Vt vt eſt tamen iſta conditio, fratres noſtros Celſum atque Nicianum probabiles viros non inuitus emiſi, certus aliquid ad nos ex fabulis atque actibus tuis eorum relatione rediturum. Quos vt maturè vrbi ſtudiiſque reſtituas, viciſsim poſtulo. Nam ſi ab hac petitione diſsimulem, videbor eorum peregrinationem non tuæ detuliſſe reuerentiæ, ſed meo præſtitiſſe faſtidio. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 41.*

CVM ſciam te animo placabili, recepi pro amico operam veniæ poſtulandæ. Neque enim ſic à recto deuij ſumus, vt te vmquam temerè moueri ſuſpicemur. Vir clariſsimus Epictetus cauſidicorum more prolapſus, dum vult impenſiùs placere ſuſcepto; ſanctum Sabinum probatum omnibus bonis, incauto ſermone perſtrinxit. Ea res omnium veſtrûm quibus ille curæ eſt, animos creditur exaſperaſſe. Nec immeritò. Querela Rectoris etiam Prætorianas acuit poteſtates. Quid multa? Epictetus togæ forenſis honore priuatus eſt, plurimis præferendus qui firmo patrocinio proteguntur. Nunc illa clientium turba, vnius fortuito errori inſultat. Quod ne diu maneat tua præſtabit humanitas. Satis datum eſt correctioni. Nunc ingenium tuum reſpice. Illud cauſa meruerit, hoc tribue lenitati. Scio illuſtrem virum Præfectum Prætorio his quoque litteris tuis promptè ceſſurũ. Erit tibi Epictetus V.C. etiam emendationis ſuæ debitor, quem paulò inconſultum fecerat impunitas magna peccantium. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 42.*

PLACVISSE iudicio tuo amicum meum Drinnacium ſatis gaudeo. Nam mihi quoq; plurimum honoris accedit, quotiens ſententia noſtra concordat. Fruetur igitur vberrimo innocentiæ ſuæ fructu, mihi honeſtis carus officijs, tibi iuſtis negocijs approbatus. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 43.*

QVI amanti nugas ſuas & deliramenta committit, non debet formidare iudicium. Commendatur enim religione quicquid culpari poſſet examine. Meritò ſecurus oratiunculam, quam proximè in Senatu habui, ad te miſi; de qua dominum meum fratrem noſtrum Carterium tecum plenè arbitror collocutum. Nam petitioni noſtræ auditor interfuit. Et quamuis totius Ordinis ſecunda ſuffragia cepiſſe videamur; in te vno tamen ſummam teſtimonij collocamus. Facito igitur me certum ſententiæ tuæ, & ſimul quid rerum geras pande cupienti: vt quod ex meis actibus voluptatis accipies, tuorum mutua inſinuatione compenſes. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 44.*

DISSIMVLATI officij obiurgatione morderis in epiſtola blandiore qua tibi refero gratiam ſermonis accepti: licèt cogitarem illa potiùs amica eſſe colloquia quæ ſpontè tribuuntur: at in reſpondente referri magis neceſſariam vicem, quàm deferri ſpontaneam ſcriptionem. Ego tamen ita affectus ſum litteris proximis, vt neſcire me fatear reddideris hoc munus an dederis. Verùm cogita quid paginæ tuæ iucunditatis habituræ

ſunt,

ſint quas non admonitus exhibebis; quum hæ quoque mihi admodum gratæ ſint quas rependis ex debito. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 45.*

FACIS vt decet, quòd ocium meum ſcriptorum aſsiduitate ſolaris. Siquidem ex tuo amore coniectas iucundum mihi eſſe munus, quod ex tuo ſanctiſsimo ac luculento ore profluxit. Refero igitur vicem magis ad teſtimonium gratiæ, quàm ad æquiparandum officium, quo me agnoſco deuinctum. Sed hoc ipſo arbitror me digniorem eſſe colloquio crebriore; quòd hanc tibi palmā reddo quaſi victus fœnore litterarum. Vale.

SYMMACHVS NEOTERIO. *Epiſt. 46.*

VENTVRVM te ad communem patriam fama promiſerat. Inſperato gaudio gloriabar. Sed vbi proceſſu dierum rumor intepuit; animaduerti mihi hoc genus ſupereſſe ſolatij, quòd ad ſcribendi vſum moremque remearem. Fungor igitur ſalutatione dicenda, tuamq; excellentiam quæſo, vt mihi aduentum tuum pro litteris largiaris. Eſt enim cauſa votiua; quæ te debeat euocare: Quæſtorium ſcilicet munus filij mei, ad cuius officium te tuoſque amor communis inuitat. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 47.*

SCRIBIS reuerentiam noſtri apud omnes vigere. Gaudeo huiuſmodi teſtimonio: ſed profiteor opera tua fieri vt taliter vireat exiſtimatio mea. Tu mihi es fautor rumoris ſecundi; neque hac tantùm gratia vadatum me ſentio. Nam illud etiam quod te præſule proceſsit ad commoda proximorum meorum; quamuis iuſtitiæ datum, tibi tamen refertur acceptum. Ceſſo longiùs pergere: quoniam in remunerandis beneficijs ieiuna eſt verborum viciſsitudo. Simul obſtrepunt curæ, quas officijs familiaribus tenuis patriæ victus opponit. Ero apud te poſthac loquacior, quū refouerit ſtudium meum rei frumentariæ inſtaurata ſecuritas. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 48.*

BENE cognitis ac probatis commendatio prompta debetur, vt ad notitiam bonorum ſub honeſta adſtipulatione perueniant. Theodulus ſinceræ nobilitatis adoleſcens multorum gratia viget, quibus placere laudabile eſt. Sed fortunæ difficultatem, quæ curſum vitæ eius exaſperat, adminiculo tuo ſperat poſſe remoueri. Quæſo igitur votis eius benignus arrideas: ne aut meum teſtimonium pro nihilo habitum iudicetur, aut ſpebus illius inanis exitus illudat. Vale.

SYMMA-

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 49.*

AMo litteras tuas, nam ſemper mihi aliquid gratulationis apportant. Ego autem benefactis nuda oratione reſpondeo. Sed, [a] vt res eſt, præclara mens tua perinde paginas ſibi exiſtimat fructuoſas: & ideò hanc operam perſeueranter aduigilo, quam ſciam apud te pro magno ære cenſeri. Interea Domino & Principi noſtro, eiuſque in me beneficentiæ egi per epiſtolam gratias, verbis fortaſsè exiguas, ſed affectione animi copioſas. Quas ſi eximia vnanimitas tua, & probata mihi amicitiæ fides, iucunda atque opportuna inſinuauerit lectione; non videbor ingratus; quum probauerit, ſicuti opto, inuictiſsimus Princeps, beneficia huiuſmodi apud memorem ſe collocaſſe. Vale.

[a] Sic Iuretus pro eo quod legebatur: *Sed vt eſt præclara mens tua.* Vid. ad lib. 1. epiſt. 21.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 50.*

RELATVM in cultores tuos Aurelium familiarem meum gaudeo: non illius modò nomine quem tuendum ſummatis viri cura ſuſcepit, ſed meo maximè, cuius teſtimonium iudicij inſtar habuiſti. Acceſsit huic muneri auctior ex litteris tuis gratia (quamquam eſt in illis quod amantem poſsit offendere, breui enim erant tranſcurſu) quæ cum mihi voluptatem afferant, negant ſatietatem. Et hæc eſt natura bonarum rerum, vt illis frui prolixiùs velis: nec quicquam durius ſumas, quàm orationis placitæ citum tranſitum. Adde igitur epiſtolis tuis copiam, vel, ſi potes, detrahe ſuauitatem. Niſi ita feceris, læſus rependam faſtidio tuo verba quæ ſoleo, & paginas longiores. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 51.*

AMOR quidem tuus ſuaſit vt ſcriberem, prætereuntis feſtinatio vt pauca dictarem. Quare ſalutatione contentus (quæ etſi non explet officium, tamen conteſtatur affectum) redde inuicem quæ legamus, &, ſi neceſſe eſt, æmulare breuitatem. Nam cùm ſim nitidiſsimi tui ſermonis cupidus; conſcientia tamen huius tam anguſtæ paginæ non audeo à te verborum copiam poſtulare. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 52.*

VECTORI Iudicialium litterarum reddendam tibi paginam dedi, amicitiæ deferens cultum ſalutationis; ſimulque ſuggerens ad rem mei pignoris pertinere, quod relatio docebit de tutoris faucibus extrahendum. Nec laboro pro aſſertione iuſtitiæ, cuius tibi cura præcipua eſt.

Sed

Sed hoc tantùm audeo poſtulare, vt quamprimum reſponſa cœleſtia robur adferant iudicatis. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 53.*

FRATREM noſtrum Helpidium non minùs deſiderium tui, quàm epiſtola Conſulis euocauit. Cui etſi amorem tuum priſca inter vos coniunctio pollicetur, nonnihil tamen, vt arbitror, etiam peticio mea commendationis adijciet. Extrue igitur, quæſo te, nouis erga amicum beneficijs veterem diligentiam, quatenus poſſint perfecta cumulari: & hoc mihi munus lubens attribue, vt merita quæ ſuis apud te fundauit obſequijs, ſentiat meo fauore creuiſſe. Vale.

SYMMACHVS FELICI. *Epiſt. 54.*

QVISQVIS amici famam negligit, fide lubrica eſt. hoc ne vitio mihi iure ducatur, etiam in aliorum iniurijs pro tua exiſtimatione ſollicitor. Qua lege, quo bono publico Euſebium V C. qui meruiſſe inter Notarios fertur, incertus atque inexploratus procurator elicuit, vt ciuilis peticio Vrbano abſtrahat foro poſſidentem matronam? Qua in cauſa cùm ſupplicatio priuatam teneat actionem, ſacros titulos reſponſa minitantur. Quæſo te, cogites quid de Auguſto adyto, cuius loqueris oracula, deceat impetrari. Fraterna tecum ſollicitudine loquor. Reſcriptorum omnium fama te reſpicit. Quid ſi etiam rei memoria fidem tuam conuenit? Ampelium claræ & illuſtris recordationis virum, paruas ædes quas precioſo auxit ornatu, ſub cliuo Salutis emiſſe, vt ciuis, vt collega reminiſceris. Triginta annorum [a] diebus incanuit ætas poſſeſsionis. Auctor ei Poſthuminus nepos Iouij fuit, inter cætera parentis ſuæ Porphyriæ bona hanc quoque adeptus domum per ſucceſsionem. Huius Porphyriæ nihil vmquam negocij cum Theodoſio, cuius olim facultates Euſebius impetrauit. Nunc Procurator à columna Mænia multis huiuſmodi ſutelis foro cognitus, inueterata iura, ſupplicationibus quatit, deguſtat iudicia omnium poteſtatum, cœptarum actionum exitus deſerit, inſtaurat exordia, Romanum criminatur tribunal; non poſſeſsionis antiquitatem, non Senatoriæ dignitatis prærogatiuam, non Præfecturæ exiſtimationem ſinit inconcuſſam manere. His auſibus color fiſcalis adlinitur, veluti ob inquiſitionem mobilium ex bonis, quæ meruit Euſebius diuinæ domui debitorum. Vbi hæc diligentia diu iacuit? Cuius ſcrinij colludio publica damna latuerunt? Si Procurator non admoueret negocio ſuo [b] publicas faces; etiam nunc tot Officia, tot Inquiſitores fiſco quæſita neſcirent. Et ſanè æquum eſt, vt defenſio diuinæ domus attentiores oculos præſtet iniunctis. Quid mobilibus commune cum prædio? Nullus error ſenſuum, nulla verborum interpre-

ratio poteſt nomina iſta miſcere. Dehinc à proſcriptis quondam bonis Porphyria & Poſthuminus alieni ſunt: Multo magis emptor ædium Ampelius procul abeſt à contagione mobilium. Quid reſtat, niſi vt æquitas veſtra priuatam peticionem nullis ſuſtineri radicibus iudicet, cui ſacræ reuerentiæ vmbra prætexitur? Hæc me in epiſtolam conferre amor ſeculi & amicicia tua compulit. Eadem viro illuſtri fratri noſtro Sperchio morum eius ſecurus palàm facere curaſſem, ſi quam mihi per litteras obtuliſſet fiduciam ſui. Ipſe autem principium facere [c] conferendis mutuò ſcriptis à tali genere non debui. Erit itaque optio amplitudinis tuæ, in aures eius perferre quæ ſcripſimus. Dignũ quippe eſt, vt quod exiſtimationi vtriuſque proficiet, amborum conſenſus emendet. Vale.

[a] Beſſar. *dic.*

[b] Idem codex: *publicos faſces.*

[c] Sic libri noſtri, & prior Iureti editio. neq; dubito, quin *Conferre ſcripta cum aliquo* non ſit peius dictum, quàm Conferre ſermones apud Tullium. Quæ Iuretus monet, ſciui antequam Theognis naſceretur, & partim ipſum docui. Legat, qui volet, Suſpectarum noſtrarum lect. lib. 1. epiſt. 10.

SYMMACHVS SALLVSTIO. *Epiſt. 55.*

NOLO ex moribus cæterorum, qui cenſus Senatorios tractant, etiam huius ingenium quem commendo, perpendas. Eſt enim non mediocri loco, aut infima ſorte progenitus; ſed honeſtatem natalium pudore cuſtodiens. Atque ideò nec ego indecorum putaui, benè cognitum proſequi teſtimonio litterarum. Nec ſingularis generoſitas tua debet de eius amore dubitare, quem videt nobis adſtipulantibus approbari. Et hæc quidem pro Ammonio ſatis dicta ſint. Ipſe autem deſiderium tui ſermonis ſilere non debeo, cuius appetentiam ſcriptorum tuorum raritas vehementius excitauit. Vale.

SYMMACHVS SALLVSTIO. *Epiſt. 56.*

CVMVLATIùs officium mihi quàm popoſceram detuliſti. Nam cùm domeſticos meos iuuari à te in conquiſitione equorum Curulium poſtulaſſem, quadrigis quatuor gratuitis auxiſti numerum comparatum. Ex illis equos vndecim ſuperſtites cæteris proſecutorum cura perduxit. Nec longo interuallo pars ſuccubuit traditorum. Gratiam tamen religionis tuæ fortuna non minuit. Quia in muneribus amicorũ non ſunt damna caſuum cogitanda: quinimò ea in acceptum ſumma referenda eſt, quæ ab offerente proceſſit. Ad te dypticum Candidati, & apophoreticum librarum

ſum argenti duarum per hominem tuum miſimus, approbare cupientes Editioni noſtræ te animo non defuiſſe. Vale.

SYMMACHVS SALLVSTIO. *Epiſt. 57.*

VTILITATI tuæ etiam non commonitus affuiſſem, cuius me habuiſſe rationem dominus & filius meus Patruinus vir Spectabilis non tacebit. Hunc admonere debebis, vt ſui voti conſuetudine, & meæ petitionis intuitu, deſideria tua iuuare dignetur. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 58.*

EGo quidem Senatui intereſſe non potui, quo die Thalaſsi filius dignitatis noſtræ muneribus exemptus eſt: ſed ſpem futuræ pro eo actionis non leui apud amicos commendatione ſolidaueram: nec tamen impetrationis gratiam mihi vendico. Iuſtitia poſtulati & interuentus tui deſiderata promouit. Mea valetudo diu iactata tandem ſe in tranquillum recepit. Quod eò ſcribo, vt auctus lætitia ſalutis meæ, parem voluptatem de proſperis tuis referas. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 59.*

PRIMIS peticionibus noſtris multum ponderis addit iteratio. Et ideò de venatoribus exhibendis repeto poſtulatum, quo faciliùs tibi diligentiam geminata ſcripta ſollicitent. Dies noſtri Muneris tempori admouetur: cui largitas Candidati ſola non ſufficit, ſi lautioribus harenarijs deſeratur. Inepta eſt enim munificentia quæ præſtatur indignis. Quapropter quæſo te, vt venatorum potiſsimos auctoritate Iudicis & fratris amore concedas; multum rebus omnibus additurus, quas ciuium voluptati animoſo impendio præparamus. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 60.*

OMNES qui tuo aditu cupiunt ſubleuari, non caſſam, quantum arbitror, capeſſunt viam ineundæ gratiæ, cùm me adſtipulatore nituntur. Horum vnus vir probabilis Turaſius familiaris meus, qui indictæ ſibi litis iniuriam fortunæ imputat: gratiam verò bonireditus de tuo potiſſimùm ſperat auxilio. Tuere igitur æqua poſcentem, & humanitatis tuæ latiùs extende famam; quæ incrementis maximis cumulabitur, ſi Turaſio per te ſecunda ſucceſſerint. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 61.*

RELIGIO poſtulauit vt ſcriberem, præſertim quum hortaretur familiaris occaſio. Nam homo tuus tabellarium ſe mihi obtulit; cui nihil litterarum dare, ſummam piaculi eſſe perſpexi. Valere igitur te opto, me nuncio; & viciſsim peto, vt nos ſoſpitatis tuæ indicijs munereris. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 62.*

QVÆSTORES Ordinis noſtri numquam ferarum ſuarum portorium contulerunt. Graue enim maioribus viſum eſt, vt tolerantibus onera Senatoriæ dignitatis ſumptus immodicus adderetur. Hæc mihi proximè, cùm gladiatorium Munus inſtruerem, magis populi Romani, quàm meo nomine prærogatiua delata eſt. Nunc à fratre meo Cynegio V̄C̄. Quæſtorio Candidato quinquageſimæ vectigal exigitur; quod ſolos vrſorum negociatores, vtpote quæſtui ſeruientes, oportet agnoſcere. Huius iniuriæ affectatio tuum moderamen expectat. Reſiſte, quæſo te, publicanorum cupiditati, & damna Collegarum recide. Ad geminam tuam gratiam res iſta proficiet; ſi priuilegio honoraueris Senatum, leuamine iuueris Candidatos. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 63.*

CAVSA amici ſuaſit vt ſcriberem. Sed fatendum eſt maiorem me curam tuæ exiſtimationis habuiſſe. Nam Minucianus V C. exiguo periclitatur argento. Tibi autem non tenuis ad laudem referabitur via, ſi falſis, vt audio, ſyngraphis excitata calumnia conſederit. Figet dicere quibus ſtrophis Apparitio Itali ærarij graſſetur. Fertur ſub publici debiti ſpecie priuatorum nominum falſa recitari. Inualidos quidem ſtatim vincit impreſsio. Validiores autem cùm munimenta * pro ſe iuris adſciuerint, criminoſis verborum interpretationibus implicantur, vt ad damni patientiam ſeſe inuidiæ timore ſubmittant. Sed V̄C̄. Minutianus, tui ſecurus & legum, relationis minas amoliri optat examine. Da igitur, oro te, Iudices, quos Vrbanis poteſtatibus Imperialis præfecit electio. Neque enim dignum eſt ad longinquam cognitionem vocari debitum tenue, & præcipuam dignitatem. Longiùs pergerem ſi æquitas vellet multis precibus adiuuari. Cauſæ genus relatio publicabit: quæ etſi errorem tuebitur Cognitoris: numquam tamen poterit emereri, vt illi à te ſine alio diſceptatore credatur. Vale.

* Beſſarionis codicem, & priorem Iureti editionẽ hic ſum ſecutus: neq; ita inſanio, vt tam temerarias coniecturas alijs obtrudere coner, quàm eſt hæc Iureti nupera: *munimenta prora & puppis.* atqui haud dũ ſcio, magiſne ridiculum hoc ſit, quàm quod Propertium ad adagium illud, *Prora & puppis*, alluſiſſe ſcribit, verſu iſto: *Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.*

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 64.*

OSTENTATOR mei in te ſtudij eſſe non debeo. Officia quippe ex debito religionis profecta iactationem recuſant. Quinimmò vberis

gratiæ inſtar accepi, quòd amicitiæ meæ V̄C. Scipio, te myſtagogo vſus, acceſsit. Maximum enim lucrum eſt quærere familiaritatem bonorum. Et ſanè ſpero ipſum quoque in omnibus noſtri diligentem futurum, poſtquam cognouerit ſuorum relatu, quod negocio eius cura noſtra contulerit. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 65.*

QVADRAGESIMÆ portorium [ſiue vectigal] non rectè poſcitur à Senatoribus Candidatis: quia noſtri Ordinis functiones onerari geminis incommodis non oportet. Hoc tibi etiam pro Cynegio V̄C. dudum miſsis litteris indicaui. Nunc filij mei Pompejani clariſsimi & optimi iuuenis par neceſsitas depopoſcit, vt repeterē poſtulatum. Quæſo igitur vt humanitatem quæ inter virtutes tuas prima eſt, noſtri Ordinis Editoribus dignanter impartias; & vrſorum tranſuectionem cupiditati mancipum ſubtrahas. Perueniet beneficij iſtius gratia & ad Senatum qui leuatur incommodis, & ad populum cuius voluptatibus præſtatur immunitas. Vale.

SYMMACHVS PATERNO. *Epiſt. 66.*

AMPELII illuſtris memoriæ viri neceſsitudines inceſſuntur lite priuata. Non putes ſola parentis recordatione curam pro illis noſtram moueri. Externos quoque, & memorati viri neſcios, cauſæ vrit indignitas. Cuius breuiter, vt poſſum, faſtigia & capita contingā. Ampelius de ſummatibus quondam Senatus, quem famæ celebritate didiciſti, domunculam Romæ de Poſthumio V̄C. Porphyriæ hærede mercatus eſt. Contractus iſtius origo iuſta: ætas propè ſæcularis qua intentata poſſeſsio eſt. Nunc nuper veterator quidam procuratorio nomine caput extulit, Euſebij ex Notario V̄C. quaſſans vetuſtam petitionē de impetratis olim Theodoſij cuiuſdam bonis, quibus hoc prædium mentitur haſiſſe. Theodoſio & Porphyriæ nulla rationum ſocietas fuit, nulla coniunctio facultatum. Res in iudicio vrbano, & à petitore cœpta, & ipſo fugiente finita eſt. Denuò cineres negocij obreptiua ſupplicatione refouet in flammam; & per diffidentiam iuſti, diuinę domus pro ſe attrahit actiones, ob inquiſitionem videlicet mobilium, quibus nihil commune eſt cum prædio. Perueſtigat iſta legum ordine Rector priuati ærarij: ædium dominos relinquat Iudici ſuo. Duplex itaque cauſa eſt, diuiſa rerum vocabulis, actione diſcrepans, origine non cohærens, ſeparata perſonis. Neque mobile emit Ampelius, neque domum fiſcus inceſsit. Cur procurator alienis inualidam petitionem, publicis viribus iuuat? Cùm fratre noſtro Sperchio illuſtri viro quæſo iſta communices. Eſt æqui ſeruantiſsimus. & qui libentiùs communi

iuri credat, quàm poteſtati ſuæ faueat. Scit enim leges honoribus eſſe potiores. Confido cùm ſuppreſſa cognouerit, elicitis non defuturam correctionem. Si quæret cur ad eum ſuper hoc nihil ſcripſerim; reſpondeas oro, nondum facta inter nos ſtili conſuetudine veritum eſſe me, ne quid à principio viderer arguere. Dabit mihi cauſæ huius emendatio, ſermocinãdi cum eo materiam lætiorem: gratiarum actio auſpicium litteris meis faciet. Non expectabo vltrà, vt alloquij ſui fiduciam præſtet hærenti: ad omne me officium iuſtitia eius hortabitur. Vale.

SYMMACHVS OLYBRIO ET PROBINO. *Epiſt. 67.*

IVVENALIS induſtriæ eſt, excire ſaltibus feras, & liberalia ſtudia ſylueſtri voluptate diſtinguere. Sic olim Marſus impiger, & fortis Sabellus robur habuerunt. Noſtris annis parta proficiant. Et huius indulgentiæ in quibuſdam auibus exemplum, vt nutrimenta ſeneſcentibus ætas prima viciſsim comportet. Sed nondum conuenit valetudini meæ vti ferinis viſceribus: nec tamen gratiam muneris veſtri minuit apud me neceſsitas parſimoniæ. Nam etſi vtendi abſtinentia ſanitati conſulit; honor tamen muneris animo ſatisfecit. Valete.

SYMMACHVS OLYBRIO ET PROBINO. *Epiſt. 68.*

SVPPETERE vobis plenam roboris valetudinem ferarum indago teſtatur. hæc igitur prima mihi de vobis gaudij cauſa eſt, quòd ruſticis voluptatibus ſanitatem iuuatis. Secundus lætitiæ gradus eſt venatu capta meruiſſe. Nam vt honori numinum datur, cornua ſacrare ceruorum, & aprinos dentes liminibus affigere: ita amicorum cultui dedicantur libamenta ſyluarum. Interea recuſo ſententiam quæ rem venaticam ſeruile ducit officium. Statuerit hoc ſcriptor ſtilo tantùm probandus: nam morum eius damna non ſinunt, vt ab illo agendæ vitæ petatur auctoritas. Vos malo cum Atilio ruſticari, & ludum [a] virium ſequi, quàm bonis verbis deduci ad inſtituta deſidiæ. Certè ætatibus veſtris hic labor conuenit. Diſtinguenda eſt lectio iuuenum, non alueolo, aut pila, nec trocho Attico, vel Græcis palæſtris; ſed alacri fatigatione, & innocentis audaciæ gaudijs. Ad hæc etiam meum Symmachum ſi ſubcreuerit, quamquam vnicum, cohortabor. Erit olim tempus, quo renunciare annis graues huic operi debeatis. Tunc ſeruile munus iure habeatur cura venandi. Famulatus eſt enim quidam, ſi cedentibus viribus recuſemus vti laborum vacatione, quam nobis præſtat ſenectus. Valete.

[a] Vatican. *& ludum rurium ſequi, quàm bonis vrbis deduci.*

SYM-

SYMMACHVS OLYBRIO ET PROBINO. *Epiſt.69.*

COMMENDASTIS vetus iudicium meum, qui eadem de littoris Formiani gratia & ſalubritate ſentitis. Parcè antehac oræ illius bona tranſitus veſter deguſtauerat. Ea nunc penſiùs per moram cognita, amari à vobis vſu longiore meruerunt. Fero ægrè tanquam veſtri cupiens, quòd procul degitis, & deſiderio in vos meo indico patientiam. At ſi fors votis effectum ſecundet; opto in illo ſinu agitare vobiſcum quod reſtat æſtatis; vt & locus mihi præſtet valetudinem, & vos animi voluptatem. Valete.

SYMMACHVS OLYBRIO ET PROBINO. *Epiſt.70.*

ADITVM mihi ad ſcribendum ſerò reſeraſtis. Vos enim oportuit inchoare libamina literarum: quia inueterati moris eſt, vt qui ad peregrina diſcedit, alternandis epiſtolis præſtet auſpicium. Ergo abſolutus obſeruantiæ religione, & nunc vobis vicem ſalutationis rependo, & in reliquum, ſi fors obtulerit commeantes, aſsiduitatem ſpondeo familiarium paginarum: vt vobis poſsit liquere, non mea culpa ſed veſtra moram e ſiluiſſe. Valete.

SYMMACHVS OLYBRIO ET PROBINO. *Epiſt. 71.*

SERMONIS veſtri aſsiduitate delector, & abundè ex eo munere vſurpo lætitiam. Quod enim vel veſtri animi ſpecimen, vel mei deſiderij ſolamen poteſt eſſe præclarius, quàm vt apud me in dies ſingulos meritorum veſtrorum cultus augeſcat? Amicitia enim quæ celebratur officijs, numquam certo fine contenta eſt. Atque ideò decet vos in deferendis alloquijs effici promptiores, quum ad ſoluendam viciſsitudinem non probetis immemorem. Valete.

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt 72.*

REGILIANI amici mei filius, & ipſe ſuæ honeſtatis intuitu probatus, dudum tibi litteras meas quibus commendaretur, exhibuit. Et ideò ſecundæ adſtipulationis auxilium vtpote iam cognitus, non requirit. Mei igitur ſtudij ratio & conſuetudo exegit vt ſcriberem. Neque enim fas eſt, quamuis iampridem ipſe diſsimules, me quoque huiuſmodi officijs abſtinere. Spero enim quod ſponte amicitiæ tribui ſolet, ſaltim aſsiduitati meæ eſſe referendum. Vale.

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt.73.*

CVM [a] ad proximam vrbem digrederer, ſcribendiş ad te litteris abſtinere non debui, vt te obſeruantia priſci moris abſoluerem. Nā vetere inſti-

inſtituto hic vſus increbruit, vt ingreſsi iter, prælibent primitias ſcriptionis. Quare familiaris officij inuitatus auſpicio, fraternam religionem quam mihi ſemper mente exhibes, aſsiduo ſermone teſtare. Vale.

* Beſſar. *ad proxima vrbe digrederer.* Fortè: *proxima vrbi.* vt lib. 6. epiſt. 6. *ad proxima vrbi prædia* Vaticanus: *degrederer.* ſed perperam. Nam, vt Victorinus monet, *digredi* eſt ex loco aliquo diſcedere: *Degredi*, de loco ſuperiore deſcendere. Salluſt. *monte, colle degredi.* Liuius 40. *qui triduo montem adſcenderat, biduo eſt degreſſus.* Hinc Diſgreſsio & Digreſſus, pro abitu. Cic. 1. ad Attic. epiſt. 4. *Vt primum à tuo digreſſu Romam veni.* Malè ibi Lambinus mutatum iuit in, *degreſſu.* Iuuenal. — *digreſſu veteris confuſus amici.* Rurſum Cicer. 1. ad Qu. frat. epiſt. 3. *Cum congreſſio, tum verò digreſſio noſtra.* Quæ ex maiore numero delibata hoc interim loco ideò poſui, vt poſsit Sauaro, ſi quando nouum cœperit velle libellum procudere, aliquid amplius de noſtro in rem ſuam conuertere, ſicut eum in nupera Cornelij Nepotis editione cùm alias non ſemel, tum in loco quodam, huc quoque faciente feciſſe video, qui eſt non longò ab extrema vita Datamis, ſic à me emendatus: *Ac Datami venienti ait, digredientem ſe animaduertiſſe* &c. de quo vide veriſimil. lib. 3. cap. 12. Porrò tantum abeſt, vt hoc nomine de ipſo conquerar, vt etiam gratias ei me fatear debere, quod quæ ego puer admodum præſtiteram, ea tantus in literis vir, & Senati columen, ſua quàm mea, videri maluerit. Sed væ ijs, vnde petitur, niſi hic in cenſendo religionem Senator, quàm Criticus, maiorem adhibere ſolet.

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt. 74.*

OCTAVO demùm die multas eluctatus itineris difficultates larem patrium ſalutaui. Continuò, vt amicitia poſtulabat, conuenit me recordatio mandatorum tuorum. Nam diſcedenti iniunxeras, vt negocium lectiſsimorum iuuenum Ticiani atque Helpidij fida exploratione diſquirerem. Quorum præceptor vir prudens & neſcius gratificationis adſeruit, eſſe in illis ſcientiam iuris idoneam nimis in omnes vſus iudiciarij & forenſis officij. Nunc tuum eſt optimos iuuenes aduocare, quorum indolem militiæ honoribus iam paratam non debet vlteriùs procraſtinare cunctatio. Vale.

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt. 75.*

PROMPTE fauendum eſt honeſta cupientibus, vt probabiles voluntates alieno etiam iuuentur adniſu. Quapropter opis indigum eſſe non patior Felicem ſanctiſsimum iuuenem ad electiora tendentem: qui

vbi vr-

vbi vrbani fori diſſenſiones, vtpote mitis ingenij, exhorruit, modeſtiori cauſidicinæ dare nomen affectat; quem meus quoq; hortatus animauit. Sponpondi enim bonæ indoli & moribus defecatis nequaquam defore tuæ mentis auxilium. Ergo exoratus ac facilis non vt transfugam ſedis alterius, ſed vt affectatorem fori quietioris amplectere: qui tibi tuiſque beneficijs debebit, quicquid ex officio, bonæ fortunæ aut commoditatis acceſſerit. Vale.

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt. 76.*

BONOSO optimo viro, & poſt militiam palatinam geminæ adminiſtrationis integritate conſpicuo, diſcuſsionem pontis ac baſilicæ nouæ præceptio Auguſta mandauit: quod munus ſumma fide & vigilantia poſſet implere, ſi ſolus iſtiuſmodi examinis ius haberet. [a] Nam Cyriades C̄V̄. Comes & mechanicus qui dudum impenſas operis vtriuſq; tractauit, in ſocietatem diſcuſsionis admiſſus, ſæpè, vt dicitur, à Bonoſi inueſtigatione diſſenſit. Hinc fit, vt inquiſitio quæ per vnum ſtrenuè poſſet agitari, artificio quodam interpoſiti certaminis differatur. atque ideò metuit vir honeſtus Bonoſus, ne ſibi inuidiæ ſit quòd tanti negocij adhuc nutat effectus. Quapropter orat, vt ſi quis eſt qui V̄C̄. Cyriadem putat eius operis quod idem antè curauit, etiam diſcuſſorem eſſe debere, ſibi hæc moleſtia detrahatur: Si verò ipſe negotio videtur adcommodus, ad ſe vnum diſquiſitionis ſumma pertineat. Ergo amore Reipub. cuius vtilitates inter præcipua & prima complecteris, clariſsimo & illuſtri viro Præfecto dignare conferre; quatenus lacuna tantorum ſumptuum remotis intentionibus, detegatur. Spero enim fore vt ceſſantibus nouis expenſionibus, vtriuſque operis perfectioni vſurpatorum ſumma ſufficiat. Vale.

a Beſſar. *Cùm Cyriades.* Fortè: *Nunc.*

SYMMACHVS LICINIO. *Epiſt. 77.*

LONGVM ſiles. Sed ego talis exempli imitator eſſe non debeo. Quare in officia primus erupi, teque religioſa admonitione conuenio: vt litterarum munus quod ſponte amicitiæ noſtræ deferre debueras, ſaltim prouocatus exſoluas. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIVM. *Epiſt. 78.*

QVÆRIS vt valeam vel quid rerum geram. Reſpondeo percontationi tuæ ex amore venienti. Agri quiete delector. Hæc mihi aëris præſtabit ſalubritatem, & pabulum lectionis. Sæpè oculos paſco culturis quas hyberna exercet operatio, Tibi & ſecundare valetudinem, & memoriam

noſtræ amicitiæ ſupereſſe amplißimè gratulor. Silentij verò mei non eſt iuſta cauſatio. Nihil enim quod ſcriberem ſuppetebat: ſimulque occupato tibi auditione cauſarum verebar obſtrepere, ne multis negotijs onus adderet loquacitas ocioſi. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 79.*

PRÆSENTIAM tuam ſpero, neque enim ſoles promiſſa deſerere. Sed frequens fama eſt, Prætorianas litteras obſtare diſpoſitis. Quare ne hæream diu expectationis incertus; confirmari ſcriptis recentioribus volo: vt ſciam moræ præcium eſſe ſi affuturus es, aut ſoluar manendi faſtidio ſi teneris. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 80.*

PROSEQVOR litteris ciuem amicumque communem; cuius bona, quia iudicio tuo nota ſunt, non requirunt aſſertionem. Meritò mihi de eo apud ſcientem facilis ſermo & breuis eſt. Admoneo tamen vt in gratiam meam valdiùs diligatur, meique apud te curam vigere documento aucti circa ſe amoris intelligat. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 81.*

CVM ſæpè occaſionibus ad ſcribendum vtar incognitis, committi in amicitiam puto ſi domeſticis videar abſtinere. Libens igitur Aëtio honeſtißimo viro cultori tuo nunciam ſoſpitatis meæ paginam dedi, cui honorificentiam ſalutationis adiungo: quæ ſola, & cùm dicitur & cùm viciſsim refertur, munia familiaris explet officij. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 82.*

PLENVM religionis officium eſt quòd ſpontè votum fratris anteuenis. Proximè igitur familiares noſtri ad equorum coëmptionem cum precijs commeabunt, vt ex omnibus quadrigis quas ſcripſiſti eſſe vænales præſtantiores curſu & genere pollentes defloret electio. Hæc autem tibi cura ſumenda eſt, vt præteritis Editionibus noſtris recens ludorum fama reſpondeat. In primis igitur hanc de te gratiam peto, ne magis numerum quàm merita perpendas. Nam cùm de Hiſpanijs copiam equorum ſpes certa mihi promittat; hos quos de proximo polliceris ſecurior diligentia debet excerpere. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 83.*

CVRAM noſtram Senatoriæ functiones ad votiua ſollicitant. Præturam quippe filij mei, ſi fors dictum iuuet, proximus annus expectat: cuius

cuius inſtruendi cauſa amicis noſtris negocium dedimus, vt equos ex Hiſpania lectiſsimæ nobilitatis edecument. Experiantur igitur ſuffragium tuum, ſi quid opis & fauoris orauerint. Decet enim te pro amore mutuo mecum curanda partiri. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 84.*

SILENTIVM meum etiam ipſe reprehenderem ſi tuas litteras aliquando ſumpſiſſem. Itaque in altero arguere non potes quòd à te admiſſum meminiſti. Ego tamen in hæc officia primus erupi, vt & te ad ſcribendi ſtudium cohortarer, & amicum meum teſtimonij aſtipulatione proſequerer. Eſt enim eius induſtriæ atque probitatis vt fauorem tuum iure mereatur. Pro quo ego petitor accedo, præſumens apud animum tuum noſtras litteras plurimùm profuturas. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 85.*

QVÒD epiſtolas meas condis, amoris eſt tui, qui deſcribenda neſcit deligere. Sed me fucus hic decipit. Nam præcipitor ad ſcribendi fiduciam, placendi ſecuritate: & tamen (ſi quando reſipiſco) nimis vereor, ne iſta ſimplicitas incidat in lectorem alterum, tibi diſparem. Quare velim tibi habeas, quæ incogitata proferimus: licet eadem mei quoque librarij ſeruare dicantur. Sed illi per ignorantiam examinis, quod te facere non oportet Mercurialis artis peritum. Nam mediocribus ſcriptis amicorum benignitas ſcit fauere, alienorum inuidia neſcit ignoſcere. Quod ſupereſt, oro iam venias, & præſentia tua honorem augeas feſtorum dierum. Nempe Mineruæ tibi ſolemne de ſcholis notum eſt, vt ferè memores ſimus etiam procedente æuo puerilium feriarum. Ad eum diem conuictum tibi paramus, agreſtibus holuſculis partum, quia luxuries offendit deam ſobriam. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 86.*

INSIDIARIS infantiæ meæ, quam tego ſilentij verecundia. Nam ad eliciendā reſponſa, venturum, ſi adnuam, polliceris; cùm hoc tibi facere de proximo quàm ſpondere promptius fuerit. Mihi verò adipiſci gratum, ſperare prolixum eſt. Et tamen voluntati tuæ pareo: nec vereor, ne temerè à me effuſa verba in paginis librarij tui referas. Nam ſi quid horum quæ apud te incurioſiùs loquor, cuipiam lectori nauſeam mouerit; [a] non tam in ſcribendo negligentia mea, quàm tua in deſcribendo diligentia diſplicebit. Vale.

[a] Retulit hoc loco Iuretus coniecturam meam in contextum. Nam Beſſar. habet: *non in ſcribendo negligentiam ea, quam tua in deſcribendo diligentia diſplicebit.* Fortaſsis particula, *Tam*, omittenda fuerit

quomodo & apud Plaut.Rud. *Non edepol piſces expeto, quàm tui ſermonis ſum indigens.*

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt.87.*

NOSTRORVM duriciam ferre non poſſumus, qui cùm reliqua ſuperiora non exſoluerint, etiam penſionem proximi anni ferre detrectant. Idcirco quæſo vt cum homine meo quem ad exactionem titulorum miſi, curam communicare digneris, & religioſam operam libẽter adripias. Graue eſt enim nos quidem pro agris noſtris functionibus publicis eſſe munificos:[a] actores autem locorum ne id quidem velle redhibere, quod ſciunt per annos ſingulos eſſe ſoluendum. Vale.

[a] Beſſar. *Autores.* quomodo & Iuriſconſulti *Auctorem* pro venditore aliàs dicunt, ita hic pro redemptore & colono, vt putat Modius.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt.88.*

NVLLVM tempus eſſe patior ab officio feriatum. Meritò properanti tabellario curſim debita verba commiſi; quibus quæſo referendæ viciſsitudinis curam capeſſas: licèt malim iam tuo reditu, quàm ſcriptorum honore lætari. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 89.*

NON ex officij parcitate amicorum religio & cura pendenda eſt. plerùmque enim ſcribendi cupidis deſit occaſio; nec tamen amicitiæ memoria temporali ſilentio conſeneſcit. Itaque quod huc vſque conticui, voluntati non debet aſcribi: multa enim ſtudium noſtrum fortuita impedimenta frænarunt. Sed vbi tempeſtiuam comperi facultatem, contuli in has litteras mei circa te propoſiti atque amoris indicium; compenſaturus quod hactenus ſilui frequentia paginarum, ſi me incentiuo quodam mutui ſermonis animaueris. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt.90.*

ATTENTATAM denuò valetudinem tuam meorum cura ſuggeſsit. quare ſollicitatus incertis emittere ſcripta non diſtuli; quibus vt de te læta reſpondeant, præſtabit diuina miſeratio. Erit igitur muneris tui vt ocio meo ſecuritatem ſanitatis adijcias. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt.91.*

ET rebus & litteris partes religionis exſequeris. Nam & hominibus meis adminicula fauoris impẽdis, & me ſermonis tui honore par-

parti-

ticipas. Ago igitur atque habeo gratias, daturus operam ne officijs noſtris viciſsitudo vnquam diſsimilis iudicetur. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 92.*

CVM ad filium meum ſcriberes, ſolum me ſtili honore fraudaſti. Potui te ſilentij talione mordere, ſed amicorum negligentiæ numquam parem repono contemptum. Atque vtinam redditæ filio meo litteræ nihil aſperitatis ex conuentione fraterni debiti habuiſſent. Ego quoque mihi nequaquam viderer omiſſus. Nunc duo pariter acciderunt, vt me & honor officij præteriret, & participata cum filio amaritudo percelleret. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 93.*

FORMIANVM littus acceſsimus. Hinc Puteolos mox petemus. Graue eſt enim ſub auribus Iudicis Baiarum appetentiam confiteri. Habes ordinem propoſiti mei. Ipſe memento promiſsi, quo te ob cauſas publicas peregrinationis meæ fore ſolatium ſpopondiſti. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 94.*

ROMAM regreſſus poſt legationis officium ſumpſi litteras tuas, quibus patriæ communi largas rei annonariæ copias polliceris. Itaq; gemino adfectus gaudio, & quaſi ciuis publica ſecuritate, & facti tui gloria quaſi frater ſuperexſulto, teque ad hoc ſtudium religioſa exhortatione diſtimulo; licet bona voluntas quæ ex ingenio venit, non ſit agitanda calcaribus. Ego lectioni ſermonis tui ciuium noſtrorum curam leuaui. Neque enim ſilere debuit tam laudabilis & certa promiſsio. Supereſt vt propoſito religionis tuæ melior aſpiret euentus, & in poſterum competens decus pro tanto in patriam labore reſpondeat. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 95.*

MEDIOLANVM ſum miſſus à Patribus ad exorandam diuini Principis opem, quam communis patriæ ſollicitudo poſcebat. Celerem mihi reditum præfata Dei venia res proſperæ pollicentur. Sed præſentia læta cumulabis, ſi per litteras mihi cognitio tuæ ſalutis acceſſerit. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 96.*

ROMAM rediſſe me nuncio. Atque vtinam ſanitatis qnoque meæ index eſſe potuiſſem, quam labefactauit peregrinationis iniuria, & hyema-

hyemalis aſperitas. Sed ocio redditus ſpero meliora. Ipſe vt valeas diuina præſtabunt. Nam vt homines meos ſolito fauore tuearis, poſtulare non debeo; quum incitamentum ſpontanea officia non requirant. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 97.*

MALVERIM quidem tuum ſolamen adipiſci, quia litteris ſecundus ad gratiam locus eſt. Deſiderio tui ſcriptorum compenſatio ſatisfecit, maximeque iuuit animum, quod tecum bonam valetudinem rediſſe in gratiam nunciaſti. Ipſe Formijs adhuc reſidere conſtitui, vt mitigatis autumni æſtibus ad ſuburbana concedam. Neque enim temporis ratio patitur, vt communem patriam mœſtus ingrediar. Vale.

SYMMACHVS HELPIDIO. *Epiſt. 98.*

SI conditio temporis ſineret, votis me tuis etiam non rogatus ingererem. Qua in re certus animi mei, aſſertionem verborum, ſicuti arbitror, non requiris. Nunc fortunæ meæ qualitas intantum à feſtiuis excuſat officijs, vt inſuper ſolatia depoſcat aliena. Ergo quia in manu mea interim non eſt frequentare lætos conuentus; tuæ opis erit leuare mœrentem. Quorſum iſtud inquies? vt fratrem meum Florentium, clariſsimum atque ornatiſsimum virum, peregrinationi meæ cohærere patiaris. Tantum peto, vt ab eo interpreteris impendi ex hac commoratione, quam mihi tribuit, quantum ex eius præſentia voluptatis habuiſſes. Vale.

Q. AV-

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM LIBER VI.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 1.*

DE rebus liquidis atque manifeſtis rectiùs natura quàm fama conſulitur. Ergo in tenui Patriæ victu, ſuperioris prouidentiæ laudem [a] refotam non ex ore multitudinis, ſed ex ratione humani ingenij colligamus. Neceſſe eſt enim ſeros æſtimatores beneficiorum, cùm ſuccedant anguſtiæ copijs, diſsimulatam gratiam conlatione ſentire. Et plebes quidem noſtra paucorum ſtudijs antehac in odium tanti ciuis ſubacta, teſtatur propalàm pœnitendi correctionem. [b] Collegarum verò notiſsimus peruicax liuor ſinit fateri, quod cogit veritas iudicare. Quare tacito afficiuntur rubore, & conuictorum ſimiles de vobis proferre nequeunt, quæ ſentire coguntur. Sed hæc longiùs exſequi non eſt neceſſe. Sufficit enim rediſſe ad conciliationem famæ veſtræ publicum teſtimonium. Viuat modò, & in patris celebri memoria ſolatium tuum, & in tua ſalute paterna reparatio. Valete.

[a] Sic eſt in Beſſarionis libro, & ita Iuretus priùs ediderat: qui tamen cùm vidiſſet Lectium coniecturam inueniſſe, qua totus hic locus inſigniter corrumperetur, hanc nimirum: *laudem referam, non ex ore multitudinis, ſed ex ratione ingenii collegarum*: ne forſan minus, quàm ille, videretur Symmacho nocere poſſe, nuper infelicem iſtam coniecturam, germana Symmachi ſcriptura furcillis eiecta, in contextum recepit, neque in notis vel verbo ſuæ huius mutationis rationem reddidit. Credo, quòd nollet Lectiano inuento defenſor eſſe. Vocem, *Humani*, ex Beſſar. cod. addidimus.

[b] Puto mendum aliquod hic latere, quod cuiuſmodi ſit, diuinare nondum potui. Vulgo editur: *liber ſinit fateri.* Beſſar. *libor ſinit fateri.* Iuretus ex Pithæi libro: *liuor non ſinit fateri.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 2.*

HILARATVS eſt mihi dies litteris veſtris, & feſtiuitatem nataliciam domus noſtræ deſideratus ſermo geminauit. Sed decurſa paginæ lectione conrugauit mihi frontem adiecta ſubſcriptio, quæ vos de peculio Petroniæ agitari iurgijs indicauit. Arbitror tamen, ſi Marcianæ ſororis veſtræ non ſit clauda promiſsio, ſucceſsionis ambiguum domeſticè poſſe remoueri, cùm ad examen meũ quod ipſa delegit, documenta negocij miſeritis. Quæ autem capita quæſtionum pars aduerſa commoueat, ſubdita enumeratione ſignaui, vt ſancta vnanimitas veſtra informata oppoſitis, inuicem pro ſe reſpondenda meditetur. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 3.*

PRÆFATO opus eſt ſi ardua poſtulentur: pronis ac facilibus admoueri ambitum non oportet. Breuiter igitur & ſtrictim quid frater meus Fuluius de vobis fauoris poſcat, aduertite. Sororem [a] Pompeiani olim viro maturam, te auſpice in manum optat accipere, nec genere minor, & re fortaſsis [b] vberior. Nam laudabiles vitæ eius artes, & ex bonorum amicitijs ſpes ſecundas, inter ſponſalia ornamenta non numero. Sibi enim quiſque habet quicquid ſpei & laudi ducitur. Mihi autem tanta eſt perficiendæ coniunctionis huius antiquitas, vt in graui dono habiturus ſim, ſi illius votis cura veſtra profuerit. Quum igitur res inceptu honeſta, effectu facilis poſtuletur: quæſo vt in promouendo negocio quantam me velle conijcitis, adhibeatis induſtriam. Valete.

[a] Sic ſcripſi ex Beſſar. pro vulgato: *Pompeiam.* Pompeianus eſt is, ad quem ſcribit Symmachus lib. 9. epiſt. 8.

[b] Beſſar. *fortaſſi ſuperior.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 4.*

ÆGRITVDINEM, quam dexteræ manus dolore ſuſtineo, nunciorum acerbitate duplicaſtis. Acrior autem cura me diſtringit, quòd ſcio filiæ meæ ciborum & potuum continentiam non poſſe ſuaderi. Anxius igitur vulnere animi & corporis morbo, vſque ad ſubſcribendi poſsibilitatem litteras differre non potui: ſed dictatione properata magis ſollicitudini meæ quàm conſuetudini ſatisfeci. Et primò timorem meum reſponſis leuetis exoro. Dehinc te domina filia precor, ſaluti aduerſa declines, & interpellatam totiens valetudinem repares auxilio temperantiæ. Quia non ſolùm ſanitati commodat, verum etiam ad teſtimonium prudentiæ pertinet noxijs abſtinere. Valete.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.5.*

SEVERIANVM primorem Literninæ vrbis à publica interpellatione reuocaui, ne ſancto amico noſtro Seuero inuidiæ aliquid conqueſtio eius adferret. Promiſi autem media vnanimitate tua, decus noſtrum, ſi quid inter eos concertationis eſt, poſſe finiri. atque ideò quæſo, vt viro optimo Seuero terminandæ apud te litis auctor eſſe digneris. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 6.*

TANQVAM adhuc negociorum veſtrorum neſcij agendis rebus formulas præfinitis. At ego vnanimitati veſtræ vtriuſque exitum cauſæ iampridem retexui, & credo in manus veſtras per milites Vicarianos delata quæ ſcripſeram. Meritò enarrata & comperta non repeto. Hoc ſolum etiam nunc notitiæ veſtræ oſtentationis pudore ſubtraxeram, miſiſſe me neceſſarias litteras, quibus amici de tutoris fraudibus inſtruantur. Et puto, ſi fors inceptum iuuet, decernendum aliquid quo frangatur obnoxius. Quòd verò iter ad proxima vrbi prædia diſtuliſtis, quamquam veſtri cupientiſsimus, improbare non poſſum. Allegatis enim piam cauſam morarum, atque ideò deſiderio meo neceſsitatem religioſæ affectationis antefero: [a] haud ſciens morantibus vobis aliqua inuitatio nos potiùs in Campaniam poſsit educere. Sed hoc relinquatur euentui. Nos interim mutua deſideria ſcriptione foueamus. Solatijs enim leniendus eſt animus quotiens protelantur optata. Valete.

[a] Beſſar. *haut ſciam morantibus.* Lectius: *haud ſcio an morant.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.7.*

TABVRNIVS euocatum me non ſiluit; & fortaſsè miremini nihil ſuper ea re meis paginis indicatum. Sed quia multis ac neceſſarijs cauſis domi manere decreueram; inanis eſſe operæ iudicaui, irrita ad vos & diſsimulata perferre. Credo autem ſanctæ vnanimitati veſtræ incomperta non eſſe, quæ me à peregrinandi conſilio retraxerunt. Nam & fractam valetudinem meam noſtis, & vnici mei ſolitudinem contemplamini, & eruptiones fluminum vſque ad metum diluuij comperiſtis. Pontium quoq; ruinas, & montium labes apud vos, vt arbitror, fama non tacuit. Ex quo factum eſt vt cæteri quoque veniam poſtularent, quos ſimilis accitus exciuerat, præter Arcentium & Euangelum: quorum alterum vigor adoleſcentiæ, alterum incautus animus obiecit incertis. Intelligo vos profectione hominis non amici poſſe terreri. Sed vt ſcrupulum hunc reijciatis admoneo. Nam & meis litteris multa curata ſunt; & proficiſcentibus datum negocium eſt vt æmuli obtrectatio repellatur. Quare curatum vacui

cui agite ocium, meque vt facere dignamini, ſcriptorum aſsiduitate refo-uete. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 8.*

REDDITÆ ſunt nobis litteræ veſtræ cùm in Hoſtienſis [a] viæ ſeptimo degeremus. Etilico per illuſtrem virum Vicarium petitu meo Actorum proceſsit editio. Sed puer veſter inconſultis atque ignorantibus nobis vrbe diſceſsit, vt eſt ſeruis familiaris improbitas. Veſtra in manu eſt, vtrum hoc inultum patiamini. Interea filiam meam iactari inſtaurato languore non ſiluit. Cuius nuncij vulnus altè inſedit pectori meo, nec abolebitur metus niſi mutua ſcriptione fidem ſanitatis eius accepero. Facite igitur oro vos, vt formidinem meam ſecuritas protinus reportata commutet. Valete.

[a] Fuit cum ſuſpicarer: *cùm in Hoſtienſi die ſeptimo degeremus*, pro, *diem ſeptimum*. Nam vt lapidem accipiamus, inſolens tamen erit, *degere in ſeptimo lapide*. In Hoſtienſi, ſcilicet prædio, ſicut apud Cic. in Tuſculano, in Cumano, &c. Iuretus non ſatisfacit mihi.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 9.*

FRATER meus Cenſorinus de confinio Baianorum Prætoriorum conqueſtionem tentat iterare, quam didicit inter me & actores filij mei Pompeiani dudum eſſe finitam. Adhibiti namque Inſpectores muro qui inter ædes à ſummo monte deſcendit, diuidi loca noſtra dixerunt: quorum iudicium nouus poſſeſſor credit poſſe reſcindi. Quæſo igitur adhibito Felice amico noſtro, & Caſtore, veri arbiter eſſe digneris, & ſanctitate tua coram locata inanis attentatio comprimatur. Dehinc cum fratri meo Cenſorino ſatisfecerit præteritæ iudicationis aſſertio: tunc operi eius & molitionibus nouis decem tantùm pedum vltra ædificia ſua permittatur adiectio: ita vt partium fines, & placito comprehenſus adſenſus, & conſtructio interiecta diſcriminet.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 10.*

ROGATOS nos eſſe audio ad officium Conſulare. Mihi quieſcere & domi manere ſententia eſt poſt anni ſuperioris laborem. Ipſe quid ſtatuas, altiùs cogita, & ſapienter expende. Præſumo autem eos, qui dicuntur acciti auctoritate præcelſi viri, edecumatos eſſe, & his vnanimitatem tuam conſultò eſſe ſociatam; vt ad agendas gratias ſub occaſione officij Conſularis excurras. Verendum autem eſt, ne ſi excuſandum putaueris, proximi reſcripti impetratione videaris offenſus. Et fortaſsè, quantùm de incertis ſperare fas eſt, error iſte, cùm fœliciter adfueris, corrigetur. Hiſpa-

Hiſpanum non comperi rogatum eſſe. Conſidera igitur euentum vtriuſque partis. Ego denuo nuntiabo ſi quid ſuper hoc nouæ cognitionis acceſſerit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 11.*

MVLTA mihi ad vos ſcribenti pauca reſpondes, & moleſtè fero mandatorum veſtrorum calere principia vſque ad ſollicitudinem meam, mox autem per ſilentium frigere proceſſus. Fortaſſe quæratis quid etiam nunc referri in noſcentiam meam poſtulem. Capuanæ domus precium ſcripſeram cum venditore deciſum. Nihil de eius confirmatione reſcribitis. Samniticæ poſſeſsionis reformatio & vindicta mandata eſt. Tantùm vacuatos dotibus agros ſerò docuiſtis. Adhuctamen neſcio quid exhibitio iniuncta profecerit, cuius me expectatio rus ire non patitur. Vereor enim ne, quod ſæpè factum eſt, clandeſtina aliquid tentet obreptio. Quare aut inſtruite quid ſuperſit negocijs explicandis; aut ſi res in vado ſint, viam mihi vſurpandæ ſeceſsionis aperite. Cum fratre meo Cenſorino non moleſtè fero ſub quolibet diſpendio noſtro de littoralibus ſpatijs iudicatum. Reſtat vt interiectu muri Prætoria diuidantur, ne ceſſante indicio iudicationis, rurſus vicinæ anguſtiæ in alios ſeſe terminos nitantur extendere. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 12.*

AMICI litteris delectatus ſum, quarum me lectorem eſſe voluiſti, & velim credas nihil eum de vſurpandi animi remiſsione mentitum. Mihi vir illuſtris Iudex Prætorianus, ob conlationem Senatus & alia remedia vrbis Auguſtæ denunciauit offenſas; contriſtatus, vt aſſerit, Curione, quo Præfectus vrbi ludorum Imperialium die, cùm à Senatu [a] caro nobis præſentibus poſceretur, oblationem communem populo publicauit. Hæc omnia ad deſtruendam promiſſorum ſuorum gloriam compoſita ſuſpicatur, & in me ſolùm, quia hoc referentibus placet, vertit inuidiam. Reſpondi, vt potui dignitate ſeruata, eius calori. Et quantũ legati Orientales aſſerunt, quibus ipſe ſcriptorũ meorũ fecit indicium, cunctis reſponſa noſtra placuerunt. Sed ne ratione & auctoritate victus ſileret, molliores poſteà litteras miſit, parem querimoniam continentes. Horum tibi omnium tradetur exemplar, vt noueris quibus fluctibus perſtrepamur. In negotio autem ſanctæ vnanimitatis veſtræ, quod præceptio iterata commouit, conſilio trahendæ ſolutionis vtendum eſt; & pars quæ ad germanum tuum pertinet, ſubijcienda auctioni: vt huiuſmodi iniuria factum iuuenis exaggeret, aut expleat voluntatem. Sed ſcire deſidero, quæ potiſsimùm prædia ad ius ſancti fratris tui pro parte pertineant: ne

per ignorantiam, iuris tui corpora Apparitionis error adtrectet. Fratrē veſtrum Romæ tantiſper tenebo, quoniam ſubſidia annonæ in dies viginti oblatio prorogauit. Moleſtè igitur filia mea ferre non debet ſi iumenta itineri eius deputata tardauero. Cætera Cumazon filius meus, vel quærentibus vobis vel ſponte narrabit. De legatione mittenda ob anguſtias frumentariæ rei, vſque ad reditum viri excellentiſsimi Comitis tractatus publicus differetur. Conſilium ſanctitatis tuæ ſalubre mihi viſum eſt. Itaque datis ad homines meos litteris; ſtatim iuſsi ex re noſtra Apula ad Campaniam frumenta deferri. Vale.

[a] Sic Iuretus edidit. Beſſar. & vulgati libri habent: *Curio*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 13.*

ASSIDVITAS epiſtolarum ſuperiorum ſcribenda conſumpſit. Sola nunc ſupereſt ſalutationis religioſa generalitas. Et ſanè ſi qua ſuppeterent paginis perſequenda, commeanti rectiùs crederentur. Tunc enim ſtilo indulgendum eſt cùm recipiendis mandatis proficiſcentium perſona non ſufficit. Nunc ſi quid ſcitu dignum putabitis, ſine noſtri ſermonis excurſu pleniùs à commeante diſcetis. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 14.*

DVBITARE vos video an Rufini pœnam ſecuta ſit etiam publicatio facultatum. Fides præſto eſt Imperialibus ſignata præceptis. Et tamen prædonis annoſi merita pendentibus, non fuit ambigendum quod [a] ſpoliare vrbis deſideraret ærarium. Atque vtinam tanto gaudio non obſtreperet defectus annonæ, quàm nulla producit nouæ frugis acceſſio. Prætereaipſius cibi qualitas gignit horrorem, corrumpit valetudinem corporum, grauiorque eſt hominibus talis alimonia, quàm pœna ieiunij. Solatur inter hæc populum ſpes frumenti à Patribus oblati, & religioſa optimatium voluntas tenet concordiam ciuitatis. Nunc votis opus eſt, vt diuina opitulatio inuehat commeatus, dum ſalus ciuium priuata conlatione producitur. Valete.

[a] Corrige ex Beſſar. *quod ſpolia orbis*. vt Rufini opes vocet totius orbis ſpolia, quæ in fiſcum iam ſint redigenda.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 15.*

IN eas anguſtias communis Patriæ fortuna deducta eſt, vt extrema vitanda ſint. Itaque fratrem veſtrum continuò ad vos opto dimittere, cui Baſternarios mox præbere dignamini, vt feſtinatio eius iumentorum adminiculis iuuetur. Cæterum filiam meam vexari itinere, ſicuti antè ſcripſeram, non oportet. Quoniam poſt incommodum graue valetudo eius ocio & quiete refouenda eſt. Valete.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 16.*

PRAEVIDI quem metum meæ ægritudinis vobis fama poſſet incutere: quæ cùm ſoleat ſupra verum de abſentibus loqui, magnitudinem periculi mei ne fando quidem videtur æquaſſe. Itaque vbi primum formare litteras per valetudinem licuit, non diſtuli lenire apud vos ſtilo quæ vulgata credideram. Et quamuis modificandæ ſollicitudini veſtræ prior ſermo ſufficeret; ad fidem tamen ſecuritatis atteſtatio ſecunda proficiet. Interea de ordinando reditu facite nouerim quid conſilij cœperitis. Fateor enim molliorem me eſſe affectione poſt diſcrimen ſalutis, nec vlterius poſſe ſuadere, vt deſiderio meo veſtrum ocium præferatis. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 17.*

AMICITIA animis non annis æſtimatur. Rudis igitur tibi eorum non videatur affectus, quorum in te cultus annoſus eſt. Hoc eò ſpectat, vt noueris Auxentium & Marianum filios meos pudentiſsimos iuuenes inter laudatores tuos primore loco cenſeri; atque ideò non cognoſcendos nouo aditu ſed amoris fœdere & religione recolendos. Nunc illis proficiſcendi attulit cauſam medicorum coactu imperata curatio, Nam Stabias ire deſiderant, vt reliquias longæ ægritudinis armentali lacte depellant. Sed maiorem iudicant in tuo congreſſu eſſe medicinam. Tibi igitur aſsignabitur eorũ ſanitas, ſi remedijs herbarum ſalubrium fomenta benignitatis adieceris. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 18.*

CASTORI noſtro ad Campaniam reuertenti, largiora mandata de domeſticis rebus, quàm ſcripta commiſimus. Plura igitur auribus quàm lectione noſcetis. Horum pleraque ad ſtatum pertinent patriæ; quam defectu alimentorum grauiter laborantem periculoſum eſt inhabitare, impium & crudele deſerere. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 19.*

GERMANO Taburnio cui me auxilio eſſe voluiſtis, etiam ſalutis dubius affuiſſem, ſi eorum præſentiam fors dediſſet quos ex vſu eius oportuit conueniri. Satisfaciat igitur vnanimitati veſtræ animus meus, etiamſi voti efficaciam negauit euentus. Ipſe adhuc inualidus, ſed iam præfata Dei venia conualeſcendi ſecurus hæc ſcribo; tantoque magis aſſurgo viribus, quanto mihi celeriorem ſanctitatis veſtræ reditum ſpes vicina promittit. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 20.*

DVDVM ſanitatem filij meæ integratam eſſe reſcripſeras. Mox ſequentibus litteris ſollicitudini noſtræ recidiuum aculeum ſubdidiſti. Conflictor igitur nuncio recentiore, quia magis aduerſa creduntur. Expecto anxiè, vt ſi quid boni dies attulit, indicetis. In eo autem quòd vos diſceſſus noſter excruciat, habitum mentis meæ agnoſco: ſed adhuc deſiderijs mutuis præſtat ſuadere patientiam, quàm pœnitendum aliquid per imbecillitatem affectionis ordiri. Mox cum germanus tuus de proximo, vt ais, ſperatus affuerit, & fœlicem vobis & neceſſarium reditum diuidendæ inter vos communionis cauſa præſtabit. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 21.*

FPATRIS mei Entrecij Spectabilis viri liberos impatientia paterni amoris acciuerat, quibus properandi cauſas inopia vrbis adiecit. Atq; ideò recurſum ſine iuſti temporis expectatione moliti ſunt. Quapropter dum nauigatio intractabilis eſt, in oris Campaniæ pauliſper hærebunt. Sed ne peregrinationis amara ſuſtineant, humanitas veſtra præſtabit. Quare vicem meam ſuſcipe: vt qui nunc à nobis neceſsitate diuulſi ſunt, animum ſe meum in te reperiſſe lætentur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 22.*

DVRA commotio eſt quam gignit iniuria; ſed mollire debet dolorem medicina patientiæ. Nec deeſt vobis vſus aduerſa tolerandi. Nam crebrò ictum fortunæ ferre didiciſtis. Quod ſi in ſecundis rebus ageretis, iure inſolitis malis fœlicitas læderetur. Hæc eò ſcribo, vt miratum me ſcias quòd conſtantiam tuam lis priuata mutauerit, quàm ſub affinium nomine (vt opinio mea eſt) Bajani littoris perſultator animauit. Sed illi aliud mercedis erit. Cauſæ autem veſtræ propugnaculum iudiciale non defuit. Impetratum quippe eſt ab altero Cognitorum, ne impunè ſit quod deſignauit Apparitor: ab altero vt hæreditas tuta præſtetur. Ipſum quoq; dominũ quæſtionis, quum ſe ab agro receperit, admonebo, vt aut deſiſtat incœpto, aut ſibi grauiora eſſe referenda nouerit. Hæc de rebus domeſticis ſatis dicta ſint. Patriæ verò noſtræ inter cætera frumentariæ penuriæ mala, legationis ambitus nequiorem [a] facem ſubdidit. Nam principio Poſthumianum & Pinianum duobus aulæ ſummatibus iunxit electio, ſub ea expreſsione iudicij, vt in ipſis ſolis plena eſſe legatio diceretur. Interiectis diebus, cùm mandata Ordinis tractatus expenderet, Paulinum illis ſtudia priuata iunxerunt. Hinc orta certatio vſque ad nefarias pugnas me abſente proceſsit. Pudet dicere, quæ in ſe optimates Senatus crimina & maledicta

ledicti proiecerint. Sed dirimendas partium quæſtiones meo dicuntur detuliſſe iudicio. Fors viderit qui finis cauſam publicã maneat. Interim Senatus fama laceratur, & infortunatis etiam crimen acceſsit. Si in manus meas venerint monumenta Geſtorum, legendo noſcetis quæ verborum meorum verecundia noluit explicare. Valete.

a Sic reſtitui in veriſimilibus, cum ante edidiſſet Iuretus: *facere ſubdidit* Propert. de Amore: *Nam tibi non tepidas ſubdidit ille faces.* Hoc ſeſe à me admonitos tam Iuretus, quam Lectius bellè diſsimulant.

SYMMACHVS NICOMACHI FILIIS. *Epiſt.* 23.

DEBVI litteris abſtinere, Spectabili viro filio meo Decio commeante, qui religioni veſtræ plura narrabit quàm poſſet paginarum textus amplecti. Sed iucunditatem quam tribuet fraterna præſentia, ſtilo augere non piguit. Idcirco vnanimitati veſtræ honorem ſalutationis impertio, vt aduentus mei expectatio oris munere mitigetur. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.* 24.

SAPRICIVS vir ornatus ac mihi familiaris, diligentiam ſanctæ vnanimitatis tuæ ſine adſtipulatore meruiſſet. Sed quia primi aditus ſermo commendat incognitos, facilitatem ſibi promerendæ familiaritatis tuæ per me optauit aperiri. Dignum eſt igitur vt cupidiſsimum tui obuio amore ſuſcipias, & amicitiam poſtulatam non in longi vſus tentamenta procraſtines, ſed ſtatim parili voluntate deſiderio aduentantis occurras. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.* 25.

ZENODORVS filius meus nondum te conſuetudine propiore cognouit, ſed fama conciliante iam ſuſpicit. Nam cum properè Lucanos ac Brutios petat honore cogente, nihilominus in conſpectum tuum flexo itinere geſtit excurrere. Hunc in amicitiam tuam tanquã myſtagogus induco, atque in me recipio dignũ eſſe quẽ diligas. Si quid igitur Parentis teſtimonio tribuis, adultam mox apud te religionem primus aditus aduentantis inueniat; eamque continuò experiatur facilitatem tui pectoris, quam ſcit numquam delatam eſſe nouitati. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.* 26.

DIV mecum ipſe contendi vt ad vos pignus commune dimitterem ſed vicit affectio, maximè adſurgente ſpecula proficientium conditorum.

ditorum. Nam viginti dies vrbis alimonijs parca interim promittit expenſio. Præterea ampliſsimi Ordinis ſecunda collatio acceſſurum ſecuritati aliquid pollicetur. Nihilominus etiam carnis oblatio animos Romanæ plebis erexit. Redire igitur ad vos iumenta præcepi, agens gratias quòd neceſsitatem fratris veſtri congruis adminiculis iuueritis. Legatorum adhuc vacillat electio. Nam Poſthumiano & Piniano, quos à principio [a] mandatis ſuis Senatus agnouerat, tertius Paulinus aſſeritur, & diuiſis in ſtudia partibus adhuc differtur vtilitas; quæ cùm terminum confirmationis acceperit, plena cognitio deferetur. Valete.

[a] fortè: *mandati ſui.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 27.*

VBERIVS ſcribendum eſt ſi commendentur incogniti. Iuſtini autem grauiſsimi atq; honeſtiſsimi viri antiqua nobiſcum familiaritas conciliationis adminiculum non requirit. Satis eſt igitur ſi ei amorem ſolitum deferatis. Quæ verò ad nos pertinent, & proximè vnanimitati veſtræ litteris indicata ſunt, & nunc ore ipſius pandentur. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 28.*

SI quid homini tutum eſt, in ſpem vitæ rediſſe me nuncio poſt internorum dolorem qui me vobis repentè ſubtraxerat. Si quid igitur vobis aſperum famæ licentia nunciauit, antiquet obliuio. Præcipuè autem impetratum volo ne improuida ſollicitudine recurratis. Sed quia res vertit ad ſalutem; iuſtis itineris dimenſionibus communi deſiderio ſatisfacere dignemini. Valete.

SYMMACHVS NICOMACHI FILIIS. *Epiſt. 29.*

DICENDÆ vobis ſalutis occaſio & quærenda eſt mihi ſæpè ſi deſit, & amplectenda ſi præſto ſit; eo maximè tempore quo de filiæ meæ ſanitate ſollicitor cuius valetudinem credo etiam ieiunijs ſauciatam. Abſoluite igitur metum noſtrum nũcio proſperorum. Mihi etiam nunc greſſus infirmus eſt. Sed ſi optata de vobis mutuus ſermo pertulerit, protinus corpuſculi querela ſedabitur. Non omiſerim iungere paginæ, quod Martinianum conuentio iudicialis expulerit; cui tantus terror incuſſus eſt ob omiſſam diu ad Gallias profectionem, vt ei neceſſe fuerit præuenire itinere priuato exhibitionis iniuriam. De Atellano quid fieri velimus, amico interueniente quæſiuit auditor. Reſpondi poſt iudicium Sacerdotis ſolam me expectare vindictam conflatæ nuper inuidiæ. Nihilominus in arbitrium tuum ſtatuenda reieci. Quæſo igitur vt inter feriarum moras quid facto

opus

opus ſit digneris aperire;ſimulq; cogites contra interuentum tot Antiſtitum quid poſsit magis quàm quid debeat impetrari. Neq; enim iuſtitiæ & innocentiæ deferri plurimùm poteſt, cùm illis reuerentia religionis opponitur. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.30.*

POSTQVAM dimiſimus puerum, multus rumor increbruit ſanctitatem tuam ſacris litteris euocandam: ita vt etiam nomẽ Gratiani cuiuſdam, qui huiſmodi ſcripta perlaturus aſſeritur, in publico ore verſetur. Hoc etſi adhuc mihi incertum videtur, tacendum tamen non credidi. Erit ſummæ diuinitatis, ſtatuere circa vos & confirmare ordinem proſperorum. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.31.*

VIR clariſsimus Principius, genere & probitate conſpicuus, commendationem non requirit alienam, cùm tui quoque in ſe amoris atq; iudicij teſtimonio glorietur. Cuius bona latiùs explicarem, niſi eſſet operæ redundantis cunctis nota replicare. Hoc vnum adiecisse ſufficiet, quicquid illi honorificentiæ tribueris, ad omnes bonos qui eum diligunt, peruenire. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.32.*

IN ſuburbano dego ſeceſſu. Nam & vrbanarum tædet moleſtiarum, & villæ autumno commodæ iucunda inſtauratione delector. Præterea frequentiam mihi, quæ ſola Romæ honorabilis iudicatur, amicorum præſtat aduentus. Sed non mediocriter nepticulæ meæ Gallæ infirmitas conturbat ocij noſtri ſecuritatem; de qua vt maturè votiua & commoda nuncietis opitulatio diuina præſtabit. Tibi autem, Domina filia, quãtum indies ſingulos refectionis accedat, quæſo curæ habeas indicare. Erit hoc teſtimoniũ religioſi in me animi tui, ſi & conſulueris ſanitati, & in noſcentiam meam placitura pertuleris. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.33.*

SI qua adhuc de Sicilia ſperamus, incerta ſunt. Nam cùm litteræ Euſcij nunciauerint dudum Circi & ſcenæ artifices nauigaſſe, etiam nunc de aduentu eorum rumor in operto eſt: atque ideò Apparitorem placuit poſtulari, qui peragratis vbique littoribus explorata in aures noſtras reportet. Creuit autem cura ludorum, poſtquam frequentibus [a] ſtudijs Relationem de Amphiteatro promerendo populus poſtulauit, qui mox Iudicis impetrauit aſſenſum. Dei nutus efficiet vt ſuper hoc etiam diuini Principis concordet auctoritas. Valete.

[a] Ita Iuret. cum in libris ſit, *ludis*, non *ſtudiis*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.34.*

FRATER veſter diu animi affectus dolore ob amiſſum magiſtrum, cœpit autem præbere ſolantibus, cuius mœſtitudo me quoque grauiter ſauciauit, præter cogitationẽ quæ nos de eligẽdo præceptore ſollicitat. Si igitur placet communibus litteris ab illuſtri viro Adriano Gallum therorẽ, quẽ proximè Euſebius noſter ingeſſerat, poſtulemus, ne pignorum noſtrorum indoles in profectu poſita deſeratur. Me futuræ Editionis & labor & ſumptus exercet. In diſponẽdis enim præmijs quamquã numero veſtium ſatis affluam, nonnulla adhuc deeſſe apparatui deprehendo. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.35.*

QVAMDIV iactata rumoribus tempore[a] deſeruntur, curarum vacuus ociare. Si quid auditu dignum fideque ſubnixum recentior ſermo peruexerit, neq; nunciandi neq; ſuadẽdi partibus abſtinebo. Vnũ hoc ante rei neceſsitatẽ de meo ſume conſilio, nulla ratione te poſſe Euocationis honorificentiã deprecari. De fratre autẽ veſtro præter mandatũ nihil etiam nunc opinionis accepimus. Ipſi hæc de nuptijs Hoſtienſibus, ad quas, nos viri illuſtris Saluſtij filius iunior euocauit, contulimus in paginam. Sed cõtinuò ob ludorum præparationẽ Roma repetẽda eſt. Diu enim mihi iſta curanda ſunt: quæ facilè, ſi adeſſet ſanctitas veſtra, communis diligentia poſſet abſoluere. Valete.

a Beſſar. *differuntur.* Fortè: *temere differuntur.* ſic epiſt. 70. huius libri: *ſermo diſtulit, quedam vos Lucullanis operibus æquanda feciſſe.* Sueton. in Iulio: *fama diſtulit promiſſum eſſe ius annulorum.* Lucill. *Gaudes, cum de me iſta foris ſermonibus differs.* Terent. *Rumores, diſtulerunt malinoli, multas poëtam contaminaſſe fabulas.* Sed ohe! manum de tabula, ne Iuretus fiam, meritoque alijs ſuperuacua hac diligentia diſpliceam. τὸ γὰρ Περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα, vt ait Sophocles.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.36.*

CVM ab Agente in rebus ſacræ litterę mihi redderentur, quibus ad officium præcelſi viri Conſulis euocamur; vidi alias æquè ad tuum nomen emiſſas, quibus te honorificentia Imperialis acciuit. Conſulis quoque ſcripta idem Agens exhibuit. Suadeo igitur maturè iter inſtruas, cui non cohærebit Hiſpanus. Aliud quoque acceſsit quod te poſsit hortari. Nã vir illuſtris frater meus Neoterius, domini fratris mei admirator, ad eãdẽ cauſam rogatus ſolatia tibi & adiumẽta præſtabit. Nolo igitur ambigas, cùm ſcias auctoritate præcelſi viri electas amicorum eſſe perſonas, tibique hæc prima, poſt dubia fortunæ, diuini Principis alloquia deferri. In nego-

cio

cio autem tuo, quæ per me agi volueras apud ſanctum Tribunum non inuitus ingredior. Interea ad Formianum littus iter promoue, vt cùm ad te delatæ litteræ fuerint, Romam citiùs excurras. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 37.*

DICTIONEM ſalutis antefero, quæ & voto meo ſupra omnia conuenit & litterario debetur exordio. Dehinc diligentiæ tuæ, domina filia, natalitium fatris tui commendo conuiuium. Homo enim noſter allegat fuga nautarum littora deſtituta. Quæ res compulit, vt ſanctitati tuæ factu minora committam. De publicis ſcribenda non ſuppetunt; abſque eo quòd in Traiani platea ruina vnius inſulæ preſsit habitãtes: quod adeò ad fortunam vehiculi * publici plebeia vertit inuidia, vt iam priuato Rectore vtatur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 38.*

AMICVS noſter Seuerus moleſtia publica liberatus in patriæ ocium reuertit, quem mox apud fratrem veſtrum Vicarium Spectabilem virum, & ſanctitatis tuæ pagina, & veteris inter eos amicitiæ iuuit agnitio. Mea circa Prætorios apparatus cura crebreſcit. Quod eò ſcribo, vt intelligat vnanimitas veſtra adminiculi ſui ſocietatem deſiderari. Nec ſum imperioſus exactor, vt qui ſciam neceſsitates meas poſt veſtrum commodum collocandas. Sed ſi benè æſtimo, ſatisfacient vobis ad refectionem præſentis menſis induciæ. Paucis habitum propriæ voluntatis expoſui: quid facto opus ſit veſtro relinquo iudicio: vt ſit vobis laudabilius, mihi gratius, quod ſpontaneus affectus elegerit. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 39.*

MIROR pueros quos diuerſis diebus ad ſanctitatem veſtram miſimus, retardari: nec tamen vſum ſcriptionis omittimus, ſcire cupientes quantum refectio profecerit. Incunctanter igitur expectationi noſtræ ſatisfaciat recurſus alloquij. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 40.*

PRIMA mihi voluptas eſt ſciſcitari quẽ ſtatũ ſanitatis habeatis, in ſecundis reliqua cõlocabo. Quæ dudũ requirenda duxiſtis, grauibus ciuitas ſollicitatur oſtentis, quorũ leuiora prætereo. Illud ante omnia interpretatio triſtis horreſcit, quòd Natali vrbis ſuffectũ Conſulem currꝰ euoluit per ferociam bigarum quæ triumphũ vehebant. Itaque palmata amictus, & * Conſularis inſignis ornatu, fracto crure ſublatus eſt. Offendit me

infauſta narratio, atque ideò in hac expoſitione ſeruabo breuitatem. Tibi in dies ſingulos, decus noſtrum, domi foriſque fama florentior eſt. Et præſentium quidem rerum nos teſtes ſumus. Externa iudicia Cæcilianus aſſeruit, à quo ſigillatim relata enumerare faſtidium eſt, cùm in ſumma gloriæ tuæ cuncta conueniant. Dominam filiam meam ſalutatam cum dulciſsimis nepotibus volo, quæ de contexendis in apparatum ludorum veſtibus religioſè à nobis voluit commoneri. Sciet igitur ex ſubditis quid in ſupplementum Prætoriæ largitatis oporteat præparari. Valete.

[a] Aſſertior Iacobo Syrmondo Ieſuitæ humaniſsimo & doctiſsimo, legenti: *Conſulari.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 41.*

MALE eſt animo poſtquam filiam meam comperi conſueto dolore vexari; & iter ad vos inchoare voluiſſem, niſi & me grauedo capitis, & Symmachum noſtrum febris inopina retineret: cuius corporales querelas præſtat ſilere, ne ſanctitatis veſtræ ſollicitudo geminetur. Et certè frater meus Comazon, deſiderio veſtro vrbe digreſſus, cumulatiùs quæ tacemus expediet. Poſtularre non debeo quod ſponte facietis, vt curarum noſtrarum magnitudinem ſcriptis lætioribus comprimatis. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 42.*

EVSEBII nuper litteras ſumpſi, quibus aurigas noſtros & aliquos ſcenicos naui impoſitos, & ſecundum præceptum meum miſſos ad Campaniam nunciauit. Iubeat igitur ſanctitas veſtra diligentiſsimos ſcrutatores vſque Salernitanum littus accedere vt ſuſceptos Neapolin proſequantur, vel aliquod de aduentu eorum ſcrutetur indicium. Felicem quoque communem amicum monitum volo, ſi Campaniam fœliciter venerint, annonis & ſumptibus adiuuentur, continua ad nos nauigatione mittendi: quia longè ante ludos, & ipſos iungendis equis erudire debemus, & nouitati eorum fauorem plebis allicere. Summa igitur petitionis meæ hæc eſt, vt ad homines veſtros inquiſitio eorum & peruectio celerata pertineat. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 43.*

CROCODILOS theatrali ſpectaculo publicatos in præſentiam veſtram ſeruare tentauimus: ſed perſeuerante inedia, quæ illos per dies quinquaginta producta macerabat, ſecundis ludis congreſsionum more confecti ſunt. Duos etiam nunc [a] ſpirantes in veſtrum differemus aduetum licet eos cibi abſtinentia longum viuere poſſe non ſpondeat. Valete.

[a] Sic

ᵃ Sic repoſui pro eo, quod priùs legebatur: *Sperantes.* atque idem Lectio in mentem venerat, cui ne quid tribueret Iuretus, *ſuperantes* edidit, inuitis omnibus libris.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.44.*

REDVNDANTIS eſt operæ memorem commonere. Sed ſuſcepta amicorum negotia nequaquam nos modũ ſeruare patiuntur. Quare vt amici communis Herculi V̄C̄. votiua mandata acriter exſequaris, orare non deſino. Facit autem cum ſtudio ſanctæ vnanimitatis tuæ aſſenſio propinquorum. Siquidem filius meus Valentinus aſſeruit ſe quoque conſultum litteris Iuliani, eadem quæ volumus de nuptiarum pactione ſuaſiſſe. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.45.*

POSTQVAM te ᵃ iactatam comperi dolore conſueto, omnis reliquarum ſollicitudinum mearum ſenſus euanuit. Nam, vt ait Hippocrates; Præſentia habetantur incommoda, ſi cui dolor maior acceſſerit. Expecto igitur vt accepto de te indicio lætiore, in priores curas reuertar. Cætera in hac conſternatione animi mei tanquam intempeſtiua prætereo: & tamen commonitorium iunxi, quod velim redacta in tranquillum ſanitate conſideres. Valete.

ᵃ Sic lego, non *Iactatum.* filiam enim alloquitur, vni Nichomachi filiorum nuptam. Vide hic epiſt. 41. & 48.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 46.*

NVLLAS quidem nobis per hominem noſtrum litteras detuliſtis. Sed mihi ſilentium vnanimitatis veſtræ nequaquam licuit æmulari, vel quòd ita ſollicitudo quam de me non fruſtrà geritis, poſtulabat, vel quòd me in officia ſcriptionis amor verus impellit. Gratum vobis fuiſſe factum meum reſcripti viciſsitudo teſtabitur. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.47.*

VRBIS negocia nec vacat ſcire, nec libet ſcribere: animus enim meus morbo corporis occupatus, rebus alienis curam neſcit intendere. Vnum hoc ſcio, de ſeditionibus nuncios eſſe mentitos; atque adeò à vero diſſentire rumores, vt numquam maiori plauſu Præfectura celebrata ſit. Itaque ſtudia plebis in Iudicem fauor quoque Ordinis æmulatur. Hæc ad nos, ſi qua dolorum intercapedo admittit officia ᵃ viſentium, pari omnium ſermone perueniunt. Cætera, hominum veſtrorum qui verſantur in publico, ſtilus debet aperire. De me tunc aliena quærenda ſunt, cùm propria ᵇ aduerſari quieuerint. Valete.

 ᵃ Scio

ª Scio *viandi* verbum Symmacho, Apuleio lib. 10. de aſino, alijſq; Scriptoribus vſurpatum, tamen à Beſſar. diſcedere religio mihi fuit. Vatican. alter habet: *imantium*. alter: *virentium*. Iuretus etiã in ſuo quodam veteri libro, *viſentium*, legi teſtatur. quid igitur nugari attinet?

ᵇ Vatican. *aduerſa quieuerint*. fortè: *aduerſa requieuerint*. quod & Lectius coniecerat.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 48.*

NATALITIO munere, quod frequentari à vobis per multos annos communis fœlicitas faciet, noſtrum hilaraſtis animum, veſtrum probaſtis. De quo me prolixè ſcribere verecundia veſtra non patitur. Copioſior tamen in ſenſibus manet gratia quàm ſermone proferatur. Quæ ad vrbem pertinent, indiculi cohærentis lectione noſcetis. Tibi verò Domina filia, eadem religione qua dignum eſt, iniungo curam iuuandæ valetudinis, vt omnibus nobis ſanitatis tuæ ſecuritas voluptati ſit. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 49.*

HOMINE ª veſtro ad Campaniam reuertente ſcribenda conſumpſi; & tamen ſanctum atque honorabilem virum parentem veſtrum Seuerum nolui abire vacuum litterarum mearum: vt & morem ſalutationis exſequerer, & de opere quod domi conſtruis, iudicium meæ inſpectionis aperirem. Thermarũ & ſitus & amplitudo admodum placuit. In minoribus balneis piſcinalem picturis potius quàm muſiuo excoli non probaui. Res admonet vt profectum Meſſalam nocte ea, quam conſecutæ ſunt nonæ Martiæ noueritis. Legati cæteri mox ſequentur. Aduerti tamen ex quorundam colloquio, in gratiam domus, de qua plerique noſtrates viri edulibus farciuntur, quædam eſſe lenita. Sed mea cura non deerit ne quid mandatis Senatus per conniuentiam detrahatur. Valete.

ª Sic Beſſar. & rectè. Nicomachi enim filij in Campania habitabant, eoque hic ſeruus eorum reuertitur.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 50.*

SCRIBERE non recuſo: ſed malui domino filio meo Sibidio narranda coram per ocium reſeruare. Sola igitur ſalutatione fungetur hæc pagina, cui breuitas & veſtro honori ſatisfaciet, nec illi referenda decerpet. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 51.*

PRIORIBVS litteris comperiſtis quæ nunc reſpondere potuiſſem. Rediſſe non pœnitet. Nam & ſalutis compotes ſumus, & per diligentiam

gentiam magiſtrorum fratris veſtri profectus adoleſcit. hoc tantum mordet animum, quòd longo à vobis itinere diſcernimur. Sed ſcriptorũ vices frequens vſus exerceat, ſarciemus inter nos præſentiæ voluptatẽ. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 52.*

ADVENTVS Domini & Principis noſtri denuò poſtulandus eſt. Theodorus enim vir illuſtris Mediolanenſium legatione ſuſcepta eniti dicitur, vt Senatus petitionibus prouinciale deſiderium præferatur. Præfectus vrbi huic negocio ſanctitatem tuam optat adhiberi, quem puto ſuper hoc litteras ad vos eſſe miſſurum. Hortor igitur vt ſcripto eius euocatus digneris accurrere ante Senatum qui Idibus Iunijs erit. Ipſo enim die legatos arbitror eligendos. Multa ſunt domus veſtræ negocia, quæ à te coram ſub occaſione cauſæ publicæ terminentur. Præterea votiua legatio eſt, quæ apud aures euocandorum amabilis futura credatur. Quæſo ne differas vt reconciliationem præteritæ gratiæ conſequaris. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 53.*

MAXIMVM veterem amicũ ſed nouum Agentem in rebus, accipite inter tyrones cum canitie militantem. Ab hoc procontanda diſcetis, atque ideò mihi fugienda eſt prolixæ epiſtulæ gratia.[a] Abſque aduentus veſtri petitione quam frequenter exambio, & ſi deſiderium veſtri ſineret, iam ſilere deberem, quia verecundiam creant inefficaciter poſtulata. Sed amor in vos meus propè impudentiam ſuadet frequenter eluſus. Vereor autem, ne ideò veſtrum reditum promiſeritis, vt noſtrum ad vos prohiberetis excurſum. Valete.

[a] Edendum curaui, quod in Beſſar. libro inueni, eamque veram lectionem eſſe puto, niſi quod, *quem*, non, *quam*, legendum videtur. quaſi dicat: Non ſcriberem, niſi vos de maturando veſtro aduentu rogandos putarẽ, & ſi per veſtri deſideriũ ſcriptione ſuperſedere poſſem. Rarum genus loquendi. *Abſque aduentus veſtri petitione, iam ſilerem*: pro, ſi non eſſet petitio aduentus veſtri. Sic Aurel. victor de Auguſto: *Felix adeò (abſq; liberis tamen ſimulq; coniugio) vt Inds & Scythæ legatos mitterent.* pro, niſi fuiſſent libri & coniugium. Plautus addito verbo dicere ſolet: *Abſque illo eſſet*, vel, *foret*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 54.*

SALVTEM vobis precamur, citius indicium puero reuertente optam⁹ accipere. Mea valetudo caret interim doloribus, ſed indiget firmitate, maximè accedẽtibus curis quas proximè facta à Senatu auxit oblatio. Ire longiùs piget, cũ hæc quoq; ſecuris ab animo ingeſsiſſe pœniteat. Valete.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 55.*

HERI per hominem meum ſcripſi, metu percitus poſtquam de valetudine filiæ meæ amata cognitu nunciaſtis, & adhuc pendente reſponſo crucior incertis. Peto igitur edoceri quid ei ad confirmationem ſanitatis acceſſerit. Rerum verò præſentium nullum vobis indicium facere decreueram, ne in aures veſtras redirent quæ probabili diſceſsione vitaſtis. Sed quia ciuicus amor in negocia vrbana curam veſtram reduxit; quædam collata in titulos breuiter percucurri, vt ſine faſtidio lectionis inſinuata noſcatis. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 56.*

CREDO nunc ſaltim priores domini mei Præfecti litteras tibi redditas? quæ ſi caſu aliquo aut negligētia portitoris elapſæ ſunt, en tibi aliam Sublimiſsimi viri paginam, cui me hunc ſermonem iuſsit adiungere; vt quid ſententiæ tibi ſit de ſuſcipiendo negocio, cui te optat adhiberi, bis conſultus expedias. Puto enim vos in meliorem valetudinem reuertiſſe, poſtquam mihi feciſtis indicium quòd reuerſioni veſtræ morbus obſtaret. Et nos quidem malumus vt integrato ſtatu ſanitatis reditum ſpondeatis, ſed ſi corpuſculi querelæ votum morantur, euidentibus ſcriptis exſpectationem conſulentis abſoluite. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 57.*

SVPERIORIBVS diebus & meæ circa vos obſeruantiæ, & veſtræ expectationi multo epiſtolarum numero ſatisfeci. Hæc verò pagina copiam non requirit, cùm hoc tantùm beneuolentiæ veſtræ pro captu conſilij mei ſuadeam, vt ad Præfectum Prætorio Sicilienſis cauſæ veſtræ actio transferatur; ſi tamen aliquid vobis ad experiendum data oblatio reſeruabit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 58.*

POSTQVAM pignus noſtrum Sibidius Romam redijt, & nuncius fuit quantus filiam meam vexet corporis dolor, meus quoque animus ægreſcit. Itaque litteras nihil moratus emiſi, anxiè petens, primò medica ope & abſtinentia noxiorum ad ſanitatem iuuetur: dehinc reſcripti fides abolendæ ſollicitudini meæ conſulat. Ipſi poſt legatorum profectionem rus Vaticanum, quod veſtro prædio cohæret, acceſsimus; &, ſi nihil diſpoſita conturbet, in Apriles Kalendas villæ ocio defruemur. Iuniorum delectus vrbanis familijs imperatus, vſque ad æterni Principis reſponſa pendebit. De coniunctis exemplaribus formam præcepti vtriuſque noſcetis. Hæc quia tuis litteris deſiderata ſunt, miſi. Cæterùm mera atque

vnica

vnica mihi cauſa dictandæ epiſtulæ fuit, vt ad nos ſuper filiæ meæ valetudine certa & amica [a] voto referantur. Vale.

[a] Sic Iuretus, cui aſſentior. Vulgò: *vota*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 59.*

ANTERIORES litteræ tuæ, quas mox aliæ conſecutæ ſunt, ſpem mihi aliquatenus reditus tui fecerant: ſecundæ promiſſa vacuarunt. ita vt poſt multas cauſas negationis meo conſilio ſequenda committeres. Sed ego cogitans primò filiæ meæ conturbatam valetudinem, quæ ſpoliari ſolatio tuo non poteſt: dehinc ſtomachi tui imbecillitatem quam eſſe imparem ſcribis itineri promouendo: tum conſilium amici paterni ocium præferentis: dehinc expectationem illuſtris viri, quem diu exiſtimas afuturum: præterea interpretationes hominum, qui te, vt ais, opinantur munus publicum recepiſſe in occaſionem negociorum tuorum: permiſſam mihi deliberationem vobis refundo. Iniquũ eſt enim tot oppoſitis [a] queſtionibus obnoxiam fieri ſententiam meam, & fidem ſuadentis incertis futurorum caſibus obligari. Interea conſtituendæ rei dies exiſtimo prorogandos, & epiſtolam tuam tantiſper reddere magiſtratui temperaui. Primò quia reuerentia nuda eſt: dehinc quia cauſas negationis infra deuotionis magnitudinem prætulit; & quòd noſſem pluribus legenda quæ ſcripſeras. Volo igitur vt reuerentia cumulatiore & grauioribus querelis excuſationem tuam munias, ſi voluntas manſerit laboris & itineris deprecandi. Vale.

[a] Sic correxi. nam & mox: *querelis*. vulgò: *queſtionibus*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 60.*

PRISCA obſeruantia hunc ſcribendi ordinem fecit, vt domo profecti officium litterarij muneris auſpicentur. Sed longum viſum eſt opperiri vnanimitatis tuæ litteras, quarum nos arguimus tarditatem. Atque ideò mutato vſu in hoc munus erupimus. Supereſt vt libens rependas quæ inchoare debueras, & prouocatus exerceas ſtilum indicem tuæ ſanitatis. Ipſi in Arabiana dominæ filiæ meæ expectamus aduentum: licet te etiam decus noſtrum ſolemnium dierum ratio confeſtim ſpondeat affuturum. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 61.*

FELIX materia eſt ſuadere ocium. Sed hæc exhortatio animum ſui iuris requirit. Nos neque reſidere patitur liuentium factio, nec filij iuuenis inſtitutio longum peregrinari. Quare vt poſſumus, modò abſceſſu, modò reditu, variamus locorum diſtinctionem. Teſtimonio eſt hæc epi-

ſtola ſuburbano agro nuper emiſſa, quam de Corano, ſi nihil diſpoſita turbauerit, alia conſequetur. Veſtrum eſt, huiuſmodi abſentiæ noſtræ conditionem litteris frequentibus augere, ſi placet; iuuare, ſi diſplicet. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.62.*

LEGATI Ordinis noſtri ex vſu actis omnibus reuerterunt. Nam & tyronum conquieuit indictio, & argenti nobis facta gratia eſt. Super impetratis tamen adhuc ſperatur Oratio. Nunc domeſtica & animo veſtro amica iungemus. Stat nobiſcum valetudinis bonum. Sæpè vrbanam commorationem proximo rure diſtinguimus. Sola nos veſtri abſentia macerat. Sed ſi in conſpectũ noſtrum properè veneritis; nos quoque recurſum veſtrum in Campaniam cum voluptate comitabimur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 63.*

PER hominem meum litteras dederam. continuò adfuit Maximus qui alias poſtularet. quare ſalutationem geminare non piguit. Præterea exegit repens nuncius ſuper aduentu Domini & Principis noſtri, vt vos de reditu commonerem, quem maturare debetis, ne moram veſtram votiua legatio iam nunc ex vſu publico iteranda, præuertat. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 64.*

PVRGATORIO medicamento aluum vacuaſſe te ſcripſeras, vt feruor oculorum cum cætero onere decederet. Scire poſtulo an prædicta curatio efficax fuerit, [a] nec ſubegerit cauſa etiam ſanguinis emiſsione venas iuuari. Par requirit affectio quantam vobis fidem faciat filiæ meæ ſanitas, vt his ex voto cognitis ſollicitudinum acuta deponam. Nam mihi ob alia quoque ægrè eſt turbas patriæ cogitanti, quas præcipuè mouent in vſum militarem petita ſeruitia. Et nos quidem crebris precibus obnitimur, & diem ducimus ſupplicando; iamque ad precium argenti quinque librarum miſera oblatione peruentum eſt. Sed vereor ne nos alterius rei fuga vtroque deſpoliet. Præfectus agendo negotio ſegnior viſus, Lampapadio ſucceſſore mutatus eſt, cuius moribus crediderũt impoſsibilia promoueri. Nunc peto vt me anxium maiore cura, quæ vos reſpicit, eleuetis. Nam adhuc diſcrutior incerto per moram ſeruuli, qui dudum ad vos ob eadem noſcenda miſſus, necdum reuertit. Vale.

[a] Beſſarionis librum ſecutus ſic edidi pro vulgato: *nec ne*: *an ſubegerit*. Iureti ſuſpicio ridicula eſt, exiſtimantis *Necnean*, Latinè eadem forma poſſe dici, qua *Fortaſſean*. Sed tanti fuit, hac oſeruatiuncula notas ſuas augere.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 65.*

SCRIBENDA non deſunt, ſed horret animus loqui dura memoratu. Videor tamen famam rerum vrbanarum nequaquam poſſe cohiberi, quæ, vt fieri amat, in maius præſentia nunciabit. Id ne accidat, Breuiario addito noſcenda decreuimus: vt neque litteræ quæ vobis ſalutationem ferunt, de ſollicitis amaritudinem trahant, & nihilominus rumorum licentiam fides ſcriptionis excludat. Sed de his hactenus. Filiæ meæ valetudo grauior mihi cæteris eſt quibus nunc animus aſperatur. Expecto igitur vt illi, Deo iuuante, ad ſalutem eſſe omnia nuncietis. De qua ſi voto apta comperero, pars iſta ſolatij curarum quoque mearum reliqua mitigabit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 66.*

PAVCIS à patria diebus afuimus, & theadralibus ludis reditum noſtrum ſuffragia ciuium popoſcerunt. Nos tamen etiam nunc ſuburbanum viæ Hoſtienſis incolimus, recurſum tantiſper morantes, ne preces exſpectaſſe videamur. Quod ſi facere ex ſententia religionis tuæ anteà voluiſſem, & vitaſſem periculoſa quæ poſt ſecuta ſunt, & exſpectatio mei plus dignitatis habuiſſet. Sed vna fuit huius conſilij ratio, ne quibuſdam loco pulſus viderer, & verecunda diſceſsio verteret in notam timiditatis. De Siculo negocio veſtro ſanctus Comazon me quoque aſſentiente reſcripſit. Circa rem noſtram Siculam turbidum eſſe Nectarium, indicio erunt litteræ quas nuper Euſcius miſit. Peto ergo vt homo rerum neſcius, qui cubiculo clauſus ocium fouet, ſcripto à vobis coherceatur, ne poſt de Euſcio aliter ſentiat * ſi validiùs iuſta noſtra defenderit. Ipſam hominis noſtri epiſtulam miſi, vt tentamenti inſolentiam de eius moribus æſtimetis, quem certum eſt à vobis nolle reprehendi. Petieram ſuperioribus ſcriptis, vt Puteolani Prætorij meilatus, quo itur ad balneas, diſpoſitione cliui mollioris ornares. Si dilata res eſt, peto rurſus facias: ſi impleta, reſcribe quo gaudeam. Vale.

* Vide notas ad lib. 3. epiſt. 5. Malè Gruterus: *validiùs iuſto.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 67.*

VERVM eſt nequire hominem cuncta pariter voto amica ſortiri. Quanto luculentiùs natalem mihi diem ſi affuiſſetis, egiſſem? quod in reliquum ſaltim numeroſis annorum proceſsibus fors orata præſtabit. Interea, Domina filia, honoratum me opimo lanificij tui monumento ſatis gaudeo. Vnà quippe & amor in parentem tuũ & induſtria matronalis inclaruit. Sic priſcæ fœminæ vitam colu-iſſe traduntur. Et illas quidem

deliciarum ſterile ſeculum colo & telis animum iubebat intendere: quia illecebra ceſſante temporum [a] viuebatur. Tibi verò & Baiæ appoſitæ curam ſobrij operis detrahere non poſſunt. Renuncias ſtagna verrentibus, & reſidens aut obambulans inter penſa & foragines puellarum, has ſolas arbitraris ſexus tui delicias. Meritò igitur te amo, dignamque viro tuo iudico: quando nobis æquè laus & voluptas ex illius perfectione aduenticia, & ex tua probitate genuina eſt. Vale.

[a] Beſſar. & Iureti vet. cod. *viuitur.* Puto aliquid aliud latere, vel aduerbium aliquod deſiderari.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 68.*

QVANQVAM ſperem præfata Dei venia, mox in conſpectum mutuum nos eſſe venturos: tamen litteris abſtinere nō debui, ne quod tempus familiaribus careret officijs. Sume igitur prælibatam ſalutationem, quam tibi boni auſpicij gratia adhuc ſtilo impendimus, ſed voce proximè deferemus. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 69.*

ELEGANTI commento ſilentium veſtrum purgare voluiſtis. Allegata eſt enim cautela triſtium nunciorum, quandiu ſecunda ſuccederent: vt ea quæ intermiſsio ſcriptionis antè celauerat, lætioribus indicijs proderentur. Sed nobis & illa per nuncios incognita non fuerunt, & hæc ſera admodum viſa ſunt. Augebat enim rumorum licentiam ſuſpicio ceſſantis officij. Et tamen ſuccenſere non poſſumus, poſtquam gratia præſentium litterarum memoriam præteriti doloris exemit. Modò memento curam ſtyli inter præcipua & prima ſortiri; ne huius exempli recordatio maiores denuò metus afferat, dum credimus ſub expectatione meliorum rurſus aliqua aduerſa reticeri. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 70.*

DIV ab ſtylo fateor temperaſſe. Nihil enim quod ſcriberemus emerſit. Salutis autem veſtræ lætam fidem de aduentantium ſermone capiebam. Tandem ceſſationem vicit affectio. Reparamus igitur morem dicendæ ſalutis, vacui omnium negociorum. Poſt Tyburtem quippe ſeceſſionem Romæ ocia lenta producimus. Sed non vſquequaque agendarum rerum ſumus deſides. Nam domi corruptorum parietum diſcidia ſarciuntur: quia feſtinationem ſoliditati conditor primus antetulit, & antiquior ei viſa eſt celeritas vtendi quàm ſecuritas ſuccendentium. Vos noua & æuum manſura molimini. Siquidem ſermo [a] diſtulit quædam vos

Lucul-

Lucullanis operibus æquanda feciſſe. Nec tamen vobis impendij magnitudine ceſſerimus. Par enim ſumptum eſt, ſemel ſolida collocare, & ſæpe integrare [b] cadentia. Vale.

[a] Sic reſtitui ex Beſſar: libro, vide notata ad epiſt. 35. hoc libro.

[b] Beſſar. *integrare recedentia.* fortè: *recidentia.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 71.*

INDVLGETE delicijs, quando ita terræ ac maris copijs redundatis, vt vobis pollucibilem victum vtriuſque eleméti miniſtret opulentia. Nobis ſatis eſt, quòd omnium quæ capitis parte defruimur adeò largiter, vt ipſi quoque opimis dapibus affluamus. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 72.*

PATRIÆ ac Penatibus redditi, quædam quibus offenderemur inuenimus. Siquidem Hoſtienſe prædium noſtrum frequens pulſat impreſſio. Sed ſi vobis proſperè optata procedunt, præſtate litteras, quarum lætitia tergeat nubem præſentis iniuriæ. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 73.*

RENVM dolore diſcrutior. Sed ne maior ad veſtras aures fama perueniat, præſentem ſtatum valetudinis breuiter indicaui. Quum læta ſucceſſerint, morem meum ſecutus dabo ad vos paginam lætiorem. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 74.*

NON fruſtrà hactenus reſponſa diſtulimus. Tractatus enim negocij & chartarum inueſtigatio, moram iuſti temporis exigebant. Hæc vbi abſoluta ſunt, cæteris quæ cauſæ poſcit inſtructio, reciprocum litterarum munus adiecimus. Ipſi enim multis obſtantibus curis, iter ad vos nequimus arripere. Conſilium tamen quod tranſactioni veſtræ poſſemus adhibere, cumulatiùs ex alio parente capietis. Qui etſi adiutore non indiget, dignabitur tamen ob inania fori, & ſutelas veterum formulatum, ſanctum Proſdocium præſtolari: venturum ad vos protinus quum reliquias malæ valetudinis plena ſanitate limauerit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 75.*

FVIT animus Fundos præterire, ſi vos Formias acceſsiſſe didiciſſem. Poſtquam aliter euenit, partiri iter placuit ad minuendum laborem. Erit igitur in arbitrio fortunæ ratum facere, vt ad quintum Kalendas Auguſtas Formiana ſede recreemur. Hæc eſt animi noſtri deſtinatio; nunc in cœleſtium manu eſt effectus optati. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 76.*

NVLLVS abſque epiſtolis meis dies labitur. Quid ſi affatum mutuum redderetis? Nec tamen pœnitet diligentiæ, quamuis honor viciſsitudinis negligatur. Nam quæ ex more fiunt, etiam gratuita delectant. Ego ad ſanitatem lento adhuc gradu prouehor: atque ideò itineris vlterioris ambiguus vſque ad profectum deliberationem ſequeſtro. Quid ipſi de reditu aut ſuburbana commoratione ſtatueritis, auet animus edoceri. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 77.*

ANTE VENI inquiſitionem cùm vos ſollicitos fore quòd eſſem morbo attemtatus aduerterem. Et quamuis vltrò ſcripſerim doloris mei aduerſa tenuari: abolendæ tamen ſollicitudinis cauſa (quæ apud amantes ſemper incredula eſt) nunc quoque nuncio, ſi dictum nullus fortunæ liuor effaſcinet, in concordiam mecum ſanitatem redire. Sed nondum ſenſum meum penetrat amœnitas littoralis. Nam vt ex longa maris iactatione ſtabilis greſſus ſerò reparatur: ſic tempore opus eſt vt tanti mali deceſsio locum faciat voluptati. Ergo neque Formianæ oræ, neque ædificationis meæ tantiſper vllam capio dulcedinem. Sed hæc, vt ſpero, omnia cum bono valetudinis reuertentur, moxque ad lætitiam veſtri animi ſtilo meo communicata peruenient. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS.. *Epiſt. 78.*

CVM mihi puer veſter vnam epiſtolam reddidiſſet; vt reſcriberem protinus, tanquam mox rediturus ad vos, incubuit. Sed vt didici, ipſe ad vlteriora contendens, mimica vſus eſt techna, quo paginam noſtram comes eius Ruſticus reportaret. Ille alteram nunc regreſſus accepit. Ridere vos arbitror quòd ego ſeruili circumſcriptus ſtropha, pro ſorte ſimplici duplum ſoluerim. Nam callidus vernula quod ſemel pertulit, bis recepit. Pergerem longiùs ſi adijcienda ſuppeterent. Vos in propinquo vrbis; celebriore fama rerum agitis, & pari ocio. Veſtrum eſt procul poſitos ditare comperti. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 79.*

ÆVVM maneat hic dies, qui te nobis, filia, dedit. Hunc ego & gaudijs mentis, & verborum honoribus per multos annorum recurſus vobiſcum opto celebrare, adijcere etiam mihi ingrauata, tibi iucunda munuſcula: Vt nunc lineam miſi; cuius poteſt oblatio exigua non videri, ſi magis mei in vos animi quàm ſui præcij æſtimatione pendatur. Vale.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 80.*

NATALEM Dominæ filiæ meæ, quem per annorum recurſus optamus eſſe numeroſum, vobiſcum agere & participare voluiſſem, niſi propoſito reſtitiſſet imbrium continuatio. Fungimur tamen religioſo honore iucundi munuſculi; petentes vt ſuſceptionis benignitate oblationis exilitas augeatur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 81.*

OMNES ad nos natalicij conuiuij copias tranſtuliſtis. Sed vnum defuit quominus ad noſtrum animum redūdaret plena feſtiuitas. quòd non vobiſcum potiùs cuncta conſumpſimus: quorum contuitus atque conuictus commendare nonnumquam ſolet etiam parca conuiuia. Quare & vobis & communi pignori, cuius ſolemnem diem ſedula religione celebraſtis, vberes precamur annos, & recurſum in hæc eadem feſta numeroſum. Decet enim pios parentes inoffenſa fœlicitas. Nobis Tyburis aura blanditur; ſed contra exaſperat animum malè geſta ratio villicorum. Neque ager cultura nitet, & fructuum pars magna debetur, nihilque iam colonis ſuper eſt facultatum, quod aut ratoni opituletur aut cultui. Vale.

Q. AV-

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER VII.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS SYMMACHO FILIO. *Epiſt. 1.*

SVME alacer paterni ſermonis auſpicium, & deinceps officij parilis in nos eſto munific°. Simul accipe quod voto tuo congruit, faſces Præturæ tuæ in eum annum feliciter proferendos, cui aduocata numinum voluntate ego quoque lætus interſim. Optato igitur lætare proceſſu, & propagatos tibi annos vitæ atque honoris interpretare. longiora enim fiunt quæ differuntur. Nec dubites vtrique noſtrûm proſpexiſſe fortunam; vt & tuus magiſtratus iuuetur præſentia patris, & feſtorum tuorum voluptate coram defruar. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 2.*

VBI primùm ſcribendi mihi ad vos copiam familiaris ingeſsit occaſio, non diſtuli deſiderium tui ſcriptione teſtari: vt ſalutis meæ certus tuam cures, & ſubinde abſentiam meam litteraria voluptate ſoleris. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 3.*

SECVNDAS ad amabilitatem tuam litteras mitto, vt ſit aſsiduitas mei ſermonis vtrique ſolatio. Tu quoque ſtudium meum, quoties dominus & frater tuus occaſiones reppererit, æmulare: vt & ſalus tua mihi ſecuritatem tribuat, & ſcriptorum iucunditas voluptatem. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 4.*

CIRCENSIVM ſolemnitati Conſularis magnificentia ſatisfecit. Ludorum adhuc & Mun[illegible] [illegible]endidiſsimæ imminent functiones; quibus ante Februarias Nona[illegible] [illegible]mur, impletis, iter ad noſtra relegemus. Hæc eò ſcribo, vt læ[illegible] [illegible]litatis tuæ ſpe meliore paſcatur. Vale.

SYM-

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.5.*

CREDO alias litteras meas in manus amabilitatis tuæ antè venturas. Huius namque epiſtolæ portitores lento itinere mulos reduces proſequentur. Ego tamen ſalutationis munere abſtinere non potui. malui enim redundaret officium ſerò peruectum, quàm deſideraretur omiſſum. Tuæ amabilitatis necdum vllam epiſtolam ſumpſi, quæſo vt huius tibi muneris ſumma curatio ſit. Ex tuo enim metiri animo potes, quid leuaminis abſentibus tribuat adſiduitas ſcriptionis. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 6.*

DESIDERATAS proximè amabilitatis tuæ litteras ſumpſi, quibus indicabatur & ſedulitas animi tui, & profectus ingenij. Sola epiſtolæ breuitas nequaquam paterno deſiderio ſatisfecit. Quod eò ſcribo, vt intelligas quantum ex ſermone tuo cœperim voluptatis, qui queror copiam defuiſſe. Quis enim optet ſatietatem niſi rerum bonarum? Poſthac igitur indulgentiùs ſcribe, lux mea, vt pleniore ſtili tui munere legentis animus expleatur. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 7.*

ACCESSIT peregrinationi noſtræ largior dies ex comperẽdinatione ludorum, quos pluuiarum interuentus retardant. Sed volo vt hanc dilationem ſalutis meæ certus leniter feras; & deſiderium tui, quod apud me creſcit ex mora, ſtili aſsiduitate ſoleris. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.8.*

CONFIDO ſolando animo tuo ſtili mei aſsiduitatem poſſe ſufficere. Nam recentibus ſcriptis hunc addo ſermonem, cuius lectio tibi ſpem reditus mei pollicebitur, ſi fors præſumpta confirmet. Ratio autem huius æſtimationis in aperto eſt: quia poſt magnificam ludorum Conſularium functionem ſola adhuc arenæ reſtat Editio. Mutetur igitur animus in gaudium, & adeptum eſſe te crede quod poſsibilis coniectura promittit. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.9.*

SCINTILLARE acuminibus atque ſententijs epiſtolas tuas gaudeo: decet enim loqui exultantiùs iuuenalem calorem. Sed volo, vt in aliis materijs aculeis orationis vtaris: huic autem generi ſcriptionis maturum aliquid & comicum miſceas; quod tibi & rhetorem tuum credo præcipere. Nam vt in veſtitu hominum, cæteroque vitæ cultu, loco ac tempori apta ſumuntur: ita ingeniorum varietas in familiaribus ſcriptis negligentiam quandam debet imitari, in forenſibus verò quatere arma facundiæ. Sed de

[a] Scio *viandi* verbum Symmacho, Apuleio lib. 10. de aſino, alijſq; Scriptoribus vſurpatum, tamen à Beſſar. diſcedere religio mihi fuit. Vatican. alter habet: *imantium*. alter: *virentium*. Iuretus etiã in ſuo quodam veteri libro, *viſentium*, legi teſtatur. quid igitur nugari attinet?

[b] Vatican. *aduerſa quieuerint*. fortè: *aduerſa requieuerint*. quod & Lectius coniecerat.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 48.*

NATALITIO munere, quod frequentari à vobis per multos annos communis fœlicitas faciet, noſtrum hilaraſtis animum, veſtrum probaſtis. De quo me prolixè ſcribere verecundia veſtra non patitur. Copioſior tamen in ſenſibus manet gratia quàm ſermone proferatur. Quæ ad vrbem pertinent, indiculi cohærentis lectione noſcetis. Tibi verò Domina filia, eadem religione qua dignum eſt, iniungo curam iuuandæ valetudinis, vt omnibus nobis ſanitatis tuæ ſecuritas voluptati ſit. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 49.*

HOMINE [a] veſtro ad Campaniam reuertente ſcribenda conſumpſi; & tamen ſanctum atque honorabilem virum parentem veſtrum Seuerum nolui abire vacuum litterarum mearum: vt & morem ſalutationis exſequerer, & de opere quod domi conſtruis, iudicium meæ inſpectionis aperirem. Thermarũ & ſitus & amplitudo admodum placuit. In minoribus balneis piſcinalem picturis potius quàm muſiuo excoli non probaui. Res admonet vt profectum Meſſalam nocte ea, quam conſecutæ ſunt nonæ Martiæ noueritis. Legati cæteri mox ſequentur. Aduerti tamen ex quorundam colloquio, in gratiam domus, de qua plerique noſtrates viri edulibus farciuntur, quædam eſſe lenita. Sed mea cura non deerit ne quid mandatis Senatus per conniuentiam detrahatur. Valete.

[a] Sic Beſſar. & rectè. Nicomachi enim filij in Campania habitabant, eoque hic ſeruus eorum reuertitur.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 50.*

SCRIBERE non recuſo: ſed malui domino filio meo Sibidio narranda coram per ocium reſeruare. Sola igitur ſalutatione fungetur hæc pagina, cui breuitas & veſtro honori ſatisfaciet, nec illi referenda decerpet. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 51.*

PRIORIBVS litteris comperiſtis quæ nunc reſpondere potuiſſem. Rediſſe non pœnitet. Nam & ſalutis compotes ſumus, & per diligentiam

gentiam magiſtrorum fratris veſtri profectus adoleſcit. hoc tantum mordet animum, quòd longo à vobis itinere diſcernimur. Sed ſcriptorũ vices frequens vſus exerceat, ſarciemus inter nos præſentiæ voluptatẽ. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 52.*

ADVENTVS Domini & Principis noſtri denuò poſtulandus eſt. Theodorus enim vir illuſtris Mediolanenſium legatione ſuſcepta eniti dicitur, vt Senatus petitionibus prouinciale deſiderium præferatur. Præfectus vrbi huic negocio ſanctitatem tuam optat adhiberi, quem puto ſuper hoc litteras ad vos eſſe miſſurum. Hortor igitur vt ſcripto eius euocatus digneris accurrere ante Senatum qui Idibus Iunijs erit. Ipſo enim die legatos arbitror eligendos. Multa ſunt domus veſtræ negocia, quæ à te coram ſub occaſione cauſæ publicæ terminentur. Præterea votiua legatio eſt, quæ apud aures euocandorum amabilis futura credatur. Quæſo ne differas vt reconciliationem præteritæ gratiæ conſequaris. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 53.*

MAXIMVM veterem amicũ ſed nouum Agentem in rebus, accipite inter tyrones cum canitie militantem. Ab hoc procontanda diſcetis, atque ideò mihi fugienda eſt prolixæ epiſtulæ gratia.[a] Abſque aduentus veſtri petitione quam frequenter exambio, & ſi deſiderium veſtri ſineret, iam ſilere deberem, quia verecundiam creant inefficaciter poſtulata. Sed amor in vos meus propè impudentiam ſuadet frequenter eluſus. Vereor autem, ne ideò veſtrum reditum promiſeritis, vt noſtrum ad vos prohiberetis excurſum. Valete.

[a] Edendum curaui, quod in Beſſar. libro inueni, eamque veram lectionem eſſe puto, niſi quod, *quem*, non, *quam*, legendum videtur. quaſi dicat: Non ſcriberem, niſi vos de maturando veſtro aduentu rogandos putarẽ, & ſi per veſtri deſideriũ ſcriptione ſuperſedere poſſem. Rarum genus loquendi. *Abſque aduentus veſtri petitione, iam ſilerem:* pro, ſi non eſſet petitio aduentus veſtri. Sic Aurel. victor de Auguſto: *Felix adeò (abſq; liberis tamen ſimulq; coniugio) vt Inds & Scytha legatos mitterent.* pro, niſi fuiſſent libri & coniugium. Plautus addito verbo dicere ſolet: *Abſque illo eſſet*, vel, *foret*.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 54.*

SALVTEM vobis precamur, citius indicium puero reuertente optam' accipere. Mea valetudo caret interim doloribus, ſed indiget firmitate, maximè accedẽtibus curis quas proximè facta à Senatu auxit oblatio. Ire longiùs piget, cũ hæc quoq; ſecuris ab animo ingeſſiſſe pœniteat. Valete.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 55.*

HERI per hominem meum ſcripſi, metu percitus poſtquam de valetudine filiæ meæ amara cognitu nunciaſtis, & adhuc pendente reſponſo crucior incertis. Peto igitur edoceri quid ei ad confirmationem ſanitatis acceſſerit. Rerum verò præſentium nullum vobis indicium facere decreueram, ne in aures veſtras redirent quæ probabili diſceſsione vitaſtis. Sed quia ciuicus amor in negocia vrbana curam veſtram reduxit; quædam collata in titulos breuiter percucurri, vt ſine faſtidio lectionis inſinuata noſcatis. Valete.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 56.*

CREDO nunc ſaltim priores domini mei Præfecti litteras tibi redditas? quæ ſi caſu aliquo aut negligẽtia portitoris elapſæ ſunt, en tibi aliam Sublimiſsimi viri paginam, cui me hunc ſermonem iuſsit adiungere; vt quid ſententiæ tibi ſit de ſuſcipiendo negocio, cui te optat adhiberi, bis conſultus expedias. Puto enim vos in meliorem valetudinem reuertiſſe, poſtquam mihi feciſtis indicium quòd reuerſioni veſtræ morbus obſtaret. Et nos quidem malumus vt integrato ſtatu ſanitatis reditum ſpondeatis, ſed ſi corpuſculi querelæ votum morantur, euidentibus ſcriptis exſpectationem conſulentis abſoluite. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 57.*

SVPERIORIBVS diebus & meæ circa vos obſeruantiæ, & veſtræ expectationi multo epiſtolarum numero ſatisfeci. Hæc verò pagina copiam non requirit, cùm hoc tantùm beneuolentiæ veſtræ pro captu conſilij mei ſuadeam, vt ad Præfectum Prætorio Sicilienſis cauſæ veſtræ actio transferatur; ſi tamen aliquid vobis ad experiendum data oblatio reſeruabit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 58.*

POSTQVAM pignus noſtrum Sibidius Romam redijt, & nuncius fuit quantus filiam meam vexet corporis dolor, meus quoque animus ægreſcit. Itaque litteras nihil moratus emiſi, anxiè petens, primò medica ope & abſtinentia noxiorum ad ſanitatem iuuetur: dehinc reſcripti fides abolendæ ſollicitudini meæ conſulat. Ipſi poſt legatorum profectionem rus Vaticanum, quod veſtro prædio cohæret, acceſsimus; &, ſi nihil diſpoſita conturbet, in Apriles Kalendas villæ ocio defruemur. Iuniorum delectus vrbanis familijs imperatus, vſque ad æterni Principis reſponſa pendebit. De coniunctis exemplaribus formam præcepti vtriuſque noſcetis. Hæc quia tuis litteris deſiderata ſunt, miſi. Cæterùm mera atque

vnica

Digitized by G

vnica mihi cauſa dictandæ epiſtulæ fuit, vt ad nos ſuper filiæ meæ valetudine certa & amica [a] voto referantur. Vale.

[a] Sic Iuretus, cui aſſentior. Vulgò: *vota.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 59.*

ANTERIORES litteræ tuæ, quas mox aliæ conſecutæ ſunt, ſpem mihi aliquatenus reditus tui fecerant: ſecundæ promiſſa vacuarunt. ita vt poſt multas cauſas negationis meo conſilio ſequenda committeres. Sed ego cogitans primò filiæ meæ conturbatam valetudinem, quæ ſpoliari ſolatio tuo non poteſt: dehinc ſtomachi tui imbecillitatem quam eſſe imparem ſcribis itineri promouendo: tum conſilium amici paterni ocium præferentis: dehinc expectationem illuſtris viri, quem diu exiſtimas afuturum: præterea interpretationes hominum, qui te, vt ais, opinantur munus publicum recepiſſe in occaſionem negociorum tuorum: permiſſam mihi deliberationem vobis refundo. Iniquũ eſt enim tot oppoſitis [a] queſtionibus obnoxiam fieri ſententiam meam, & fidem ſuadentis incertis futurorum caſibus obligari. Interea conſtituendæ rei dies exiſtimo prorogandos, & epiſtolam tuam tantiſper reddere magiſtratui temperaui. Primò quia reuerentia nuda eſt: dehinc quia cauſas negationis infra deuotionis magnitudinem prætulit; & quòd noſſem pluribus legenda quæ ſcripſeras. Volo igitur vt reuerentia cumulatiore & grauioribus querelis excuſationem tuam munias, ſi voluntas manſerit laboris & itineris deprecandi. Vale.

[a] Sic correxi. nam & mox: *querelis.* vulgò: *quæſtionibus.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 60.*

PRISCA obſeruantia hunc ſcribendi ordinem fecit, vt domo profecti officium litterarij muneris auſpicentur. Sed longum viſum eſt opperiri vnanimitatis tuæ litteras, quarum nos arguimus tarditatem. Atque ideò mutato vſu in hoc munus erupimus. Supereſt vt libens rependas quæ inchoare debueras, & prouocatus exerceas ſtilum indicem tuæ ſanitatis. Ipſi in Arabiana dominæ filiæ meæ expectamus aduentum: licet te etiam decus noſtrum ſolemnium dierum ratio confeſtim ſpondeat affuturum. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 61.*

FELIX materia eſt ſuadere ocium. Sed hæc exhortatio animum ſui iuris requirit. Nos neque reſidere patitur liuentium factio, nec filij iuuenis inſtitutio longum peregrinari. Quare vt poſſumus, modò abſceſſu, modò reditu, variamus locorum diſtinctionem. Teſtimonio eſt hæc epi-

Digitized by Google

ſtola ſuburbano agro nuper emiſſa, quam de Corano, ſi nihil diſpoſita turbauerit, alia conſequetur. Veſtrum eſt, huiuſmodi abſentiæ noſtræ conditionem litteris frequentibus augere, ſi placet; iuuare, ſi diſplicet. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt.62.*

LEGATI Ordinis noſtri ex vſu actis omnibus reuerterunt. Nam & tyronum conquieuit indictio, & argenti nobis facta gratia eſt. Super impetratis tamen adhuc ſperatur Oratio. Nunc domeſtica & animo veſtro amica iungemus. Stat nobiſcum valetudinis bonum. Sæpè vrbanam commorationem proximo rure diſtinguimus. Sola nos veſtri abſentia macorat. Sed ſi in conſpectũ noſtrum properè veneritis; nos quoque recurſum veſtrum in Campaniam cum voluptate comitabimur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 63.*

PER hominem meum litteras dederam. continuò adfuit Maximus qui alias poſtularet. quare ſalutationem geminare non piguit. Præterea exegit repens nuncius ſuper aduentu Domini & Principis noſtri, vt vos de reditu commonerem, quem maturare debetis, ne moram veſtram votiua legatio iam nunc ex vſu publico iteranda, præuertat. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 64.*

PVRGATORIO medicamento aluum vacuaſſe te ſcripſeras, vt feruor oculorum cum cætero onere decederet. Scire poſtulo an prædicta curatio efficax fuerit, [a] nec ſubegerit cauſa etiam ſanguinis emiſsione venas iuuari. Par requirit affectio quantam vobis fidem faciat filiæ meæ ſanitas, vt his ex voto cognitis ſollicitudinum acuta deponam. Nam mihi ob alia quoque ægrè eſt turbas patriæ cogitanti, quas præcipuè mouent in vſum militarem petita ſeruitia. Et nos quidem crebris precibus obnitimur, & diem ducimus ſupplicando; iamque ad precium argenti quinque librarum miſera oblatione peruentum eſt. Sed vereor ne nos alterius rei fuga vtroque deſpoliet. Præfectus agendo negotio ſegnior viſus, Lampapadio ſucceſſore mutatus eſt, cuius moribus crediderũt impoſsibilia promoueri. Nunc peto vt me anxium maiore cura, quæ vos reſpicit, eleuetis. Nam adhuc diſcrutior incerto per moram ſeruuli, qui dudum ad vos ob eadem noſcenda miſſus, necdum reuertit. Vale.

[a] Beſſarionis librum ſecutus ſic edidi pro vulgato: *nec ne*: *an ſubegerit.* Iureti ſuſpicio ridicula eſt, exiſtimantis *Necnean*, Latinè eadem forma poſſe dici, qua *Fortaſſean.* Sed tanti fuit, hac oſeruatiuncula notas ſuas augere.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 65.*

SCRIBENDA non deſunt, ſed horret animus loqui dura memoratu. Videor tamen famam rerum vrbanarum nequaquam poſſe cohiberi, quæ, vt fieri amat, in maius præſentia nunciabit. Id ne accidat, Breuiario addito noſcenda decreuimus: vt neque litteræ quæ vobis ſalutationem ferunt, de ſollicitis amaritudinem trahant, & nihilominus rumorum licentiam fides ſcriptionis excludat. Sed de his hactenus. Filiæ meæ valetudo grauior mihi cæteris eſt quibus nunc animus aſperatur. Expecto igitur vt illi, Deo iuuante, ad ſalutem eſſe omnia nuncietis. De qua ſi voto apta comperero, pars iſta ſolatij curarum quoque mearum reliqua mitigabit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 66.*

PAVCIS à patria diebus afuimus, & theadralibus ludis reditum noſtrum ſuffragia ciuium popoſcerunt. Nos tamen etiam nunc ſuburbanum viæ Hoſtienſis incolimus, recurſum tantiſper morantes, ne preces exſpectaſſe videamur. Quod ſi facere ex ſententia religionis tuæ anteà voluiſſem, & vitaſſem periculoſa quæ poſt ſecuta ſunt, & exſpectatio mei plus dignitatis habuiſſet. Sed vna fuit huius conſilij ratio, ne quibuſdam loco pulſus viderer, & verecunda diſceſsio verteret in notam timiditatis. De Siculo negocio veſtro ſanctus Comazon me quoque aſſentiente reſcripſit. Circa rem noſtram Siculam turbidum eſſe Nectarium, indicio erunt litteræ quas nuper Euſcius miſit. Peto ergo vt homo rerum neſcius, qui cubiculo clauſus ocium fouet, ſcripto à vobis coherceatur, ne poſt de Euſcio aliter ſentiat * ſi validiùs iuſta noſtra defenderit. Ipſam hominis noſtri epiſtulam miſi, vt tentamenti inſolentiam de eius moribus æſtimetis, quem certnm eſt à vobis nolle reprehendi. Petieram ſuperioribus ſcriptis, vt Puteolani Prætorij meatus, quo itur ad balneas, diſpoſitione ciuili mollioris ornares. Si dilata res eſt, peto rurſus facias: ſi impleta, reſcribe quo gaudeam. Vale.

* Vide notas ad lib. 3. epiſt. 5. Malè Gruterus: *validiùs iuſto.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 67.*

VERVM eſt nequire hominem cuncta pariter voto amica ſortiri. Quanto luculentiùs natalem mihi diem ſi affuiſſetis, egiſſem? quod in reliquum ſaltim numeroſis annorum proceſsibus fors orata præſtabit. Interea, Domina filia, honoratum me opimo lanificij tui monumento ſatis gaudeo. Vnà quippe & amor in parentem tuũ & induſtria matronalis inclaruit. Sic priſcæ fœminæ vitam colu ſſe traduntur. Et illas quidem

deliciarum ſterile ſeculum colo & telis animum iubebat intendere: quia illecebra ceſſante temporum [a] viuebatur. Tibi verò & Baiæ appoſitæ curam ſobrij operis detrahere non poſſunt. Renuncias ſtagna verrentibus, & reſidens aut obambulans inter penſa & foragines puellarum, has ſolas arbitraris ſexus tui delicias. Meritò igitur te amo, dignamque viro tuo iudico: quando nobis æquè laus & voluptas ex illius perfectione aduenticia, & ex tua probitate genuina eſt. Vale.

[a] Beſſar. & Iureti vet. cod. *viuitur.* Puto aliquid aliud latere, vel aduerbium aliquod deſiderari.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 68.*

QVANQVAM ſperem præfata Dei venia, mox in conſpectum mutuum nos eſſe venturos: tamen litteris abſtinere nō debui, ne quod tempus familiaribus careret officijs. Sume igitur prælibatam ſalutationem, quam tibi boni auſpicij gratia adhuc ſtilo impendimus, ſed voce proximè deferemus. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 69.*

ELEGANTI commento ſilentium veſtrum purgare voluiſtis. Allegata eſt enim cautela triſtium nunciorum, quandiu ſecunda ſuccederent: vt ea quæ intermiſſio ſcriptionis antè celauerat, lætioribus indicijs proderentur. Sed nobis & illa per nuncios incognita non fuerunt, & hæc ſera admodum viſa ſunt. Augebat enim rumorum licentiam ſuſpicio ceſſantis officij. Et tamen ſuccenſere non poſſumus, poſtquam gratia præſentium litterarum memoriam præteriti doloris exemit. Modò memento curam ſtyli inter præcipua & prima ſortiri; ne huius exempli recordatio maiores denuò metus afferat, dum credimus ſub expectatione meliorum rurſus aliqua aduerſa reticeri. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 70.*

DIV ab ſtylo fateor temperaſſe. Nihil enim quod ſcriberemus emerſit. Salutis autem veſtræ lætam fidem de aduentantium ſermone capiebam. Tandem ceſſationem vicit affectio. Reparamus igitur morem dicendæ ſalutis, vacui omnium negociorum. Poſt Tyburtem quippe receſſionem Romæ ocia lenta producimus. Sed non vſquequaque agendarum rerum ſumus deſides. Nam domi corruptorum parietum diſcidia ſarciuntur: quia feſtinationem ſoliditati conditor primus antetulit, & antiquior ei viſa eſt celeritas vtendi quàm ſecuritas ſuccendentium. Vos noua & æuum manſura molimini. Siquidem ſermo [a] diſtulit quadam vos Lucul-

Lucullanis operibus æquanda feciſſe. Nec tamen vobis impendij magnitudine ceſſerimus. Par enim ſumptum eſt, ſemel ſolida collocare, & ſæpe integrare [b] cadentia. Vale.

[a] Sic reſtitui ex Beſſar: libro. vide notata ad epiſt. 35. hoc libro.

[b] Beſſar. *integrare recedentia.* fortè: *recidentia.*

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 71.*

INDVLGETE delicijs, quando ita terræ ac maris copijs redundatis, vt vobis pollucibilem victum vtriuſque eleměti miniſtret opulentia. Nobis ſatis eſt, quòd omnium quæ capitis parte deſruimur adeò largiter, vt ipſi quoque opimis dapibus affluamus. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 72.*

PATRIÆ ac Penatibus redditi, quædam quibus offenderemur inuenimus. Siquidem Hoſtienſe prædium noſtrum frequens pulſat impreſſio. Sed ſi vobis proſperè optata procedunt, præſtate litteras, quarum lætitia tergeat nubem præſentis iniuriæ. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 73.*

RENVM dolore diſcrutior. Sed ne maior ad veſtras aures fama perueniat, præſentem ſtatum valetudinis breuiter indicaui. Quum læta ſucceſſerint, morem meum ſecutus dabo ad vos paginam lætiorem. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 74.*

NON fruſtrà hactenus reſponſa diſtulimus. Tractatus enim negocij & chartarum inueſtigatio, moram iuſti temporis exigebant. Hæc vbi abſoluta ſunt, cæteris quæ cauſæ poſcit inſtructio, reciprocum litterarum munus adiecimus. Ipſi enim multis obſtantibus curis, iter ad vos nequimus arripere. Conſilium tamen quod tranſactioni veſtræ poſſemus adhibere, cumulatiùs ex alio parente capietis. Qui etſi adiutore non indiget, dignabitur tamen ob inania fori, & ſutelas veterum formulatum, ſanctum Proſdocium præſtolari: venturum ad vos protinus quum reliquias malæ valetudinis plena ſanitate limauerit. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 75.*

FVIT animus Fundos præterire, ſi vos Formias acceſsiſse didiciſſem. Poſtquam aliter euenit, partiri iter placuit ad minuendum laborem. Erit igitur in arbitrio fortunæ ratum facere, vt ad quintum Kalendas Auguſtas Formiana ſede recreemur. Hæc eſt animi noſtri deſtinatio; nunc in cœleſtium manu eſt effectus optati. Vale.

Digitized by Google

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 76.*

NVLLVS abſque epiſtolis meis dies labitur. Quid ſi affatum mutuum redderetis? Nec tamen pœnitet diligentiæ, quamuis honor viciſsitudinis negligatur. Nam quæ ex more fiunt, etiam gratuita delectant. Ego ad ſanitatem lento adhuc gradu prouehor: atque ideò itineris vlterioris ambiguus vſque ad profectum deliberationem ſequeſtro. Quid ipſi de reditu aut ſuburbana commoratione ſtatueritis, auet animus edoceri. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 77.*

ANTEVENI inquiſitionem cùm vos ſollicitos fore quòd eſſem morbo attemtatus aduerterem. Et quamuis vltrò ſcripſerim doloris mei aduerſa tenuari: abolendæ tamen ſollicitudinis cauſa (quæ apud amantes ſemper incredula eſt) nunc quoque nuncio, ſi dictum nullus fortunæ liuor effaſcinet, in concordiam mecum ſanitatem redire. Sed nondum ſenſum meum penetrat amœnitas littoralis. Nam vt ex longa maris iactatione ſtabilis greſſus ſerò reparatur: ſic tempore opus eſt vt tanti mali deceſsio locum faciat voluptati. Ergo neque Formianæ oræ, neque ædificationis meæ tantiſper vllam capio dulcedinem. Sed hæc, vt ſpero, omnia cum bono valetudinis reuertentur, moxque ad lætitiam veſtri animi ſtilo meo communicata peruenient. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 78.*

CVM mihi puer veſter vnam epiſtolam reddidiſſet; vt reſcriberem protinus, tanquam mox rediturus ad vos, incubuit. Sed vt didici, ipſe ad vlteriora contendens, mimica vſus eſt techna, quo paginam noſtram comes eius Ruſticus reportaret. Ille alteram nunc regreſſus accepit. Ridere vos arbitror quòd ego ſeruili circumſcriptus ſtropha, pro ſorte ſimplici duplum ſoluerim. Nam callidus vernula quod ſemel pertulit, bis recepit. Pergerem longiùs ſi adijcienda ſuppeterent. Vos in propinquo vrbis; celebriore fama rerum agitis, & pari ocio. Veſtrum eſt procul poſitos ditare comperti. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 79.*

ÆVVM maneat hic dies, qui te nobis, filia, dedit. Hunc ego & gaudijs mentis, & verborum honoribus per multos annorum recurſus vobiſcum opto celebrare, adijcere etiam mihi ingrauata, tibi iucunda munuſcula: Vt nunc lineam miſi; cuius poteſt oblatio exigua non videri, ſi magis mei in vos animi quàm ſui præcij æſtimatione pendatur. Vale.

SYM-

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 80.*

NATALEM Dominæ filiæ meæ, quem per annorum recurſus optamus eſſe numeroſum, vobiſcum agere & participare voluiſſem, niſi propoſito reſtitiſſet imbrium continuatio. Fungimur tamen religioſo honore iucundi munuſculi; petentes vt ſuſceptionis benignitate oblationis exilitas augeatur. Vale.

SYMMACHVS NICHOMACHI FILIIS. *Epiſt. 81.*

OMNES ad nos natalicij conuiuij copias tranſtuliſtis. Sed vnum defuit quominus ad noſtrum animum redũdaret plena feſtiuitas. quòd non vobiſcum potiùs cuncta conſumpſimus: quorum contuitus atque conuictus commendare nonnumquam ſolet etiam parca conuiuia. Quare & vobis & communi pignori, cuius ſolemnem diem ſedula religione celebraſtis, vberes precamur annos, & recurſum in hæc eadem feſta numeroſum. Decet enim pios parentes inoffenſa fœlicitas. Nobis Tyburis aura blanditur; ſed contra exaſperat animum malè geſta ratio villicorum. Neque ager cultura nitet, & fructuum pars magna debetur, nihilque iam colonis ſuper eſt facultatum, quod aut ratoni opituletur aut cultui. Vale.

Digitized by Google

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 5.*

CREDO alias litteras meas in manus amabilitatis tuæ antè venturas. Huius namque epiſtolæ portitores lento itinere mulos reduces proſequentur. Ego tamen ſalutationis munere abſtinere non potui. malui enim redundaret officium ſerò peruectum, quàm deſideraretur omiſſum. Tuæ amabilitatis necdum vllam epiſtolam ſumpſi, quæſo vt huius tibi muneris ſumma curatio ſit. Ex tuo enim metiri animo potes, quid leuaminis abſentibus tribuat adſiduitas ſcriptionis. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 6.*

DESIDERATAS proximè amabilitatis tuæ litteras ſumpſi, quibus indicabatur & ſedulitas animi tui, & profectus ingenij. Sola epiſtolæ breuitas nequaquam paterno deſiderio ſatisfecit. Quod eò ſcribo, vt intelligas quantum ex ſermone tuo cœperim voluptatis, qui queror copiam defuiſſe. Quis enim optet ſatietatem niſi rerum bonarum? Poſthac igitur indulgentiùs ſcribe, lux mea, vt pleniore ſtili tui munere legentis animus expleatur. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 7.*

ACCESSIT peregrinationi noſtræ largior dies ex comperẽdinatione ludorum, quos pluuiarum interuentus retardant. Sed volo vt hanc dilationem ſalutis meæ certus leniter feras; & deſiderium tui, quod apud me creſcit ex mora, ſtili aſsiduitate ſoleris. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 8.*

CONFIDO ſolando animo tuo ſtili mei aſsiduitatem poſſe ſufficere. Nam recentibus ſcriptis hunc addo ſermonem, cuius lectio tibi ſpem reditus mei pollicebitur, ſi fors præſumpta confirmet. Ratio autem huius æſtimationis in aperto eſt: quia poſt magnificam ludorum Conſularium functionem ſola adhuc arenæ reſtat Editio. Mutetur igitur animus in gaudium, & adeptum eſſe te crede quod poſsibilis coniectura promittit. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt. 9.*

SCINTILLARE acuminibus atque ſententijs epiſtolas tuas gaudeo: decet enim loqui exultantiùs iuuenalem calorem. Sed volo, vt in aliis materijs aculeis orationis vtaris: huic autem generi ſcriptionis maturum aliquid & comicum miſceas; quod tibi & rhetorem tuum credo præcipere. Nam vt in veſtitu hominum, cæteroque vitæ cultu, loco ac tempori apta ſumuntur: ita ingeniorum varietas in familiaribus ſcriptis negligentiam quandam debet imitari, in forenſibus verò quatere arma facundiæ. Sed de

his non ibo longiùs. Perge interim, quo te ætatis impetus & naturæ ardor impellit. Mei voti caput eſt benè valeas, & ſupra annos tuos litterarum dote diteſcat. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.10.*

AMICO noſtro Annio curſim prætereunti potui ſolam dictionem ſalutis iniungere; ſed debuit tibi ſanitatis meæ fidem facere lectio litterarum. Eſto igitur animo lætiore: & ſpera, decus meum, frequentibus ſcriptis in notitiam tuam ſimiliter ventura quæ gaudeas. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.11.*

ASSVRGIT animus meus, quoties amabilitatis tuæ ſermo defertur. Nam & ſanitatis tuæ apportat fidem, & profectum oſtendit ingenij. hortor igitur vt me huiuſmodi linguæ tuæ floſculis frequenter aſpergas. Nec vllam ceſſationem tibi vendices dum æſtimas me breui affuturum. Planiora enim fient & faciliora omnia ad recurrendum, ſi paginis tuis reuerentis animus incitetur. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.12.*

MAGNVM in modum ſollicitauit me inæqualitatis tuæ nuncius, lìcèt ſecuritas ſanitatis ijſdem literis eſſet adiuncta. Quare animi incertus appropero, orans diuina præſidia vt te compotem bonæ valetudinis & epiſtola mea & recurſus inueniat. hæc enim voti paterni impetratio faciet vt rediјſſe delectet. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.13.*

ITER meum famæ varietas retardauit. Nam dum exploro tuta, & longitudinem viæ dierum interpoſitione diſtinguo, tandem ſextum Kal. Martias Mediolanum per Ticeni longinqua perueni. Nunc laborẽ meum Domini & Principis noſtri blandus ſermo ſolatus eſt. Spero etiam legationem breui in notitiam diuini Principis perferendam. Siquidem vir cuncta præcelſus, cui primas partes cauſæ publicæ noſter Ordo mandauit, mox cum præſidijs validiſsimis affore nunciatur. Veſtro ſilentio vehementer offendor: atque ideò peto, vt peregrinationis meæ patientiam crebro iuuetis affatu. Vale.

SYMMACHVS FILIO. *Epiſt.14.*

CVM veredarij deeſſet occaſio, priuato homini reddenda ſcripta commiſi. hunc ad vos arbitror ſerò venturum. Vtriſque autem litteris eadem continentur, quòd ſextum Kal. Martias Mediolanum multo anfractu circumuectus intrauerim, veneratuſq; Dominum & Principẽ noſtrum, cuius ſermo diuinus itineris mei laborem compenſauit. In præſentiam viri

cuncta

cuncta præcelſi Comitis agenda produco;quem mox,deo iuuante,affore nunciorum confirmat aſſertio. Nunc tuæ curæ ſit,decus noſtrum, peregrinationis meæ curas ſtili aſsiduitate ſolari. Vale.

SYMMACHVS [a]ATTALO. *Epiſt.15.*

AMICITIÆ noſtræ contemplatio ſpem mihi aduentus tui fecerat. Propè eſt vt erraſſe me credam, qui te ſperaui in conſpectum parentis ſpontè venturum. Quando igitur ſine ambitu noſtro rectè facere neſcis, oratus appropera. Et ſi te ſuperbum Tybur expleuit, Laurentibus ſyluis amœna commuta;nec verearis ruris horridi denunciationem. In oculis eſt venantibus mare celebri itinere villa præſtringitur. In ipſa itur ferarum cubilia plano ac patulo acceſſu. Et ſi hæc abeſſent, anteiret nimirum ſermo inter nos mutuus & litterarum liberalis collatio. Tarentinas aut Siculas voluptates. Quare ſi tu quoq; huic ſententiæ manum porrigis, adde te ruſticantium numero;& pauliſper Catones atq; Atilios æmulare, quos vomis & ſtiua ad Conſulares miſit ſecures. Vale.

[a] Sic reſtitui ex Beſſar. codice vulgò: *filio*. Hunc Attalum dominum & filium ſuum non ſemel vocat, vt hoc ipſo libro epiſt. 54. & 113.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt.16.*

VICEM ſermonis mei deſideraſſe te gaudeo: ſed amolior inuidiam negligentiæ. Parata enim reſponſa deſeruit tabellarius tuus, excitus, vt fando comperi, valetudinis tuæ dubio. Agnoſcis nempe infucatas eſſe, nec ex alto trahi ceſſationis meæ cauſas. Non ibo longiùs, quia breuis eſt aſſertio veritatis. Nunc ſanitatem tibi gratulor, qua poſt nimium metum cognita, multum gaudij in pectore meo diluxit. Indicium autem reſpirantis vigoris tuarum litterarum iucunditas prætulit. Petis namque ad confirmandam valetudinem ſtili mei remedia ſubminiſtrem. Feſtiuitas iſta Baiana eſt. Nimijs ſalibus te ſinus Lucrinus infecit. Eſtne aliquid in verbis meis quod aures tuas ſoſpitet? quod medicinam ſenſibus faciat? Credo, cõſentio. Nam plerũq; amara hauſta ad ſalutem valent, & ſuccis triſtibus affecta refouentur.[a] Sed nimium quantum auarus es, qui Flauiano meo præſente quicquam requiris; in quo tanta rerum bonarum delinimenta ſunt, vt mihi quaſi apud Syrenas aut Lotophagos hæſiſſe videaris. Atq; vtinam veſtro ocio iungerer. Plus de vobis carperem ſalubritatis quàm tu deſideras, qui à me ſolas litteras popoſciſti. Vale.

[a] Sic emendaui in veriſimil. & ita habet Beſſar. & Vatican. alter.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt.17.*

NEgo fruſtrà hactenus tacui, dum te promiſſi certus opperior. Tandem redeundum mihi eſt ad cõſueta ſolatia, meliorum deſperatione.

Et fortaſſe ſuccenſes diuturno ſilentio meo. Id verò etiam reliquum eſt,[a] vt irritus ſpectationis arceſſas. Eſt igitur tui iuris ſuper ordiendo itinere ſtare promiſsis. Me contentum ſtili leuamine non pigebit. Hoc certè officiorum commercio, aut ſolabor quòd non venis, aut merebor quòd venias. Vale.

[a] Iuretus prius ſic ediderat, quomodo & in Beſſar. codice legitur: vnde conieci legendum: *vt irritus ſpei contationis arceſſar*. vel, *conctationis*. Error natus ex nota c̄, pro, con. *ſpei c̄tationis*. Inde factum: *ſpectationis*. Iuretum laudo, quod rectè ediderit: *Eſt igitur*, quod ſuâ Lectio coniecturam ſuppilatam in contextum retulerit, ediderit que *irritum exſpectationis*, non laudo. *Irritus* autem *ſpei*, etiam apud Curtium legitur lib. 6. *Petere perſeuerauit, ne ſe irritam ſpei abire pateretur*. Tacitus 4. hiſt. *Irritus legationis rediit*.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 18.*

PROXIME de Formiano ſinu regreſſus in larem Cælium, domo iamdiu te abeſſe comperi. Datum mox negocium eſt Theophilo communi amico, & nunc itineris mei ſocio, vt & ad te in Tyburem agrum reditus mei nuncius pergeret, & ſalutationis verba deferret. Hunc tu, vt es curioſus rerum mearum quaſi aliqua tibi in nos decreto publico inquiſitio eſſet tributa, verſando palàm facere coëgiſti, quæ foris geſſeram. Nam hoc confeſſæ ſunt litteræ tuæ, quas idem vir optimus Theophilus reportauit. Fuerit benignitatis tuæ actuum meorum faſtigia & capita diſquirere; vtrum crebra vectatio campi ac maris valetudinem meam iuuerit; an vllus agris noſtris cultus, ædibus nitor, pecori numerus acceſſerit; quid affluxerit edilium copiarum; vtrum Conſularem menſam ſuccinxerit modus voluntarius; aut vmquam Formias vicina [a] vrbe aut longinginquiore mutauerim. Etiámne explorare te fas fuit, quid procul ab arbitris ſtudiorum meorum cura contulerit in paginas? Vtrum me operatum ceris, ſtantes plerùmq; oculi & palloris [b] ſigna detexerint? Exploratorem te ſtilus meus patitur. Doces amicos ſuſpicionum vias, &, ſi dici poteſt, odore atq; veſtigijs ſcripta noſtra venaris. Num ego ſcire poſtulo, quid in Tyburtib9 pomarijs litterarũ operis exerceas? Solùm hoc fama attulit; balneũ tibi nuper extructũ, cui torris vnus [c] ad iuſti caloris pabulũ ſatisfacere narratur. Lectitaſſe autem te in multo ocio vtriuſque linguæ auctores, ipſe index fuiſti. Ego tamen non quæro an aliquid etiam ſcripſeris. Animaduerto enim te gloria conſcientiæ proprij operis [d] accenſum, voluiſſe cognoſcere an ego quoque idem fecerim. Sed iam omiſsis epiſtolis velim redeas: niſi fortè tui balnei breuis ſumptus hortatur ne deſeras parſimoniæ conſuetudinem. Vale.

[a] Iure-

ª Iuretus priùs ediderat: *vrbe longinquo rure mutauerim*. Ego poſteà in veriſimilibus indicaui in Beſſarionis codice legi: *vrbe aut longinquo ire mutauerim*. ibidemque coniecturam meam adiunxi, legendum ſcilicet: *vrbe, aut longinquiore mutauerim*. Iuretus tandem ſic ſeſe ex veſtigijs ſcripturæ veteris emendaſſe gloriatur. Sed quoniam in ſua editione Lectius me emendationis huius auctorẽ prædicat, facit, quod Tullius ingenioſos fures ſolere ait, vt earum ſcilicet rerum, quas clepſerunt, ne agnoſcantur, ſigna commutẽt. Nam pro particula *Aut*, reponit *Vel*: deinde loca duo affert, in quibus locus loco mutari dicitur. Ego qui viris talibus, maximè Iuriſconſultis, huiuſmodi (vt cum Apuleio loquar) *furatrinæ* artificium lepidè procedere cupiam, tertium etiam locum de meo ipſi commodo, qui eſt in Pacati Panegyr. *ſi placuiſſet opida rure mutare*.

ᵇ *Signa*, non comparet in Beſſarionis libro, in quo etiam legitur, *detexerint*. hoc eſt, prodiderint, teſtimonio fuerint, me ceris operatum fuiſſe & ſtuduiſſe. Sic ergò, ſi vocem *Signa* omittas, *Pallores* legendum erit. Iuretus priùs ediderat: *detererint*: & ne quid à Lectio didiciſſe videretur, qui *detexerint*, legendum monuerat, in nupera editione iterum, *detererint*, edendum curauit, quia ſcilicet idem Symmachus *Ingenium labore deteri* dixerit. Ita ſi hunc nouum Grammaticum an Ariſtarchum audiamus, *Deterero*, non *Detriuero* poſthac nobis dicendum erit. O Orbili, cur numero es emortuus!

ᶜ Ne ſic vmquam inſaniam, vt ſua hominibus eruditis inuenta laudemque promeritam ereptum eam, velut hoc loco Iuretus coniecturam Lectij, tacito eiuſdem nomine, in contextum retulit. In omnibus enim libris legitur *aduſti caloris*. Vnde Rittershuſius facere conabatur *adulti*, quod magis probarem, ſi exempla ſcirem verbi *ſatisfacere* ἐνεργητικῶς vſurpati.

ᵈ Hic Iuretum virum iudico, quòd aliquid ipſe inuenire, quàm aliena inuenta venditare maluit. Nam pro, *Acceſſum*, quod adhuc omnes libros inſederat, pro quo etiam Gruterus, *Succeſſum*, reponendum cenſebat, ipſe *Accenſum* ſubſtituit. Anni complures ſunt, quòd eamdem emendationem is, quem dixi, Sirmondus, mihi ſubiecit, potuiſſemq; ſemel hoc loco in Iuretum facere, quod ille in me ferè ſemper, vt ſua nimirum laude hominem ſpoliarem, & vel mihi, vel Sirmondo eam tribuerem, niſi ego eſſem SCIOPPIVS, NON IVRETVS.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 19.*

DVo pariter commiſſa in amicitiam redemiſti. Diu epiſtolæ tuæ ſalibus afueras, nihil ſcripſeras. Quis Colchus aut Theſſalus cantu aut

 manu

manu has offenſiones leuaſſet? Ergo ob epiſtolæ delinimentum veniæ precium feres. Sino vt amici tui nuptiale feſtum curæ vacuus exerceas, & vrbem Tyburtem, quæ nuper tibi faces prætulit, communem Iunoni & Herculi facias. Reuerteris, vt ſpero, poſt repotia in Cœlium larem. Vel ſi adhuc iuuat æſtiuos dies in pomarijs tuis ducere; iterum tibi indignatio mea litterarum tuarum melle placanda eſt. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 20.*

VILLA Tyburis, quæ proximè in ius tuum venit, maioris ingenij prædicatorem requirit. Ego tamen linguæ modicus, vt potero, verbis honorem loco faciam. Quid hîc in poſitu ædiū venuſtatis eſt! quis ſitus! quantus ex edito latè in plana iactus oculorum! Frequentare has ſedes Orchomenias dixerim Deas, atq; eas ſedulò adniſas vt te conciliarēt ædibus ſuis dominū. Perge igitur vt facis, & victis æuo redde nouitatē. Multò hoc factu promptius, quàm quod Heſiodū ferunt poſito ſenio in virides annos redijſſe. Interea gratulare nobis bonam valetudinem; quæ vt tibi quoq; longum ſecundet, inter faſtigia eſt votorum meorum. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 21.*

POSTQVAM mihi litteras tuas redarius meus reddidit, & ſalutatio ex itinere portata obſeruantiam noſtram ſoluit religione; datus eſt mihi aditus, crebrò, dum aberis, tecum loquendi. Quare ab his ordior, quæ in voto tuo prima ſunt. Deûm pace, mea atq; vnici tui ſanitas viget. Vrbanas turbas Vaticano, inquantum licet, rure declino. Et tamen ſi quando in cœtum vocamur, ad obſequium concilij publici pedem refero. Scio te nihil ampliùs de nobis velle. Tantundem pernoſcere rerum tuarum deſiderij motus poſtulat. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 22.*

LONGA me deliberatio habuit, an tibi honorem facere ſub iuſta reditus veſtri expectatione deberem. Verebar enim, ne feſtinatio tua ſolatijs obuijs frangeretur. Sed hoc ambiguum ſoluit ratio contraria, quę ſpem dedit has litteras [a] reuertendi ſtimulorum non frænorum inſtar futuras. Et conſultu affecto breuitatem, ſolam tibi præferens dictionem ſalutis: vt verborum meorum exiguus hauſtus efficacior ſit ad ſollicitandam ſitim quàm explendam. Vale.

[a] Beſſar. *reuerenti.* Vatican. *reuertenti.*

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 23.*

REQVIRVNT me, credo, oculi tui: mens adeſſe non dubitet. Mecum enim diligentia tui peregrinatur, totumque animi affectione circunfero.

ſero. Nihilominus exerceo ſtilo amicitiæ voluptatem. Quod ſi tu quoque inuicem feceris, veniet vt longum fruar ocij poſſeſſione; quia non negabis quod me poſsit abducere. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 24.*

AD Neapolitanam prouectus oram, litteras ſumpſi quibus nos in aduentum tuum Baijs reſidere iuſsiſti. Aſſerebat perlator epiſtolæ imminere excurſum tuum calcibus ſuis. Quid facerem, cùm me nec locus idem teneret? Expeditius viſum eſt, vt à te potiùs gratiam continuandi ad vos itineris poſceremus. Amicos enim non Baias deſideraſti; niſi fortè illo luxoriæ ſinu traheris. Comitabimur te ſi eò redire malueris: quamuis regionis iſtius cœlum ſalubrius, & pares copiæ ſint. Erit optio tua intendere iter, an relegere debeamus. Ad defenſionem meam pertinet, eò redeuntem te ſequi, vbi aduentantem exſpectare non potui. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 25.*

SI reſpondiſſes epiſtolæ meæ, leuaſſes onere conſcientiam tuam: nunc noſtram taciturnitate iuuiſti. Repenſa enim officia lætitiam mihi præſtant, negata victoriam. Et ſcio ex abundanti re poſſe facere, quod nos multo ſudore deſtringimus. Sed quia inuides bona verba lectoribus; ne vim facere exiſtimer auaritiæ tuæ, diſpendium meum [a] deuoro. Vale.

[a] Beſſar. & Pithæan. *deuoueo.* Vatican. *de uēr.*

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 26.*

GAVDEO [a] te in agrum Lauinatem meum poſt Tyburtes rogare delicias: nec ſum religioſi deſiderij longus precator. Ea quippe inter amicos peticionum debet eſſe conditio, vt præſtantibus prona videantur quæ ſunt magna poſcentibus. Vale.

[a] Valdè ſe mihi probat eruditiſsimi Sirmondi coniectura: *Audeo.* ita nihil opus erit Gruteriana lectione: *cogitare*, pro *rogare.*

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 27.*

SOLES affirmare quòd me tibi præferas. Poſſet hoc eſſe credibile, ſi filium meum Attalum ad nos venire patereris. In tuo enim iure eſt, tuis monitis adquieſcit. quod quidem fieri oportere conſentio; ſed non eatenus, vt pontificium tuum in damna noſtra protendas. Parumne eſt, quod ipſe æquè deſiderandus conſortium meum deſeris, & inuides nobis exoptatiſsimam tui ſocietatem? Inſuper alterum quoq; delenificis amoris artibus retines: credo, conijciens acceleraturum eſſe me reditum, ſi vtroque deſtituar. At ego denuncio opus eſſe monitore qui retrahat hærentem. Nam, vt ſcis, amo ocium, paſcor quiete. Inſtruo itaque te aduerſum lentitudi

Digitized by Google

manu has offenſiones leuaſſet? Ergo ob epiſtolæ delinimentum veniæ precium feres. Sino vt amici tui nuptiale feſtum curæ vacuus exerceas, & vrbem Tyburtem, quæ nuper tibi faces prætulit, communem Iunoni & Herculi facias. Reuerteris, vt ſpero, poſt repotia in Cœlium larem. Vel ſi adhuc iuuat æſtiuos dies in pomarijs tuis ducere; iterum tibi indignatio mea litterarum tuarum melle placanda eſt. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 20.*

VILLA Tyburis, quæ proximè in ius tuum venit, maioris ingenij prædicatorem requirit. Ego tamen linguæ modicus, vt potero, verbis honorem loco faciam. Quid hîc in poſitu ædiũ venuſtatis eſt! quis ſitus! quantus ex edito latè in plana iactus oculorum! Frequentare has ſedes Orchomenias dixerim Deas, atq; eas ſedulò adniſas vt te conciliarẽt ædibus ſuis dominũ. Perge igitur vt facis, & victis æuo redde nouitatẽ. Multò hoc factu promptius, quàm quod Heſiodũ ferunt poſito ſenio in virides annos rediiſſe. Interea gratulare nobis bonam valetudinem; quæ vt tibi quoq; longum ſecundet, inter faſtigia eſt votorum meorum. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 21.*

POSTQVAM mihi litteras tuas redarius meus reddidit, & ſalutatio ex itinere portata obſeruantiam noſtram ſoluit religione; datus eſt mihi aditus, crebrò, dum aberis, tecum loquendi. Quare ab his ordior, quæ in voto tuo prima ſunt. Deûm pace, mea atq; vnici tui ſanitas viget. Vrbanas turbas Vaticano, inquantum licet, rure declino. Et tamen ſi quando in cœtum vocamur, ad obſequium concilij publici pedem refero. Scio te nihil ampliùs de nobis velle. Tantundem pernoſcere rerum tuarum deſiderij motus poſtulat. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 22.*

LONGA me deliberatio habuit, an tibi honorem facere ſub iuſta reditus veſtri expectatione deberem. Verebar enim, ne feſtinatio tua ſolatijs obuijs frangeretur. Sed hoc ambiguum ſoluit ratio contraria, quę ſpem dedit has litteras [a] reuertendi ſtimulorum non frænorum inſtar futuras. Et conſultu affecto breuitatem, ſolam tibi præferens dictionem ſalutis: vt verborum meorum exiguus hauſtus efficacior ſit ad ſollicitandam ſitim quàm explendam. Vale.

[a] Beſſar. *reuerenti.* Vatican, *reuertenti.*

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 23.*

REQVIRVNT me, credo, oculi tui: mens adeſſe non dubitet. Mecum enim diligentia tui peregrinatur, totumque animi affectione circunfero.

ſero. Nihilominus exerceo ſtilo amicitiæ voluptatem. Quod ſi tu quoque inuicem feceris, veniet vt longum fruar ocij poſſeſsione; quia non negabis quod me poſsit abducere. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 24.*

AD Neapolitanam prouectus oram, litteras ſumpſi quibus nos in aduentum tuum Baijs reſidere iuſsiſti. Aſſerebat perlator epiſtolæ imminere excurſum tuum calcibus ſuis. Quid facerem, cùm me nec locus idem teneret? Expeditius viſum eſt, vt à te potiùs gratiam continuandi ad vos itineris poſceremus. Amicos enim non Baias deſideraſti; niſi fortè illo luxoriæ ſinu traheris. Comitabimur te ſi eò redire malueris: quamuis regionis iſtius cœlum ſalubrius, & pares copiæ ſint. Erit optio tua intendere iter, an relegere debeamus. Ad defenſionem meam pertinet, eò redeuntem te ſequi, vbi aduentantem exſpectare non potui. Vale.

SYMMACHVS ATTALO. *Epiſt. 25.*

SI reſpondiſſes epiſtolæ meæ, leuaſſes onere conſcientiam tuam: nunc noſtram taciturnitate iuuiſti. Repenſa enim officia lætitiam mihi præſtant, negata victoriam. Et ſcio ex abundanti re poſſe facere, quod nos multo ſudore deſtringimus. Sed quia inuides bona verba lectoribus; ne vim facere exiſtimer auaritiæ tuæ, diſpendium meum [a] deuoro. Vale.

[a] Beſſar. & Pithæan. *deuoueo.* Vatican. *de uēr.*

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 26.*

GAVDEO [a] te in agrum Lauinatem meum poſt Tyburtes rogare delicias: nec ſum religioſi deſiderij longus precator. Ea quippe inter amicos peticionum debet eſſe conditio, vt præſtantibus prona videantur quæ ſunt magna poſcentibus. Vale.

[a] Valdè ſe mihi probat eruditiſsimi Sirmondi coniectura: *Audeo.* ita nihil opus erit Gruteriana lectione: *cogitare*, pro *rogare.*

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 27.*

SOLES affirmare quòd me tibi præferas. Poſſet hoc eſſe credibile, ſi filium meum Attalum ad nos venire patereris. In tuo enim iure eſt, tuis monitis adquieſcit. quod quidem fieri oportere conſentio; ſed non eatenus, vt pontificium tuum in damna noſtra protendas. Parumne eſt, quod ipſe æquè deſiderandus conſortium meum deſeris, & inuides nobis exoptatiſsimam tui ſocietatem? Inſuper alterum quoq; delenificis amoris artibus retines: credo, conijciens acceleraturum eſſe me reditum, ſi vtroque deſtituar. At ego denuncio opus eſſe monitore qui retrahat hærentem. Nam, vt ſcis, amo ocium, paſcor quiete. Inſtruo itaque te aduerſum lentitudi

titudinem meam. ſi abſentis amici iam deſideras reditum, patere breuem præſentis excurſum. Vale.

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 28.*

LICET grauiſsimis febribus impedirer, non potui denegare tibi honorificentiam litterarum, ne religionis negligens iudicarer. Nec tamen in multam ſeriem propagare litteras valui: quarum breuitas inculpabilis eſt, cùm ex iniuria valetudinis, non ex voluntate deſcendat. Vale.

SYMMACHVS MACEDONIO. *Epiſt. 29.*

NEQVE fratris noſtri V̄C̄. Procliani profectio paſſa eſt vt ſilerem, neque noſtra ſiuit affectio vt officijs temperarem. Cape igitur debitum munus alloquij, & vt me facias promptiorem, impertiendæ ſalutationis operam frequenter vſurpa. Vale.

SYMMACHVS ATTICO. *Epiſt. 30.*

EST quidem mihi ruris otium voluptati; ſed antiquiorem iudico tui voluntatem. quare officijs Conſularibus, ſi fors dictum iuuet, ſpectator & conuiua non deero. Vale.

SYMMACHVS ATTICO. *Epiſt. 31.*

RETRAHERE nos è Campaniæ gremio Tyburtis agri laudibus ſtudes. Eſt ille, vt prædicas, in tuo rure denſus cupreſsis, & fontium largus, & montano ſitu frigidus. Sed hæc mihi deſideranda ſi te mora vberiore tenuiſſent. Nunc properato in vrbem reditu neſcio quam mihi faſtiditi loci ſuſpicionem dediſti: habent enim ſæpè voluptates ſatietatem. Quod ſi ita eſt, ſatisfactum Formijs puto quibus renunciaueras; cùm tibi etiam prælata diſpliceant. Vale.

SYMMACHVS ATTICO. *Epiſt. 32.*

RELEGERE iter, & in conſpectum veſtrum tandem redire meditamur, licèt filij noſtri virium vacui ſint, & me febrium noxa temtauerit; minuetur tamen labor interuallis breuibus manſionum. Spero locorum mutatione proceſſurum aliquid optatis. Curam in me diligentiæ tuæ vſu probatã creſcere in dies gaudeo: cui impensè verbis gratias agerem, ſi id laudis potiùs affectatione quàm ſincera pietate faceres. Vale.

SYMMACHVS ATTICO. *Epiſt. 33.*

PROXIME indicium ſalutis meæ prætuli; necdum quod inuicem de proſperis tuis legerem, reddidiſti. Non piget tamen ante ſolutionem religioſum fœnus iterare. Tanta eſt enim ſecuritas animi in nos tui, vt rependſum putem quicquid ab amante debetur. Vale.

SYMMACHVS ATTICO. *Epiſt. 34.*

SALVTATIONIS honorificentiam prælocutus, Getulici Agentis in rebus exſequor poſtulatũ, qui à te iuſtum fauorem per me optat adipiſci. Humanitatis tuæ eſt amplecti probabilem voluntatem numerumq; eorum, qui te iure ſuſpiciunt, adiectione noui cultoris augere. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 35.*

ANIMVM meum Campani littoris commemoratione ſollicitas: ſed nobis quoque in Præneſtino rure degentibus non minus voluptatum ſuppetit. Sint licèt plures hominum ſententiæ, quæ maritimis montana poſtponant: ego tamen vitandis æſtibus magis iudico nemoroſa, quàm cultu aperta congruere. Adieceras ad irritamentum profectionis noſtræ, filium meum Flauianum breui tecum futurum. Huius ego præſentia iamdiu defruor. Ex quo intelligis ſortem meam multò eſſe potiorem. Nam & comparationem loci vtriuſque in ambiguo collocaui, & ſocietatem pignoris mei qua maximè gloriabare, in fructum meum tranſtuli. Ergo potiùs remetiri ad nos viam mutata conditione deberes, ſatietate quam tibi attulit copiarum longus vſus. Nam Campania vt eſt abſentibus deſiderabilis, ita facilè explet morantes. Sed de hoc non ibo longiùs, ne illi regioni, quæ nobis acceptiſsima eſt, denunciare, ſi venero, faſtidium meum videar. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 36.*

NONDVM Neapolitanum littus acceſsimus viſuri arcem deliciarum tuarum. Sed tamen omnia quæ Tyrrhenus alluit, nominis tui plena ſunt. Quid multa? ſucceſsiſti in famam Luculli. quo magis miror ad alia te nonnumquam poſſe tranſire: niſi fortè faſtidio fugis copias, & mutatione caſtigas ſatietatem. Sed nimium hactenus afuiſti. Puto iam parſimoniæ diuturnitate conciliatum tibi deſiderium copiarum. Quin ergo ad nos gradum promoues? aut ſi libenter illic noſtræ immoraris frugalitati, redeundum nobis properè eſt, quos non decet alienas affectare delicias. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 37.*

VOLVPTATI mihi eſt quod vales. Sed quod Formijs noſtris Neapolitana ora præfertur, animaduerto tui non eſſe iudicij. In gratiam quippe præſentium non ſententiam, ſed verba mutaſti: niſi fortè rerum tuarum collatio facit illud tibi eſſe iucundius vbi fructus vberior. Sed natura regionum ſuis meritis, non noſtris quæſtibus æſtimanda eſt. Et quid

de hoc multa? Teſtabitur commoratio tua, an ibi libentiùs ocieris: cùm in dubium non veniat quod à me inuitus abſceſſeris. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 38.*

IOCARI mihi viſus es cùm te ſcriberes obuia militum arma timuiſſe. Credo, ne tuum iter in Campaniæ longinqua ſequeremur. Nam ſi ipſe diu verſatus in caſtris nonnihil timoris expertus es; ego togæ aſſuetus quid amaritudinis incidiſſem? Sed non patior, vt tibi ad moram proſit æmulata trepidatio. Caret Appia tota militibus, tranſuectis omnibus qui pacato Africę ſtatu in obſequium diuini Principis reuerterunt. Quid quod etiam Patria in rebus anguſtis vel opem bonorum, vel ſocietatem requirit? Neque enim præſentiam noſtram ſola proſpera eius expectant. Laudabilioris officij eſt participare dubia cum ciuibus. Sed iam ſpes melior vrbis mœſtæ vultum ſerenat, & alimonia interim prouiſo fulta ſubſidio, frugis Lybicæ ſtipulatur aduentum. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 39.*

PLERVMQVE fors diſpoſita conturbat: quod nunc mihi vſu venit, qui Etruſcos vapores ſalubritatis cauſa adire non potui retentus ſubitis & tumultuarijs. Nulla igitur tibi per me indicitur mora: quinimo & hortor & poſtulo, vt feſtinato itinere Romam reuiſas, reddaſq; nobis iucunditatem præſentiæ tuæ, qua defrui in ſuburbanis non contigit. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 40.*

IAMDVDVM curis publicis abſolutus relegere iter potiùs, quàm auſpicijs litterarum lenire amicorum deſideria debuiſti. Nam ſi valetudo ex ſententia ſuppetit; quid cauſæ dicam quòd diutiùs in Campania demoraris? An vt nos amantiſsimos tui defraudes bonis, quæ in te ſolemus amplecti? Quinimmo vrbis noſtrique reminiſcere, & dum opportunitas æſtatis inuitat, iter feſtinus vſurpa, vt longa abſentiæ tuæ damna tandem optato reditu ſarciantur. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 41.*

QVò abijt promiſſorum fides? Speranti recurſum tuum, litteraria leuamenta tribuiſti. Potuit iucunda nobis huius muneris eſſe perceptio, ſi nihil grandius ſpopondiſſes. An veritus es deliciarũ tuarum Conſulatem virum teſtem? Nihil egit hæc cautio. Oculis ſubtracta miracula, auribus deprehendo. Nam vt quiſque noſtra offenditur parſimonia, te abeſſe ſuſpirat. Itaque in contumeliam conuiuij mei palàm deſideraris. Sciet hæc Senatus, audiet populus. Neque enim poſſum aliter vlciſci abſentiæ tuæ iuſtum dolorem. Vale.

SYM-

SYMMACHVS [a] DECIO. *Epiſt. 42.*

ABRVMPENDA [b] iuſtè ceſſatio eſt, & in affatus mutuos cura tendenda, ne veteris inter nos amicitiæ memoriam ſcribendi neglectus attenuet. Quod vt libentius dehinc facias à me ſume principium. En tibi litteras ſalutationem ferentes, quas ſenſibus tuis voluptati eſſe teſtabitur officij æmulatio. Quod ſi etiam portitori fructum patrocinij tui ſermo iſte quæſiuerit; præcedentis ſilentij accuſabo diſpendia. Conſtabit enim, pluribus me potuiſſe conſulere, ſi te alloqui antè cœpiſſem. Vale.

[a] *Decii* nomen Beſſarionis codex hoc loco non habet, vt neque in epiſtolis inſequentibus. neque ſanè ad Decium ſcriptæ videntur.

[b] Idem codex: *Obrumpenda.*

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 43.*

CVM ruri agerem libertate cœli greſſum reformans, cuius me vſus poſt dolorem moratur; familiariſsimus meus ordiendo itineri paratus fecit ad ſcribendum ſui copiam. Ilicò amicam ſtudio meo amplexus communionem, ſcripta non diſtuli: quæ & inter nos [a] agerent commercium religionis, & commeanti primum apud te noticiæ limen aperirent. Si probabiles huius epiſtolæ cauſas putas, mihi ſermonis tui gratia, illi amoris fructus eueniat. Vale.

[a] Conijciebam: *augerent.* Et ita etiam Lectius, cui cur eripere ſua debeam, cauſſæ nihil eſt: niſi beatus mihi fore videar, ſi perſuadeam alijs, me vidiſſe, quod tales viros fugerit, litteram ſcilicet, u, deeſſe, O iocu-lares ineptias!

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 44.*

REMVNEROR mihi dictam à te ſalutem, quamuis diebus proximis vltrò amiciciam ſtili opere frequentauerim: quæ commemoratio non exprobrat officia: huius enim diligétiæ voluptate animus meus paſcitur. Eſt igitur tua optio, an in me velis ſæpè litterarum eſſe munificus, quod quidem maximè cupio. Sed ſi quando nobis fructus iſte defuerit; eadem mihi gaudia tecum loquendi ſermo noſter præſtabit. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 45.*

VNA hæc via eſt, qua maximè ciuibus ac familiaribus meis proſim, ſi eos in clientelam tuam quaſi myſtagogus inducam. Quod nunc pro Gaudentio facio, viro generis Senatorij: cuius modeſtiam, ſi propiùs inſpexeris, reppereris claris natalibus parem. Igitur in obſequia tua incunctanter receptus, ante plenam tui fiduciam quam mox illi morum præſtabit inſpectio, intelligat de ſe teſtimonio meo creditum. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 46.*

SINGVLARIS animi tui bonitas ſæpè vocat ad iuſtas peticiones fiduciam meam. Non eſt igitur commendationum familiarium verenda reprehenſio, cùm ipſe ad hoc ſtudium voti benignitate ſollicites. Spes ergo certa eſt gratas tibi fore litteras, quibus ornatiſsimum virum Deſiderium veterem amicum meum proſequor. Domeſtica huic cauſa rumpendi ocij admouit neceſsitatem. Eam facilè iacturam diſsimulare potuiſſet ſi admitteret magnum animum anguſta fortuna. Ex ipſo latiùs audies quicquid epiſtolæ breuitas recuſat abſoluere. Mihi ſatis eſt, pro eo in vniuerſum rogare. Suſcipe oro, benefaciendi prouinciam, quæ hominum merita Deo applicat, clarioreſq; fructus ex huius commodo cape. Mihi enim videntur beneficia plus conferre præſtanti. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 47.*

NEC abſiſtere litteris poſſum proficiſcente ad vos domino & filio meo Flauiano, quem proſequi hoc viatico debeo, nec aliquid adiungere, quia tua erga eum diligentia non recipit augmentum. Volo igitur noueris non eſſe faſtidij quòd quàm minimum de eo ſcribimus, ſed ſecuritatis de tua mente præſumptæ. Talis iugiter in eum eſſe dignare qualem te vetus amicitia pollicetur: cui adijcit tui honoris gradus, vt quæ pro eo velle debes, poſſe non neges. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 48.*

FAVORE tuo factum eſt, vt euectionum adminicula ſumeremus, quibus familiares mei empturi equos Curules ad Hiſpaniam commearent. Quæſo igitur in rem miſſos mox tranſire præcipias; quod longo tempore opus eſt, vt de ſingulis prouincijs optimos quoſque excerpat electio, & moroſior cautela perducat. Præterea tibi valdius obligabor, ſi duobus alijs veredis eorundem iter iuueris. diuidentur enim ſinguli vt ex diuerſis prouincijs edecument lectiores. Erit tui beneficij poſt illuſtrem & præcellentiſsimum virum Comitem, quicquid domui noſtræ Prætoria filij mei Editio ſplendoris adiecerit. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 49.*

CERTISSIMVS contra omnes procellas animi tui portus eſt; ideò ad te ſororis meæ filius ſpei certus accurrit. Negocij autem genus de humanitate ſeculi expectat auxiliũ, cuius qualitas virtutibus tuis precum lectione pandetur. Ergo prolixus eſſe non debeo enarrator iniuriæ, quum ſeriem deſiderij fides ſupplicationis exponat. Has autem ſolas partes mihi iniun-

iniungit affectio: vt pro coniuge pignoris mei, cuius paupertati grauis paratur ruina, ſuffragium tui fauoris exambiam. Vale

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 50.*

GAVDII de te mei nec ipſe oſtentator eſſe per verecundiam poſſum, nec teſtem alterum cito. Sufficit enim quòd amorem meum de tua mente metiris. Debeo tamen lætitiam confiteri, quæ Præfecturæ habenas ad bonam tranſtulit voluntatem. Interea non minore abundo lætitia, quòd domini & filij mei Flauiani prolixus in iudicando labor optata quiete perfruitur. Neque enim te differri diu ab hoc præmio par fuit, neque illum ab ocio retardari. Hoc eò ſcribo, vt noueris nos pro tuo honore agere æterno Principi gratias, & te idem facere pro illius ſecuritate debere. Interea quæſo vt in epiſtolis frequentandis morem tuum teneas, nec priuatis officijs actus publicos obſtare cauſeris. Nam multijugis neceſsitatibus par fuiſti: nullumque experientiæ genus eſt, cuius magnitudo vel nouitas te poſsit à negocijs amicitiæ debitis auocare. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 51.*

HABEANT fortaſsis aliæ commendationes meæ niterpretationem benignitatis: iſta iudicij eſt. Trado enim ſancto pectori tuo fratrem meum Seuerum Epiſcopum omnium ſectarum atteſtatione laudabilem: de quo plura me dicere, & deſperatio æquandi meriti, & ipſius pudor non finit. Præterea teſtis non laudatoris partes recepi; tibi reſeruans morũ eius inſpectionem. Quem cùm penitus expenderis, repperies me ceſsiſſe potiùs eius laudibus, quàm per negligentiam defuiſſe. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 52.*

QVID tibi pro tanta in me meoſque cura dignum rependam? Officia tua reuerà æquare non poſſum: ſpondeo tamen, numquam me cultu mentis & affectione ceſſurum. Nec ambigo etiam te pro benefactis ſolam boni animi mercedem exſpectare. Sed in hac conteſtatione gratiæ morari me longiùs pudor tuus non finit: deberi enim iudicas amicitiæ noſtræ quicquid ego credo præſtari. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 53.*

PARVA eſt commendatio ſcriptorum meorum, quum Euſebium familiarem vita innocens & annoſa militia bonis quibuſque conciliet. Suo igitur[a] præditus merito, teſtimonium pro ſe meum, non ambitum poſtulauit. Et tamen abſtinere non debeo tali genere litterarum, magis vt fidei ſatisfaciam quàm vt labantem gratificatione ſuſtentem. Hæc igitur

Petitionis meæ ſumma eſt, vt in præclaro pectore tuo formam circa ſe voluntatis meæ inueniat. Vale.

* Lectius ait, me conijcere legendum: *prædictū.* cum ego nihil aliud dixerim, niſi in veteri libro legi: *prædictus*, ſed rectius videri, *præditus*: quid igitur mihi contraria ijs, quæ ſcripſeram, affingit, niſi vt ſe ſtultiuidum & luſcitioſum eſſe probet?

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 54.*

VT es ſolers omnium rerum, ſcis quantum legatio ſollicitudinis habeat, quantum peregrinatio difficultatis circumferat. Hęc domino & filio meo Attalo Senatus deſideria proſequenti, amor tuus leuia & tuta præſtabit. Suſcipe igitur partes benignitatis & petitioni meæ debitas, & tuo ingenio congruentes. Satis Attalo videbitur, quiſquis erit euentus officij, curam pro ſe meruiſſe potioris. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 55.*

SÆPè nos, vt condecet, litteris muneraris. Obſoleſcere enim quadam ſilentij rubigine animorum fœdus exiſtimas. Facis officium germanis ſtudijs animiſque conueniens. Pro qua re vicem tibi ſermonis referre non diſtuli. Cuius ea ſolutio eſt, vt me affectui tuo etiam nunc ſentiam debitorem: Omnia enim facili viciſsitudine & compenſatione redduntur. Contractus verò amicitiæ & religionis æternus eſt. Vale, & ad ſcribendum diligens eſſe perſeuera. Nos litterarum ſolatia ſuggeremus, quibus aut animum mulceas occupatus, aut vicem referas ocioſus. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 56.*

TVA vetus humanitas nos hortatur opem poſcentibus non negare. Pro Theodulo autem ſcribendi mihi ad te cauſa propenſior eſt, quum ſit colonus agrorum meorum, atque illi debita magis quam precaria cura præſtetur. Serua igitur conſuetudinem tuam, & precibus meis, vt mos tuus promittit, inflectere: vt quicquid culpæ aut erroris incurrit, contra illius meritum meo digneris interuentui relaxare. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt. 57.*

ET virtutis & propoſiti tui eſt bonos quoſque ſuſcipere: inter quos Alexander contemplatione honeſtatis iure cenſetur. Hunc & in adiumentum ſui, & amoris in te mei gratia, familiaribus litteris proſecutus impendiò deprecor, vt illi fauorem congruum tribuas, mihi viciſitudinem ſermonis exſoluas. Vale.

SYM-

SYMMACHVS DECIO.. *Epiſt.58.*

DVAS oratiunculas meas nuper editas, ad illuſtres viros virtutum & litterarum ſacerdotio præditos, Felicem & Mineruium miſi. Harum etiam te, vt amantem mei, ſi mediocribus ingenijs non offenderis, opto eſſe lectorem. Ipſi voluminis copiam facient. Ita enim ſtudiosè famam meam nutriunt, vt ſuffragia bonorum mihi neſciant inuidere. Vale.

SYMMACHVS DECIO. *Epiſt.59.*

SACRAS mihi litteras Iulius Agens in rebus exhibuit, leopardorum munificentiam continentes. Idem tuam deſideratam nobis paginam ſimul tradidit. Principe igitur loco ſalutationis tibi ſoluo reuerentiam. Dehinc poſtulo vt pro me gratias agas votiuæ largitatis auctori: quæ iucundior erit, ſi ei commendationem proſecutio opportuna præſtiterit; & quod verecundia mea vix implere potuiſſet, oris tui affabilitas exſequatur. Spero enim ex menſura affectionis quam de te mereor,[a] quòd noſtræ gratulationis magnitudinem cumulatiſsimè implebis. Vale.

[a] Beſſar. quod cumulatiſsimè poſsim magnitudinem noſtræ gratulationis implere.

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt.60.*

ONERabat verecundiam meam quòd prior ſcripſeras. Continuò altera epiſtola tua grauatæ fronti duplex fœn' impoſuit. Formido quod cupio, ne mihi ante ſolutionem duorum contractuum tertius à te ſermo tribuatur. Habet quippe hanc impatentiam, quæ in te pollet, oris vbertas, vt interuallum viciſsitudini neget, & officia nondum compenſata præueniat. Vna igitur mihi ad ſatisfactionem via ſupereſt; vt imparem me ſtilo fatear, quamuis cultu amicitiæ[a] parem non negem. Nec contumaciter fieri putes quòd tibi animi mei diligentiam confero. Alioquin fruſtrà à te diligor, niſi affectione ſaltim nos patiaris comparari. Quare poſt hanc profeſſionem meam laudatæ facundiæ donum frequenta: me, ſi rarior fuero, memento ceſsiſſe. An ego aduerſus iudicium publicum prouocem ſcriptis Epiſtolarum Regiarum Magiſtrum? Noſtrum eſt paſtorales inflare calamos; tuum ſacris tibijs carmen incinere: nos obtundit ocium, te vſus exercet. Niſi fortè hanc noſtram priuatæ vitæ vacationem magis opportunam frequentandis litteris putas. Vides non eodem motu flumina de ſtagno ſerpere, & de fonte properare? Omne quod in curſu eſt, viget. Continuatio experientiæ vires ſuas renouat. Sublatum tibi eſt quod reſpondere potuiſſes. Fac deinceps, qui vales ſcribendi copia, vt tantum mihi adferat facultatis exemplum tuum, quantum ingenium meum non dedit. Vale.

[a] Ita prius ediderat Iuretus, cum ſcilicet nondum eſſet tam *corrigax*, vt ipſius more loquar. Illud, *Parem*, in Beſſar. & Vatican. deſideratur. non malè fortaſsis, quanquam intelligi debet: quaſi ſi dixiſſet: Fateor me parem non eſſe ſtilo, quamuis amicitiæ cultu non negem. Neque pauca ſunt apud bonos ſcriptores loca, in quibus verba ſæpe ad id potius, quod intelligitur, quam quod dicitur, referenda ſunt. Tale eſt hoc Ciceronis 2. de finibus: *Pugnant Stoici cum Peripateticis. alteri negant quicquam eſſe bonum, niſi quod honeſtum ſit: alteri, plurimum ſe & longè, longéq; plurimum tribuere honeſtati, ſed tamen & in corpore & extra, eſſe quædam bona*. Hic τῷ *Negant*, intelligendum eſt contrarium, *Affirmant*. ſic lib. 10. ad Attic. epiſt. 4. *Fortuna, quâ illi florentiſſima, nos duriore conflictari videmur*. Priore loco, *vti*, intelligere debemus quis enim ferat eum, qui florente fortuna alium conflictari dicat?

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt. 61.*

DENVNCIAVERAM tibi quòd rarior in ſcribendo eſſem futurus. Quid amicitiæ faciam, quæ cogit vt mentiar? Deſciui à propoſito: ſed credo te huiuſmodi probare fallaciam. Nunc velim cogites, quàm frequens eſſe debeas, qui ſpei amplius obtuliſti: An non prior in me iaculatus es oris tui munera? Quibus ego veluti herbam porrigens, cum veniæ petitione reſpondeo. Maneas oro promiſsis, & cœptorum tuorum diligentiam teneas. Fidem tuam conuenio, qui me penè iactito mentitum. Vale.

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt. 62.*

IDEO *amicitia comparata eſt, vt officiorum vicibus mutua gubernetur vtilitas. In rem præſentem ſpectat præfata ſententia. Præſumo namque eximietatis tuæ ſtudio ſupplicationem fratris mei Calliſtiani atque eius vxoris exſortem ſacri beneficij non futuram; cui & æquitas deſiderij, & vſitata impetrationis forma ſuffragio eſt. Quando igitur nihil obſtat oratis, admoue iuuandis precibus beneuolentiam. Quæ cùm tibi innata ſit, remittit mihi deprecandi laborem. Nam penè iniuriam facit benignitati, qui anxiè petit quod præſtantis natura ſpontè promittit. Vale.

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt. 63.*

TANTVM eſſe apud te loci Aurelio meo gaudeo, vt à me tibi traditus inuicem ſub commendatione reddatur. Viciſti noſtram pro eo diligentiam, quam iubes creſcere. Itaque ſum dicto audiens. Nulla enim caritas ita plena eſt vt augmentum non capiat. me domo abeſſe, & Campaniæ paſci ocio libēs admittes. Nam ſoles amicorum ꝓſpera, voluptate partiri.

Tibi

Tibi honor militiæ pariat fructus ſecundos: ſit vita noſtra ſecura, veſtra conſpicua. Vale.

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt. 64.*

PROPINQVORVM meorum cauſas Mattyrius proſequitur, qui has à me litteras in ſuffragium ſuum meruit. Quæſo vt effectum ſperati de te fauoris obtineat. Vale.

SYMMACHVS PATRICIO. *Epiſt. 65.*

IN tuas manus veniet cauſa mei pignoris * adeò vt amica legibus fulciatur. Sed vt eſt multiformis plerumq; perfidia tutorum, in varias ſe * frequenter artes vertit. Obnoxios credo nunc ſaltim ſacro ceſſuros oraculo, ſi veſtra æquitas ſuggerenda celebrauerit. Vale.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt. 66.*

SALVTATIONIS honore præfato, familiarem precationem tui animi ſecurus adnecto. Agris enim, quos in Cæſarienſi Mauritania poſsidemus, vt fieri amat per dominorum abſentiã, nihil reliqui facit Officij [a] Præſidialis improbitas. Sæpe ad Rectorem prouinciæ delata querimonia parui habita eſt per ignauiam iudicantis. Ergo quoniam remedia minora non [b] proſunt, ad maiora confugimus. Feras opem quæſo te, ne res tot iniurijs exhauſta ſuccumbat. Debes hoc & tuæ famæ, & amicitiæ meæ; vt peculiariter iuuare digneris iuſtitiam poſtulati. Vale.

[a] Beſſar. & Vatic. *Præſidalis.*

[b] Beſſar. *non poſſunt.* quod haud ſcio, an retinendum ſit. Video r neſcio vbi hoc verbi eodem modo vſurpatum legiſſe, ſed quod fidem memoriæ timeam, nihil affirmo.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt. 67.*

QVI ſperat breui ſe venturum in conſpectum amicorum, ſolet ſcribendis epiſtolis abſtinere. Mihi & illa ſpes viſendi te integra eſt, & faſtidium, non creat litterarij vſus officij. Celebro igitur honorem tuum ſalute dicenda, nec interim poſco reſcriptum: quia fœnus ſtili mei fabularum munere, ex proximo repenſabis. Vale.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt. 68.*

INTELLIGO diligentiam quam ſanctæ domui tuæ defero, nimium tibi eſſe compertam. Hinc eſt quòd mecum læta communicas, & dominæ ac filiæ meæ valetudinem ſtilo indicas in ſpem rediſſe meliorẽ. Ago igitur vberes gratias, & Deos precor vt tua ſecunda proficiant. Nobis tardior Africanarum nauium commeatus incutit curas, & ſterilitas conditorum. Quapropter ad collationem vocati remedia patriæ vſitata promiſimus. Sed votis opus eſt, vt voluntariæ ſponſioni ſolutio prompta reſpondeat. Vale.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt.69.*

TRADIDERVNT memoriæ qui res priſcas loquuti ſunt, in iudicium quendam vocatum, quod Aricia tenùs precarium de amico cantherium mutuatus, vlterioris cliui ardua præteriſſet. Fuerit hæc parſimonia & diligentia pauperis ſæculi, vt præteruectus decretum locum, commiſiſſe in amicitiam diceretur. At ego non vereor, iumenta quæ dederas demoratus, ne in tantis fortunæ tuæ copijs & animi beneuolentia, vſurpationis arceſſar. Aſſumpſi igitur quod amor tuus ingerebat; tantùmq; abſum à metu ſuſcenſionis tuæ; vt ſperem vltrò bonam fiduciæ meæ gratiam. Neceſſe eſt enim probes quod ipſe feciſſes. Sed quid hæc tanquam purgata produco? De Formiano ſcribo integer valetudinis; vnde equorum copulam magis exercitam quàm fatigatam remiſi. Mulos pauliſper tenebo. hanc enim dederas optionem: quam ſi repudiaſſem, viderer libentius in vſurpandis vti animo meo, quàm in permiſsis tuo cedere. Vale.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt.70.*

CVM moleſtias vrbanas retracto, abeſſe delectat: cùm vos cogitatione contemplor, tædet abſentiæ meæ. Medium eſt igitur leuamen in litteris; quas ideò ad te dedi, vt ſimul & amicitiæ ſatisfaciam, & ſecutus exemplum, tuas mihi epiſtolas præſtes, in quibus vides plus eſſe ſolatij. Vale.

SYMMACHVS ALIPIO. *Epiſt. 71.*

PLVRIMVM mihi opis atque adiumenti tuæ litteræ ad confirmationem ſanitatis impertiunt. Primò, quòd te memorem noſtri eſſe teſtantur: dehinc, quod indicia tuæ proſperitatis adportant. Fateor igitur adhuc infirmam valetudinem meam ſcriptorum tuorum aſsiduitate refoueri: atq; intelligo, quid ex præſentia tua commoditatis habiturus ſim, quum tantum ex literis ſalubritatis accipiam. Vale.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt.72.*

MEDIOLANVM prouectus hæc ſcribo, & hinc honorificentiam vobis debitæ ſalutationis exhibeo. Æquum eſt vt mea cura de vobis relatu piæ viciſsitudinis mitigetur. Valete.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt.73.*

PERVENIMVS, ſed veniſſe iam pœnitet, Nam vbi primum ſolum Bajani littoris contigi, ſtatim pedis dolore correptus ſum. Atque ideò pauca dictaui, mox in ſcribendo futurus vberior ſi me ſanitas optata reſpexerit, & veſtræ inuicem litteræ prouocauerint. Valete.

SYM-

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt. 74.*

PRIMO aduentu, vt ſcripto ſuperiore ſignauimus, valetudo noſtra percuſſa eſt: ſeu inſalubribus aquis, ſiue aëris mutatione, Fors viderit. Nunc ſtatus melior cœpit aduerſa tenuare: ſed præ cæteris remedio fuit quòd vos ſaluere cognouimus. Quòd ſi etiam reditus noſtri tempus inquiritis, ad Idus Octobris legere iter, ſi dicto fortuna aſsit, optamus. Vale.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt. 75.*

SCIO & deſiderari & expectari à vobis litteras meas, quia moris eſt vt munus huiuſmodi à proficiſcentibus inchoet. Auſpicium ergo vobis ſalutationis emitto; nequaquam dubitans tanquam ſigno dato ad reſpondendum vos deſides non futuros. Valete.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt. 76.*

RELIGIOSVM atque votiuum eſt, vt à Quæſtoribus Candidatis dona ſolemnia potiſsimis atq; amiciſsimis offerantur. Quo in numero iure cenſemini. Offero igitur vobis eburneum dypticum, & caniſtellum argenteum librarum duarum filij mei nomine, qui Quæſtorium Munus exhibuit: & impendiò precor vt hanc honorificentiam dignemini gratantur amplecti. Valete.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt. 77.*

SVBESSE aliquas ſilentio meo cauſas ſponte æſtimare potuiſtis. nam [a] quando omiſiſſem religionis munia, ſi valerem? nunc paulatim dolore cedente officium ſalutationis differre non potui. Veſtri erit muneris referre mutuam vicem; quæ mihi dies optata pertulerit, ad conualeſcendum fomenta præſtabit. Valete.

[a] malim, *quomodo.* ſæpiſsimè enim in his duabus vocibus peccatum à librarijs ſolitum tractatione veterum librorum deprehendi.

SYMMACHVS FRATRIBVS. *Epiſt. 78.*

POSTQVAM paginam quæ vobis ſalutationem ferret emiſi; tempore affuit qui mihi veſtras litteras exhiberet. Quarum perceptione principio lætatus; vbi commune pignus decubuiſſe cognoui, conflictatus ſum repentè amaritudine lectionis. Sed quia filium noſtrum redditum ſanitati ſubiuncta docuerunt, in tranquillum denuo animus [a] remigrauit. Meæ valetudinis ſtatum ſcriptis ſuperioribus indicaui; cuius denuò meminiſſe non opus eſt, ne vos ſollicitæ ſcriptionis iteratio conturbet. Valete.

[a] Sic Vatican. & Pithæan. lib. 1. epiſt. 11. *Tunc mihi animus ab ægritudine remigrauit.* Plaut. Epid. *remigrat animus nunc demum mihi* vbi perperam alij legunt: *domum* pro *demum*, velut ex his Symmachi exẽplis apparet.

Symmachus Fratribus. *Epiſt. 79.*

De reditu filij noſtri Fauſti prænuncias paulo antè litteras miſi, vt accelerata ſecuritas deſiderij veſtri impatientiam mitigaret: ſed munus ſalutationis iterare ipſo etiam proficiſcente non piguit. Capite igitur geminam voluptatem: primò ex ipſius reditu, dehinc ex ſermone fraterno, quo vobis redditos ſanitati communes liberos indicamus. Valete.

Symmachus Fratribus. *Epiſt. 80.*

Superioribus diebus litteras frequentaui; ſed nulla aſsiduitas potis eſt animum amantis explere. Puto autem vobis ad cognitionem ſufficere, quòd valere nos ſcribimus: licet commune pignus paucis diebus ſanguinis effuſione vexatum, ocij noſtri minuerit voluptatem; Quod iam diuina ope ad plenam ſanitatem cœpit emergere. Valete.

Symmachus Messalæ. *Epiſt. 81.*

Fortuna cum ciuibus noſtris reuertit in gratiam, poſtquam te ſibi [a] reſpublica vindicauit. Annumerandus eſt igitur cæteris ſperantibus æquitatem Iucundus amiciſsimus meus; quem morbo iam diutino grauem Præfectura eminens ad cognitionem priuatæ litis exciuerat. Et illi quidem votiuum ſub examine tuo reſpondere propoſitis. Sed valetudo voluntati obnititur, quæ effuſione ſanguinis ſauciata, itinerum recuſat incerta. Nec deerit ius aduerſantis petitioni, ſi ad Vicarium tuum diſceptatio transferatur. Hæc igitur ſumma eſt poſtulati: vt cum cauſæ nihil de loco pereat, ſalutem homini peregrinatio remota conciliet. Vale.

[a] Iuretus prius ediderat: *poſtquam te ſibi præfectum indicauit*. ſuper hoc loco veriſimilium lib. 4. cap. 3. ſic ſcripſeram. *Hæc verba ſemper mihi de mẽdo fuerunt ſuſpecta, credo & tibi lector erudite. In mſ. meo.* poſtquã te ſibi res p̃ vindicauit *quod eſt*, reſpublica. *ſic enim Res p̃ alias ſæpiſſimè in eodem lib. pro* Reſpublica *ſcriptum vidi.* Hæc, inquam, ſcripſeram & edideram octo abhinc annis. Biennio poſt Lectius exoritur, & tanquam numquam neque oculis, neque auribus, neque manibus libros illos meos vſurpaſſet, ſic de hoc ipſo Symmachi loco ſcribit: *Locus haud planus reponebam*, poſtquam te ipſis Præfectum indicauit *At quia habet Mſ. Pithœi*: Poſtquam te ſibi Reip. vindicauit, *legerim iam* poſtquam te ſibi Reſp. vindicauit. *Obrepſit vtique allucinatio librariorum*

riorum ex notis priſcis, PRÆF. RP. *Nec tamen vete retineri vocem utramque hoc modo*: poſtquam tibi præfectum Reſp. vindicauit. *Hæc* Conſul ille Geneuenſis, *Lectius arguta voce ſtiloq; grauis,* qui ſic de ſe in præfat. Symmachi profitetur: *Ipſe deſcendere in me didici, & ignoſcere aliis multa, mihi haud quicquam.* prorſus vt tu Catonem aut Socratem, non Lectium loqui putes. quam ergo furto huic ſuo, vel plagio verius pœnam ſtatuet? quam enim cenſes aliam, niſi vt ſuum faciat illud: EGOMET MI IGNOSCO MÆVIVS INQVIT? Sed ecce tibi ex tranſuerſo Iuretum, qui cùm & ipſe legum atque iurium fictor ac conditor clueat, negat ius eſſe, hominem ſic furti manifeſtum & ἐπαυτοφώρῳ deprehenſum diu impunè id habere, ſibique de acumine & ingenti illa clependi calliditate gratulari. Ceterùm videtur vnus eſſe ex aduocatis illis iam pænè nocturnis, qui, vt eſt apud Petronium, volebant pallium lucrifacere, quoſque apparebat nihil aliud quærere, niſi vt ſemel depoſita, quæ in controuerſiam erat, veſtis inter prædones ſtrangularetur. Quod enim facilè conijceret, Lectium lectionem furto adſcitam vindicare non auſurum, exemplo illius neſcio cuius ex concionibus calui tuberoſiſsimę frontis, qui ſolebat aliquando & cauſas agere, inuaſit in rem furtiuam, eamque ſic in notis ſuis exhibuit: *Te ſibi Præfectum Reſpub. vindicauit*) *Eo modo reſtitutum ex varietate ſcripturæ veterum codicum. Vnus habet*, te ſibi Præfectum indicauit. *Alter*, te ſibi res præuindicauit. *Tertius*, te ſibi RP. vindicauit.) Quod nunc tibi, Lector, de illis videtur? an eos Mercurio perlitaſſe dubitas? hos tu Iuriſconſultos Aſtrææ potiùs, quàm Lauernæ myſtas cenſes? quamquam Iuretus ſutelarum forenſium callidior ſibi abundè cauiſſe videtur, cùm dicit: *Eo modo reſtitutum*: à quo autem, non apponit. quo faciliùs Lectium facturum credo, vt qui multa alijs, hoc vnum Iureto ignoſcat. Nam ego vt ignoſcam expectari à me minimè debet. Cum enim videantur viri illi doctiſsimi de Laconum eſſe proſapia, apud quos Lycurgi legibus clepere permiſſum erat, nec accuſo in ipſis hæc litteraria furta, nec punio: doleo tantum, quod ita ſe deprehendi ſinant. Nam quod mearum quoque recularum non parum inuolarunt, nequaquam ego hoc eos nomine pro viris minus bonis haberi velim. quid enim, ſi benè calculum ponas, hæc ſunt, niſi verba? At verba mihi ab aliis eripi, quam dari nimiò malim. Lectium tam prolixè omnia ignoſcere alijs ſolitum, ne vnum me clementiæ vel placabilitatis ſuæ exſortem habeat, hanc ἐκβολὴν λόγου mihi ignoſcere velim.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 82.*

INSTRVENDA mihi atque adornanda Prætura eſt, ad cuius Editionem magnitudinis tuæ proceſſus animauit. Incœptum enim meum viribus fratris vtetur. Quæſo igitur mecum religioſè votiua officia partiaris, & familiaribus meis ad Hiſpaniæ longinqua pergentibus ob equorum Curulium coemptionem, ſuffragia promouendi negocij digneris adnuere. Longum fiat, ſi velim litteris præſtanda percurrere. Capita rerum ſubiecto indiculo ſtrictim notaui. Tibi integrum erit adijcere beneficia, ſi qua ſtilus petentis omiſit. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 83.*

SI quid pro amico atque vnanimi meo Iucundo priora ſcripta valuiſſent, agendis magis gratijs, quàm renouandæ petitionibus à me ſermo impenderetur: ſed quia in ciuili negocio auget eius infirmitatem crebra conuentio; iam non pro cauſa, ſed pro valetudine familiaris mei inſtauro ſermonem. Et certè difficilis impetratio eſſe non debuit, poſtquam illi diuinus affatus longæ peregrinationis gratiam fecit: cuius rei executionem miror eſſe difficilem, cùm lenitas tua ſoleat talia etiam ſine Reſcripti auctoritate præſtare. Impenſiùs igitur quæſo, vt Vicarij foro ſæpè in his iudicijs agitata cauſa reddatur: quando hoc & ſacræ litteræ imperant, & iudiciorum non refutat humanitas. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 84.*

PRIMAM mihi ſcribendi cauſam religio fecit, vt amicicia noſtra litteris excolatur. Secundam ſuggeſsit humanitas, vt viro optimo Thalaſſo familiari meo tua concilietur affectio. Supereſt vt & mihi ſermonis tui viciſsitudo reſpondeat, & commendato ex ſententia procedat optatum. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 85.*

ET [a] mei circa te propoſiti ratio popoſcit vt ſcriberem, & viro clariſsimo atque ornatiſsimo Euſebio adſtipulatio mea deeſſe non debuit: quem probè de óptimis viris emeritum quæſo tua benignitas muneretur. Nam laudabilis quiſque hanc ſolam mercedem pudoris atque honeſtatis exoptat, vt ad intimam familiaritatem bonorum tuiq; ſimilium pura conciliatione perueniat. Vale.

[a] Sic rectè Lectius & libris veteribus conuenienter: cuius inuidia Iuretus eadem deprauauit.

SYM-

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 86.*

OMNIS commendatio amicis teſtimonium tribuit, ſuffragium præſtat incognitis. Proceſſus igitur vir ornatiſsimus filius meus, non eſt in ea parte numerandus, cui ex beneficio ſcripta præſtantur; ſed potiùs in ea cui viciſsitudo ex amore perſoluitur. Puto iam liquere tibi quæ circa illum familiariter tenenda ſit forma iudicij, quem ſine fauore commendo. Dignum eſt igitur, vt quantum apud me meriti collocauit, tantum apud te benignitatis inueniat. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 87.*

NVMIDAM familiaritas noſtra apud te debet iuuare: quem tuo trado ſuffragio, vt meritum quod apud nos honeſtis officijs collocauit, tua pro me cura compenſet. Mores hominis ex meo pende iudicio, & in omnibus quæ vtilitas eius exquirit, votum commendantis imitare. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 88.*

AMICITIÆ parentum rectè in liberos transferuntur, vt charitas ſemel inita, ſucceſſoribus eorum velut hæreditario iure proficiat. Quo nomine optimi quondam viri Gregorij filium diligendum pariter ac tuendum recepi. Fuit enim mihi cum patre eius fidum fœdus animorum; ſed religionis debitum tecum opto partiri. Quapropter quæſo vt curam meam pro eo in his quæ vſus popoſcerit, exſequaris. Inter cætera autem vota iuuenis præcipuum liberalis animi ſignum eſt, quòd cupit foro tuo non obſcurus ortu actor accedere: cui (vt ſpero) & magiſterium ſplendore dicendi, & ſuffragium mentis bonitate præſtabis. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 89.*

IAMDVDVM litteras meas in manus tuas credo perlatas, quibus allegaui quod iudicijs approbatum eſt; amicum meum Iucundum, quamquam tui examinis cupidum, per valetudinem non poſſe proficiſci. Huius indies morbus augeſcit: & ideò repeto poſtulatum, ne incidat inuidiam contumaciæ qui miſerationem meretur. Et ſanè ciuili cauſæ nihil decerpet humanitas, ſi ad Vicarium veſtrum transferatis examen. Nam pariter & laboranti detrahetur iniuria, & negocio finis debitus eueniet. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 90.*

PROBAVIT effectus non immeritò à me ſperata quæ præſtare dignatus es, magiſque me culpam potuiſſe contrahere, ſi apud amantem, Prætorias pignoris noſtri neceſsitates pudore tacuiſſem. Ornari ergo nos gaudeo frequentibus amoris tui teſtimonijs; & volo ſperes, quicquid

gratiæ

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 82.*

INSTRVENDA mihi atque adornanda Prætura eſt, ad cuius Editionem magnitudinis tuæ proceſſus animauit. Incœptum enim meum viribus fratris vtetur. Quæſo igitur mecum religioſè votiua officia partiaris, & familiaribus meis ad Hiſpaniæ longinqua pergentibus ob equorum Curulium coemptionem, ſuffragia promouendi negocij digneris adnuere. Longum fiat, ſi velim litteris præſtanda percurrere. Capita rerum ſubiecto indiculo ſtrictim notaui. Tibi integrum erit adijcere beneficia, ſi qua ſtilus petentis omiſit. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 83.*

SI quid pro amico atque vnanimi meo Iucundo priora ſcripta valuiſſent, agendis magis gratijs, quàm renouandæ petitionibus à me ſermo impenderetur: ſed quia in ciuili negocio auget eius infirmitatem crebra conuentio; iam non pro cauſa, ſed pro valetudine familiaris mei inſtauro ſermonem. Et certè difficilis impetratio eſſe non debuit, poſtquam illi diuinus affatus longæ peregrinationis gratiam fecit: cuius rei executionem miror eſſe difficilem, cùm lenitas tua ſoleat talia etiam ſine Reſcripti auctoritate præſtare. Impenſiùs igitur quæſo, vt Vicarij foro ſæpè in his iudicijs agitata cauſa reddatur: quando hoc & ſacræ litteræ imperant, & iudiciorum non refutat humanitas. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 84.*

PRIMAM mihi ſcribendi cauſam religio fecit, vt amicicia noſtra litteris excolatur. Secundam ſuggeſsit humanitas, vt viro optimo Thalaſſo familiari meo tua concilietur affectio. Supereſt vt & mihi ſermonis tui viciſsitudo reſpondeat, & commendato ex ſententia procedat optatum. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 85.*

ET [a] mei circa te propoſiti ratio popoſcit vt ſcriberem, & viro clariſsimo atque ornatiſsimo Euſebio adſtipulatio mea deeſſe non debuit: quem probè de optimis viris emeritum quæſo tua benignitas muneretur. Nam laudabilis quiſque hanc ſolam mercedem pudoris atque honeſtatis exoptat, vt ad intimam familiaritatem bonorum tuiq; ſimilium pura conciliatione perueniat. Vale.

[a] Sic rectè Lectius & libris veteribus conuenienter: cuius inuidia Iuretus eadem deprauauit.

SYM-

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 86.*

OMNIS commendatio amicis teſtimonium tribuit, ſuffragium præſtat incognitis. Proceſſus igitur vir ornatiſsimus filius meus, non eſt in ea parte numerandus, cui ex beneficio ſcripta præſtantur; ſed potiùs in ea cui viciſsitudo ex amore perſoluitur. Puto iam liquere tibi quæ circa illum familiariter tenenda ſit forma iudicij, quem ſine fauore commendo. Dignum eſt igitur, vt quantum apud me meriti collocauit, tantum apud te benignitatis inueniat. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 87.*

NVMIDAM familiaritas noſtra apud te debet iuuare: quem tuo trado ſuffragio, vt meritum quod apud nos honeſtis officijs collocauit, tua pro me cura compenſet. Mores hominis ex meo pende iudicio, & in omnibus quæ vtilitas eius exquirit, votum commendantis imitare. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 88.*

AMICITIÆ parentum rectè in liberos transferuntur, vt charitas ſemel inita, ſucceſſoribus eorum velut hæreditario iure proficiat. Quo nomine optimi quondam viri Gregorij filium diligendum pariter ac tuendum recepi. Fuit enim mihi cum patre eius fidum fœdus animorum; ſed religionis debitum tecum opto partiri. Quapropter quæſo vt curam meam pro eo in his quæ vſus popoſcerit, exſequaris. Inter cætera autem vota iuuenis præcipuum liberalis animi ſignum eſt, quòd cupit foro tuo non obſcurus ortu actor accedere: cui (vt ſpero) & magiſterium ſplendore dicendi, & ſuffragium mentis bonitate præſtabis. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 89.*

IAMDVDVM litteras meas in manus tuas credo perlatas, quibus allegaui quod iudicijs approbatum eſt; amicum meum Iucundum, quamquam tui examinis cupidum, per valetudinem non poſſe proficiſci. Huius indies morbus augeſcit: & ideò repeto poſtulatum, ne incidat inuidiam contumaciæ qui miſerationem meretur. Et ſanè ciuili cauſæ nihil decerpet humanitas, ſi ad Vicarium veſtrum transferatis examen. Nam pariter & laboranti detrahetur iniuria, & negocio finis debitus eueniet. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 90.*

PROBAVIT effectus non immeritò à me ſperata quæ præſtare dignatus es, magiſque me culpam potuiſſe contrahere, ſi apud amantem, Prætorias pignoris noſtri neceſsitates pudore tacuiſſem. Ornari ergo nos gaudeo frequentibus amoris tui teſtimonijs: & volo ſperes, quicquid

gratiæ

gratiæ Editio noſtra quæſiuerit, ad tua beneficia me cedente referendum. Vale.

SYMMACHVS MISSALÆ. *Epiſt. 91.*

HONORES quidem ſemper vitæ ac litterarum ſplendore geſsiſti. Sed bonorum nunc omnium gratulatio eſt, etiam publicum tibi decus eſſe delatum. Opto igitur ex ſententia partis fruaris inſignibus, & prouectus in cumulum gloriæ magnitudinē iudicij Imperialis æquipares. Vale.

SYMMACHVS MESSALÆ. *Epiſt. 92.*

OFFICII mei eſt nunciare quod valeam: voti vt te ſaluere cognoſcam. Ergo indicio proſperorum meorum partes amantis impleui: Mihi adhuc debes ſanitatis tuæ gaudia. Quæ vt ſolida fide in notitiam meam veniant, & Deorum fauor & tua ſcripta præſtabunt. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 93.*

AMICO animo gaudia noſtra participas, & integratum Flauiani filij mei honorem ſtili gratulatione proſequeris. Dignus es cui læta ſemper eueniant. Hanc autem dignationis tuæ benignitatem ſcio ab illius inſtituto manare qui præſtitit. Laudabiliter igitur ſequeris magiſterium optimæ voluntatis. Tene quæſo, vt facis, conſtantiam rerum bonarum; illum imitare, nos dilige. Vale.

Sirmondus hanc epiſtolam & quæ ſequuntur ad Longinianum ſcriptas putat, de quo eſt vetus inſcriptio portæ Romanæ Portuenſis: FL. MACROBIVS. LONGINIANVS. V. C. PRÆF. VRBI.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 94.*

HONOR militiæ veſtræ dandis beneficijs eniteſcit. Quum igitur te meritorum ratio ſummis proximum faciat, famæ ergo & gratiæ decus benignitate conquire. Nec procul abeſt de quo huiuſmodi fructum capeſſas. Iuuandum enim tibi filium meum Deſiderium litteræ ingerunt; virum, præter fortunam, cunctis rebus ornatum, quas ſibi hominum cura præſtat. Sed illa quoque cum eo in gratiam, ſi faueris, reuertet. Reſtet vt velis, quod pro loci ac meriti tui viribus potis es. ſic facilè inclinatum amici noſtri [a] negocium depulſa lite ſanabis. Vale.

[a] Iuretus hic edidit, *Negocicium*. pœnitetq; ipſum in priore ſua editione legi: *negocium*. aitque vocem eſſe rariſsimam, *Negocium*. quod quidem facilè ei aſſentior, neque ea de re tria verba quiſquam cum ipſo commutauerit. quod idem dictum velim de voce *Concanitia* epiſt. 53. lib. 6. Sed quo tandem argumento, *Negocicium*, Latinum eſſe docet? Primùm (inquit) ea eſt lectio optimi veteris codicis. Pauſa; viciſti Iurete,

Iurete, multoque nobis adhuc rariora proculdubio ex illo ſacrario produces, *Cinctutis non exaudita Cethegis.* Sed bona fide, non ſunt in eodem illo libro ſexcenta alia errata, oſcitantis librarij flagitia? Deinde, ais, codices variant, aliuſque pro *Negocicium*, habet, *felicitatem*; alius, *ſtatum*. Ergo Symmachum exiſtimare licet ſcripſiſſe *Negocicium*. Ignoſces, Iurete, hæc ſunt, quæ Criticen apud imperitos traducunt, & iuuenes bonæ mentis ab ea auertunt. quare ſi me audis, manum de tabula præter hac mecum tolles, & *hic victor cæſtus artemq; repones.* Tempus abire tibi eſt, ne doctum iam ampliùs æquo Rideat, & pulſet laſciua decentiùs ætas.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 95.*

AMPLECTI amicicias domini & filij mei Flauiani antè dignatus es. Sed nunc tempus datur, vt illi documenta veræ familiaritatis exhibeas. Sacris enim D.N. Honorij Auguſtiſsimi Principis litteris ad officium magnifici Conſulis euocatus, occaſionem dabit qua & ipſius meritum iudicio tuo pateat, & tua in eum affectio clareſcat. Interea partes parentis interuentus meus exſequitur. Nec in dubium venit quid ponderis habeat pignorum commendatio apud eum qui ſuos diligit. Hæc autem ſumma eſt deſiderij mei, vt in animo tuo repperiat amorem meo ſimilem. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 96.*

IN fauorem me Dynami cohortaris, cuius tibi amore non ceſſerim. Eſt enim vir artium bonarum cultus ornatu. Libens itaque in tuam concedo ſententiam, dignumque eſſe prædico qui noſtro Ordini copuletur. Sed adijcienda eſt ei prærogatiua militiæ, vt beneficio allectionis vtatur. His quippe tantùm munia relaxari Diualia conſtituta voluerunt, quos caſtrenſis honor illuminat. Si igitur & hoc inſigne detuleris quod annonatum & euectionum cumulet adiectio; prono curſu in Conſulares legetur. Quare in tua manu eſt & illius meritum, & meum ſtudium ſupplementis talibus adiuuare. Interea nimis miror quòd in viro illuſtri Flauiano domino & filio meo, nec gradum honoris, nec ius amiciciæ cogitaſti. Nam cùm præſtans auctoritas tua vinarij tituli debita flagitaret; vſque ad Officij [a] condemnationem multa progreſſa eſt. Patienter admitte, neque Præfecturam, neque amantiſsimum tui virum tali contumelia debuiſſe perſtringi. Quæſo igitur vt tantum ei poſthac deferre digneris quantum tibi inuicem conuenit exhiberi. Ego certè amborum parens nihil à te patior ſtridoris emergere: quinimmo religioſis officijs creſcere inter vos cauſas mutui amoris exopto. Vale.

a Beſſar. *officii mulcta condemnatione progreſſa.* Forte: *vſque ad officii mulctam condemnatione pr.*

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 97.*

CEPI ex litteris tuis gaudium, poſtquam familiares meos ad Hiſpaniam commeantes adiutos epiſtolari commendatione docuiſti. Quare acceptam gratiam & mente contineo, & ore conteſtor. Facit autem verecundia tua vt de hoc parciùs loquar. affectum enim, non verba deſideras. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 98.*

IAMDVDVM deſideratas litteras tuas nunc immodica animi gratulatione ſuſcepi. Debita igitur reuerentia & amore reſpondens, adijcio vt in reliquum frequentare digneris munus voluptabile, quod ſponte tribuiſti. Sed huic poſtulato non opus eſt immorari. Neque enim peticio mea debet elicere, quod tua promittit benignitas. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 99.*

CVLTVM amiciciæ libenter exerceo. video enim mihi à te talionem curæ parilis non negari. Magnus autem diligentię incentor eſt amor tuus. Quare beneficij loco exprobrare non poſſum quod ex debito defero. Ipſe enim tibi auctor es officiorum meorum, quæ ſcribendi aſſiduitate ſollicitas. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 100.*

SENTIO quid mihi affectionis inuicem deferre digneris. Sed vehementer admiror quòd dominum filium meum Flauianum, qui te parili amore complectitur, erga amicicias tuas imparē eſſe ſuſpiceris. Si igitur aliquid in aſſertione mea putas eſſe grauitatis, oro vt huiuſmodi perſuaſionē me adſertore deponas; & excluſis aliquorum ſuſurris conſtantiam ſerues ſanctis moribus tuis & amicitiæ congruentem. Certè ſi quid in noticiam tuam æmulus ſermo peruexit; mecū quæſo participes, vt amaritudo quæ ex aliorum ſimulatione concepta eſt, fidis purgationibus diluatur. Vale.

SYMMACHVS LONGIMANO. *Epiſt. 101.*

SANCTO Euſebio arbitror pro ſumma commendationis ſufficere, quòd eum mihi profiteor approbatum: & ideò verbis pluribus elaborare non debeo vt ei tuam conciliem voluntatem. Præſumptum quippe teneo, his, qui mihi fida obſequia detulerunt, fauorem tuum minimè defuturum. Nos ex ſententia valemus; libenter habituri ſi ſoſpitatis tuæ litteras non negaris. Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS PETRONIO ET PATRVINO. *Epiſt.102.*

PRo cognitis & probatis pauca dicenda ſunt. Mei enim officij, non ſui meriti teſtimonium ferunt. Quapropter laborare non debeo, vt præſtantiæ veſtræ domini & filij mei Flauiani merita commendem, ſiquidem vetus inter vos amicicia reuertetur ad vſum feliciorem. Mei ſermonis hæc ſumma eſt; vt in patriam redux, ſibi perpetuum amorem veſtrum, mihi mutuam reportet ſalutationem. Valete.

SYMMACHVS PETRONIO ET PATRVINO. *Epiſt.103.*

OPto vt hanc ſalutationem vigoris integer, & proſperis lætus accipias. Tradetur autem per optimum virum Deſiderium, cui maximam laudem pura vita conciliat. Teſtis hæc officij mei pagina; relatura plurimum boni, ſi te pronum in amiciciam tradentis attraxerit. Nam vt reſpondere digneris, enitendum mihi pro tuo amore non arbitror. Hæc vna voti mei cura eſt, vt fauorem commendatus adquirat, redeatque laudator beneficiorum tuorum; quorum vtilitas ad illius commodum, ad meum ſenſum gratulatio redundabit. Valete.

SYMMACHVS PETRONIO ET PATRVINO. *Epiſt.104.*

VIdeo Flauiani filij mei honorem propterea hucuſque iacuiſſe vt ei teſtis melior eueniret. Inciderat in tyranni iuſticium iudicio bonorum temporum reſeruandus. Sed præſtitit illi amiſſio Præfecturæ, quod mutauit auctorem. Quæ igitur verba tantum munus æquabunt? Coniungite, oro, vos nobis ad referendas præcelſo viro gratias. Nam cum ſinguli vincamur rei magnitudine; opus eſt laudatoribus multis, vt numerum impleat onus debiti. Et ſanè dominus pectoris mei, à quo profectum eſt beneficium, non ex alterius verbis ſed ex gaudio conſcientiæ menſuram facti ſui colligit: nec ignorat talia eſſe quæ præſtat vt vincant ſpem ſolutionis. Nos tamen gratiæ, vicem[a] fidę amicitiæ & obſeruantiæ rependemus: damuſq; huic rei obſides animos quibus ſatisfaciunt liberi lucis auctoribus. Pijs enim contractibus amor ſufficit. Valete.

[a] fortè: *fidem.*

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt.105.*

AGendis D.M. Comiti excellentiſſimo viro gratijs par eſſe non poteſt mediocritas verborum meorum. Tibi igitur hoc munus iniungo, vt de impetratis euectionibus in adminiculū Prætoriæ functionis, habitum mentis meæ apud eum pleniùs exequaris: ſimulque digneris eniti, vt in rem miſſis celer ad Hiſpanias tranſitus impetretur. Appetit enim tempus Editionis, metuſque mihi eſt ne equorum Curulium tarda coëmptio,

ptio, & moroſa deductio ſollicitis arctetur anguſtijs. De hoc etiam Sublimem virum & præcellentiſsimum Comitem, ſecurus impetrationis oraui. Adieci præterea commonitorem, cuius ſuffragator eſſe dignaberis: vt ſi moleſta peticio non videtur, familiares meos datis ad potiſsimos Hiſpaniarum litteris proſequatur. Satis dictum eſt. Si quid aliud tuis auribus amicorum meorum ſermo ſuggeſſerit, oro vt in curam ſancti & fideliſsimi pectoris tui recipere non graueris. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 106.*

AMOR mutuus facit vt tibi ex vſu meo agenda delegem. Cùm igitur filij mei Prætoria inſtet Editio, quam vir Illuſtris Comes, omni virtutum genere ſublimiſsimus ſuis euectionibus iuuare dignatus eſt; coëmptioni equorum curulium celeritas admouenda. Quare quæſo te, vt familiares meos ad Hiſpanias miſſos nulla tarditas demoretur: quos commendari tuis litteris volo, vt illis merita tua Hiſpanorum mentibus impreſſa ſuffragio ſint. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 107.*

IVLIANI Agentis in rebus modeſtiam noui, natales probo, fortunam doleo. Fatalibus enim malis diu & grauiter exhauſtus eſt. Sed credo cum eo omnia in gratiam reditura, ſi patrocinio tuo & humanitate foueatur. Plura non dicam, cùm præclaris moribus tuis familiare ſit opis indigos ſubleuare, & huic peticioni meæ etiam tuæ mentis natura conſentiat. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 108.*

POST conſenſum partium, poſt vinculum pactionis, allegataque in iudicio monimenta placitorum, filius meus Cæcilianus denuò ad incerta litis attrahitur. Nota eſt tibi qualitas cauſæ. meritò omitto comperta ſtilo exſequi. hoc tantùm de ſancto animo tuo impetratum volo, vt iiſdem viribus quibus luctamina prima ſedaſti, repetitæ medearis iniuriæ: quia iuſtitiam tuam debet acriùs incitare aduerſum fidem placiti rupta concordia. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 109.*

APERTA eſt improbitas eorum, qui reducunt in quæſtionem pactionibus terminata, & per impatientiam quietis, finem iurgij ſecunda lite commutant. Æſtima igitur filij mei Cæciliani dolorem, cui ocium conciliare non potuit damnis patrimonij empta concordia. Nam reducitur in longinqua iudicia, quibus facilè ſi ſuffragium tuleris, eruetur. Eſt enim in te atque fratre portus omnium, quos fortuita ſollicitant. Prolixior

lixior in petendo non eſſe debeo: quum cauſæ qualitas & tua iuſtitia plus de te fauoris quàm meus inuentus eliciat. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 110.*

DVO ad me bona parilis voluptatis recentes nuncij pertulerunt: & vos iuſtis honorum creuiſſe proceſsibus, & domino ac filio meo Flauiano fructum priuati ocij eſſe delatum. Sumpta igitur gemina fide, veſtras litteras ſuper hoc expectare non debui, quas æſtimaui per verecundiam differendas. Quare æſtimationem lætitiæ meæ vobis relinquo: quia menſuram eius de veſtro in nos amore colligitis. Sed his gaudijs etiam illa opto coniungi, quæ de Prætoria Editione filij mei iampridem poſtulata meminiſtis. Nam vehementer admiror iuſtis & ſolemnibus deſiderijs nondum arriſiſſe ſacrum Reſcriptum. Itaq; ſecundis litteris rurſus oraui, vt petitiones nulli graues, mihi verò iucundas, quibus miſſa pariter etiam minorum magiſtratuum exempla ſuffragantur; benignè, vt mos eius eſt, tradi iubeat effectui. Sed beneficentiam tanti viri, cui ſemper voluptas eſt ſupra ſpem magna præſtare, promptiorem ſpero reddendam, ſi, vt frequenter popoſci, veſtris admonitionibus prouocetur. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 111.*

FRATREM meum Seuerum multo ſermone proſequerer, ſi nouo aditu amicitiam tuam peteret, aut prædicationi ingenium eius conueniret. Parco igitur copiæ, tuoque cedo iudicio: vt iuſtitia diligentiæ tuæ potiùs voluntati quàm meis litteris applicetur. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 112.*

CVM tibi omnium meorum cura præcipua ſit, præſumo filio meo Arcentio Spectabili viro, quem mihi adiungit affinitas, intimam familiaritatem tuam poſſe referari; quam meritò illi & vitæ decus & familiæ antiquitas conciliat. His propriis eius bonis etiam meæ preces in augmentum commendationis accedunt: vt planè dubitare non poſsim, cumulatiùs ei & meum teſtimonium & tuum iudicium profuturum. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 113.*

DOMINVM & filium meum Attalum de ſummatibus viris ad Dominos & Principes noſtros ampliſsimus Ordo legauit, inſtructum variis de more mandatis, quæ ſpectare viſa ſunt bonum publicum. Huic ſic fautor acceſſeris, futurum reor vt illi pro labore fructus accommodet. Quæſo igitur vel legationis merito, vel meo nomine in optimum virum benè conſulas; qui ſatis animi confirmatus eſt ſuffragio tuo ſucceſſuram fœlicitatem. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 114.*

BEATVM te, qui honorum emeritus ociaris. Nos in Patriæ ſalo viuimus, & fortunæ fluctibus verberamur. Quorſum iſta protulerim, dominus & filius meus Attalus eloquetur: cui ſpes viſendæ præſtantiæ tuæ, laborem peregrinationis fecit optabilem. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 115.*

DVO mihi pariter iucunda delata ſunt. Primò ſermo tuus, qui etiam ſi continuus, faſtidium non moueret. Dehinc fratris noſtri Frumentij exoptatus aduentus; quem ego in numerum bonorum eſſe referendum, priuſquàm morum ipſius periculum facerem, ex prærogatiua tui teſtimonij iudicaui. Sed vbi ꝓpiore congreſſu probitatis ornamenta patuerunt; aduerti eum minùs quàm ratio poſtulabat per verecundiam prædicatum,[a] ne ipſe laudationem ſuam mandatam litteris videretur ingerere. his ergo muneribus optatum tibi ſoluo reſponſum, quo me agere ex ſententia, & frui commoda cum meis valetudine recognoſcas. Huic autem rei nihil adijciendum puto, cum ſolo noſtræ ſalutis indicio gratulatio fraterna poſsit expleri. Vale.

[a] Beſſar. *ne ipſe laudatione ſua mandata literis.* Fortè: *ne ipſe ſe laudatione ſua* &c.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 116.*

SCIS pro inſita tibi humanitate quid paruulis & parẽtum ſuffragio deſtitutis benignitatis ac miſericordiæ debeatur. Meritò mihi apud te vtendum eſſe non arbitror longo ambitu litterarum pro illuſtris memoriæ viri Seueri filijs: qui niſi bonorum Iudicum iuuentur auxilio, prædæ atque iniuriæ ſubiacebunt. Quicquid igitur eorum poſcit vtilitas, fauor tuus non grauetur impendere: vt publico ſaltim defendantur adiutu, qui familiaribus adminiculis deſeruntur. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 117.*

EXSORTEM te ſermonis mei eſſe non patiar, neque à ſcribendi perſeuerantia ſilentij tui imitatione deducar. Scio enim plerumque non amicitiæ negligentia, ſed obſtrepentibus curis officia retardari. Velim idem credas, & in poſterum curam capeſſas integrandi iſtius muneris quod ipſe iam pridem moraris. Ero tunc promptior exhibendis litteris, qui ne nunc tempero cum gratiam mutuam non reporto: Vale.

SYM-

Digitized by Google

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 118.*

CERVM habeo nihil apud animum tuum amicorum litteris eſſe iucundius: & ideò promptiſsimè frequento colloquia, quæ ſcio apud eximium virum magni eſſe momenti. Supereſt vt ipſe quàm benignè litteras meas ſumis, tam libenter indicia propriæ ſoſpitatis emittas. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 119.*

CORDI eſt frequenter alloqui vos, ne videatur apud me officiorum familiarium cura tepuiſſe. Atq; ideò ſalutem votis opto, litteris dico: petens vt ſi quando ſtili vſus interuallo longiore ceſſauerit; cauſam ſilentij non voluntati aut deſidiæ, ſed occupationibus applicetis. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 120.*

ATHANASIVS V̄C̄. peregrinationis iniuriam iuſto dolore ſuſcepit. nam pactæ ei & nobis arbitris [a] iunctæ obligatione pignorum nuptiæ denegantur. Exaggerarem facti huius inuidiam, niſi verba rebus eſſent minora. Ipſe apud te quod quæſito opus eſt, pleniùs eloquetur. Orare non debeo, vt tuo iuuetur auxilio quod illi & amor tuus ſpondet, & munita legibus cauſa conciliat. Vale.

[a] Beſſar. *vinctæ.*

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 121.*

SCIO ad indicium amicitiæ pertinere, quòd religionem tuam participē noſtræ neceſsitatis aſſumo. Suſcipe igitur, quæſo te, procliue mādatū, quod pro mutua diligentia etiā non rogatus curare deberes. Vrſi quam plurimi ad Editionem Muneris noſtri ex Italia deuehuntur, quos cupimus celeriter in vſum exhiberi. Dignare igitur eorum tranſitum ſtudio & diligentia vindicare; ſimulque adhibere cuſtodiam, ne qua fraus auara commutet. Maximè autem rumpendæ ſunt moræ, quia dies proximus functioni cogendo apparatui non relaxat inducias. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 122.*

PROBO modeſtiam tuam. Sed damno mihi eſſe non debuit dum ſperata expectat impleri. Et certè nunc poſtquam rei effectus finem ſilentio dedit, diſpendium meum freqnentior ſtilus ſarciat. Eſt aliud [a] quo iuncta ſcripta compenſes. In agendis D̄.M̄. Conſuli pro beneficio ſuo gratijs noſtram ſortire perſonam, eo affectu quo amicorum tibi gaudia vendicas. Sed, vt ſcio, luculentioribus verbis, & propter ingenij tui magnitudinem, & ſine adulationis pudore abſentis gaudium proſequeris. Adde, ſi placet, quod antè poſtulatum tenes, vt aliarum Lybicarum mihi emptio ſacra Auctoritate præſtetur. Quo impetrato omnium perceptionum donum putabo. De iuuene autem meo retexere non laboro quæ

ſponte

ſponte meminiſti. Intelligo enim remitti modeſtiæ meæ precandi neceſsitatem, cùm libentiùs à ſublimi & magnificentiſsimo viro non expectata præſtentur. Vale.

* Beſſar. *aliud quod iuncta*. Latet aliquid. fortè: *quo diu* **

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt.123.*

IN viro optimo & amiciſsimo meo Petrocio Romana ſimplicitas eſt. Taceo quod illum longa militia & inculpata cohoneſtat. Minora enim cætera facit morum eius inſpectio. Hunc vnanimitas veſtra ante non * didicit: iudicium meum ſecuta ſuſcipiat. Si viſu veſtro iam ei opus fuerit quæſo vt illi honor teſtimonij mei conciliet apud vos amoris augmentum. Vale.

* Beſſar. *didicit, iam dñm meum*. quod quid ſibi velit, neſcio.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt.124.*

AMICORVM liberis vſui eſſe debemus. quod etiamſi ipſe neſcirem, tuo exemplo & imitatione didiciſſem. Ad hanc ſententiam pertinet, qui tibi litteras exhibebit. Fungitur autem militia in ſcrinijs litterarum: cui ſatis opis & fœlicitatis eueniet, ſi ad clientelam ſplendidiſsimæ domus tuæ meruerit peruenire. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt.125.*

ATHANASIVM bonis artibus clarum ſecurius amare cœpi, poſtquam de eo iudicium tuum comperi. Magna enim prærogatiua eſt placuiſſe ſapienti. Quare commendatione eius abſtineo, ne minora afferam quàm te credo ſentire. Illa pars mihi pronior dictu eſt, vt ames in eo ſpem quam dediſti, addaſque inchoato beneficio perfectionem. Quam ſi aliquis euentus eluſerit, effice, oro te, maiora præſtando, vt illi prioris voti proſit amiſsio. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt.126.*

NON nouum atque intentatum refero poſtulatum, ſed quod ingeſtum tuis auribus recognoſcas. Illuſtris memoriæ viri Rufini ex præfecto vrbi filias paterna affectione defendo: quarum ſolitudinem per vos quibus Reip. cura eſt, opto tutari. Et ideò precator accedo, vt quicquid claræ quidem, ſed miſerabilis domus vſus exegerit, facili impetratione mereantur. Res namq; illis eſt per Apuliam, non tam reditu ampla quàm cenſu. Hęc niſi bonorum Iudicum fulciatur auxilio, publicis oneribꝰ feſſa ſuccum-

Digitized by Google

ſuccumbet. Opis igitur tuæ leuamen expectat. Me quoque tibi facies gratiæ debitorem, ſi graui pondere victam ſalutaris defenſor erexeris. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 127.*

PROMPTIOREM me circa Herennij laudabilis viri defenſionem iudicia veſtra fecerunt. Habent enim plurimum voluptatis electio, & prouocant animum ſperata præſidia. Sed meum non eſt, ſcripto oſtentare quid negocio promouendo cura noſtra contulerit. Narrabit hæc vobis ille quem iuuimus, ſimul ipſius rei exitus officia teſtabitur. Cuncta enim quæ direptio ſparſerat, inueſtigata patuerunt. Itaque in ius Herennij reuertetur legibus quidem debita, ſed patris ſenſui acerba ſucceſsio. Nunc veſtræ de me exiſtimationi gratias ago atque habeo: & ſpero fiduciam noſtri apud optimates viros eſſe manſuram, cuius documenta cœpiſtis. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 128.*

AMOR in te meus ex ſummis opibus annititur, vt in dies ſingulos bonorum tibi cultus accedat: tantum abeſt vt ſinam veteres tibi amicos in ſimulationum [a] improbitate decerpi. Inter quos vir clariſsimus Scipio virtutum tuarum me quoque teſte laudator, ſpoliatum ſe amore tuo per æmulos ingemiſcit. Sed mihi veriſimile non videtur, ſtabilitatem animi tui rumoribus falſis potuiſſe mutari; cùm benè conſcius vitæ, nihil in ſe maledicis licere ſermonibus debeat æſtimare. Quare hortor & deprecor deſpuas ſi qua ſunt inculcata mendacia, atque hunc honorem meritis tuis vendices, vt qualis ipſe es, talem te ab omnibus intelligas iudicari. Nemo in te transferat odij ſui ſemina. Iamdudum enim genus eſt artis ad alendas vires diſcordiæ ſuæ, ſollicitare metum potiorum. Non ibo longiùs, quum mihi impetrationem ſpondeat ſapientia morum tuorum, quam puto eatenus reſponſuram litteris meis; vt non tam ignouiſſe te Scipioni, quàm nihil de eo aſſeras credidiſſe. Vale.

[a] Ita Iuretus coniecturam meam ſecutus. Beſſar. *probitate.* poſsit legi: *prauitate.*

SYMMACHVS SIBIDIO. *Epiſt. 129.*

CVRAM de te meam nolo ex epiſtola metiaris. Pauca ſalutantium verba ſunt, ſed vota prolixa. Liceat igitur imitari erga te parſimoniam religionum quibus iura amicitiæ conferuntur, & officium pium breui

pagina tanquam [a] paruo ære perſoluetur. Neq; enim deuotio requirit excurſum. Tibi autem præſcribo ſtili terminos. Erunt mihi quæ de te ſcripſeris nimis magna, ſi læta ſint. Vale.

[a] ſic Iuretus edidit Venatam editionem ſecutus. Libri omnes habent: *ore.* fortè: *parco ore.* In precibus enim apud deos pauciloquium commendabant.

SYMMACHVS SIBIDIO. *Epiſt. 130.*

ÆGER eſt animus meus quamdiu fides certa ſit quod portum ſanitatis intraueris. Huic expectationi ſatisfacias volo. Non enim mihi honorem fieri obſequio litterario, ſed magnæ ſollicitudinis leuamen tribui exopto. Vale.

SYMMACHVS SIBIDIO. *Epiſt. 131.*

NVMQVAM efficies ſilendo vt me ad parem voluntatem ducat imitatio. Cogito enim non quid temporali cauſæ, ſed quid perenni amicitiæ debeatur. Cumquè ſim mei officij ſeuerus arbiter, curam tuam caſu ſæpius quàm faſtidio credo ceſſare. Sed ne longa colloquij intercapedo quamuis tui amantem cogat timere neglectum; quæſo conſtanter munia familiaritatis exerceas. Quo enim pacto intellgere poſſum grata eſſe quæ defero, ſi negaueris quæ repoſco? Vale.

Q. AV-

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM LIBER VIII.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

Epiſt. * 1.

COMPERTVM habeo quolibet honorum culmine animum tuum non ſolere mutari. Quicquid enim benè meritis honeſtatis accedit, id ſolutum magis videtur eſſe quam præſtitum. Et ideò mirari me ac ſtupere confiteor, cur tanta virtute atq; humanitate præditus, iampridem circa me munere litterarum abſtineas. Quod ego etſi cauſarum occupatione magis quam voluntate arbitror accidiſſe; tamen orare non deſino, vt cenſuram tamen noſtri memorem frequens ſermo declaret. Vale.

SYMMACHVS ALMACHIO. *Epiſt. 2.*

MIHI quidem à te [a] multiplex atque varium munus exhibitum eſt: ſed aduerti verecundia factum, quod tibi in ſolidum aſſumere noluiſti omnem capturæ ſylueſtris euentum. [b] Nam tua indage captum leporem gloriatus, aprum ſeruiles manus aſſeris incidiſſe. An [c] breuitas feræ indigna tibi viſa eſt, quam laudi propriæ vendicares? Sed hæc ioco dicta ridebis. Nunc alia quæ de me requiris aduerte, Diebus pauculis etiamnunc morari Capuæ deſtinaui; dehinc mutationibus vicinorum totum hunc menſem producere; [d] atque ita, ſi Dij iuuerint voluntatem, relegere Appiam potero moleſtæ acceſſu hyemis. Vale.

[a] Libri omnes: *multa lex.* Vnde Grut. *multiplex*. quem vt nominaret Iuretus, cùm coniecturã eius in textũ retulit, impetrare à ſe minimè potuit.

[b] ita libri noſtri. Lectij coniecturam ſibi vindicans Iuretus edidit: *captum aprum gloriatus, leporem ſeruiles* &c.

[c] latet quippiã. fortè: *ſæuitas*, vel, *feritas*, vel quid ſimile. Apud Apuleium quidẽ 1. de aſino in v. c. inuenio: *crebritas cõmeantiũ*, vbi vulgò: *breuitas*. ſed & is ipſe Apuleius eod. lib. *Breuitatem* (inquit) *gurguſtioli noſtri ne ſpernas peto.* Vbi videtur Breuitatem dicere contrariam prolixitati.

[d] ſic reſtitui ex veſtigijs veteris ſcripturæ huius: *voluntate religere Appiam poteris moleſtia acceſſu hiemis.* Senſus eſt; per Appiam viam redibo Romam ob vicinam hiemem. ſic epiſt. ſeq. dixit: *proceſſu adultæ hiemis.*

SYMMACHVS FRVCTIANO. *Epiſt. 3.*

SOLLICITATVS iam dudum litteris tuis[a] tandiu angar, quandiu de te ſecunda cognoſcam. Quid igitur vel medicorum curàtio, vel abſtinentia tua ad ſalutem promouerit, opto cognoſcere. Ipſe bonæ valetudinis compos reuiſere patriam fortuna ſuffragante conſtitui, priuſquam labor itinerum, proceſſu adultæ hyemis augeatur. Vale.

[a] In Beſſar. ſic erat: *literis tuis* . . . . *immo, quamdiu de te.* fortè: *literis tuis tamdiu angar animo, quam diu.*

SYMMACHVS LOLLIANO. *Epiſt. 4.*

PRIMAS litteras ſponte tribuiſti; ſecundas mea cura debet elicere. Sume igitur ſalutationem, quam viciſsitudine munereris. polliceor itidem cum reſponſis tuis paria me facturum. Vale.

SYMMACHVS PRISCILIANO. *Epiſt. 5.*

ESSENT mihi gratæ litteræ tuæ, vel ſi nihil de meis apud Africam meritis ac laudibus continerent. Nam vt mihi decus aliquod, ita tibi pro mutua amicitia gaudium præſtiterunt. Hinc factum eſt, vt epiſtulam lætus emitteres. Exultans quippe animus gloriatur, & oſtentatione ſui non poteſt abſtinere.[a] Tanto igitur in nos amore Deorum benignitas te muneretur. Etenim cùm ipſe me non ſoluendo dignum arbitror, ad vicem meæ gratiæ fauorem tibi præſidij cœleſtis exopto. Vale.

[a] Putat Lectius: *Pro tanto.*

SYMMACHVS SEVERO. *Epiſt. 6.*

GRATÆ quidem ſemper litteræ tuæ nunc legentis animum momorderũt, cùm te indicarent morbi diuturnitate macerari. Quæſo cuſtodes bonorum deos valetudini tuæ medicas applicent manus: ne optimi Senatoris longa vexatio fidem faciat, nihil curare cœleſtes. à qua opinione diſſentio, teque protinus ope ſalutarium poteſtatum ſolidæ ſanitati præſumo reddendum, ſi modò ipſe plenus ſpei lætis cogitationibus eluctèris aduerſa. Vale.

SYMMACHVS CAPREOLO. *Epiſt. 7.*

ADVENTANTE Euſcio ſperaui litteras tuas; ſed fiduciã caſus fefellit. Ego tamen ſilentij tui imitator eſſe nõ potui. quare indebitis fungor

gor alloquijs: vt qui præſul huius officij eſſe debueras, exempli neceſsitate ad diligentiam prouoceris. Vale.

SYMMACHVS EVSEBIO. *Epiſt. 8.*

FVERIT verecundiæ tuæ quòd hactenus nihil nobis alloquij detuliſti: nunc ſume fiduciam, quam ad inuitamentum familiaritatis ingerimus, & gratas fuiſſe litteras meas ſermonis aſsiduitate teſtare. Vale.

SYMMACHVS MARTIANO. *Epiſt. 9.*

SCRIPTIONIS auſpicio fiduciam tuam prouoco. quare familiaritatis noſtræ aditum ingredere ſecurus. Viciſsitudo officij tui faciet, vt inchoata per me amicicia conualeſcat. Vale.

SYMMACHVS IRENEO. *Epiſt. 10.*

EXPECTASSE te arbitror litteras meas, vt in mutua officia prouocatus erumperes. Sume igitur ſermonem cuius ſequêris exemplum. Ero poſthac in ſcribendo diligentior, ſi cœptis noſtris viciſsitudo reſpondeat. Vale.

SYMMACHVS *. *Epiſt. 11.*

AFFECTIO in te animi mei non litteris æſtimanda eſt. religio enim fide pectoris continetur: in verborum officijs latet plerumque ſimulatio. Quare ſi tibi in ſcribendo rarior videar, nihil amori exiſtimes decerptum. Et ſæpè euenit, vt homines tui nec profectionis ſuæ mihi indicium faciant, & mutuas paginas non repoſcant. Sed de hoc loqui largiùs non oportet: quia ſufficit amanti breuis & diſtricta purgatio. Ad ea tranſeo quæ vtrique votiua ſunt. Hilaratus ſum ſanitatis tuæ nuncio, & rependo quo gaudeas. Nam mei quoque corporis vigor poſt infirmam valetudinem cœpit aſſurgere. Vale.

SYMMACHVS PACATO. *Epiſt. 12.*

ET in deferendis & in rependendis tibi litteris deſidem me arbitror non videri. Quare & ſi memini ad te diebus proximis officia noſtra manaſſe: curaui tamen etiam debito fœnore ſermonis abſolui. Sed ſi vnquam breui interuallo vſus iſte ceſſauerit, velim cogites amiciciarum non frigere reſpectum. Religio enim magis fide animi metienda eſt quàm oſtentatione verborum. Vale.

SYMMACHVS APOLLODORO. *Epiſt. 13.*

PERVENISSE arbitror famam quæ te abſolutum non modò honoris, verum etiam curarum faſce vulgauit. Si ita eſt, ero tibi nunc confirmator boni olim deſiderati. Mea cum filio ſanitas ope diuinitatis in

ſolido eſt. Tibi [a] autem ſalus valida & reditus felix ſecundet, tam noſtra vota quàm tua merita præſtabunt. Vale.

[a] Mendoſum hoc eſſe nemo non videat. Mercerus ingenioſè: *Tibi, ut &c.* Et ſic ego quoque conieceram. Iuretus hoc Merceri inuidia diſsimulauit.

SYMMACHVS CAECILIANO ET PROBIANO. *Epiſt. 14.*

ABVNDO lætitia poſtquam valere vos didici, noſtræque amiciciæ inter negociorum dura meminiſſe. Sed quando fiet, vt ſolatijs litterarum damna abſtinentiæ ſarciantur? Ego autem vos Prætorijs meis faſcibus primos intereſſe voluiſſem, feſtiſque communibus decus facere. Sed feram neceſſe eſt anteferri mihi cauſam Senatus. Quare in ſuperioribus verbis deſiderij magis conteſtatio eſt quàm querela diſcidij. Præſtabit cœleſtium fauor, vt mandatis patriæ abſoluti, iter fœlix ad ludorum noſtrorum ſolemne relegatis. Vale.

SYMMACHVS ALLEVIO. *Epiſt. 15.*

EX debito venit ſermo qui redditur: ex beneficio qui ſpontè defertur. Secundæ igitur mihi partes relictæ ſunt, poſtquam ſtilus tuus mea ſcripta pręuertit. Nunc vice ſalutationis repenſa operam tuam curamque depoſco in his, quæ Caſtor ex vſu atque vtilitate noſtra promouenda ſuggeſſerit. Vale.

SYMMACHVS CARTERIO. *Epiſt. 16.*

GRATVM habeo de teſtimonio meo non eſſe dubitatum: receptumque in familiam tuam [a] Auxentium filium noſtrum [b] lectiſsimum iuuenem in meo ære duco. Quo nomine amicicia noſtra in arctiora fidei iura conuenit. Et præſtabit vſus longior, vt cùm in eo bona plura cognoueris, adſtipulationem meam de meritis eius, infra terminos veritatis ſtetiſſe fatearis. Vale.

[a] Beſſar. *Aumentium.*

[b] Sic Beſſar. & Iureti vetus codex. Edidit nihilominus Iuretus, *decumatiſſimum.* Si rationem ab eo poſcas, reſpondebit tibi: vnus vet. cod. habet *lectiſſimum*: alius, *lepidiſſimum:* alter, *dilectiſſimum*: Editio Scoti, *doctiſſimum.* Ergo legi debet, vt ego ſomniaui, decumatiſsimum. *En cor Zenodoti!*

SYMMACHVS RVFINO. *Epiſt. 17.*

PROVINCIALI actione decurſa, quæ ad ſacri auditorij Cognitorem neceſſaria prouocatione peruenit, delectatus ſum fide ac diligentia tua; & fortunam negotij non defenſoris inſcientiæ, ſed voto Iudicis imputa-

putaui. Hortor igitur amicitiæ meæ fiduciam geras, & teſtimonij interim adſtipulatione contentus, domum noſtram, quæ multis circum latratur iniurijs, forenſis induſtriæ tuearis officio. Nos vt ſponte gratiam nudo & ſimplici proteſtamur alloquio: ita ad referendam viciſsitudinem, ſi fors inuerit, pares eſſe nitemur. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 18.*

IN agro me eſſe miraris. At ego iuſtiùs ſtupeo ad communem te patriam ſpreto ruris ocio reuertiſſe, niſi quòd cauſam tibi reditus iterata lis attulit. Alioquin, vt eſt mens tua quietis cupida mallet negocijs ruſticis immorari. Mihi ſuburbanitas pedum ægritudine laboranti magis ſolatio quàm voluptati eſt. Nullam iucunditatem triſtis morbi ſenſus admittit. Sed ſpero ſi innocentiam diuina reſpiciunt; & te forenſi obſeruatione cariturum, & me valetudinis reconciliatione ſanandum. Gratus & facilis erit, aut mihi Romam reditus, aut tibi ad agrum in quo nunc diuerſor, excurſus. Vale.

SYMMACHVS PATRVINO. *Epiſt. 19.*

IPSVM te malo quàm delinimenta verborum. Tu contra epiſtolis abſentiæ moras redimis. Quid ſi tibi reſpondiſſet opimitas ſegetis, aut vindemiæ arriſiſſet vbertas? Omnium temporum vices in ocio ruris exigeres, qui Patriæ famem agris demorando non reſpicis. An ſolo iuuaris aucupio, cuius me parte donaſti? Sed hîc quoque poſitus gulæ illebris largiter vteteris. Nam ſimul tibi & coempta ex foro Cupedinario, & ex ſuburbano tuo perlata ſuppeterent. Quid quòd etiam iactari morbo matronam tuam ſimulas? cuius valetudini, ſi vera prædicas, ſolitudo non competit. Plura enim Romæ ſalubritatis inſtrumenta ſunt, maior medentium numerus. Vide igitur ne aliud genus ſuſpicionis incurras, ſi obſeſſam à morbo coniugem, vacuo ſeceſſu, & intuta ablegatione maceraueris. Vale.

Epiſt. * *20.*

PRÆ cæteris temporum vicibus æſtate delector: non quòd diurnas horas longior Solis meta producit, nec quòd res rationeſq; noſtræ noua fruge diteſcũt: ſed quia pacata nauigatione deſideratas mihi litteras tuas frequens inuehit commeatus. Quid enim vel animi voluptate iocundius, vel ad officium amicitiæ accommodatius præſtari poteſt, quàm vt te mei amantem vſu crebri ſermonis experiar? Ergo dum anni tempus inuitat, dum peruium mare eſt; pabula quædam & nutrimenta mutuæ affectionis veluti in hyemem congerantur. Quum hæc ſcriberem, ſalus mi-

lus mihi ex ſententia ſuppetebat, tuis videlicet adiuta votis. Neq; enim alia nobis de cauſa arbitror optata ſuccedere [quàm iudicio & amore Carthaginis.] Vale.

SYMMACHVS LVCILLO.* *Epiſt. 21.*

INDVLGERE te ocio, opinionis falſus putabam: tu verò animum lectione, labore corpus exerces. Hoc indicant ſcripta & munera tua ſtilo exſculpta, & parta venatu. Mihi Flaminia emetienda eſt, ad nouos faſces generoſi Conſulis euocato. O ſi reditus tuus antecaperet profectionis meæ molitiones! iuuari me ampliſsimo viatico crederem. Sed quia multo itinere diſcernimur, & neque mihi mora, neque tibi properatio commoda eſt, verbis pagina fungetur. Præfata numinum venia, Prætorem Symmachum meũ mox vrbanum tribunal accipiet. Feſta eius frequentari potiſsimis amicorum, quibus annumeraris, exopto. Da iſtam gratiam procul afuturo iiſdem diebus. Gratius eſt quod defertur abſentibus. Vale.

SYMMACHVS ANDRONICO. *Epiſt. 22.*

IN ore tuo vernat Cecropia Muſa, mihi lingua Latiaris eſt. Nec deſideraueris æqua ſtili mei munera. Litteris vincimur, amore certamus. Sed hæc meritò reſcriberem, ſi ſolam epiſtolam detuliſſes. Tu verò, vt es amicorum diligens, Bibliothecæ noſtræ carminum tuorum diuitias intuliſti. Quid hoc dignum rependam, tenuis ipſe facundiæ & paupertini ingenij? Tradam publicæ admirationi quæ legenda miſiſti. Et quanquam laudator impar, bonum ſæculi publicabo. Nihil ex hoc derogabitur operis tui gloriæ. Nam & Homerum nouimus à diſsimilibus prædicari. Careret quippe fama magnorum virorum celebritate, ſi etiam minoribus teſtibus contenta non eſſet. Sed quid hæc longiùs traho, quum breuitatem verecundia tua poſtulet? Cura vt valeas. Et ſi quid ſtilo adieceris, cum mediocri iudice, ſed non ingrato lectore, participa. Vale.

* Ita Beſſar. vulgò: *Martiano.* Andronici, vt inſignis poëtæ meminit lib. 19. Ammianus.

SYMMACHVS MARCIANO. *Epiſt. 23.*

DEOS oro, vt quæ mihi interim valetudo eſt, eadem tibi ac tuis ſuppetat. Videor plenè hoc anteloquio ſcribenda complexus,* de tua ſanitate votum, de mea gaudium. Sed epiſtolas breues eſſe non pateris. Quæ igitur ὑπόθεσις erit paginæ longioris? Vbi ſim, quid egerim (nam præcipuè amicicia rerum talium curioſa eſt) ſi placet proſequar. Principium voluptatum de Formiano ſinu naſcitur, quæ ciuitas quondam Læſtrygo-

ſtrygonum populo fertur habitata. Hos ventri & gulæ vſque ad feritatis inuidiam legimus obſecutos. Pluſculos in eo littore dies, ſed deliciarum parcus exegi, tantam cæli ſalubritate & aquarum frigore ſuadentibus moram. Affuerunt pignora mea, quorum cupiens noſtra vrbe proceſſeram. Nec fuit operæ mox vlteriùs iter aggredi, cùm præſto eſſent deſiderati. Illorum dehinc arbitratu legi oram, quæ Formias & Cumanum littus interiacet. Nunc mutuis inuitationibus aut in Baulos, aut in Nichomachi Gaurana migramus. Amicorum ſubinde mihi affluentium largiter eſt. Non vereor ne me laſciuire in tanta locorum amœnitate & rerum copia putes. Vbique vitam agimus Conſularem, & in Lucrino ſerij ſumus. [b] Nullus in nauibus canor, nulla in conuiuijs [c] helluatio, nec frequentatio balnearum, nec vlli iuuenum procaces natatus. Scias nullum eſſe in luxuria crimen locorum. Vale.

[a] Sic librum Beſſar. ſecutus edidi. Vulgò: *de tua ſanitate, votum de me ac ſtudium.* Vnde nata ingenioſa Merceri coniectura: *de tua ſanitate votum, de mea ſtudium.* Eam Iuretus totam conuertit cum puluiſculo, & Mercero non appellato in contextum retulit.

[b] Ita primus correxi. nam Iuretus priùs ediderat: *Nullus in auibus.*

[c] Sic codex Beſſar. neq; opus eſt, vt Iureti ſomniũ recipiamus: *elurcatio.*

SYMMACHVS MAXIMIANO. *Epiſt. 24.*

NIHIL inter te & parentem tuum optimum re aut affectione diuiſum eſt. Ergo & litteras quas ad eius reuerentiam miſi, vt omnium particeps in acceptum referre potuiſti. Sed iam colendus es nobis etiam tuo nomine. Præterea caui ne reſpondente vno imputaretur mihi viciſsim munus duorum. Conuenit tamen breuitas huic paginæ, quia relatu digna præcerpſi. Quare ſermonem iſtum tanquam amoris in te noſtri tenebis teſtem. Verùm te in reſcribendo decet eſſe prolixum. Neque enim par conditio eſt iterati [a] à me, vtrique autem veſtrûm ſingularis laboris. Duos meatus replere vno fonte difficile eſt: vni alueo abundè influunt duplicata principia. Vale.

[a] Beſſar. cod. non habet, *à me.*

SYMMACHVS ALBINO. *Epiſt. 25.*

CREDO arbitreris circumſeſſum me Campaniæ amœnitatibus, ſcribendi ad te hactenus negligentem fuiſſe. Non eſt ea fortuna horum locorum, vt ſeriam curam ſepeliant voluptates. Inſolitis omnia neceſsitatibus ſtrepunt, & oneri ceſsêre deliciæ. Quare negocium pro ocio repperi. Nec poſſum facilè ad hæc amicitiæ munia animũ retorquere. Spondeo tamen reuerentiæ tuæ, quæ litteris meis præferas. Relegere ad vos

iter auidiſsimè ſtudeo. Eadem quippe me cauſa, quæ vetuit ſcribere, cogit redire. Vale.

SYMMACHVS GREGORIO. *Epiſt. 26.*

DEDI ad parentem tuum litteras, quibus contentus eſſe potuiſti. Nam vt eſt vtrique veſtrûm vnus animus; ita ſatisfaciet idem cultus ambobus. Sed metui imitationem, ne mihi alter è vobis duorum vice & ore reſcriberet. Quare, vt in [a] honore numinum ſolet fieri, litationi addo donarium: breue fateor, & quod prolixius eſſe voluiſſes. Sed in adiectis menſura non quæritur. Ipſe copiam redde breuitati; quia familiares paginas eos oportet extendere, quibus non eſt neceſſe geminare. Vale.

[a] Sic rectè legit clariſsimæ memoriæ vir Barn. Briſſonius, quem vide lib. 1. formularum.

SYMMACHVS CENSORINO. *Epiſt. 27.*

PROMPTA & auida manu litteras tuas, cùm mihi offerrentur, inuaſi, vt proſpera cogniturus. Sed cùm percurrerem lectione enumerationem diſpendiorum tuorum; voluptati ſucceſsit offenſio. Et illa quidem aduerſa, quę cum plurimis pertuliſti, more humani ingenij habent aliquod de ſocietate ſolatium. hunc verò piraticæ deprædationis ictum, quem ſpeciatim caſus tibi durus adiecit, impreſſum altiùs puto: quia neque habet participem, & geminauit dolorem. Contra hæc fortuita, virtute atque ratione animus armandus eſt, ſpes quoq; aſſumenda meliorum. Sæpè titubantia in ſolidum reuerterunt. Nihil hominibus æternum eſt. Voluunt mortalia vices crebræ, & omniũ rerum fuga [a] viuitur. Paucis iſta perſtrinxerim, quum tibi pro eruditione plura ſuccurrant. Nunc ad illa reſpondeo, quæ de me ſcire voluiſti: Quàmprimum Neapolim petitu ciuium ſuorum viſere ſtudeo; illic honori vrbis religioſæ interuallum bidui deputabo. Dehinc, ſi benè deſtinata Dij iuuerint, Capuano itinere venerabilem nobis Romam, laremque petemus. Inter hæc, ſi mihi euenerit aſpectu & colloquio tuo defrui, explebor gaudij ſacietate: Sin maior neceſsitas negauerit nobis tui copiam; velim curarũ nube deterſa eam ſapienter reſumas animi alacritatem, quam tibi congreſſus noſter ſedulò conciliare potuiſſet. Vale.

[a] Ita quoque Beſſar. codex.

SYMMACHVS ROMANO. *Epiſt. 28.*

MEMINISSE te ſcio quòd me quoque idem de amico dolor perculit; ſed iam nobis ſermonum vices debent eſſe ſolatio. Scribo igitur, vt reſpondere cogaris, & à funeſtis cogitationibus redeas in officia viuentium. Fecerit religioſa cauſa, ne prior ſcriberes: non eris tam irreuerens, vt prouocatus abſtineas. Vale.

SYM-

SYMMACHVS SALVIO. *Epiſt. 29.*

VIDI in litteris nuper mihi redditis religioſum pro nobis animi tui gaudium, & apertiſsimè deprehendi quid voluptatis ex amicorum proſperis vſurpes. Promptiùs igitur te diligo, poſtquam hoc votum bonæ mentis inſpexi. Et quamuis ipſe domino pectoris mei excellentiſsimo viro ſcriptorum gratiam pro Flauiani fratris tui honore retulerim: nihilominus tamen quæſo, vt etiam magnitudinem gratulationis meæ apud auctorem tanti beneficij digneris aſtruere. Vale.

SYMMACHVS IOVIO. *Epiſt. 30.*

INTERFVIT publicæ vtilitatis, vt tibi maiora negocia crederentur. Quare prolixa non debet eſſe gaudij mei atteſtatio, ne adulationis ſuſpicio deuenuſtet iudicij veritatem. Opto igitur, tibi ſuſcepti officij curſus arrideat. Quamuis dubitare non poſſim, nec mutari probitatem, & bonas artes ſtimulo præmiorum fœliciùs incitari. Vale.

SYMMACHVS EVDOXIO. *Epiſt. 31.*

EXVLTAVI gaudio ob amicitiæ honorem, quum litteras tuas ſumerem. Sed vbi Annius noſter quàm ſis dubius valetudinis indicauit, in grauem curam lætitia deriuata eſt. Video enim peregrinationi, quæ morbi inſtar eſt, damnum ſanitatis adiectum. Solatur tamen ſollicitudinem meam, quòd parſimonia tibi familiaris eſt, quòd cognata ſapientia, & aduerſis fortunæ animus ingentior: quæ bona reducere ſolent valentiam corporis, & vigoris ſerenum. Spero igitur de te cognitu lætiora, & aures iam fœlicibus nuncijs paro. Faciet iuſtitia, quæ pios reſpicit, vt poſt huius incommodi citum tranſitum, vitæ tuæ proſpera longiùs porrigantur. Vale.

SYMMACHVS VRBICO. *Epiſt. 32.*

AVSPICIVM mihi ſcribendi prior, vt mos eſt, facere debuiſti, cùm te huius diligentiæ domeſtici tabellarij reditus commoneret. Sed quia nobis vel obliuio vel occupatio religionis tuæ deſideratum munus inuidit, ego vſurpo principium: æſtimaturus in reliquum de raritate vel copia tuorum apicum, vtrum voluntate litteris ordiendis, an magis neceſsitate defueris. Vale.

SYMMACHVS IVSTINIANO. *Epiſt. 33.*

SCIO me in ſcribendo tardum fuiſſe. Conſulto ſtilum diſtuli, dum refoueo tenuatum itinere vigorem, quo tibi de me læta cupienti voto ſimilis pagina traderetur. Fiat igitur ex optimo nuncio moræ compenſatio.

Certè ego eam dico legem litteris amicorum, vt aſsiduitate illorum animos probent, meum bonitate delectent. Vale.

SYMMACHVS EVSEBIO. *Epiſt. 34.*

SCRIBERE ad te antè voluiſſem; ſed commeantibus multis fidam occaſionem debet excerpere ſcribentis electio. Accepiſti cauſam tardioris officij: quæ ſi animo tuo ſatisfecit, curare dignaberis, vt ad me quoque reſponſa tua idoneis commiſſa perueniant. Vale.

SYMMACHVS IOHANNI. *Epiſt. 35.*

QVÒD ſerò ad te ſcribo, amicitiæ tenacis indicium eſt, cuius memoria repetitis ex interuallo probatur officijs. Ipſe quoque ſilentium tuum non aliter interpretor. Nam [a] cùm ſtili honorificentiam quæro certus fidei tuæ, etiam de tacito amore non dubito. Sed vereor, ne iſta ſententia tibi ſuadeat negligentiam ſcriptionis, & hæc amicitiæ munia iudicij mei ſecurus omittas. Hortor igitur quæſoque, vt illam potiùs cogites partem, quæ aſsiduitati gratiā parit; non quæ promittit veniam raritati. Vale.

[a] Beſſar. *nam & ſtili.* forte: *etſi.*

SYMMACHVS QVINTILIANO. *Epiſt. 36.*

AD indicium mei circa te amoris hæc ſcribimus, & vt ipſe ad reſpondendum prouoceris exemplo. Cùm igitur ego partes religionis impleuerim, expecto vt ipſe etiam viciſsitudinis ſolutione fungaris. Vale.

SYMMACHVS CRISOCOMÆ. *Epiſt. 37.*

PROXIME penatibus meis redditus, etiam nunc te mente & cogitatione reſpicio, [a] atque omnem illam iucunditatem quam coram hucuſque capiebam, voluptate compenſo. Cui ſi mutua cura reſponderit; [b] tum tanta mihi delata amicitiæ ſcriptio gratiam tribuet, quanto amplius relata præſtabit. Vale.

[a] Beſſar. *atque omni.* & ſtatim: *voluptatem.* Vnde ſuſpicor legendum: *Itaq; animi illa iucunditate, quam coràm de ſermone tuo hucuſq; capiebam, voluptatem, compenſo.* Sic epiſt. 20. huius libri, & 24. lib. 9. Animi voluptatem dicit, quod hic, Animi iucunditatem. Iuretus nimium coniecturæ indulſit, cùm edidit: *atq; omnem illam iucunditatem oris tui, quam incoram hucuſque capiebam, lectionis voluptate compenſo.*

[b] Beſſar. *tum tanta mihi delata amicitia tue ſcriptio gratiam tribuat.* Omninò, *tantam*, videtur legendum. Locus eſt difficilis Lectius conatur emendare: *cùm tantam mihi d. amic. ſcriptio gratiam tribuat, quanto a. r. præſtabit?* Sirmondus: *cum tantam mihi delata amicitiæ tuæ ſcriptio gratiam tribuat q. a. r. p.* Iuretus: *Cum tantam delata ſcriptio gratiam*

tiam tribuat, quanto ampliorem amicitia relata preſtabit? Quæ lectio vt optima eſſet, eam tamen contra libros in contextum receptam non oportuit.

SYMMACHVS ROMVLO. *Epiſt. 38.*

SALVS pignoris communis in tuto eſt, cuius ſtudia ſollicitudini meæ delegata proficient. Meæ quoque valetudinis eſto ſecurus, & ad vicem talium nunciorum curam de meam ſimilibus reſponſis abſolue. Vale.

SYMMACHVS * *Epiſt. 39.*

QVERI de ſilentio non potes, qui nihil ſcriptorum mihi hucuſque tribuiſti. Sed ſi ſimile ſtili opperiris auſpicium, ſume exemplum religioſi officij quod debeas æmulari. Ero deinceps ad exercendum ſtilum promptior, ſi me fructu mutui ſermonis animaueris. Vale.

SYMMACHVS AVENTIO. *Epiſt. 40.*

SECESSIONEM tuam etiam tacitus adprobaui. Nam cùm interueniente diſcordia ſupremis congeneri intereſſe non poſſes; ea mœſta profectione viſus es ſatisfeciſſe pietati. Ipſe quantum ciui optimati fuerat deferendum, triduo domi commoratus impleui, non famam captans, ſed humanæ fortunæ vices cogitans. Quid enim tam rationabile eſt quàm tribuere collegæ, quod tibi quandoque bonos cupias exhibere? Vale.

SYMMACHVS ANTHIOCO. *Epiſt. 41.*

NVNC primùm honoris limem ingreſſus, nimis immaturè aduentum ſucceſſoris exoptas. Agnoſco impatientiā Græcis delicijs congruentem, [a] à qua velim toto anni orbe diſsimules, ac te migraſſe in tribus Romuleas recorderis. Quid enim dignum conqueſtione perpeſſus es? Nondum te militares contumeliæ perculerunt, nondum cateruas mulierum [b] ſciſſa veſte fugiſti, nondum ante [c] ianuas eminentium poteſtatum vigilem noctem ſalutator expertus es; & iam delicato faſtidio renuis magiſtratum? Commuta ſi vales animum, teque in annum vel biennium obdura.

[a] Beſſar. *qua velim*, omiſſa præpoſitione. Fortè: *quam.*

[b] Idem codex. *mulierum à veſte fugiſti.* fortè: *à Veſta.* ſed nihil affirmo.

[c] Huc facit verſus ille, qui cum alijs Plauto tribui vulgo ſolet, ſed æuum hoc Theodoſij reſipit, Amphitr. act. 4. ſc. 3. *Herus ſalutator oppeſſulatas ante fores graditur.* S. Cyprianus epiſt. 2. *Quippe illum vides, qui amictu clariore conſpicuus fulgere ſibi videtur in purpura, quibus hoc ſordibus emit, vt*

 fulgeat?

fulgeat? quos arrogantium faſtus prius pertulit? quas ſuperbas fores matutinus ſalutator obſedit?

SYMMACHVS * *Epiſt. 42.*

PROBABILEM cauſam. *** Quis enim Siciliam recto itinere petens, ſermonem meum poteſt reddere in longinquis ſtudiis conſtituto? Sed [a] deſinit. * Tene curam circa te meam de numero epiſtolarum non debere perpendi. Diligentia enim erga amicos iugiter manet: occaſionum verò raritas ſcripta diſtinguit. Sed de hoc ſatis dictum puto. Nunc eligantia ingenij tui & inuentionum ſubtilitas [b] precianda eſt. Nouũ quippe muſiui genus & intentatum ſuperioribus reperiſti, quod etiam noſtra ruditas ornandis cameris tentabit affigere, ſi vel in tabulis vel in tegulis exemplum de te præmeditati operis ſumpſerimus. Vale.

a Beſſar. *definit.* Modius: *deſino.* Mercer. *ſed deſine & tene.*

b ſic Iuretus legendum contendit. Noſter codex: *precanda.* quod probo. ſibi enim exemplum ab illo mitti petit.

SYMMACHVS CALLISTIANO. *Epiſt. 43.*

INTER cætera parentum decedentium bona, amicitiæ quoque affectanda ſucceſsio eſt. Et fortaſſe ſtudio validiore captanda familiaritatis hæreditas: quia facultates fortuna præſtat, charitas iudicio fœderatur. Volo igitur inter nos promptiùs conualeſcat familiæ tuæ propagata coniunctio. Conſentaneum quippe naturæ eſt, vt officia à te inchoata, à me probata coaleſcant. Ergo in reliquium ſermonis eſto munificus: mea cura non deerit, quæ te ſtili viciſsitudine muneret. Vale.

SYMMACHVS PASTINATO. *Epiſt. 44.*

LITTERAS tuas agrorum fructibus iure contulerim. Nam vt illorũ prouentus non fallit temporis ſui debitum, ita fidem noſtræ expectationis annuus dignationis tuæ ſermo non decipit. huius nunc mihi per homines noſtros aduectio ſatisfecit. Lectis igitur paginis valere te gaudeo, & alloquij tui honore delector. Nec me arbitror reſpondendo imparem iudicari. Præſtabit diuinus fauor, vt has inter nos officiorum vices ætas prolixa multiplicet. Vale.

SYMMACHVS PIERIO. *Epiſt. 45.*

REDDITVM mihi eſt annuum quodammodo ſermonis tui debitum. Tibi quoque gaudium ſolemne de nobis, hæc reſponſa præſtabunt. Quæ propter tantam longinquitatem frequentare non poſſumus, ſed bona fide certis temporibus exhibemus. Maneat igitur hic vſus, & quodam ſalutis indicio mutua inter nos ſecuritas recondatur. Vale.

SYM-

SYMMACHVS STRATEGIO. *Epiſt.46.*

AGIS mecum deſiderio amantis vt te deam: iam dudum hoc animus meus veſtri expetitor efflagitat. Sed valetudo ſaucia obſtrepit voluntati. Humor enim noxius articulis illapſus etiam nunc me tenet lectulo, & vix littorali ſiccitate tenuatur. Tribue igitur tempus refectioni, quod ego vendicaueram voluptati. Præterea autem fers, in tanta bonorum multitudine poſt diſceſſum meum nihil, vt antè, iucundum eſſe. Sed puto quòd pia affectione fallaris, quia rarum eſt in amante iudicium. Et ego quidem non ex his primùm litteris quid de me ſentias ſcio. Prope eſt tamen vt agere gratias abſentiæ meæ debeam, quia mihi ſyngrapham quandam teſtimonij tui præſtitit. Verùm hæc miſſa faciam. Non morabor expectationem tuam poſt conciliationem vigoris. Sed quia [a] hoc longum eſt diligenti, viſis quæ in proximo poſſidemus, reditum maturabo. Spero enim tantundem acceſſurum ſanitati meæ ex conſpectu veſtro, quantum ſperari poſſet ex ocio. Vale.

[a] ſic ſcripſi, cum in veteri libro eſſet: *diligentius is.* Vulgò: *diligentius his.* Gruterianum, *in digentibus his,* totum eſt alienum. Iuretus: *diligentius, viſis.* Minùs rectè. *Diligenti,* id eſt amico, amanti.

SYMMACHVS VALERIO. *Epiſt.47.*

VELLEM ſedatam filij mei ægritudinem nunciare, ſed nihil proſunt figmenta ſollicitis. Audeo tamen ſperare meliora. Imminutio enim febrium, Deo autore, ad fiduciam ſanitatis cœpit accedere. Tuę pro nobis ſollicitudini gratias ago, & cœleſtem comprecor poteſtatem, [b] vt tuo circa amicos animo proſperorum omnium viciſsitudo reſpondeat. Vale.

[b] Beſſar. *vt tibi circa amicos animo.* fortè: *vt tibi circa amicos amico.* vt ſit ſcilicet Lectianus ille Philophilus, cui eadem pœne res videtur, Symmachus Romanus, & Lectius Geneuenſis Conſul. quia nimirum *Romuli Aſylum* Roma Geneuam commigrauit.

SYMMACHVS MAXIMILIANO. *Epiſt. 48.*

SOLES in ſcribendo eſſe prolixus pro ingenij tui viribus. Poſtquam te honor aulicus in procinctum vocauit, tu quoque verba ſuccingis, & tanquam leuis armaturæ miles Rorarios æmularis. Quid faciam ſenex garrulus, cui menſura ſermonis à iuuene præſcribitur? Trahit nos vitium ſenile verboſitas: ſed occurrit exemplum, & faſtidia aurium tuarum de ſtili breuitate coniecto. Non enim violanda eſt interim mihi paginæ tuæ formula. Expectabo tamẽ an copiã de me exigas, [a] ſi plura reſcripſeris. Vale.

[a] Iureti editio: *cui rara ſcripſeris.* Beſſar. *ſi pi ura reſcribſerim.*

SYM-

SYMMACHVS VITALI. *Epiſt.49.*

DIV ſanitati pariter ac venuſtati litterarum tuarum, mediocris eloquij conſcius reſpondere dubitaui: ſed religio rupit timorem. Malui enim tibi ſtilo quam ſuperbia diſplicere. Quicquid igitur hoc eſt quod tenet pagina, quæſo boni conſulas, teque ſubmittas ad mediocritatem ſcriptorum meorum, ne retundatur officium meum dum deſperatur imitatio. Vale.

SYMMACHVS IOVIO. *Epiſt.50.*

IAMDVDVM datis ad te litteris mutua ſcripta non merui; & tamen propoſitum meum ſeruans, honorificentiam ſcriptionis inſtauro. Credo enim quòd negatam primo officio vicem vel nunc impetrare poſsit iteratio. Vale.

SYMMACHVS MAXIMILIANO. *Epiſt. 51.*

ASSIDVITATEM ſcriptorum meorum tibi eſſe faſtidio propè aſſerit tuorum raritas: es enim præter ſolitũ parcus adloquij. Sed tueor conſtantiam diligentiæ, nec à propoſito argumentatione deducor. Erit poteſtas tua, hunc animi mei habitum vel augere ſilentio, vel literis amoliri. Vale.

Epiſt. * *52.*

QVATENVS me abſentia tua contriſtet, intelligis. Nam ideò neceſſitatem tibi à filio meo ſcribis iniunctam, vt publici negocij excuſatione purgeris. Alterum igitur religioni tuæ ex vtroque faciendum eſt, vt aut ceruorum [a] aut aprorum copiam mittas, aut in conſpectum amici celeriùs reuertaris. Nulla enim [b] ſatisfactioni iuſtitia ſuppetit, ſi & illi venatum, & mihi ſolatium denegaris. Vale.

[a] fortè: &. Iuret. *an.*

[b] Sic ex veteri codice reſtitui, cùm priùs legeretur: *Nulla enim ſatisfactio iuſtitia ſupplebit.* ſic lib.3. epiſt.57. *Nulla purgatio ſuppetit.* ſatisfactio enim Symmacho eſt purgatio, excuſatio lib.4. epiſt.56. Iuretus aſteriſco appoſito locum vt deſperatum relinquere, quam meæ emendationis mentionem facere, maluit.

SYMMACHVS LEPORIO. *Epiſt.53.*

DEBITVM tibi rependo ſermonem. dudum enim parem mihi ſcriptorum tuorum honorificentiam communis amicus exhibuit: cuius verecundia & honeſtate diligenter inſpecta, dignum eſſe quem diligas approbaui. Vale.

SYM-

SYMMACHVS MARCIANO. *Epiſt. 54.*

SERAS tibi videri arbitror litteras meas. Sed ſi itineris dies numeres, ratio moram deluet. Interuenit præterea ex humore ſolito dolor corporis, officiorum familiarium ſequeſtrator. Nunc quia labori & valetudini quies reddita eſt, ſalutationis verba non differo, precium laturus obſequij de remuneratione reſponſi. Vale.

SYMMACHVS MAXIMILIANO. *Epiſt. 55.*

SI benè in te animum meum noſti, dubitare non potes aduerſam valetudinem corporis mei miſsitandis hucuſque litteris obſtitiſſe. Hac parte purgatus ſalutatricem tibi paginam reddo, quæ teſtabitur eſſe me ſoſpitem. *Hic Iuretus incipere putat nouam epiſt.*

Poſtquam ſanitas ſilentij excuſationem remouit, venturum te ad Campaniam filij mei aſſertione cognoueram. Hinc factum eſt vt epiſtolis abſtinerem. Sed dum te aut curæ vrbanæ, aut voluptates morantur, pœnè culpam taciturnitatis expectatio noſtra contraxit. Fungor igitur erga te ſalute dicenda, & eligendum relinquo, vtrum mihi aduentum præſtare malis, [a] an reſponſum perſoluere. Vale.

[a] ſic ex veteri libro ſcripſi. Iuretus & Lectius, qui ediderunt, *Aut*, quàm benè Latinè loquantur, ipſi viderint.

SYMMACHVS ROMANO. *Epiſt. 56.*

SERVO obſeruantiam quam mos priſcus inſtituit, vt domo profecti litteras auſpicentur, & ſaluere me nuncio. Ex debito venit, vt tu emiſſo à me muneri ſoluas amica reſponſa. Vale.

SYMMACHVS VALERIO. *Epiſt. 57.*

FILIVM meum Romulum acceſſo, tu retines. Ego in eum mihi perſonā parentis arrogo; tu ius affinis exerces. Mihi ex voluntaria ſponſione præſentiam ſuam debet; à vobis ſpe ſociandi itineris retentatur. Sed quum etiam tuus prænunciatur aduentus: quæſtuoſa taxatio eſt moræ quæ mihi pro vno vtrumque promitit. Cedo igitur voluntati tuæ, & paucorum dierum patientiam non nego. Fratri quoque tuo Romulo nimis gratulor, cuius ſolatium pio & amico certamine nobis ambo vindicamus. Vale.

SYMMACHVS MARCIANO. *Epiſt. 58.*

FILIVS meus cum bona Dei venia periculo caret, ſed defectum virium patitur propè vſq; ad [a] ægritudinem. Redire conſilium eſt paulatim manſionib' in ſpacia minora diuiſis. Ego quoq; meorum contagio ſocius acceſsi. Credo ex vigilijs nocturnis, quarū in præſentia exiguus fuit

ſenſus, noxa poſt cruduit. Comprimere tamen nitor diligentia & parſimonia ingruens malum. Ergo cœleſtibus aduocatis iter paramus ordiri. Veſtræ in nos beneficentiæ gratias referrem, ſi ſe amor [b] ſperatus & ex mutuo debitus lactari laude pateretur. Vale.

[a] Beſſar. *ad ægritudinis magnitudinem rediret* (ijt) *conſilium eſt, paulatim manſionib⁹ ſpatia minora diuiſis* (duæ). Niſi vulgata lectio ſatis plana eſſet, poſſet quis ſuſpicari ex veſtigijs huius mendoſæ ſcripturæ legendum. *patitur: propè vſque ad ægritudinis magnitudinem redijt. Conſilium eſt paulatim manſionibus ſpatia minora diuidere.*

[b] ſic reſtitui in veriſimilibus ex vet. cod. Modio non ſatis placebat illud, *ſperatus*. Lucretij illud ſimile eſt. *Sed tua me virtus tamen & ſperata voluptas Suauis amicitia, quemuis perferre laborem Suadet, & inducit noctes vigilare ſerenas.*

SYMMACHVS ROMANO. *Epiſt. 59.*

AD ſcribendum creber eſſe voluiſſem, & hoc ſperandum eſſe promiſeram: ſed valetudo filij mei diu in dubio verſata, ceſſationem ab huiuſmodi officijs imperauit. Qui vbi primùm ſuffragio ſalutarium poteſtatum cœpit emergere, ſecutus eſt ilicò ſcribendi vſus ſecuritatem. Accipe igitur libens dictam ſalutem, quam, ſi fors optata iuuerit, mox ſequemur. Vale.

SYMMACHVS SERVIO. *Epiſt. 60.*

OPPERIRIS, vt intelligo, litteras meas: quaſi ipſe familiaris officij præſul eſſe non debeas. Fortaſſe allegatione [a] moris vteris: quoniam pleriſque perſuaſum eſt auſpicium ſalutationis profectis eſſe capiendum. Abſoluo te conſuetudinis obſeruantia, aut lege pigritiæ. Satis erit mihi ad plenam ſatisfactionem, ſi auerſatus ſcribendi occupare principium, ſaltim ſequaris exemplum. Vale.

[a] quid ſi legis. *moris veteris, quo iam pleriſq;* &c.

SYMMACHVS AMICIS ROMAM. *Epiſt. 61.*

ITER Capuam promouemus; forſitan ſuſpicemini interuenturam ſoliti in vos officij obliuionem per longitudinem viæ. Vulgati quippe prouerbij eſt. Enauigato Malæo oblimari eorum memoriam quos domi reliqueris. Me quoquò verſum pedem tulero, amicorum cura comitatur. Sperate igitur honorem huius muneris circa vos eſſe manſurum, ſi optatis fortuna conſenſerit. Vale.

SYM-

SYMMACHVS ROMVLO. *Epiſt. 62.*

NON ſum opinionis ambiguus, expectari litteras meas: nam parem deſiderij impatientiam de tuis patior. Vna igitur eſt noſtri cauſa ſermonis, vt tuum merear: cuius, vt in potu fontium, ideò maior eſt ſitis, quia ſapor dulcior. Vale.

SYMMACHVS LAMPADIO. *Epiſt. 63.*

ADMONVERAS cum proximè vrbe digrederer, ſi vellem tibi aditum ſcriptionis aperire, vt prior litteras inchoarem. Satisfacio voluntati tuæ, quæ obſeruantiam priſci moris amplectitur. Abſolutus igitur hac religione, erumpe in familiaris ſtili munera, mecumque communica quicquid in amminiſtranda vrbis tutela ex bono publico feceris. Nec quidquam verò ſcribentis detrahat pudor, ne voluptati meæ damno ſit epiſtolæ verecundia. Vale.

SYMMACHVS DIONYSIO. *Epiſt. 64.*

OFFENDERAT bonos quòd immaturè antè diſceſſeras. Deluit fortuna peccatum ſuum, quæ nobis te pari feſtinatione reſtituit. Sed quid abſentem iuuat amici reditus? Solare hunc caſum litteris frequētibus: ſcribe etiam quid tibi apud vrbem mandata cura permiſerit: vt quum mihi ſpem viſendæ eximietatis tuæ promiſerit dies largior; ego quoq; vix poſt vrbanas moleſtias vſurpato ocio longiùs defruar. Vale.

SYMMACHVS LAMPADIO. *Epiſt. 65.*

INDICIO quietis vrbanæ tempus quodammodo vſurpandi ocij prorogaſti. abeſſe enim longum, placiditas ciuium me ſinit tuis parta conſilijs, quibus plebes redacta eſt in pœnitendi verecundiam. Nunc ergo poſt curarum omnium fugam producere mihi ferias, vt ita dicam, pingues licebit. Quamuis præcipere [a] animo incerta non debeam, qui ſim mihi conſciùs teneræ in vos affectionis, & illius deſiderij, [b] quo cunctis vitæ voluptatibus patriam meam diligo. Vale.

[a] Ita Beſſar. Vulgò: *animo tuo incerta.* Perperam. nam animo ſuo præcipere quis dicitur futura. Virgil. 6. Aen. *Omnia præcepi atq; animo mecum ante peregi.* Cæſar 7. belli Gall. *hac vſuuentura opinione præceperat.* Cicero: *ingenii magni eſt, præcipere cogitatione futura.* Iuretus, opinor, credidit, *Præcipere* hic eſſe, præſcribere, mandare.

[b] Modius conijcit: *quo præ cunctis.* Iuretus edidit: *prædiligo.*

SYMMACHVS HERCVLIO. *Epiſt.66.*

AGERE M tibi largiter gratias,quoniam me haud dudum à vobis profectum dicēda ſalute præueneris,niſi hanc ſibi gratulationem meam ſpes auctioris beneficij vendicaret. Ipſe enim diceris affuturus; cuius rei nomine vadari me tibi in maioris gratiæ modum fateor.Velim tamen ſcriptis tuis ſperato bono fidem aſtrui , vt qui tali opinione delector, multo ampliùs gaudeam confirmationis ſecuritate. Vale.

SYMMACHVS DYNAMIO. *Epiſt.67.*

LITTERAS meas amore deſideras; ſed infrequentem me videri communis filius facit,qui reſcripta non repetit. hoc tamen ſtrictim dixiſſe ſufficiat, ne illius verecūdiæ oneri ſit noſtra purgatio.Nunc tibi honorem ſalutationis impēdo,nec repoſco quod ſponte facturus es, vt nos mutuis alloquaris; quum mihi hanc vicem & religio animi tui,& conſuetudo promittat. Vale.

SYMMACHVS TICIANO. *Epiſt.68.*

DESIDERATAS quidem litteras tuas libens ſumpſi; ſed cognitio tuorum actuum,quorum teſtis atque narrator Euſcius fuit,vberiorem mihi attulit voluptatem. Itaque hortor ac moneo, vt benè cœpta nō deſeras,& præmium laudis honeſtate ſecteris. Subiungerem curam meorum, ſi eſſet alius alloquendus. ſed quum facias vltrò quæ meus ſermo poſſet expetere, partes commendationis omitto : quia quicquid ex fiducia amicitiæ præſumitur,plus habet gratiæ ſi ſponte præſtetur. Vale.

SYMMACHVS VALERIANO. *Epiſt.69.*

RVSTICARI te aſſeris,& ducendis vitibus aut arboribus inferendis crudam ſenectutem fouere. Non hoc litteræ tuæ ſapiunt, niſi fortè Gallia tua deduxſit ab Helicone.alios ſulcos ſtilo intermoues,alios ordines pangis.Ego autem quoniam ſcire noſtra deſideras,in domicilio Latiaris facundiæ ocio & ſtudio torpeo. Dij dabunt incrementa annorum meo paruulo. Ipſe me, præfata Fortunæ venia, ad ſtudiorum ſuorum ſocietatem vocauit. Interea frequentibus epiſtulis deſidiam meam ſtimula. Vnum quippe hoc litterarum genus ſupereſt poſt amaros caſus orationum mearum,quod me ad vſum ſcribendi poſſit allicere.

SYMMACHVS ROMANO. *Epiſt.70.*

NVNC demum affluo voluptate,quòd te curarum vacuum nunciaſti;nam me hactenus rerum tuarū amaritudo mordebat.Itaq; ſalutis præſi-

præſides deos comprecor, ne vnquam paginas tuas mens triſtis infuſcet. Interea talibus litteris precium rependendum eſt. Quare viciſsim ſume quo de me gaudeas. In bono ſtatu valetudinis ſumus, & relegere vrbi propinqua meditamur. Sinat fortunæ benignitas hoc inter nos manere commercium, vt proſperis ſcriptis reſponſa conſentiant. Vale.

AD PRÆTVRAM MVLTOS INVITAT. *Epiſt. 71.*

PRÆFATO diuinitatis fauore, vrbanæ Præturæ faſces filius meus Symmachus Kalendis Ianuarijs ſortietur. Præſentia tua ornari eius officium participata peticione depoſcimus. Vale.

SIMILIS. *Epiſt. 72.*

DIVINITATIS honore præmiſſo, filius meus Symmachus Kalendis Ianuarijs Præturæ Vrbanæ accipiet magiſtratum. Quæſo vt præſentia tua feſta noſtra cohoneſtet. Vale.

SYMMACHVS MARCIANO. *Epiſt. 73.*

SILENTIVM mihi duci vitio non oportet, familiarium quippe officiorum vſus inter aduerſa negligitur. Sed quia ſpes datur Symmacho meo integrandæ paulatim bonæ valetudinis, redit animus ad amicitiæ munia: vt ſi quem tibi taciturnitas mea metum fecerat, ſermonis ſecuritas abſoluat. Vale.

SYMMACHVS ANCHIO. *Epiſt. 74.*

CERTVM habeo nihil te litteris meis antiquius æſtimare: nam mihi quoque eadem de tui ſermonis iocunditate ſententia eſt. Meritò amicitiæ munus arripui. Quod ſi pari lance reddideris, ſtudium meum incitamento religionis acuetur. Vale.

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER IX.

CONTINENS COMMENDATITIAS.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS PALLADIO. *Epiſt. 1.*

SI amicitiæ veteris memoria perſeuerat, nec vlla [a] obliuione tenuata eſt; credo quòd litteras meas libenter accipias, quas fiducia mutui amoris emiſi: multum relaturus gratiæ, ſi officio meo viciſsitudo reſpondeat. Nunc te pro amico meo Benedicto oratum volo, quem gradu atque honore militiæ fortuna magis quàm culpa priuauit: vt innocenti fautor arrideas, nec eum publicæ fœlicitatis, quæ ad vniuerſos pari ratione manauit, ſolum exſortem eſſe patiaris. Intereſt enim ſereniſsimorum temporum gloriæ, vt ſicuti omnibus in hac vita poſitis ac locatis communis eſt cœli ſpiritus, lux diei; ita clementiam maximi Principis noſtri ſentiant vota & facta cunctorum. Vale.

[a] Beſſar. *oblatione*. Vnde fuit cum facerem: *oblatratione*. Sed non placet.

SYMMACHVS IAMBLICO. *Epiſt. 2.*

PLERISQVE amor eſt vndique gentium precioſa conquirere. Me iuuat ſtudioſos ſapientiæ viros in amicitiæ poſſeſsionem vocare: quorum te ſummatem eſſe iamdiu atteſtantur experti: In primis familiaris noſter cunctis probatus Eudoxius, diligens iudex bonorum; qui deguſtatus [a] propiùs virtutibus tuis cæteros æquè ad honeſta tendentes laudare didicit: [b] illis deſiderium doctrinæ vitæq; tribuens, tibi perfectionem. Inuitatus igitur conſenſu famæ, & optimorum teſtium fide, amicitiæ tuæ dexteram porrigo; ſimulq; opto, vt mihi epiſtola à te relata declaret concordiam voluntatis tuæ, & mutuæ in nos diligentiæ impetrationẽ. Vale.

[a] Beſſar. *quid ego ſtatu breuius virtutibus tuis cateros ea quemad honeſta.*

forte:

fortè : *probius*. Pro, *ea quem*, ſuſpicor legendum : *eadem*. Sic enim conciſè veteres dicebant, pro eadem via, ratione, ſimiliter. Liu. 4. *intercluſi equites, nec perrumpere eadem, qua tranſierunt poſſe*. Et lib. 8. *ibique omnibus ſolemnibus peractis eadem reuertens ſimiliter conſtanti vultu graduque*. Plautus ſæpè.

b Sic locum peſsimè antea commaculatum emendaui opera vet. cod.

SYMMACHVS ZENODORO. *Epiſt. 3.*

REPETENDA mihi apud te non inchoanda eſt Euſcij commendatio. Nam cum Romæ ageres, meo precatu in eius ſuffragiũ prouocatus, libenter partes beneuolentiæ recepiſti. Tempus eſt igitur vt meas vtilitates in Euſcio iuues: cuius modeſtia ita negocijs noſtris aderit, vt famæ Iudicis nihil deroget. Vale.

SYMMACHVS DIONYSIO. *Epiſt. 4.*

IAMDVDVM te mihi & morum & medicinæ fama commendat. [a] Hortator igitur laudis vtriuſque, amiciciæ tuæ manum porrigo, & te ſponte ad fidem noſtræ familiaritatis inuito. Dabit autem tibi iudicij mei non mediocre documentum, quòd his, quos erudiendos miſimus, arti medicinæ præceptor adhiberis. Rependе igitur mihi pignus mutuæ voluntatis, & ſuſcipe in diſciplinam medendi, quos & fidei tuæ & honeſtati Euſcio tradente committimus. Vale.

a Beſſar. *Portatu* fortè : *hortatu*. id eſt, cùm vtraque laus & morum & medicinæ me hortetur.

SYMMACHVS AVXENTIO. *Epiſt. 5.*

AMICITIAS inter nos, cùm Romæ ageres, inchoatas munere ſcriptionis adcumulo, vt fidem tibi animi mei faciat collati in abſentem pignus officij. Tuam circa nos diligentiam priuatim litterarum viciſsitudo, publicè forenſis pro Euſcio cura teſtabitur. Vale.

SYMMACHVS *. *Epiſt. 6.*

ACTORES abſentium, quibus res longinqua [a] committitur, tanquam ſoluti legibus viuunt, quoniam procul poſitis nullus Dominorum terror incurrit. Opus eſt igitur iudiciali vigore, vt locationibus aſcripta perſoluant. Quare quæſo vt ſuggeſtiones Notarij mei, cui exhibenda nonnulla ad Prætoriam functionem, & debita ab obnoxijs ſeruis eruenda mandaui, iuuare digneris; & vicem ſollicitudinis meæ in curam tuam recipere non recuſes. Vale.

a Sic ex veteri codice ſcripſi, pro vulgato: *remittitur*. Iuretus actũ agit, quod me docere conatur, *Remittere*, ꝓ concedere, permittere Latinè dici:

dici: neque attinet ei rei multa ex codice Theodoſiano, & (quod vix ſatis ſanum hominis ſinciput arguit) ex S. Irenæi interprete loca corradi, cùm iam diu ſit, quod apud Ciceronem legi: *Tibi remitto atq; concedo, vt eum defendas.* Sed vbi *Remittere*, pro Committere vſurpetur, velim nobis locum à Iureto proferri.

SYMMACHVS [a] CARTERIO. *Epiſt. 7.*

PRo filio meo Auxentio, parentis religionem, petitoris ambitum, fidem teſtis in me recepi. Si quid igitur tantarum rerum autoritas apud te ponderis habet, admitte quæſo in familiam tuam iuuenem cunctis vitæ bonis & fortunæ muneribus exculcū. Vadem me tibi in omnia ſpondeo, quæ ſolet parentum ſollicitudo trutinare; licèt nouerim futuros generos moribus æſtimari. Et tamen huic poſt ornamenta naturæ, etiam cenſus ad honeſtatem redundat. Poſſem copioſiùs loqui; ſed non vult veritas verbis iuuari. Quare ſi tibi videor non inanis aſſertor, perpende hominem de teſtimonio meo: & ei, quem pignoribus meis libenter adnumero, dignare filiæ tuæ ſpondere coniugium. Credas velim, cùm vota proceſſerint interuentu meo, non minorem te gratiam, qui rogaris, habiturum, quàm illum, quem committo. Vale.

[a] Sic in Beſſar. libro inueni, & ita legendum Lectius iudicauarat. Vide epiſt. 16. lib. 8.

SYMMACHVS POMPEIANO. *Epiſt. 8*

ARGVERE diuturnum ſilentium meum non potes, qui me in ſacro Comitatu hactenus fuiſſe didiciſti; vnde nuper regreſſus honorificentiam dicendæ ſalutationis exerceo. Viciſsitudo teſtabitur quòd paginam meam libenter acceperis. Intereà commendo ſcripta reddentem. Mihi enim proficiet, ſi quid ſuggeſtioni eius fauoris impenderis. Vale.

SYMMACHVS VINCENTIO. *Epiſt. 9.*

PROBO homines, ad clientelam tuam pertinere cupientes. Nam quædam ſcintilla ſapientiæ eſt virtutum luminibus applicari. Et ideò amici mei Zenodori laudabilem voluntatem commendatione non differo, eundemque in domus tuæ ſacrarium tanquam myſtagogus induco. Fac quæſo, vt & meo ſtudio & ipſius voto impetratio prompta reſpondeat. Vale.

SYMMACHVS LEPORIO. *Epiſt. 10.*

FORTVNÆ telo grauiter ſauciatus, nunc primùm epiſtolæ mœſta verba committo. Neque enim diu ab officio debui temperare, cùm tanti vulneris dolor nulla temporis diuturnitate poſsit aboleri. Saluto igitur te, ſi-

te, ſimul amiciſsimum meum Syluanum[a] diligentiæ promptus commendator inſinuo: qui refouendi patrimonij mei gratia laborioſam peregrinandi neceſsitatē recepit:[b] eoq; dignior eſt boni cuiuſq; ſuffragio, quòd nullis Edictis deſignationem perſonarum videmus expreſſam. Sed Principalibus & Tabularijs liberum eſt alios à diſpendio vindicare, alijs indebitum munus imponere. Vide, quæſo, vt hanc partem & noſtræ vtilitatis & tuæ laudis conſideratione diſcutias. Poſtulant enim[c] Capitularij taxationem tyronis ab hominibus meis, nulla ſuper hoc publicæ autoritatis monumenta promentes. Vnde mihi non iniuſta ſuſpicio eſt, quòd in excuſationem ſui aut ſuorum, noſtros quoque homines falſa aſſcriptione ſubdiderint. Et ideò dignum eſt, vt prouincialibus vel Edicto vel ſubſcriptione tua inſtructio plena pandatur, ne Tabulariorum & Curialium licentiæ vaga & libera exactio quæſtum præſtet. Vale.

[a] Conieceram legendum: *diligentiæ tuæ promptus.* Et ita Lectius.

[b] Beſſar. *eo quod dignior eſt boni cuiuſque ſuffragii vllis edictis deſignat. perſonarum videmus expreſſam.* Vereor, ne hic ſit lacuna.

[c] Idem codex: *Capitulani.*

SYMMACHVS MARCELLO. *Epiſt. 11.*

CVM vicem præſentiæ meæ & poſsit & debeat tuus interuentus implere; miror ſuggeſtionibus Amazonij occupationes noſtras frequenter onerari. Exſequere igitur, oro te, partes amiciciæ congruentes: vt auxilio tuo tutata poſſeſsio, & ipſa à moleſtijs vindicetur, & nobis aliquid commoditatis exhibeat. Inter reliqua autem quæ idem intimauit, magnoperè deprecatus eſt, vt Vrſum quem dudum domui noſtræ cum familia ſua dicit obnoxium, ab omni publica conuentione ſecernas, quo facilius **** delata muniuit. Sed maior opitulatio ex tui arbitrij fauore proueniet, cùm cauſæ eius etiam iuſtitia non deſit. Circonſcriptus enim, quantum res docuit, improuida cautione, non debet noxam ruſticæ facilitatis incidere. Vale.

SYMMACHVS PERPETVO. *Epiſt. 12.*

VOTIVA domus meæ functio tua adiumenta depoſcit. Proximè enim, ſi optata noſtra[a] fauor diuinitatis adiuuerit, filius meus Prætturæ Editione fungetur, cui equorum curuliū paranda nobilitas eſt. Si quid igitur apud te valet amicorum abſentium cura, quæſo, vt ex omnibus gregibus quibus pollet Hiſpania, lectiſsimos genere & velocitate præſtātes diligenter edecumes: quos amici mei in rem miſsi iuſta pretij definitione mercentur. Stabit apud me[b] iugiter beneficij tui gratia, ſi huic negocio ſtudium, quod religio mutua promittit, impenderis. Vale.

[a] Ita vet. cod. Vulgò: *fauor diuinus.* Sic epiſt. 71. & 72. lib. 8.

[b] Sic Iuretus edidit, rectè: niſi quod Lectium, cuius ea coniectura, non appellauit. Omnes enim libri habent: *igitur.* Vid. epiſt. 20. & 23.

SYMMACHVS VALERIANO. *Epiſt. 13.*

INGENIORVM video inter nos eſſe certamen in eo negocio, quod ratio, amicicia, tempus abolere debuerat. Modum igitur expoſtulatibus mutuis facio, ne amariſsimæ ſcriptionum vices ſine fine procedant. Munus totius Liuiani operis quod ſpopondi, etiam nunc diligentia emendationis moratur. Sed à te prædicti muneris poſco vectorem; [a] quia meos Prætorius apparatus ſparſim in longinqua egit: Vale.

[a] Beſſar. *quia meos præcones apparatus pars in longinqua egit, retinet & ignotos.* Rectè Iuretus: *Prætorius.* quod & Modius viderat. De illo, *ſparſim*, ἐπέχω.

SYMMACHVS APOLLODORIO. *Epiſt. 14.*

CVRARVM tuarum me eſſe participem iure præſumis, quas ego animo meo etiam non commonitus pro amicicia vendicarem. Pars igitur ſollicitudinis tuæ filia mea aduentante minuenda eſt, quam proximè Roma ſuſcepit, dimiſſura in conſpectum tuum, cùm ſe interpoſita refectione recreauerit. Intereà de communis patriæ victu celeriter inuehendo, ſilere me apud te non ſinunt anguſtiæ conditorum. Quæſo itaque, vt vigore quo præditus es annonarios vrgeri [a] iubeas paratus. Adijciet enim plurimum gloriæ tuæ Romana ſecuritas. Vale.

[a] Beſſar. *iunes apparatus.*

SYMMACHVS GEMINIANO. *Epiſt. 15.*

COSVETVDINEM meam ſeruo, & religioſa in amicos inſtituta cuſtodio. Quare ſalutationis honore præfato, mutuum de te poſco reſponſum: &, ſi memoria viget mandatorum meorum, vt ſecurum me de apparatu Prætoriæ functionis facere digneris, exhortor. Creſcit enim per dies ſingulos cura apud me, quoniam propinquat Editio, & nihil de veſtibus atque animalibus, quæ olim ſub æſtimatione ac definitione tua per meos coëmi debuerunt, miror exhibitum. Et quoniam ſollicitor tarditatis, Notarium meum miſi, qui tuis præceptis & monitis obſecutus deuehenda cuncta ſuſcipiat, [a] actoreſque noſtros ad pretia, quæ ſtatueris *** actenus tuum declinaſſe conſpectum. Tandem igitur partes religionis exſequere, vt exemplo diligentiæ tuæ in officiorum viciſsitudinem prouocemur. Vale.

Edi-

ª Edidi, quemadmodum in veteri codice inueni. Lacuna ſic videtur ſupplenda: *ad pretia, quæ ſtatueris, ſoluenda impellat, ne pecuniarum videantur inopia hactenus tuum declinaſſe conſpectum.*

SYMMACHVS SAPIDIANO. *Epiſt. 16.*

LEONTIVS Agens in rebus & honeſtate vitæ & militiæ exercitatione bonis quibuſque placitus, meum quoque iudicium aſsidua diligentia prouocauit. Inter amicos igitur ac familiares meos iure numeratur. Hunc tibi in manum trado, petens vt exemplum noſtræ circa eum affectionis imiteris: quod te ſedulò præſumo facturum. Intereà de animalibus ludorum apparatui præparandis admonitionem frequentare non deſino,ª cùm in eam ſponſionem tu me huius curæ vacuum reddidiſti. Mandaui tamen Leontio monitoris officium: cui aurem præbere dignaberis, ſi quando ipſe publica & maiora tibi tractanti hanc quoque petitionem domeſtica inſinuatione ſuggeſſerit. Vale.

ª Beſſar. *cùm in eam ſponſionem, quam me iſtius curæ vacuum reddidiſti.* fortè: *qua me.* Sed latet aliquid in verbis: *in eam.* Paullò antè legendum: *frequentare deſino*, pro, *frequentare non deſino.*

SYMMACHVS VENVSTO. *Epiſt. 17.*

INTEGRVM ſitum Prætorij mei, & picturam quandam fabrilis operis ante oculos conlocaſti: ita adaperta diſtributio, vel adhuc adſurgentia vel iam abſoluta ſignauit. Diſſimulo igitur meorum tantiſper accuſare ſegnitiem, qui in ijdem molitionibus fabricatione hæſerunt, dum ſuauitate paginæ tuæ mulceor. Volo tamen relegendo ª .... tione caſtiges, vt vicem mei fellis exerceas: vt de tua obiurgatione conijciat, quanta illi pernicies, niſi ᵇ omiſſa curauerit, ex mea indignatione metuenda ſit. Vale.

ª Sic curaui edendum ex vet. cod. Lacunam annis ſuperioribus doctiſſimo Sirmondo alijſque amicis ſic à me ſuppletam exhibui. *Volo tamen relegendo iter Capuanum architecti noſtri tarditatem ſeuera oratione caſtiges, & vicem mei fellis exerceas.*

ᵇ fortè: *commiſſa.*

SYMMACHVS POMPEIÆ. *Epiſt 18.*

VOTIVA mihi emerſit occaſio, quæ tibi ſalutationis apportaret obſequium. Nam cùm ob Præturam filij, familiares noſtros ad Hiſpanias mitteremus, quibus equorum curulium mandauimus coemptionem: litterarum cultum tibi par fuit exhibere, ſimulque adijcere poſtulatum; vt nobiliſsimos quoſque de tuis gregibus equos digneris excerpere, quos in

rem miſsi ſub iuſta taxatione mercentur. Quæſo igitur, vt ſi qua apud te memoria domus meæ reſidet; rem tibi factu facilem, mihi verò iucundam atque honoratiſsimam, promptiſsima beneficentia digneris annuere. Vale.

SYMMACHVS [a] FLAVIANO. *Epiſt. 19.*

VOTIVA me in amiciciam tuam cauſa deducit, quamuis ob decus generis & morum tuorum familiaritas tua mihi fuerit ambienda. Pretura filij mei, fors dictum iuuet, equis curulibus inſtruenda eſt. Dudum per meos . . . . . . gregibus tui pecoris . . . . . .

[a] Puto: *Fabiano*, ſeu *Fauiano*. nam in Flauianum hæc non conueueniunt.

SYMMACHVS BASSO. *Epiſt. 20.*

SALVTATIONIS honore præmiſſo, ſubtexo neceſſarium poſtulatum. Filij noſtri inſtat Editio. Huic equorum curulium paranda nobilitas. Quod propter ad Hiſpanias fideliſsimos cum copioſis ſumptibus miſimus, vt generoſas quadrigas ſub diligentiſsima lectione mercentur. Sed quia veremur ne equorum tranſitum hyemis interuentus excludat: quæſo te, vt ſi neceſsitas poſtulauerit, tribus vel quatuor menſibus hibernis pabula illis in re tua pro numero iubeas miniſtrari: vt incipiẽte temperie ſine vexatione perueniant. Præterea adiumentum meis oro decernas ad equorum coëmptionem, ſi quos in Arelatenſi vrbe curſu & genere præſtantes eorum cura reppererit. Amplectenda eſt enim vicinæ emptionis occaſio, ſi eximium aliquid caſus obtulerit. Stabit apud me iugis memoria beneficij tui, cùm votiuæ Editioni noſtræ fraterna, vt ſpero, cura profuerit. Vale.

SYMMACHVS VICARIO HISPANIARVM. *Epiſt. 21.*

SENATORIS Editionibus conuenimur, quorum neceſsitas equorum curulium deſiderat emptionem. Huius igitur rei gratia familiariſsimos meos ad Hiſpaniam miſi, vt quadrigas ex omni gregum nobilitate mercentur. His ad peragenda mandata tuum poſco ſuffragium, ſummoque beneficio profiteor obligandum, ſi rem factu facilem, [a] ſed imper promomouerit . . . .

[a] Sic in veteri codice inueni. forte: *ſedulo imperio promoueris.* Vel: *rem factu facilem tuum imperium promouerit.* Sic lib. 2. epiſt. 27. *quantum in titulis fiſcalibus exigendis tua cura promouerit.*

SYM-

SYMMACHVS AVRELIO. *Epiſt.22.*

DOMVM noſtram in apparatu eſſe ludorum, quos, Deo iuuante, filij mei Prætura depoſcit, quantum credo, didiciſti. Miſſurus igitur ad Hiſpanias meorum aliquos, qui curules quadrigas ex omni gregum nobilitate mercarentur; iam nunc in fauorem prætereuntium curam tuam prouoco, vt illis & velocitas tranſeundi, & eueſtionum præſtetur adiectio. Hæc interim pro tempore prælibauimus. Sed plura tribues, vel tuo prouiſa ſtudio, vel illorum ſuggeſtione comperta. Vale.

SYMMACHVS MARCELLO. *Epiſt.23.*

REQVIRVNT te per Hiſpanias aliæ litteræ meæ. Illic enim te degere ob rei familiaris amplitudinem duxeram. Poſtquam in auitis penatibus ociari conſtantior fides attulit; egi huic errori gratias, qui mihi præſtitit vt te rurſus alloquerer. Et tamen iſta geminatio quamuis ſatisfacere animo tuo debeat, nondum meo ſufficit. Vellem quippe ita continuè honorare amicitiam tuam litteris, vt mente iugiter colere numquam diſsimulauerim. [a] Subiungo poſtulatum. Iampridem commendata ſenſibus tuis, Prætoria filij mei, ſi fors dictum iuuet, inſtat Editio. Ea nos admonet vt quadrigas nobiles in certamen .... quæ poſſet ex multorum gregibus edecumare meliores. Non obſit ſecuritati meæ, quod Hiſpanias longinqua ſede mutaſti admotus à me equorum coëmptioni. Tantùm litteris iuua. Valebit pro nobis, vt ſpero, apud amicos curæ tuæ delegatiò. Vale.

[a] Quæ ſequuntur in hac epiſtola, à me primum fuerunt publicata. Lectius & Iuretus mendosè ea retulerant: adeò ne quidem deſcribere aliena ſatis didicerunt. Videat, Lector, & oſcitantiam illorum mirari ſatis non poterit.

SYMMACHVS BASSO. *Epiſt.24.*

MVLTAM capio animi voluptatem quoties ſermonis tui munus accipio. Eſt enim in illis literis & ſanitatis & amoris indicium. Præterea lætitiæ mihi eſt, quòd breui te affore polliceris. Quò magis autem redirè deproperes, nuncio filium meum (ſi fauor diuinus arriſerit) Prætorios faſces anno ineunte ſumpturum. De qua re ad familiares meos pleniùs ſcripſi, quibus equorum Hiſpanorum mandauimus emptionem. Sed quia ſuadet occaſio, nunc quoque repoſco poſtulatum. Et quæſo te, vt ſi fortè eorum reditum intemperies hyberna retardauerit; ſtabulari in agris tuis paucis menſibus iubeas, atque ad nos inde, verno tempore incipiente proficiſci. Interea hominum tuorum cura ſubmota eſt, quos & præſentia mea

Digitized by Google

& iudiciaria tuitio defendit. Denunciaui enim litem mouenti, quod ad me cauſa pertineat, nec defuturùm eis meæ actionis auxilium. Quod non dubito etiam [a] ætatis tuæ homines indicaſſe. Vale.

[a] ſic Bertinian. & Beſſar. Vatican. *etiam ætatis homines*. Comicum hoc eſt, *Aetas tua*, id eſt, *tu*. *Aetati illorum*, id eſt, *illis*: quod multis locis poſſem comprobare, niſi ea putarem ſufficere, quæ ſcripſi veriſimil. lib. 4. cap. 13.

SYMMACHVS VINCENTIO. *Epiſt. 25.*

FACIO officium meum ſi quando te cultu ſalutationis impertio. Nec diſsimulo referre grates, quòd inuicem me frequentet remuneratio ſcriptorum tuorum. Sed hæc produci longiùs non oportet: quia bonæ amicitiæ iactationes refutant. Illud nunc de te impetratū volo, vt litteris & Apparitore decreto iuuare digneris curam meorum, quibus emendas ex Hiſpania curules quadrigas in apparatum Prætoriæ functionis iniunxi. [a] Oro præterea vt equorum tractorijs quas vir illuſtris Theodorus emiſit, confirmationem per epiſtulam præſtes, ne mutato iudice beneficij lenteſcat auctoritas. Exambirem ſuper his nimio precatu gratiam tuam; ſed apud verecundas aures ſimplicitas efficacior eſt, & libentiùs pudor annuit quod cum fiducia poſtulatur. Velim tamen teneas nunc quidem in petendo eſſe me parcum, ſed fore in agendis poſt impetrationem gratiis copioſum. Vale.

[a] Totam hanc periodum, quæ nuſquam antea comparebat, ex Bertiniano & Beſſarionis codice reſtitui.

SYMMACHVS VALERIANO. *Epiſt. 26.*

IVVAT animum meum quòd ſæpè vitio vortis ſcribendi ad te negligentiam. Amoris enim tui ſignum eſt viciſsim deſiderare quæ præſtas. [a] & tamen diſsimulādi * * * * * * * * * deſtinatio tua vouerat. Contriſtauit me fateor nec tibi conueniens, nec mihi ſperata, iactatio irriti beneficij. Ne quid igitur ingenua verecundia ſimile reſcriberet, malui premere mutuum dolorem. Nam inter abſentes alterna epiſtolarum decertatio plerumque ad odia procedit. Nunc redeo in vſum ſtili ſimplicis, gratus magis voluntati tuæ quàm reus caſui. Te oro iam deſinas amicitiam meam quæ nihil tibi indixerit oneris, damnoſam putare. Vale.

[a] ſic ex Beſſarion. & Bertin. reſtitui, in quibus lacuna erat, quæ tres quaſi verſus caperet.

SYMMACHVS ALEXANDRO. *Epiſt. 27.*

SILENTIVM circa te meum nullo iure culpabis, ſi tuum cogites. Et fortaſſe iuſtiùs tibi huius rei ſubeunda eſt verecundia, qui ob rem, Romam ſæpè

ſæpè litteras mittens, amicitiæ circa nos munia pręteriſti. Meos autem ſola ferarum emptio Aquileiam compulit præterire. Nec tantum ſucceſsionis meretur vnius occaſionis obliuio, quantum laudabilitas tua inter aſsiduos commeatus tuorum ex contemptu mei contraxit inuidiæ. Sed ſit venia vtrique noſtrum, quamquam [a] imparis negligentiæ. Poſthac & ipſe omiſſum munus inſtaura, & nobis reſcribendi per eoſdem copiam præſta. [b] Difficilis eſt enim mihi hinc pergentium inquiſitio. Denuò ſtili ceſſabit officium, [c] niſi ad te redituri ſuſceperint. Vale.

ſic libri noſtri, non vt vulgati: *imparis negligentia ſimus*.

[b] Ita Bertinianus. ſed Beſſar. *mihi hinc pergentium conquiri .... denuo*.

[c] Beſſar. *niſi rei familia noſtra ad te reditus acceperit*. Bertinianus autem: *niſi rei familia noſtra a te rediturus acceperit*. Fortè: *niſi tui familiares noſtra ad te rediturі acceperint*.

SYMMACHVS MAXIMO. *Epiſt. 28.*

AGITARE te venatibus feras, & hybernis menſibus Apennini gelida luſtrare, valetudinis tuæ æſtimatione numquam putaui. amicior enim litteris, quàm laboribus videbaris. Horum alterùm diu de te ignoratum, munus ſylueſtre patefecit: alterum benè creditum, paginarum tuarum cultus aſſeruit. Quare inter ſodales Apollinis ac Dianæ, ſectator vtriuſque numerabere, etſi te magis, vt ſcripta teſtantur, venaticæ artis gloria iuuat. Nam cum te niuoſis ſaltibus inerraſſe deſcriberes, ſupra epiſtolæ temperamentum verbis tripudiaſti: nimirum lætus ex arduo, & adhuc calens montani operis euentu. Interea ſatis fuerat Apennini ſpolia miſiſſe. Adiecta autem [a] de * corte plura faſtidio eſſe potuerant, niſi amor tui remouiſſet ſatietatem. Vale.

[a] Beſſar. *decorta*. Vatican. *de crate*. Latet quippiam.

SYMMACHVS VARRO. *Epiſt. 29.*

DVM prouincialium mederis aduerſis, & ſalutarem laborantibus manum porrigis: grauior Apulos caſus inceſsit, à quibus ob inanem famam fœcunditatis, frumenta poſcuntur, & detrahenda [a] prouincijs & Reip. vſui non futura. Quando enim in hyemem vergente anno [b] poterit maturari tantæ frugis? Si igitur tibi ſuppetit [c] facultas itineris celeriter ad Campaniam promouendi, ſcire me facito, vt te paulisper opperiar: Aut ſi promiſſum maior cauſa [d] mutauit: idipſum notitiæ meę protinus pande, vt Symmachus noſter diu in Formianis littoribus ociatus, properè mecum ad ſtudia reuertatur. Vale.

[a] Beſ-

a Beſſar. *prouincias*. Bertin. *prouincia*.

b fortè: *poterunt maturari tanta fruges*.

c Beſſar. *facultates*. Bertin *facultatis*. In vtroque autem codice poſt, *facultatis*, eſt lacuna quaſi trium verſuum.

d fortè: *mutabit*.

SYMMACHVS LEONI. *Epiſt. 30.*

OPTO quidem te in tantum copijs pecuniæ familiaris affluere, vt poſſis opima prædia comparare. Sed mallem te ſine amicorum noxa atque iniuria oculum ac deſiderium nouis emptionibus admouere. Nam ego Poſtumianenſem rem iure optimo ſine vlla mentione conſortij tui ab antiquiſsimo poſſeſſore mercatus, nunc primùm tua ammonitione conuenior, vt propè iam inueterata poſſeſsione decedam. Cuius precium non eius mediocritatis eſt vt emiſſe delectet: adeò cùm poſsim tibi legibus obuiare, & deſiderio eius, cuius res aguntur, obſiſtere: copiam tamen facio vt quòd argenti dedimus venditori, id homini meo Euſcio, cui ſumma comperta eſt, digneris expendere: ſi tamen præoptas noſtra mercari, quàm tua nexu obligationis abſoluere. Vale.

SYMMACHVS CARTERIO. *Epiſt. 31.*

QVOD defendendum ſocero erat, cuius te momordit querela, competenter in Epictetum commotus impleſti. Caret foro, & inconſultæ linguæ precium tulit. Ac, ſi quid mihi credis, contumeliæ talione correctus eſt. Nunc ingenium tuum moreſque conſiderans, flecte ad veniam placabilem voluntatem. Scis cauſidicorum ſæpe improuidos lapſus: & cùm ornares tribunalia antè defenſor, poſt Cognitor iurgiorum, talis aduocationis errori[a] plerumque reſtitiſti. Sed quia nunc aliqui, quorum tuta flagitia ſunt, Epicteti amici mei ſilentio claruerunt; quæſo ne diu infortunato potiùs quàm innocenti patiaris illudi. Faciet vir ampliſsimus, communis frater, quidquid te velle cognouerit. Erit etiam ille promptus ad reſtituendum ei munus orandi, ſi voluntatis tuæ ſumat indicium. Tu modò benignam mentem litteris meis applica; & qui togæ amicus es, cuius laude ſupra alios ſplenduiſti, honeſto Ordini notam detrahe, & homini parùm cauto rogatus ignoſce. Vale.

a Beſſar. & Bertin. *erroris plerumque reſiſti*.

SYMMACHVS IANVARIO. *Epiſt. 32.*

SOLEBAS ante hac, cùm tribunalibus præſiderem, fori tyrones commendare iudicijs: quod nunc officium verſa conditione ſuſcepi, qui magiſterio tuo cauſidicinæ inſinuo candidatos. Qua in re meum neceſſe

eſt

eſt ſequaris exemplum: vt qua facilitate oblatos à te frequenter admiſi, eadem religione ſuſcipias me aſſertore productos. Vale.

Epiſt. * 33.

ASSECTATORES diligo litterarum, non quòd mihi cum talibus ſtudijs vlla cognatio ſit; ſed quia profeſsio bonarum artium quaſi pulchritudo etiam in alieno corpore locata delectat. Meritò Valentinianum congreſſu mihi primore compertum, paginis proſequi officium duxi: vt ei apud te primam ianuam meus ſermo reſeraret, ſu[illegible]a atque eruditio conciliaret amicitiam pleniorem. Vale.

Epiſt. * 34.

RELIGIOSA cura eſt quæ amicorum liberis exhibetur: præſertim ſi familiaritas maioribus delata, cumuletur meritis poſterorum. In rem præſentem ſpectat præfata ſententia. Nam Lampadium C.M.V. [a] non vtiq; ad ſe penſi habui, vt ſolet eſſe multorum caduca & fragilis affectio: ſed ex eo genitos, & in bona paterna nitentes propagato amore contemplor. Hos tibi trado ab omni iniuria vindicandos. Quæſo vt vicem meam, ſi vſus tulerit, iuſtus arbiter exſequaris. Multum huius beneficij impetratio in tuam laudem, in meam gratiam promouebit. Vale.

a Non putaram me Iureto tam familiarem & amicum eſſe, donec hanc emendationem, & notas eius in hanc epiſtolam legi. Cum enim & ipſe hanc emendationem inuenerim, & in ſuſpectis lectionibus defenderim, ſic ea Iuretus nunc vtitur, tanquam eam ſibi ipſe paraſſet, neque fuiſſe tempus vllum recordemur, cum idem Iuretus legendum putaret: *non vſque adeò penſi habui*, vt illum iam malè negligentem exaudire videar: *Verùm vtrum illius, an meum, quid ad me? Vtor tam benè, quam mihi pararim.* Niſi autem fallor, nota illa mea facilitas huc Iuretum illexit. Cum enim, *non vſque ad ſæpem ſi habui*, in veteribus libris inueniſſem, correxiſſemque ſtatim: *non vtique ad ſe penſi habui:* quia *Non vtique*, in meis Latinæ linguæ obſeruationibus ſciebam explicatum, *Non tantum*: & *Penſi habere aliquem*, Symmacho eſſe amare lib. 1. epiſt. 23. & 24. amico cuidam meo, quam mihi, malui reſtitui huius loci laudem deferre. quod, vt res eſt, aduertēs Iuretus ſe mihi non minùs, quàm quem in ſuſpectis nominaram, amicum eſſe duxit, adeoq; hanc ſibi obſeruationem mecum communem eſſe oportere cenſuit. ſic nimirum amicos eſſe oportet, vt fiat Comici illud: *Quod tuum eſt, meum eſt; omne meum eſt autem tuum.*

Epiſt. * 35.

MVLTAS inter nos officiorum vices ſcribendi cunctatione perdidimus. Non ſinam produci longiùs commune delictum. Aſſumo igitur mihi religioſi muneris partes priores: & ſi referre verba diſtuleris, non mutabo propoſitum. Tuæ deliberationis erit intercapedo reſcripti: modò memineris, acceleratum gratiæ recurſum, voluntatis ſigna præferre, ſerum neceſsitatis. Satis mihi videor inſtaurandis commercijs epiſtularum locutus. Dein ſermo Probo portitori aliquid vtilitatis debet adferre. Eſt enim mihi familiaris, dignuſque patrocinio tuo: quem ſi placido ore reſpexeris, fortunas ſuas creuiſſe gaudebit. Vale.

Epiſt. * 36.

TACEAS licèt, &[a] ſalutationi reſpondere diſsimules, nunquam me à religioſo officio dimouebis.[b] Excudam quandoque vt hac obſtinatione decedas. Interea necdum recuperata fiducia tui, audax munus ingredior. Commendare enim tibi huius ſcripti ſtudeo vectorem, iuuenem grauitatis exactæ, mihique dudum probatum per honeſta documenta, nec inexpertum (ſi rectè æſtimo) iudicio tuo: quia ſecurus vitæ & militiæ vetus,[c] numquam refugit examen ſuperiorum. Sed fac mediocriter à te hominem eſſe perſpectum, fas non eſt, ſi quid tribuis amicitiæ noſtræ, vt poſt teſtimonium meum tanquam nouus amicus tibi accedat. Vale.

[a] Libri noſtri habent: *ſalutationem*. vt videatur, *rependere* legendum.

[b] ſic Bertin. & Vatic. ſed Beſſar. & vulgati: *Extundam.*

[b] Beſſar. & Bertin. *numquam refugit tamen ſuperiorem.*

Epiſt. * 37.

PENDEO animi vſque ad valetudinis tuæ nuncium: nam infirmis adhuc viribus tuis laborem longi itineris addidiſti, nec poſſum ſuper hoc commeantium ſermonibus eſſe contentus. Siquidem maior affectio [a] falſis accepit dubia rumorum. Exopto igitur litteras, quarum fides adportet mihi de te certam ſecuritatem. Si quid ipſe meorum actuum ſcire poſtulas, ab epiſtolæ perlatore cognoſces. Eſt enim nobis conciliatiſsimus ob vitæ integritatem, dignuſque, me teſte, qui ſedulò domus tuæ cultoribus inſeratur. Vale.

[a] Modius legebat: *pro falſis.*

Epiſt. * 38.

ANTISTIANVS vir Ordinis noſtri, olim mihi probitate vitæ complacitus eſt, & honeſtis carus officijs. Quod me ex vero potius quã in gratiam eius adſerere, qualitas præſentis deſiderij oſtendit. Nam diu patria

trix ſuę functus defenſione, deſiderat tandem portum priuatę quietis adipiſci. Quę res tibi cõmendabilem faceret, etiãſi meus non interueniret affatus. Soles enim pro tua virtute diligere cupidos ocij, & neſcios ambiẽdi. Oratus igitur atq; exoratus litteris meis, dignare concedere optatam requiem vacare cupiẽti. Nec deerit ſubrogandus, cùm facilè ex tot optimatium numero parem fide atque induſtria virum tua edecumare poſsit electio. Vale.

Epiſt. * *39.*

DESIDERIVM mihi amicitiæ tuæ frater meus Nicias, cum primis philoſophorum numerandus, incuſsit; poſtquam per epiſtolam fecit indicium, quòd ei filiam tuam fida pactione deſponderis. Quæ res teſtimonio eſt ſyncerum tibi ineſſe iudicium: & propterea familiaritatem tui vltrò omnes bonos debere ſectari. Aſſerit enim probabilem mentem talis electio. Quare optimæ voluntati calcar admoueo, teque hortor vt quamprimùm laudatiſsimum generum Dijs iuuantibus ſortiaris: Cuius acceſsio tibi & conciliabit gratiam plurimorum, & decus affinitatis adijciet. Vale.

Epiſt. * *40.*

RATIO quidem iuſtitiæ ſeriò ſemper habenda eſt. Sed circa nobiles probabileſque perſonas plus debet eſſe moderaminis, vt perſpiciatur in diſcretione iudicium. Hoc eò proloquor, vt interuentum meum generalitate commendem. Genus autem petitionis huiuſmodi eſt. Agri ſororis meæ Italicæ, illuſtris fœminæ, cultore vacuati, & feſsi onere munerum publicorum, iudiciaria auctoritate refouendi ſunt, Hanc opem de tui animi æquitate promiſi. Certa eſt enim de bonorum mente præſumptio. Sponſioni igitur meæ, ſi tibi cordi ſum, fidem præſta: & quicquid rebus atque rationibus matronę abſentis accommodum eſt, nutu facili tribue, meę imputaturus gratiæ quicquid illi fauoris impenderis. Vale.

Epiſt. * *41.*

SILERE non debui eo commeante qui tuus eſt. Siquidem neceſsitudo inter vos futura perſuadet, vt vtrique veſtrûm ſimilis à me diligentia deferatur. Quare ſalutationem litterariam tibi defero, & hortor, vt virum deuotiſsimum Ticianum, mihique amiſsicimum, promiſſæ coniunctionis quàm primùm compotem præſtes. Vale.

Epiſt. * *42.*

FRVCTVS laboris eſt placere melioribus, & pro induſtria atque integritate palmã iudicij promereri. Quapropter Benignus V̄C. filiꝰ meus, rei frumentariæ negocium peruigili animo & puris manibus executus,

ſolam de te mercedem iuſti amoris exſpectat. Teſtatur inſomnes eius curas imbecillitas corporis. Nihil enim de Sardinia reportauit, niſi bonam conſcientiam, & malam valetudinem: horreis autem tantum frugis inuexit, quantum illi prouinciæ anni fortuna contulerat. Nullus de ea rumor aduerſus,[a] nulla conqueſtio ſemper ad arguendum parata. Horum omnium locupletiſsimum pretiũ eſt, ſi amicitia tua dignus habeatur. Quod mihi decline ad impetrationem videtur, ſiquidem neceſſe eſt, te delectet eorum probitas, quorum non fefellit electio. Vale.

[a] Beſſar. *nulla conqueſtio niſi ſemper ad arguendum parata.* Bertinin. *nulla conqueſtionis ſem ad arguendum parata.* Fortè: *nulla conqueſtio; res ſemper ad arguendum parata.*

Epiſt. * 43.

RELIGIOSA potiùs quàm inuidioſa queſtio eſt quæ fidem pactorum repetit. Nolo igitur exiſtimes culpabiliter ad me eſſe perlatum, quòd pactas filiæ tuæ nuptias cum Herculio amiciſsimo meo hæſitatione ſuſpendas. Sed cæteris, quos matrimonij, de te impetrati vel adiutores ſcit fuiſſe vel teſtes, me quoque voluit admouere, vt ſuſpenſa diu vota noui hortatoris impulſus acceleret. Maneat igitur oro te, ſtabilitas promiſſorum, nec ſenatoriam fidem voluntatis mutatio deuenuſtet. Proſit etiam pacto fœdori meæ pro illo petitionis adiectio: cui nõ ſine contumelia placita denegabis, quum promptè nobis deferre etiam intẽtata debueris. Certè ea viri modeſtia, ea in foro Romano dignitas eſt, vt quãtum ei gratiæ tribuiſti, tantum ornamenti ex genero conſequaris. Vberes laudes eius & vitæ honeſtamenta proſequerer, ſi nouum aliquem videreris admittere. Ad quum tibi eius bona eſſe comperta euidenter aſtruat dudum recepta conditio; non debeo eius protelare præconium, quem tibi ſuſcepti fœderis [a] pignus indicat iam probatum. Vale.

[a] Beſſar. *fœderis ſi genus indicat an probat.* Bert. *fœderis ſi genus indicat iam probat.* Vatican. *fideris ſi genus indicat iam probat:* quid dicam non habeo.

Epiſt. * 44.

DISARIVS medicinæ profeſſor,[a] virum ſanctæ memoriæ atque illuſtris, patrem tuum [b] ſpe .... Et quia ei cohærere decreuerat, rerum ſuarum in Aquitanicam nonnulla præmiſit. Nunc contra bonorum omnium votum tanti viri obitu deſtitutus, relegere ad ſuos iter, vt parens atreſtatur eius, optat. Iuua quæſo te, piam iuuenis voluntatem: & quæ ei pro inſita moribus tuis fidelitate reddenda ſedulò ſpopondiſti, iube ociùs reportari, ne illi ſupra vulnus amiſſæ ſpei, iniuria longæ peregrinationis addatur. Vale.

SYM-

[a] Sic ex coniectura reſtitui: quæ adeò probatione non indiget, vt eam Iuretum & Lectium fugiſſe pro monſtro ſit.

[b] Ita Beſſar. & Bertin. nam & infra dicit: *vulnus amiſſæ ſpei.* Lacunam ſic puto ſuppleri poſſe: *ſpe commodi vberioris in Galliam ſecutus fuit.*

Epiſt. * 45.

PERVECTÆ ſunt ad me litteræ tuæ quum in Campanis littoribus ociarer. Credo te fando aut lectione didiciſſe, quanta ſit huius regionis venuſtas. Vicit epiſtola tua appoſitas voluptates. Spretis igitur cæteris quæ ingerebat loci gratia, totum animum recenſendæ paginæ vſque ad [a] memoriam mancipaui. Vtinam plura dictaſſes! Mihi tamen ſæpè repetita inſtar multorum fuerunt. Poſthoc caue parciùs promas quod ex abundantia ingenij tui naſcitur: ne me quoque, cui ſtilus pauper eſt; in arctum reuocet voluntaria tua frugalitas. Quod reſtat, Aurelium tibi denuò in manum tradimus, non quò inefficax fuerit prior commendatio; ſed vt meritum eius noſtramque curam teſtetur etiam iteratio. Vale.

[a] Beſſar. *meriam*.

Epiſt. * 46.

QVISQVIS à nobis in commendationem ſui litteras petit, præſtat gratiam [a] *** cipere. antiquior eſt enim mihi amicitiæ cultus quàm illis præſidij impetratio. Repende igitur huius promptæ operæ mercedem ſcripta reddenti, & pro mediocritate fortunæ hominem munerare. In tuo iure eſt, me etiam officij mutui honore digneris. Neque enim verborum fœnus exerceo vt te de ſolutione conueniam. Graue eſt te ad leges debiti redigi, qui me officijs [b] voluntarijs ſæpè ſuperaſti. Vale.

[a] Sic libri noſtri. Videtur ſupplendum: *quàm ſe putat accipere.* lib. 2. epiſt. 77. *beneficium te non putes præſtare, ſed ſumere.*

[b] Ijdem libri: *voluntariè*.

Epiſt. * 47.

BONORVM virorum curam tibi eſſe non ambigo. Mores enim tuos neceſſe eſt ſimilium virtutum coniunctione gaudere. Si quid igitur mihi tribuis, quæſo te, amplectere amicicias, domini & filij mei Flauiani: quem non ſolùm parentis, verùm etiam teſtis fidelitate commendo. Reperies in eo mentem dignam amore tuo & meliore fortuna, licet ſacri beneficij magnitudo caſibus eius occurrerit, & ad cumulum lenitatis adiecta ſit Euocatio. Vnde æquum eſt, quem reſpicit Imperiale ſuffragium, familiaritas tua non deſerat. Vale.

Epiſt. * 48.

AD poſteros amicorum curam transferre debemus, ne fides cum homine interijſſe videatur. Exigit igitur à me memoria Petronij ex [a] Conſulari, cuilar apud Ariminum fuit, vt eius filios hæreditario amore defendam. Horum domus militaribus habitanda decernitur, & ni publica ſuccurrat auctoritas, extremum patietur excidium. Si quid igitur interuentui meo tribues, datis ad Ariminenſium magiſtratus atque Ordines minacibus litteris, arceri ab ea hoſpites iubeatis, & reſtituere penatibus paruulorum priſcam ſecuritatem. In Iudicis enim iubentur eſſe [b] tutelam, qui à parentibus deſeruntur. Vale.

[a] Libri noſtri: *ex Conſularibus.*

[b] Sic Bertin. antiquè & eleganter.

SYMMACHVS IVSTO. *Epiſt.* 49.

VOTO ac deſiderio ſuo me adiutorem Seuerus vir honeſtus aſciuit. Cuius cùm peticionem probabilem iudicaſſem, flagitatas litteras negare non debui. Summa autem peticionis huiuſmodi eſt, vt filio eius coniunctionem filiæ tuæ ſpondeas: cuius rei impetrationem facilem fore perſonarum promittit æquatio, [a] & honeſtate & poſsibilitate congruitis. Expecto igitur vt reſponſio tua teſtimonium meum vires apud te habuiſſe declaret. Vale.

[a] Sic Beſſar. Bertin. Vatican. & Iureti codd. Iuretus tamen huic ſcripturæ coniecturam ſuam prætulit, ediditque: *& honeſta fortuna congruitas.* Videtur *Poſſibilitatem* pro diuitijs vel opibus vſurpaſſe, ſicuti Germani: Vermögen.

SYMMACHVS CÆCILIANO. *Epiſt.* 50.

QVANTVM domui meæ cultum Lucillus quondam pictor adiecerit, cum potiſsimis amicorum noſſe te certum eſt. Huius filium, per naturam quidem & per neceſsitatem procul [a] poſitum, iniuſta ſollicitant, orto certamine inter Numerarium quendam & Opinatorem dudum ſupradicti poſſeſſoris colonum, qui ſuperiorum temporum ratiocinia [b] in Lucilli vertere damna nicum......... poſco non gratiam; licèt interuentui meo etiam voti & ſtudij acceſsio debeatur. Et primore loco poſtulo, domus viri pudentiſsimi longeque degentis per Officia publica & Ordines tuta præſtetur: Dehinc, vt ſi quid inter illos decertationis eſt, tuo [c] cædatur examine: ne quando alteri Iudici ſeruata cognitio recidiuam Lucilli filio gignat iniuriam. Vale.

[a] Sic Iuretus edidit Beſſarion. *poſitum bus iniuſta ſollicita tor tu certam. i. n. queu-*

quendam & opinatorem totum ſuprad. Et ſic etiam Bertinianus, niſi quod pro, *bus*, habet *Biis.* fortè: *vis iniuſta ſollicitat.*

[b] Ita noſtri libri. Pro, *Nicum*: fortè legendum: *iniquum non poſco, non gratiam.* Modius: *æquum poſco, non grat.*

[c] Sic reſtitui ex Beſſar. in Bertin. eſt: *decidatur examine.* Metaphora ab arboribus, quod paret ex voce, *recidiua.* Malè Iuretus: tuo *ſedetur examine.* Neque melius Lectius: *tuo credatur examini.*

SYMMACHVS APOLLODORO. *Epiſt. 51.*

QVINTVS & Felix Ipponienſium curiales, has de me litteras ſummatibus viris interuenientibus impetrarunt. Debui enim probitatem hominum de teſtibus æſtimare. Intereſt igitur amiciciæ, ne ſpes eorum, qui me ad impetrationem validum crediderunt, decepta videatur. Quare, ſi quid eorum poſcet vtilitas, benignitatem adde iuſtitiæ. Credo enim talia eſſe poſcenda, quæ nec interuenientis peticionem, nec præſtantis iudicium decolorent. Vale.

SYMMACHVS MAXIMILIANO. *Epiſt. 52.*

ME ex ſententia valere ſignifico, tibi ſecunda opto ſuppetere: poſthæc de te poſtulo, quod ſpontanea benignitate feciſſes, vt conductorem rei meæ Sicilienſis, ad prouinciam reuertentem, celeri tranſcurſu reuertentem ad deſtinata dimittas.

Epiſt. * *53.*

ASSIDVÆ ſcriptionis nullum poteſt eſſe faſtidium. Fungor igitur apud te ſalute dicenda, ſimulque hortor & deprecor vt hominum meorum curam gerere non graueris; quibus non ſolum tribuenda eſt fiducia, ſi quid vſus deſideret, ſuggerendi, verumetiam neceſſitas admouenda. Hæc enim eſt natura ſeruorum, vt adire renuant profuturos, dum culpam ſuam metuunt deprehendi. Vale.

SYMMACHVS POEMENIO. *Epiſt. 54.*

TACENDA ſunt damna fortunæ, ne ſera conſolatio ſcindat præteriti doloris cicatricem. Rectiùs ergo tecum de filij noſtri Nemeſij ornatiſsima indole, vel potiùs fœcunda laudum fruge contulerim. Habes virum digniſsimum pro numeroſa prole cenſeri. hunc tibi in manum reddo, quod vtroque facere voluiſſem. Æſtimabis de cultu morum eius ac litterarum, quantum illi ſtudiorum mora potuiſſet adijcere, niſi reſpectum paterni deſiderij timor noſter habuiſſet. Vale.

SYM-

SYMMACHVS EVSEBIO. *Epiſt. 55.*

COMMVNIS amici Euſebij merita longo ſermone proſequerer, niſi probitate eius atque militia plura ſentires: qui nunc de loco ſuo anxius, poſtquam de eo comperit eſſe dubitatum, allegationes ſuas properauit aſtruere lectione publici ſcripti, non aſſertione verborum. [a] Qui in re & fautor . . . . beris: quorum alterum nobis tua amicicia promiſit, fides alterum pollicetur. Nam dudum eum ad ſcholam Gallicam palatij translatum eſſe meminiſti. quod ideò te credimus ipſo abſente ſiluiſſe, ne exiſtimaretur gratioſa eſſe ſuggeſtio. nunc maiore fiducia aderis veritati cùm allegationes præſentis audieris. Vale.

[a] Lacuna in hunc ferè modum expleri poſsit. *Qua in re & fautor litiganti, & teſtis allegationibus eius à nobis accedere iuberis.* Duo ab ipſo petit. Vnum, vt fauore ſuo cauſſam eius promoueat. alterum, vt conſcius veritatis teſtimonium ſuum probationibus eius accommodet. Prius eſt amici; alterum requirit fides, vt fateatur ſcilicet, quæ vera eſſe nouit. Illud *Qui in re*, haud ſcio an illo æuo vſitatum fuiſſe credam, ſicut *Impræſentiarum*, & eiuſdem generis alia monſtra. Nam quod apud Cornelium Nepotem, *Impræſentiarum* legitur, non dubito, quin Æmilij Probi opera irrepſerit, vt & apud veteriores aliquos: quanquã fuit, cùm præſtare vocis huius Latinitate cupiens, exemplum aduerbij, *Examuſſim* afferebam, quo Plautus vtitur. In libro Notarum Vaticano reperio. *Qua de re. Qui in re.*

SYMMACHVS GEMINIANO. *Epiſt. 56.*

FELIX cùm & domus tuæ [a] cultor eſſe diceret, & humanitatem commendationis meæ amicis interuenientibus poſtularet, deſiderio eius familiarem paginam non negaui, qua principe loco fungor apud te ſalutedicenda. Dehinc proſequor [b] receptam peticionem, quæ ſupradicto, ſi nondum tibi cognitus eſt, præſtet clientelæ aditum, ſi iam notus, augmentum. Vale.

[a] Iuretus priùs ediderat: *cultorem ſe diceret.* Sed poſtquam in veriſimilibus oſtendi ex Beſlar. & Bertin. corrigendum ſic eſſe: *cultor eſſe diceret:* & ipſe hoc modo edendum curauit, & in notis hanc mutationis rationem reddidit: *Sic planè veteres libri, & neſcio qua culpa antea irrepſerit: cultorem ſe diceret.* Quoniam fatetur ſe neſcire, qua culpa hoc acciderit, age videamus, ſi virum doctiſsimum noſtra opera doctiorem, eiuſque rei, quam neſcit, conſcium facere poſsimus. Quid igitur putas cauſſæ fuiſſe, benigne Lector, cur Iuretus cum anno 1580. Symmachum ederet, non ſic imprimi hunc locum, quemadmodum planè in ve-

in veteribus libris legi affirmat, curauerit, & anno demum 1604. ipſis ſcilicet octo annis poſt edita Scioppij Veriſimilia, errorem hunc deprehenderit? quid? niſi quod anno 1580. nondum vacauit Scioppio ea ſcribere, quæ furunculis librarijs vſui eſſe, notaſq; Iureti augere poſſent. Longè ſcilicet grauiora, ſuaque illa ætate digniora tum Scioppius agitabat. Cuiuſmodi illa fuerint, ſcire ſtudes?

Ædificare caſas, ploſtello adiungere mures,
Ludere par impar, equitare in arundine longa.

Ceterùm quoniam ex illis auctorum locis, quos pro hoc loquendi genere attulit Iuretus, Irenæi illud prorſus alienum eſt & ἀπροσδιόνυσον: *vt ab omnibus iuſtè audiret magiſter:* melius aptiuſque hoc, ex Latino certè ſcriptore, Velleio lib. 2. petitum appingamus: *Qui natus obſcuriſſimis initiis parum habebat ſummam accepiſſe, & ex equeſtri ordine Conſul creatus eſſe, niſi aſcendiſſet,* &c. Et hoc Plauti Aſinar. act. 3. ſc. 3. *Quas hodie adoleſcens ipſi daturus dixit.* Sic Lipſius ex veteribus libris, cui & noſtri conſonant, niſi quòd vnus recentior Cardinalis Columnæ habet: *daturum dixit.* Hoc quoque Apul. lib. 7. *quo ad ſummos illi promitterent honores habituri mihi*: quod fruſtrà ab alijs tentatum fuit. Hoc denique Horatij: *Vir bonus & ſapiens dignis ait eſſe paratus.* Ita enim Seruius in ſcidis Fuldanis, & Chariſius lib. 4. laudant, cùm vulgò edatur: *ait eſſe paratum.*

b Sic locum corruptum ex vett. codd. reſtitui: *Receptam petitionem* vocat commendationem Felici promiſſam. Sic epiſt. 43. huius libri: *recepta conditio.*

SYMMACHVS QVINTILIANO. *Epiſt. 57.*

MORIS mei eſt benè cognitis ac probatis ferre ſuffragium; nec perſonas hominum, ſed vitæ merita cogitare. Cùm igitur Aſſellus domeſticus noſter in vrbanis caſtris militiæ ſtipendia ſine offenſione confecerit; quæſo, vt admiſſus in clientelam tuam, & meum patrocinium ſibi profuiſſe, & tuum acceſsiſſe lætetur. Vale.

SYMMACHVS CÆCILIANO. *Epiſt. 58.*

INTERVENIRE pro iuſtis debitis non recuſo. Malitiæ eſt enim repudiare locum gratiæ [a] in his .... Formianis ad egeſtatis leuamen certum ex Africa olei modum decreuit antiquitas. Poſcunt à te morem longa ætate ſeruatum, cui debet adijcere celeritatem præſtantis humanitas. Vale.

a Lacunam ſic ſuppleo: *in his, quæ ipſa poſtulati æquitas commendat.* vel: *quibus æquitas præſtat patrocinium.*

Digitized by Google

SYMMACHVS IOVIO. *Epiſt. 59.*

NON nouum vel incognitum, ſed compertum iam fide & antiquitate militiæ Euſebium amicum meum promptus commendator inſinuo: quem ad hoc æui nulla actuum culpa fuſcauit, ſed abſentia, quæ pleriſque occulit merita, ſi teſtimonio præſentium deferatur. Locum eius dicitur in ancipitem ſtatum deduxiſſe fortuna. Singularis tamen animi tui æquitas non patietur, vt ſpero, aduerſum ſtipendiorum prærogatiuam caſum valere. Et mea igitur hortatio & ipſius fiducia iudicium tuum reſpicit. Quæſo vt cauſa cognita, veterum eius ſtipendiorum iuſta confirmes, præſtaturus & nobis amicis ſecuritatem, & honeſtum collegis de optimi viri retentione conſortium. Vale.

SYMMACHVS PROBINO. *Epiſt. 60.*

OMNIBVS qui occaſionem ſcriptionis impertiunt, commendationis, quandam rependo mercedem. Nunc optimo viro Petrucio factum volo, quem ſcio hanc epiſtolam non tam ſui commendatione, quàm mei officij gratia poſtulaſſe: cuius operam verſa vice munerandam putaui. Popoſcerit litteras vt tibi probarer impenſiùs: Ego contra ideò ſcripſiſſe me fateor, vt acceptior redderetur. Vale.

SYMMACHVS PACATO. *Epiſt. 61.*

VIX adducor vt credam litteras meas ſæpè repetitas nihil Leontio remedij contuliſſe. Quia ſi nihil virium frequens interuentus noſter habuiſſet, deſiſteret ſuffragium meum toties eluſus optare. Quum igitur apud me querelæ iſtius fides dubia ſit; experiri volo cui potiſsimum parti dubitatio mea debeat applicari. Eſt igitur in manu tua, vtrum poſthac tenere in ſcribendo morem debeam, an verecundiæ noſtræ taciturnitate conſulere. Vale.

SYMMACHVS ROMVLO. *Epiſt. 62.*

TV quidem paterna affectione pignus commune commendas. Sed illi efficaciùs ſtudia & amorem bonorum probabilis vita conciliat. Habes iuuenem, cuius fruge gaudere debeas: etſi ſcio patres auaros eſſe voti, nec vlla filiorũ bona putare perfecta, deſiderio & cupiditate potiore. Fortè lætari animum tuum iudicas dulci potiùs nuncio, quàm fideli. ª Cùm fore tibi eius reditum fauor diuinus adnuerit, vt in illius meritis deprehendas mei teſtimonij veritatem. Vale.

ª Ita Iuretus priùs, hoc eſt, minùs deprauatè ediderat. Sed in Beſſar. eſt: *Comfore cùm tibi eius.* In Bertin. *Cumfore cùm tibi eius.* In veriſimilib. indicaui legendum videri; *Confore cùm tibi eius.* Sicut lib. 4. epiſt. 68.

Crede

Credo conſore, vt mea petitioni fauor veſter arrideat. Sed quoniã hoc loco deſideratur verbũ, *Credo*, vel, *ſpero*: ſuſpicari quis poſsit legendum: *Conſors cùm tibi eius.* Conſors vt deprehendas, eodem modo dictum, quo, *Fors fuat vt deprehendas.* Sicut Auſon. epiſt. ad Probum: *Fors fuat, vt ſi mihi vita ſuppetet, aliquid rerum mearum expoliam.* Sed ne cui Iureti *Concanicias*, & *Negocicia* (de quibus vide ad epiſt. 94. lib. 7.) imitari, nouaq; vocabula Latina cudere velle videar, videre licet in Vaticana bibliotheca librum Notarũ Senecæ & Ciceronis nomine præſcriptum, in eoque ſic ſcriptum: *Fortaſſis. Fors. Conſors.* Neque tamen in Symmachi textu quicquam immutare volui.

SYMMACHVS * *Epiſt. 63.*

OBSERVANTIAM vetus vſus induxit, vt domo profecti præſtent auſpicium mutuæ ſcriptionis. Sed ego longæ exſpectationis impatiens ordinem ſeruare non potui. Prior igitur tibi honorificentiam ſtyli defero. Dehinc ſubijcio poſtulatum, cuius hæc * forma eſt, vt Laurentium domeſticum (quod domus meæ poſcit vtilitas) ſuffragio tuo non diſsimules adiuuare. Vale.

* Sic in veteribus libris, ex quibus epiſtolam hanc primus erui, inueneram, quamquam dubitaui, an *ſumma* legendum eſſet. Lectius probando coniecturam meam, vt de ea dubitarem, fecit. Et profecto, *forma*, legi debet, ſicut lib. 2. epiſt. 19. *Hæc conſilii mei forma eſt.* Et ſic Petron. formare conſilium dixit: *Abeundi formaui conſilium.* ſimiliter, Componere conſilium, ſi vera eſt, diuinatio mea, legendum ſcilicet: *Poſtero die cùm componeremus conſilium, cui nos regioni crederemus.* Vulgò: *cùm poneremus.*

SYMMACHVS PACATO. *Epiſt. 64.*

INCITARE debueras. Sed prolixius in hac conqueſtione eſſe pigeo. Itaque ad commendationem viri deuotiſsimi Olympij amiciſsimi mei flecto ſermonem: teque ſedulò rogo, vt eum ſecurus teſtimonij in penetralia familiaritatis admittas. Repperies in eo morum bona, qualia iudicij tui circumſpectio conſueuit eligere. Vale.

SYMMACHVS ALLEVIO. *Epiſt. 65.*

VEHICVLI rotæ cuius debeant eſſe menſuræ, [a] linea miſſa teſtabitur. Supereſt vt omne carpentum adfabrè & firmis compaginibus explicetur. Si parte precij ad hoc opus eſt, quod dandum ſcripſeris iubebo numerari. Humanitas [b] xeniorum tuorum debet eſſe moderatior. Religio enim animis potiùs quàm muneribus æſtimatur. Vale.

Digitized by Google

[a] Sic correxi auctoribus libris veteribus. nam Iuretus ediderat: *epiſtola.* quod ait, irrepſiſſe. Credo, ſicut illud, de quo iam dixi ad epiſt. 56.

[b] Iuretus priùs ediderat: *ſemorum.* Sed ſuſpicabatur legendum: *Immanitas munerum tuorum.* Lectius conijciebat: *morum.* In veriſimilibus ſignificaui rectum eſſe: *Xeniorum.*\,pro,X,poſita. In altera demum editione idem ſcribit Lectius: *Gruterus putat xeniorum. Scioppius ſequitur, etiam ego.* Vt oues ſcilicet arietem cum nola. Sed hoc mihi velim confragoſum explicet Lectius, quomodo ego, qui in hoc loco corrigendo prior fui, ſequar poſteriorem, niſi fortè ab eo, qui ſe poſtremum fateatur, rationem æquam poſtulare iniquum eſt. *ὢ πολλῆς ῥαθυμίας καὶ ὀλιγωρίας!*

SYMMACHVS AD SECVLAREM. *Epiſt. 66.*

PRETIA deſertorum confuſo errore poſcuntur. Nam neque iudicia . . . . certus futuri laboris inſtitues. fixum enim ac definitum tenet ampliſsima Præfectura, nullum eius eſſe meriti, vt ſublimitati tuæ debeat ſubrogari. *

*Epiſt. * 67.*

ET quiete prouinciæ, & vigoris tui laude delector: Nec quicquam magiſterio meo vendico, quum omne quod ſpectat ad gloriam tuæ potius indoli debeatur. Macte igitur primi honoris auſpicijs, & in vberiorem gloriam felices tende conatus, vt tibi ad celſiores gradus ianuam pandas, & Romanum nomen claritudine adminiſtrationis illumines. Vale.

*Epiſt. * 68.*

SOLEO amicicias optimorum primus expetere. Nunc fortunæ meæ inclinatio, vt præuenirer, effecit. Tribuenda eſt igitur venia tarditatis, non negligentiæ, ſed mœſtitudini meæ: & bono omine familiaritas copulanda, cui auſpicium fortunatius præſtitiſti. Sed licèt me ipſe officij ordine & dignatione præuerteris; in poſterum tamen nequaquam reſidem iudicabis: vt animorum noſtrorum conciliatio quæ tuo inuitamento ſumpſit exordium, meis litteris frequentata cumuletur. Vale.

*Epiſt. * 69.*

MALLEM quidem reditum tuum quàm litteras impetrare. Sed etiam habent ſolatia locũ, quoties fraudamur optatis. Vereor autem ne te diu ab vrbe protermines. Namque hoc nobis minatur tarditatis tuæ elaborata defenſio. Quare velim noueris, nullas moræ allegationes deſiderantibus iuſtas videri. Quicquid igitur ipſe cauſationis attuleris, ſurdis vt aiunt, auribus ingeretur. Hæc interim de quarto Latinæ viæ, mox agrum

agrum Laurentem petiturus emitto. Eſt enim familiare mœrentibus, animi curas migratione diſcutere. Vale,

Epiſt. * 70.

ACCVSAREM ſilentium tuum niſi te in fratre vidiſſem. Ille & officij ſatisfactionem, & præſentiæ imaginem mihi ſolus exhibuit. Nam omnia bona in eo agnoui, quæ in te dudum probaui. Amo igitur veniam familiæ veſtræ. De qua nobis, etiam qui adhuc comperti non ſunt; prærogatiua optimi generis laudabiles iam videntur. Supereſt nunc mihi ſolemnis illa efflagitatio litterarum; quam nec omittendam penitus exiſtimo, ne remiſsiùs cures quæ putas non deſiderari, nec magnoperè perurguendam, ne tibi perpetua conuentio ſpontanei gratiam decerpat officij. Vale.

Epiſt. * 71.

QVAMVIS relegere iter, atque ilicò parem rure deducere; hoc ipſum tamen breue interuallum diei vacuum eſſe litteris non patiar. Primùm, vt officium ſcriptorum tuorum viciſsitudine ſermonis æquiparem. Dehinc, vt expetitas amicitias relatu gratiæ intelligar munerari. Poſtremò, vt indicio aduentus mei pauxillum de te, ſi mox abire decreueras, reſidendi tempus obtineam. Ob has cauſas epiſtolam venturus ipſe tanquam præſulem miſi. Sed in his præcipua mihi fuit ratio non ſilendi, quòd prior votum ſanciendæ familiaritatis habuiſti. Vnde curare me decuit, ne culpam faſtidij contraherem diſsimulando reſponſa: atqui mallem ſemper mea opera amicitias inchoari; tantum abeſt vt pigrè & negligenter accipiam munus religionis oblatæ. Ago igitur gratias bonæ voluntati tuæ; & curabo ſedulò officijs meis, vt credas potuiſſe me ſcribendi ordine præueniri, diligentia animi non poſſe. Vale.

Epiſt. * 72.

ALEXANDRVM, ſicuti loquuntur hiſtoriæ, grauis momordit inuidia, quòd Achilli fortiſsimo æui ſui Homerum præconem fortuna tribuiſſet. At mihi animus gliſcit gaudio, quòd euentus Reip. proſperos parili ſermone ornaſti. Vnde factum eſt vt noſtris quoque obtutibus, qui procul agimus, quædam geſtorum facies ſubderetur. Quare & fortunæ tuæ gratulor, quæ ſpectatorem te ſecundis rebus adpoſuit, & facundiæ, quæ talium negociorum magnitudini orationis grauitate reſpondit. Cœleſtis nutus efficiet, vt ornatiſsimo linguæ tuæ promptuario numquam deſit materia talium nunciorum. Vale.

Epiſt. * 73.

CVRA anxius eram priuſquam litteras tuas ſumerem, vtrùm commodè peracto itinere ad deſtinata perueniſſes. Sed vbi certior factus ſum nihil valetudini tuæ labore itineris deminutum, animus ad ſecuritatem reuertit. Præſtabit diuinus fauor, vt ſicuti de abſentia tua optata cognouimus, ita tuo reditu gaudeamus. Vale.

Epiſt. * 74.

EDITIONIBVS noſtris amicam operam polliceris. Intelligo litteris beneuolentiæ tuæ effectū reſpondere potuiſſe, ſi honoris tui tempus fœlicitas prouinciæ progaſſet. Sed quāuis depoſitis Reipub. habenis nequeas promiſsis terminum dare: ego tamen fateor ita me tibi vadatum gratia, a vt ſperata perfeceris. Voto enim fauentis non exitu rei animus obligatur. Interea abundo gaudio, quòd tibi omnium rerum fama floret, & in partem quæſitæ à te laudis accedo. Vale.

* Sic Beſſar. Vatican. & Iureti vet. cod. Vulgò: *vt ſi ſperata.* Catull. *Vtor tam benè, quàm mihi pararim.* pro, *quàm ſi.* Vide veriſimil. 3. cap. 13.

Epiſt. * 75.

BEASTI curiam noſtram forumque Romanum, de quo ſortiri Siciliæ magiſtratus, anteriorum recordatione metuebat. Ades igitur nobis, expectatus, illis deſiderandus. Et præſumo tibi accepto ferendum, ſi prouinciæ commodauerit poſterioris imitatio. Auctor eſt enim bonorum ſequentium, qui relinquit exemplum. Vale.

Epiſt. * 76.

QVEREBAR tacitus ipſe mecum de ſilentio tuo; ſed amicam ſuccenſionem recens ſermo placauit. Ergo in vſum veterem reuertamur, & mutuam diligentiam religioſis ſalutationibus excolamus. Vale.

Epiſt. * 77.

SCRIPTA tua plurimum mihi tribuunt voluptatis. Sed ſi paulum Romæ reſidere voluiſſes, multò amplius nobis præſentia tua quam ſermo gratiæ contuliſſet. Fero tamen æquo animo, quòd deſiderio noſtro amorem patriæ prætuliſti. Et ſpero viſendi filij tui gratia, qui nunc liberalibus ſtudijs eruditur, reddendam mihi ſæpius tui copiam. Interea dum abſumus, frequentanda tibi eſt opera ſcriptionis, vt meus etiam ſtilus ad viciſsitudinem prouocetur. Vale.

Digitized by Google

Epiſt. * 78.

CREDO miraris, quòd adhuc crudo fortunæ meæ vulnere ſilentium ruperim. Hæc ſolatia, his paſcor, his recreor: etſi illa duco maiora, quæ mihi ex tuo pectore & ſermone redduntur. Sed nolo tantiſper à me exigas litteras longiores. Breues ſunt doloris induciæ, & mox in miſeras cogitationes recurrunt diſsimulata paululùm mala. Ergo tua potiùs redundet oratio, quæ tibi laudem ſeruatæ amicitiæ pariet, & mihi præſentis ærumnæ ſolamen adferet. Vale.

Epiſt. * 79.

VTINAM te melior cauſa tenuiſſet: & facilè abſentiæ tuæ damna ferremus. Vtcumque tamen deſiderium tui litterarum ſolatio mitigaſti: quas frequentare dignaberis, ſi quam tibi adhuc neceſsitas familiaris moram indixerit. Vale.

Epiſt. * 80.

ET ſancti animi tui affectione & ſermonis aſsiduitate delector. Ne illud quidem beneficij minoris exiſtimo, quod ad ſcribendum mihi idoneas tribuis facultates. Spero enim [a] paginas meas tibi poſſe reſtitui, quas repoſcunt qui tuo iudicio portitores hui⁹ officij deliguntur. Ea verò quæ pro mutua amicitia dignaris iniungere, libenter exſequenda ſuſcipio, quotiens deſiderant operam meam quos commendatione proſequeris: Sed ſi quid aut negligentiùs aut ſeriùs ſortitur effectum; eorum diſsimulationi quos commonendi cura deſerit, oportet aſcribi. Cæterùm tam iuſta & honeſta ſunt quæ ipſe plerùmque delegas, vt mihi vel vltrò appetenda ſit exſecutio probabilium litterarum. Vale.

[a] Beſſar. *vel litteras meas.*

Epiſt. * 81.

DIV litteras tuas deſideraſſe me fateor, quarum apportatio exſpectationi plenisſimè ſatisfecit. Præcipuè autem gaudio fuit, quòd te pro voto agere nunciaſti. Dehinc quòd aduentus tui dediſti obſidem ſponſionem. Et quoniam te mutuis de me præſumo gaudere; poſt ingentia pericula, quæ ſolus in communis patriæ perturbatione toleraui, in bonum ſtatum rediſſe ſignifico. Supereſt vt ad plenitudinem proſperorum lætitia nobis ſperata proueniat; quod mihi tuo reditu ſpopondiſti. Vale.

Epiſt. * 82.

POMIS tuis abundè honorem ſcripto facerem, ſi valerem. Nunc obſeſſus membrorum omniũ doloribus, ſyluarum tuarũ laudem ſequeſtro.

ſtro. Faciet frequens humanitas tua, vt ſæpè aliàs in Marſos bona Phæacum tranſlata celebremus. Vale.

Epiſt. * 83.

RVRI cum parentibus ociabar, vt algore Præneſtini diuerſorij flagrantiam torridæ æſtatis excluderem. [a] Eò me loci reppererunt litteræ tuæ, quas expectatione proſperioris indicij principio lætus accepi. Namque ad hoc locorum nullo me munere ſermonis hylaraueras. Sed vbi omnes moleſtias quas Pado auctore toleraſti, ſollicita lectione percenſui; accuſato vernula tuo flumine, cuius turbidos meatus & inſidum agmen expertus es; [b] retuli conſeruationis tuæ gratiam Dijs auctoribus, Bonæque Fortunæ. Quamobrem complacitum eſt mihi ſerum exhibiti ſermonis officium, cuius longam ceſſationem ſecundis rebus tuis incuſare potuiſſem. Factum eſt enim religione qua debuit, vt priùs liberationem tuam quàm periculum diſcerem. Quare penes ſoſpitatores tui Deos manebit hæc cura, vt beneficijs [c] ſuis iugiter immorentur, teque ob meritum donent largo ætatis excurſu; ita vt ſenectus nihil decoquat firmitatis. Interea quoniam te grata ſeceſſio & quies dulcis amplectitur; quæſo curam dignatus arripias nobiſcum ſæpius loquendi. Adijcies pluſculum refectioni corporis, ſi aut emittendis epiſtulis, aut viciſsim ſumendis peregrinationem leuaris, Certè nobis nihil antiquius erit quàm te legere, quibus blanditias oris tui interim non contingit audire. Vale.

a τὸ, *Eo*, non eſt in Beſſar. fortè: *Eloco me repererunt*. pro *illico*, Eloco pro ſtatim, ſicut è veſtigio, ex templo. nam *Templum* priſcis erat *locus*. Plautus ſimiliter: *Ex hoc loco*, pro ſtatim in Aſin. & Trucul. Veruntamen non videtur Symmachus vſque eo antiquarius.

b Beſſar. *retuliſti*. fortè: *retuli iſta*, vel, *iſtam*, ſic Auſonius *ſole*, pro ſolius.

c ſic rectè Iuretus coniecit. nam in omnibus libris eſt, *tuis*.

Epiſt. * 84.

QVOD ait noſter Comicus; numquam te adeo quin abs te doctior abeam: id ego de epiſtolis tuis iurè memorauerim, quæ multis ſalibus nonnumquam ſententiarum, plerumque verſuum farciuntur. Veluti nunc litteræ tuæ halantes Platonicũ nectar, quantum mihi muneris & honoris dederunt? Nam niſi [a] tibi bonarũ partium ſpectatus eſſem, nunquam me Atticis Muſis impertiendnm putaſſes. Quare huiuſmodi operi frequẽter accingere, & amicitiæ diligentiam ſedulò perſeuera: cum hoc negocium tibi noſtri officij viciſsitudo commendet. Vale.

a ſic Beſſar. Infra epiſt. 87. *vir in dicendo ſummarum partium.*

SYM-

Epiſt. * *85.*

AMICÆ voluntatis indicium eſt quòd adeptus ampliſsimum Conſulatum, cognitionem mihi & ſocietatem tanti gaudij præſtitiſti. Quare huius tibi apud me muneris opima laus eſt: quando ita ſecurus es mei animi vt tuis rebus proſperis ſcias nos poſſe lætari. Quid quòd etiam Conſulare negocium fuit honoris ſui nuncium latiùs promouere? Gaudia enim quibus pauci fruuntur, anguſta ſunt. Dehinc ipſius æterni Principis beneficium celebrius atque ornatius reddidiſti, cui ſub occaſione talium litterarum apud multos gratias videris egiſſe, quàm benignè animaduertantur officia. Facito, oro te, vt iſtam gratiam ſcribendi aſsiduitate continues. Vale.

Epiſt. * *86.*

COMPOTEM me optati nuncij præſtitiſti. Fateor enim veræ amicitiæ hanc eſſe rationem vt commoda noſtra mutuò gaudeamus. Gratulor igitur cùm tibi familiaritatis noſtræ, tum famæ temporum, quam recentis iudicij æquitas in æternam gloriam vindicauit. Functus es optimi ciuis officium, multa opera, perpeti ſollicitudine. Sed nolo pœniteat. Virtus durioribus negocijs eniteſcit, & aſpernatur decliuem facilitatem, maximoque ſudore arduum laudis adnititur. Adde huc quòd in ore fortiſsimi Principis agis, & publico bono ſine ſacietate defrueris: quæ res non compenſat modò, ſed etiam commẽdat laborem. Iam illud quale eſt, quòd in cauſa non tantùm tua fortunæ eluctatus incertum, nulli noſtrûm debes victoriæ tuæ gratiam? Plura vellem; ſed videor mihi in præſentia ſatis feciſſe verborum. Nunc ſi tibi poteſtas eſt, malo iam recurras. Si quid morarum eſt, quæſo reſpondeas. Vale.

Epiſt. * *87.*

SVMMA tibi apud me laus & ſolida gratia eſt, quando id affectas amicitiæ cultu, vt nos litterarum honore digneris. Sed pars epiſtolæ tuæ, quæ laudem mihi aſsignauit eloquij, ſit licet nimis iucunda, minùs tamen vera. Non audeo ſcribere, mentiris & decipis cùm hæc de me prædicas: ſed illud potiùs, ſcio quod amore falleris. Tu quemquam facundum voces, vir in dicendo ſummarum partium, cui ſit patritiæ dignitatis oratio? Ergo parce verbis lenocinantibus, & fuco oblitis, & ad gratiam comparatis. Amicitiæ noſtræ fortè conueniat vt talem videri me cæteris cupias: [a] pudoris tamen mei eſt vt mihi ipſi talem me eſſe perſuadeas. Vale.

[a] Vatican. *vt mihi ipſi tm̃ eſſe non perſuadeas.* Fortè; *tantum me eſſe non perſuadeas.*

Epiſt. * 88.

OLIM te mihi fecit optabilem cultu fama litterarum tuarum: ſed diu officium ſcribendi per verecundiam diſtuli, ne in aula poſitum viderer ambire. Cuius morbi ita crebra eſt affectatio, vt [a] diligentes exiſtimationis viri pro alienis vitijs erubeſcant. Iam remota eſt cauſa hæſitantiæ, poſtquam me prior ſalutatione dignatus es. Patentes amicitiæ tuæ fores benignè accitus intrabo, & compenſare meditabor pudentis ſilentij moras crebrioribus paginis. Tu tantùm bona venia [b] recipe obſequium linguæ inopis, & paulìſper Imperialis magiſtri ſubmitte iudicium. Indicaſti certè meorum te aliqua legiſſe. Eandem poſco patientiam. Nouus tibi non ero, nec inexpertum formidabo arbitrum. Omnia mea ferre didiciſti. Acceſsit etiam nobis familiaritas, quæ te mihi æquiorem iudicem faciat. Gratioſa quippe eſt amicitia & à ſeuero examine in blandiores ſenſus caritate mutatur. Quid ſi ego depoſito ingenij pauperis metu aſsiduas tibi epiſtolas ſpondeo? Vide quanto amplius ſperem de promptuario largiore. Fatendum eſt amicè: Gallicanæ facundiæ hauſtus requiro: non quòd his ſeptem montibus eloquentia Latiaris exceſsit; ſed quia præcepta rhetoricæ pectori meo ſenex olim Garumnæ alumnus immulſit. Eſt mihi cum ſcholis veſtris per doctorem iuſta cognatio. Quicquid in me eſt, quod ſcio quàm ſit exiguum, cœlo tuo debeo. Riga nos ergo denuò ex illis Camœnis, quæ mihi lac bonarum artium primùm dederunt. Et ſi te in meis ſcriptis aliquid offenderit; auditorem quondam popularis tui aut ſilentio tuere, aut tu quoque rurſus inſtitue. Vale.

[a] Hæc Iureti eſt coniectura: quod pœne me fugerat. quod tamen mirum non eſſet mihi vſuuenire. quam facilè enim vnus apex me prætereat? Sciens tamen nihil vmquam, quod ipſe plerumq; ac tantum non ſemper facit, diſsimulabo. In omnibus libris: *diligentis*.

[b] Hoc eiuſdem eſt Iureti. nam in libris eſt, *reſpice*.

Epiſt. * 89.

ACCVSO litteras tuas, quas, malè credulus, deſiderio in te meo facturas medicinam putaui. At illæ decurſæ oculis admouerunt tædas feruentiores. Affluebant enim multo melle facundiæ, quod auectum tecum doleo. Itaque paruæ lectionis ſapore commotus, triſtiorem damni ſenſum recepi. Inter hæc occurrit altera cogitatio, amarius eſſe ſi taceas. Quapropter conditio durior vertit me ad optionem prioris. Peto igitur ſcribas. Sed fac epiſtolis tuis temporis interualla breuiora. Sæpius ad me commeent, & confabulationem præſentis imitentur. Fruemur aſsiduè ea parte qua melior es. Quòd ſi aliquid prolixioris curæ, & elaborati à te operis ad

tis adiunxeris;propè erit vt non ſolum Romæ,ſed in Athenęó quoq; noſtro qua ſoles gratia perorare videaris. Vale.

Epiſt. * *90.*

IN curam tuam rediſſe me gaudeo. Sed huius tam ſibici operis boni ornatiſsimus iuuenis Aſterius mihi auctor eſt;qui parandæ commendationis gratia,vt tandem ſcriberes impetrauit. Et illius quidem familiaritati, licet à nobis olim repertæ,ob meritum recens adiecimus animi diligentiam. Te verò nō patiar vltra exſpectare monitores,& aliorum potiùs vſui operam nauare,quàm mutuæ inter nos affectioni debitum pium ſoluere. Non inuideo poſcentibus teſtimonia vel ſuffragia tua. Sed validior eſt amicitiæ cauſa quam gratiæ, Precarias epiſtulas poſtpone legitimis:his frequentius caritas ſtudeat,illas nonnumquam præſtet humanitas. Vale.

Epiſt. * *91.*

EXSPECTARE non debui litteras tuas quibus indicium mihi faceres honoris accepti.Itaque verecundiam tuam gratulatione præuenio,& opto adaugeat gradum meritis iure delatum continuata fœlicitas. Reſtat ſtili aſsiduitate acuas inter nos amicitiæ diligentiam,vincaſque officijs [a] interceſſus tuos. Ille enim [b] verè incrementis ſuis maior eſt,quem ſublimitas parti honoris inclinat. Vale.

[a] Sic libri omnes Iuretus Gruteri coniecturam adamauit,eamq; ingenioſi furunculi ritu nonnihil mutatam in contextu poſuit, edidítque: *proſperos fortunæ ſucceſſus.*

[b] Beſſar. *Ille enim venire incrementis ſuis.* Vatican. *ille enim venieſtatis incrementis ſuis maior eſt, quem ſublimitas parta honoris etiam conſeruat.* Latet quippiam.

Epiſt. * *92.*

IN caſſum diſsimulationis & taciturnitatis accuſor,quum debitā tui diligentiam Ioue teſte non deſeram. Sed nequitia meorum arbitror accidiſſe, vt miſſa ad te ſcripta [a] reſederint, Quæſo igitur ne ex infrequentia litterarum meus in te animus æſtimetur. Nam plerumque officijs ſimulatur affectio. Amicitiæ autem ſinceritas pectoris magis fidem poſtulat,quam delinimenta ſermonis. Vale.

[a] Beſſar. *reſiderent.* Vatic. *reciderint.* fortè: *interciderint.* ſed vulgata videtur rectior.

Epiſt. * *93.*

PIGNORA noſtra coniunximus. [a] Atqui conſentaneum videtur, vt quos [b] cœtus participes habuimus , etiam honore ſportulæ proſequamur. Duos igitur ſolidos offerendos tibi miſimus: paruum munuſculum,ſi æſtimetur precio ſui:religioſum,ſi amore pendentis. Vale.

Digitized by Google

a Vatican. *Atque id conſent.* Beſſar. *Atq; idem.* fortè *atq; ideo.*
b Beſſar. *cogi* Vatic. *vt quos communi particeps habuimus in honore.*

*Epiſt. * 94.*

ROMAM te venturum certa fama promiſerat. Spem viſendæ præſtantiæ tuæ multo gaudio ceperamus. Sed improuiſo mutatus nuncius indicauit, quòd pio accitu Domini & Principis noſtri ad votiua remeares. Ergo officium ſalutationis, quod coram ſperaueram deferendum, ſtili honore compenſo: teque oro vt ingrauatam vicem referas, quæ ſuadeat deſiderari ex me crebra colloquia, ſi oſtenderit prima placuiſſe. Vale.

*Epiſt. * 95.*

PRO vtroq; noſtrûm cauſam diutini ſilentij reddidiſti: nam me quoq; fateor ſcribendi officio hactenus temperaſſe. Tua igitur purgatione defenſus, diluere litteris quod commune eſt, non laboro. Nunc omnium ſtatu in tranquillum reducto, æmulis ſtudijs omiſſa repetamus. Ita enim demum probabitur temporis fuiſſe, quòd diu intra nos ſtilus quieuit; ſi reddita facultate mutuam diligentiam frequens ſermo reparauerit.

*Epiſt. * 96.*

ET ſi à litteris temperaſti, exempli tamen imitator eſſe non debeo. Integro igitur largam ſalutationem: nec diffido reddenda ſaltim mihi eſſe officia, quæ à te fuerant inchoanda. Vale.

*Epiſt. * 97.*

SOLET bonis liuor obſtrepere: vt nunc ſperatum præſentiæ tuæ gaudium mihi ſubduxit inuidia. Hactenus vires ſuas in damna voti communis intenderit. Sic ero contentus quod me aduentus tui expectatione fraudauit. Ipſum te ſoſpitem manere patiatur, & tandem cum vtroque noſtrûm redeat in gratiam. Inſtar beneficij erit ſi mihi contingat de tui ſecuritate voluptas. Vale.

*Epiſt. * 98.*

AMO litteras tuas, ſed expecto præſentiam [a] quam mihi dierum ratio pollicetur. Plura ſcribere ſpes aduentus tui non ſinit. Sed quod nunc epiſtolæ detrahimus, coràm fabulis rependemus. Vale.

a Sic reſtitui ex coniectura. nam in Beſſar. erat: *nam mihi.* atq; hoc quoq; Iuretus ſimul arripuit & ſiluit.

*Epiſt. * 99.*

GRATVM eſt quòd promptiſsimum ſtudium rei noſtræ dignaris impendere, & te memorẽ ſcriptorum aſsiduitate teſtaris. Hinc fit vt officijs

tuis

tu's etiam cura noſtra reſpondeat. Libenter igitur rependo ſermonem. Et quamuis ſpontaneam iuuandis hominibus meis adhibeas voluntatem, hortamentum tamen peticionis adijcio, vt officia quæ vltrò tribues, cumules prouocatus. Vale.

SYMMACHVS * *Epiſt. 100.*

CONQVESTIO tua de raritate epiſtolarum mearum magis religioſa quàm iuſta eſt. Nam cum ex amore deſcendat, non habet tamen [a] quieuit. * Nunc tamen emenſo itinere, promitto præterita officiorum diſpendia crebris à me epiſtolis ſarcienda.

[a] fortè : *æquitatem.*

Epiſt. * *101.*

DVM petis beneficium, præſtitiſti. Plus enim mihi ex amicicia tua, quàm tibi ex noſtra defenſione quæſitum eſt. Nihil igitur aſſumam gratiæ meæ, cùm plurimùm tuæ debeam. Poteſt tamen adhuc iſtiuſmodi munus augere ſcribendi aſsiduitate : vt cumulet voluntas familiaritatem noſtram, quam nunc videtur neceſsitas inchoaſſe. Vale.

SYMMACHVS * *Epiſt. 102.*

TOTIS viribus adiuuandi ſunt communis Patriæ Corporati, præcipuè mancipes Salinarum, qui exercent lauacra lignorum præbitione. His plerique ſunt debitores : quos niſi ad ſolutionem vigor Iudicialis adſtrinxerit, eliciet publicam querelam [a] ſeries incommodi. Quare quæſo vt inter cætera quæ ſibi de ſtudio tuo Roma promittit, hanc quoque partem diligentiæ tuæ vindices.

[a] Beſſar. cod. *ſenius.* fortè : *onus.*

SYMMACHVS * *Epiſt. 103.*

PARVA fatemur eſſe, quæ miſimus, ſed honorificentiæ parentis religione potiùs, quàm [a] me de munere æſtimatur. Hæc ipſa tamen [b] ex illis oblatio plus ad me gratiæ portabit, ſi religio tua vſui ſuo à me delibata ſuſceperit.

Hanc epiſtolam nunc primum in lucem proferimus, viſam antehac numquam.

[a] puto : *mole muneris.*
[b] lego : *exilis.*

Epiſt. * *104.*

IVVANDI ſunt mancipes ſalinarum, qui ſplendori atque vſui patriæ communis inſeruiunt. Dignaberis igitur auditis eorum querelis, adeun-

adeuntibus deferre iuſtitiam, & vrbi vtilem, & tuis moribus congruentem. Vale.

Epiſt. * *106.*

PRo filijs noſtris, Deo iuuante coniunctis, in duobus ſolidis ad te miſimus ſportulam nuptialem: quam cùm prompta dignatione ſuſceperis, documentum dabis omnia amicorum feſta eſſe communia. Vale.

Epiſt. * *107.*

NVPTIIS quidem filij mei te quoque inter amicorum potiſsimos intereſſe voluiſſem. Sed quia longinqua abſentia tua deſideratum mihi negauit officium: in duobus ſolidis ſportulam miſi, vt vigere apud me tuam memoriam votiua oblatione teſtarer. Paruum quidem munuſculum eſt, ſi æſtimatur precio ſui: religioſum, ſi amore pendatur. Vale.

Epiſt. * *108.*

OMNIA quæ ſine auctore iactantur, incerta ſunt. Sed ego in ſacræ virginis famam nihil patior licere ſermonibus. Quare officio Pontificis, fide Senatoris admoneor proferre comperta. Diceris ante annos legibus definitos Veſtali ſecreto velle decedere. Nondum credo rumori, ſed aſſertionem tuæ vocis exſpecto, quæ opinionis dubium aut agnoſcat aut reſpuat. Vale.

Epiſt. * *109.*

TANDEM [a] de actibus tuis certum me facere dignatus es: quibus lectis atque decurſis lætatus ſum vitæ & innocentiæ tuæ [b] apud Iuſtum *, cæteris in reſcribendo diligentiam defuiſſe, quos ad referendam gratiam dignaberis incitare: vt intelligam viciſsitudine prouocatus, epiſtolas meas iiſdem faſtidio poſteà non futuras. Vale.

[a] Beſſar. *de vocibus tuis*. Ceterum puto legendum: *dignata es*. nam & hæc & prior epiſtola ſunt ad Virginem Veſtalem.

[b] Aut hic incipit noua epiſtola, cuius mendoſum principium: aut inſcriptio hæc eſſe debet: *Ad Iuſtum*. ad quem eſt epiſtola 49. hoc libro.

Epiſt. * *110.*

ALIORVM quidem tibi ſpectanda eſt ſententia, quos decet de Patribus iudicare. Mei ingenij exilitas etiam parua miratur. Quare velim credas nihil tibi ex meo teſtimonio honoris accedere. Nam etſi laudari ab laudato viro vetus dictum eſt: noſtri tamen medio critas non multum famæ tuæ claritudinem iuuat. Sed quia voluntati tuæ mos gerendus eſt, [a] quicquid de orationibus tuis ſentiam, iuſſus expediam. Propè eſt

vtte

vtte arguere debeam, quòd ſeculo noſtro Tullianum ſtilum famæ parcus [b] inuideas. Reſpondebis omnem te operam condendæ hiſtoriæ deputaſſe. Ignoſce auaritiæ meæ ſi vtrumque deſidero. Nam pari nitore atque grauitate Senatorias actiones, & Romanæ rei monumenta limaſti: vt planè Homerica appellatione ἀμφιδέξιον, id eſt, æquimanum te pronunciam. [c] Perge igitur quæſo, & ſtude hanc poſteris dotem relinquere: vt quæ diuiſa in ſingulis auctoribus antè placuerunt, eadem nunc in te coniuncta laudentur. Vale.

[a] Beſſar. codex: *qui demedioratìonibus tuis.* fortè: *quid quidam è medio de orationibus tuis.* quidam è medio, id eſt, homo vulgaris, ſicut quiuis vnus paterfamilias de circulo arreptus, vt ait Cicero: ſiue, vt vnus ex media concione ciuis, vt lib. 6. loquitur Liuius.

[b] Beſſar. *inuadas.* fortè: *Tulliani ſtili famam parcus inuadas.*

[c] Idem codex: *Perge quæſo hanc poſteris totam relinquere, vt quod ſingulis auctoribus antè placuerunt, in te coniuncta laudentur.*

SYMMACHVS * *Epiſt. 111.*

*** Condicio ac difficultatem ducendæ aquæ inter labores cenſuræ herculeos debeamus. nunc me Neapolis mutata ſede ſuſcepit. Vnde poſt breue interuallum dierum tranſire Capuam tui deſiderij gratia non morabor.

Hoc fragmentum itidem nunc primus ex veteri Beſſarionis codice in lucem protuli.

Epiſt. * *112.*

CVM iam Decembrium KL. tempus appeteret, redditæ ſunt mihi litteræ, quæ te annalem trabeam meruiſſe loquerentur. Credas velim, multo ex ea re gaudio mentis meæ habitum ſplenduiſſe. Primò, quòd ita natura comparatum eſt, vt omnes ſibi delatum decus iudicent, quod dignus acceperit. Dehinc, [a] quia honor iampridem togæ & Ordini rarus nimiſque difficilis, tandem ſummatem ciuilium partium virum reſpicit. Poſtremùm, quòd amicicias noſtras necdum alijs officijs inchoatas, prompta euocatione iunxiſti. Videſne quàm probabiles lætitiæ meæ cauſæ ſint? Sed vereor ne his parùm credas, cum accitus excuſem: quamuis iuſta ratio ſapientem non poſſit offendere. Quo enim pacto ad prima faſcium tuorum vocatus auſpicia, paucis diebus Galliarum longinqua penetrarem? Exime itineris apparatum, cogita hiemis impedimentum, defectum curſus publici, & brumalis lucis anguſtias: Nónne mihi ante KL. Ian. futurus erat irritus labor, aut pòſt inuerecundior aduentus? Hæc oro te æquo animo ...... [b] pronunciet amiciciæ noſtrę bonus auctor eſſe dignaris. Eo animo interpretare quæ iure aſtruo, quo rogaſti: nec propoſitum tuum deſe-

deſeras. Solus enim benignè creditur aduocaſſe, qui excuſatione non læditur. Vale.

[a] Beſſar. *quia honoriam pridem togato ordini rarum nimiſq; difficilitas.* fortè: *rarus nimis, quæ difficilitas.* Sirmondo placet: *togato ordini rarus nimiſque difficilis, tandem.* vt ſenſus ſit, Conſulatum, qui militaribus tantùm viris tribui conſueuiſſet, in illo ad togatos & ciuiles rediiſſe.

[b] fortè: *pronuncia, & amicitiæ noſtræ b. a. eſſe dignare.*

*Epiſt. * 113.*

MVLTA me gratia nexuiſti, & cum prioribus officijs tuis adhuc ſoluendo non ſim, denuò aliud poſco quod debeam. Conſul ampliſſimus auſpicijs honoris ſui intereſſe me præcepit, cuius litteris tua quoque acceſſit oratio. Hæc vt venturo honeſta eſt, ita excuſanti vehementer oneroſa. Sed tua æquitas verecundiam meam [a] veri facilitate releuabit. Ille vt ſit placatus enitere, cui me triſtis de fratre caſus excuſat. Nam turpe atq; impetibile eſt, attonito animo & fronte mœſta lætos adire conuentus. Quid fortunam deceat agnoſco: cum qua nimis contumaciter agit, qui [b] accepto vulnere ſtatim miſer eſſe diſſimulat. Si iuſta, ſi neceſſaria, ſi vera prætendimus; facito, oro te, tam prompta venia ignoſcat, abſentiæ meæ, [c] quàm bona affectione vt pergerem poſtulauit. Vale.

[a] Lectius pro vulgato priùs, *vera felicitate*, coniecerat: *vera facilitate.* Inde Iuretus effecit hoc, quod vides. Beſſar. cod. *vana felicitate.* Modius hic mendum putabat eſſe, fortè & lacunam. Paullò poſt pro, *Enitere*, mſ. habet: *admittere.* puto *adnitere.*

[b] Beſſar. *qui et cepto.* fortè: *qui excepto.*

[c] fortè: *quàm bona affectio me vt pergerem poſtulauit.*

*Epiſt. * 114.*

RECTE Cæcilius comicus, Homo, inquit, homini Deus eſt, ſi ſuum officium ſciat. Hanc ego in te dixerim ſententiam conuenire, qui noſtris negocijs curam vigilem præſtitiſti. Hinc in pectore memoria, laus in ore verſatur. Nec in præſentia modò floret facti & ſtudij tui gloria, ſed, vt mens augurat, æuum vigebit. Prolixior agendis gratijs ſermo etiam nunc competeret, ni vererer ne ſimul totum videar expendiſſe quod debeo. Impatiens eſt accepti beneficij, qui nexu properat liberari: nec videtur mutuam operam quaſi amicus accipere, ſi erubeſcit ad moram gratiæ. Alia mei ingenij ratio eſt. Pecuniæ fœnus accelero perſoluere; officiorum vices diu opto debere. Vale.

Epiſt.

Epiſt. * *115.*

MONES æquo animo feram vel æmulorum facta improba, vel ingratorum fœda decreta. Conuenit ſtudio atque ingenio noſtro conſilij tui qualitas. Nullius quippe tam vehemens nequitia eſt vt motu meo digna ſit. An ego iſtud feram moleſtè, qui nouerim Marcellorum monumenta ſublata Verre Prætore, & Marianis trophæis nequaquam manus inuidas pepercisse? In ſola conſcientia eſt fructus & ratio virtutis. Nihil moror ſtatuas & publica [a] falſa titulorum. Quæ fucum faciunt Prouincialium oculis, quæ animis, occiderint. Quod ſi mihi vllus honor teſtimonij publici affectandus foret; iudicio tuo & ſimilium contentus eſſe deberem, vel fidicinis exemplo, qui indignatus confidentium [b] turbam, ſibi & Muſis cantum ciebat: vel ſecundum Heraclitum Phyſicum, qui ſummam laudis arbitrabatur placere [c] vni, ſi eſſet optimus qui probaret. Quare eſto ſecurus patientiæ noſtræ, & congratulare mihi quòd ſolus torqueo corda liuentium: cùm alij quibus ſtatuæ quoquomodo tributæ ſint, nihil habeant inuidendum. Vale.

a Vatican. *publicas faleras titulorum fucum faciunt prouincialium oculis, quæ animos occiderunt.* Beſſar. *falſa titulorum, qui fucum faciunt p. o. qui animis exciderunt.* Fortè: *titulorum. Fucum faciunt p. o. qui animis exciderunt.*

b Beſſar. *Cimbam.* quod neſcio quid ſibi velit.

c Idem codex, *unid eſſe optimum, qui probaret.* fortè: *vni, id eſt, optimo alicui probari.* Quod edidimus, Merceri coniectura eſt, à Iureto tamen ſuppilata. In Vaticano hæc omnia [*ſi eſſet optimus qui probaret*] deſunt, fortaſsis non malè.

Epiſt. * *116.*

VALEO quantum ſinit æger animus. Atque vtinam leges æquè mecum valerent, quarum ſanitas ab ipſis plerùmque corrumpitur quibus curanda mandatur. Non pergam longiùs, cùm hoc enigma frater meus Buleforus poſsit aperire. Cui vt amicicia mea cara, ita querela comperta eſt. Is vbi te ſcientem doloris mei fecerit, confido tali adiutore leges ad fora noſtra redituras. Vale.

Epiſt. * *117.*

EXPROBRAVERAS mihi antehac feras, quibus non eſt vſa Quæſtura filij mei. Mordebar commemoratione irriti beneficij, de quo arguere amicum nec compotem gratiæ debuiſſes. Tu verò etiam precia, vt vir excellentiſsimus communis frater Protadius allegat, nec ſpeiatæ nec

traditæ rei poſtulas . . . . . . [a] me, ſi credis à verecundia ad pecuniam, latæ conuentio. Minùs enim graue eſt debitorem, quàm ingratum videri. Eſt igitur optio tua *** [b] quos tempeſtate dicis amiſſos, naufragia taxare. Habes in manu quanto æſtimare mihi debeas inefficacis voti benignitatem. Tantum maneat amicicia noſtra, nihilq; fortunæ in eam liceat. Summam pone diſpendio: non ſubducam pecuniam meam nauis tuæ caſibus. Vale.

[a] fortè ſupplendum: *Magis iuuat me.* Senſus eſt: facilius & æquiore animo fero, pecuniam meam à te conueniri, quàm verecundiam, ſiue, malo perdere pecuniam, quàm conueniri ſeu accuſari ingrati animi vel impudentiæ.

[b] fortè: *vrſos, quos dicis amiſſos naufragio, taxare.* Iuretus: *leopardorum, quos:*

*Epiſt. * 118.*

HOSPITEM tuum Fauſtinum Senatus ampliſsimus in ſocietatem recepit; tanta apud nos teſtimonij tui antiquitas eſt, vt differri quæ velis inſtar iniuriæ ſit. Tibi igitur acceptum ferat ſtudium totius Ordinis. Nam vt beneficio ſacro debet dignitatis impetrationem, ita tuo decreti noſtri celeritatem. Vale.

*Epiſt. * 119.*

PLERIQVE te accitu Conſulis Mediolanum venire credidimus: pars in Gallia reſediſſe iactabant. Inter hæc opinionum varia, quonam mittenda eſſent Quæſtoria dona, dubitaui. Poſtquam mihi ſoluendi officij occaſionem tribuit aduentus tuorum: Clarentio, cuius ſpectatam fidem noueram, conſueta munerum deferenda commiſi. Non aſpernabere, vt æſtimo, diptici & apoforetici oblationem. Neque enim graue eſt verecundiæ tuæ ſolemnia & votiua ſuſcipere. Quæ cùm amiciciæ deferantur, pertinet ad caritatis confeſsionem, vt deberi ſibi hæc animus ſumentis agnoſcat. Vale.

*Epiſt. * 120.*

ARIMINVM ſæpè præteriens magiſterio tuo didici amicos honorare munuſculis. Quare inſtitutus exemplo neceſſaria vſui magis rependo quàm defero: quæ niſi prompta dignatione ſuſceperis, videbere meam facilitatem de acceptis totiens notare muneribus. Vale.

*Epiſt. * 121.*

PROMPTVM mihi atque decliue negocium credidiſti, in quo nullum niſum tibi operæ meæ vendito. Quippe vbi primum Spectabilem virum

rum Fauſtum tua epiſtola meus ſermo conuenit, vt Epiro mancipium [a] deambiget: ſi in examen accerſat, nequaquam aduerſatus eſt poſtulatis. Spero igitur accitu eius breui affore hominem, quem veſtrûm alteri diſceptatio familiaris adiudicet. Sed de hoc ſatis verborum eſt. Te oratum volo, vt nos ſubinde ſcriptorum honore locupletes, & quod nunc cauſæ cogente feciſti, id amicicia hortante non deſeras. Vale.

[a] Niſi inuidiſſet Mercero Iuretus, locum hunc correctum dediſſet: *de quo ambigitis, in examen accerſat.* quomodo & ego conieceram.

Epiſt. * *122.*

PRæSVMEBAM quidem iuſtitiam tuam fratris mei Magnilli ſinceris actibus affuturam. Sed fide cognitionis audita, quam [a] bonis omnibus aduentantium ſermo patefecit, admodum gratulatus ſum, quòd illi æquum Iudicem fortuna præſtiterit. Ago igitur gratias pro amici [b] tui ſecuritate, cuius innocentiſsimam vitam ſententiæ teſtimonio comprobaſti. Et ſpero contemplatione [c] tua breui cæteras infortunij eius reliquias ſubmouendas. Itaque vt promptius partes ingenitæ tibi æquitatis arripias, precator accedo; memor ſemper futurus tanti beneficij, ſi quem conſtanter purgare dignatus es, tandem ſecuritas plena reſpexerit. Vale.

[a] fortè: *nobis*. Lectius: *bonis ominibus*.

[b] aut delendum hoc putabat Modius, aut legendum, *mei*.

[c] malim, *tui.* id eſt, dum te reſpicio & contemplor.

Epiſt. * *123.*

PLVRIMVM voluptatis ex litteris tuis antè capiebam: nunc lacrymabili conqueſtione mentem legentis infuſcas. Vbi illa prudentia quę te & naturæ bono & veterum lectione contra omnia fortunæ tela firmauit? Dignam viro aſſume patientiam, & quæ mutari nequeunt deſiſte lugere. Leuiora tibi cuncta poſt improbum generum debent videri. Cur autem torpori atque ocio vaces, & patrimonij negligens, feriatum paſcas dolorem? Curæ ſint reliquiæ rerum tuarum, quas facinoroſus inuaſor exhauſtas & laceras reliquit; ne in his reipublicæ neceſsitatibus recuparata ſuſtentare non poſsis quæ priùs omiſſa contempſeras. Vale.

Epiſt. * *124.*

COACTVM te licèt fatearis vt ſcriberes, ego tamen non minùs acceptum tibi refero quòd me ſtili honore dignatus es quàm ſi hoc ſponte feciſſes. Sed videris qui fuerit auctor tanti muneris. Mihi ex illis litteris non [b] onus tantùm gaudij, ſed fructus euenit. Didici enim commeatu annonario conualeſcere vrbis ſecuritatem [c]....... codicem conſtitiſſe ratio-

nem. Nam cætera quæ pòſt ſecuta ſignificas, ipſo inuito opinor extorta: & ſperare debemus talem fore in reliquis diſceptatorem, qualem tibi oſtendit prima cognitio. Ego tamen ad incitamentum iuſtitiæ quam meritis tuis arbitror deferendā, familiares litteras miſi, quas, ſi ratio popoſcerit, in manus eius facies peruenire. Aliud enim ſalubritatis genus conditio temporis non permittit adhiberi. Volo autem ſcias (& ſponte pro amicicia noſtra debes aduertere) curam pro te meam non deſiderare monitorem: ſed non poſſe ampliùs fieri, quàm vt tibi animum diſceptatoris peticio noſtra conciliet. Vale.

[a] Puto ad Magnillum ſcriptam eſſe hanc epiſtolam, qui cum amico quodam ſuo coram Fauſto cognitore de ſeruo litigabat. Ad amicum illum puto ſcriptam eſſe epiſt. 121. ad Fauſtum verò epiſt. 122.

[b] Malim, vt & Lectius: *honos.* neque enim eadem ratione, quod Iuretus putat, videtur quis dici oneratus gaudio, qua *onera laudis,* & *oneratam verecundiam* apud Symmachum legimus.

[c] Hic in Beſſar. codice lacuna erat ſatis magna, quam ſic expleuerim: *Fauſtum etiam intellexi, cùm primùm cauſſam veſtram cognoſceret, æquum ſe iudicem præſtitiſſe, & allatis in medium allegationibus tuis, codicum conſtitiſſe rationem.* Vide hic epiſt. 121. & 122.

Epiſt. * *125.*

LVDOS Prætorios præparamus, quorum ornatus peregrina animalia deſiderat, vt nouo cultu Romana ſplendeſcat Editio. Addaces igitur & pygargos tuo ſtudio mihi opto præſtari, quorum copiam limes vobis finitimus ſubminiſtrat. Dignare, rogo te, amiciciam noſtram votiuo pignore fœderare. Non ero impar ad viciſsitudinem rependendam, ſi quid etiam tuus vſus exegerit. Vale.

Epiſt. * *126.*

SPEM mihi aduentus tui longo tempore pollicebar. Tu verò etiam nunc de me ſcriptorum vices poſtulas, & diuturnam quodammodo minaris abſentiam. Nam quid ſibi vult mutui ſolatij flagitatio, ſi reditus iam paratur? Si quid igitur apud te conſilijs meis loci eſt, ſuadeo vrbem reuiſas, ad quam te & amor ciuicus euocat, & cura Quæſtoria: cuius apparatus etiamſi copias diuitis habet, tamen requirit diligentiam Candidati. Vale.

Epiſt. * *127.*

ANIMVM quem nobis rependis, agnouimus recentium ſerie litterarum; ſed moleſtè ferimus huius muneris raritatem. Et ideò adhortamur

mur vt frequenter arripias indicium familiaris officij. Petitio tua ſuper hæreditate C.M.V. Ærij, neque mihi, neque alijs qui tui curam gerunt, viſa probabilis. Nam quæ iure ac legibus ſunt relicta, alienari impetratione non poſſunt. Quod ita eſſe Valentinianus communis amicus expertus eſt, qui magnoperè laborauit, vt aliquid, ſi fieri poſſet, excuteret. Sed eum refragante iuſtitia deſeruit laboris effectus. Proinde ſi quid mihi credis, remoue à te petitionis inuidiam, quam etiam conſorti opto ſuaderi. Malo vobis integram eſſe famam quàm imputari huiuſmodi petitionem. Hæc me amicè & benigna circa te voluntate ſuadere, pro mutua in nos diligentia recognoſcit. Intelligis enim nihil me magis quàm exiſtimationem familiarium noſtrorum debere curare. Vale.

Epiſt. * *128.*

MORE inſtitutoque maiorum, inceſtum Primigeniæ, dudum apud Albam Veſtalis antiſtitis, collegij noſtri diſquiſitio deprehendit: quod & ipſius quæ contaminauit pudiciam ſacram; & Maximi cum quo nefandum facinus admiſit, confeſsionibus claruiſſe Geſta teſtantur. Reſtat vt in eos, qui cerimonias publicas abhominando ſcelere polluerunt, legum ſeueritas exeratur. [a] Quæ tibi actio de proximi temporis exemplo ſeruata eſt. Et ideò dignaberis, Reip. vtilitatem legeſque conſiderans, facinus cunctis ad hunc vſque diem ſæculis ſeuerißimè vindicatum, competenter vlciſci. Vale.

[a] Beſſar. cod. *Quæ tibi q̄d proximi.* Latet aliquid.

Epiſt. * *129.*

SECVNDVM proximæ ætatis exempla, clariſsimo & excellentiſsimo viro fratri noſtro Præfecto Vrbi inceſtate Primigeniæ Virginis, quæ ſacra Albana curabat, à collegio noſtro vindicta delata eſt. Sed quia litteris eius cauſæ probabiles aſſeruntur, quòd neque muros Vrbis æternæ tanti criminis ream fas ſit intrare; neque ipſe ad longinqua poſsit occurrere; cum facinus vbi admiſſum eſt debeat expiari: neceſſe perſpeximus poteſtatem finitimam conuenire, cui prouinciarum iura mandata ſunt: vt in Primigeniam, quæ [a] publicarum cærimoniarum maculauit arcana, corruptoremque eius Maximum, qui quidem flagitium non negauit, ſeueritas ſemper his adhibita exeratur. Dignaberis igitur conſideratis confeſsionibus quæ nefandi criminis tragœdiam prodiderunt, iniuriam caſtiſsimi ſæculi reorum ſupplicijs vindicare. Vale.

[a] Valdè probo hanc Iureti coniecturam, quæ mihi quoque in mentem venerat partim ob verba præcedentis epiſtolæ, partim ob Plinij locum hunc lib. 3. cap. 5. *Roma, cuius nomen alterum dicere arcanis cerimoniarum*

nefas habetur. Polluere quidem cerimoniam apud Ciceronem, Tacitum & alios ſæpiſsimè legitur. Libri omnes: *publici criminis.*

Epiſt. * *130.*

IDONEVM tempus eſt quo probemus quid amicitiæ noſtræ religionis exhibeas. Delatus eſt enim à clementiſsimis Principibus ordinarius Cõſulatus. Et ideò curam tuam efflagito in prouidendis omnibus quæ poſcit Editio. homines mei ſpecierum precia miniſtrabunt. In hoc tantũ ſtudium tuum curamque deſidero, vt quamprimùm peruehi iuſtis precijs comparata præcipias. Vale.

Epiſt. * *131.*

APVD eos quibus curæ debet eſſe fama temporum, iuſta non ſileo, certus atque ſecurus nullius ſtudium legibus obfuturum. Ob reliqua arcæ vinariæ, quæ multis Præfectis ſuperiores Principes exigenda mandarunt, & quæ magna ex parte collata Imperiali conſtat ærario; ſoceri mei Orfiti olim Præfecti, & ante annos quindecim ſine vlla tituli huius conuentione demortui, pulſatur hæreditas; obtentu epiſtolę, qua Diuus Conſtantius, id quod operibus publicis conſtabat impenſum, integrari per eum ſtatuit; minatus ipſi atque Officio, vt fieri aſſolet, ſub conditione diſpendium, ſi exactioni cura competens defuiſſet. Sed neque ipſe mandatum ſibi munus omiſit, & ſequentes Principes,[a] quæ Præfectura ſuſceperat, ad poſteriores Iudices tranſtulerunt. Hoc inclytus Valentinianus omni ætate memorabilis Princeps, & Diuus Gratianus ſacris litteris cenſuére, à quorum definitione non decet deuiari. Dehinc cùm etiam crimina morte ſoleant terminari; in hac tantum cauſa contra optimos Principis mores, ad poſteros inopinata damna extenduntur, & tanquam integrum deſignatur, quod partim ſolutum eſt, partim à Rectoribus prouinciarum conſtitit eruendum. Super hoc cùm diuina iuſſa ſumpſiſſem, fidem veri occultare non debui; cùm legis audientiam tribuerent his, qui neque in cognitione conſtiterant, neque ſumpſerant Relationis exemplum. Accedebat etiam cauſa robuſtior; quod mater familias mea dudum emancipata bonorum poſſeſsionem patre mortuo non popoſcit: atque ideò Reſcripto ſe aſſeruit non teneri. Miſi igitur ſub Relatione monumenta Geſtorum ſperans etiam tuæ religionis auxilio nouum exemplum poſſe remoueri, in ea præſertim cauſa, quæ nos iure non implicat. Teneantur potius veri huius tituli debitores. Extat vetus profeſsio Campani Conſularis; extant Acta apud Ethruſcum Rectorem confecta, quibus docetur exactio promiſſa reliquorum, Parcatur innoxijs, ne in[b] omnes qui Remp. curant, inuſitata for-

ta forma procedat. Conuenit ſæculo tuo iſta iuſtitia, cuius exiſtimatio veſtris conſilijs debet ornari. Vale.

[a] Beſſar: *quod.* Puto: *quo.*

[b] Iuretus: *optimates.*

Epiſt. * 132.

MERETVR de præclaro animo tuo votiua cauſa ſuffragium. a Prætura domum noſtram Deo iuuante expectat, in qua me crocodilos & pleraq; peregrina ciuibus exhibere, & aliorum hortantur exempla, & propria impellit animoſitas. Quare amicum meum Cyriacum benignè in curam tuam dignare ſuſcipere, vt incita promoueat. Habebis in poſterum tantæ gratiæ non immemorem debitorem. Vale.

[a] Sic Lectius. Vulgo: *Pratoria.* Sic lib. 10. epiſt. 9.

Epiſt. * 133.

QVòD ſcribis, voluntariæ benignitatis eſt: quòd ſerò, curarum. Nos autem religionem meritis tuis debitam, & ocium ſtili aſsiduitate teſtamur. Euſcium noſtrum circumſeſſum domeſticis negocijs deduci in obſequium tuum præcipe, & quæ in meam notitiam pertuliſti de inſtruenda editione ludorum, ipſi familiariter curanda committe.

Epiſt. * 134.

SPORTVLAM Conſulatus mei & amicitiæ noſtræ & honori tuo debeo. Hanc in ſolido vnò ad te miſi, orans vt benigno animo ſolemnia officij mei libamenta ſuſcipias. Vale.

Q. AV-

Q. AVRELII SYMMACHI V. C. CONS. ORDIN. ET PRÆF. VRB. EPISTOLARVM

LIBER X.

CONTINENS EPISTOLAS FAMILIARES AD IMPERATORES, ſententias Senatorias, & opuſcula.

Editus poſt eius obitum à Q. Flauio Memmio Symmacho V. C. Filio.

SYMMACHVS THEODOSIO SENIORI. *Epiſt. I.*

ETSI ſcio virtuti cognatum pudorem, deſideraui tamen in litteris celſitudinis tuę copiã, maximarum rerum glorię congruentem. Primò quòd amicitia poſtulabat vt apud amantem tui næuum iactantiæ non timeres. Dehinc quòd æquè manu & ore promptus, fidem geſtorum tuorum debueras linguæ honore dotare. Nunc me ad famam reijcis, & iubes aurem rumoribus præbere, quum tanti negocij dignitas parem teſtem requirat. Sed [a] qui animi mei ſecurus es, meritum tuum voci publicæ credidiſti, contentus veritate pro laude. Ergo Africa reualuit ex morbo, ſanè inuictorum Principum medente conſilio, quorum remedium tu fuiſti. Solent enim qui medicinam callent, cùm iam forti vſu in magiſterium prouehuntur, ac fiunt artis emeriti, proximis imperare, & feriata manu curationem iuuare præceptis. Tua igitur palma laus temporum eſt. De qua ego planè & indulgentiùs loquerer, niſi obſequerer ſingulari verecundiæ tuæ, & mihi oppidò pręcauerem ne laudatus proximè ab excellentia tua, [b] fœneratam gratiam viderer retuliſſe, hoc eſt, quod aiunt, mutuum ſcabere mulos. Cui prouerbio ne videar eſſe confinis, præconia virtutum tuarum preſſo dente perſtringo; præclaræ conſcientiæ tuæ pendendum relinquens, quid vel ipſe merearis, cuius ductu prouincia mihi amica reſpirat; vel quid ego tibi debeam, cuius fama ſub tali teſte numquam ſuccumbet inuidiæ. Vale.

[a] Beſſar. *qui animis an ſecurus es.* Vatican. *quia minus ſecurus es.*

[b] Idem Beſſar. *fameratam gratiam videar.* Vatican. *fama ratam.*

GRATIANO AVGVSTO SYMMACHVS Epiſt.2.

SCIO amore factum quo ſummates viros plerumque dignamini, vt ſacræ Orationi veſtræ lector adhiberer. Sed cum intelligo ſermonem illum prænitere omnimodò ſcriptis alijs quæcumque ad hoc locorum Senatus audiuit; me quoque arbitror pluris habitum eſſe quàm cæteros, Magnis enim negocijs itidem vt magnis comœdijs, edecumati apponuntur actores. Non idem honor in pronunciandis fabulis Publio Pollioni, qui Ambiuio fuit, neque par Æſopo [a] & Roſcio fama proceſsit. Quare optimi Principes, quæ in me benè conſultatis, vt diuinitùs oblata complector. Laus tua, Domine Gratiane, officium eſt meũ; quando ita animatus es, vt cùm Reip. medicinam facis, operam meæ vocis accerſas. Tu nobis publicas turbas in tranquillum redegiſti. Minimo ſtetit quin omnes occumberemus: tantum flagitij diſsignauerant qui ampliſsimas poteſtates malis artib⁹ poſsidebãt. Ferox ille Maximinus ob res ſecundas, incubator iudiciorum, difficilis decidendis, ſimultatibus promptus: ſimulque *reſtituas in tranquillum redire. * Quæ bona, etſi honoris tui neceſsitas [c] contigit; meum tamen animum tanquam duplicata iuuerunt. Sed altiora metuentes nondum explet hic nuncius, [d] quæ in alteram meſſem procedat ratio conditorum. Facito igitur ſciam quid inuehant horreis dies ſinguli, vt voluptas ocij mei cum patriæ copijs augeatur. Vale.

[a] Hæc emendatio debetur Iano Gulielmio, illi Germaniæ noſtræ, dum fata deuſq; ſinebant, lumini & ornamento. nam prius legebatur: *Ethruſco*. Beſſar. *Et Ruſcio*.

[b] Puto, quæ ſequuntur, ad hanc epiſtolam non pertinere, neque eſſe ad Imperatorem ſcriptam, ſed ad amicum aliquem, cui annonæ cura erat commiſſa ſicut ſequẽtes aliæ ad alios amicos ſcriptæ videntur.

[b] Beſſar. *iungit*.

[d] Idem *quamdiu in alteram*.

Epiſt. * 3.

AD ſextum Kal. Nouemb. Quæſtoriæ Editionis exordijs intereſſe me præcipis. Huius euocationis litteras ante biduum temporis præſtituti circa Neapolim ſumpſi. Purgat, vt vides, abſentiam meam longus itineris tractus, & functionis dies proximus. Sed Dijs iuuantibus [a] multus ſpectaculis veſtris compenſabo obſequij mei debitum. Nunc veniæ dandæ facilem quæſo te præbeas. Neq; enim fas eſt vt tanto diſpendio meo etiam culpa iungatur. Vale.

Neque hæc epiſt. eſt ad Imperatorem, ſed ad amicum, qui Quæſtor deſignatus ad ludos Symmachum inuitarat.

• Sic rectè lutet. vulgo: *multis.*

Epiſt. * 4.

PROPOSITI atque ingenij mei eſt eorum famam curare quos diligo. Tibi autem plus me fauoris impendere hortatur affinitas. Quocirca impatienter fero Apparitorum Notarijs Senatui nunciari, quod Romani populi magiſtratus abeſſe patiaris: & in tuam referri iniuriam, quòd patriæ functiones ab obnoxijs deſeruntur. Id etſi falsò in aures publicas præſumo perlatum, fungor tamen admonendo parentis officio, & deprecor vt cæteris adminiſtrationis tuæ laudibus hunc quoque titulum, de quo laboramus, adijcias. Graue quippe eſt, vt generoſæ familiæ viro, ſummis per Africam tribunalibus Præſide, collegarum nonnulli munia Romana detrectent, & annus pænè Editoribus vacuus, Proconſulari faſtigio gignat inuidiam. Audiant certè qui deſerunt functiones, quanta impendij mediocritate anni ſuperioris Prætor Ædeſius vrbanos fecerit ludos: & de exemplo colligant, quid præſentibus magiſtratibus honoris & leuaminis deferatur.

Scripta eſt hæc ad amicum, Africæ Proconſulem.

Epiſt. * 5.

INTERESSE votis tuis animus adfectat, ſed valetudo corporis longum recuſat excurſum. Nam, vt eſt morborum ferax ocium, denuò me pedum vinxit dolor, dum quieti ruris indulgeo. Da igitur, quæſo te, officio meo iuſtam remiſsionem; & interim ſine nuptialibus domus veſtræ abeſſe pignoribus, vt paullò pòſt ſanatus fœderibus admiſcear. Vale.

Epiſt. * 6.

NON ſolet ab amicis anxiè venia poſtulari. Quapropter [a] pauca cogo ſermone. Ocianti mihi in agro ſolitus vnius pedis morbus obrepſit. Itaque obeundis officijs vacationem deſiderati muneris peto. Dabunt Dij auſpices facultatem, vt nuptialibus familiæ veſtræ votis compos ſanitatis interſim. Vale.

[a] Sic libri omnes fortè: *pauco ago ſermone.*

Epiſt. * 7.

FRATER meus Rabilianus, genere & [a] amore conſpicuus, iniuriæ ſuæ acerbitatem priuata apud me cõqueſtione defleuit. Aſſerit enim Procuratorem ſuum ſine cuiuſquam denominatione correptum: & cùm vindictam de te impetrare debuerit, quam cum Romæ degeres poſtulauit: auctam domus ſuæ cognouit iniuriam. Id ego obliuione arbitror accidiſſe.[b] Quando enim præciperes, quod incoram poſitus improbaſti? Quare, vt pa-

vt parens, moneo ne augere quæ doluit genus putes eſſe conſcientiæ.[a] Certè ſi adeſt æquitas iudicatis: familiariter mihi ede rationem,[b] ita vt noueris pro abſentibus dominis[c] Rectorem ſuſcipere debere partes defenſionis. Vale.

[a] Videtur mendoſum, quid ſi, *honore*?
[b] Malim: *quomodo*.
[c] fortè: *actorem*.

SYMMACHVS * *Epiſt. 8.*

IVCVNDA mihi fuit perceptio ſcriptorum tuorum. Amicitia enim mutuis gaudet officijs. Sed vtinam hominum meorum diligentia fidem tuæ pollicitationis impleſſet. Nam cum ſcripſeris eos ad ſoluendam penſionem profectos: exiguam partem redituum pertulerunt: nec illis pudori fuit cumulum debitorum ſub tanta anni fœcunditate contrahere. Dignare igitur curam noſtræ vtilitatis adripere, & ad ſolutionem cogere debitores. Quid enim iuuat, quod ſtudio tuo & beneficijs[a] adiuuantur, cum hoc commoditas noſtra non ſentiat? Vale.

[a] fortè: *adiuuamur*.

SYMMACHVS * *Epiſt. 9.*

SALVTE præfata, quam litteris anteferre ſolemne eſt: vt ſeriem familiarium ſcriptorum vota præueniant, ſilere apud te nequeo, Caietanæ Formæ tentamenta frigere; & niſi præſentia tua cœptis calcar admouerit; vereor ne operi[a] moliendo æſtiua opportunitas ſubtrahatur. Quid igitur ſuper hoc agendum ſit, in tuo iure conſtituo. Mihi ſatis eſt, in his, quæ ad laudem tuam pertinent, partes amici monitoris impleſſe. Vale.

[a] fortè: *emoliendo*. id eſt, finiendo: Plaut. Bacchid.

SYMMACHVS * *Epiſt. 10.*

ABVNDANTISSIMÈ gaudeo tibi eſſe curæ vt filij mei Editio vrſis pluribus inſtruatur; ſtatimq; precia adnumeranda miſiſſem, niſi hiemalis aſperitas impediret inuectionem. Sed paulò poſt, vbi opportunitas veris mollierit itinerum difficultatem, curabitur ferarum emptio, cui definitionis iuſtitiam ſpopondiſti. Intereà tibi ago atque habeo gratias, & prouocatum[a] me ad amicitiæ incrementa proteſtor: licèt ſpontè digneris aduertere honeſta beneficia apud memores non perire. Vale.

[a] Beſſar. *me amicitia incrementa*. fortè: *incremento*.

SYMMACHVS * *Epiſt. 11.*

PER amicum communem Gaudentium propinqui mei Valentini preciculas miſi, ſanè ad fidem meam & conſcientiam pertinentes. Nam

frater eius Proſerius cum premeretur extremis, & præſentem me & per epiſtolam ſummis precibus obſecrauit, vt impetrata ſacri auctoritate Reſcripti, filia eius fratris ſui filio copuletur: quod multis eſſe conceſſum manifeſta teſtantur exempla. Quare piæ ſupplicationi adiumentum meum negare non poſſum, quoniam fidem meam ſuper his nuptijs voluntas propinqui morientis adſtrinxit, vt epiſtula precibus connexa declarat. Dignare igitur iuuare effectum pij deſiderij, eatenus vt ſi quis conturbare tentauerit mandatum paternum, comminatione infamiæ terreatur. Reſcripti autem beneficium cum fuerit impetratum, ſpectatæ fidei perlator adportet. Vale.

Epiſt. * *12.*

MERETVR auxilium tuum cauſa communis. Nam quicquid ad Senatorias pertinet functiones, participata ope & coniuncta animoſitate peragendum eſt. Iuua igitur auctoritate, qua dignum eſt, partes atq; rationes ad ampliſsimam Curiam pertinentes: multum ex hoc negocio laudis habiturus, ſi munia Ordinis noſtri, quæ iamdudum fluctuare manifeſtum eſt, ſolutio ab obnoxijs efflagitata reparauerit. Vale.

Epiſt. * *13.*

EDITIONI noſtræ fortuna conſuluit, quæ te regendæ Apuliæ voluit admouere. Vtere igitur occaſione præſtandi, & ad Præturam domus noſtræ, ad quam fœliciter de tranſmarinis vrſi proximè perferentur, conuenientia decerne præſidia: vt prioribus officijs tuis, huius quoque cumulus applicetur. Vale.

Epiſt. * *14.*

DILIGENTIA tua & iudiciali vigore delector. Sed inopia vel potius egeſtas Ordinis Formiani, etiam curationis impatiens eſt. Nam ſicut affecta diuturno morbo corpora ſæuiorem medicinam ferre non poſſunt: ita Curia numero & paupertate tenuata, duritia immodicæ emendationis extinguitur. Libens igitur parentis ſume conſilium, qui non defendit Ordinis culpam, ſed correctionis modum poſtulat. Habenda eſt ratio vectigalium publicorum, & lauacri æſtiui inſtauratio cum Reip. viribus conferenda: vt ſi quid redundat expenſis cæteris, in ſumptum operis conferatur. Dandum quoque eſt inſtaurationi largiùs tempus, ne quid derogет firmitati præcipitata reparatio. Nihil ex hac mora tuæ gloriæ detrahitur Ad præſentem enim [a] inuicem veteris Curiæ culpa non peruenit. Poſſem plura connectere, ſed cum rerum omnium conſideratio apud ſapientiam tuam vigeat, parco eſſe prolixior, vna admonitione contentus, magnopere [b] bonis eſſe curandum, vt leuamen potius ordinibus aliquot exhauſtis tuus aduentus adportet.

a Puto

[a] puto: *iudicem*, vt ex principio epiſtolæ huius apparet.
[b] fortè: *nobis*.

Epiſt. * *15.*

SI nouum beneficium de vrſorum comparatione peteremus, longior ambitus eſſet adhibendus. Sed cùm promiſſa repetantur, admoneri potiùs te quàm rogari conuenit. Hæc igitur epiſtolæ ſumma eſt, vt homines meos, quibus ferarum iam mandauimus emptionem, iuuare adminiculo non grau eris: vt Editio noſtra quàm auſpice Deo pro filio præparamus, tuis auxilijs, meis [a] ſumptibus inſtruatur. Vale.

[a] Beſſar. *ſumptionibus*.

SYMMACHVS * *Epiſt. 16.*

SVESSA honeſtorum ciuium patria eſt, ita vt meritò dixerim, minimæ quoque fortunæ homines extra vitia plebeia eſſe cenſendos. Volo igitur credas, nullum ex illa vrbe ad fori ſtrepitum proceſſurum fuiſſe, niſi acerba coëgiſſet impreſsio: de qua meæ litteræ non loquentur. Vehementius enim vox publica ſuffragabitur eorum dolori, quàm priuata potuiſſet. Audientiæ tantùm per me optant facilitatem mereri. Quicquid autem ſpoliatis atque vexatis properandum eſt, fauor tuus & legum norma præſtabit. Vale.

Epiſt. * *17.*

SVESSANORVM allegationes commendat tibi publicus magiſtratus, mihi priuata miſeratio. Atque ideò à te iudiciarij vigoris auxilia, à me verba poſcuntur. Fungor igitur partibus meis, & te familiariter rogo, vt auditis infœlicium deplorationibus, in eam partem quæ eſt iuri & miſerationi amica, mouearis. Vale.

Epiſt. * *18.*

PRIMA ſcribendi cauſa eſt, vt honorificentiam ſalutationis exhibeam. Secunda, vt probatam mihi modeſtiam tuam iuſta petitione conueniam. Plurimi enim de familia domus meæ per fugam elapſi, in his locis, quæ tibi [a] contermina ſunt, deliteſcunt. hos, auditis allegationibus procuratoris mei, quæſo reſtituas. Conuenit enim tuis moribus, & amiciciæ noſtræ contemplationem gerere, & ſeruili nequitiæ negare perfugium. Vale.

[a] Ita Iuret. ex Pithæi codice. Vulgò: *vicina ſunt*. Vatican. *communia*. Beſſar. *comina ſunt*. Videndam ne lateat vox rarior. nam *Cominus, a, um*, pro vicinus vel propinquus nuſquam legi.

Epiſt. * *19.*

POSTQVAM de freto Siculo litteras tuas ſumpſi, ad curam viciſsitudinis incitatus, ſalutem mihi nuncio ſecundare, tibi opto ſuppetere. Dehinc de apparatu noſtræ Editionis admoneo, quamuis religioſus animus monitorem alterum non requirat. Præ cæteris autem quæ Romana ſpectacula deſiderant, crocodylos functio theatralis efflagitat. De quibus fidam tuam ſponſionem teneo: cui facilis ſuccedet effectus, ſi peculiariter in rem miſſos ſuffragij tui niſus adiuuerit. Vale.

Epiſt. * *20.*

PLVRES de Dalmatia vrſos in apparatum domus noſtræ proximè eſſe venturos fides aſſerit nunciorum: quorum ſubuectionem diſpoſitis vehiculis priuatim debemus inſtruere. Huius mihi curæ abſolutionem diligentia tua vſu explorata promittit. Quæſo igitur vt hanc prouinciam confeſtim ineundis * * * *

Hæc & ſequens epiſtula priùs iunctim legebantur pro vna libro quarto poſt epiſt. 55. Ego autoritate veteris codicis Beſſar. hic collocaui, & ex vna (quod iudicio me feciſſe nemo negauerit) duas feci. Principium enim eſt ad amicum aliquem, reliquum epiſtolæ ad Imperatorem.

Epiſt. * *21.*

*** [a] Capitali exitio cunctorum lacrimiſque expiauit. Nunc interlucet homo homini. Senatus antiquum obtinet: Viuere libet: natum eſſe non pœnitet, & ad ſalutem ſpectant omnia. Nulli à paupertate diſcrimen eſt. Reſpub. ſe in vetuſtatem recepit, & [b] decrepitos mutauere animos, poſtquam vos ad virtutem verba feciſtis. Pari vigilia proſpectum videmus, vt res annonaria ſatietati vrbanæ liberaliùs ingeratur: Flandæ monetæ nequitiam decoquat larga purgatio: [c] Nullo iam prouincialis auri incremento trutinam ſpectator inclinet. Mille alia; quæ ſi perſequi velim, veſtræ gloriæ memor, meæ infantiæ immemor deprehendar. [d] Nam nemo prudens humanis verbis corrupit oracula. Igitur diuina mens tua, iuuenis Auguſte, Romani nominis decus, vehatur curru eloquij ſui. nos in agendis gratijs [e] humile reptamus, ſocco magis idonei, quàm cothurno, poſtquam facundia res eſſe cœpit imperij. nam, quod ſciam, Muſis in Palatio [f] loca, lautia tu dediſti. quæ res proſperè vortat vobis veſtræque pietati. quia faſtum & otium, fortunæ grandioris vitia, nihil moramini. [g] Mihi ſatis ſalutis eſt, cùm valetis. Felicitas voto publico exorata præſtabit, vt clementiæ veſtræ, quanta eſt

ta eſt reddendi voluntas, tanta ſuppetat copia negocijs promouendis.

[a] Sic edidi. Beſſar. *capituli.* Vulgò: *capitali exitio lacrymiſque cunctorum expies.* Puto eum loqui de Maximo Tyranno.

[b] Ita vulgati. Beſſar. *decrepito in placidum mutauere animi.* fortè: *decrepero.* Antehac animi omnium in crepero, id eſt, in dubio erant. nunc mutarunt ſiue mutati ſunt de crepero in placidum.

[c] Beſſar. *nullo iam prouincialis auro incremento trutinam ſpectator inclinet.* neſcio quomodo corrigendum ſit.

[d] Hanc periodum nunc primùm è vet. cod. eruimus: in quo tamen legebatur, *manens*, pro, *mens.*

[e] Sic vet. cod. ſicut alij, *ſublime.* vulgò: *humiles.*

[f] Sic idem codex, & verò Rittershuſius quoque idem ſuſpicatus fuerat, vt dixi ſuſpectar. lect. lib. 2. epiſt. 22. vbi & primus docui, quid fuerint *Lautia*, nimirum ſuppellex. quam interpretationem poſtmodum apud Chariſiũ quoq; reperi. Is enim libro primo neutra pluralia recenſens, hoc quoq; ponit: *Lautia, ſuppellex.* Ciceroni quoque in epiſtolis 9. famil. epiſt. 5. idem verbi reſtituere conatus ſum, ſed vereor, ne fruſtra fuerim, cùm præſertim Lectio id probari videam.

[g] Ita Beſſar. in quo mox eſt: *Felicitatis.* &, *reddi*, pro, *reddendi.* fortaſsis: *redolendi.* Mox, *ſuperat*, pro, *ſuppetat.*

DOMINO VALENTINIANO SEMPER AVGVSTO SYMMACHVS V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 22.*

QVIETO mihi, & iampridem à deſiderijs honorum remoto, Præfecturam multis cupitam, ſpontè tribuiſtis. Ago gratias tot bonorum circa me Principum voluntati. Sed intelligo, quanto plus ſollicitudinis habeat magiſtratus qui ex iudicio, quàm qui ex gratia venit. Ille enim vt meritis datus, ſpem ſui debet æquare: iſte vt per beneficium quæſitus, à periculo ſpectationis alienus eſt, D. Imperator. Quis ergo me huic oneri parem faciet? Scilicet veſtra clementia, cuius intereſt ne temerè electus exiſtimer. Mihi ad conſcientiam ſatis eſt, non affectaſſe publicam curam. Iam qualis inueniar, in manu temporum eſt. Bonos enim magiſtratus fauor Principum facit, ſemperque de moribus veſtris virtutes Iudicum fluunt. Facite vt omnes intelligant, ſi fortè deſit Rectoribus i[illegible] ger vigor & iuſta conſcientia, hominis culpam eſſe non ſæculi. Non [illegible]um voti immodicus, cùm honorem meum commendo auctoribus ſu[illegible]s. Quantum eſt enim, quòd ego numini veſtro ago gratias? Facite vt vo[illegible]is etiam Reſpublica pro me grata ſit.

D. THE-

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 23.*

OLIM me, vt res indicat, cogitationes numinis veſtri ſecundo fauore reſpiciunt. Neque enim aliter Imperatoribus nihil temerè præſtantibus, inter primos aut primus occurrerem. Dilatus ergo hactenus mihi cum Republica videor. quæ vbi in longinquas imperij partes, maieſtatis veſtræ curam vocauit, repperit apud vos meditata iudicia, D. Imperator. Auguſtum eſt igitur, vt æternitati veſtræ pro ſolo honore, quem cepi, gratias agam. Præfectos ſæpè feciſtis, & immenſa ætate facietis: ſed quos aſsiduitas & vſus ingeſſerit. Me dudum Proconſularem virum, cedentem iam diu potentium moribus, antè capere magiſtratum, quàm expectare voluiſtis. Nunc vos oro atque obſecro, vt fauore perpetuo factum veſtrum iuuetis. Amabile eſt præeſſe ciuibus: ſed placere difficile. Multum enim & inter cognitos ſemper dura conſtantia eſt. Quid quòd plerunque euenit, vt aliqui longo potentiæ vſu, iam neſciant honorem meum? Non deſeruerint, qui dederunt. Ego enitar vt potero, ne clementiam veſtram fefelliſſe de me prior fama videatur: veſtri numinis erit communem cauſam tueri. Nam in bonis magiſtratibus maiorem gloriam quærit temporum fama, quàm iudicium.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 24.*

QVOD apud germanum clementiæ veſtræ Diuum Principem non ſileremus, ſi eo res Romana frueretur, cuſtodibus famæ eius inſinuo: ea deuotione, qua Præfectum veſtrum decet fidem præferre blanditijs, D. Imperator. Falsò creditum eſt, quòd vrbanæ faſtigium poteſtatis, peregrini ac ſuperbi vehiculi vſus attolleret. Hæc enim ratio ſola nouum ſtatutum benigno tunc perſuaſit ingenio, vt veterem magiſtratũ diues pompa geſtaret. Recuſat iſtiuſmodi decus honor ſobrius, quem nunquam pœnitet ſui. Cui ſi quid patimur accedere, fatemur hactenus defuiſſe. Itaque oculi ciuitatis quærunt priuati vehiculi nobilem modum: & degenerem Præfecturam populus Romanus exiſtimat, quæ poſteriora traxit exempla. Abſit vt moderator vrbis liberæ atque ideò deuotę, tanquam Salmoneus alius inuehatur. Nihil moramur externa miracula. Irritamentum ſuperbiæ Roma veſtra non patitur: memor ſcilicet bonorum parentum, quos Tarquinij faſtus, & ipſius Camilli currus offendit. Nam tãto illi viro albentes quadrigæ exilium triſte pepererunt. Summiſit Publicola concioni ciuium Conſularem ſecurem, & honoris ſui culmen infregit, vt libertatem ciuitatis erigeret. Ergo moribus potiùs quàm inſignibus æſtimemur.

mur. Non culpamus nouum beneficium, ſed bona noſtra præferimus. Summouet: vehiculum cuius cultus inſignior eſt: illud malumus cuius verſus antiquior.

Hanc epiſtolam, vt & 33. 38. 41. 47. 49. 50. 54. 55. 60. & 69. Sirmondus ad Valentinianum ſcriptas putat, & mutandas earum inſcriptiones: quod ego ſine libris facere non ſum auſus.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 25.*

INTER præcipua negociorum ſæpè curatum eſt, vt erudiendis nobilibus philoſophi præceptores ex Attica poſcerentur. Itaque nonnullos ius & auctoritas publica in vſum noſtrę vrbis accepit, D. Imperator. Nunc veſtri ſæculi bonitas, vltrò optimatem ſapientiæ Romanis gymnaſijs arrogauit. Siquidem Celſus, ortus Archetimo patre (quem memoria litterarum Ariſtoteli ſupparem fuiſſe conſentit:) iuuentuti noſtrę magiſterium bonarum artium pollicetur, nullum quæſtum profeſsionis affectans. Atq; ideò dignus in ampliſsimum Ordinem cooptari: vt animum vitijs auaritiæ liberum, dignitatis pręmio muneremur. Sunt huius rei exempla nobilia, quæ prudens æmuletur imitatio. Nam & Carneadem Cyrenæum, & Pœnum Clytomachum Athenienſis Curia ſocietate dignata eſt: itidem vt noſtri Zaleucum, legum Locrenſium conditorem, ciuitate donarunt. Dignum eſt igitur æternitate numinis veſtri, Celſum, genere, eruditione, voluntate laudabilem, adiudicare nobilibus pignore dignitatis, cum prærogatiua ſcilicet Conſulari, ne ſumptum eius magis quàm magiſterium quæſiſſe videamur: non ſine auaritiæ nota, ſi ab eo munia publica poſtulemus, qui ſpondet gratuita præcepta.

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVG. SYMMACHVS V.C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 26.*

PRÆCIPVA quidem beneficia numinis veſtri populus Romanus expectat, DD. Imperatores. Sed ea iam quaſi debita repetit, quæ æternitas veſtra ſponte promiſit: non quòd ſibi tribuenda diffidat, (nuſquam enim maior ſpes eſt quàm in bonorum Principum ſponſione) verùm ne exiſtimetur oblata faſtidioſè ſperare, niſi inſtanter exegerit. Orat igitur clementiam veſtram, vt poſt illa ſubſidia, quæ victui noſtro largitas veſtra præſtabit: etiam curules ac ſcenicas voluptates Circo & Pompeianæ caueæ ſuggeratis. His enim gaudet vrbana lætitia, cuius deſiderium pollicitatione mouiſtis. Expectantur quotidiè nuncij, qui propinquare vrbi munera promiſſa confirment. Aurigarum & equorum fama colligitur: omne vehiculum, omne nauigium ſcenicos artifices aduexiſſe iactatur. Et tamen

men amor perennitatis veſtræ acuit deſideria plebis, non cupiditas ludi-crorum. Date igitur interim quæ petuntur, vt ſit locus cæteris quæ ſine fine tribuetis.

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 27.*

CALENDAS, anni auſpices, quibus menſium recurſus aperitur, impertiendis ſtrenis dicauit antiquitas, DD. Imperatores. Huius inſtituti vſum munificentiæ feſtinatione præuertitis, feram putantes liberalitatem, quæ ſtatis temporibus *admouetur. Fœlix me hercule ſæculum, quo Principes cohibere diu neſciunt tribuenda deuotis, cũ ſibi debita cunctentur exigere. Quid ergo primum, quid potiſsimum prædicem? promptam ne numinis veſtri & celerem largitatem, an circa abſentes memorem diligentiam, an quod ſacrum munus auxiſtis honore verborum? Dicam, vt res eſt, curaſſe clementiam veſtram, vt tanquam corâm locatus, & alloquijs Principum fruerer, & auguſta in ipſis donis ora venerarer. Quando mihi continget, expreſſa potius & viua gaudia capere de vobis? Quantum veritatis eſt bonum, cuius ſpecies & imago mirabilis eſt! Ago igitur atque habeo gratias, & meam vicem, qui ſoluendo par non ſum, cœleſtibus delego virtutibus: illæ clementiam veſtram dignis proceſsibus munerentur. Nos colimus, nos amamus; quod ſcitis omnibus rebus eſſe præſtantius: qui ideò ſalutariter Rempub. regitis, vt hæc ſola mereamini.

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVGG. SYMMACHVS V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 28.*

OMNIVM beneficiorum, quæ tribuit potior fortuna ſubiectis certa ſunt tempora, DD. Imperatores. Solæ leges, quæ in bonum commune procedunt, numquam patiuntur occaſum. Agit diuinis ſanctionibus veſtris gratias Ordo reuerendus, etiam nomine poſterorum, quibus Reſp. emendata tradetur. Nam quum fœda iactatio Senatorias functiones grauibus impendijs obruiſſet, & moribus & ſumptibus noſtris ſanitatem veterem reddidiſtis: ne aut impares facultate collegas tenuis decoloraret Editio, aut per verecundiam viribus maiora conatos effuſio inconſulta demergeret. Eiuſdem præterea rationis ſalubritate, vetus dicendarum ſententiarum forma reparata eſt: ne ſummum cuique decernendi locum, non ratio munerum, ſed *honorum fortuna præſtaret: atque id aſſenſio cæterorum vel inuita ſequeretur, quod ante omnes fœlicior cenſuiſſet. Credimus igitur his remotis, ad regnum ſuum redijſſe virtutes. In Editionibus parſimonia, in Senatu ordo retinebitur; nec ſe oſtentabit opulentia,

ſemper bonis infirma temporibus. Supereſt vt ea quæ ſerenitas veſtra Patribus deliberanda legauit, cognito Senatus conſulto lex Auguſta confirmet. Nullo enim diſſentiente, quis modus * cenſitum, ſemel aut ſæpius, quæ fungendis mediocritas Editionibus applicetur, quæ gladiatorio Muneri, & quæ ſcenicis ludis ſumptuum temperamenta conueniant: quid libertatis habere mereatur præſentis expenſio, quid damni abſentium contumacia debeat experiri. Hæc æternitas veſtra venerabilis, cùm Senatui ſtatuenda mandaret, referri ad ſe protinus imperauit, vt placita cunctis immortali lege ſolidentur. Iuſsis paruimus. Exſpectamus oraculum quo ſalutariter, vt veſtro numini familiare eſt, Patrum decreta firmetis: adiecta comminatione, ſi vllus aliquando ambitus hæc vel illa corruperit quæ conſilio cœleſti pro Ordinis dignitate ſanxiſtis.

* Lectij hæc coniectura eſt, quod ſilere non debuit Iuretus. nam prius ediderat: *bonorum*, non *bonorum*. Ego putabam vocem *Honorum*, vt gloſſema ad explicationem vocis, *Munerum*; delendam eſſe.

DD. Theodosio et Archadio Semper Augg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt.29.*

GRATIAS beneficijs veſtris agere pro vrbe Roma, vt officij probabilis, ita inſolentis audaciæ eſt. Nam neque ingentibus verba conueniunt, & perſonam populi Romani nulla implet oratio, DD. Imperatores. Sed quia in talibus negocijs voti magis quàm ingenij ratio verſatur, non metuo imparis famam, dum fugio nomen ingrati erga vrbem cœlo & ſideribus acceptam: cui bona terrarum omnium congeſta præſtatis, atque id præcipuè vobis putatis accedere, quod Roma quæſiuerit. Recepimus veteris prærogatiuæ [a] fidem, ſecuritatem. Siquidem conſtat imperantibus vobis, populi eſſe Romani quicquid vbique generoſum vel gignit natura, vel informat induſtria. Enimuero etiam poſteris egregium dediſtis exemplum. Scient futuri ita demum affluere publicas voluptates, ſi eas Palatia non requirant. Hoc eſt ſpecimen animi continentis, ſibi negare quod alijs deferatur, & lætitiam cæterorum proprijs anteferre ſolatijs. Hic vſus bonos Principes decet. Namque aurium & oculorum fructus caducus eſt, largitatis æternus. Alij triumphis ſuis hæc dona ſeruaſſent, vt poſita lauro nouis actoribus perſonarent Pompeiana proſcenia: vt pro captiuis tetrarchis [b] Indicæ currum belluæ præuenirent, vt equorum longus ordo inſtar gentium duceretur. Veſter triumphus Arſacidas poſt tergum reuinctos, & gazas victæ Babylonis accipiet. In magnos quippe animos non cadit affectata iactatio. Neſcitis tribuenda differre: quicquid nationum famulatus obtulerit, ſtatim publicum eſt. Meritò vos Senatus ac

populus ore celebrat, deuotione veneratur, amore complectitur. Mihi credite, arcana omnium pectorum poſsidetis: illa bonarum neceſsitudinum loca, quibus liberorum, quibus parentum immoratur affectio. Et quia omne præmium, dum beneficijs veſtris confertur, anguſtum eſt: inuenit Ordo ampliſsimus amabilem vicem, qua ſe gratum probaret. Nam familiæ veſtræ & ſtirpis auctorem, Africanum quondam & Britannicum ducem, ſtatuis equeſtribus inter priſca nomina conſecrauit, qui fœliciſsimum ſidus, & imperio ſalutare progenuit. Sic coluntur quorum liberi ad bonum publicum nati ſunt. At verò populus Imperialis munificentiæ pignoribus expletus, in amorem veſtrum prompta inclinatione conceſsit. Qui vbi comperit meo præfatu, affore dona publicorum Parentum, portis omnibus in longinqua fuſus erupit: fœliciorem cæteris iudicans, qui primus bona veſtra vidiſſet. Ergo cùm exſpectari munera Principum ſoleant, nunc tacita venerunt. Prætereo illum diem, quo elephantos regios per conferta agmina equorum nobilium pompa præceſsit. Malo fremitum [c] Murciæ vallis exponere, atque illam quadrigarum diſtributionem; in qua ſibi cũ fortunacior videretur, cui * electionem mox vrna tribuebat; par vel potior erat, quem ſors feciſſet extremum. Quoties ſequenti primus inuldit? Dubia eſt enim optio * cùm de ſimilibus iudicatur. Nec puteris iſtiuſmodi voluptatem plebi Martiæ paruam videri, cui delinimenta Circenſium finitimorum connubium præſtiterunt: cui ſummus honor viſus eſt, vt onantes equorum dorſa geſtarent, vt triumphantes currus inueheret: quando victoria genti Romuleæ familiaris, clementiam veſtram pro voto omnium muneretur. Feciſtis vt vrbs cana luxuriet in primam reductà lætitiam, & ver illud quondam vigentis ætatis. Audeo iam ſperare potiora. Mittetis etiam regiam claſſem quæ annonarijs copijs augeat deuotæ plebis alimoniam. Hanc ergo in Tyberinis oſtijs, mixtus populo Senatus excipiet. Venerabuntur tanquam ſacras puppes, quæ fœlicia onera Ægyptiæ frugis inuexerint. Non ſunt auara vota quæ ſæculi excitauit humanitas. De exemplis venit iſta fiducia. Magna ſumendo, maiora præſumimus. Nunc legite Senatus ac populi fauſta ſuffragia: licèt ſciam plus ineſſe animis quàm vocibus explicari: & quædam libamina publici in vos amoris accipite. Si parua adhuc ſunt dicta, munerum veſtrorum imputate miraculis. Nam magnitudo ſtuporis, locum multis plauſibus non reliquit.

[a] fortè *fidam ſecur.* quod & Lectio placet.

[b] Sic Iuretus pro, *Curſum.*

[c] Antea, *Martiæ.* hoc à Iureto eſt, quem mihi veniam nõ grauari æquum eſt, ſi quid ex his paruis dictu me in recenſendo fugiat.

DD. THE-

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVG. SYMMACHVS. V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 30.*

LÆTARVM rerum index eſſe malueram, DD. Imperatores: ſed ratio officij publici neceſsitatem mihi nuncij triſtis impoſuit. Prætextatus veſter, prætextatus honorum, antiquæ probitatis aſſertor, inuida morte ſubtractus eſt, vir omnium domi foriſque virtutum. In cuius locum, veſtræ quoque æternitati, quæ optimos nouit eligere, nimis arduum eſt ſimilem ſubrogare. Itaque ſummum ſui in Rep. deſiderium, magnumque ciuibus gratis reliquit dolorem. Nam vbi primum Romæ amarus de eo rumor increbruit: recuſauit populus ſolemnes theatri voluptates: memoriamque eius illuſtrem multa aclamatione teſtatus, grauiter egit cum liuore fortunæ, quòd ſibi inclytorum Principum beneficium ſuſtuliſſet. Et ille quidem functus eſt lege naturæ: nos verò ſocios animi ſui veſtrique iudicij tanto dolore confudit, vt ocij remedium poſtulemus. Sileo cætera, quæ me non ſinunt Præfecturam ferre patienter. Vel hæc vna conſortis amiſsio iuſta eſt ad impetrandam vacationem. Ament alij perpetuas poteſtates: mihi ſummus eſt fructus fœlicitatis, vt coram veſtrum numen aduenerer, intuear benignitatis [a] meæ ſidera. Hoc vnum, præ omnibus quæ præſtitiſtis expeto. Simplex petitio eſt, nec viam capeſſendi honoris affectat. Satis enim claruit, nihil aliud eſſe quod cupiam, cùm ſupplex [b] refuderim magiſtratum.

[a] Iuretus: *meæ.* Lectius. *veſtra.*

[b] Lectius: *refugerim.* fortè: *refutarim.*

D. VALENTINIANO SEMPER AVGVSTO, SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 31.*

LICET arbitrer meas litteras nuncijs aut rumore præuentas: quid enim fama poteſt eſſe velocius, D. Imperator? ego tamen officij publici neceſsitate cogente, exceſſum viri illuſtris crudo adhuc dolore non ſileo. Vettium Prætextatum veteribus parem, virtutum omnium fata rapuerunt ſummo patriæ gemitu, cui decus inſigne præſtabat. Cuius ego laudes & iuſta præconia, animi conſternatione prætereo. Neque enim locus eſt cuiuſquam teſtimonio quum vitæ eius gloriam clementiæ veſtræ iudicia teſtentur, mortem celebrem dolor omnium fecerit.

DD. THEOD. ET ARCHAD. SEMPER AVGG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 32.*

LICET Vettius Prætextatus naturæ lege reſolutus ſit, viuit tamen in memoria & amore cunctorum: atque hoc vno punit inuidiam, quòd tan-

tantum ei mors ad gloriam contulit, vt huic quoque fortunæ liuor debeat inuidere, DD. Imperatores. Nam præter illum populi Romani inuſitatum dolorem, etiam Senatus impatiens diſpendij ſui, ſolatium petit de honore virtutis: veſtrumque numen precatur, vt virum noſtra ætate mirabilem, ſtatuarum diuturnitas tradat oculis poſterorum: non quòd ille præmia terrena deſideret, qui gaudia corporis, etiam cùm hominem ageret, vt caduca calcauit; ſed quia ornamentis bonorum incitatur imitatio, & virtus æmula alitur exemplo honoris alieni. Hinc factum eſt, vt ruſticis adhuc ſæculis optimi quique ciuium manu & arte formati in longam memoriam mitterentur. Atque vtinam nihil huic decori facilitas adulantium poſtea derogaſſet: quamuis paria non ſint quæ diſpari arte quæruntur. Dignum eſt igitur, vt qui in pectoribus omnium manet, ſit in ore plurimorum. Ille ſemper magiſtratibus ſuis celſior, in alios temperatus, in ſe ſeuerus, ſine contemptu facilis, ſine terrore reuerendus. Cui ſi quod commodum ſucceſſionis euenit, ad teſtatoris proximos mox reuertit. Qui nullis proſperis fractus eſt, nullius riſit aduerſa, indecoræ neſcius largitatis: ille quem ſemper inuitum ſecutus eſt honor, cuius æquitati conterminus quiſque limites ſuos credidit. Plura de eo vellem, plura de eo deberem: ſed clementiæ veſtræ teſtimonio cuncta ſeruanda ſunt. Illuſtrior enim laus eſt, de cœleſti profecta iudicio. Ergo vt probitatis patroni, bona temporum veſtrorum futuris quoque viſenda proponite. Certè ille eſt Prætextatus, quem iure Conſulem feceratis: vt faſti memores celebre nomen extenderent. Alijs vtiles, fatalia damna reparate. Abierit cum homine præmium: ſed iudicium poſt hominem perſeueret. Probate, caſibus aduerſus gloriam nihil licere. Nam quod meruit à ciuibus ſingulare eſt: illud multis commune quod perdidit.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 33.*

SI diuinæ clementiæ tuæ merita cogitantur, nullæ opes, quas aut natura ſufficit, aut fortuna circumfert, gratiam noſtri erga te amoris æquabunt, D. Imperator. Sed, vt mea fert opinio, publicum de optimo Imperatore iudicium non eſt muneribus æſtimandum. Senatus tamen promptus obſequi, omnes officiorum partes vltrò arripit, quibus indicatur affectio: & ſalutare numen tuum precatur, vt in hac Oblatione quæ nonnihil ſuperioribus addidit, intelligas hoc eſſe curatum, ne ſub te minùs poſſe videamur. Nam Diuis parentibus tuis, ob decennium ſingulis minor ſumma decreta eſt. Etiam Diuus frater manſuetudinis veſtræ, cùm tertium luſtrum æui Imperialis exigeret, parciore munificentia honoratus aſſeritur. Nunc in amorem tuum ſtudia noſtra creuerunt. Nam mille ſexcentas auri libras decen-

decennalibus Imperij tui faſtis deuotus Ordo promiſit, vrbanis ponderibus conferendas, id eſt trutinæ largioris examine. Quòd ſi pares animo vires Senatus habuiſſet, ſcires in publico amore perennitatis tuæ eſſe diuitias Sed maluit clementiæ tuæ ſolutionis fide placere, quàm magnitudine perfidæ ſponſionis. Dehinc ſub Imperatore primæuo ſanus muneris modus, votum eſt ſæpè faciendi. Abſit, vt bono Principi pluſquam poſſumus, ingeramus. Amantium quippe largitio non deterit vires offerentium. Ergo & nunc libens ſume ſacro ærario decreta ſubſidia: & futuris proceſsibus Imperij tui, obſequiorum ſimilium ſpem reſerua.

D. VALENT. SEMPER AVG. SYMMACHVS V.C. PRÆF. VRB. *Epiſt.34.*

HABENT hoc publicæ neceſsitates, vt impoſsibilia plerumque perſuadeant, D. Imperator. Sed cauto opus eſt; ne aſperitas negocij effectu irrito ſolas arceſſat offenſas: quæ nulli magis euitandæ ſunt quàm iuueni & Principi, cuius gratia cum ætate debet adoleſcere. Ergo numinis veſtri famam, ſimulque arduum recogitans, Corporatos negociatores, membra æternæ vrbis, ad equorum collationem, quam litteris imperaſtis, vocare dubitaui: ne librationem clementiæ veſtræ querela publica præueniret. Integra res eſt: adhuc ſalubritatem conſilij diligentioris expectat. Iuſtitiæ præſtate, quod remittitis inuidiæ. De exemplo veniunt quæ cauemus. Siquidē cœli particeps parens clementiæ veſtræ, cùm munus exiguū huic hominum generi mādare tētaſſet, motus libertate plebis abſtinuit. Et certè paucorū curā res illa poſcebat: magiſq; officiū deſiderabatur tractādæ pecuniæ publicæ quā diſpendium cōferendæ. Conſuluit tamē gloriæ ſuæ ne quid iuberet inuitis: & diligentiſsimus ac ſerius Imperator, ſperatum emolumentum tanquā popularis ignouit. Nec putet æternitas veſtra ab incœpto temerè deſtitiſſe Deo proximum virum. Nouerat horum Corporum miniſterio tantæ vrbis onera ſuſtineri. Hic lanati pecoris inuector eſt: ille ad victum populi cogit armentum: hos ſuillæ carnis tenet functio: pars vrenda lauacris ligna comportat. Sunt qui fabriles manus auguſtis operibus accommodāt: per alios fortuita arcētur incendia. Iam cauponas & obſequia piſtoria, frugis & olei baiulos, multoſque id genus patriæ ſeruientes, enumerare faſtidium eſt. Ad ſummam, liquet priuilegium vetus magno impendio conſtare Romanis. Iugi obſequio immunitatis nomen emerunt. Quòd ſi adijciantur inſolita, forſitan conſueta ceſſabunt. Quare paternum clementiæ tuæ ingerimus exemplum. Prætuli oraculum, quod pius ſucceſſor imiteris. Oro atq; obſecro, ne populum, quem triumphantes ſæpè veneramini, cæteris vrbibus conferatis. Dabit fortuna melior quic-

quicquid caſtrenſis vſus efflagitat. Humanitatis merito neceſsitas veſtra ſedabitur.

DDD. Valent. Theod. et Archad. Semper Avggg. Symmachvs V.C. Præf. Vrb. *Epiſt. 35.*

AB exortu penè vrbis Martiæ ſtrenarum vſus adoleuit, auctoritate Tatij Regis, qui verbenas fœlicis arboris ex luco Strenuæ anni noui auſpices primus accepit, DD. Imperatores. Nomen indicio eſt viris ſtrenuis hæc conuenire ob virtutem: atque ideò vobis huiuſmodi inſigne deberi; quorum diuinus animus magis teſtimonium vigilantiæ, quàm omen expectat. Sumite igitur defenſores publicæ ſalutis ſolemniter auro ducta munuſcula: non quia diuitis metalli honore gaudetis, ſed vt noſtra deuotio fœlicis ſæculi teſtetur opulentiam. Bonis Principibus bene parta libamus. Suſcipite à Iudicibus aperta obſequia, qui precia occulta damnatis. Meritò vobis ſolemnes pateras cum quinis ſolidis, vt numinibus integritatis offerimus: quibus nec veſter pudor nec noſter cenſus oneratur. Maneat æuum talis circa vos vſus officij: & honorem clementiæ veſtræ interminus annorum recurſus inſtauret. Libenter ſtrenis ſolemnibus Præfectura fungetur, ſtrenuis deferenda.

D. Theodosio Semper Avg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt. 36.*

PRofiteor vltrò, quòd ſcio clementiam veſtram poſſe reſcribere. Verecundè potiùs quàm iure ſuſcepi prouocationem; non extante ſententia: ne exiſtimarer offenſus liberæ quidem ſed immaturæ vocis obiectu, D. Imperator. Nam cum inter proximos Emphaſij [a] C.V. itemque hæredes ſcriptos, qui olim beneficio Prætoris corporibus defruuntur, ſuper teſtamenti iure actio verteretur, & ſententiam de poſſeſsione impatienter exigerent, quibus ab inteſtato bonorum poſſeſsio minimè competebat, quòd hæredibus ſcriptis ſecundum tabulas docebatur, indulta: Priſcianus & Polemonianus ad denunciationem dilatio negocio prouocarunt. Et cùm ab his ratio quæreretur, alios vocis ſuæ incentores fuiſſe teſtati ſunt, vt Geſta litteris connexa monſtrabunt. Nec Officiũ partibus defuit ad mulctam præiudicij ſuggerendam. Sed iudicem veſtri ſæculi decuit vim conſtitutionis ſacro oraculo reſeruare, quum allegauerint petitores, quòd ſe ad incautam prouocationem alienus hortatus impulerit.

[a] Lectius coniecerat: C.M.V. id eſt, clariſsimæ memoriæ viri: quomodo de defunctis dici ſolet. Hoc quoq; ſuppilarat Iuretus.

D. Theo-

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt.37.*

FIDEM meam conuenit amor ſæculi veſtri, & cura Reipub. ne corrigenda diſsimulem, D. Imperator. Cum ad Præfecturam vrbanam ciuilium rerum ſumma pertineat, minoribus officijs certa quædam membra creduntur. Quibus regendis induſtrios & priuatos oportet adhiberi: vt ſuum quiſque munus inculpata facilitate promoueat. Tales nunc de iudicio numinis veſtri publicus vſus expectat. Sed nolo culpare præſentes: cùm ſatis ſit ſollicitudini meæ, ſi melioribus viris officia intramurana mandetis. Meis quippe humeris rerum omnium pondera ſuſtinentur, cedentibus reliquis quos clementiæ veſtræ multiplex occupatio probare non potuit. Habet temporum fœlicitas digniores. Bonorum virorum vena fœcunda eſt. Meliùs vrbi noſtræ in poſterum conſuletis, ſi legatis inuitos.

D. THEODOSIO SEMPER AVGVSTO SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt.38.*

FOELICITAS quidem veſtra, æternæ vrbi ſolemnis alimoniæ copiam pollicetur, D. Imperator. Sed re magis quàm ſpe tuti eſſe debemus: quod facilè factu eſt, ſi hanc quoque partem clementiæ veſtræ cura reſpexerit. Nam æſtate prouecta cùm ex Africanis partibus minimum deuehatur, non inani tangimur metu, ne res annonaria in graues cogatur anguſtias. Et ideò oro quæſoque perennitatis veſtræ ſalubre præſidium, vt Iudices Africanos, & Notarium cui æternitas veſtra mandauit frumentarios commeatus, ſeueriora ſcripta diſtimulent, miſsis in hoc negociũ ſtrenuis, qui onera conſueta, dum tractabilis nauigatio eſt, victui vrbis exhibeant. Hoc ſæculo veſtro, hoc virtutibus diuinis dignum eſt, vt ſecuritatem Romani populi inter præcipua & prima curetis. Aderunt optatis curſibus plena nauigia, & Romanos portus frequens atque onuſta claſsis intrabit, ſi aſpirauerint numinis veſtri ſecunda ſuffragia.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 39.*

DIFFICILIS eſt exitus veterum iurgiorum. Res enim multis agitata iudicijs, & actionum varietate, & cognoſcentium motu, & perſonarum mutationibus implicatur, D. Imperator. Vt mihi nunc venit vſus, cum inter Gaudentium curatorem Martianæ clariſsimæ fæminæ, itemque Liberium procuratorem amitæ eius, eodem nomine dum viueret nuncu-

illo negante poſt deſignationem rei, & eius perſonæ quæ hodie corporum poſſeſsione defruitur, quicquam eſſe quærendum. Acceſsit cunctationi meæ cauſa vehementior; quòd iubente lege vt intra quatuor menſes ad æſtimationem bonorum poſſeſſor [d] à petitore teneatur: nunc vt Geſta monſtrabunt, anguſtum nimis ex conuentione tempus fuiſſe viſum eſt peregrinis corporibus æſtimandis. Et ideò motus ambiguis, oraculo numinis veſtri[e] diſcingenda cuncta ſeruaui. Nam in rebus dubijs vna eſt ſalubritatis via, vt diuina quæque vel Deo proxima conſulantur. Coniunctæ paginę, allegationes partium & ſupplementa ſumpſerunt. Quæ cùm maieſtatis veſtræ iuſtitia perpenderit, precor vt metas [f] carioſæ liti abſoluta definitione ponatis.

[a] Sic Iuretns. nam antea legebatur: *præſcriptionis*.

[b] Idem: *eque*. Lectius: *contra hac, exactam*.

[c] Lectius inſerta voce: *neptes eius*.

[d] Mercerus: *poſſeſſor petitori teneatur*.

[e] Sic Iuretus edidit, pro, *diſtinguenda*. Putarem, nihil mutandum. ambigua enim rectè dicuntur diſtingui: ſicq; Aurelius Victor in M. Aurelio laudat, *legum ambigua mire diſtincta*. Quare ergò, inquis, hic Iureti potius, quam tuam in edendo rationem ſequeris? Memini enim gallum in ſterquilinio ſuo plurimũ poſſe. Hæc omnia cum de iure ſint, quid in Iureto Iuriſc^to^. plus, quam mihi, deferam? Ne tamen nihil ipſe dicere videar, puto. *Diſtinguendi* verbum, quod vſq; eò amplectitur Iuretus, eſſe eiuſdem notæ, ac *Negocicium* lib. 7. epiſt. 94.

[f] Hoc quoq; à Iureto eſt. Libri enim omnes habent, *curioſa*.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 40.*

QVVM clementia veſtra meminiſſet, faciendæ carrucæ impendium de ſacro ærario eſſe decretum: cenſuit vt eius argentum publicis conditis redderetur, D. Imperator: Sed examinis repperit fides, ex alijs titulis aſſumptam ſpeciem, quàm vehiculi ornatus accepit. Cuius rei, etiam vir illuſtris prædeceſſor meus, [a] Anthemius Baſſus, perennitati veſtræ rationem dicitur intimaſſe. Et ideò ſæculi veſtri æquitas imperauit, vt examinata & comperta ſuggererem. Cùm fiſcus in tempore quod præbendum fuerat non haberet: ex arca Quæſtoria, itemque ex Formarum conditis, præterea ex Argentariorum parſimonia, argentum iuſſo operi miniſtratum eſt. Cuius ſolutio, ſi carrucæ vſus maneret, de theſauris Imperialibus iure peteretur. Sed nunc carpenti nouitate ſummota, ſuum quiſque depoſcit: nec difficile credimus impetrari quod à legum parentibus poſtulatur. Quæſo vt digna temporibus reſponſa reddatis: quo vir [b] Cla-

riſsimus & illuſtris ſacrarum largitionum Comes, refundendum eſſe cognoſcat publicis titulis priuatiſque perſonis, quod ſine lacuna Imperialis ærarij deprompſit aliena collatio.

* Prius legebatur: *Anthenius.* Sirmondus mauult: *Auchenius* & hic epiſt. 46. aitque hunc fuiſſe Anicium Auchenium Baſſum. nam hoc libro epiſt. 57. Anicius Baſſus dicitur. Claudican. de Conſul. olybr. & Prob. *Scis genus Auchenium.*
* Sic Iuretus. antè: *Conſularis.*

DD. Theod. et Archad. Semper Avgg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt.* 41.

SCIO quidem naturæ humanæ vitio, probitatem ſubiacere liuori. Sed miror eò progreſſas inſidias æmulorum, vt crudo mendacio inſontis fama peteretur, DD. Imperatores. Quid enim non audeant, quidúe intentatum relinquant, qui in arce terrarum, Chriſtianæ legis iniurijs vindicata phana finxerunt? Fleuit credo ſcenæ iſtius fabricator, cùm de Eccleſiæ penetralibus raptos ad tormenta ſimularet, cùm de longinquis ac de finitimis vrbibus duci Antiſtites in vincula deſcriberet. Neque enim ſerenum clementiæ veſtræ animum ſine his argutijs compuliſſet ſacro Edicto populum conuenire: vt aſperioribus quàm pietati veſtræ mos eſt litteris, Præfectum, quem ſine ambitu legiſtis, argueret. Reddat nunc, quiſquis ille eſt, cauſas fallaciæ ſuæ: qui ſub occaſione iuſtæ inquiſitionis qua me cultum ſpoliatorum mœnium inueſtigare iuſsiſtis, tragicas quæſtiones de miniſtris Catholicæ iactat agitatas. Reſpondeat litteris Epiſcopi Damaſi, quibus aſſectatores eiuſdem religionis negauit vllam contumeliam pertuliſſe. Non magnopere Officij mei prætendo reſponſa: à quo ideò quæſita eſt rerum fides, ne factum aliquod recordationem quæſitoris effugeret. Credatur eius legis Antiſtiti, quæ læſa ſimulatur. Credatur Præfecto, qui perennitatis veſtræ ammonitus Edicto, miratur in procinctu creditum, quod Roma neſcit admiſſum. Omitto iniuriam Præfecturæ & conſcientiæ meæ: quando eò proceſsit inſimulatio, vt vos quoque ipſos auctores honoris mei quadam reprehenſione perſtringat. Nam qui ſummi loci Iudices decolorant, ſacri teſtimonij facilitatem videntur inceſſere. Iam dudum me Diuus genitor numinis tui præcipuo honore dignatus eſt: ille meritorum arbiter ſingularis, cuius imperium cum moribus, recepiſti. Paternum ſequere, tuum tuere iudicium. Qui Præfecturam ſine ambitu meruimus, ſine offenſione ponamus. Suggeſtionibus viri excellentis, & de Rep. benè meriti Prætextati Præfecti Prætorio, abuſus exiſtimor. Quid ſi ex illo decreto quod probabiliter impetrauit.

nec-

necdum à me quæſtio vlla tentata eſt? Præuidi enim quid poſſent æmuli ſuſpicari: atque ideò obſignata Officio Præfecturæ ſacra iuſſa commiſeram. Nec me huiuſmodi coniectura decepit. Siquidem ſeuerè executus inſimulor, quod nõ conuincor aggreſſus. Hæc omnia fide Actorum comprehenſa ſubieci: vnum illud adijciens, vt me perennitas veſtra neceſſitate inquiſitionis eius abſoluat, cuius Autoritatem referri ad ſcrinia Palatina iuſsiſtis. Nam ſi tantum de me improbis licuit extante præcepto: quid retractatis litteris non licebit? Sanè laudabili viro Epiſcopo denegante vllum è ſuis aut carcere aut vinculis attineri, & Officio eadem ſuggerente: ignoro quos potiſsimùm præceperitis abſolui. Tenent quidem leges variorum criminum reos: ſed vt comperi, à myſterio Chriſtianæ legis alienos. Quid igitur æternitas veſtra decernat, deuotus opperior: & quæſo vt fallaciam retundatis, quæ diuini pectoris veſtri ſollicitauit quietem, quę ad Edicti neceſsitatem venerandi Principis curam coëgit. Me muniuit inuidia: apud aures enim ſacras locum poſteà non habebit conuicta mendacij. Si quid tamen denuò obtrectantium murmur ingeſſerit, opto iudicium. Experientur me ſub Imperiali diſceptatione conſtantem, qui nocentem prbare non poſſunt.

D. Theodosio Semper Avg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt. 42.*

DE tribunatu vinarij fori nuper orta contentio, cauſam mihi attulit legum arbitros conſulendi, D. Imperator. Prouectus inſtabat vt delatum ſibi ſortiretur officium. vetus è lege quæ tempora iſtiuſmodi actibus certa decreuit, recuſabat honore decedere. Secutus morem longa ætate ſeruatum, eum, qui recens maieſtatis veſtræ beneficium præferebat, admiſi. Sed vt deinceps, ſi fortè vſus tulerit, cunctationem iudicij abſoluta forma ſummoueat: ſtatui ſacrum numinis veſtri oraculum ſciſcitari, vtrùm fas ſit nouos Tribunos ſeruata lege differri, an magis veteres oporteat deuotione remoueri.

D. Theodosio Semper Avg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt. 43.*

VNvm leuamen iniurijs meis tribuit euentus, D. Imperator, vt Romam publicæ vtilitatis gratia V. C. & illuſtris, clementiæque veſtræ ſemper dicatus, Comes Heſperius mitteretur. Nam ſi eum teſtem contumeliarum, quas pertuli, non haberem: quis dubitaret eam Præfecturam, quæ Romæ ſuperior eſt cæteris, turbidum aliquid pro poteſtate feciſſe? Is, quoniam ſemper amicus eſt veritati, & famam bonorum temporum colit. ſi dederit æternitas veſtra copiam, contemptum legum & ſæculi non

ſilebit. Ego, vt potero, de multis pauca narrabo, repetitis paululùm cauſis, quæ mihi vt arbitror has inſidias excitarunt. Cùm pro diligentia, quæ debet omnibus ineſſe iudicibus, argenti publici ratio quæreretur, quod Cenſualibus Editores Munerum contulerunt; inter cæteras fraudes repertum eſt quoſdam functionibus abſolutos, ſumptum debitum Reip. non dediſſe. Et vt fallacia iſta tegeretur, ex alieno argento tantumdem Cenſualibus, falſis titulis imputatis, quantum duo conferre debuerant, contulerunt. Hoc cum clariſsimi viri ſponte ſine adiectione diſpẽdij reddidiſſent: Senatum priſco more conſului, quid in communi cauſa Patrum innueret auctoritas. Dictis aliquot ſententijs, factum meum reuerendi Ordinis probauit aſſenſio. Interiectis diebus, quum Romam V.C. & ſpectabilis Vicarius commeaſſet, V. C. cauſidicus fori mei Celſus, ſocius eius qui debitum refudit impendium, tuitionem contra me & annonæ Præfectum clariſsimum virum de ſede Vicaria poſtulauit. Cùm ergo aditus in cauſa publica, ciuilem conuentionem matri eius ſuper nepotis ſui Munere detuliſſem, reſponſione ſeruata, * qua retinere aſſeritur patrimonium Candidati, Præfectus verò annonæ V. C. piſtorem publicæ annonæ verbo tantùm repoſcere diceretur, quem manibus Officialium Celſus eruerat. Hic iam veſtræ perennitatis eſt æſtimare contumeliam Præfecturæ: cuius cauſidicus nihil paſſus, auxilium[a] ſecundis iudicijs impetrauit. Per hęc quoniam patientiam meam minimè perculerunt, adiectum eſt quod diſſimulare non poſſem. Nam cùm ad examinandos actus Baſſi Præfecti vrbis poteſtas Vicaria ad Secretarium commune prodijſſet; neſcio quis,[b] vt aiunt, libello dato, de Officij mei colludio vel iniquitate conqueſtus eſt; quòd Memorius litigator, iuſſus à Baſſo ſoluendi debiti gratia ad iudicia Africana deduci, cùm & à viro illuſtri deceſſore meo Auentio, & à me per libellos ne eò pergeret poſtulaſſet, naui eſſet abductus. Hunc illico V. C. & Spectabilis Vicarius, vt ſubſcriptio libelli indicat, adeſſe præcepit. Vbi pariter ambo conſedimus, & ſeriem querelarum recitatione cognoui: ammonui, vt is qui aderat Vicariam ſedem probaturus intraret. Tunc Officium eius hominem deeſſe reſpondit, qui præcepto iudicis ſui in examen acciri debuerat. Quid hic æſtimandum ſit, relinquo ſapientibus. Semel atque iterùm præconis vocibus aduocatur: nec tamen inclamatus accurrit. Tunc nullo aſsiſtente, Apparitio vrbana cœpit vrgere, quod ad Africam tranſuectus eſſet, quò Baſſum clariſsimum virum criminis poſſet arguere. Suggeſtum eſt, paritum eſſe ſententiæ. Quam cùm Baſſus poſt luctamen partium protuliſſet, prouocatio non remouit. Ad hæc Fulgentius V. C. Tribunus & Notarius, conuentos Adiutores vrbanæ ſedis aſſeruit, ne Memorius nauigaret. A quo cùm requireretur, an ad eum aliquid ſu-

per hiſce criminibus Memorius detuliſſet: ait querelas eius libellorum paginis contineri: credo ſimulare non auſus, quòd accuſator eſſe voluiſſet. Adhæc vrbani Adiutor Officij, per Felicem ſibi à clariſsimo viro Fulgentio mandatum eſſe reſpondit, vt ſecundum ſententiam Memorius ad Africam duceretur. Mox Felicem cenſuimus attinendum: quo poſſet liquere, an huius mandati internuncius extitiſſet. Interea vir ſpectabilis Vicarius, cùm adeſſent alij quos in Baſsi cauſis poſſemus audire, ob eius abſentiam, quam facile eſt ex Africanis reuocare Prouincijs, iudicium omne deſeruit: neſcio an ex iuſſu eorum, qui, vt audirentur, affluxerant. Promiſſa Relatione diſcedo. Felix, qui in communi iuſſus eſt attineri, Officij executione corripitur. Is cùm à me in ſequenti tuitionis auxilium popoſciſſet, & vnius nomenclatoris, vt in vrbe pacata amminiculo fretus incederet poſt vehiculum Præfecturæ, iuſſu Fulgentij, per Gaudentium & Victorem Agentes in rebus, & Bonifacium Palatinum, qui hactenus in Officio vrbano militauit, violenter arreptus, deducitur in eius ædes, de cuius mandatis fuerat audiendus. Quod cùm ſibi Fulgentius V. C. auctor contumeliæ meæ inuidioſum putaret, ad Circi Secretarium conuolauit: facti illiciti volens præſtare rationem, quòd ſibi metum fuiſſe dicebat, ne Officij ſubornaretur impulſu. Expectatis credo Auguſtiſsimi Principes, vt Præfectus & iudicij veſtri ſecurus & innocentiæ ſuæ, aliquid ſeuerum cenſuiſſe dicatur. Fateor, neque pœnitet, animum temperaui, dum certam de vobis ſpero vindictam. Statui, vt Felix vadibus, qui Fulgentio non eſſent cogniti, traderetur. Quid mitius decerni, quid remiſsius potuit? Tunc ille, tanquam ceſſurus egreditur. Sed cùm ad eius ædes ſemel atque iterùm Princeps Officij commeaſſet, & obſtinatam hominis contumaciam non poſſet inflectere; inanem ſyngrapham reportauit, qua redhibitionem Felicis in alterum diem ſponſione diſtulerat. Tenet domi teſtem, quem de ſe nouerat audiendum. Etiam huius iniuriæ aſſumo patientiam. Culpate vti vultis, vt dignum eſt. Sciui meliorem eſſe Iudicum cauſam, quæ rerum Dominis reſeruatur. Expectamus, vt altero die inſtructus Officio redderetur. At ille craſtina luce, vt Geſta monſtrabunt, aduerſum cautionis fidem Vicariæ poteſtati tradendus abducitur. Hoc vbi Princeps Officij comperit, paucis comitatus excurrit: retinet Felicē celebri vrbis loco, nec tamen eripit. Itaque Fulgentius, qui ſe ſimulat verberatum, manu validiore legibus repugnauit. Interea Felix à militibus Vicariæ poteſtatis abducitur. Et cùm Princeps Officij mei ſub conſpectu Romanæ plebis auditur; videro quid de hoc facto perennitas veſtra debuit iudicare. Ego ordinem tenebo geſtorum. Fatetur ſub alterius Cognitoris examine litigator, nihil ſibi ab Apparitoribus meis aduerſum Fulgentium eſſe mandatum.

Hic

Hic iuſſu eius ad commune Secretarium, quo faciendæ Oblationis gratia ſummates quoſq; [d] conduxerá, à Principibus Officij vtriuſq; perducitur. Nihil enim repertum fuerat quod Præfecturam poſſet inuoluere. Tunc Fulgentius facti ſui conſcientia percitus, cæſum ſe eſſe conqueritur. Sed mox eiuſdem Felicis ac deuotiſsimi viri Principis reſpōſionè pars iſta purgata eſt. Et tamen querelæ eius audientiam non negaui, Clariſsimo & Spectabili viro Vicario in ſocietatem cognitionis aſcito, ſi vellet ſtruere nomina teſtium plebeiorum danda. Promiſit. Credo vt per morammeus dolor vel per ſatisfactionem miteſceret, vel ipſe rurſus alias moliretur inſidias. Qui vt res indicat, conſcientia hominis ſubornati, à quo Vicariæ poteſtati libellus oblatus eſt, domeſticè confectus [e] [apud eundem factus] auſus eſt poſtulare, ne Apparitores eius, quos ob diſceſſum litigatoris cuſtodia carceris iuſſerat attineri, iniuriæ ſubiacerent. Poſt hæc vſurpato rurſum publico neglectoque iudicio, audacis facti conſcius euolauit, vt Præfecturæ iuſtas querimonias præueniret: ignarus, vt res eſt, parentes generis humani magis iuſtitia quàm inuidia commoueri. Hæc ita eſſe geſta, nec vlla arte fingi, inſtructio ſubiecta teſtabitur. In qua reperiet æternitas veſtra, Præfecturam, quam in me puro iudicio contuliſtis, nihil ſaltim ad vindictam publicæ diſciplinæ eſſe molitam: cùm omnibus iniurijs cederetur, quas boni quique præſumunt pro vigore ſæculi vindicandas. Hæc enim ſpes & fiducia ius creditæ mihi poteſtatis infregit: vt auctores honoris mei, & publicæ dignitatis, & iudicij ſui contumeliam iuſta ſeueritate defendant.

[a] Lectius: *ſecundi iudicis.* fortè: *ſecundi iudicii.*

[b] Mercer. *neſcio quis vicario libello.*

[c] Sic Iuret. vulgò: *video.*

[d] Sic libri omnes. Lucret. *partes conducit in vnum.* Iuretus corrigit, *condixeram*: & illud quidem, quod ſciebamus, *condicere*, nempe eſſe denunciare alicui, nos docet: quod autem etiamnum neſcimus, vtrum ſcilicet *Condicere aliquem*, Latinè, nec ne, dicatur, non docet.

[e] Iuretus gloſſam eſſe putat. Mercerus legit: *domeſticè confeſſus apud eumdem factum auſus eſt.*

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt.* 44.

PER vices menſium ſingulorum ad perennitatis veſtræ [a] ſcripta, Senatus & populi Acta mittuntur: quæ poterunt indicare, quid vir præcelſæ illuſtriſque memoriæ Prætextatus, vel ad ampliſsimum Ordinem, vel ad deuotum vobis populum, pro ſæculi veſtri commendatione pertulerit,

larit, D. Imperator. Sed quia ſpeciatim ſacris litteris imperaſtis, vt ſi qua ab eo Romæ in his cœtibus geſta ſunt, [b] Agenti in rebus excerpta tradantur: miſi omnia iuſsis cœleſtibus obſecutus, quæ ipſo præſente venerabilium rationum veſtrarum ſanctio definiuit, & Patrum probauit auctoritas. Præterea quæ apud plebem locutus eſt, vt cunctos in amorem bonorum temporum prouocaret, adiunxi. Iudicium verò ciuium, quod ſupremo die de virtute atque innocentia eius habuerunt, ſpeciatim viro clariſsimo & illuſtri Officiorum Magiſtro, ſubditis Geſtorum exemplaribus intimaui: licèt vehiculo publico cum cæteris, quæ ex more mittuntur, omnia neceſſe ſit rurſus ad ſerenitatis veſtræ notitiam peruenire.

[a] Ita libri omnes. Suſpicabar: *ad perennitates veſtras ſcripta ſenatus*. Sed Lectio aſſentior, pro, *ſcripta*, legenti, *ſcrinia*. quam coniecturam vt multas alias ſublegit Iuretus, imò *Sublectius*.

[b] vocem, *Agenti*, ex coniectura inſeruit. Lectius malebat: *ſunt, breuibus excepta*.

DOMINO THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 45.*

IAM quidem Reſcriptum numinis veſtri Cyriades V. C. Comes & mechanicæ profeſſor exhibuit, D. Imperator: Quo ſtatuerat æternitas veſtra, vt ſe ipſe à quorundam criminatione purgaret, ac rurſus vrgeret obiectis, ſi quos fraudis inceſſeret. Qui cùm Auxentium V. C. ſub examine deceſſoris mei cœpiſſet arguere: poſtquàm ad cognitionem meam ventum eſt, [a] ſuper baſilicæ atque pontis immodico ſumptu, Auxentij V. C. voce perſtrictus eſt. Quem Cyriades vir parilis dignitatis, mutua accuſatione credidit remordendum. Viſum eſt igitur accommodum, vt vtriuſque ædificationem fida æſtimaret inſpectio. Dedi negocium ſollicitis quantum arbitror viris, & Cyriade pœnè recuſante decreui fabrilis artis magiſtros, quos aduerſario æquiores putabat, æſtimationi operis admouendos: manente nihilominus penes Auxentium cura atque amminiſtratione cœptorum, quod necdum æternitas veſtra officium eius ſucceſsione mutaſſet. Itaque exactis aliquot diebus, & adhuc pendente operis examine, Apparitio, quæ Auxentio fuerat deputata, per [b] notariam mihi fecit indicium, deſeruiſſe clariſsimum virum ſuſceptorum curam locorum, & ſub ipſo æſtatis exordio, quo poſsit profectus ædificationis aſſurgere, nihilum promoueri. Sed quia Senatoris fuga non videbatur temerè credenda: vt impenſiùs requireretur ammonui. Diu nuſquam gentium deprehenſus: vbi Comitatum ſacrum numinis veſtri adire iuſſus eſt, euolauit. Interea Cyriades V. C. Comes & mechanicus, cùm ſtatutum meum diſ-

ceſſu eius videret eluſum: multùm anxius ne quid in abſentem aduerſa-rius moliatur; vt æternitati veſtræ & Relationem V. C. prædeceſſoris mei & nunc Acta ſuggererem, depopoſcit. Cui audientiam negare non potui: eadem via præcepto numinis veſtri cupiens edoceri, quid facto vſus ſit de æſtimatione ſumptuum, quos vtriuſque inſumpſit expenſio. Siquidem meum ſpectat officium, iacturam pecuniæ publicæ non tacere. Fidem litteris ſociata Geſta præſtabunt. Quæ vbi ad ſacras aures perennitatis veſtræ recitata peruenerint: oro atque obſecro, vt incertum animi mei reſponſis Imperialibus inſtruatur.

[a] Sic Iuretus ex coniectura, pro: *ſuperba atque pontis.*

[b] Sic idem Iuretus. vulgò: *Notarium.*

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVGG. SYMMACHVS V. C. PRÆF. VRB. *Epiſt. 46.*

CERTVM eſt quidem clementiam veſtram fidei amore & ſtudio veritatis, in examen aſsiduum ſæpè explorata reuocare, DD. Imperatores. Sed cùm Auxentius V. C. & Cyriades Comes ac mechanicus parilis dignitatis, quadam inter ſe concertatione diſſentiunt: nonnihil ſuperioribus iudicibus derogatur. Iam dudum enim V. C. & illuſtris Anthemius Baſſus pontis noui opere perſpecto, ſub Actorum confectione ſignauit culpam vel negligentiam ſingulorum. Denuò ſucceſſor eius eadem loca rimatus aſſeritur. Dehinc cùm apud me, ex Reſcripto quòd Cyriades V. C. impetrauit, recidiua cognitione refugerent, atque ipſis conſiſtentibus cenſuiſſem, vt vtriuſque tam ſumptus quàm ædificationem inueſtigatio diſcuſsionis inquireret: V. C. Auxentius repentè deſeruit iudicatum. De cuius facto miſſurus Relationem, quam ſollicitudo intermiſsi operis exigebat; alia numinis veſtri decreta rurſus accepi, quibus examini meo V. C. & ſpectabilem Vicarium copulaſtis: vt vtroque reſidente, accuſata pontis vitia quærerentur. Nec obſequium defuit imperatis. Itaque adhibito V. C. Tribuno & Notario Aphrodiſio, cui poſt Auxentium V. C. nouarum molitionum cura legata eſt, habita eſt de his quæſtio qui pontis eiuſdem fundamenta poſuerunt. Atque ita conſtitit, partem breuem atque diſcretam ſub exordio hyemis inchoatam vi fluminis corruiſſe: cuius impendium viginti ſolidorum diffinitione artifices æſtimarunt. Sed caſus partis iſtius, vtpotè adhuc à cætero corpore ſegregatæ, nihil videtur iniuriæ locis diſtantibus attuliſſe: quam facili ædificatione reparandam Cyriades V. C. pollicetur. Poſt hæc alterius loci exploratio hiulcam compagem lapidum deprehendit: quam Cyriades Comes & mechanicus conſilio ſuo & ratione artis ita poſitam ſuggerebat, vt infuſa poſtea impenſa-

penſarum* liquore hiantia ſtringerentur. Quod cùm facere debuiſſet, ſuccedentis induſtriam affectaſſe potiùs dicitur: vt in auctoris inuidiam fœni & ſparti manipulis clauderentur. Quod cùm aſtrueret recitatione Geſtorum, factum quidem vrinandi artifex non negauit: ſed ex vſu operis non in dehoneſtamentum Cyriadis V. C. aſſerebat remedium huiuſmodi eſſe prouiſum. Tunc reſponſionum varietate commoti, coërcuimus à præteritis diſcrepantem. At ille Cyriadem ſibi ait dudum fuiſſe terrori. Quod credibile non videtur: cùm illius temporis Cognitor, ad fidem veri d ſtricta quæſtione peruenerit. Interea Cyriades V. C. facilem proſpectum eſſe ſuggeſsit operis ſartiendi: cuius ſtabilitatem ſicut aſſertum eſt, hyemis tertia non reſoluit. Ipſe autem de ædificationibus Auxentij V. C. & de vſurpatione immodici auri nonnulla indicijs intimauit. Quæ ideò Geſtorum paginis applicari placuit: vt æternitas veſtra cunctis per ordinem patienter auditis, prouidere dignetur, quemadmodum concertantium æmulatione compreſſa, & integritati ſumptuum & firmitati operis conſulatur.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 47.*

VT veſtri numinis veneror ſanctiones, ita obſeruantiam ingem ſaluberrimis Diui genitoris veſtri impendo decretis. Quid enim ille conſtituit, quod poſsit publica cura deſerere? Is inter alia quæ in bonum publicum contulit, etiam medendi profeſſoribus dedit ordinem ſucceſsionis, ſi locum quempiam decedentis fortuna nudaſſet. Qua lege cautum eſt, vt primi artis eiuſdem de nouorum ſcientia iudicarent. Hanc formam, quantum aſſerunt, ætas ſecuta ſeruauit. D. Imperator. Nunc Ioannes V. P. non eum gradum, quem ſubrogandis dederunt Diualia ſcripta, ſed ſummo proximum conatur adipiſci, fultus Palatinæ militiæ priuilegio, & impetratione ſpecialis oraculi, quo Epicteti archiatri locum tunc adhuc ſuperſtitis impetrauit. Sed quia lege & more cogentibus, ſummates eiuſdem profeſsionis par fuit in examen acciri, adhibitum eſt iudicio collegium omne medicorum. Quorum potiſsimi inter venerationem legis, & noui beneficij reuerentiam iudicare non auſi, eum locũ Ioanni V. P. ſtatuerant deferre nudum, quem tenere potuiſſet, ſi eo tempore, quo aulæ obſequijs deputatus eſt, archiatrorũ numero fuiſſet adiunctus. Et cùm ab eo Palatini honoris officia poſcerentur, vt codicillorũ prærogatiua monſtraret, quis illi inter archiatros ordo competeret: aſſeruit domeſtica expilatione etiam documenta ſibi dignitatis ablata. At verò pars magna medicorum munita lege Diuali, eorum exempla deprompſit, qui è Palatio in hunc gradum

ſeruato ordine tranſierunt. Quare motus ambiguis, & neque Diui genitoris veſtri auſus rumpere ſanctionem, neque obuiam ſpecialibus venire præceptis; diuino arbitrio numinis veſtri, ſubditis allegationibus partium, ſummam negocij reſeruaui: opperiens quid deliberatio Auguſta conſtituat, cui ſoli fas eſt de ſcitis Diualibus iudicare.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 48.*

QVID poſſint iuſti Principes culpare, præſentio. In cauſis etenim quibus momenti reformatio poſtulatur, appellationes recipi non oportet. Sed conſultò nunc obiectum prouocationis admiſi, vt in examen clementiæ veſtræ & inuaſionis indignitas, & modus iudicij perueniret, D. Imperator. Nam Scirtius V. P. ereptam ſibi partem Cæſarianæ maſſæ crebra aditione conqueſtus, cùm integrationem ſtatus quem amiſerat impetraſſet, hæredes Theſei, qui reluctarentur, obiecti ſunt. Tum verò Artemiſius, Olibrij clariſsimi atque illuſtris viri actor, executori, vt ipſe profeſſus eſt, obuiauit. Et cùm ad pernoſcendum poſſeſsionis ſtatum loci habitatores adeſſe iuſsiſſem; in iniuriam legum, Ruffino officiali iuſſa curanti, qui deducebantur abrepti ſunt. Geſta indicabunt facti inciuilis auctores. Interea diſtuli vindictam iudiciorum, & rurſus Officio negocium dedi, vt neceſſarios euocaret. Tunc ceſſantibus auctoribus clariſsimæ domus, cæteriſque ſubtractis, ad contradicendum Theſei ſubrogantur hæredes: vno tantùm exhibito, qui ſe aſſereret libertum eſſe defuncti. Is interrogatus quo abiſſent incolæ prædiorum, delituiſſe nonnullos, Scirtij verò mancipia ad vrbanam villam, quæ eſt clariſsimi & illuſtris viri Olibrij, translata reſpondit. Cætera vt à liberto Theſei dicta prætercam, licèt in eum præſcriptio iſta non competat, cùm à patre minorum beneficium libertatis acceperit. His ita poſitis, Præneſtini, in quorum finibus Cæſariana poſſeſsio iacet, miſsis apparitoribus exhibentur. Tunc demũ V. C. & Spectabilis Olibrij procurator emergit. Adeſt etiã defenſor minorum. Tandem cogentibus iudicijs poſtulatus, Scirtio aduerſum duos pugna proponitur: quamuis patrocinia clariſsimæ domus & ſucceſſorum Theſei quadam ſpecie diſsiderent. Itur in quæſtionem poſſeſsionis, quæ partium varijs agitata conflictibus, ad interrogationem teſtium iure tranſiuit. Admoneri ſingulatim, vt mos eſt, iubeo curiales nominum & dignitatis. Ab vnoquoque poſco reſponſa: tum locorum iuſtos poſſeſſores requiro: dehinc percunctor quis annuas functiones, aut indicta perſoluerit. Cùm ſecundum Scirtium teſtimonia cuncta procederent, atq; eam poſſeſſionem cum Theſeo tenuiſſe conſtaret, quãdo aut per quos deiectus eſſet exami-

examino. Secundum ferè vel tertium mentem manare conſentiunt, vt eum clariſsimæ atque illuſtris domus homines expulerint. Auditis optimatum teſtimonijs, denuò defenſores admitto iurgantes. Quæſita & reſponſa partibus intimantur. Ibi Tarpeius V.C. Procurator illuſtris viri Olibrij aſſeruit, ei ſex vncias prædiorum Theſei morte quæſitas. Contrà Scirtius de ſex vncijs, quas minores etiam ſe conſentiente retinebant, non ibat infitias: nec ſua intereſſe dicebat, actores clariſsimę domus, an hæredes Theſei eadem parte fruerentur. Tunc actionibus copulatis, Scirtium vrgere cœperunt, quòd ſecundum mandatum C. F. Facianæ ſex vncias Theſeo per epiſtolam reddidiſſet, ſex verò alias in eius liberos contuliſſet ſpontanea largitate. Ad hæc Scirtius idem litteris familiaribus quod donationibus in Theſeum vel paruulos transfuſum eſſe dicebat, ipſius petitu, vt Actorum fides beneficium roboraret. Et reuera cùm poſteriora Geſta pro indiuiſo ſex vncias maſſæ in eos collatas eſſe teſtentur: intelleximus partem donatoris exceptam. Cur enim pro indiuiſo daret, ſi nihil reſideret quod retineret? Sed hoc cùm ad proprietatis cauſam dicerem pertinere: recitata eſt à defenſoribus conſtitutio, quæ Iudicibus tribuit copiam, non imponit neceſsitatem, vt quoties de poſſeſsionie ſucceſsionis iudicant, continuò ſi caſus tulerit, etiam de iure cognoſcant. Qua actione confeſſi ſunt ad aliam cauſam ſe malle tranſire. Præterea non ſolus Scirtius proprietatis quæſtione videbatur vrgendus: cùm ipſi quoque inter ſe ſuper hac parte quodammodo diſsiderent. Quare de poſſeſsione ſecundum documenta Scirtij & Principalium teſtimonia iudicaui: aduerſarijs eius ſex vnciarum retentione & iure firmatis. Principalem verò cauſam, ſaluis allegationibus partium futuro examini reſeruaui. Et mox ſententiæ exemplar emiſi, cùm eius editionem procurator Spectabilis viri continuò poſtulaſſet. Tunc Scirtius obtulit ſanctiones, quibus doceret in reformatione momenti nullum eſſe appellationibus locum. Poſtridie Procurator Clariſsimus & illuſtris, ac defenſor minorum, qui putabatur in iudicio diſcrepare, concordiam ſuam iunctis prouocationibus indicarunt. Hæc eſt omnis ſumma luctaminis. Nunc oraculum numinis veſtri, fortuna litis expectat. Geſta & ſupplementa partis vtriuſque ſubieci: quibus inſtructa perennitas veſtra, exemplo vnius cauſæ ſecuritati omnium dignabitur commodare.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 49.*

VENDENDIS ſolidis, quos plerumque publicus vſus expoſcit, Collectariorum corpus obnoxium eſt, quibus arca vinaria ſtatutum pre-

cium ſumminiſtrat. Huic hominum generi, taxationis exiguæ vtilitate mutanti, Diuus frater numinis veſtri tantum pro ſingulis ſolidis ſtatuit cõferendum, quantum æquitas illius temporis poſtulabat, D. Imperator. Sed paulatim auri enormitate creſcente, vis remedij Diualis, infracta eſt. Et cùm in foro venalium rerum maiore ſumma ſolidus cenſeatur: nummularijs precia minora penduntur. Petunt igitur de æternitate veſtra, pro ratione præſentis iuſtitiæ, diffinitionis augmenta, qui iam tanto oneri ſuſtinendo pares eſſe non poſſunt. Hæc eſt cauſa querimoniæ, quam diuinis ſenſibus veſtris fides Geſtorum plenius intimabit. Si petitionis genus probabile iudicatis: quæſo vt huic quoque parti præcepto manſuetudinis veſtræ ſalubre remedium deferatur.

D. Theodosio Semper Avg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt. 50.*

PALATINI munerationum ſacrarum, Amicus & Caſtor, quæſtus publicos eruentes, inter cætera nomina quæ iudicio perſequuntur, hæredes Poſtumiani V. C. in examen meum conuentionibus euocarunt, D. Imperator. Luciano monente qui cenſus Senatorios antè tractauit, quòd oblatiuis functionibus eadem domus eſſet obnoxia: pars debiti Lollianam, pars Cattianillam pariter ar Seuerellam ſuggerebatur vrgere. Interea ſequeſtrato Lollianæ C. F. nomine, quam pro ſex vncijs aſtringit exactio: horum orta refragatio eſt, quos pro ſingulis bonorum quadrantibus ſolutionis cura mordebat. Comperendinato plerumque iudicio res eò deducta eſt, vt fiſci patrocinium ſecuritates à clariſsimis perſonis impleti per vices muneris flagitaret: Cattianillæ verò ac Seuerellæ defenſio ſcripta ad Rationalem diuini Principis mitteretur. Vetus enim quæſtio & cognitionibus Præfecturæ frequenter agitata, vſque ad inclyti ſemperque verendi genitoris veſtri cucurrit arbitrium: qui Iuuentij clariſsimæ & illuſtris memoriæ viri tunc Præfecti vrbi inſinuatione conſultus quadam Reſcripti parte ſignauit, ſuis quibuſque temporibus à Cattianilla ac Seuerella clariſsimis fœminis oblatiua * munera ſoluta conſtare. Hoc me dudum promptum atque decliuem ad efflagitanda illationum documenta defixit, cùm videretur omnibus ſecuritatibus eſſe vehementior Imperatoris aſſertio. De cuius reſponſis iugi honore manſuris, veſtræ clementiæ fas eſt eſſe iudicium. Nos venerari potiùs, quàm interpretari oracula diuina conſueuimus. Præſtò ſunt monumenta Geſtorum, partium quoque ſupplementa non deſunt. Æquum eſt, vt maieſtatis veſtræ informetur arbitrio humana cunctatio.

* Emen-

[a] Emendatio hæc Lectij eſt, à Iureto clàm ſublecta. nam is prius ediderat: *munera ſolita conſtare.*

D. THEODOSIO SEMPER AVGVSTO SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt.51.*

MORIBVS ſcæuis familiare atque cognatum eſt, armare ſpiritus impunitatis exemplo, D. Imperator. Cur enim ſecundum deſperet effugium, qui laqueos criminis prioris euaſit? Præſenti cauſæ congruit præmiſſa ſententia. Siquidem Valerianus V.C. cui lar in Epiro eſſe ſuggeritur, neq; Reſcriptorum veneratione, neq; legum ſeueritate, vel pactionum fide, aut Iudiciorum reuerentia permouetur. Qui primò in examen Prætorianæ ſedis iuſſus acciri; ad ſupplicationem V.C. Iunioris vim Reſcripti ſtatu præcelſæ poteſtatis eluſit. Dehinc Proconſularibus euocatus Edictis, leges pari arte fruſtratus eſt Nam cùm & actione ciuili, & criminali accuſatione premeretur, ſtatutis inciuiliter repugnauit: vt Apparitores Præfecturæ vrbanæ, partim notarijs, partim ſuggeſtione ſignarunt. Quorum vnus Agenti in rebus, eo mortuo ad quem ſacri præcepti executio pertinebat, affectum ſe à Valeriano grauibus iniurijs indicauit. Motus igitur indignitate talium querelarum, cùm viderem rurſus illudi poſſe iudicijs, ſi quid ſeuerius cenſuiſſem; tactu optimum credidi, vt æternitati veſtræ cauſæ iſtius pontificium reſeruarem. Soli enim iure corrigitis admiſſa potiſsimæ dignitatis. Fides Geſtis rerum cohærentibus explicatur: nihilominus ad Senatum regreſſus Apparitor, qui contumaciam Senatoris & ſeruiles impetus nunciauit, ſuggeſtionibus ſuis, cùm fortè vſus tulerit, affuturus. Quæſo æternam clementiam veſtram, vt omnibus ſolita æquitate perpenſis, euagari vlteriùs fruſtratorem tot Iudicum non ſinatis.

DOMINO THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 25.*

DIFFICILE eſt vt bona cauſa ſit, cuius actio in ius alterius deſperatione transfertur. Id adeò res probauit, D. Imperator. Nam Theodorus, vt aſſeruit,[a] ex protectore ab Annania quadam in re ſua procurator creatus, iam pridem clariſsimo atque emendatiſsimo viro Cupraſio vrbanis[b] tribunalibus præſidente, Flauianum quendam denunciata lite pulſauit: ſed diem legitimum cauſæ lapſus exceſsit. Longo interuallo petita à me reparatio, cum partes ad neceſſarium contraxiſſet examē, poſt multas allegationes, quas iudicia vt inualidas reſpuerunt, orta præſcriptio eſt, q̃ aſſereret nouari tempora poſſeſſore mortuo debuiſſe. Nam conſtabat non

modò

modò Flauianum, qui propoſitam legibus quæſtionem primus exceperat, ſed etiam ſucceſſorem eius finem feciſſe viuendi. Adhæc præmiſſa eſt lectio, veluti probatur indicijs, nouatio:.e tantũ petitoris hæredi eſſe decretam. Quod verbo quidem aſſertum, ſed ſanctionibus non probatum, contrariæ legis recitatione compreſſum eſt. Secutus igitur ſcita manifeſta & nullis Principum vacuata reſponſis, ceſſare proceſſum negocij iudicaui: cùm lis alteri denunciata, aliam perſonam temporibus exactis tenere non poſſet. Tunc oblatis prouocationis etiam nouationis libellis, ſuſpenſa ſententia. Cuius meritum, perennitas veſtra lectis Geſtis ac refutatorijs cohærentibus æſtimabit. Ego in referendo prolixus eſſe non debui: cùm pænè in ipſo actionum veſtibulo repulſa legibus cauſa conſtiterit.

[a] Sic Iuretus, Vulgò: *ex Protectoribus.*

[b] Lectiana coniectura, quod more ſuo tacet Iuretus, in cuius priore emendatione legimus: *tribulationibus.* Sirmondus putat paullò ante legendum: *Eupraxio*, non *Cupraſio.*

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt.* 53.

IN cauſis appellationum malo ius poteſtatis infringere, quàm intepretationum dubia ſuſtinere: præſertim conſcius haud iniquæ iudicationis cui nonnihil honoris eueniet ſi æternitatis veſtræ oraculo roboretur, D. Imperator. Tuli igitur Conſtantium Suarium temerè prouocantem, cùm ex Reſcripto numinis veſtri ſtatum, quem Theodoſio abſenti ademerat, reformaſſem. Mota enim veſtra clementia ſupplicationibus & quereſis breui examine iuſsit inquiri, an Theodoſio extra conflictum locato, ac deinde ne rebus excideret prouocante, poſſeſsionem corporum Conſtantius eſſet indeptus. Allegata igitur præceptione diuina, primò cognitionem totius negocij, quamuis ſpeciatim mihi tranquillitatis veſtræ delegatione mandatam, V.C. Vicarij præſentiæ referuaui. Siquidem videbatur hæc cauſa cæteris prouocationibus eſſe coniuncta, quæ V.C. prædeceſſore meo negabantur admiſſæ, & alterum mecum ſumpſerat Cognitorem. Dehinc vbi eam partem, quæ ad illius temporis Iudicem pertinebat, veſtro retinuiſtis examini: appellationis inquiſitione diſcreta, cùm iam participem iudicij non haberem, turbatæ poſſeſsionis querelam Reſcripto obſecutus audiui. Et quia Theodoſium iudicio non interfuiſſe conſtabat, quo ſibi demptas queſtus eſt facultates, nec vlla precum mendacia Conſtantius detegebat: executus ſum circa germanum ſupplicatoris hæredem cæleſte iudicium, reformato ſtatu, quem claruit mox propoſita appellatione

tione defenſum:licèt Cultus ſubditus quæſtioni,libellos,quos Theodoſius publicauit,apud ſe reſediſſe memorauerit.Nihilominus obediens imperatis, ſtatui vt fides Geſtorum ſuperiorum ad Auguſta ſcrinia mitteretur. Hinc orta eſt prouocatio,cuius vel iuſtitia vel contumacia ſacro expendetur arbitrio.Interea conſtitutionis memor, ſequeſtrari mobilia fructuſq; præcepi,ne medij temporis vſurpatio abutatur indebitis. Omnium geſtorum fida documenta,ſupplementis partium relationi ex more ſociata ſunt:vt diu fluctuanti cauſæ tandem ſtabilem terminum diuino ore ponatis.

DD. THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVGG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 54.*

OMNES qui ad ampliſsimos honorum gradus iudicio clementiæ veſtræ vel fauore prouehimur,ſummo ſtudio debemus eniti vt famam ſæculi ſuggeſtionum veritate tueamur, D. Imperator. Quod enim genus gratiæ beneficijs Principum rependendæ fortuna impar inueniet,ſi fidem deſerat quæ ſola munit imperium? Contemplanti mihi igitur Reſcriptum numinis veſtri, quo arcæ vinariæ debita à Præfecto eius temporis, quo contracta dicuntur,erui cenſuiſtis:ſilere fas non fuit quid temporum veſtrorum congruat æquitati. Iam primùm ſtupere me fateor, cœleſti manſuetudini veſtræ totius orbis negocijs occupatæ, litteras Diui Conſtantij ita eſſe ſuggeſtas,vt comminatio ſub conditione deprompta inſtar cuiuſdam debiti duceretur:dehinc tacitum quodam caſu de ea parte Reſcripti, quæ tenebat Officium, vt perſona Iudicis,tanquam vilior, Apparitorum ſuorum impunitate premeretur : tertiò quòd ea ſumma ſolidorum, quàm cognitio & Relatio viri illuſtris prædeceſſoris mei ex maiore parte ſolutam probauit,ærario tanquam debita & intacta depoſcitur. Atque ideò inter multa curarum,ſummatim nonnulla tractanda ſunt.Namque xj.millia cccc.xlvj.ſolidos,ex eo anno qui Sergij & Nigriniani ſequitur Conſulatum,ſacris acceſsiſſe theſauris, & Præfecturæ inquiſitio, & diſcuſſorum litteræ,& V. C. prædeceſſoris mei ſcripta docuerunt.Inter hæc igitur tam multa valida,fidem clementiæ veſtræ debitam ſilentio violare non potui: cùm veſtrum quoque numen aduerterem ſolita cautione neque Iudicis nomen ſignaſſe Reſcripto,& æſtimaſſe quòd conueniendus luce frueretur.Nam quomodo clementia veſtra vim veteris comminationis in mortuum tetendiſſet, cùm grauium etiam noxarum pœna fine vitæ ſoluatur? At verò iſte terror Diui Principis litteris comprehenſus,ne viuentem quidem poſſet vrgere. Grauia enim ſubiectis ſæpè minitamini,acuendi potiùs ſtudio quàm nocendi. Hoc etiam Diuus genitor tuus,in omnium

Digitized by Google

ſemper animis & ore victurus, pia lege conſt[illegible] qui ſententiam quoquē ſub cōminatione depromptā, effectu atq; executione vacuauit. Hâc verò conditionem quam Diuus Conſtātius adiecit litteris ſuis, multa quæ poſt viſa ſunt ſubruerunt. Nam eodem Principe adhuc orbem regente, ad Tertullum Præfectum vrbis memorabilem virum migrauit exactio. Quæ ſi hominis poteſtas fuiſſet; circa perſonam prioris Iudicis potuiſſet hærere. Nec multo pòſt tempore,* in Clytholiam Maximum, pari honore tunc præditum, tituli iſtius cura conuenit. Diuo etiam parente numinis tui, Romana iura & fata moderante, Præfectis ac diſcuſſoribus mandata prouincia eſt, & per vices amminiſtrantium publici debiti occurrit exactio. Nouiſsimè relatus in cœlum germanus clementiæ tuæ, eum ipſum Baſilium * cùm haberet appoſitum qui perſonis Iudicum non pepercit; Primiſcrinios vrbani Officij, quorum ſollicitudo per ſucceſsiones exigenda curauerat, vel ſoluendo nomini, vel edendæ rationi fecit obnoxios. Itaque & à V.C. ac ꝓbatiſsimo Anicio Baſſo, & Auentio Viro Spectabili frequentata cognitio, & ſolutam maiorem partem debiti deprehendit, & prouincialium Iudicū reppent ſponſionem: qua profeſsi ſunt, ſi vrbanum ceſſaret Officium, per ſe huius tituli integritatem poſſe ſarciri. Hæc igitur ſi legibus conferantur, pronunciabit æternitas veſtra in profeſsione verum eſſe nexum, in comminatione terrorem. Quid quòd proxima Apparitio cogendis prouinciarum Iudicibus admota, ſpem debitis eruendis feciſſe ſuggeritur? Non eſt meum famæ incerta ſectari. Inueniet diuina maieſtas tua cur huic exactioni perpes cura defuerit. Nam ſocerum meum clariſsimæ memoriæ virum Orfitum petit iſta molitio: cuius hæredes V.C. & illuſtris Officiorum Magiſter aſſcripſit litteris ſuis, cùm tuæ manſuetudinis verecundia nullum ſacro oraculo nomen expreſſerit. Quid ergo exiſtimem merito illius factum, qui maior honoribus quàm facultatibus ante annos ferè quindecim vitam peregit: vt comminatio ſæpe lecta, ſemper omiſſa, & nouis poſt ſepulta decretis, quam neque lex Diualis admittit, & ſolutio magnæ partis excluſit, reſurgat in mortuum, quæ non fuit antè viuenti? An meæ potius contumeliæ cauſa, & ordinem tot & talium ſtatutorum, & Diui Gratiani recentem præceptionem, & diſcuſſorum diligentiam, & Præfectorum cognitiones, & Relationis fidem nouis ſuggeſtionibus arbitrer ſauciari? Teſtor cuſtodem numinis veſtri Deum, nihil eſſe quòd iniuria dignus exiſtimer. Quieto mihi hanc Præfecturam ſine vlla [a] affectatione tribuiſtis. Si quem fortè mordet inuidia, ſi alicuius deſiderijs Reip. amore non ceſsimus: cogitet priuata odia aduerſum leges exercenda non eſſe. Poſtremò cognoſcat, ſi quis ille eſt, me meoſque ſucceſsionem clariſsimæ atque illuſtriſsimæ memoriæ viri Orfiti, neque ratione iuris, neque bonorum [b] aditione cœpiſ-

cœpiſſe. Quæſo igitur ne in contumeliam iudicij veſtri, & iuri & Innocentiæ fraus paretur. Quando enim abſentibus atq; ignorantibus inter alios geſta nocuerunt? Quis vmquam ſententiam numinis veſtri inauditus excepit? Quando comminatio ad hæredes vſq; porrecta eſt? Certè vt ipſam cauſam loquar, quæ me ac neceſsitudines meas vobis propitijs nullo iure contingit, pars maior debiti ſoluta monſtratur: in euidentibus nominibus pars reſedit. Cuius ſtudio abſoluēdi ſunt debitores vt implicētur innoxij? Quare inſitā diuinis ſenſibus veſtris oro iuſtitiā, ne aduerſum Diui Gratiani diffinitionem, aduerſum Reſcripta tot Principum qui Præfectis debita eruenda mandarunt, aduerſum Relationem quæ vberiorem ſummam docuit exſolutam, reliquum verò ſecundum Rectorum litteras exſculpendum ab obnoxijs intimauit; ignaros negocij, & paternæ hæreditatis alienos, pulſari incongrua conuentione patiaris; néve exemplum nouum pius Imperator inducas, vt ſucceſsio [c] optimatium qui Reip.[d] profuerunt, ad liberos ſecura non tranſeat. Multos hæc forma retinebit: & pleroſque, vt arbitror, iuſtiùs, ſi qui fortè prouinciis veſtris malè abuſi ſunt. At verò poſteritas illuſtris memoriæ viri Orfiti, nihil ex illo aliud quàm generis inſigne quæſiuit. Meæ tamen iniuriæ eſt iſta ſuggeſtio. Nam tenuitati illius frequēter exhauſtæ, nemo teſtamento, nemo noſtrûm bonorum aditione ſucceſſit. Vnde intelligit clementia veſtra, quòd non metu familiaris cauſæ, quæ legibus tuta eſt, ſed temporum amore ſollicitor, ne ad innocentiam fiſci veſtri infructuoſa tantùm recurrat inuidia. Et hæc quidem curſim, ne mandatum negocium comperendinatio differret, tantùm pro coniugis meæ Rulticianæ C.F. parte quæſita ſunt: cuius germana multo anguſtior facultatibus ex Etruriæ longinquis adeſſe præcepta eſt. Veſtrum verò ſalutare numen omnes precamur: ne quod de tot prouincijs pro maiore parte iam redditum, adhuc difficilis exſculpit exactio, ſenatoriæ domus inopinata labes ſperetur poſſe perſoluere. [e] Multis nocuit iſta conditio qui Reipub. præfuerunt. Neque enim ius fuerit vt vna familia nouo opprimatur exemplo. Quæſo igitur, vt Geſta, quæ fidem Relationis aſſerunt, audire dignemini, legeſque percenſeatis: quarum plerumq; duritiam pro clementia veſtra decretis moderatioribus temperaſtis.

[a] Sic Lectius prior correxit, non Iuretus. Vulgò: *affectione.*
[b] Et hoc Lectius prior ſic edidit. quod Iuretus negat.
[c] Sic Iuretus. libri omnes. *omnium.*
[d] Mercer. *præfuerunt.*
[e] Idem Mercerus. *Multis nocuerit.*

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 55.*

FOELICITAS quidem veſtra indefeſſas P.R. copias pollicetur, D. Imperator. Sed cautio Iudicum ſuggerenda non deſerit, vt diligentia muniat, quod melior fortuna promittit. Frumenti cotidianus vſus in facili eſt; olei tantùm ſpecies victum plebis tenuiter inuecta ſollicitat. Cuius rei V.C. Præf. annonæ, partium ſuarum diligens executor, Prætorianæ ampliſsimæ Præfecturæ, vt ipſe aſſerit, dudum fecit indicium, miſsis de more Breuibus, quæ anguſtias patefecerent conditorum. Sed ingraueſcente defectu, ſileri apud clementiam veſtram patriæ cura non debuit, cuius ſpes atque opes, bonorum Principum fauore cumulantur. Quare omnes ſuppliciter oramus, ſi expectatis preces, qui vota omnium beneficijs præuenitis; vt quàm primùm Iudices Africanos ſuper hac ſpecie Romanis horreis inferenda diuinus ſermo diſtimulet. Nam properato opus eſt, priuſquam reliquum profliget diuturna præbitio. Addite igitur hoc munus cæteris quæ præſtare conſueſtis: vt cuncta ſæculi bona pari affluant bonitate.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 56.*

DIES noctéſque ſollicitor, vt prompto obſequio diuinæ clementiæ veſtræ iuſſa promoueam. Siquidem non licet longa comperēdinatione differri, iuſtitiæ ac legibus amica decreta, D. Imperator. Vnde cauto opus eſt, ne exiſtimationem meam per alios allata præceptis tarditas deuenuſtet. Nā cùm de Macedonio ſequius de Rep. merito, itemq; Aminiano, dudum mihi iudicium perennitas veſtra legauerit: Aminianū quidē Protectorum atteſtatione cognoui, cū vrbis vicina contingeret, languore cōſumptum. De Macedonio varia iactantur: quem iam pridem debuit cuſtodum ſollicitudo perducere. Quæſo igitur manſuetudinem veſtram, ne mihi fraudi ſit mora alieno ſtudio aut torpore contracta: ſimulq; deprecor, vt venerabilis æternitas veſtra ſigillatim quærenda diſtinguat, ſi fortè deſignatum rerum cognitioni meæ [a] proſequentium cura tradiderit.

[a] Sic Iuretus. Vulgò: *perſequentium.*

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 57.*

SOLI omnium poteſtis æternæ vrbis expenſas à defectu ſumptuum vindicare, D. Imperator. Maieſtati autem veſtræ ſubditæ poteſtates, tantùm mediocribus cauſis valent ferre medicinam: magnarum verò rerum mole ſuperantur. Ad vos igitur ſalutaria numina conuolamus, & opem

opem largam P. R. imploramus ærario, cui iam diu ſolitorum nihil vectigalium decretæ prouinciæ contulerunt. Atque ideò iuſtus eſt metus, ne ceſſantibus ſubſidijs neceſſaria deſerantur, quæ hactenus perſonæ tenues, alieno, vt queruntur, ære tolerarunt. Super hæc etiam reuerendus Ordo conſultus, cùm per ſe mederi afflictis rebus nequiret, opem veſtræ perennitatis orauit. Edita ratio eſt vectigalium quæ Hiſpanienſes atque Alexandrinos inuehere debuit commeatus. Expenſionum quoq; titulos competentes, Officij cura digeſsit. Quæſo vt omnibus quæ cohærent libenter inſpectis, vtilitati publicæ velox remedium porrigatis: vrgentibus enim cauſis, negari non poteſt illatio ſolemnis impendij. Quare ferte propitij, vt ſoletis, auxilium: & qui mentibus pijs noua P. R. beneficia defertis, etiam priſca ſeruate: atq; vrbi veſtræ annuere dignemini, & quod prætermiſsio præterita ſuſpendit, & quod futurus vſus expectat fœliciter.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 58.*

IN negocijs, tempore ac iudicatione finitis, ceſſare æquum eſt longæ orationis excurſum: ne & numinis veſtri ſalutares actus oneret ſermo prolixior, & ſine argumento rerum loquacitas moroſa diſpliceat, D. Imperator. Cùm in iudicio moderatoris Apuli, inter Marcellum, qui ſe deiectum poſſeſsione queſtus eſt, itemque Venantium ſtratorem, vt ipſe confirmat, eiuſque germanam Batrachiam, cauſa violentiæ diceretur; prouocatio à reis inconſulta proceſsit; quòd prouincialis Cognitor, præmiſsis litteris ad Vicariam poteſtatem, ſuſceptũ retineret examen. Tunc auditorij ſacri Iudex, Rectoris affatu ſuper appellatione eſt conſultus, & præiudicialem mulctam ſtatuit prouocationibus inferendam: & ipſum Quæſitorem crimini dedit, cum executione vindictæ. Poſt hæc obreptionibus partium nonnulla geſta ſunt, vt iudiciatio conſummata traheretur. Nam & vir Spectabilis deceſſor meus, cùm mulctam didiciſſet exactam, quam decreto ſacri auditorij appellatio præiudicialis agnouerat; ſtatuit cauſam criminis ad ſe debere transferri. Et ego idem ſecutus, partes in examen acciui. Sed cùm & tempus reparationis eſſe emenſum, & pœnam prouocationis aut expectaret aut ſumpſiſſet ærarium: violentiæ quoque cauſam Venantij ac Batrachiæ profeſsio, ac quorundam capitalis damnatio terminaſſet: pronunciaui cognitionem ſacri eſſe iudicij: & Venantium quem V. C. & illuſtris Officiorum Magiſter iuſſerat exhiberi, cenſui Agenti in rebus Decentio, quo proſequente venerat, eſſe reddendum. Sed cùm Venantij ſtratoris illicitam vſurpatamque militiam Marcellus argueret: quòd Decurionum aſſcriptus albo, vt Geſta docuerunt, aduerſum leges ad pa-

Digitized by Google

Latina caſtra tranſiſſet: non debui obiecta reticere, vt in ea re quæ modum mei egrediebatur examinis, æternitas veſtra ipſis legibus quas tuetur, anguſtior iudicaret.

ª Sic Lectius emendauit, non Sublectius Iuretus.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 59.*

FACIT plerumque ratio aut fortuna cauſarum, vt in controuerſijs alter æquitate, alter iure nitatur. Tunc humano labante conſilio, deliberatio Cognitoris ad clementiæ veſtræ recurrit oraculum, D. Imperator. Quod etiam præſentis negocij qualitas depoſcit. Nam Muſa annos egreſſa legitimos, cùm in partem rerum paternarum Syntrophium quereretur admiſſum, quem veluti adultæ ſuæ fratrem dolus Acholij curatoris aſciuerat, integram reſtitutionem ſuffragio iuris accepit. Sed multis prouocationibus, varijſque tracta iudicijs, intra meas iuſti temporis nequiuit exſequi propoſitas actiones. Vt res monebat, amiſſum beneficium remedio ſupplicationis integrauit. Sed idem mulierem caſus, etiam Reſcripti humanitate fraudauit. Siquidem menſium quatuor dilata curriculis, ſummo die temporis impetrati excidit Cognitor, eamque ſucceſſor adueniens præmiſſo interdicto poteſtate priuauerat. Poſt hæc cùm vellet infœlicem cauſæ lapſum reparatione ſarcire; obiectu legis Conſtantianæ exploſa eſt, quæ extra ordinem temporibus indultis, longiorem negauit excurſum. Secuta eſt prouocatio iudicatum. Vbi ventum ad ſacræ ſedis examen, & eadem conſtitutio à Fauſtino hærede Acholij curatoris rurſus ingeſta eſt; pars procuratoris, cui actiones Muſa mandauerat, non ſuo vitio cauſam cecidiſſe temporibus approbabat. Ad hoc parentum numinis veſtri Diuorum Principum protulit ſanctiones, quæ inter reliquas exceptiones reparationem iurgantibus tribuunt, ſi per Cognitorem cauſa labatur. Cùm igitur & in Conſtantiana lege, qua reparatio adimitur temporibus extra ordinem datis, caſus iſte ceſſantis diſceptatoris non ſit exceptus, & recentiora ſcita Diuorum Principum cunctis negocijs reparatione ſubuenerint, ſi fortè à Iudice deſerantur: facilis in alteram partem eſſe non potui: ſed quod vnum remedium conuenit rebus ambiguis, fortunam ª carioſi luctaminis auguſtiſsimis legum arbitrijs reſeruaui, Geſtis omnibus de more ſubiectis, vt eorum lectio inſinuationis meæ aſtruat veritatem.

ª Iureti hoc eſt. vulgò: *curioſi.*

D. THEODOSIO SEMPER AVGVSTO SYMMACHVS PRÆF VRB. *Epiſt. 60.*

VRBIVM populorumque luctamina, quoniam ſunt maiora priuatis, iudicio auguſtiore cenſenda ſunt, D. Imperator. Meritò Puteolanorum

notum ac Terracinenſiũ cauſam, quæ poſt Campani moderatoris examen ad ſacrum auditoriũ ex prouocatione migrauit, cùm perſpicerẽ pari lance libratam, maieſtatis veſtræ arbitrio reſeruaui. Eſt aũt de quo agitur eiuſmodi. Puteolanis municipibus Diuus Conſtantinus cl.M.mod. in alimoniam ciuitatis indulſit. Quæ ſumma à Diuo Conſtante regente Remp. media parte mutilata eſt. Poſt quem Conſtãtius æquè relatus in cœlũ, ſupplicatione depoſita, annonam Puteolani populi xxv.M.mod. adiectione cumulauit. Atq; ita factum eſt, vt C.M. mod. eiuſdẽ populi victus acciperet. Sed Diuo Iuliano moderante Remp. cum Lupus Conſulari iure Campaniæ præſidens, Terracinenſium contemplaretur anguſtias, quòd nihil ſubſidij decreta dudum oppida conferebant; ne commoda P. R. ciuitas quæ lauacris publicis ligna, & calcem reparandis mœnibus ſubminiſtrat, defectu ſubito exhauſta ſuccumberet; VM & DCC. mod. Puteolanis municipibus derogatos, Terracinenſium vſui deputauit, & ampliſsimæ Prætorianæ ſedi ſtatuta & diffinita ſuggeſsit. Mamertinus id temporis Præfecturæ honore pollebat. Is cùm diſpoſita roboraſſet, nihilominus arbitrium Imperiale conſuluit, neq; vllum reſponſum, quòd eo tempore bello Perſico Rector Imperij tenebatur, accepit. Exhinc per aliquot annos cucurrit iſta præbitio, donec Capuana legatio apud Diuum atq; inclytum Gratianum, germanũ numinis veſtri, ſua tantùm damna deplorans, eum frumenti numerũ, quem Cerealis ex multis vrbibus R. P. vendicarat, reſtitui omnibus impetraret. Sed occaſione Reſcripti cum ſola xxx. & viij. modiũm, quæ horreis æternæ vrbis acceſſerant, prouincialiũ recuperaſſet alimonia, etiam VM. & DCC. mod. Puteolani municipes Terracinenſibus abnuerunt. Cùm igitur hæc cauſa in iudicium prouinciale veniſſet; * V.C. non conſiderata ſumma quæ Reſcripto Diui Principis tenebatur; iudicatione generali omnia Puteolanis reddenda decreuit. Verùm poſt appellationẽ cognitio auditorij ſacri cùm illũ frumenti modum qui Campanis fuerat reſtitutus, à V M. & DCC. mod. quos ob neceſsitates vrbis æternæ ciuitas Terracinenſis accepit, decretũ eſſe perſpiceret; manente decreto diualis oraculi, ea ſubſidia quæ Terracinẽſes iudicio Lupi & Mamertini Pręfecti confirmatione capiebant, nec roborare potuit, cùm reſponſi ſacri nulla extaret Auctoritas; nec demere ciuitati, ne populus vtilitatibꝰ æternæ vrbis obnoxius, iuſtis cõmodis indigeret. Ergo vt in rebus dubijs fieri ſolet, ad clemẽtiæ veſtræ ſalubre iudicium conuolamus; licèt defenſio Puteolana poſt *promiſſam Relationẽ incaſſum crediderit prouocandũ. Pręſto eſt Geſtorum fides, quæ perennitatẽ veſtram poſsit inſtruere. Quæſo atq; obſecro, vt negocio multa ætate nutanti tandem ſtabile remedium deferatur.

* Sic Iuretus. priùs, *præmiſſam*.

DDD. Valentiniano, Theod. et Archad. Semper Avggg. Symmachvs Præf. Vrb. *Epiſt. 61.*

VBI primùm Senatus ampliſsimus ſemperque veſter, ſubacta legibus vitia cognouit, & à Principibus pijs vidit purgari famam proximorum temporum: boni ſæculi auctoritatem ſecutus, euomuit diu preſſum dolorem, atque iterùm me querelarum ſuarum iuſsit eſſe legatum. Cui ideò Diui Principis denegata eſt ab improbis audientia, quia non erat iuſtitia defutura, D D D. Imperatores. Gemino igitur functus officio, & vt Præfectus veſter Geſta publica proſequor, & vt legatus ciuium mandata commendo. Nulla eſt hìc diſſenſio voluntatum; quia iam credere homines deſierunt aulicorum * ſe ſtudio præſtare, ſi diſcrepent. Amari, coli, diligi, maius imperio eſt. Quis ferat, obfuiſſe Reipub. priuata certamina? Meritò illos Senatus inſequitur qui potentiam ſuam famæ Principis prætulerunt. Noſter autem labor pro clementia veſtra ducit excubias. Cui enim magis commodat quòd inſtituta maiorum, quòd patriæ iura & fata defendimus quàm temporum gloriæ? quæ tum eſt maior cùm vobis contra morem parentum intelligitis nil licere. Repetimus igitur religionum ſtatum qui Reip. diu profuit. Certè numerentur Principes vtriuſque ſectæ, vtriuſque ſententiæ: proximus eorum cæremonias Patrum coluit, recentior non remouit. Si exemplum non facit religio veterum; faciat diſsimulatio proximorum. Quis ita familiaris eſt barbaris vt aram Victoriæ non requirat? Cauti in poſterum ſumus, & triſtium rerum oſtenta vitamus: reddatur tantùm nomini honor qui numini denegatus eſt. Multa Victoriæ debet æternitas veſtra, & adhuc plura debebit. Auerſentur hanc poteſtatem quibus nihil profuit. Vos amicum triumphis patrocinium nolite deſerere. Cunctis potentia iſta votiua eſt. Nemo colendam neget quam profitetur optandam. [b] Quod ſi numinis non eſſet iuſta curatio: ſaltim ornamentis Curiæ decuit abſtineri. Præſtate, oro vos, vt ea quæ pueri ſuſcepimus, ſenes poſteris relinquamus. Conſuetudinis amor magnus eſt. Meritò Diui Conſtantis factum diu non ſtetit. Omnia vobis exempla vitanda ſunt, quæ mox remota didiciſtis. Æternitatem curamus famæ & numinis veſtri, ne quid futura ætas inueniat corrigendum. Vbi in leges veſtras & verba iurabimus? qua religione mens falſa terrebitur ne in teſtimonijs mentiatur? Omnia quidem Deo plena ſunt, nec vllus perfidis tutus eſt locus. Sed plurimùm valet ad metum delinquendi, etiam præſentia religionis vrgeri. Illa ara concordiam tenet omnium, illa ara fidem conuenit ſingulorum; neque aliud magis auctoritatem facit ſententijs noſtris, quàm quòd omnia quaſi iuratus Ordo decernit. Patebit ergo ſedes propha-

prophana periurijs, & hoc inclyti Principes probabile iudicabunt, qui ſacramento publico tuti ſunt? Sed Diuus Conſtantius idem feciſſe dicitur. Cætera potiùs illius Principis æmulemur; qui nihil tale eſſet aggreſſus ſi quis ante ſe alius deuiaſſet. Corrigit enim ſequentem lapſus prioris, & de reprehenſione antecedentis exempli, naſcitur emendatio. [c] Fors fuit vt parens ille clementiæ veſtræ in re adhuc noua non caueret inuidiam. Num poteſt etiam nobis eadem defenſio conuenire, ſi imitemur [d] quod animus improbat? Accipiat æternitas veſtra alia eiuſdem Principis facta quæ in vſum digniùs trahat. Nil ille decerpſit ſacrarum virginum priuilegijs, [e] decreuit nobilibus ſacerdotia, Romanis cæremonijs non negauit impenſas: & per omnes vias æternæ vrbis letum ſecutus Senatum, vidit placido ore delubra, legit inſcripta faſtigijs Deûm nomina, percontatus eſt templorum origines, miratus eſt conditores. Cumque alias religiones ipſe ſequeretur, has ſeruauit imperio. Suus enim cuique mos, ſuus cuique ritus eſt. Varios cuſtodes vrbibus cunctis mens diuina diſtribuit. Vt animæ naſcentibus, ita populis fatales genij diuiduntur. Accedit vtilitas, quæ maximè homini Deos aſſerit. Nam cùm ratio omnis in operto ſit; vnde rectiùs quàm de memoria atque documentis rerum ſecundarum, cognitio venit numinum? Iam ſi longa ætas auctoritatem religioni facit, ſeruanda eſt tot ſæculis fides, & ſequendi ſunt nobis parentes qui ſecuti ſunt fœliciter ſuos. Romam nunc putemus aſsiſtere, atque his vobiſcum agere ſermonibus. Optimi Principes, patres patriæ, reueremini años meos in quos me pius ritus adduxit, vt vtar cæremonijs auitis: neque enim pœnitet. Viuam more meo quia libera ſum. Hic cultus in leges meas orbem redegit; hæc ſacra Annibalem à mœnibus, à Capitolio Senonas repulerunt. Ad hoc ergo ſeruata ſum vt longæua reprehendar? Videro quale ſit quod inſtituendum putatur. Sera tamen & contumelioſa eſt emendatio ſenectutis. Ergo Dijs patrijs, Dijs Indigetibus pacem rogamus. Æquum eſt, quicquid omnes colunt, vnum putari. Eadem ſpectamus aſtra, commune cœlum eſt, idem nos mundus inuoluit. Quid intereſt, qua quiſque prudentia verum inquirat? Vno itinere non poteſt perueniri ad tam grande ſecretum. Sed hæc ocioſorum diſputatio eſt. Nunc preces, non certamina offerimus. Quanto commodo ſacri ærarij veſtri, Veſtalium virginũ prærogatiua detracta eſt? Sub largiſsimis Imperatoribus denegatur quod parciſsimi præſtiterunt. Honor ſolus eſt in illo velut ſtipendio caſtitatis. Vt vittæ earum capiti decus faciunt, ita inſigne ducitur [f] ſacerdotij, vacare muneribus. Nudum quodammodo nomen immunitatis requirunt, quoniam paupertate à diſpendio tutæ ſunt. Itaque amplius laudi earum tribuunt qui aliquid rei detrahunt. Siquidem ſaluti publicæ dicata virginitas creſcit

Tt meri-

merito cùm caret præmio. Abſint ab ærarij veſtri puritate iſta compendia. Fiſcus bonorum Principum non ſacerdotum damnis, ſed hoſtium ſpolijs augeatur. Vllumne lucrum compenſat inuidiam? [g] At quia auaritia in veſtros mores non cadit, hoc miſeriores ſunt quibus ſubſidia vetera decerpta ſunt. Etenim ſub Imperatoribus qui alieno abſtinent, qui reſiſtunt cupiditati, ad ſolam detrahitur amittentis iniuriam quod deſiderium non mouet auferentis. Agros etiam virginibus & miniſtris deficientium voluntate legatos fiſcus retentat. Oro vos iuſtitiæ ſacerdotes, vt vrbis veſtræ ſacris reddatur priuata ſucceſsio. Dictent teſtamenta ſecuri, & ſciant ſub Principibus non auaris ſtabile eſſe quod ſcripſerint. Delectet vos iſta fœlicitas generis humani. Cœpit cauſæ huius exemplum ſollicitare morientes. Ergo Romanæ religiones ſub Romana iura non pertinent? Quod nomen accipiet ablatio facultatum, quas nulla lex, nullus caſus fecit caducas? Capiunt legata liberti, ſeruis teſtamentorum iuſta commoda non negantur. Tantùm nobiles virgines, & fataliũ ſacrorum miniſtri excluduntur prædijs hæreditate quęſitis. Quid iuuat ſaluti publicę caſtũ corpus dicare, & imperij æternitatem cœl ſtibus fulcire pręſidijs; armis veſtris, aquilis veſtris amicas applicare virtutes, pro omnibus efficacia vota ſuſcipere, & ius cum omnibus non habere? [h] Itáne melior eſt ſeruitus quæ hominibus impenditur? Remp. lædimus, cui numquã expedit vt ingrata ſit. Nemo me putet ſolam cauſam religionum tueri. Ex huiuſmodi facinoribus orta ſunt cuncta humani generis incommoda. Honorauerat lex parentum Veſtales virgines ac miniſtros Deorum victu modico iuſtiſque priuilegijs. Stetit muneris huius integritas vſque ad degeneres trapezitas, qui ad mercedem vilium baiulorum ſacræ caſtitatis alimenta verterunt. Secuta eſt fames publica, & ſpem prouinciarum omnium meſsis ægra decepit. Non ſunt hæc vitia terrarum. Nihil imputamus auſtris. Nec rubigo ſegetibus obfuit, nec auena fruges necauit. Sacrilegio annus exaruit. Neceſſe enim fuit perire omnibus, quod religionibus negabatur. Certè ſi eſt huius mali aliquod exemplum, imputemus tantam famem vicibus annorum. Grauis hanc ſterilitatem aura conſtrinxit. Silueſtribus arbuſtis vita producitur, & rurſus ad Dodonæas arbores plebis ruſticæ inopia conuolauit. Quid tale proaui pertulerunt quum religionum miniſtros honor publicus paſceret? Quando in vſus hominum concuſſa quercus? quando vulſæ ſunt herbarum radices? quando alternos regionum defectus deſeruit fœcunditas mutua, quum populo & virginibus ſacris communis eſſet annona? Commendabat enim terrarum prouentus victus antiſtitum, & remedium magis quàm largitas erat. An dubium eſt, ſemper pro copia omnium datum quod nunc inopia omnium vendicauit?

cauit? Dicet aliquis, ſumptum publicum denegatum alienæ religionis impendijs. Abſit à bonis Principibus iſta ſententia, vt quod de communi quibuſdam tributum eſt, in iure fiſci eſſe videatur. Nam cum Reſp. de ſingulis conſtet; quod ab ea proficiſcitur, fit rurſus proprium ſingulorum. Omnia regitis: ſed ſuum cuique ſeruatis, pluſque apud vos iuſtitia quàm licentia valet. Conſulite certè munificentiam veſtram, an hæc publica velit exiſtimari quæ in alios tranſtuliſtis. Semel honori vrbis delata compendia deſinunt eſſe tribuentiũ; & quòd à principio beneficium fuit, vſu atq; ætate fit debitum. Inanem igitur metũ diuino animo veſtro tentat incutere, ſi quis aſſerit conſcientiam vos habere præbentiũ, niſi detrahentiũ ſubieritis inuidiam. Faueant clementiæ veſtræ ſectarũ omnium arcana præſidia, & hæc maximè quæ maiores veſtros aliquando iuuerũt, vos defendant, à nobis colantur. Eum religionũ ſtatum petimus, qui Diuo parenti culminis veſtri ſeruauit imperiũ, qui fortunato Principi legitimos ſuffecit hæredes. Spectat ſenior ille Diuus ex arce ſiderea lachrymas ſacerdotum, & ſe culpatũ putat more violato quem libenter ipſe ſeruauit. Præſtate etiam Diuo fratri veſtro alieni conſilij correctionẽ; tegite factum ꝙ Senatui diſplicuiſſe neſciuit. Siquidẽ conſtat ideò excluſam legationẽ, ne ad eum iudiciũ publicum perueniret. Pro exiſtimatione eſt temporum ſuperiorũ, vt non dubitetis abolere quod probandũ eſt Principis nõ fuiſſe.

[a] Ita Iuretus. vulgò: *talium*.

[b] Lego cum Bertin. *Quod ſi huius ominis non eſſet iuſta vitatio*. id eſt, ſi non vultis vitare omen in remouenda Victoriæ ara, ſaltim relinquite eam, vt ornamentum.

[c] Sic rectè Iuretus. vulgò: *Fas fuit*.

[d] Bertin. *quod meminimus improbatum*.

[e] Idem: *repleuit*.

[f] Vatican. *ſacerdotii vacaſſe*.

[g] Prius, *Atqui*. Vatican. & Bertin. *Et quia*.

[h] Iidem libri: *Itaque*.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. 62.

CERTVM atque dilucidum eſt, nihil eſſe tam familiare legibus quàm veſtra decreta, D. Imperator. Sed executorum praua interpretatio dum ſupplicantibus fauet, plerumq; iuſſa corrumpit. Statuerat receptus in cœlum germanus numinis veſtri, cum Martianus dudum Protector, Aggariæ bona tanquam vacantia poſtulaſſet; vt ſi ea hæreditas ſcriptum ſucceſſorem vel legitimum non haberet, in ius fiſci tanquam domino nuda concederet; & tunc inſinuato per Rationalẽ patrimonij modo, opperiretur petitor quid ei ſacra deferret humanitas. Annus ferè ſecundus eſt vt

per defenſores & Rationales auguſtiſsimæ domus cum * iuſtitia ſolemnis oraculi ſcripti fatigantur hæredes, licèt iam ſextus annus à teſtamenti recitatione numeretur. Nouiſsimè fortuna cauſæ impetibilem ſcopulum fœdæ cognitionis incurrit. Nam cùm apud virum perfectiſsimum Rationalem Baſsianum, primò delator bonorum ſecundum ſacra ſcita peteretur, nouo auſu calcata præſcriptio eſt. Dehinc cùm teſtamenti iure confecti fidem recitatio publicaret; calumnia inanis obiecta eſt, quòd ſignatores neſcio quid legati ex eadem voluntate cœpiſſent. Adduntur etiam ſcripta diualia, quibus adſtipulatio cuiuſdam remota eſt, qui ſuam iuuiſſe cauſam teſtimonio diceretur: quaſi verò ſimile eſſet exemplum, vt tenuis honor quo ſubſcriptores ob amiciciam defunctus aſperſerat, legitimum poſſet abolere iudicium. Nam ſi his legibus viueremus, inimicis ſignatoribus tutiùs vteremur, quorum offenſa nihil de teſtatore humanitatis exigeret. Piget dicere, in quinque nnmero ſolidos potiſsimum ſubſcriptoris fuiſſe legatum. Cæteris enim magis commemoratio honeſta quàm pecuniæ queſtus acceſsit. Ergò aut extremæ paupertatis ſucceſsio fuit, ſi putatur exiguus honor fidem legitimi iudicij ſauciaſſe; aut ſi cenſus hæreditarius exiſtimatur vberior, aliena eſt à ſuſpicionibus breuis ſumma legati. Quis non familiariſsimum quemque ſignandis adhibet cùm extrema conduntur? Iam quid mirum eſt, ſi in oculis poſitus mereatur aliquod monumentum religionis, qui meruit aduocari? Non fero ſignatorem cui pars bonorum magna defertur. Nam & ſi integra conſcientia, non tamen ſyncero pudore ditatur. At vero hæc leuia pignora, aut amoris gratia, aut teſtatoris verecundia relinquuntur. Nihil huic religioni nouis legibus derogatum eſt. Manet iſte vſus, & nobis iura ſeruantibus ſemper manebit. Vnus & ſolus poſt humanam memoriam Rationalis emerſit, qui exemplum nouæ iudicationis induceret. Hinc orta eſt prouocatio. Quæ vbi auditorium ſacrum decreto etiam veſtræ legis intrauit; rurſus eludẽdi iudicij cauſa propoſitum eſt inane commentum: vt ab illuſtri viro priuatæ rei Comite delegata cognitio diceretur Rationalis examinis, atque ideò rurſus ad eiuſdem iudicium debere transferri; cùm omnis quæſtio ex precibus Martiani dudum Protectoris, & veſtræ clementiæ largitate deſcendens, ſacro potius auditorio ex prouocatione conpeteret: accedente etiam proxima ſanctione, quæ indiſcretas huiuſmodi appellationes, ſedi quæ vicem Principum tuetur, priſco iure commiſit. Examinatis igitur omnibus, pronunciaui bona obnoxia non eſſe Reſcripto: quum veſtri numinis æterna iuſtitia, ſi ſcriptis aut legitimis ſucceſſoribus vacaret hæreditas, fiſcum ſtatuiſſet admitti: has autem facultates, Marcellus, Bizias & Heliodorus iuxta defuncti voluntatem cœpiſſent. Tunc ſenten-

ſententiam meam defenſor venerabilis domus inuſitata prouocatione ſuſpendit. Sed cum huius rei nullum exemplum Cognitionalis extare ſuggereret, nihilominus ſubiectam vocem libenter admiſi, & Relatione ſummatim cuncta complexus, Geſtorum quoque documenta ſubtexui, præſumens bonis placitura Principibus, quæ ſecundum leges pro fama temporum iudicaui,

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 63.*

PETRONIANVS vrbanarum dudum cohortium miles, ad Cornicula- riorum gradum inculpati laboris diuturnitate prouectus, more inſtitutoque maiorum teſtimonium meruit caſtrenſis induſtriæ, quòd cæteris quoque poſt honeſtum curſum ſtipendiorum iudicia detulerunt, D. Imperator. Dignum eſt igitur diuina veſtrorum temporum fœlicitate, vt peractam ſine offenſione militiam, ſi perennitatis veſtræ pius vultus arriſerit, prærogatiua ſolennis exornet.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 64.*

CVRÆ mihi eſt, vt qui animis & maieſtate congruitis, mutua honorificentia gaudeatis. Dignum eſt igitur D. Imperator, vt decretum Senatus ad inuictiſsimos fratres numinis tui, ſi ita placet, clementia tua inſinuante perueniat. Quorum auctor & parens, vt dudum V. C. & illuſtri Officiorum Magiſtro me ſcripſiſſe memini, ſtatuarum equeſtrium honore decoratus eſt, quas ei Ordo venerabilis Africani & Britannici belli recordatione decreuit: ea ſcilicet cauſa, vt iuſtis ſuperiorum Ducum titulis, præſentium circa vos deuotio prouocetur.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 65.*

CVM mancipes ſalinarum magno ex numero ad paucos redacti, neceſsitatis publicæ molem ferre non poſſent; delata ſupplicatione meruerunt, vt hi qui decreti atque excuſati antè fuerant redderentur, & ex alijs Corporibus, ſeu vacantibus, iuſta ſupplementa incunctanter acciperent, D. Imperator. Allegata igitur præceptione diuina, cùm pleroſque conſortio ſuo antè decretos, muniri Macedonij ſuffragio reperiſſent, Relationem ſuper eorum muniminibus impetrarunt. Veſtræ enim tantùm clementiæ liberum eſt, inique elicita reſcripta reſcindere. Tunc vigente defectu, nauicularios æquè lignorum obnoxios functioni, ad parem

Digitized by Google

ſollicitudinem vocare cœperunt, vt vtriuſq; Corporis cura coniuncta indiſcretum munus agnoſceret. At illi nonnullos de turmalibus ſuis tradere maluerunt quàm in ſocietatem tanti oneris conuenire. Itaque factum eſt, vt iiſdem volentibus, certi homines mancipibus iungerentur. Nunc perennitatis veſtræ ſtabilem cenſionem publica cauſa depoſcit, ne obreptiuis [a] publicationibus ſubſidia integrati Corporis ſubruantur. Relationi Geſta coniunxi, tam de his habita quos Macedonij interuentus abſoluerat, quàm me diſceptante confecta, quibus ſine [b] veneratione cuiuſquam, voluntas nauiculariorum nonnullos mancipibus deputauit. Erit iam ſacroſancti numinis veſtri, & illorum antiquare ſuffragia quos oſtenditur ambitus liberaſſe; & his obſtruere aditum ſupplicandi, quos ſui Corporis adiudicauit aſſenſus.

[a] Lego: *ſupplicationibus*. nam in fine huius epiſt. dicit, *his aditum ſupplicandi obſtruendum eſſe*. ſic lib. 5. epiſt. 66.

[b] Suſpecta mihi vox hæc. ſenſus eſt, neminem reſtitiſſe vel contradixiſſe.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 66.*

DEVOTIONE & more commonitus, magiſtratuum nomina, quibus varias functiones deſignationum tempore ampliſsimus Ordo mandauit, ad æternitatis veſtræ perfero notionem. D. Imperator: vt Muneribus exhibendis, aut ſubeundis faſcibus deſtinatos, cognitio Imperialis accipiat. His copulati ſunt, quos Senatui veſtro recens ortus adiecit. Prolixus in talibus rebus eſſe non debeo, cum decreti publici fides Geſtorum potius inſinuationem poſtulet, quàm largum referentis eloquium.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 67.*

ETIAM ſi priſca inſtitutio mittendis ad clementiam veſtram cenſuum Breuibus, curſum vel ordinem non dediſſet, D. Imperator; diligentia tamen boni ſæculi fidem publicæ inſtructionis exigeret. Siquidem conuenit Principes & parentes humani generis edoceri, quid reuerendo Ordini vel Senatorum nouorum acceſſus adijciat, vel [a] excuſatio detrahat. Harum rerum æternitati veſtræ fidum exhibebit indicium trimeſtris inſtructio, quam ſolemniter ſumptam de officio Cenſuali, paginis Relationis annexui: vt maieſtas veſtra cognoſcat, quis in ampliſsimam Curiam collegarum numerus influxerit, & quid cenſibus Senatorijs aut noua profeſsio incrementi dederit, aut exemptio vetus amputarit.

[a] Sic Iuretus, Vulgò: *excuſationibus detrahatur*.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 68.*

BELLORVM quidem veſtrorum glorioſos exitus fama non occulit: ſed maior eſt victoriæ fides quæ oculis approbatur, D. Imperator. Dudum fando acceperat P.R. cæſorum funera Sarmatarum. At nunc confirmata eſt nunciorum lætitia, ſpectaculo triumphali. Iam minores non ſumus vetuſtatis exemplis. Vidimus quæ acta miramur, catenatum agmẽ victæ gentis induci, illoſq; iampridem truces vultus, miſero pallore mutatos. Stetit arenæ medio ſubiecta voluptati, quæ fuit antè formidini: aſſuetæ armis gentilibus manus, gladiatoria inſtrumenta tenuerunt. Fœlicem nimis belli iſtius Ducem, qui diuinæ clementiæ veſtræ fretus auſpicijs, ex numero hoſtium alios ad ſecuritatem prouinciarũ penitus extinxit, alios ad lætitiam plebis Martiæ reſeruauit. Meritò illi iudicia veſtra reſpondent: iure in litteris Imperialibus ſæpe celebratur. Neq; enim tanta deuotio digniorem poſſit inuenire præconem. Sit vobis frequens vſus ac facilis laurearum; & eos qui fortè auſus impios in Romanum nomen extulerint, fortitudo militum capiat, arena vrbis expendat, Perpetua hæc deuotis ciuibus virtutis veſtræ tanquam tributa præſtetis.

D. THEODOSIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 69.*

CERTA officia ſunt omnium poteſtatum. Præfecturę vrbanę proprium negocium eſt, Senatorum iura tutari, D. Imperator. Quare partium mearum conuentus neceſſitate, allegationibus clariſſimorum virorum iuſta poſcentium deeſſe non potui. A quibus pleraque ſeruitia Palatinus Euſebius iuſſus eruere, vt bonorum Catuli clariſſimæ memoriæ viri quæſtio, iudicationibus ſacriſque Reſponſis conſummata repetatur, querimonias optimatum qui dudum partis fruuntur, exciuit. Ventum eſt igitur ad leges, exſecutore cupiente, quem contradictio repellebat: imploratæque veſtri numinis ſanctiones, quæ Senatorum controuerſias transferre ab vrbano foro ad peregrina vetuerunt. Sed cùm aſſererem non eandem prærogatiuã eſſe ſeruorũ, quibus ſupplicantibus certum perennitas veſtra detulit Cognitorem; reſponſum eſt quòd fortunas clariſſimarum perſonarum precatio ſubtilis inceſſerit. Inter hæc cùm Donatus aſſiſteret, cæteris precatoribus ſacro iunctus oraculo, quæſiui vti mos eſt, eodem ne nomine alius ſubderetur, quæ hominem conditio haberet, & an ipſe de Catuli iudicio ſupplicaſſet. Tunc ille Hilariani clariſſimi viri ſeruum profeſſus, ab illarum precum conſcientia quas dicitur obtuliſſe cum cæteris, alie-

num

num ſe conſtanter aſſeruit. Atque ita viſa eſt ſupplicationis fides etiam de auctore nutare. Adiecta eſt alia plena iuris atque rationis; quòd poſt crebras cognitiones, & Reſcripta ad Relationem numeroſa, pœnam legis inciderint qui denuò contra vetitum ſupplicarunt. Extant quippe ſententiæ. Quas cum prouocatio tentaſſet inhibere, conſultus Relatione Diuus genitor clementiæ veſtræ, finem poſuit quæſtioni. Cui victoriæ fiſcus acceſsit, emolumentum bonorum Catuli clariſsimæ memoriæ viri, vt aſſertum eſt, pro certa parte ſortitus. Cum igitur Senatorum allegatio Reſcriptis ac legibus niteretur; maluerunt cauſam ſuam veſtræ per me aperire iuſtitiæ, quàm legitimo vendicare iudicio, ſecuri decretorum, quæ & neceſſitate iuris & Diui Patris veneratione ſeruabitis. Itaque ſeruos bona fiducia tradiderunt, quos in præiudicium abſentium, poſt conſummationem negocij, æquitas temporum, quantùm præſumimus, non patietur audiri.

DDD. VALENTINIANO, THEODOSIO ET ARCHADIO SEMPER AVGG. SYMMACHVS V.C. PRÆF. VRB. *Epiſt.70.*

QVID habeat conditionis inſcriptio, noſtis præ cæteris, iuris publici conditores, D D D. Imperatores, Prouiſum eſt enim, nequis temerè in alieni capitis diſcrimen irrueret, ni ſe idem prius pœnæ ſponſione vinciret. Secundum hæc ſcita legum, Agens in rebus Africanus, accuſationem profeſſus, Campano & Higino clariſsimis viris violentiæ crimen obiecit. Continuò vt ſeueritas exigebat, reos cuſtodia militaris diſsimulata dignitate circumdedit. Sed vbi partes ſub examine conſtiterunt, multo luctamine patronorum decurſa cognitio, oratione magis quàm probationibus redundauit. Cùm longa verborum ſerie cauſa traheretur; ſummates Aricinæ vrbis, quos vt conſcios accuſator exciuerat, adhibuimus quæſtioni, geſtorum ordinem ſciſcitamur. Omnium conuenit aſſertio, nihil turbarum eſſe conflatum. Tunc ad eludendum iudicium præſentia cuiuſdam cœpit expoſci, quem non tenebat inſcriptio. Eò denique res redijt, vt à partibus Africani accuſationis omiſsio deſperatione peteretur. Supererat vt crimine non probato, in accuſatorem formidata reis pœna tranſiret. Sed cùm me Africani militia pariter atque incauta adoleſcentia permoueret: malui iudicium de eo [a] clementibus reſeruare. Alia eſt enim conditio magiſtratuum, quorum corruptæ videntur eſſe ſententiæ ſi ſint legibus mitiores: alia Dominorum Principum poteſtas, quos decet acrimoniam ſeueri iuris inflectere. Relationi Geſta ſubtexui, partium quoque ſupplementa ſociaui. Quæſo veſtram auguſtiſsimam perennitatem, vt perpenſis omnibus, ſequenda iubeatis.

[a] Mer-

* Mercero idem, quod mihi,in mentem venit,legendum ſcilicet: *Clementiæ veſtræ.*ſic epiſt 39.huius libri: *Oraculo numinis veſtri reſeruaui.*

IVRETVS LECTORI.

EPISTOLAE quæ ſequuntur, pertinent ad hiſtoriam ſchiſmaticis inter Eulalium Archidiaconum, & Bonifacium qui contrariis partium ſtudiis ordinati fuerant Epiſcopi. Contigit id Romæ poſt obitum Zoſimi, Anno Dom. 418. & *419. De quo latiùs Tomo quinto Annalium Eccleſiaſticorum illuſtriſſimi. Cardinalis Baronii. Anaſtaſius bibliothecarius lib. de vitis Pontif. Rom. cap. 44. illius meminit. Et Sigebertus in Chronico ad Annum Chriſti 420. ait reprobato Eulalio, iuſſu Honorii Auguſti, Bonifacium ſedi apoſtolicæ reſtitutum, quia prior ordinatus fuerat.*

D. IMP. HONORIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 71.*

QVÆCVNQVE in Vrbe geruntur,me tacere non conuenit pro debito famulatus, quem maieſtati veſtræ ſemper exhibeo. Cum diu Epiſcopus Zoſim* graui incommodo laboraret vſq; adeò vt frequēter mortuus iactaretur: accidit vt ſecundo die poſt ingreſſum meū vita decederet. Statim(vt conuenerat)populum alloquendo commonui, vt cum quieto clericorū tractatu omnia finirentur,nec ſe rebus diſponendis miſceret turbatio popularis: ſiquidem certum eſſet in eligendo Epiſcopo Dei omnipotentis expectādum eſſe iudicium, Domini Imperatores [Honori & Theodoſi pij, fœlices, & inclyti victores, ſemper auguſti.] Admonui & Corporatos, Officijs quoq; interminatus ſum, ac Maiores deterrui Regionum, ne quis quietem Vrbis veſtræ turbare tentaret. Quod ita cuſtoditum eſt, vt ſine ſtrepitu omnia finirētur. Verùm cum vir ſanctus Eulalius ad eccleſiam Lateranenſem de exequijs prioris Epiſcopi à populo & à clericis fuiſſet adductus: ibi per biduum cum maxima multitudine & cum pluribus ſacerdotibus remoratus eſt, vt expectaretur dies conſuetus, quo poſſet ſolemniter ordinari. Cum hîc ita eſſent, ſubitò aliquanti presbyteri cum Bonifacio eiuſdem ordinis ad Theodoræ eccleſiam, collecto populo, properarunt, ibique habito tractatu, ipſum ordinare Epiſcopum velle cœperunt. Quod vbi comperi, omnes qui pariter erant ad me vt venirēt, presbyteros depopoſci: ac reſidens cum clariſsimo viro Tribuno Sereniano, eos admonui, ne quid temerè fieri paterentur, aut contra ſacræ legis ordinē venirēt, aut contra cōſuetudinis rationem. Sed tanta pertinacia reſtiterunt vt quic-

quid minarum fuerit, facere minimè dubitarent. Nam etiam presbyterum Bonifacium in eccleſia Marcelli ordinandum eſſe duxerunt, atq; cum eo ad ſancti Petri baſilicam proceſſerūt. Et quoniam pietatis veſtræ eſt, de hac parte ferre iudicium: ſtatim pro competenti ſolicitudine, veſtrum maieſtatem credidi conſulendam: vt quod pietas veſtra decernat, præcepto veſtri numinis euidenter informet, &c. Dat. quarto Kalend. Ianuarij.

Imperator accepta ſuperiore Relatione, decernit Eulalij ordinationem eſſe legitimam; & Bonifacium ſi acquieſcere noluerit, vrbe pellēdum.

IMP. HONORIVS AVG. SYMMACHO PRÆF. VRB. *Epiſt. 72.*

GESTIS *omnibus recenſitis, laudandæ ſublimitatis tuæ Relatione perclaruit, in ordinatione venerabilis ſacerdotis, quietam veterem paucorum inſolentiam attentare voluiſſe. Nam cum poſt abſceſſum venerabilis viri Zoſimi, circa meritum Eulalii ordine ſubrogandi communi iudicio conueniēs multitudo ſonuiſſet, ac plena erga ſe omnia quæ regula Catholicæ poſceret diſciplina, ſucceſſoris confirmatio cuſtodiret: vehemēter miramur aliquos extitiſſe, qui ſolemnitate contēpta circa ordinationem alterius feſtinarent. In quorum caſtigandum factum manſuetudinem noſtram ritè oportet inſurgere, niſi hoc tantum gerere decerneremus, eos ad veniam pertinere, quod lapſum citò proprium contuentes, ad deprecandi ſuffragium ſunt relapſi, ignoſci ſibi ſuper id quod vim perpeſſi conqueſti ſunt, poſtulantes. Conuenire ergò votum & ſtudium noſtrum circa Eulalium ſacræ legis Antiſtitem, ſublimitas tua clementiæ noſtræ Auctoritate præſenti cognoſcat; cui competens numerus ordinantium, legitimi ſolemnitas temporis, locíq; qualitas rectè venerandi nominis apicem contulerunt. Cum autem Bonifacio conſtet omnia defuiſſe: ſuperfluè expectatam ſententiam noſtram eſſe ſenſimus: cum factum ſuum ipſi, qui præſumpſerant, admotis damnaſſe precibus videantur. Abſoluta itaq; decernimus iuſſione, extraordinaria præſumptione ſummota Bonifacium interdicta cōfeſtim Vrbe prohiberi (erit verecundiæ eius, vt morem gerens cœleſtibus conſtitutis, ſpontè diſcedat) pertinacius reſiſtentem, inuitum præcipimus expelli. Plebeiæ ſanè ſeditionis auctores cum ſociis ſuis ſublimitas tua, Symmache parens cariſſime atq; amantiſſime, ſtatuat attineri; atq; in eos congruè vindicari, vt res temerè præſumpta non trāſeat impunita. In qua re Aphrodiſium V.C. Tribunum & Notarium dirigi à noſtra manſuetudine placuit, vt præſente eo, quæ ſtatuimus, celerius impleantur, quatenus quies populi nulla perturbatione vexetur, & pacata eum veneretur vniuerſitas, quem ſecundum veterem conſuetudinem obſeruata ſacræ legis myſteria ſuſceperunt. Dat. III. Non. Ianuarii, Rauennæ.*

D. HONO-

Digitized by Google

D. HONORIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 73.*

VBI primùm ſacer ſermo pietatis veſtræ expectationem populi celeritate præuenit: omne quod ſibi diuerſitas voluntatum vſurpauerat de Epiſcoporum electione, ſummouit, ac diuina prouiſione, inter initia reſecauit, quod tarditate imperitæ multitudinis, creſcentibus ſtudijs, difficilius potuiſſet auferri D. Imperator. Ob quam rem ſtatim debito famulatu implere, quæ fuerant imperata, properaui; Et, quòd fœlicitati clementiæ veſtræ adſcribendum eſt, res noui exempli, & maximæ contentionis magnique certaminis, vt ſine commonitione populi cœpta fuerat, ita ſalua clementia veſtra cum totius multitudinis quiete finita eſt. Nã cum eo tempore ad me ſacra perlata eſſet Auctoritas, quo ſancti diei erat celebranda ſolemnitas; ſtatim (vt oportebat) miſſo Primiſcrinio, Bonifacium ad me venire admonui, quod præceptum fuerat, agniturum, vt à proceſsione quam ſibi inhibitam didicerat, abſtineret. Qui conuentione contempta, proceſsit, atq; eum quem direxeram dedit populo verberandum. Quod vbi nunciatum eſt, habito cum V. C. Tribuno Sereniano tractatu, ad ſanctum Paulum, quo conuenerat, & ſacra exemplaria pro cautela direxi, nequid in iniuriam publicã de pręceptis immiſſa multitudo temeraret: & partẽ Officij pariter deſtinaui. Sed neutrum fieri paſſus, cum ad Vrbem vellet pariter cum populo remeare; ſtatim ad portas, tã cõtubernales, quàm Apparitores occurrerũt, qui eum (vt ſtatutum fuerat) Vrbem veſtram ingredi prohiberent. Verùm ipſos quoq; contemnendos credidit, atq; violenter ingreſſus, à certa Vrbis parte pluribus occurrentibus, eſt repulſus, nec permiſſus quod cogitabat, implere. Quod vbi turba, quæ comitabatur, aſpexit, ſine aliquo tumultu diſperſa eſt. Ipſe verò extra murum deductus non longè ab Vrbe remoratur: qui ne occultè per noctem ingreſſus Vrbem, ad eccleſiam conuolaret, & rurſus populi ſtudia commoueret, communi tractatu pro competenti ſolicitudine, contubernales & Apparitores quatuor illic ſine iniuria eius obſeruare diſpoſui, expectans quid pietas veſtra decernat, vt quies poſsit, quæ hactenus ſeruata eſt, perdurare. Circa partem verò Eulalij Epiſcopi venerabilis viri, qui eo die penè cum omni multitudine ad ſancti Apoſtoli Petri baſilicam ſolemnia celebrabat; vbi primùm pietatis veſtræ præcepta ſunt publicata, fuit totius lætitia ciuitatis: Vnde ea quæ populus Romanus publico gaudio diuerſis acclamationibus agens gratias maieſtati veſtræ [teſtatus eſt] credidi publicanda, & Relationi mea vniuerſa ſubieci, vt agnoſceret pietas veſtra, & quãta quiete Vrbis totius correcta ſint quæ malæ fuerant admiſſa temeritate paucorum: & quan-

quid minarum fuerit, facere minimè dubitarent. Nam etiam presbyterum Bonifacium in eccleſia Marcelli ordinandum eſſe duxerunt, atq; cum eo ad ſancti Petri baſilicam proceſſerũt. Et quoniam pietatis veſtræ eſt, de hac parte ferre iudicium: ſtatim pro competenti ſolicitudine, veſtrum maieſtatem credidi conſulendam: vt quod pietas veſtra decernat, præcepto veſtri numinis euidenter informet, &c. Dat. quarto Kalend. Ianuarij.

Imperator accepta ſuperiore Relatione, decernit Eulalij ordinationem eſſe legitimam; & Bonifacium ſi acquieſcere noluerit, vrbe pellẽdum.

IMP. HONORIVS AVG. SYMMACHO PRÆF. VRB. *Epiſt. 72.*

GESTIS *omnibus recenſitis, laudandæ ſublimitatis tuæ Relatione perclaruit, in ordinatione venerabilis ſacerdotis, quietam veterem paucorum inſolentiam attentare voluiſſe. Nam cum poſt abſceſſum venerabilis viri Zoſimi, circa meritum Eulalii ordine ſubrogandi communi iudicio conueniẽs multitudo ſonuiſſet, ac plena erga ſe omnia quæ regula Catholica poſceret diſciplina, ſucceſſoris confirmatio cuſtodiret: vehemẽter miramur aliquos extitiſſe, qui ſolemnitate contẽpta circa ordinationem alterius feſtinarent. In quorum caſtigandum factum manſuetudinem noſtram ritè oportet inſurgere, niſi hoc tantum gerere decerneremus, eos ad veniam pertinere, quod lapſum citò proprium contuentes, ad deprecandi ſuffragium ſunt relapſi, ignoſci ſibi ſuper id quod vim perpeſſi conqueſti ſunt, poſtulantes. Conuenire ergò votum & ſtudium noſtrum circa Eulalium ſacræ legis Antiſtitem, ſublimitas tua clementia noſtræ Auctoritate præſenti cognoſcat; cui competens numerus ordinantium; legitimi ſolemnitas temporis, lociq́; qualitas rectè venerandi nominis apicem contulerunt. Cum autem Bonifacio conſtat omnia defuiſſe: ſuperfluè expectatam ſententiam noſtram eſſe ſenſimus: cum factum ſuum ipſi, qui præſumpſerant, admotis damnaſſe precibus videantur. Abſoluta itaq́; decernimus iuſſione, extraordinaria præſumptione ſummota Bonifacium interdicta cõfeſtim Vrbe prohiberi (erit verecundiæ eius, vt morem gerens cœleſtibus conſtitutis, ſpontè diſcedat) pertinacius reſiſtentem, inuitum præcipimus expelli. Plebeiæ ſanè ſeditionis auctores cum ſociis ſuis ſublimitas tua, Symmache parens cariſſime atq; amantiſſime, ſtatuat attineri; atq; in eos congruè vindicari, vt res temerè præſumpta non trãſeat impunita. In qua re Aphrodiſium V.C. Tribunum & Notarium dirigi à noſtra manſuetudine placuit, vt præſente eo, quæ ſtatuimus, celerius impleantur, quatenus quies populi nulla perturbatione vexetur, & pacata eum veneretur vniuerſitas, quem ſecundum veterem conſuetudinem obſeruata ſacræ legis myſteria ſuſceperunt. Dat. III. Non. Ianuarii, Rauennæ.*

D. HONO-

D. HONORIO SEMPER AVG. S[illegible] PRÆF. VRB. *Epiſt. 73.*

VBI primùm ſacer ſermo pietatis veſtræ expectationem populi celeritate præuenit: omne quod ſibi diuerſitas voluntatum vſurpauerat de Epiſcoporum electione, ſummouit, ac diuina prouiſione, inter initia reſecauit, quod tarditate imperitæ multitudinis, creſcentibus ſtudijs, difficilius potuiſſet auferri D. Imperator. Ob quam rem ſtatim debito famulatu implere, quæ fuerant imperata, properaui; Et, quòd fœlicitati clementiæ veſtræ adſcribendum eſt, res noui exempli, & maximæ contentionis magnique certaminis, vt ſine commonitione populi cœpta fuerat, ita ſalua clementia veſtra cum totius multitudinis quiete finita eſt. Nã cum eo tempore ad me ſacra perlata eſſet Auctoritas, quo ſancti diei erat celebranda ſolemnitas; ſtatim (vt oportebat) miſſo Primiſcrinio, Bonifacium ad me venire admonui, quod præceptum fuerat, agniturum, vt à proceſsione quam ſibi inhibitam didicerat, abſtineret. Qui conuentione contempta, proceſsit, atq; eum quem direxeram dedit populo verberandum. Quod vbi nunciatum eſt, habito cum V. C. Tribuno Sereniano tractatu, ad ſanctum Paulum, quo conuenerat, & ſacra exemplaria pro cautela direxi, nequid in iniuriam publicã de pręceptis immiſſa multitudo temeraret: & partẽ Officij pariter deſtinaui. Sed neutrum fieri paſſus, cum ad Vrbem vellet pariter cum populo remeare; ſtatim ad portas, tã cõtubernales, quàm Apparitores occurrerũt, qui eum (vt ſtatutum fuerat) Vrbem veſtram ingredi prohiberent. Verùm ipſos quoq; contemnendos credidit, atq; violenter ingreſſus, à certa Vrbis parte pluribus occurrentibus, eſt repulſus, nec permiſſus quod cogitabat, implere. Quod vbi turba, quæ comitabatur, aſpexit, ſine aliquo tumultu diſperſa eſt. Ipſe verò extra murum deductus non longè ab Vrbe remoratur: qui ne occultè per noctem ingreſſus Vrbem, ad eccleſiam conuolaret, & rurſus populi ſtudia commoueret, communi tractatu pro competenti ſolicitudine, contubernales & Apparitores quatuor illic ſine iniuria eius obſeruare diſpoſui, expectans quid pietas veſtra decernat, vt quies poſsit, quæ hactenus ſeruata eſt, perdurare. Circa partem verò Eulalij Epiſcopi venerabilis viri, qui eo die penè cum omni multitudine ad ſancti Apoſtoli Petri baſilicam ſolemnia celebrabat; vbi primùm pietatis veſtræ præcepta ſunt publicata, fuit totius lætitia ciuitatis: Vnde ea quæ populus Romanus publico gaudio diuerſis acclamationibus agens gratias maieſtati veſtræ [teſtatus eſt] credidi publicanda, & Relationi mea vniuerſa ſubieci, vt agnoſceret pietas veſtra, & quãta quiete Vrbis totius correcta ſint quæ malæ fuerant admiſſa temeritate paucorum: & quan-

quanta gratia ſuſcepta ſint quæ clementia veſtra diuino indicio & perſeuerandæ religionis reuerentia decernenda credidit, & pro quiete populi Romani in perpetuum ſeruanda conſtituit. Dat. ſexto Idus Ianuarij.

PRESBYTERI EX PARTE BONIFACII QVOD SCIrent Imperatorem deceptam Relatione, datis litteris ſeu precibus rem geſtam certa fide narrant. *Epiſt.74.*

PETIMVS *clementiam veſtram, piiſſimi & clementiſſimi Impp. Honori & Theodoſi ſemper A A. Poſt abſceſſum S. Zoſimi Papæ Eccleſiæ Catholicæ vrbis Romæ (vt fieri mos volebat, atque ipſa Religionis diſciplina dictabat) plures in vnum conuenimus ſacerdotes, vt de conſtituendo ſucceſſore communi indicio tractaremus. Sed quoniam Lateranenſem eccleſiam, obſtructis penè omnibus ingreſſibus, archidiaconus Eulalius, contemptis impiè ſummi ſacerdotis exequiis, diaconibus & pauciſſimis presbyteris ac multitudine turbatæ plebis obſeruabat: altero die ad eamdem eccleſiam, vbi prius ab omnibus fuerat conſtitutum, habita omniũ collatione properauimus: ibique participato cum Chriſtiana plebe conſilio, quem Deus iuſſit, elegimus. Nam venerabilem virum Bonifacium, veterem presbyterum, in lege doctiſſimum, ac bonis moribus comprobatum, & (quod eum magis ornabat) inuitum, acclamatione totius populi ac conſenſu meliorum ciuitatis aſſeruimus, diuinæ inſtitutionis ordine conſecratum. Nam ſubſcribentibus plus minus ſeptuaginta presbyteris, aſtantibus nouem diuerſarum prouinciarum epiſcopis, benedictionẽ competenti tempore conſtat fuiſſe celebratã. Ac prius omnia quæ ſolemnitas exigebat, celebrata ſunt. Sed cum prædictus Eulalius (qui antea per tres cõſacerdotes noſtros fuerat ex multorum auctoritate conuentus, ne quid ſibi temerè præter conſcientiam cleri maioris aſſumeret) circumuentis pauciſſimis presbyteris, malè acceptis his, ac diuerſa cuſtodia mancipatis qui ad prohibendum cum litteris venerant; exhibito etiam cum aliis Oſtienſi Epiſcopo, quem propè mortuum conſtat accitum (nam tractum eſſe nolentem ſenis ægritudo teſtatur) in locum ſibi non debitum, incuſtodito religionis ordine, per ambitum proruiſſet: cœpit factum ſuum per homines diſciplinæ inſcios ac religionis ignaros inde. enter tueri; æſtimans humanis perturbationibus ſe confundere ſententiam poſſe diuinam. Et quoniam clementiam veſtram conſtat falſidica Relatione deceptam, vt neſcio quid in iniuriam diuini numinis ſanciretis (nam diuinum eſt, quidquid tantorum firmat electio) petimus pietatem veſtram, vt remoueri priora conſtituta iubeatis, atque Eulalium, qui in locum ſurrepſit alienum, ad Comitatum ſerenitatis veſtræ cum auctoribus ſuis debere adduci. Nos enim profitemur S. Papam Bonifacium noſtris cum ſacerdotibus affuturum: relictis ſingulis Titulis presbyteri omnes aderunt, qui voluntatem ſuã, hoc eſt, Dei iudiciũ proloquãtur. Iubeat etiam* veſtra

Digitized by Google

veſtra clementia, omnes adeſſe, quos cauſa conſtringit: eiici etiam ciuitate nolentes, qui ſe non patientur adduci. Inuenietis, cum cœperit agitari interna diſcuſſio, quod omnibus diuinis legibus abhorreat, verum etiam diſplicere poſſit humanis: quò hoc conſecuti agamus æterno Imperio veſtro maximas atque vberes gratias.

Hucuſque preces presbyterorum ad Honorium Imp. qui reſcribens ad Symmachum monet, vt agat tam cum Bonifacii quàm etiam Eulalii parte, ſe Rauennam conferant. Præter hæc etiam ſcripſit ad ſacerdotes diuerſarum Prouinciarum, vt Rauennæ præſto eſſent, quo de tanta controuerſia diſceptarent.

IMP. HONORIVS AVGVSTVS SYMMACHO PRÆ. VRB. *Epiſt. 75.*

POST *Relationem ſublimitatis tuæ delatam manſuetudinis noſtræ auribus, presbyterorum legatio cauſam nobis non ſuperuacuæ deliberationis iniecit. Ideò decet, ambiguitate ſepoſita, fidelem rerum ordinem cominus experiri: quamque partem prætermiſſus geſtæ rei ordo arguat, quam ſeruatus adnuat, multis coram cenſentibus, approbari: vt vtriuſque facti ſimul qualitate perpenſa, & circa vnam ritè definita conſiſtat, & circa aliam temerè aſſumpta non maneat, Symmache parens cariſſime & amantiſſime. Ob quam rem illuſtris & præcelſa magnitudo tua ſuſpenſis omnibus quæ ſuperius ſunt decreta, nullique interim præiudicio comparato, Auctoritate præſentis Oraculi, vtrumq; hoc eſt, Bonifacium & Eulalium religioſiſſimos viros inſtantia digna conueniens, vt intra diem ſextum Iduum Februarii Rauennatem ciuitatem præſentiam ſuam maturare non differant: omnibus atque ſingulis admonitis, qui auctores vtriuſque ordinationis exiſtunt, vt amota excuſatione, non deſint, & facto quiſque erga alterum proprio, prolatis Eccleſiaſticæ inſtitutionis exemplis, defenſor exiſtat; ſeque purgato, alium magis in legem Catholicam deliquiſſe, præſumpta immeriti electione conuincat: iudicium de ſtatu ſuo quiſque, ſi adeſſe neglexerit, ſortiturus; nimirum intelligens improuidè, immò illicitè ſe feciſſe, quod coram non audeat defenſare. Nos quoque ex diuerſis prouinciis competentem numerum ſacerdotum ſcriptis noſtræ ſerenitatis acciuimus: vt rem deductam in dubium abſoluat nobis coram deceptatio plurimorum. Cum autem omnia futuro integra ſint iudicio reſeruata, de tranſactis ſibi blandiri neminem decet. Præſentis etiam iudicii docebit exemplum, quod in eiuſmodi negotiis obſeruari debeat in futurum. Datum xviij. K. Februarij per Aphtonium.*

D. HONORIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 76.*

CVM vir Clariſſimus Aphtonius Decurio ſacri Palatij veſtri cum cœleſti perceptione ad Vrbem venerabilem conueniſſet, omni genere feſtinaui, quatenus præceptis numinis veſtri obedientiam commodarem.

Nam ſtatim conuentis Proceribus ſacra iuſsio publicata, & ad religioſos viros Bonifacium & Eulalium miſſa conuentio eſt, D. Imperator. clericos quoq; eorum præcepi pariter admoneri, vt nihil futuro, cognoſcente pietate veſtra, deeſſet examini. Vnde hæc omnia Geſtorum ſerie comprehenſa, ad plenam inſtructionem, ſubter annexui. Verùm poſtquam pars vtraque populi diuerſis ſeditionibus exagitaretur; ſingulos admonitione miſſa conueni, ne ad vnam Eccleſiam conuenirent, &, quod fieri non licebat, inter ſe multitudo confligeret. Sed hoc illis viſum eſt, credo, ſuſpectum, quo quietem ſuadendam credidi hominibus perturbare volentibus ciuitatem; Ob quam rem ambæ partes calumnioſiſsimè crediderunt conteſtationibus appetendum, vt errorem ſuum compoſitis mendacijs excuſarent. Quod ne in aliquo clementiam veſtram lateat, eadem quæ obtulerunt, Actis interta transmiſi, ne quicquam ſuppreſſum eſſe quererentur. Supereſt, vt apud clementiam veſtram nullius partis ſtudijs famuli veſtri appetatur abſentia, qui ſemper maieſtati veſtræ puris ſeruitijs approbatus, ab impugnatione & fauore ambarum partium, vt decebat, credidit temperandum. Dat. viij. Kal. Februarij.

Imp. Honorivs Avgvstvs Symmacho Præf. Vrb. *Epiſt. 77.*

Magnarvm *deliberationum non debet citum eſſe iudicium, nec temerè proferenda ſunt quæ ſeruanda in perpetuum ſanciuntur. Sæpè de Epiſcopis Vrbis æternæ altercatione partium ſub examine ſacerdotum conceſſa cognitio eſt. Sed ne quid feſtinum celeritate iudicij proferatur, id clementia noſtra ſedit arbitrio. At quoniam vicinitas ſanctorum dierum Epiſcopi præſentiam poſtularet: nec in Vrbe ſacratiſſima fas eſt Paſcharum præſertim dies ſine ſacerdote celebrare, idcirco, Symmache parens cariſſime atque amantiſſime, illuſtris magnificentia tua Achilleum nos elegiſſe cognoſcat, quem à fauore partium conſtat eſſe alienum, qui myſteria ſacra obſeruationis impleret. Tranſactis verò feſtis diebus ex iudicio ſacerdotum, quæ debeant cuſtodiri, conſilio maturiore tractabimus. Monemus ſanè, vt Regionum Primatibus euocatis, diſciplina publica, quietique proſpicias: quibus decretorum noſtrorum præcepta iubeas aperiri, ne quis ſcilicet vllum tumultum, neque ſeditionem audeat commouere: quam ſi quis inſana perſuaſione conquiret, non in eos tantùm qui in perturbatione fuerint deprehenſi, ſed in Regionum quoque priores ſciat vindicandum. Nouimus enim quietem publicam facilè cuſtodiri, ſi incentorum cupiditates & fomenta ceſſauerint.*

DOMI-

Digitized by Google

DOMINO SEMPER ILLVSTRI ET IN CVNCTIS MAGNIFICO meritoque ſublimi CONSTANTIO.

SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 78.*

QVÆCVNQVE ſubitò, nullo opinante, proueniunt: nec ad culpam Iudicis referri poſſunt, & populum rationis ignarum inſperata nouitate perturbant. Vir namq; religioſus Eulalius quinto decimo Kal. Aprilis Vrbem, me neſciente, meridianis horis ingreſſus eſt: quem credidi aliquod ſecum pertuliſſe præceptum. Verùm eodem die circa veſperũ Spoletinus Epiſcopus miſsis litteris, me credidit admonendum, quod ſacra ad ſe manantia in Vrbe die ſancto Paſchæ iuſſus ſit celebrare. Quod præceptũ ante penitus ignoraui. Domine ſemper illuſtris & in cunctis magnifice, merito q; ſublimis ac præcelſe patrone. Quod cum mihi prius S. Eulalij innotuiſſet aduentus: ſtatim parendum credidi inuictiſsimi Principis imperatis. Verùm cum interim dicto die Vrbem S. Achilleus eſſet ingreſſus, commotio extitit populorum, vt ab vna parte multitudo armata ferro & telis ad forũ militari habitu conueniret. Et cum, conuocatis proceribus, proceſsiſſem, vt habito tractatu pro quiete Vrbis, populum alloquendo compeſcerem; primò ad conuentum venerunt: deinde cum expectaretur S. Achillæi præſentia, vt quæ iuſſa fuerant publicaret; multitudine reſiſtẽte venire non potuit. Et cum ad forũ Veſpaſiani, tam ego, quàm vir Spectabilis Vicarius perurgente populo fuiſſemus ingreſsi, vt quietem vtriuſque partis multitudini ſuaderemus: ſubitò armati ſerui telis & ſaxis, aliquanti etiam ferro, populos partis Eulalij aggreſsi ſunt, qui inermes conuenerant, vt quod præceptũ de Epiſcopo Spoletino eſſet, agnoſcerent: quoſq; ita ſauciauerunt qui parati aduerſos imparatos venerant, vt me quoque & virum Spectabilem Vicarium crederent appetendos, dum ſeditioſo furore nullam admittunt penitus rationem, niſi ad liberandum nos diuinitas affuiſſet, egreſsiq; per ſecretiorem partem ictum ſaxorum & impetum conſpirantis multitudinis, vitaſſemus, minimè potuiſſemus euadere: quorum maiorem partem in ſeruis conſtat fuiſſe, ex quibus aliquanti agniti atque tenti ſunt audiendi. Vnde quid partium mearũ fuit, excellentiæ veſtræ ſuggerere properaui: vt certum finem, rebus cognitis quę geſta ſunt magnitudo veſtra decernat. Cũ ita S. Eulalius fuiſſet ingreſſus, & tertia die ſecutus eſſet Epiſcopus Spoletinus, nec aliqua ad me data virtutum veſtrarum, quæ ſequerer, præcepta veniſſent; perturbatio totius plebis, quæ in ſe & in periculum Iudicum ſæuiret, exorta eſt: & ni celeri reſponſo ante diem venerabilem Paſchæ quid fieri debeat, iuſſeritis; minantur ſe populi inuicem pugnaturos, dum de Lateranenſi baſilica alterutrum ſe exiſtimant excludendos. Ne quid igitur aduerſi (quod ſublimitatis veſtræ felicitas auer-

auertat) eueniat: peto vt euidenti præcepto excludi furioſæ contentionis periculoſam pertinaciam cenſeatis. Data decimo Kal. Aprilis.

CONSTANTIVS SYMMACHO PRÆF. VRB. *Epiſt. 79.*

VT certa poſſimus quæque cognoſcere, & factionum auctores fideli nuntio & inſpectore non lateant; Cancellarium noſtrum Vitulum direximus vt Domini inuictiſſimi Principis affatus atque iudicium ad eximietatem tuam, & ad populum celeri feſtinatione deferret. Illudque monemus vt quicquid ſacris Auctoritatibus continetur, nulla temeritate violetur, & quæ præcepta ſunt effectui celeri mandentur inſtantia; ne Auguſti clementia quod nunc agnoſcit diſtuliſſe, commoto maieſtatis ſuæ vigore emendare non differat.

Imperator mandat Eulalium pelli ex Vrbe.

IMP. HONORIVS AVG. SYMMACHO PRÆF. VRB. *Epiſt. 80.*

CVM ad ſanandum primæ perturbationis errorem, hoc genus conſilii clementia noſtra reparandæ pacis cupida reperiſſet; vt donec de confirmatione vrbani ſacerdotii ſententia procederet abſoluta, vterque eorum, quorum cauſa tumultus anteà concreuiſſet, à ſacratiſſima Vrbe conuerſatione ſeiunctus, futuri iudicij expectatione penderet, ſpatio, quo contineretur alterúter, euidenter expreſſo: æquo animo diſſimulare non poſſumus, præceptis clementiæ noſtræ publicum penè bellum, quo calcarentur, indictum: mouendi eius caput Eulalium, qui iuſſa tranſcendit extitiſſe, ſecundum ordinem præceptorum paulíſper abeſſe non paſſum, Symmache parens cariſſime. Vnde ſublimitas tua, hoc nos ſtatuiſſe cognoſcat, vt & ſalubris ſuperior ordo præcepti, & moderata Synodi ordinatio deberet cuſtodiri, quod aliter fieri non poſſe cenſemus, niſi Eulalius omnimodè vrgeatur, vt omni celeritate ab Vrbe diſcedens, inſolenti populo præſens incitamenta non præbeat, nec innocentibus cauſa mortis exiſtat; cui eſſe dubium non debebit, ſi in hac præſumptionis obſtinatione durauerit, non ſolùm de ſtatu ſuo iudicium iam prolatum, verùm etiam de ſalutis diſcrimine proferendum. Culpa enim nullam veniam iam meretur, quæ, cum prædicitur, non cauetur: Nihil ex hoc excuſationis habiturus quòd eo inuito à plebe aſſerat retentari. Si quis autem ex numero clericorum communicandum Eulalio, iudicio pendente, cenſuerit: pari ſe ſciat ſententia eſſe damnandum. Laicos verò qui poſt interdictum manſuetudinis noſtræ, communionem Eulalii putauerint expetendum, honeſtioris loci pœnam proſcriptionis, ſeruos verò capitis eſſe ſubituros, nec ab hoc periculo dominos eruendos: Primates verò Regionum, niſi ſpiritum plebis inconditæ domuerint ac frenarint, ſciant ſe raptos, vltimo iudicio eſſe ſubdendos. Spoletinus autem Epiſcopus (ſicut dudum fuerat definitum) ſanctis Paſcha diebus ordinem feſtæ ſolemnitatis implebit; cui ad celebranda myſteria Lateranenſem eccleſiam ſoli patere decernimus, reliquis qui

hoc

Digitized by Google

hoc præſumere voluerint, propulſatis. Sane vt prædictus ſacerdos Spoletinæ ciuitatis in loco eius ſanctorum myſteriorum ordinem completurus ſuſcipi debeat, admonemus. Per omnes verò Titulos & loca, quæ conuentu celebri frequentantur, hæc quæ ſtatuimus, proponantur, vt vniuerſis liqueat, & noluiſſe nos turbidum aliquid perpetrare, & adhuc vt turbata componi debeant, opperiri. Sciat ſanè ſublimitas tua, Primiſcrinium, & reliquum Officium, quod tuis actibus obſecundat, non ſolùm grauiſſimæ multæ diſpendiis affligendum, ſed & ſupplicium capitis ſortiturum, niſi enixè opera commodata, ſtatutis clementiæ noſtræ præbere maturarit effectum. Dat. viij. Kal. Aprilis, Rauennæ.

De rebus perperam geſtis ab Eulalio.

DOMINO SEMPER ILLVSTRI ET PER CVNCTA MAGNIFICO, meritoque ſublimi ac præcelſo CONSTANTIO SYMMACHVS Præf. Vrb. *Epiſt. 81.*

VBI primùm ſacra Domini noſtri inuictiſsimi Principis præcepta perlata ſunt: ſtatim (vt conuenerat) debitum tribui famulatum. Sed Eulalius ea obſtinatione, qua ſine præcepto ſacro Vrbem ingreſſus eſt, etiam egredi conſtrictus per omnes poteſtates, pari pertinacia detrectauit. Nam veſpertinis horis per Officium Vrbanum, id quod præceperat inuictiſsimus Imperator, ea, die, qua perlatum eſt, ei innotuiſſe agnoſcitur, domine ſemper illuſtriſsime & ſacratiſsime, magnifice meritoque ſublimis, ac præcelſe patrone. Quo lecto, mandauit ſe diligentius tractaturum: nec tamen inſtanter admonitus exire curauit. Alia verò die rurſum per omnem Apparitionem etiam nocturnis horis admonitus, collecta multitudine Lateranenſem baſilicam auſu temerario credidit inuadendum. Verum habito tractatu cum proceribus, omnibus Officijs deſtinatis, vt pelleretur, iniunctum eſt. Nam & vir Spectabilis Vicarius ad eandem baſilicam ire decreuerat, ſed primò accedere præ nimio terrore non potuit. Ego autẽ tam Corporatis directis, quàm omni Officio, ideò illuc ire non potui, ne quis mihi æmulus faceret religionis inuidiam. Tamen ſalua excellentia veſtra, irruentibus pluribus Corporatis & maioribus Regionum, qui præceptis Imperialibus ſeruiunt, de eadem eccleſia fugatus Eulalius, de Vrbe expulſus eſt, atque adiunctis Apparitoribus, illuc directus, vbi iuſſus fuerat reſidere. Mandatum etiam, vt vir religioſus, ſanctus Achilleus Epiſcopus cum quiete quæ iuſſa ſunt, illo eiecto, ſine ſtrepitu populi, pro ſanctorum dierum reuerentia celebraret. Nam ad cuſtodiam baſilicæ Lateranenſis Apparitores appoſui, ne cui alij redderetur. Partis quoque Eulalij aliquanti capti clerici ſeditionis auctores: de quibus quid iubeatur

expecto. Et quoniam de his interim quæ geſta ſunt, vniuerſa virtutibus veſtris credidi ſuggerenda: quicquid ſequentibus diebus pro quiete Vrbis, quam veſtra felicitas regit, ſuggeſtum fuerit, ſigillatim pro rerum fide & ordine melioribus indicijs nunciabo.

Cum omnia quæ temeritate Eulalij in Vrbe geſta eſſent, Honorius Imperator percepiſſet, ad Symmachum huiuſmodi litteras dedit.

IMP. HONORIVS AVGVSTVS SYMMACHO PRÆF. VRB. *Epiſt. 82.*

MODERATIONE *precipua egit noſtra ſerenitas, ne locum poſſet inuenire præſumptio. Dei enim iudicio venerabiliũ ſacerdotum eſt dilata cognitio: vt quicquid religio, quicquid veritas poſtulabat, abſq; vlla perturbatione hoc diſceptatio tranquilla decerneret. Sed per Eulalium vſurpatione contra ſententiam venerabilis Synodi multa illicitè commiſſa fuiſſe, Relationis textus edocuit, qui præſentia ſua cauſam furoris populo ſumminiſtrãs, totum perire voluit, quicquid moderatio noſtra conſeruat. Nam cum ordinatione noſtra & ſententia Epiſcoporum, quorum in Synodo maior ſe multitudo collegerat, conſenſu etiam partium & profeſſione id fieri definitum eſſet, vt ſciret ſe ſpecialiter eſſe damnatum, quicunq; ad incitandum populum Vrbem fuiſſet ingreſſus: oblitus ſui, probauit ex præſenti facto, quale videatur habuiſſe principium. Quoniam ergo rectè hunc, poſt tot admiſſa, Vrbe conſtat eſſe depulſum; ad quam eum accedere non debere, clementia noſtra & Epiſcoporum videretur ſtatuiſſe iudicium: Bonifacium venerabilem virum Epiſcopum (ad cuius moderationem Auctoritatem noſtram rectè cenſuimus iungendam) Symmache parens cariſſime & amantiſſime, ſublimitas tua Vrbem ingredi debere, nos ſtatuiſſe cognoſcat: vt ſub eius gubernaculis religioſe legis reuerentia moderatione ſolida compleatur. Data iij. Nonas Aprilis, Accepta ſexto Idus Aprilis.*

Poſthæc Bonifacius pacificè in vrbem redijt, de cuius ingreſſu hæc habet Relatio.

D. HONORIO SEMPER AVG. SYMMACHVS PRÆF. VRB. *Epiſt. 83.*

QVÆCVNQVE Deo auctore fiunt; meritò diuino pietatis veſtræ iudicio firmantur. Nuper namque, cum ad me famulum veſtrum ſacra clementiæ veſtræ emanaſſet Auctoritas; quaſi ambiguitate ſummota, venerabilis viri Bonifacij Epiſcopi ſacerdotium maieſtas veſtra roborauit. Tam grata vniuerſis, quæ iuſſa ſunt, extitere, vt hoc & Ordo ampliſſimus

&Ro-

A ...

& Romanus populus ... approbare, ...
ta cœleſtia per me ... nt re...
publicata; tantus ferue... & lætitia populis, & Eccle... ...ontis
gionem redditam, & præ... am quiet... extitit ciuitati... ...et & reli-
congrua teſtarentur. Interiecta ... itaque ciuitatem omnes gratulatione
venerabilis Epiſcopus, omnia accul... plebe, ingr... ſupra memoratus
veſtra conſtituit: Officij quoque mei ... quia minime ... ſerenitas
Iam aliqua diſſenſio remanet populorum; ... nes diuino iudicio, ... Nec
ieſtatis veſtræ acquieuerunt voluntati. Ceſſantes ... ergo ſtudijs, omnes
quod præcepto Dei admoniti ſtatuiſtis, ſentire cœperunt ... atque acclama-
tionibus quæ ſubiectæ ſunt, gaudij ſui cauſas plebs Romana ... ſtata eſt; ac
ſerenitati veſtræ gratias in dies ſingulos agere non deſiſtit, quæ
prouiſio ſicut pacem Orbis tuetur, ita quietem Vrbis re-
ſtituit, populoque concordiam.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google